УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
(1975–2025)

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
(1975–2025)

Садр

Предговор	8	Foreword
Ријеч ректора	12	Rector's note
Пола вијека Универзитета у Бањој Луци (1975–2025)	22	Half a Century of the University of Banja Luka (1975–2025)
Ректорат Универзитета у Бањој Луци	86	The Rectorate of the University of Banja Luka
Универзитет у Бањој Луци	88	University of Banja Luka
Кабинет ректора	152	Rector's Office
Канцеларија за међународну и међууниверзитетску сарадњу	154	Office for International and Inter-University Cooperation
Канцеларија за наставу, студентска питања и квалитет	166	Office for Teaching, Student Affairs and Quality
Канцеларија за научноистраживачки рад и развој	172	Office for Scientific Research and Development
Канцеларија за људске и материјалне ресурсе	182	Office for Human and Material Resources
Секретаријат Универзитета	188	University Secretariat
Сектор материјално-финансијских послова	194	Sector for Material and Financial Affairs
Центар за развој и подршку истраживању	196	Centre for Development and Research Support
Универзитетски центар за подршку студентима са инвалидитетом	198	University Centre for Support to Students with Disabilities
Конфуцијев институт	202	Confucius Institute
Студентски културни центар	212	The Student Cultural Centre
Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци	216	The Students' Parliament of the University of Banja Luka
Чланице	224	Members

Table of C

ржај

Contents

Академија умјетности	226	Academy of Arts
Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет	256	Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
Економски факултет	274	Faculty of Economics
Електротехнички факултет	296	Faculty of Electrical Engineering
Машински факултет	318	Faculty of Mechanical Engineering
Медицински факултет	344	Faculty of Medicine
Пољопривредни факултет	362	Faculty of Agriculture
Правни факултет	392	Faculty of Law
Природно-математички факултет	406	Faculty of Natural Sciences and Mathematics
Рударски факултет	428	Faculty of Mining
Технолошки факултет	444	Faculty of Technology
Факултет безбједносних наука	464	Faculty of Security Science
Факултет политичких наука	480	Faculty of Political Science
Факултет физичког васпитања и спорта	496	Faculty of Physical Education and Sport
Филозофски факултет	508	Faculty of Philosophy
Филолошки факултет	524	Faculty of Philology
Шумарски факултет	542	Faculty of Forestry
Институт за генетичке ресурсе	558	Institute of Genetic Resources
Бања Лука	570	Banja Luka
Референце, извори и литература	596	References, Sources and Literature
Биографије аутора	606	Authors' Biographies

Ректорат
Rectorate
Академија умјетности
Academy of Arts
Филозофски факултет
Faculty of Philosophy
Пољопривредни фак.
Faculty of Agriculture
Ботаничка башта
Botanical Garden
Универзитетски предузетнички центар
University

Предговор

Приређивање ове монографије резултат је вишегодишње тежње да се у једној књизи прикаже пут развоја Универзитета у Бањој Луци током петодеценијског периода његовог постојања. Тих педесет година од његовог оснивања, сада већ давне 1975. године, до данашњег дана обиљежене су континуираним развојем и унапређењем наставних и истраживачких капацитета највеће високошколске установе у Републици Српској. Покушали смо да их све побројимо и прикажемо вјеродостојно, као и да посебну пажњу посветимо садашњој организацији нашег универзитета, која је одраз значајног залагања свих његових запослених и студената.

Посебан изазов огледао се у чињеници да је пет година раније приређено монументално издање поводом обиљежавања четрдесет и пете годишњице постојања наше институције, које је обимом, количином детаља и информација премашило сва очекивања. Монографија достојна обиљежавања педесете годишњице засигурно завређује да буде још импозантнија и још богатија подацима. Друго доминантно питање, које је искрсло приликом приређивања овог издања, односило се на обухват истраживања, описивања и приказивања података о Универзитету, имајући на уму све што се на њему дешавало у претходних пет година, уз минуциозно посвећивање пажње детаљима везаним за бројне развојне иницијативе, значајна инвестициона улагања, измјене у наставним процесима, оснивање нових наставних програма, инфраструктурне новине и разна друга унапређења, која су обиљежила развојну динамику како минулих пола вијека тако и претходних пола деценије.

Прилагођавање динамичном времену и усклађивање са најсавременијим аспектима високошколског образовања процес је који изискује константно осавремењавање капацитета којима располажемо. Срећна околност је што је свеукупни кадровски потенцијал Универзитета у Бањој Луци, од највиших руководних инстанци до оперативног и извршног особља, свјестан времена у којем живимо и што је, својом мотивацијом, приљежношћу и визијом, успио да учини да наш универзитет очува свој реноме и да буде раме уз раме са најнапреднијим универзитетима из окружења – чиме се поносимо како ми тако и читава Република Српска.

Приликом осмишљавања концепта монографије, опредијелили смо се за структуру која је слична претходном издању. У овој уводној ријечи наводимо кључни осврт уредника, а иза тога слиједе ријеч

Foreword

The creation of this monograph is the result of a longstanding aspiration to encapsulate, within a single volume, the development journey of the University of Banja Luka across five decades of its existence. These fifty years, from its founding in the now distant 1975 to the present day, have been marked by continuous development and enhancement of the teaching and research capacities of the largest higher education institution in the Republic of Srpska. It has been our endeavour to portray this evolution with utmost fidelity, while placing particular emphasis on the University's present organisational structure, which is a reflection of the unwavering dedication of its staff and students.

A particular challenge lay in the fact that five years ago, a monumental edition was published to mark the 45th anniversary of our institution, a volume that surpassed all expectations in its scope, depth of detail, and wealth of information. A monograph worthy of celebrating the 50th anniversary undoubtedly demands to be even more impressive and richer in content. Another key consideration, which arose during the preparation of this edition, involved the scope of the research, description, and presentation of data about the University, encompassing all the events of the past five years, which included meticulous attention to details related to numerous developmental initiatives, significant investments, reforms in teaching processes, development of new curricula, infrastructural advancements, and various other improvements that have shaped the development dynamics not only of the past half-century but also of the past half-decade.

The demands of an ever-changing era and the imperative to align with the cutting-edge aspects of higher education is a process that requires us to constantly modernize the resources we have at our disposal. It is our fortune that all staff throughout the University of Banja Luka, from its highest leadership to its operational and executive staff, is aware of the times we live in. With motivation, diligence, and vision, they have ensured that our University maintains its reputation and stands shoulder to shoulder with the most advanced universities in the region, to the pride of us all and the entire Republic of Srpska.

In conceiving the structure of this monograph, we opted for a structure similar to the previous edition. In this introduction, we provide a key overview of the editor, followed by a message from the rector and a historical review of the circumstances in which the University of Banja Luka was founded and developed to the present day. The next section provides an overview of

ректора и историјски преглед прилика у којима се Универзитет у Бањој Луци основао и развијао до данашњих дана. Потом, једна цјелина састављена је од приказа ректората са канцеларијама проректора и административним јединицама које дјелују уз ректора, те руководства Универзитета уопште. У овом дијелу истиче се списак награђених студената од оснивања Универзитета до Дана Универзитета 2024. године. Другу цјелину чине чланице Универзитета приказане са припадајућим подацима о настанку и развитку, те дјелатности у области наставе, научно-истраживачког и умјетничко-истраживачког рада, међународне сарадње, као и визија за будући развој. Код факултета, издваја се репрезентативан преглед студијских програма, образовних профила, уписаних и свршених студената од оснивања факултета, закључно са јунско-јулским испитним роком академске 2024/25. године.

Осим већ наведених изазова, који су се наметнули као искушење коме се морала посветити велика пажња и труд, вриједи споменути и одређене погодности које су рад на приређивању ове монографије учинили знатно лакшим и пријатнијим. Ту се превасходно морам осврнути на тројицу аутора чији су ерудиција и искуство били од непроцјењиве вриједности – проф. др Љубишу Прерадовића, проф. др Мирослава Малиновића и доц. др Николу Ожеговића. Њихов допринос и ангажовање превазилазили су уобичајено ауторство, а свеобухватност рада подразумијевала је познавање не само продукције текста него и многе друге активности, које су одвећ многобројне да би све биле побројане у увом уводу.

Од најпресуднијег значаја била је посвећеност, ревносност и предусретљивост ректора Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослава Гајанина, као централне личности у цјелокупном процесу израде монографије. Његова су врата за нас увијек била отворена током читаве двије године рада, а помоћ и савјети које нам је пружао били су инспирација и окосница из које је произишла сама суштина овог дјела.

Ту су још и многобројни други вриједни експерти укључени у превођење, лекторисање, фотографисање, прелом текста, јавне набавке и администрацију на чланицама. Од посебног значаја били су и рецензенти, декани свих наших чланица, као и контакт особе које су именовали. Иако је извјесно да их нисам успио све побројати, надам се да ми неће замјерити. Њихов допринос је неоспоран, био наведен у овом кратком осврту или не.

Друга погодност, која нам је свима рад на изради монографије учинила пријатним, јесте сама његова локација. Бања Лука је град чија љепота прожима све што се у њему налази. Тако је и Универзитет у Бањој Луци у том симбиотском односу искористио многобројне предности свог окружења. Посматрање нашег кампуса задовољство је које се не прекида, без обзира на то из којег угла га сагледали, било из дрона или током лежерне шетње кроз стољетну алеју платана. У овом временском пресјеку платани су старији од Универзитета, али сигуран сам да ће доћи и периоди када ће Универзитет бити старији од својих дрвореда. Сада прослављамо и обиљежавамо пола вијека његовог постојања, али у исто вријеме постављамо темеље његовог трајања за многе наредне вијекове. На драгим читаоцима је да процијене колико смо успјешни у томе. Њима, свим запосленима на Универзитету и свим студентима који на њему стичу знање и проводе најљепше и најпродуктивније године свог живота честитамо овај јубилеј, са жељом да им ова монографија буде информативна, корисна и инспиративна.

Главни и одговорни уредник
Проф. др Далибор Кесић,
проректор за људске и материјалне ресурсе

the rectorate, including the offices of the vice-rectors and the administrative units that operate alongside the rector and the University's leadership. This section also features a list of award-winning students from the University's founding up to the University's anniversary in 2024. The second section features the University's faculties and units, presented with information about their foundation and development, activities in teaching, scientific and artistic research, international cooperation, and their vision for future development. Each faculty is showcased with a representative overview of its study programmes, educational profiles, enrolled and graduated students, from the faculty's founding up to the June-July exam period of the academic year 2024/25.

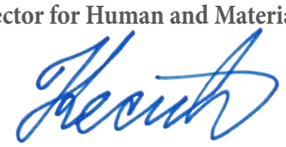
In addition to the already mentioned challenges, which demanded considerable attention and effort, it is fitting to highlight certain advantages that made the creation of this monograph significantly more enjoyable and manageable. Foremost among these I must acknowledge the three authors whose erudition and experience were invaluable: Prof. Ljubiša Preradović, PhD, Prof. Miroslav Malinović, PhD, and Prof. Nikola Ožegović, PhD. Their contributions and engagement far exceeded the customary expectations of authorship, as the comprehensive nature of this endeavour required mastery not only of textual production but also of numerous other tasks, too numerous to list exhaustively in this introduction.

Of utmost importance was the dedication, diligence, and unfailing support of the Rector of the University of Banja Luka, Prof. Radoslav Gajanin, PhD, who served as the central figure throughout the entire process of crafting this monograph. His door was always open to us over the two years of work on this project, and the guidance and encouragement he offered were the wellspring from which the very essence of this work emerged.

Moreover, many other devoted experts played pivotal roles, including those involved in translation, proofreading, photography, text layout, procurement, and administration across the University members. Also noteworthy were the contributions of the reviewers, the deans of all our member institutions, and the designated contact persons. While it is certain that I have not been able to name them all, I trust they will not take offence. Their contributions are undeniable, whether explicitly mentioned in this brief reflection or not.

Another factor that rendered this work so enjoyable was the setting in which it unfolded. Banja Luka is a city whose beauty permeates everything within it. In this symbiotic relationship, the University of Banja Luka has drawn immense benefits from its surroundings. Observing our campus is an uninterrupted pleasure, no matter the vantage point – whether from the lofty perspective of a drone or during a leisurely stroll through the century-old avenue of plane trees. At this snapshot in time, the plane trees are older than the University, but I am confident that time will come when the University will be older than the plane trees. Today, we celebrate and commemorate half a century of its existence, while simultaneously laying the foundations for its endurance over the centuries to come. It is now for you, dear readers, to judge how successful we have been in this endeavour. To all the staff of the University and all the students who pursue their studies here and spend the most enriching and most productive years of their lives here, we extend our heartfelt congratulations on this jubilee, with the hope that they will find this monograph informative, useful, and inspiring.

Editor in Chief
Prof. Dalibor Kesić, PhD
Vice-Rector for Human and Material Resources

Ријеч ректора

Rector’s Note

Поштовани читаоци, прије свега желим да вам захвалим на интересовању да кроз читање ове монографије сазнате више о Универзитету у Бањој Луци и о ономе што је остварено у протеклих пет деценија.

Универзитет у Бањој Луци водећа је високошколска научно-образовна институција у Републици Српској, са најдужом традицијом у образовању академског кадра. Организован је по болоњским принципима, а у складу са декларацијом и законским одредбама, уз поштовање свих норматива и стандарда који се односе на област високог образовања. Универзитет је постигао значајан степен развоја и у свом саставу има 18 чланица, од чега се на 17 настава изводи на студијским програмима сва три циклуса студија. Постоји широка лепеза студијских програма чијим завршетком студенти стичу адекватна знања из одговарајућих области. Будућим студентима доступан је широк спектар студијских програма и перспективних занимања које могу успјешно завршити на нашем универзитету.

Dear readers, first and foremost, I would like to thank you for your interest in reading this monograph to learn more about the University of Banja Luka and its achievements over the past five decades.

The University of Banja Luka is the leading higher education and scientific institution in the Republic of Srpska, with the longest tradition in providing academic education. It is organized and governed in line with the principles of the Bologna declaration and the applicable legislation, adhering to all norms and standards related to higher education. The University has achieved a significant level of development and comprises 18 members, 17 of which offer study programmes across all three study cycles. There is a wide array of study programmes, which provide graduates with appropriate knowledge in relevant fields. Prospective students can choose from a broad selection of study programmes and promising career paths which they can successfully complete at our University.

Универзитет располаже квалитетним кадром, који успјешно образује будуће стручњаке из различитих дисциплина. Сталним унапређењем и иновацијама, Универзитет активно обликује заједнички европски простор високог образовања, подстичући изврсност у истраживању и стварајући нове прилике за запошљавање. Поред тога, Универзитет је члан међународних асоцијација универзитета, преко којих учествује у процесу едукације и размјене научних информација.

Свима је јасно да су студенти кључни дио Универзитета и да у њима видимо своју будућност. Они активно учествују у одлучивању на свим нивоима на Универзитету, а своја права и интересе заступају путем Студентског парламента, као и преко студентских организација на факултетима и на Академији умјетности.

Поред наставника и сарадника запослених на Универзитету, извођењу наставног процеса доприносе и наставници других универзитета из земаља региона и свијета, чиме се обезбјеђује квалитетно образовање. Универзитет учествује у програмима размјене студената, наставника, сарадника и особља. Кроз овакве програме, наши студенти имају могућност да дио наставе слушају на другим универзитетима, али и да упознају колеге које долазе на наш универзитет из земаља широм свијета.

Студенти Универзитета стичу широко формално образовање (теоријско и практично) из одговарајуће области, али имају могућности усвајања и других, неформалних знања, што зависи од њиховог интересовања. Тако на Универзитету студенти имају могућност усавршавања вјештина из информационих технологија, научно-истраживачког рада, предузетништва и реторичких способности. Такође, омогућено им је и изучавање више страних језика. Студентима је на располагању и опште образовање, читање књига кроз богат књижни фонд Универзитета, учешће у различитим спортским секцијама, културно-умјетничким манифестацијама и сл. Нашим студентима пружена је могућност стицања практичних знања у компанијама у Републици Српској, али и иностраним компанијама и универзитетима, са којима имамо уговоре о пословно-техничкој сарадњи.

Универзитет, сви запослени и студенти одговорили су адекватно на бројне изазове са којима су се сретали у протеклих 50 година, а сигурни смо да ће их бити и у наредном периоду. Трудићемо се да успјешно реализујемо све будуће задатке и одговоримо на све препреке на које наиђемо. Овдје желим да нагласим брзу адаптацију на ванредну ситуацију која је настала у пандемији вируса корона. Из околности у којима смо били током трајања пандемије, узели смо све што је позитивно: сви смо усвојили технике извођења наставе онлајн, те и након тога у настави користимо предности нових технологија.

С обзиром на дугу традицију, квалитетно опште образовање које се стиче на Универзитету, бројне видове усвајања додатних компетенција и неформалног образовања, наши дипломци су оспособљени да се прилагоде новим захтјевима на тржишту рада. Сви запослени на Универзитету, у сарадњи са студентима, брзо се прилагођавају промјенама, како би што квалитетније одговорили потребама савремених и високо софистицираних занимања.

Ректорски тим подржава програмске активности студената које су планиране на годишњем нивоу и које доприносе бољем стандарду и статусу студената, односно угледу Универзитета, а чија реализација је реална и чије је спровођење могуће у пракси.

The University is staffed by qualified faculty members who successfully train future specialists across various disciplines. Through continuous improvement and innovation, the University actively contributes to the development of the European Higher Education Area, fostering research excellence and creating new employment opportunities. Additionally, the University is a member of international university associations, participating in the process of education and the exchange of scientific information.

Students are widely recognised as a key part of the University, and we see them as our future. They actively participate in decision-making at all levels within the University, representing their rights and interests through the Student Parliament and the individual student organisations at the respective University members.

In addition to the University's teaching staff, educators from other universities in the region and around the world contribute to the teaching process, which ensures high-quality education. The University takes part in exchange programmes for students, academic staff and administrative staff. Through these programmes, our students have the opportunity to attend part of their studies at other universities and meet colleagues from countries across the globe who come to study at our University.

Students of the University acquire broad formal education (both theoretical and practical) in the relevant areas, but also have the opportunity to adopt other, informal knowledge, depending on their personal interests. Our University offers students the opportunity to perfect their skills in information technologies, scientific research, entrepreneurship and rhetoric. They can also study several foreign languages. Students can also acquire general knowledge, borrow books from the University's extensive collection, participate in various sports sections, cultural and art events etc. Our students are given the opportunity to acquire practical knowledge in companies within the Republic of Srpska, as well as in foreign companies and universities with which we have business-technical cooperation agreements.

The University, including all its staff and students, have responded appropriately to numerous challenges encountered over the past 50 years, and we are confident that challenges will arise in the future as well. We will strive to successfully accomplish all upcoming tasks and overcome any obstacles we face. Here, I would like to emphasise the prompt response and adjustment to the emergency situation caused by the coronavirus pandemic. From the circumstances we faced during the pandemic, we retained all the positive elements: everyone embraced online teaching techniques, and we have continued to utilise the advantages of new technologies in teaching.

Given its long-standing tradition, the high-quality general education offered by the University, and various ways to acquire additional competencies and informal education, our graduates are well-equipped to adapt to the changing demands of the labour market. All University staff, in collaboration with students, quickly adapt to changes, to meet the needs of modern and very sophisticated professions with the highest quality.

The Rector's team supports the students' programme activities, which are planned annually and contribute to improving the student standard and status, as well as the reputation of the University, provided their implementation is realistic and feasible in practice.

The University significantly impacts the civic, economic, social, and cultural development of the Republic of Srpska. Over the past 50 years, we have educated experts in nearly all fields. The academic citizens who

Универзитет у значајној мјери утиче на друштвени, економски, социјални и културни развој Републике Српске. За 50 година постојања Универзитета образовали смо стручњаке из готово свих области. Академски грађани који су дипломирали на факултетима нашег Универзитета успјешни су и признати у свом послу, те су неријетко лидери у својим областима, не само у Републици Српској већ и ван њених граница. Наведено нам је осигурало несебичну подршку институција Републике Српске, те значајну репутацију у регионалној и европској академској заједници. Универзитет има велики углед у Републици Српској и регији, те представља мјесто првог избора за стицање високошколске дипломе сва три циклуса студија.

Наставници, сарадници и студенти практикују тимски рад и инсистирају на заједништву. Само скупним напорима можемо допринијети развоју и одржавању академског нивоа нашег Универзитета, не само на овом простору већ и у европским и свјетским оквирима. Без обзира на изазове са којима се суочава високо образовање, Универзитет ће остати репрезентативна, друштвено одговорна високошколска институција, која је спремна преузети све своје обавезе у систему високог образовања и осигурања напретка Републике Српске.

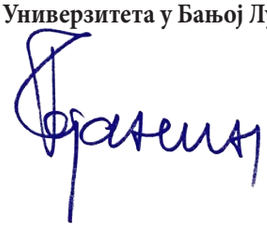
Најсигурнији начин да ће Универзитет испунити своју мисију коју од нас очекује друштво јесте постизање изврсности у свим функцијама Универзитета. Изврсност на институционалном нивоу, нивоу чланица Универзитета, али и индивидуална задужења сваког појединца у академској заједници, представљају одговор на све изазове са којима се сусрећемо. Желим да истакнем да ћемо и у будућности максимално подстицати квалитет на свим пољима рада Универзитета. Основни критеријуми треба да буду знање, успјех, професионалност, стручност, одговорност, компетентност и европски стандарди при предлагању најбољих у избору чланова академске заједнице.

Желимо да Универзитет у Бањој Луци и у будућности остане водећа институција у усвајању знања и вјештина путем проналазака, иновација, одрживог привредног развоја, носилац нових идеја у увођењу еколошки прихватљивих рјешења, као и у очувању културе и националног идентитета. Желимо да знања стечена на Универзитету буду у функцији развоја друштва, етичких вриједности и да доносе добробит сваком човјеку. Сходно томе, настављамо да обликујемо будуће стручњаке који ће изградити друштво у годинама које долазе.

Радићемо непрестано и неуморно, те учинити све да Универзитет расте у сваком погледу. Свим члановима академске заједнице желим успјех у реализацији преузетих научно-наставних задатака, који ће, уз додатни ангажман и високу мотивацију, обезбиједити да Универзитет у Бањој Луци постане још боље мјесто за студирање и припремање студената за будућа занимања.

Наших 50 година представљају темељ за будућност испуњену знањем, иновацијама и академском изврсношћу. Настављамо градити Универзитет као снажан стуб друштва, мјесто сусрета науке и културе, уз непрекидну посвећеност студентима, истраживању и напретку. Са поносом гледамо уназад, поносни на постигнућа, али још одлучније у будућност – спремни за нове изазове и могућности које нам предстоје.

С уважавањем,
Проф. др Радослав Гајанин
Ректор Универзитета у Бањој Луци

graduated from our University members are successful and recognised in their professions, often leaders their areas, not only in the Republic of Srpska but also beyond its borders. This has secured us the unwavering support of institutions in the Republic of Srpska and a solid reputation within the regional and European academic community. The University holds great prestige in the Republic of Srpska and the region, serving as the first choice for obtaining higher education diplomas in all three study cycles.

The teaching staff and the students practise teamwork and insist on unity. Only through collective effort can we contribute to the development and maintenance of the academic level of our University, not only in this region but also within European and global contexts. Regardless of the challenges that higher education is facing today, the University will remain a representative and socially responsible higher education institution, ready to fulfil all its duties in the higher education system of the Republic of Srpska, ensuring its progress.

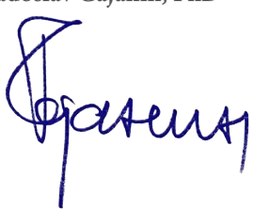
The surest way for the University to carry out its mission, as expected by society, is excellence of the University in all its functions. Excellence at the institutional level, within the University's members, as well as the individual responsibilities of each member of the academic community, are the answer to all challenges we face. I would like to emphasise that we will continue to strongly encourage quality in all areas of the University's work in the future. The main criteria should be knowledge, success, professionalism, expertise, responsibility, competence, and European standards, when admitting the best into the ranks of the academic community.

We want the University of Banja Luka to remain a leading institution when it comes to the acquisition of knowledge and skills through inventions, innovations and sustainable economic development, and the driving force behind new ideas for introducing environmentally friendly solutions, and for preserving culture and national identity. We want the knowledge gained at the University to serve the development of society and its ethical values, and to bring benefits to every individual. Accordingly, we continue to foster future experts who will shape society in the years to come.

We will keep working incessantly and tirelessly to do everything in our power for the University to grow in every way. I wish all members of the academic community to successfully carry out the academic tasks undertaken, which, with additional effort and high motivation, will make the University of Banja Luka an even better place for studying and preparing students for future professions.

Our 50 years serve as a foundation for a future filled with knowledge, innovation, and academic excellence. We continue to build the University as a strong pillar of society, a meeting place for science and culture, with unwavering dedication to students, research, and progress. We can proudly look back on our achievements, but even more resolutely toward the future – ready for the new challenges and opportunities that lie ahead.

Respectfully,
Rector of the University of Banja Luka
Prof. Radoslav Gajanin, PhD

Пола вијека Универзитета у Бањој Луци (1975-2025)

Half a Century of the University of Banja Luka (1975-2025)

Први организовани облици наставе у Бањој Луци имали су искључиво вјерски карактер. Историјски извори свједоче да су на територији данашње Босне и Херцеговине, прије појаве организованог школства, постојали појмови „школа", „скула", „даскал", „учитељ", „мађистар", „училиште" итд. Православни Срби углавном су се описмењавали уз манастире и парохијске храмове, најчешће за црквене потребе.[1] У историјским изворима постоје свједочанства о сибијан-мектебима, који су радили уз џамије у периоду османско-турске окупације ових области. Осим тога, постојале су и медресе, у којима се школовао муслимански вјерски кадар. Тек шездесетих година XIX вијека на територију данашње Босне и Херцеговине продрле су идеје о савременом школству, а оне су подразумијевале присуство свјетовних садржаја. Отворена је руждија, школа у којој се учио одређен број свјетовних предмета. Бањалучку руждију похађала су само муслиманска дјеца, што је било у супротности са одредбама школског закона из 1869, по коме су ту школу могла похађати и хришћанска дјеца. Иако је још од почетка тридесетих година XIX вијека било ријечи о отварању школе за српску православну дјецу, поуздано се зна да је српска православна школа у Бањој Луци радила од 1856. године. Богословија, која је 1866. у Бањој Луци основана трудом и залагањем Српске православне црквене општине, а чији је управник био Васо Пелагић, представљала је мјесто из кога је започело просвјећивање православних Срба Босанске Крајине. *Правила школе* из 1868. представљала су први статут једне школе на територији данашње Босне и Херцеговине. Богословију, која је радила до 1875, завршило је 69 уписаних ђака, који су потом службовали као свештеници и учитељи.[2] Римокатоличка дјеца у Бањој Луци школовала су се у основној школи коју су отвориле часне сестре 1872. године.[3]

Аустроугарска власт је након 1878. године толерисала затечене сибијан-мектебе, медресе и основне школе за православну и римокатоличку дјецу, али је почела да изграђује и нов школски систем. Тако је почетком школске 1880/81. отворена градска школа у Бањој Луци. Друга основна школа отворена је 1898, а трећа годину дана касније. Прва женска основна школа основана је 1905, а друга 1913. године.[4] Трговачка, трогодишња виша школа, отворена је у Бањој Луци 1885/86, па је 1898. постала четворогодишња школа, а затворена је 1910. године. Почетком октобра 1896. отворен је први разред Велике реалке, а у школској 1902/03. она је постала потпу-

1 Митар Папић, *Истории српских школа у Босни и Херцеговини*, Сарајево 1978, 9–10; Прерадовић, Љубиша, Малиновић, Мирослав и Ожеговић, Никола, *Универзитет у Бањој Луци (1975–2020)*, Бања Лука 2020, 13, Никола Ожеговић, „Преглед историје Универзитета у Бањој Луци (1975–2020)", Зборник радова: Република Српска – положај, историја, идентитет, бр. 1 (ур. Драгиша Д. Васић), Бања Лука: Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, 2022, 152.

2 Горан Латиновић, *Бањалучка богословија*, Енциклопедија Републике Српске, 1, Бања Лука 2017, 265.

3 Mitar Papić, *O razvoju školstva u Banjoj Luci u XIX i prvoj polovini XX stoljeća*, Banja Luka u novijoj istoriji (1878–1945). Zbornik radova s naučnog skupa održanog u Banjoj Luci od 18–20. novembra 1976. godine, Banja Luka 1978, 58.

4 Исто, 56–61.

The first organised forms of education in Banja Luka had a strictly religious character. The source material testifies to the fact that on the territory of today's Bosnia and Herzegovina, before any organised schooling was available, there were such terms as "school", "scuola", "daskal", "teacher", "magister", "teaching establishment" etc. In general, the Orthodox Serbs learned how to read and write at monasteries and parish temples, most often for church purposes.[1] In the source material there are records on *sibiyan maktab* schools, which were attached to mosques during the Ottoman Turkish occupation of these areas. In addition, there were *medreses*, at which Muslim religious personnel were educated. It was not until the 1960s that new ideas about contemporary education spread on the territory of today's Bosnia and Herzegovina, and they implied the presence of secular content. The *rüşdiye* school was opened, a school where a certain number of secular subjects were taught. Only Muslim children attended the Banja Luka *rüşdiye* school, it being in opposition to the 1869 Law on Schools, according to which Christian children could also attend that school. Although there were talks about opening a school for the Serbian Orthodox children as early as the beginning of 1930s, it is a well-known fact that the Serbian Orthodox school in Banja Luka had operated as of 1856. The Seminary, which was established in Banja Luka in 1866 with the efforts and zeal of the Serbian Orthodox Church Municipality, administrator of which was Vaso Pelagić, was a place where the education of the Orthodox Serbs of Bosanska Krajina began. The 1868 *School Rules* constituted the first statute of a school on the territory of today's Bosnia and Herzegovina. A total of 69 enrolled students graduated from the Seminary, which operated until 1875, serving thereafter as priests and teachers.[2] The Roman Catholic children in Banja Luka were educated in a primary school opened by nuns in 1872.[3]

After 1878, the Austro-Hungarian authorities tolerated the existing *sibiyan maktab* schools, *medreses* and primary schools for the Orthodox and Roman Catholic children, but they also started to build a new school system. Hence, at the beginning of the school year 1880/81, a public school was opened in Banja Luka. The second primary school was opened in 1898 and the third one a year later. The first girls' primary school was established in 1905 and the second one in 1913.[4] The three-year Trade School was opened in Banja Luka in 1885/86, which became a four-year school in 1898. It closed in 1910. At the beginning of October 1896, the first class of the *Velika realka* was opened, while in the school year 1902/03 it was fully transformed into the Real Grammar

---

1 Mitar Papić, *Историја српских школа у Босни и Херцеговини*, Sarajevo 1978, 9–10; Прерадовић, Љубиша, Малиновић, Мирослав и Ожеговић, Никола, *Универзитет у Бањој Луци (1975–2020)*, Бања Лука 2020, 13, Nikola Ožegović, „Преглед историје Универзитета у Бањој Луци (1975–2020)", Proceedings: The Republic of Srpska – Position, History, Identity, No 1 (Ed. Dragiša D. Vasić), Banja Luka: RS Center for Investigation of the War and War Crimes and the Search for Missing Persons, 2022, 152.

2 Goran Latinović, *Бањалучка богословија*, Encyclopedia of the Republic of Srpska, 1, Banja Luka 2017, 265.

3 Mitar Papić, *O razvoju školstva u Banjoj Luci u XIX i prvoj polovini XX stoljeća*, Banja Luka in Recent History (1878–1945). Proceedings of the scientific conference held in Banja Luka from 18 - 20 November 1976, Banja Luka 1978, 58.

4 Ibid, 56–61.

на реалка. Године 1898. основана је четворогодишња Државна виша дјевојачка школа.[5] По окончању аустроугарске окупације, у новим околностима слободе, коју је овим областима донијела српска војска 1918, десио се успон школства. Наиме, у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, тј. Краљевини Југославији (1918–1941), отворене су бројне школске установе у Бањој Луци, међу којима су се издвајале сљедеће: Нижа пољопривредна школа (1922), Учитељска школа (пресељена из Дервенте 1925), Народни универзитет (1930), Занатска школа (1931), Трговачка академија (1931/32), Домаћичка школа (1933) и Средња техничка школа (1939/40).[6]

Након Другог свјетског рата, у социјалистичкој Југославији, дошло је до експанзије високог школства. Од 1945/46. до 1980/81. академске године, број виших и високих школа у земљи се увећао 11, а број студената 18 пута. Од 1945. до 1974. дипломирало је 518.000 студената, од чега 177.000 жена. Деметрополизација високошколске наставе довела је до оснивања универзитета у републичким, покрајинским и регионалним центрима.[7] Поред постојећих универзитета у Београду, Загребу и Љубљани, основани су и универзитети у Сарајеву (1949), Скопљу (1949), Новом Саду (1960), Нишу (1965), Приштини (1969), Ријеци (1973), Универзитет уметности у Београду (1973), затим универзитети у Титограду (1974), Сплиту (1974), Осијеку (1975) и Марибору (1975). Године 1970. свјетски просјек обухвата генерације високим образовањем износио је 8,2%. У том погледу, Југославија се налазила међу водећим земљама, са 13,5% (Сјеверна Америка – 45%, Совјетски Савез – 25,2%, Европа без Совјетског Савеза – 11,3%).[8] У вријеме оснивања Универзитета у Бањој Луци, у европским оквирима, Југославија је имала највише студената по становнику послије Шведске, Холандије и Совјетског Савеза.[9]

Развој вишег и високог школства у Бањој Луци започео је радом Школског центра оклопно-механизованих јединица Југословенске народне армије (ШЦ ОМЈ ЈНА) „Петар Драпшин", који се развио из Тенковског школског центра, пресељеног у Бању Луку 1948. године из Беле Цркве у Банату.[10] Виша педагошка школа основана је 1950. а Виша пољопривредна школа и Виша економско-комерцијална школа 1960. године[11]. Први факултет у Бањој Луци и Босанској Крајини основан је одлуком Народног одбора среза Бања Лука 24. новембра 1961. године. Био је то Технички факултет, у оквиру Универзитета у Сарајеву, са два одсјека: Одсјеком за електротехнику – слаба струја и Одсјеком за хемијску прераду дрвета. Факултет је имао задатак да образује стручњаке превасходно за потребе Фабрике електронске опреме „Руди Чајавец" Бања Лука и Фабрике целулозе Бања Лука. Прва предавања одржана су у другој половини новембра 1962, на Одсјеку за електротехнику. Факултет је био смјештен у згради намијењену за Грађевински центар, гдје се и данас налази. Зграда Секретаријата за унутрашње послове, преко пута тврђаве Кастел, била је намијењена за смјештај сту-

5 Ђорђе Микић, *Бањалука. Култура грађанског друштва*, Бања Лука 2004, 134–136.

6 Исто, 138–146.

7 Branko Petranović, *Istorija Jugoslavije. Treća knjiga; socijalistička Jugoslavija 1945–1988*, Beograd 1988, 423.

8 Muris Osmanagić, „Prirodna funkcija ekspanzije visokog školstva", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 58.

9 Мари-Жанин Чалић, *Историја Југославије у 20. веку*, Београд 2013, 272.

10 Никола Ожеговић, „Југословенска народна армија у Бањалуци (1945–1992)", Војноисторијски гласник, 1/2022, 164–169.

11 *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 104.

School. In 1898, the four-year Higher State School for Girls was established.[5] After the Austro-Hungarian occupation ended, the education was on the rise in the new circumstances of freedom, which was brought to these areas by the Serbian army in 1918. Namely, in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, i.e., the Kingdom of Yugoslavia (1918–1941), many educational institutions were opened in Banja Luka, prominent among them being the: Junior Agricultural School (1922), Teacher Training School (which was moved from Derventa in 1925), Adult Education Centre (1930), School of Craft (1931), Trade Academy (1931/32), Domestic Science School (1933) and School of Engineering (1939/40).[6]

After the Second World War, there was an expansion of higher education in the socialist Yugoslavia. From the academic year 1945/46 to the academic year 1980/81, the number of junior colleges and colleges in the country increased 11 times, and the number of students 18 times. Between 1945 and 1974, a total of 518,000 students graduated, 177,000 of whom were women. The demetropolisation of higher education led to the establishment of universities in the republican, provincial and regional centres.[7] In addition to the existing universities in Belgrade, Zagreb and Ljubljana, universities were established in Sarajevo (1949), Skoplje (1949), Novi Sad (1960), Niš (1965), Priština (1969), Rijeka (1973), the University of Arts of Belgrade (1973), as well as in Titograd (1974), Split (1974), Osijek (1975) and Maribor (1975). In 1970, the worldwide average for generations with higher education qualifications was at 8.2%. In this respect, Yugoslavia was among the leading countries, at 13.5% (North America - 45%, Soviet Union - 25.2%, Europe without the Soviet Union - 11.3%).[8] At the time of establishing the University of Banja Luka, within the European framework, Yugoslavia had the most students per inhabitant after Sweden, the Netherlands and the Soviet Union.[9]

The development of post-secondary and higher education in Banja Luka began with the operation of the Armoured and Mechanised Units School Centre of the Yugoslav People's Army (AMU SC YPA) "Petar Drapšin", which grew out of the Tank School Centre and moved from Bela Crkva in Banat to Banja Luka in 1948.[10] The Teacher Training Junior College was established in 1950, while the Junior College of Agriculture and the Junior College of Economics and Commerce were established in 1960[11]. The first faculty in Banja Luka and Bosanska Krajina was established by the decision of the People's Committee of Banja Luka District on 24 November 1961. It was the Faculty of Engineering, as part of the University of Sarajevo, with two departments: the Department of Electrical Engineering – Weak Current Engineering, and the Department of Chemical Processing of Wood. The task of the Faculty was to educate experts primarily for the needs of the Factory of Electronic Equipment "Rudi Čajavec" Banja Luka and the Pulp Factory Banja Luka. The first lectures were held in the second half of November 1962, at the Department of Electrical Engineering. The faculty was located in the building intended for the Construction Centre. It is still

5 Đorđe Mikić, *Бањалука. Култура грађанског друштва*, Banja Luka 2004, 134–136.

6 Ibid, 138–146.

7 Branko Petranović, *Istorija Jugoslavije. Treća knjiga; socijalistička Jugoslavija 1945–1988*, Belgrade 1988, 423.

8 Muris Osmanagić, „Prirodna funkcija ekspanzije visokog školstva", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 58.

9 Mari-Žanin Čalić, *Историја Југославије у 20. веку*, Belgrade 2013, 272.

10 Nikola Ožegović, „Југословенска народна армија у Бањалуци (1945–1992)", Military Historical Gazetteer, 1/2022, 164–169.

11 *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 104.

Свечаност поводом оснивања Универзитета у Бањој Луци (7. новембар 1975. године)

Ceremony in honour of the establishment of the University of Banja Luka (7 November 1975)

Отварање свечаности поводом оснивања Универзитета у Бањој Луци и обраћање Живка Радишића, првог предсједника Скупштине Универзитета у Бањој Луци (7. новембар 1975. године)

The opening of the ceremony in honour of the establishment of the University of Banja Luka and the speech given by Živko Radišić, the first chairperson of the Assembly of the University of Banja Luka (7 November 1975)

Трибина Клуба академичара Бања Лука „Универзитет данас" (26. август 1974. године)

The "University today" forum of the Banjaluka Academicians' Club (26 August 1974)

Ректор Универзитета у Сарајеву проф. др Здравко Бесаровић и први ректор Универзитета у Бањој Луци, проф. др Драгомир Малић, након церемоније уручења ректорског ланца (7. новембар 1975. године)

Rector of the University of Sarajevo, prof. Zdravko Besarović, PhD, and the first rector of the University of Banja Luka, prof. Dragomir Malić, PhD, after the presentation of the Rector's Chain (7 November 1975)

Свечаност поводом оснивања Универзитета у Бањој Луци (7. новембар 1975. године)

Ceremony in honour of the establishment of the University of Banja Luka (7 November 1975)

дената. Обје зграде су биле адаптиране у првој половини 1962. године.[12]

Одбор Савеза студената Југославије у Бањој Луци основан је 1962, када је основан и у Тузли и Мостару.[13] Академске 1962/63. у Бањој Луци је студирало укупно 617 студената.[14] Дом студената основан је 25. септембра 1964, одлуком Скупштине среза Бања Лука, а 30. априла 1968. право оснивача дома преузео је Универзитет у Сарајеву и назив је промијењен у Студентски центар Бања Лука. Први дом је имао капацитет 170 лежајева, док је студентски ресторан (менза) имао капацитет за исхрану 350 студената. Зграда Дома студената није одговарала намјени за коју је коришћена јер је била изграђена за потребе администрације. Крајем 1965. у Бањој Луци је било око 1200 студената, од чега око 60% није било из града. Технички факултет имао је 481, Виша педагошка школа 393, Виша економско-комерцијална школа 201, а Виша пољопривредна школа 152 студента. Студентски дом и ресторан пословали су на економском принципу, те су цијене биле високе (дом 5000 а ресторан, без доручка, 15.600 динара), а студенти су били незадовољни условима становања и исхране. С обзиром на то да није постојао женски дом, студенткиње су биле принуђене да траже приватни смјештај. Стипендије и студентски кредити нису могли значајније да олакшају тешко материјално стање студената.[15] У периоду 1961–1966 број редовних студената растао је годишње у просјеку за 49,2%. Анкетирањем свих студената Бање Луке добијени су одговори да им постојеће материјално стање не омогућава нормално школовање, да су незадовољни смјештајем и исхраном, бројем стипендија и кредита, као и њиховом висином, да недостају одговарајући услови за рад итд. Нарочито су у тешком положају били студенти првих година јер је мали број њих обезбиједио стипендију или кредит. У академској 1966/67, од 1689 редовних студената, стипендију је примало 224 а кредит 201 студент.[16]

Студентске демонстрације које су 1968. захватиле Београд и друге веће центре у земљи имале су извјесног одјека и у Бањој Луци. Петар Црнадак, један од учесника тих кретања међу бањалучким студентима, био је ухапшен у студентском ресторану и испитиван у полицијској станици до сутрадан.[17] О студентским демонстрацијама у Београду и Сарајеву, почетком јуна 1968, расправљао је Одбор студената Бањалучког школског центра, у присуству секретара основних организација Савеза комуниста виших школа и Техничког факултета, те студентских активиста Клуба академичара у Бањој Луци, при чему су демонстрације осуђене. Уз наглашавање да се студентски проблеми морају рјешавати „у склопу постојећих самоуправних институција и у духу даљег

12 *Шездесет година студија електротехнике у Бањој Луци / Sixty years of electrical engineering studies in Banja Luka* (ур. Татјана Пешић Брђанин), Бања Лука 2022, 17.

13 Архив Југославије, Savez studenata Jugoslavije (145) (у даљем тексту: AJ, 145), фасцикла 74, II republička konferencija studenata Bosne i Hercegovine, Izvještaj Sekretarijata republičke konferencije studenata Bosne i Hercegovine o radu između Prve i Druge konferencije, Banja Luka, decembra 1963. godine, 2.

14 Исто, 17.

15 AJ, 145, фасцикла 76, IV godišnja skupština SSJ banjalučkih viših škola i fakulteta, Izvještaj Odbora Saveza studenata Banja Luke o radu organizacije Saveza studenata banjalučkih viših škola i fakulteta u periodu od III do IV skupštine, Banja Luka, 5. decembra 1965. god, 23–25.

16 AJ, 145, V godišnja konferencija Saveza studenata banjalučkih viših škola i fakulteta, Izvještaj Odbora Saveza studenata Banja Luke o radu organizacije Saveza studenata banjalučkih viših škola i fakulteta u periodu od IV do V konferencije, Banja Luka, 18. decembra 1966. godine, 15.

17 Имејл професора Момчила Спасојевића аутору 1. априла 2024.

located there. The building of the Secretariat for Internal Affairs, across the street from the Kastel Fortress, was designed for student accommodation. Both buildings were adapted in the first half of 1962.[12]

The Board of the Union of Students of Yugoslavia in Banja Luka was established in 1962, as well as in Tuzla and Mostar.[13] In the academic year 1962/63, altogether 617 students studied in Banja Luka.[14] The student dormitory was established on 25 September 1964 by the Decision of the Assembly of Banja Luka District, whereas on 30 April 1968, the rights of the founder of the dormitory were taken over by the University of Sarajevo and the name was changed to Student Centre Banja Luka. The first dormitory had a capacity of 170 beds, while 350 students could sign up for the meals in the student restaurant (canteen). The building of the student dormitory was not suitable for the purpose it was used for, as it was built for administrative purposes. At the end of 1965, there were approximately 1,200 students in Banja Luka, around 60% of whom were not from the city. The Faculty of Engineering had 481 students, the Teacher Training Junior College had 393 students, the Junior College of Economics and Commerce had 201 students, and the Junior College of Agriculture had 152 students. The student dormitory and restaurant operated on an economic principle, leading to high prices (the dormitory was 5,000 dinars, and the restaurant, without breakfast, was 15,600 dinars), and the students were dissatisfied with the living and dining conditions. Since there was no women's dormitory, female students were forced to seek private accommodation. Scholarships and student loans could not significantly alleviate the difficult financial situation of the students.[15] From 1961 to 1966, the number of regular students grew annually by an average of 49.2%. However, a survey of all students in Banja Luka revealed that their financial situation did not allow for normal schooling. They expressed dissatisfaction with the accommodation and meals, the number and amount of scholarships and loans, and the lack of appropriate working conditions. The first-year students were in a particularly difficult position because only few of them had scholarships or loans. In the academic year 1966/67, out of 1,689 regular students, 224 got scholarships and 201 were granted loans..[16]

The student demonstrations in Belgrade and other major centres in the country in 1968 had a certain impact in Banja Luka as well. Petar Crnadak, one of the participants in those movements among Banja Luka students,

12 *Шездесет година студија електротехнике у Бањој Луци / Sixty years of electrical engineering studies in Banja Luka* (Ed. Tatjana Pešić Brđanin), Banja Luka 2022, 17.

13 Archives of Yugoslavia, Union of Students of Yugoslavia (145) (hereinafter: AY, 145), folder 74, The Second Republic Conference of Students of Bosnia and Herzegovina, the Report of the Secretariat of the Republic Conference of Students of Bosnia and Herzegovina on the Work between the First and the Second Conferences, Banja Luka, December 1963, 2.

14 Ibid, 17.

15 AY, 145, folder 76, The 4th Annual Assembly of the Student Union of Banja Luka Junior Colleges and Faculties, the Report of the Board of the Student Union of Banja Luka on the work of the organisation of the Student Union of Banja Luka Junior Colleges and Faculties between the 3rd and the 4th assemblies, Banja Luka, 5 December 1965, 23–25.

16 AY, 145, The 5th Annual Conference of the Student Union of Banja Luka Junior Colleges and Faculties, the Report of the Board of the Student Union of Banja Luka on the work of the organisation of the Student Union of Banja Luka Junior Colleges and Faculties between the 4th and the 5th conferences, Banja Luka, 18 December 1966, 15.

развоја демократије", у саопштењу је речено: „Због тога сматрамо да наше колеге у Београду нису изабрале исправан пут у рјешавању постојећих проблема. Истовремено се ограђујемо од демонстрација и било каквих других средстава притиска у рјешавању студентских и других проблема те мислимо да их Савез студената у својој пракси не треба да употребљава. При томе тражимо да се испита учешће и дјеловање реакције и антисоцијалистичких елемената и да се предузму одговарајуће мјере против истих".[18]

Седамдесетих година високошколске установе у Бањој Луци наставиле су да се развијају. Током 1975. године Технички факултет је трансформисан у два факултета: Електротехнички и Технолошки, основан је Правни факултет (израстао из одјељења Правног факултета Универзитета у Сарајеву, које је у Бањој Луци започело са радом 1960), затим Економски факултет (израстао из одјељења Економског факултета Универзитета у Сарајеву, које је у Бањој Луци започело са радом 1974, а претходно је, од 1961, у Бањој Луци радио и центар Економског факултета у Ријеци), као и Машински факултет (израстао из одјељења Машинског факултета Универзитета у Сарајеву, које је у Бањој Луци започело са радом 1971). Од 1971. у Бањој Луци је функционисао Општински фонд за стипендирање и кредитирање студената и кандидата за стицање звања доктора и магистра наука. Однос редовних и ванредних студената био је 45% : 55%. Од 1970. до 1975. године укупан број уписаних студената порастао је за око 60%, нарочито на Правном факултету.[19] Од укупног броја студената у Бањој Луци око 2000 долазило је с простора изван бањалучке општине. У два студентска дома било је смјештено 608 студената, а на исхрани се налазило око 1000 претплатника.[20]

Студентски дом је срушен у катастрофалној серији земљотреса која је задесила Бању Луку и Босанску Крајину 26. и 27. октобра 1969. Студенти су након земљотреса били сврстани у бригаде за чишћење рушевина, а спавали су под шаторима. Због приближавања зиме, формирано је студентско насеље од 130 приколица и контејнера. Зграда Студентског дома је, усљед великих оштећења, морала бити порушена 28. децембра 1969, а у нову зграду студенти су се уселили 1. октобра 1970. Савез студената Југославије организовао је акцију прикупљања средстава за изградњу још једне зграде дома[21]. Катастрофални потреси су на подручју Бање Луке довели до уништења или оштећења 131 објекта из области школства, са укупном корисном површином 82.503 m^2.[22] Изградња другог павиљона новог студентског дома завршена је 1974. Пролазност редовних студената на високошколским установама 1974. била је око 40%. Овакав резултат истицан је као негативан, а узроци су тражени, између осталог, и у недовољним просторним и наставничким капацитетима који би се могли превазићи оснивањем универзитета.[23] До средстава за живот и школовање студенти су

18 A. S, „Banjolučki studenti se ograđuju od demonstracija", *Oslobođenje. List Socijalističkog Saveza radnog naroda Bosne i Hercegovine*, godina XXV, Sarajevo, broj 7187, 8. juni 1968, 8.

19 *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 104.

20 Архив Републике Српске, Општински комитет Савеза комуниста Бања Лука (у даљем тексту: АРС, ОК СК БЛ), Izvještaj o radu Opštinske konferencije Saveza omladine i Saveza studenata Banjaluka u periodu juni 1973. – mart 1975. godine, 3.

21 Nikola Ožegović, „Zemljotres u Banjaluci i Bosanskoj Krajini 1969. godine", Istorija 20. veka, 2/2022, 501.

22 Исто, 498.

23 АРС, ОК СК БЛ, Izvještaj o radu Opštinske konferencije Saveza omladine i Saveza studenata Banjaluka u periodu juni 1973. – mart 1975. godine, 12.

was arrested in the student restaurant and questioned at the police station until the next day.[17] At the beginning of June 1968, the student demonstrations in Belgrade and Sarajevo were discussed by the Board of Students of the Banja Luka School Centre, in the presence of the secretaries of the precincts of the League of Communists of junior colleges and the Faculty of Engineering and the student activists of the Banja Luka Club of Academics. During this meeting, the demonstrations were condemned. Emphasising that student issues must be addressed "within the framework of existing self-governing institutions and in the spirit of further development of democracy," the statement read: "For this reason, we believe that our colleagues in Belgrade have not chosen the correct path in addressing the existing problems. At the same time, we distance ourselves from the demonstrations and any other means of pressure in resolving student and other issues, and we believe that the Student Union should not employ such tactics in its practice. In this context, we demand an investigation into the participation and actions of reactionary and anti-socialist elements and that appropriate measures be taken against them.".[18]

In the 1970s, higher education institutions in Banja Luka continued to develop. In 1975, the Faculty of Engineering was transformed into two faculties: the Faculty of Electrical Engineering and the Faculty of Technology. The Faculty of Law was established (it grew out of the Faculty of Law Department at the University of Sarajevo, which started operating in Banja Luka in 1960), as well as the Faculty of Economics (growing out of the Faculty of Economics Department at the University of Sarajevo, which started operating in Banja Luka in 1974, while previously, the Faculty of Economics Centre in Rijeka operated in Banja Luka in 1961), and the Faculty of Mechanical Engineering (growing out of the Faculty of Mechanical Engineering Department at the University of Sarajevo, which started operating in Banja Luka in 1971). As of 1971, the Municipal Fund for Scholarships and Loans to Students and MSc/MA and PhD Candidates operated in Banja Luka. The ratio of full-time and part-time students was 45% : 55%. Between 1970 and 1975, the total number of enrolled students increased by approximately 60%, especially at the Faculty of Law.[19] Around 2,000 of the total number of students in Banja Luka came from places outside the municipality of Banja Luka. A total of 608 students were accommodated in two student dormitories, with around 1,000 of them signed up for the meals.[20]

The student dormitory was destroyed in a series of catastrophic earthquakes that hit Banja Luka and Bosanska Krajina on 26 and 27 October 1969. After the earthquake, the students were grouped into brigades to clear the ruins. They slept under tents. As winter was approaching, a student settlement of 130 trailers and containers was formed. Due to extensive damage, the Student Dormitory building had to be torn down on 28 December 1969, and the students moved into the new building on 1 October 1970. The Union of Students of Yugoslavia organised a fund-raising campaign to build another dormitory building[21]. Devastating earthquakes in the Banja Luka area destroyed or damaged 131 build-

17 Professor Momčilo Spasojević's e-mail to the author dated 1 April 2024.

18 A. S, „Banjolučki studenti se ograđuju od demonstracija", *Oslobođenje. List Socijalističkog Saveza radnog naroda Bosne i Hercegovine*, year XXV, Sarajevo, number 7187, 8 June 1968, 8.

19 *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 104.

20 Archive of the Republic of Srpska, Municipal Committee of the League of Communists of Banja Luka (hereinafter referred to as ARS, MC LC BL), the Report on Activities of the Municipal Conference of the Youth Union and the Student Union Banja Luka between June 1973 and March 1975, 3.

21 Nikola Ožegović, „Zemljotres u Banjaluci i Bosanskoj Krajini 1969. godine", History of the 20th Century, 2/2022, 501.

долазили путем система кредита и стипендија, али и преко пословне јединице Клуба студената – Студентске задруге и Студентског сервиса КАБ-а (Клуба академичара Бања Лука).[24]

Иницијатива за оснивање Универзитета у Бањој Луци, петнаестог универзитета у Југославији, потекла је од Извршног одбора Скупштине општине Бања Лука, на сједници одржаној 30. маја 1974. године. Наиме, Мирко Мајкић, предсједник Извршног одбора Скупштине општине Бања Лука, на поменутој сједници као основне разлоге за оснивање Универзитета изнио је снажну експанзију високог школства, нужност повезивања удруженог рада и образовања, захтјеве грађана и радних организација и политички повољну климу за развој високошколских институција[25]. Скупштина општине Бања Лука, на Другој заједничкој сједници Вијећа удруженог рада, Друштвено-политичког вијећа и Вијећа мјесних заједница, одржаној 31. маја 1974, донијела је Рјешење о именовању Иницијативног одбора за оснивање Универзитета у Бањој Луци. За предсједника Иницијативног одбора именован је предсједник Скупштине општине Бања Лука Сеид Маглајлија[26].

Скупштина општине Бања Лука је на заједничкој сједници Вијећа удруженог рада, Друштвено-политичког вијећа и Вијећа мјесних заједница 6. фебруара 1975. прихватила *Основе за формирање Универзитета у Бањој Луци* које је израдио Иницијативни одбор као стручни елаборат о друштвено-економској оправданости за оснивање Правног и Економског факултета, за подјелу Техничког факултета на Електротехнички и Технолошки факултет, за издвајање Одјељења Машинског факултета из Сарајева у засебан Машински факултет и за оснивање Универзитета.[27] Потписивању *Самоуправног споразума о удруживању и међусобним односима организација удруженог рада удружених у универзитет у Бањој Луци* 25. септембра 1975. претходила је двомјесечна расправа у радним организацијама приврdd еде и друштвених дјелатности на високошколским установама и другим заинтересованим организацијама. Споразум су потписали: Екоddd номски факултет, Економски институт, Електротехнички факултет, Институт за испитивање грађевинског материјала, Машински факултет, Институт за хемијску прераду дрвета ИНЦЕЛ-а, Истраживачко-развојни центар Јелшинград, Институт за професионалну електронику Чајавец, Истраживачко-развојни цedvsgентар Врбас, Педагошка академија, Пољопривредни завод, Правни факултет, Технолошки факултет, Ветеринарско-сточарски центар, Виша економско-комерцијална школа и Виша техничка школа из Бихаћа.[28] Процјењивано је да је за изградњу зграда факултета са опремом било потребно 200 милиона динара. Подручје бањалучке општине и Босанске Крајине вапило је за побољшањем кадровске структуре у области привреде. Према процјенама, око 30% систематизованих високостручних радних мјеста покривали су недовољно квалификовани радници.[29]

За првог ректора Универзитета изабран је проф. др Драгомир Малић, рођен 1913. у Оштрој Луци код Санског Моста. Дипломске студије завршио је 1941. на Машинско-електротехничком одсјеку Техничког факултета у Београду, а докторску дисертацију од-

24 Исто, 4.

25 *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 13.

26 Исто, 17.

27 Исто, 41.

28 Исто, 55.

29 Исто, 103.

ings used for education purposes, with a total usable surface area of 82,503 m^2.[22] The construction of the second pavilion of the new student dormitory was completed in 1974. The pass rates of full-time students at higher education institutions were around 40% in 1974. This result was seen as negative, and the causes were investigated, among other things, in insufficient space and teachers, which would hopefully be overcome when establishing a university.[23] Students were taking loans and scholarships to have means for support and schooling, but they also got funds through the business unit of the Student Club – Student Association and Student Club Service (Banja Luka Club of Academics).[24]

The initiative to establish the University of Banja Luka, the fifteenth university in Yugoslavia, came from the Executive Board of the Municipal Assembly of Banja Luka, at the session held on 30 May 1974. Namely, at this session, the chairman of the Executive Board of the Municipal Assembly of Banja Luka, Mirko Majkić, presented a great expansion of higher education, the necessity of connecting the assoc sciated labour and education, demands of citizens and companies and a politically favourable climate for the gte ent of higher education institutions as one of the main arguments for establishing the University[25]. At the Second Joint Session of the Council of Associated Labour, Social and Political Council and Council of Local Communities, held on 31 May 1974, the Municipal Assembly of Banja Luka issued the Decision on Appointment of the Stirring Committee for the Establishment of the University of Banja Luka. The Chairman of the Municipal Assembly of Banja Luka Seid Maglajlija was appointed as the chairman of the Stirring Committee[26].

At the joint session of the Council of Associated Labour, Social and Political Council and Council of Local Communities, held on 6 February 1975, the Municipal Assembly of Banja Luka adopted the *Rationale for Establishing the University of Banja Luka*, prepared by the Stirring Committee as a socio-economic feasibility study on establishing the Faculty of Law and the Faculty of Economics, for dividing the Faculty of Engineering into the Faculty dfgf of Electrical Engineering and the Faculty of Technology, for separating the Faculty of Mechanical Engineering Department from Sarajevo into a separate Faculty of Mechanical Engineering and for establishing the University.[27] The signing of the *Self-Governance Agreement on Association and Mutual Relations of Associated Labour Organisations Joined into the University of Banja Luka* on 25 September 1975 was preceded by a two-month discussion at business and public organisations, higher education institutions and other relevant organisations. The Agreement was signed by the: Faculty of Economics, Economics Institute, Faculty of Electrical Engineering, Institute for Material and Construction Testing, Faculty of Mechanical Engineering, INCEL Wood Treatment Institute, Jelšingrad Research and Development Centre, Čajavec Professional Electronics Institute, Vrbas Research and Development Centre, Teacher Training Academy, Agricultural Institute, Faculty of Law, Faculty of Technology, Veterinary-Livestock Cen-

22 Ibid, 498

23 ARS, MC LC BL, The Report on Activities of the Municipal Conference of the Youth Union and the Student Union of Banja Luka between June 1973 and March 1975, 12.

24 Ibid, 4.

25 *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 13.

26 Ibid, 17.

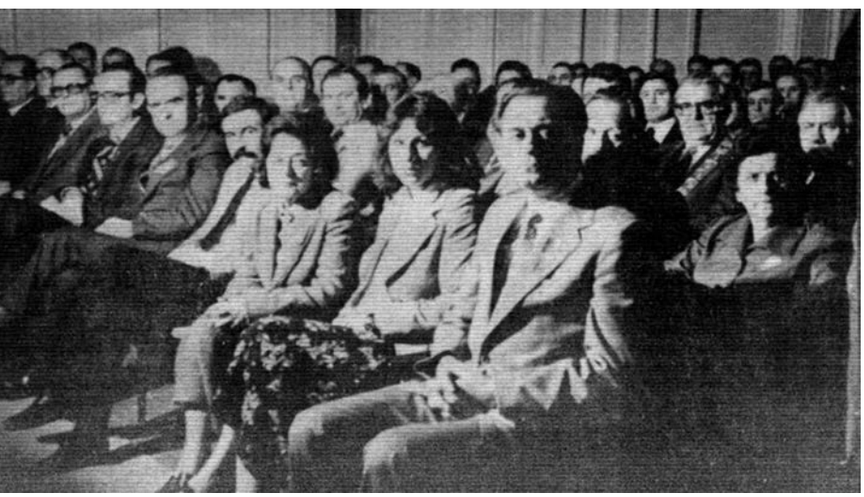
27 Ibid, 41.

Предсједавајуће тијело свечаности поводом оснивања Универзитета у Бањој Луци: ректори односно проректори свих југословенских универзитета (7. новембар 1975. године)

The board presiding over the Ceremony in honour of the establishment of the University of Banja Luka: rectors or vice-rectors of all Yugoslav universities (7 November 1975)

Свечаност на којој је Универзитет у Бањој Луци добио име „Ђуро Пуцар Стари". У првом реду су супруга и кћи Ђуре Пуцара (13. децембар 1979. године)

The Ceremony of renaming the University of Banja Luka after Đuro Pucar Stari. Front row: wife and daughters of Đuro Pucar (13 December 1979)

Ђуро Пуцар Стари (13. децембар 1899. – 12. април 1979. године)

Đuro Pucar Stari (13 December 1899 – 12 April 1979)

Градоначелник Бање Луке Живко Радишић у току свечаног полагања камена-темељца за објекте Технолошког, Машинског, Правног и Економског факултета (21. април 1978. године)

Mayor of Banja Luka, Živko Radišić, during the official ceremony of laying the foundation stone for the buildings of the Faculties of Technology, Mechanical Engineering, Law and Economics (21 April 1978)

Ректор Универзитета у Сарајеву проф. др Здравко Бесаровић уручује ректорски ланац првом ректору Универзитета у Бањој Луци, проф. др Драгомиру Малићу (7. новембар 1975. године)

Rector of the University of Sarajevo, prof. Zdravko Besarović, PhD, presenting the Rector's Chain to the first rector of the University of Banja Luka, prof. Dragomir Malić, PhD (7 November 1975)

Будући први ректор Универзитета у Бањој Луци, проф. др Драгомир Малић, у присуству Живка Радишића, првог предсједника Скупштине Универзитета у Бањој Луци, касније градоначелника Бање Луке, потписује акте о оснивању Универзитета

The future first rector of the University of Banja Luka, prof. Dragomir Malić, PhD, in the presence of Živko Radišić, the first chairperson of the Assembly of the University of Banja Luka, later mayor of Banja Luka, signing the documents on the establishment of the University

Ректор Драгомир Малић и генерални секретар Универзитета Рајко Кузмановић на церемонији свечаног полагања камена-темељца за објекте Технолошког, Машинског, Правног и Економског факултета (21. април 1978. године)

The rector, Dragomir Malić, and secretary general of the University, Rajko Kuzmanović, at the official ceremony of laying the foundation stone for the buildings of the Faculties of Technology, Mechanical Engineering, Law and Economics (21 April 1978)

бранио је на Високој техничкој школи у Бечу 1949. године. Био је професор Техничког и Рударско-геолошког факултета у Београду и дописни члан Академије наука БиХ. Имао је међународну репутацију у области термодинамике, а, прије него што је изабран за ректора, преко три деценије је радио на подизању нових стручњака и организацији и унапређењу високошколских установа у Београду, Сарајеву, Нишу, Приштини и у Бањој Луци. Остало је упамћено да је проф. др Драгомир Малић љубав према Крајини показивао у свакој прилици. Док је примао ректорски ланац од проф. др Здравка Бесаровића, ректора Универзитета у Сарајеву, на свечаности проглашења Универзитета у Бањој Луци, високи и стасити првоустоличени ректор уз осмијех је рекао: „Подгрмечлије нису навикле да им стављају ланац око врата", чиме је изазвао смијех и разбио протоколарну атмосферу. На функцији ректора остао је све до смрти, средином 1979.[30] Проф. др Драгомир Малић се дружио са познатим српским писцем поријеклом из Босанске Крајине Бранком Ћопићем. Према сјећању Живка Радишића, предсједника Скупштине општине Бања Лука у периоду 1977–1982 и доброг познаваоца бањалучких и крајишких прилика, Малић је описан у Ћопићевој краткој приповијетки под насловом „Драго див" из 1940. године.[31]

Академске 1975/76. на вишим школама и факултетима у Бањој Луци наставу су похађала 8044 студента, а изводила 144 наставника и професора, од чега је било 35 доктора наука и 31 магистар наука.[32] У оквиру Универзитета у Бањој Луци дјеловала је и Виша техничка школа у Бихаћу (1975). Удруживање пет факултета, три више школе и осам научноистраживачких и развојних институција у Универзитет, по вијећу општинских органа Савеза комуниста Босне и Херцеговине, „настало је као израз стварних потреба удруженог рада". Требало је да Универзитет, по свом „карактеру, програмској оријентацији и начину организовања", буде „марксистички усмјерен".[33] Послије смрти Ђуре Пуцара Старог[34], истакнутог српског и југословенског комунисте, крајишког борца и „друштвено-политичког радника", Универзитет је понио његово име након свечаности 13. децембра 1979, приређене њему у част.[35] Универзитет је носио име комунистичког функцио-

30 A. R, „Prvi rektor banjalučkog univerziteta", Prvi rektor banjalučkog univerziteta - Mladost grada - Banjaluka - CyberBulevar.com-Bosanskohercegovački internet portal (archive.ph) (приступљено 18. 6. 2024).

31 Разговор са Живком Радишићем, 20. мај 2020; Бранко Ћопић, *Босоного дјетињство*, Београд 1964, 65–67.

32 *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 9.

33 АРС, ОК СК БЛ, Neka aktuelna pitanja dalje organizacione izgradnje Saveza komunista na Univerzitetu, Banjaluka januar 1976. godine, 1.

34 Ђуро Пуцар рођен је у Кесићима код Босанског Грахова 1899. Изучио је ковачки занат и придружио се радничком покрету. Због комунистичке дјелатности, законом забрањене у Краљевини Југославији, провео је десет година на робији у Лепоглави и Сремској Митровици (1929–1939). У љето 1941. био је један од главних организатора устанка Срба у Босанској Крајини. Током рата био је на разним командним дужностима у Народноослободилачкој војсци Југославије, а након ослобођења земље и социјалне револуције обављао је низ високих политичких дужности, како у Комунистичкој партији / Савезу комуниста тако и у органима власти Босне и Херцеговине и Југославије. Поред осталог, био је предсједник Президијума Народне скупштине БиХ и потпредсједник Президијума Народне скупштине Југославије (1946–1948) и предсједник Владе БиХ (1948–1953). Умро је у Београду 1979, а сахрањен је у Сарајеву. Био је носилац највиших одликовања, укључујући и Орден народног хероја; *Vojna enciklopedija*, 7, Beograd 1974, 520; Dušan Lukač, *Banja Luka i okolica u ratu i revoluciji*, Banja Luka 1968, 50–52.

35 *Машински факултет у Бањој Луци 1971–2011*, Бања Лука 2011, 34–36.

tre, Junior College of Economics and Commerce and Junior College of Engineering in Bihać.[28] It was estimated that 200 million dinars was needed for the construction of faculty buildings along with equipment. The area of Banja Luka municipality and Bosanska Krajina desperately needed the advancement of the personnel composition in the corporate sector. According to the estimations, approximately 30% of systematised highly skilled workplaces was filled with underqualified employees.[29]

Prof. Dragomir Malić, PhD, born in 1913 in Oštra Luka, near the town of Sanski Most, was elected as the first rector of the University of Banja Luka. He graduated from the Department of Mechanical and Electrical Engineering at the School of Engineering in Belgrade in 1941. He defended his doctoral dissertation at the Vienna College of Technology in 1949. He was a professor at the Belgrade School of Engineering and the Belgrade Faculty of Mining and Geology, as well as an associate of the Academy of Sciences of BH. He earned world-wide recognition in the field of thermodynamics, and before being elected as the rector, he spent more than three decades bringing up new experts and organising and advancing higher education institutions in Belgrade, Sarajevo, Niš, Priština and Banja Luka. It is remembered that Prof. Dragomir Malić, PhD, showed his love for Krajina on every occasion. While receiving the rector's chain from Prof. Zdravko Besarović, PhD, the rector of the University of Sarajevo, at the ceremony of the University of Banja Luka proclamation, the tall and distinguished first rector smiled and said: "The people of Podgrmeč are not used to having a chain put around their necks," which evoked laughter and broke the ice. He served as the rector until he died, in mid-1979.[30] Prof. Dragomir Malić, PhD, was friends with the famous Serbian writer from Bosanska Krajina, Branko Ćopić. According to the memory of Živko Radišić, president of the Banja Luka Municipal Assembly between 1977 and 1982, who was well aware of the circumstances in Banja Luka and Krajina, Malić was described in Ćopić's short story entitled "Drago the Giant" published in 1940.[31]

In the academic year 1975/76, a total of 8,044 students attended the classes at junior colleges and faculties in Banja Luka, with 144 teachers and professors lecturing, 35 of whom were doctors of science and 31 masters of science.[32] The Junior College of Engineering in Bihać also operated as part of the University of Banja Luka (1975). The municipal authorities of the League of Communists of Bosnia and Herzegovina believed that the association of five faculties, three junior colleges and eight research and development institutions to the University "was the result of actual needs of the associated labour". Due to its "character, programme orientation and way it was organised", the University was supposed to be "Marxist-oriented".[33] After the death of Đuro Pucar

28 Ibid, 55.

29 Ibid, 103.

30 A. R, „Prvi rektor banjalučkog univerziteta", Prvi rektor banjalučkog univerziteta - Mladost grada - Banjaluka - CyberBulevar.com-Bosanskohercegovački internet portal (archive.ph) (accessed on 18 June 2024).

31 Interview with Živko Radišić, 20 May 2020; Branko Ćopić, *Босоного дјетињство*, Belgrade 1964, 65–67.

32 *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975, 9.

33 ARS, MC LC BL, Some current issues of further organisational setup of the League of Communists at the University, Banja Luka January 1976, 1.

нера, резервног генерала-потпуковника Југословенске народне армије све до 22. априла 1992. године.

Од уписаних 8044 студента академске 1975/76. године, 3037 или 37,7% је било редовних и 5007 или 62,3% ванредних. У научноистраживачким центрима у саставу Универзитета била су запослена 353 радника, међу којима пет доктора наука, 16 магистара, 127 са високом стручном спремом, 21 са вишом и 95 са средњом и 89 осталих профила.[36] По броју запослених, кад су у питању научноистраживачки центри у саставу Универзитета, предњачио је Научно-истраживачки центар „Руди Чајавец" са 123 запослена.[37]

Подручје Бање Луке и Босанске Крајине средином седамдесетих година лоше је стајало у погледу љекарског кадра. У Босанској Крајини 1977. године живјело је 26,2% становника Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине (СР БиХ), док је на истом подручју дјеловало 18,4% љекара те републике. Истовремено, на подручју Самоуправне интересне заједнице Сарајево на 18,3% становника републике долазило је 40,6% љекарског кадра. У Босанској Крајини на једног љекара долазило је 1850 становника, док је републички просјек био 1301, а југословенски 864 становника. Оцјењивано је да постојећих девет медицинских факултета у земљи и само један у СР БиХ, са нешто преко 2000 студената на петој години, неће бити у могућности да задовоље потребе у љекарском кадру. То су били снажни аргументи за оснивање Медицинског факултета у оквиру Универзитета у Бањој Луци, у чему је постигнута велика сагласност шире крајишке заједнице.[38] Медицински факултет основан је 1978. године.

Документ који се бавио уписом студената на Универзитет у академској 1981/82. донио је важан пресјек општих кретања на Универзитету од његовог оснивања. Истакнуто је да је академске 1980/81. студирало 11.886 редовних студената и „студената уз рад", али је тај број процјењиван на око 13.000 када се укључе они који су обнављали годину. Из Бање Луке долазило је око 25% студената, са подручја Босанске Крајине око 55%, а из преосталих крајева СР БиХ око 10%, колико и из других крајева Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. У погледу социјалне структуре, око двије трећине студената били су сељачког и радничког поријекла. Општинска организација Савеза комуниста у Бањој Луци оцјењивала је такву социјалну структуру као „веома повољну", док је као неповољна истицана чињеница да је чак 69% студената уписано на факултете друштвених наука. Универзитет у Бањој Луци се школске 1980/81. по броју студената налазио на другом мјесту у СР БиХ, након Универзитета у Сарајеву (43.488 студената), а испред Универзитета у Тузли (5283 студента) и Универзитета у Мостару (5502 студента).[39] Према подацима из маја 1980, студије у Југославији просјечно су трајале око 6,5 година. На Универзитету у Београду студије су просјечно тра-

36 АРС, ОК СК БЛ, Neka aktuelna pitanja dalje organizacione izgradnje Saveza komunista na Univerzitetu, Banjaluka januar 1976. godine, 5–6.

37 Исто, Prilog.

38 Архива Градске управе Града Бања Лука, Скупштина Општине Бања Лука (у даљем тексту: АГУГБЛ, СО БЛ), Skupština Opštine Banja Luka, Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja Medicinskog fakulteta Univerziteta u Banjaluci, Banjaluka, decembra 1977. godine, 61–62.

39 АРС, ОК СК БЛ, Informacija o upisu studenata u školskoj 1981/82. godini na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci.

Stari[34], a prominent Serbian and Yugoslav communist, Krajina fighter and "socio-political worker", the University bore his name, after a ceremony on 13 December 1979, held in his honour.[35] The University was named after a communist official, a reserve lieutenant-general of the Yugoslav People's Army, up until 22 April 1992.

Out of 8,044 students who studied in the academic year 1975/76, a total of 3,037, or 37.7%, were full-time students, while 5,007, or 62.3%, were part-time students. The research centres at the University had 353 employees, five of whom were PhDs, 16 masters of science, 127 with university degree, 21 with two-year post-secondary school qualifications, 95 with secondary school qualifications and 89 other profiles.[36] As for the number of employees at research centres at the University, the "Rudi Čajavec" Research Centre set an example with its 123 employees.[37]

The area of Banja Luka and Bosanska Krajina was in a poor situation regarding medical personnel in the mid-1970s. In 1977, Bosanska Krajina was home to 26.2% of the population of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina (SR BH), but it only had 18.4% of the republic's doctors. In contrast, the Self-Managed Interest Community of Sarajevo, which comprised 18.3% of the republic's population, boasted an impressive 40.6% of its medical personnel. In Bosanska Krajina, there were 1,850 inhabitants to one doctor, while the republic average was 1,301 inhabitants, and the Yugoslav average 864 inhabitants. It was assessed that the existing nine faculties of medicine in the country and only one in the SR BH, with slightly over 2,000 students in the fifth year, would not be able to meet the needs of medical personnel. These were strong arguments for the establishment of the Faculty of Medicine within the University of Banja Luka, to which the wider Krajina community readily consented.[38] The Faculty of Medicine was founded in 1978.

The document pertaining to the enrolment of students at the University in the academic year 1981/82 gave an important cross-section view of the general trends at the University since its establishment. It was highlighted that 11,886 full-time students and "working students" studied in the academic year 1980/81, although this number was estimated at around 13,000, if those who renewed the year were to be included. Around 25% of

34 Đuro Pucar was born in Kesići near Bosanski Grahovo in 1899. He learned the blacksmith trade and joined the workers' movement. Due to communist activities, prohibited by law in the Kingdom of Yugoslavia, he spent ten years in prison in Lepoglava and Sremska Mitrovica (1929–1939). In the summer of 1941, he was one of the main organisers of the Serb uprising in Bosnian Krajina. During the war, he was on different command positions in the Yugoslav People's Liberation Army, and after the liberation of the country and the social revolution, he held a number of high political positions, both in the Communist Party/League of Communists and in the authorities of Bosnia and Herzegovina and Yugoslavia. Among other roles, he was the President of the Presidium of the National Assembly of BH and the Vice President of the Presidium of the National Assembly of Yugoslavia (1946–1948) and the Prime Minister of BH (1948–1953). He died in Belgrade in 1979 and was buried in Sarajevo. He was the holder of the highest decorations, including the Order of the People's Hero; Dušan Lukač, *Banja Luka i okolica u ratu i revoluciji*, Banja Luka 1968, 50–52; *Vojna enciklopedija*, 7, Belgrade 1974, 520; Dušan Lukač, *Banja Luka i okolica u ratu i revoluciji*, Banja Luka 1968, 50–52.

35 *Машински факултет у Бањој Луци 1971–2011*, Banja Luka 2011, 34–36.

36 ARS, MC LC BL, Some current issues of further organisational setup of the League of Communists at the University, Banja Luka January 1976, 5–6.

37 Ibid, Enclosure.

38 Archives of the City Administration of the City of Banja Luka, Municipal Assembly of Banja Luka (hereinafter: ACACBL, MA BL), Municipal Assembly of Banja Luka, An elaborate on the socio-economic feasibility of the establishment of the Faculty of Medicine of the University of Banja Luka, Banja Luka, December 1977, 61–62.

Полагање вијенаца на новооткривену бисту Ђуре Пуцара Старог у кругу првог универзитетског кампуса, данас локација испред Технолошког факултета (13. децембар 1981. године)

Wreath laying at the newly unveiled bust of Đuro Pucar Stari on the grounds of the first University Campus, today in front of the Faculty of Technology (13 December 1979)

Обраћање проф. др Ибрахима Табаковића, ректора Универзитета, на свечаности на којој је Универзитет у Бањој Луци добио име „Ђуро Пуцар Стари”

Speech by prof. Ibrahim Tabaković, PhD, rector of the University, at the ceremony of renaming the University of Banja Luka after Đuro Pucar Stari

Биста Ђуре Пуцара Старог испред Технолошког факултета

the bust of Đuro Pucar Stari in front of the Faculty of Technology

Ректор Универзитета проф. др Драгица Додиг на једном од својих предавања децембра 1982. године

Rector of the University, prof. Dragica Dodig, PhD, in one of her classes in December 1982

Проф. др Рајко Кузмановић, декан Правног факултета, касније ректор Универзитета, приликом обраћања на једној од церемонија прославе Дана Универзитета

Prof. Rajko Kuzmanović, PhD, dean of the Faculty of Law, giving a speech at one of the University's anniversary celebrations

Ректор проф. др Драгица Додиг и проф. др Рајко Кузмановић, декан Правног факултета, касније ректор Универзитета, на једној од церемонија прославе Дана Универзитета

Rector prof. Dragica Dodig, PhD, and prof. Rajko Kuzmanović, PhD, dean of the Faculty of Law, at one of the University's anniversary celebrations

Проф. др Рајко Кузмановић (будући ректор 1988–1992), ректор проф. др Драгица Додиг (1984–1988) и проф. др Ибрахим Табаковић (бивши ректор 1979–1984) током једног од Дана Универзитета (1984–1988)

Prof. Rajko Kuzmanović, PhD (future rector, 1988-1992), rector prof. Dragica Dodig, PhD (1984–1988, prof. Ibrahim Tabaković, PhD (former rector, 1979-1984), at an anniversary celebration (1984-1988)

Ректор проф. др Драгица Додиг (1984–1988) на једној од церемонија прославе Дана Универзитета

Rector prof. Dragica Dodig, PhD (1984–1988), at one of the University's anniversary celebrations

јале између 6,8 и 7, а на Универзитету у Бањој Луци 5,8 година.[40] Скоро све више школе и поједине групе наставничких факултета спадале су у непривлачне установе усљед неодговарајућег друштвеног статуса и лошег материјалног положаја завршених стручњака. О томе говоре подаци о квалитету кандидата уписаних на такве установе 1974/75. године. Просјечна оцјена из средње школе редовних студената уписаних у прву годину на Педагошкој академији у Бањој Луци поменуте године износила је 3,15 (у истој установи у Сарајеву – 3,39, Тузли – 3,30 и Мостару – 3,21), а студената уписаних у прву годину на Вишој економско-комерцијалној школи у Бањој Луци износила је 3,03 (у истој установи у Брчком – 3,02 и у Сарајеву – 2,88). У највећем броју случајева радило се о студентима који су завршили средње школе за радничка занимања, у просјеку старијим од студената других установа.[41]

Највише редовних студената на Универзитету у Бањој Луци уписало је прву годину академске 1980/81. из сљедећих десет општина Босанске Крајине: Бања Лука (744), Бихаћ (227), Приједор (116), Сански Мост (89), Босанска Градишка (76), Прњавор (68), Котор Варош (49), Босанска Дубица (44), Кључ (40) и Босански Нови (37). Те године укупно су уписана 2243 редовна студента[42]. Године 1987. на Универзитету је радило око 550 истраживача, од чега је било 90 доктора наука и 110 магистара. Покривеност наставе наставним особљем у сталном радном односу у просјеку се кретала око 50%.[43] Као један од кључних разлога недовољне развијености високог образовања истицана је неповољна материјална основа, усљед скромних издвајања из националног дохотка СР БиХ.[44]

Присутност Универзитета на босанскохерцеговачком, југословенском и свјетском нивоу била је недовољна. Од 1200 значајних југословенских научних пројеката на којима се радило 1987. године, на само пет (0,4%) радили су научници са Универзитета у Бањој Луци. У десетогодишњем периоду (1977–1987) Југославија је имала 420 заједничких истраживачких пројеката са Сједињеним Америчким Државама, од чега су само у два случаја били укључени кадрови са Универзитета у Бањој Луци. Разлози оволике неконкурентности проналажени су у „уситњености научно-истраживачких институција, испарцелисаности кадрова и опреме и релативној затворености институција".[45]

Године 1976. на свим високошколским организацијама Универзитета у Бањој Луци у сталном радном односу била су 152 наставника и сарадника (91 наставник и 61 сарадник), а 1982. укупно 216 (135 наставника и 81 сарадник). Године 1976. било је само пет редовних професора, 18 ванредних професора и

40 Rajko Kuzmanović, „Diverzifikacija uloge univerziteta kao faktor saradnje i boljeg razumjevanja među ljudima u svijetu", *Univerzitet danas. Časopis Zajednice univerziteta Jugoslavije*, 2–3, Beograd 1980, 83.

41 Branislava Peruničić, Muhamed Muradbegović, Tadej Mateljan, „Prati li rastući interes za studiranjem stvarne potrebe društva (empiriosko istraživanje)", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 172–173.

42 АРС, ОК СК БЛ, Informacija o upisu redovnih studenata u prvu godinu studija školske 1980/81. godine, Banjaluka septembra 1980. godine, Tabela br. 3.

43 АРС, ОК СК БЛ, Univerzitet „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci. Akciona konferencija Saveza komunista Univerziteta. Uloga organizovanih subjektivnih snaga sa Savezom komunista na čelu na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci na podizanju kvaliteta naučno-nastavnog i naučno-istraživačkog rada (Uvodno izlaganje podneseno na Konstituirajućoj sjednici Akcione konferencije Saveza komunista Univerziteta), Banja Luka 1. aprila 1987, 5.

44 Исто, 8.

45 Исто, 11.

students came from Banja Luka, around 55% from the area of Bosanska Krajina, and around 10% from other areas of the SR BH and the Socialist Federal Republic of Yugoslavia respectively. As for the social structure, around two-thirds of the students were of peasant and worker origin. The municipal organisation of the League of Communists in Banja Luka assessed such a social structure as "very favourable", while the fact that as many as 69% of students were enrolled in the faculties of social sciences was stressed as unfavourable. In the academic year 1980/81, the University of Banja Luka was ranked the second in the SR BH by the number of students, following the University of Sarajevo (43,488 students), and ahead of the University of Tuzla (5,283 students) and the University of Mostar (5,502 students).[39] According to the data from May 1980, the studies in Yugoslavia lasted approximately 6.5 years on the average. At the University of Belgrade, the studies lasted between 6.8 and 7 years on the average, while at the University of Banja Luka, they lasted 5.8 years.[40] Almost all junior colleges and certain groups of teacher training faculties were considered unattractive institutions due to their inadequate social status and poor material conditions of qualified graduates. This is evidenced by data on the quality of candidates enrolled in such institutions in the academic year 1974/75. The average grade from secondary school for regular students enrolled in the first year at the Teacher Training Academy in Banja Luka in that academic year was 3.15 (while at the same institution in Sarajevo it was 3.39, in Tuzla 3.30, and Mostar 3.21). For students enrolled in the first year at the Junior College of Economics and Commerce in Banja Luka, the average grade was 3.03 (at the same institution in Brčko it was 3.02 and in Sarajevo it was 2.88). In most cases, these were students who graduated from secondary schools for vocational occupations and were, on the average, older than students from other institutions.[41]

Most of the full-time students at the University of Banja Luka enrolled in the first academic year 1980/81 came from the following ten municipalities of Bosanska Krajina: Banja Luka (744), Bihać (227), Prijedor (116), Sanski Most (89), Bosanska Gradiška (76), Prnjavor (68), Kotor Varoš (49), Bosanska Dubica (44), Ključ (40) and Bosanski Novi (37). That year, a total of 2,243 full-time students were enrolled[42]. In 1987, the University had around 550 researchers, 90 of whom were doctors of science and 110 masters of science. On the average, around 50% of the teaching staff had permanent employment contracts.[43] The unfavourable financial grounds were highlighted as one of the key reasons for the underdevelopment of higher education, due to modest allocations from the national income of the SR BH.[44]

---

39 ARS, MC LC BL, Information on the enrolment of students in the academic year 1981/82 at the „Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka.

40 Rajko Kuzmanović, „Diverzifikacija uloge univerziteta kao faktor saradnje i boljeg razumjevanja među ljudima u svijetu", *Univerzitet danas. Časopis Zajednice univerziteta Jugoslavije*, 2–3, Belgrade 1980, 83.

41 Branislava Peruničić, Muhamed Muradbegović, Tadej Mateljan, „Prati li rastući interes za studiranjem stvarne potrebe društva (empiriosko istraživanje)", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 172–173.

42 ARS, MC LC BL, Information on the enrolment of full-time students in the first year of studies in the school year 1980/81, Banja Luka, September 1980, Table No 3.

43 ARS, MC LC BL, "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka. The Action Conference of the League of Communists of the University. The role of organised subjective forces led by the League of Communists at the "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka in raising the quality of teaching and scientific research (Introductory speech submitted at the Constituent Session of the Action Conference of the League of Communists of the University), Banja Luka 1 April 1987, 5.

44 Ibid, 8.

21 доцент, а 1982. било је 13 редовних професора, 25 ванредних професора и 44 доцента. Велики пораст броја доцената била је посљедица примјене Закона о високом образовању, по коме су у СР БиХ и магистри могли бити бирани у наставна звања. Године 1976. на Универзитету је било 29 доктора наука и 27 магистара, а 1982. 61 доктор наука и 64 магистра.[46] Упркос порасту броја наставно-научног особља, повећавала се и њихова оптерећеност усљед пораста броја студената. Године 1976. на једног наставника у сталном радном односу долазило је 78 студената, а 1980. 87 студената, дакле више за око 12%. Просјечно оптерећење у СР БиХ академске 1974/75. износило је 22 редовна студента по наставнику, док је 1978/79. оптерећеност на републичком нивоу повећана на 37 студената по наставнику. Највећа оптерећеност наставника била је на факултетима техничких наука, гдје су поједини запослени изводили наставу на по три или четири предмета. На техничким факултетима 70% наставника било је оптерећено са по два или више предмета, што је био довољан показатељ дефицитарности „техничке интелигенције". Капацитети Универзитета нису могли да испрате „демократизацију" и масовност високог образовања, до чега је дошло у новом друштвеном поретку.[47]

Анализа наставно-научног особља у сталном радном односу показала је релативно неповољну старосну структуру редовних и ванредних професора, међу којима није било млађих од 35 година. Наиме, било их је свега пет од укупно 37 у животној доби од 36 до 45 година, затим 23 у доби од 46 до 55 година, као и 10, тј. скоро трећина укупног броја, који су имали преко 55 година старости. Повољнија је била старосна структура особља виших школа гдје је, од њих 54, било седам млађих од 35 година, од 36 до 45 година имало их је 22 или 40%, од 46 до 55 година имало је њих 18, а преко 55 година имало је седам лица. Доценти су у просјеку били још млађи, јер је од њих 44 млађих од 35 година било 12, од 36 до 45 имало је 19, од 46 до 55 имало је њих 11, а само два лица имала су преко 55 година старости. Међу асистентима највећи број имао је до 35 година, чак њих 65 или 80% од укупног броја[48].

Серија земљотреса која је погодила Бању Луку 13. августа 1981. нанијела је штету објектима Универзитета у укупном износу од 71.652.002 динара. Највећа штета је причињена на згради Студентског центра „Вељко Влаховић", затим на Електротехничком факултету, те на новој згради Универзитетског центра у којој је било смјештено пет факултета. Штете су забиљежене на Технолошком факултету (лабораторије), као и индиректна штета у Студентском центру због обуставе рада кухиње и ресторана гдје се хранило више од 1000 студената. Исхрана је у наредном периоду била обезбијеђена у објекту Радне организације „Континентал", уз неопходне субвенције.[49]

Након десетогодишњег развоја Универзитета, октобра 1985, покривеност предмета наставницима у сталном радном односу износила је 49%. У том тренутку број стално запослених наставника изно-

46 АРС, ОК СК БЛ, Univerzitet „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Osnovni kadrovski problemi i mjere za uspostavljanje i provođenje jedinstvene kadrovske politike Univerziteta „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Banjaluka novembra 1982, 2.

47 Исто, 3–4.

48 Исто, 5–6.

49 АГУГБЛ, СО БЛ, Univerzitet „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Informacija o posljedicama zemljotresa od 13. 8. 1981. godine na objektima visokoškolskih organizacija i Studentskog centra „Veljko Vlahović", Banjaluka, 1. 10. 1981, 2–3.

The University's presence in Bosnia and Herzegovina, Yugoslavia and globally was insufficient. Of the 1,200 major Yugoslav scientific projects in the pipeline in 1987, scientists from the University of Banja Luka were involved in only five (0.4%). In the ten-year period (1977–1987), Yugoslavia had 420 joint research projects with the United States of America, in which the staff of the University of Banja Luka were involved in only two. The reasons for such non-competitiveness were found to be in the "fragmentation of research institutions, compartmentalisation of staff and equipment and relative imperviousness of the institutions".[45]

In 1976, at all higher education organisations of the University of Banja Luka, 152 professors and teaching assistants (91 professors and 61 teaching assistants) worked with a permanent contract of employment, while in 1982 there were altogether 216 of them (135 professors and 81 teaching assistants). In 1976, there were only five full professors, 18 associate professors and 21 assistant professors, while in 1982 there were 13 full professors, 25 associate professors and 44 assistant professors. The large increase in the number of assistant professors was due to the Law on Higher Education coming into effect, under which masters of science could be elected to teaching positions in the SR BH. In 1976, there were 29 doctors of science and 27 masters of science at the University, while in 1982 there were 61 doctors of science and 64 masters of science.[46] In spite of the increase in the number of teaching staff, their workload also increased, as a result of the increase in the number of students. In 1976, there were 78 students per professor with permanent employment contract, while in 1980 there were 87 students, in other words, by around 12% more. In the academic year 1974/75, in the SR BH there were on the average 22 full-time students per professor, while in 1978/79 this increased to 37 students per professor at the level of the Republic of Srpska. Professors had most of the workload at the faculties of technical sciences, where some employees taught three or four subjects. At the faculties of technical sciences, 70% of the professors taught two or more subjects, which was a sufficient indicator of the deficit of "technical intelligence". The capacities of the University could not keep up with the "democratisation" and massiveness of higher education, which came about in the new social order.[47]

An analysis of teaching staff with permanent employment contracts showed a relatively unfavourable age structure of full and associate professors, among whom no one was younger than 35. Namely, there were only five out of a total of 37 professors aged 36 to 45, thereafter 23 professors aged 46 to 55, as well as 10 professors, i.e., almost a third of the total number, who were over 55 years of age. The age structure of the teaching staff at junior colleges was more favourable, where seven out of 54 were younger than 35, 22, or 40%, were aged 36 to 45, 18 were aged 46 to 55, and seven were over 55. Assistant professors were on the average even younger, as 12 out of 44 of them were younger than 35, 19 were aged 36 to 45, 11 were aged 46 to 55, and only two were over 55. As for the teaching assistants, most of them, as many as 65, or 80% of the total number of teaching assistants, were up to 35 years old[48].

A series of earthquakes that hit Banja Luka on 13 August 1981 caused damage to the University buildings in the total amount of 71,652,002 dinars. The "Veljko Vlahović" Student Centre building was damaged the

45 Ibid, 11.

46 ARS, MC LC BL, "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, Basic staff issues and measures for establishing and implementing a harmonised staff policy at the "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, Banja Luka November 1982, 2.

47 Ibid, 3–4.

48 Ibid, 5–6.

сио је 143, а асистената 91[50]. Скупштина Заједнице за високо образовање усвојила је марта 1984. године *Опште критерије за оцјену рационалности, ефикасности и друштвено економске оправданости постојања и рада високошколских организација у СР БиХ*, на основу којих су Педагошка академија, Машински факултет, Правни факултет и Виша економска школа у Бихаћу сврстане у категорију оних високошколских организација које су изгубиле друштвено-економску оправданост свога постојања и дјеловања[51]. Број високошколских установа и студената је, усљед нерационалног раста, смањиван током осамдесетих година у цијелој Југославији, која је по тим показатељима била међу првим земљама Европе и свијета. Број високошколских установа је са 358 у 1981. години смањен на 322 шест година касније, а број студената са рекордних 447.808 у 1979. години на 339.577 или 144 на 10.000 становника у 1988/89. години[52]. У СР БиХ од 1976/77. до 1980/81. број студената се повећао за 32,3% или са 47.600 на 63.000[53]. Нерационалан раст броја високошколских установа и студената проузроковао је пад квалитета студија, а додатан разлог за рационализацију била је и растућа економска криза у земљи. Средином осамдесетих, а посебно 1987, у Сарајеву и другим мањим градовима у СР БиХ обустављен је рад више од десет високошколских установа. У Бањој Луци је 1980. укинута Виша економско-комерцијална школа. С обзиром на то да је незапосленост била основни критеријум за обустављање уписа, на Универзитету у Бањој Луци је истицано да је, управо према том критеријуму, Бања Лука била у најповољнијем положају од сва четири универзитетска центра у републици. Наиме, од 5240 незапослених са високом стручном спремом у СР БиХ, фебруара 1988. године на ширем подручју Сарајева било је 2399 (45,7%), на ширем подручју Мостара 1035 (19,7), на ширем подручју Тузле 575 (10,9%) и на ширем подручју Бање Луке свега 400 (7,6%). Оцијењено је да је Универзитет у Бањој Луци добро структуриран, као и то да је „класни интерес изражен" јер је нпр. на Правном и Економском факултету студирало око 82% сеоске и радничке дјеце која не би, из финансијских разлога, могла студирати у другим универзитетским центрима. Ипак, као и у цијелој земљи, и на Универзитету у Бањој Луци је дошло до драстичног смањења броја уписаних студената. У академској 1987/88. у цијелој СР БиХ уписано је око 9000, а на Универзитету у Бањој Луци око 1500 у прву годину студија. Априла 1988. на Универзитету је студирало око 6500 студената, што је било за око 50% мање него ранијих година[54]. Подразумијевали су се и други аспекти, као што су рационализација наставних планова и програма, веће повезивање са „удруженим радом", рационализација у области материјалних и финансијских средстава и сл.[55] СР БиХ се крајем 1986. налазила на посљедњем мјесту у југословенској држави, са свега 111 студената на 10.000 становника, односно 478 студе-

50 АРС, ОК СК БЛ, Univerzitet „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Informacija o nekim aktuelnim pitanjima vezanim za rad i razvoj Univerziteta „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Banjaluka, oktobra 1985, 5.

51 Исто, 7.

52 Драгомир Бонџић, „Просвета и наука у Србији и Југославији 1945–1990", Историја 20. века, 2/2008, 433.

53 АГУГБЛ, СО БЛ, Zajednica za visoko obrazovanje Sarajevo, Osnove racionalizacije visokog obrazovanja u SR BiH, prijedlog, Sarajevo, decembar 1986. godine, 4.

54 АГУГБЛ, СО БЛ, Univerzitet „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Informacija o racionalizaciji na visokoškolskim organizacijama Univerziteta „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Banjaluka, aprila 1988. godine, 1–5.

55 Исто, 6–8.

most, followed by the Faculty of Electrical Engineering and the new building of the University Centre, where five faculties were located. Damages were also recorded at the Faculty of Technology (laboratories) as well as indirectly at the Student Centre, as it had to close down the kitchen and the restaurant, where more than 1,000 students were signed up for the meals. In the following period, meals were provided at the "Continental" Work Organisation facility, alongside the needed subsidies.[49]

After ten years of the University's development, in October 1985, 49% of the professors had permanent employment contracts. At that time, there were 143 professors and 91 teaching assistants with permanent employment contracts[50]. In March 1984, the Assembly of the Association for Higher Education adopted the *General Criteria for Assessing the Rationality, Efficiency and Socio-Economic Justification of the Existence and Operation of Higher Education Organisations in the SR BH*, pursuant to which the Teacher Training Academy, Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Law and Junior College of Economics in Bihać were categorised as higher education organisations that had lost the socio-economic justification of their existence and operation[51]. The number of higher education institutions and students decreased during the 1980s throughout Yugoslavia due to irrational growth, which, according to these indicators, was among the leading countries in Europe and the world. The number of higher education institutions dropped from 358 in 1981 to 322 six years later, while the number of students fell from a record 447,808 in 1979 to 339,577, or 144 per 10,000 inhabitants in the 1988/89 academic year[52]. In the SR BH, from the academic year 1976/77 to 1980/81, the number of students increased by 32.3%, from 47,600 to 63,000[53]. The irrational growth of higher education institutions and students resulted in a decline in the quality of studies, and an additional reason for rationalisation was the growing economic crisis in the country. In the mid-1980s, particularly in 1987, more than ten higher education institutions were suspended in Sarajevo and other smaller cities in the SR BH. In Banja Luka, the Junior College of Economics and Commerce was abolished in 1980. Given that unemployment was the primary criterion for suspending admissions, the University of Banja Luka emphasised that, according to this criterion, Banja Luka was in the most favourable position among the four university centres in the republic. Specifically, out of 5,240 unemployed individuals with university degrees in the SR BH, in February 1988, there were 2,399 (45.7%) in the broader area of Sarajevo, 1,035 (19.7%) in the broader area of Mostar, 575 (10.9%) in the broader area of Tuzla, and only 400 (7.6%) in the broader area of Banja Luka. It was assessed that the University of Banja Luka was well-structured, and it was noted that "class interest was expressed," as approximately 82% of students at the Faculty of Law and the Faculty of Economics came from peasant and working-class backgrounds who could not afford to study in other university centres for financial reasons. However, as was the case throughout the coun-

---

49 ACACBL, MA BL,"Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka Information on the consequences of the earthquake of 13 August 1981 on the facilities of higher education organisations and the "Veljko Vlahović" Student Centre, Banja Luka, 1 October 1981, 2–3.

50 ARS, MC LC BL, "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, Information on some current issues related to the operation and development of 'Đuro Pucar Stari' University in Banja Luka, Banja Luka, October 1985, 5.

51 Ibid, 7.

52 Dragomir Bondžić, „Просвета и наука у Србији и Југославији 1945–1990", History of the 20th Century, 2/2008, 433.

53 ACACBL, MA BL, Association for Higher Education Sarajevo, Basics of the rationalisation of higher education in the SR BH, proposal, Sarajevo, December 1986, 4.

Проф. др Рајко Кузмановић, ректор Универзитета (1988–1992), касније предсједник Академије наука и умјетности Републике Српске и предсједник Републике Српске

Prof. Rajko Kuzmanović, PhD, rector of the University (1988–1992), later president of the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska and president of the Republic of Srpska

Ректор проф. др Рајко Кузмановић на свечаности Дана Универзитета

Rector, prof. Rajko Kuzmanović, PhD, at one of the University's anniversary celebrations

Сваке године, у оквиру обиљежавања Дана Универзитета, одаје се почаст запосленима и студентима Универзитета у Бањој Луци који су као припадници Војске Републике Српске погинули за вријеме грађанског рата у бившој Југославији

Each year, as part of the anniversary celebration, there is a commemoration service for the employees and student of the University of Banja Luka who have perished as members of the Army of the Republic of Srpska during the civil war in former Yugoslavia.

Ректор проф. др Драгољуб Мирјанић на свечаности Дана Универзитета

Rector, prof. Dragoljub Mirjanić, PhD, at one of the University's anniversary celebrations

Свечана академија поводом Дана Универзитета (7. новембар 1995. године)

Anniversary ceremony honouring the Day of the University (7 November 1995)

Свечана академија поводом Дана Универзитета (7. новембар 2002. године)

Anniversary ceremony honouring the Day of the University (7 November 2002)

Свечана предаја земљишта и објеката касарне „Рајко Балаћ" Универзитету у Бањој Луци 2006. године

The ceremonial handover of the land and facilities of the "Rajko Balać" barracks to the University of Banja Luka in 2006

Свечана академија поводом Дана Универзитета (7. новембар 2009. године)

Anniversary ceremony honouring the Day of the University (7 November 2009)

ната на 10.000 запослених[56]. Од академске 1974/75. до академске 1984/85. у СР БиХ укупно су дипломирала 74.322 студента, од чега на Универзитету у Сарајеву 54.243 (73%), на Универзитету у Бањој Луци 8135 (11%), на Универзитету у Тузли 6571 (9%) и на Универзитету у Мостару 5373 (7%)[57].

Реформа високог образовања била је тема 74. сједнице Предсједништва Централног комитета Савеза комуниста Босне и Херцеговине, највишег органа власти у овој југословенској федералној јединици. Као позитивно кретање на бањалучком Универзитету истакнут је завршетак изградње и стављање у функцију објекта Универзитетског центра у који се уселио Правни факултет, а проширили су се Машински, Економски и Технолошки факултет, гдје се одвијала настава и за студенте Електротехничког факултета. Такође, у истом смислу, истакнуто је да је академске 1980/81. већи број студената уписао техничке факултете, а мањи број друштвене у односу на раније године.[58]

Пролазност студената академске 1978/79. износила је 48%, академске 1979/80. 45%, а академске 1980/81. то је било 60%. Академске 1980/81. највећу пролазност остварили су Правни и Медицински факултет (64%), а најнижу Електротехнички факултет (42%). Од свих година студија, најнижа пролазност била је на првој години (55%). Оцјењивано је како је то била посљедица великог броја студената, немогућности примјене менторског рада, дугог периода адаптације бруцоша и сл. Осим тога, константан проблем од оснивања Универзитета представљала је врло слаба покривеност прве године студија наставницима и сарадницима у сталном радном односу. Тако су на првој години Технолошког факултета само два наставника била у сталном радном односу. На Медицинском факултету није било ниједног наставника у сталном радном односу на стручним претклиничким предметима. Годинама је постојао проблем недостатка наставника за предмет Математика на техничким факултетима и на Економском факултету.[59] „Студиј уз рад", тј. ванредне студије, које су биле организоване на свим високошколским установама осим на Медицинском факултету, нису давале велике резултате. Просјечна пролазност ове категорије студената у академској 1980/81. износила је 12%, а на Економском факултету свега 7,5%[60].

Као горуће питање студентског стандарда истицано је питање смјештаја. Постојећих 608 мјеста у Студентском дому било је недовољно. Здравствена заштита студената побољшана је отварањем студентске поликлинике, а изграђени су и први спортски терени у оквиру будућег студентског спортског центра.[61] Просјечна висина студентског кредита у академској 1981/82. износила је 1875 динара. Мјесечна цијена исхране износила је 3000, просјечна мјесечна цијена смјештаја у Студентском дому 860, а просјечна цијена превоза у градском саобраћају 700

56 АРС, ОК СК БЛ, SKJ, OK SK BiH, Predsjedništvo Banjaluka, Radna grupa, Rezime rasprava o racionalizaciji visokog obrazovanja u SR BiH u osnovnim organizacijama Saveza komunista na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, 5.

57 Исто, 7.

58 АРС, ОК СК БЛ, SKJ , OK SK BiH Banjaluka, Univerzitet „Đuro Pucar Stari", Rezime rasprave sa tematske konferencije osnovnih organizacija SK visokoškolskih organizacija univerziteta „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci o reformi visokog obrazovanja, Banjaluka juna 1982. godine, 1.

59 Исто, 2.

60 Исто, 6.

61 Исто, 7.

try, the University of Banja Luka also experienced a drastic decrease in the number of enrolled students. In the academic year 1987/88, approximately 9,000 students were enrolled across the entire SR BH, with around 1,500 at the University of Banja Luka in their first year of studies. By April 1988, around 6,500 students were studying at the University, which was approximately 50% fewer compared to the previous years.[54] Other aspects were also implied, such as the rationalisation of curricula, greater integration with "associated work," and rationalisation in the area of material and financial resources etc.[55] At the end of 1986, the SR BH was in the last place in the Yugoslav state, with only 111 students per 10,000 inhabitants, i.e., 478 students per 10,000 employees[56]. Between the academic year 1974/75 and the academic year 1984/85, a total of 74,322 students graduated in the SR BH, of which 54,243 (73%) from the University of Sarajevo, 8,135 (11%) from the University of Banja Luka, 6,571 (9%) from the University of Tuzla and 5,373 (7%) from the University of Mostar[57].

Higher education reform was on the agenda at the 74th session of the Presidency of the Central Committee of the League of Communists of Bosnia and Herzegovina, the highest authority in this Yugoslav federal unit. The completion of construction and putting into operation of the University Centre, in which the Faculty of Law moved, the Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Economics and Faculty of Technology expanded and in which courses were taught for the students of the Faculty of Electrical Engineering, were seen as a positive trend at the University of Banja Luka. Furthermore, in the academic year 1980/81, a larger number of students enrolled in faculties of engineering, while a smaller number enrolled in social sciences, as compared to prior years.[58]

In the academic year 1978/79, the students' pass rate was at 48%, in the academic year 1979/80 it was at 45%, while in the academic year 1980/81 it was at 60%. In the academic year 1980/81, the Faculty of Law and the Faculty of Medicine had the highest pass rate (peaked at 64%), while the Faculty of Electrical Engineering had the lowest (42%). Of all the years of study, the lowest pass rate was in the first year (55%). This was assessed to be due to the large number of students, the impossibility of applying the tutorial system, a long period of adaptation of the first-year students etc. Besides, since the establishment of the University, a constant problem had also been the lack of professors and teaching assistants who had permanent employment contracts for the first year of study. Thus, in the first year of the Faculty of Technology, only two professors had a permanent employment contract. At the Faculty of Medicine, there were no professors with permanent employment contracts for vocational pre-clinical course units. For years, the faculties of engineering and the Faculty of Economics lacked professors for the course unit of Mathemat-

54 ACACBL, MA BL,"Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, Information on rationalisation at the higher education organisations of the "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, Banja Luka, April 1988, 1–5.

55 Ibid, 6–8.

56 RS, MC LC BL, SKJ, MC LC BH, Presidency of Banja Luka, Working Group, Summary of discussions on the rationalisation of higher education in the SR BH in precincts of the League of Communists at the "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, 5.

57 Ibid, 7.

58 ARS, MC LC BL, LCY, MC LC BH Banja Luka, "Đuro Pucar Stari" University, Summary of the discussion from the thematic conference of precincts of the LC of higher education organisations at the "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka on the reform of higher education, Banja Luka June 1982, 1.

динара. Цијене у приватном смјештају кретале су се између 1000 и 2000 динара.[62]

Од 5767 редовних студената у Бањој Луци 1985. године, у Студентском центру „Вељко Влаховић" било је смјештено 608 студената и још око 400 „илегалаца". Поред тога, процијењено је да се око 3000 студената налазило у приватном смјештају, а преосталих близу 2000 код родитеља, рођака и слично. Исхрану у ресторану Студентског центра користило је од 1250 до 1350 студената. Од 1. априла 1985. студенти су исхрану плаћали 3813, а смјештај 1700 динара, што је било за 29% више него претходне године. Скупштина општине Бања Лука учествовала је у кредитирању студената са 50% средстава, а преостали дио обезбјеђивала је Заједница за високо образовање СР БиХ. Најнижи студентски кредит у СР БиХ износио је 2490, а највећи 7240 динара, и први пут је у просјеку био виши од износа којим студент учествује у цијени смјештаја и исхране у Студентском центру. Стипендије Титовог фонда за студенте кретале су се од 6720 до 9700 динара. И у здравственој заштити студената учињени су значајни помаци, јер су у овој години функционисале амбуланта опште медицине те гинеколошка и стоматолошка амбуланта. Најчешћи приговори тицали су се слабе опремљености амбуланти и малог броја медицинског особља.[63] Мјесечна карта за све линије градског саобраћаја износила је 1100 динара, од чега су ученици и студенти плаћали 330 динара. Друштвена активност студената одвијала се највише у Центру за друштвену дјелатност студената – ЦЕДУБАЛ. У 27 секција, клубова и друштава ЦЕДУБАЛ-а дјеловало је преко 2000 чланова из реда студентске (80%), средњошколске и радничке омладине. „Привремено и повремено" запошљавање ученика и студената, као вид стицања средстава за школовање, присутан је у Бањој Луци од 1963, а оснивањем Омладинске задруге 1977. постао је доста присутнији. Током 1985. у њу је било укључено преко 8000 чланова, а 1984. остварила је преко 100 милиона динара дохотка. Чланови Омладинске задруге били су ангажовани у разним врстама повремених и помоћних послова у Бањој Луци и у широј регији.[64]

Током 1985. просјечан исплаћени чисти лични доходак по раднику у области вишег образовања у Бањој Луци био је 46.124, а у области високог образовања 51.129 динара. Истицано је како поједине области образовања нису успијевале да надокнаде инфлаторно заостајање просјечних личних доходака.[65] Априла 1986. на шест факултета и три више школе Универзитета у Бањој Луци студирало је 8005 студената, од чега 5873 редовних те 2132 „студента уз рад", што је представљало 16% односно 14% укупног броја студената у СР БиХ. У научно-наставном процесу било је ангажовано 210 наставника и 190 асистената у сталном радном односу и 137 у допунском радном односу, што је представљало око 15,5% укупног броја у СР БиХ. Факултети и више школе Универзитета у Бањој Луци располагале су са 37.000 m^2 простора, односно 5,6 m^2 по редовном студенту, што је било за један квадратни метар мање од просјека у СР БиХ. Смјештајни капацитети нису били задовољавајући, јер се смјештај могао обезбиједити само за 10% редовних студената, што је било за 6% мање него у СР БиХ, а исхрана за 23% редовних студената, што је било за 2% више него у СР БиХ.

62 АРС, ОК СК БЛ, Informacija o nekim aktuelnim pitanjima studentskog standarda, 2.

63 АРС, ОК СК БЛ, SKJ, OK SK BiH, Predsjedništvo Banjaluka, Aktuelna idejno-politička pitanja učeničkog i studentskog standarda, Banjaluka, aprila 1985. godine, 2–6.

64 Исто, 8.

65 АРС, ОК СК БЛ, SKJ, OK SK BiH Banjaluka, Radna grupa, Informacija o materijalnom položaju obrazovanja u opštini Banjaluka, Banjaluka aprila 1986. godne, 2.

ics.[59] "Studies for those who were working", i.e., part-time studies, which were organised at all higher education institutions except the Faculty of Medicine, did not give any great results. The average pass rate of this category of students in the academic year 1980/81 was 12%, and at the Faculty of Economics 7.5% only[60].

The issue of accommodation was highlighted as a burning issue of student standards. The existing 608 places in the Student Dormitory were insufficient. Student health care was improved with the opening of a student polyclinic, and the first sports courts were built as part of the future student sports centre.[61] The average student loan amount in the academic year 1981/82 was 1,875 dinars. The monthly price of meals was 3,000, the average monthly price of accommodation in the Student Dormitory was 860, and the average price of public transport was 700 dinars. Prices in private accommodation ranged between 1,000 and 2,000 dinars.[62]

Out of 5,767 full-time students in Banja Luka in 1985, 608 students and another 400 "clandestines" were accommodated in the "Veljko Vlahović" Student Centre. Aside from that, it was estimated that around 3,000 students were in private accommodation, and that close to 2,000 lived with their parents, relatives etc. Meals in the restaurant of the Student Centre were used by 1,250 to 1,350 students. As of 1 April 1985, students paid 3,813 dinars for the meals and 1,700 dinars for the accommodation, which was by 29% more than in the previous year. The Municipal Assembly of Banja Luka participated in granting loans to students with 50% of the funds, while the remaining portion was provided by the Association for Higher Education of the SR BH. The lowest student loan in the SR BH was 2,490, and the highest 7,240 dinars, and for the first time it was, on the average, higher than the amount with which students participated in the price of accommodation and meals at the Student Centre. Scholarships of the Tito Fund for Students ranged from 6,720 to 9,700 dinars. Significant progress was made in the health care of students as well, as in that year they had a general medical clinic as well as a gynaecological and a dental clinic. The most common complaints referred to the poor equipment of the clinics and the small number of medical staff.[63] The monthly ticket for all lines of city traffic was 1,100 dinars, of which pupils and students paid 330 dinars. Students were mostly socialising in the Centre for Social Agencies – CEDUBAL. In 27 sections, clubs and societies of CEDUBAL, there were over 2,000 members from among students (80%), secondary school and working youth. "Temporary and occasional" employment of pupils and students, as a form of earning money for education, has been present in Banja Luka since 1963, and with the establishment of the Youth Cooperative in 1977, it became even more present. In 1985, it had over 8,000 members, and in 1984 it made an income of over 100 million dinars. Members of the Youth Cooperative were engaged in different types of occasional and auxiliary work in Banja Luka and beyond.[64]

In 1985, the average paid net salary per employee working in the field of post-secondary education in Banja Luka was 46,124, and for those working in the field of higher education 51,129 dinars. As highlighted, the av-

59 Ibid, 2.

60 Ibid, 6.

61 Ibid, 7.

62 ARS, MC LC BL, Information on some current issues of the student standard, 2.

63 ARS, MC LC BL, SKJ, OK LC BH, Presidency of Banja Luka, Current ideological and political issues of the pupil and student standard, Banja Luka, April 1985, 2–6.

64 Ibid, 8.

Ректорски тим Универзитета у Бањој Луци 2009. године: проф. др Божо Важић, проректор за научноистраживачки рад и развој, проф. др Симо Јокановић, проректор за наставу и студентска питања, проф. др Станко Станић, ректор, проф. др Валерија Шаула, проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу, проф. др Драшко Маринковић, проректор за људске и материјалне ресурсе

The University of Banja Luka rector's team in 2009: prof. Božo Važić, PhD, vice-rector for scientific research and development, prof. Simo Jokanović, PhD, vice-rector for teaching and student affairs, prof. Stanko Stanić, PhD, rector, prof. Valerija Šaula, PhD, vice-rector for international and inter-university cooperation and prof. Draško Marinković, PhD, vice-rector for human and material resources

Ректор Станко Станић са проректорима Миланом Матаругом и Драшком Маринковићем уочи свечане академије поводом Дана Универзитета (7. новембар 2015. године)

Rector, prof. Stanko Stanić, PhD, with vice-rectors Milan Mataruga and Draško Marinković, before the anniversary ceremony on the Day of the University (7 November 2015)

Свечана академија поводом 40 година Универзитета (7. новембар 2015. године)

40th Anniversary ceremony of the University (7 November 2015)

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Милан Матаруга на свечаном отварању 4. павиљона Студентског центра „Никола Тесла" са предсједником Републике Српске Милорадом Додиком и Зораном Граховцем, предсједником Студентског парламента, 19. септембра 2016. године

Rector of the University of Banja Luka, prof. Milan Mataruga, PhD, at the opening ceremony of Pavilion 4 of the "Nikola Tesla" Student Centre, with President of the Republic of Srpska Milorad Dodik and Zoran Grahovac, chaiperson of the Students' Parliament, 19 September 2016

Ректор проф. др Милан Матаруга додјељује Повељу Универзитета проф. др Ненаду Кецмановићу (7. новембар 2016. године)

Rector, prof. Milan Mataruga, PhD, awarding the Charter of the University to prof. Nenad Kecmanović, PhD (7 November 2016)

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Милан Матаруга на церемонији симболичног уручења кључева Универзитета на отварању Првих дана студената УНИБЛ априла 2017. године

Rector of the University of Banja Luka, prof. Milan Mataruga, PhD, at the ceremony of the presentation of the keys of the University at the opening of the First UNIBL Student Days, April 2017

Свечана академија поводом Дана Универзитета (7. новембар 2017. године)

Anniversary ceremony honouring the Day of the University (7 November 2017)

Од 1981. долазило је до реалног и номиналног опадања средстава за развој факултета и виших школа, што се одразило на квалитет средстава неопходних за одвијање научно-наставног процеса. Лични доходак запослених реално је опадао почевши од 1980. и није пратио раст доходака у привредним и другим дјелатностима. Улагање у високо образовање, изражено учешћем средстава за ову дјелатност у националном дохотку СР БиХ (у текућим цијенама), износило је: 1973. год. 1,30%; 1974. год. 1,62%; 1975. год. 1,45%; 1976. год. 1,27%; 1977. год. 1,16%; 1978. год. 0,97%; 1979. год. 0,93%; 1980. год. 0,79%; 1981. год. 0,66%; 1982. год. 0,42%; 1983. год. 0,40%; 1984, 1985. и 1986. год. 0,62%.[66] У 1984. години чисти лични доходак по раднику у високом образовању растао је за 49% мање него у привреди СР БиХ, за 19% мање него у ванпривредним дјелатностима и 17% мање него у образовању у цјелини. Иста тенденција постојала је и 1986. Стање у 1985. години изгледало је овако: просјечан лични доходак редовних професора износио је 74.770 динара, ванредних професора 69.942, доцената 56.336, професора виших школа 57.602, предавача 57.452, асистената 43.449, асистената приправника 37.194 и осталих радника 27.467 динара.[67] Посебно мјесто у погледу материјално-финансијског јачања Универзитета припадало је Општини Бања Лука захваљујући којој је, до средине 1988, наставно-научном кадру било додијељено око 100 станова. Поред тога, нова зграда Универзитетског центра изграђена је у кратком периоду и стављена у функцију 1981, захваљујући завођењу општинског самодоприноса.[68]

Године 1985. и 1986, обиљежене свеукупном друштвеном и економском кризом у Југославији, протекле су у знаку стагнације и на Универзитету у Бањој Луци. Опадао је број први пут уписаних студената, опала су улагања, обустављен је упис на Педагошку академију, а предлагана је обустава уписа и на Медицински, Правни и Економски факултет.[69] Као једно од кључних питања које се наметало високом образовању било је „питање досљедног и потпунијег њиховог повезивања са удруженим радом – са организацијама материјалне производње".[70] Октобра 1986. поново је закључено да на Универзитету постоји недовољна кадровска основа и да недостаје 108 наставника на факултетима, а 58 на вишим школама.[71]

У структури незапослених, којих је 1980. у СР БиХ било 140.443, а шест година касније 240.000, највише је било правника, економиста, наставника, дипломираних економиста, дипломираних правника, љекара и професора предмета друштвених наука.[72] Рационализација је подразумијевала и наставне планове и програме. Требало је смањити број предмета на пет до седам годишње. Под једним предме-

66 Исто, 11.

67 Исто, 12.

68 АГУГБЛ, СО БЛ, Univerzitet „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, Informacija o ostvarivanju uloge Univerziteta „Đuro Pucar Stari" u Banja Luci na razvijanju privrednih i društvenih djelatnosti, Banja Luka, maja 1988. godine, 7.

69 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005* (ур. Драго Бранковић), Бања Лука 2005, 14.

70 APC, OK СК БЛ, SKJ, OK SK BiH Banjaluka, Radna grupa, Informacija o nekim aktuelnim idejno-političkim pitanjima socijalističkog samoupravnog preobražaja vaspitanja i obrazovanja, Banjaluka oktobra 1986. godine, 16.

71 Исто, 19.

72 APC, OK СК БЛ, Zajednica za visoko obrazovanje Sarajevo, Osnove racionalizacije visokog obrazovanja u SR BiH, Sarajevo septembra 1986. godine, 9.

erage net salaries in certain fields of education failed to keep up with the inflations.[65] In April 1986, 8,005 students studied at six faculties and three junior colleges of the University of Banja Luka, 5,873 of whom were full-time students and 2,132 "working students", which constituted 16% and 14% respectively of the total number of students in the SR BH. A total of 210 professors and 190 teaching assistants with permanent employment contracts and 137 with additional employment contracts were engaged in the teaching process, which was around 15.5% of the total number in the SR BH. Faculties and junior colleges of the University of Banja Luka had 37,000 m^2 of space, or 5.6 m^2 per full-time student, which was one square metre less than the average in the SR BH. Accommodation capacities were not satisfactory, as accommodation could be provided only for 10% of full-time students, which was by 6% less than in the SR BH, and meals for 23% of full-time students, which was by 2% more than in the SR BH. As of 1981, there was a real and nominal decline in funding for the development of junior colleges and universities, which affected the quality of funding needed for the scientific and teaching process. Employees' wages started to fall in 1980 and they were not keeping up with the growth of income in economic and other activities. Investment in higher education, expressed by the share of funds for this activity in the national income of the SR BH (in current prices), amounted to: 1.30% in 1973; 1.62% in 1974; 1.45% in 1975; 1.27% in 1976; 1.16% in 1977; 0.97% in 1978; 0.93% in 1979; 0.79% in 1980; 0.66% in 1981; 0.42% in 1982; 0.40% in 1983; 0.62% in 1984, 1985 and 1986.[66] In 1984, the net salary per employee in higher education grew by 49% less than in the corporate sector of the SR BH, by 19% less than in non-corporate sector and 17% less than in the overall education. The same tendency existed in 1986. The situation in 1985 was as follows: the average salary of full professors was 74,770 dinars, associate professors 69,942 dinars, assistant professors 56,336 dinars, junior college professors 57,602 dinars, language skills lecturers 57,452 dinars, teaching assistants 43,449 dinars, trainee assistants 3,194 dinars and other employees 27,467 dinars.[67] The Municipality of Banja Luka had a special role in terms of the material and financial strengthening of the University, which, by the middle of 1988, had provided around 100 apartments to the teaching and research staff. In addition, a new building for the University Centre was constructed in a short period of time and put into operation in 1981, thanks to the implementation of municipal self-contribution.[68]

The years 1985 and 1986, affected by the overall social and economic crisis in Yugoslavia, were marked by stagnation at the University of Banja Luka as well. The number of students enrolled for the first time decreased, investments dropped, enrolment at the Teacher Training Academy was suspended, and proposal was made to also suspend the enrolment at the Faculty of Medicine, Faculty of Law and Faculty of Economics.[69] One of the key issues imposed on higher education was "the issue of their consistent and more complete connection with associated labour – with manufacturing industries".[70] In October

65 ARS, MC LC BL, SKJ, OK SK BH Banja Luka, Working Group, Information on the financial position of education in the municipality of Banja Luka, Banja Luka April 1986, 2.

66 Ibid, 11.

67 Ibid, 12.

68 ACACBL, MA BL, "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, Information on the role of "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka in the development of economic and social activities, Banja Luka, May 1988, 7.

69 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005* (Ed. Drago Branković), Banja Luka 2005, 14.

70 ARS, MC LC BL, LCY, MC LC BH Banja Luka, Working Group, Information on some current ideological and political issues of the socialist self-governing transformation of education, Banja Luka October 1986, 16.

том подразумијеван је садржај који се могао предавати у најмањем обиму за 120 часова.[73] Као проблеми су истицани слаба пролазност студената и велико „осипање" студената по генерацији (у просјеку 40%). Просјечна цијена школовања студента у СР БиХ износила је 280.800 динара годишње.[74] Универзитети у Бањој Луци и Тузли оцијењени су као приближно оптимални и рационални с обзиром на величину територије и број становника који према њима гравитира. Насупрот њима су стајали универзитети у Сарајеву и Мостару, као нерационални.

Табела 1. Универзитети у СР БиХ са бројем општина и становништва на гравитационим подручјима (према попису из 1981. године)[75]

Универзитет	Општина	Становника
Тузла	**28**	**1.321.595**
Сарајево	**38**	**1.250.831**
Бања Лука	**24**	**1.069.995**
Мостар	**19**	**481.835**

Према подацима из децембра 1986, образовни ниво становништва СР БиХ био је најнижи у Југославији, послије јужне српске покрајине Косова. Без школе је у СР БиХ било 25,2% становништва старог десет и више година, а са вишом и високом школом само 4,3% становништва. У СР БиХ је, према стању од 31. августа 1986, од укупног броја незапослених са вишом спремом било њих 4074 (1,6%), а са високом 5107 (2%). У периоду од 1974/75. до 1984/85. на Универзитету у Бањој Луци дипломирало је 8135 студената, што је чинило 11% укупног броја дипломираних у СР БиХ.[76]

Од 1987. дошло је до финансијског опоравка, тако да је током 1989. и 1990. примјетно улагање у компјутерску, лабораторијску и другу опрему високошколских установа у Бањој Луци. Упис се повећавао на годишњем нивоу за 10–15%. У академској 1989/90. око 2000 студената уписано је у прву годину. Пред почетак грађанског рата у Југославији, Универзитет у Бањој Луци успоставио је сарадњу са универзитетима у Битољу, Приштини, Осијеку и Марибору, као и са остала три универзитета у СР БиХ – у Сарајеву, Тузли и Мостару. Током 1987. ректор Универзитета у Бањој Луци био је предсједник Заједнице универзитета Југославије, а 1989/90. године био је предсједник Заједнице универзитета СР БиХ. Децембра 1989. Универзитет је постао члан Ректорске конференције „Алпе Јадран".[77]

До 1990. на Универзитету у Бањој Луци реализовано је укупно 977 научноистраживачких пројеката, од чега 146 у оквиру СР БиХ, седам у оквиру југословенске међурепубличке сарадње и четири у оквиру међународне сарадње. Нарочито је истицана околност да је 820 пројеката реализовано „на основама непосредне размјене рада", што је убједљиво свједочило о присутности науке у материјалној производњи, односно у цјелокупном привредном животу Босанске Крајине.[78] Академске 1989/90. научно-наставни процес изводило је 475 наставника и сарадника.[79]

73 Исто, 12.

74 Исто, 19.

75 Исто, 20.

76 АРС, ОК СК БЛ, SKJ, OK SK BiH, Predsjedništvo Banjaluka, Radna grupa, Rezime rasprave o racionalizaciji visokog obrazovanja u SR BiH u osnovnim organizacijama Saveza komunista na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, 5–7.

77 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005*, 14–15.

78 *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1990, 93.

79 Исто, 88.

1986, it was again concluded that there was an insufficient staff base at the University and that there was a lack of 108 professors at the faculties and 58 at the junior colleges.[71]

With respect to the composition of the unemployed, 140,443 of them in 1980 in the SR BH, and six years later 240,000, most were lawyers, economists, teachers, graduate economists, law graduates, doctors and professors of social sciences.[72] Rationalisation also applied to curricula. The number of course units had to be reduced to five to seven course units per year. One course unit meant the content that could be taught to the least extent possible in 120 hours.[73] Problems were the low students' pass rate and the large "dropout" of students per generation (40% on the average). The average price of student education in the SR BH was 280,800 dinars per year.[74] The universities in Banja Luka and Tuzla were assessed as approximately optimal and rational considering the size of the territory and the number of inhabitants. Opposite to them were the universities of Sarajevo and Mostar, which were considered to be non-rational.

Table 1. Universities in the SR BH with the number of municipalities and population in gravity areas (according to the 1981 census)[75]

University	Municipality	Population
Tuzla	28	1,321,595
Sarajevo	38	1,250,831
Banja Luka	24	1,069,995
Mostar	19	481,835

According to the data from December 1986, the educational quality of the population of the SR BH was the lowest in Yugoslavia, following the southern Serbian province of Kosovo. In the SR BH, 25.2% of the population aged ten and over were illiterate, and only 4.3% of the population had junior college and university degrees. According to the status on 31 August 1986, out of the total number of unemployed in the SR BH, 4,074 (1,6%) were with junior college degrees, while 5,107 (2%) were with university degrees. Between 1974/75 and 1984/85, a total of 8,135 students graduated from the University of Banja Luka, which was 11% of the total number of graduates in the SR BH.[76]

As of 1987, the finances had recovered, so during 1989 and 1990 there was a noticeable investment in computer, laboratory and other equipment of higher education institutions in Banja Luka. The enrolment increased annually by 10-15%. In the academic year 1989/90, around 2,000 students were enrolled in the first year. Before the civil war in Yugoslavia began, the University of Banja Luka established cooperation with the universities of Bitolja, Priština, Osijek and Maribor, as well as with the other three universities in the SR BH - Sarajevo, Tuzla and Mostar. During 1987, the rector of the University of Banja Luka was the president of the Association of Yugoslav Universities, and in 1989/90 he was the president of the Association of Universities of the SR BH. In December 1989, the University became a member of the "Alps-Adriatic" Rectors' Conference.[77]

71 Ibid, 19.

72 ARS, MC LC BL, Association for Higher Education in Sarajevo, Basics of rationalisation of higher education in the SR BH, Sarajevo September 1986, 9.

73 Ibid, 12.

74 Ibid, 19.

75 Ibid, 20.

76 ARS, MC LC BL, LCY, MC LC BH, Presidency Banja Luka, Working Group, A summary of the discussion on the rationalisation of higher education in the SR BH in the precincts of the League of Communists at the "Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka, 5–7.

77 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005*, 14–15.

Вријеме једнопартијске тоталитарне комунистичке Југославије било је веома опасно за оне који су имали критички став према политичкој и друштвеној стварности и владајућој идеологији. Од самог почетка нове југословенске државе, након Другог свјетског рата, идеолошко-политичка подобност је била веома важна, често и пресудна када су у питању студирање и универзитетска каријера. То је подразумијевало „психолошки притисак, стални надзор и контролу, незаштићеност приватности, преиспитивање прошлости, опасност од потказивања и лажних или истинитих оптужби".[80],[81] Поред борбе са „национализмом", истицано је да „унутар властитих редова" Савез комуниста „не допушта никакво религиозно вјеровање".[82] Партија је настојала да спријечи не само оно што се у тадашњем рјечнику називало „клеронационалистичко" или „клерикалистичко" дјеловање већ и да што више сузбије утицај религије, посебно међу младима.[83]

Грађански рат у Југославији (1991-1995), а посебно у Босни и Херцеговини (1992-1995), довео је до потпуно нових политичких, економских и друштвених односа који су имали снажан утицај на рад и развој Универзитета у Бањој Луци. Нестанак једнопартијског система и одлазак са власти Савеза комуниста 1990, а затим и трагични ратни сукоб, окончан 1995, створили су нову реалност која се огледала и у новом унутрашњем уређењу бивше централне југословенске републике Босне и Херцеговине. Република Српска, као ентитет на 49% територије БиХ, са веома високим степеном самосталности, укључујући и сопствени систем образовања, постала је нов оквир у којем се одвијао живот Универзитета у Бањој Луци. Ратни период започео је оснивањем Пољопривредног факултета и пресељењем Шумарског факултета из Сарајева у Бању Луку 1992. На основу Закона о универзитету, донесеног 1993. године, Педагошка академија прерасла је у Филозофски факултет са дванаест студијских одсјека, који је започео са радом 1994. године. На постојећим факултетима оснивани су нови одсјеци. На Медицинском факултету академске 1994/95. почео је са радом Одсјек за стоматологију, а 1995/96. Одсјек за фармацију. На Електротехничком факултету академске 1994/95. основан је Електроенергетски одсјек (јака струја).[84]

Од почетка ратних дејстава одређен број студената, радника и наставног особља Универзитета у Бањој Луци налазио се у јединицама Војске Републике Српске (ВРС). Генерал-потпуковник Момир Талић, командант Првог крајишког корпуса ВРС, издао је 3. новембра 1994. наредбу за формирање „Студентске лаке пјешадијске бригаде", за чијег команданта је одредио пуковника Бориславa Којића.[85] На дан формирања, 4. новембра 1994, Студентска бригада имала је 779 припадника. Посебан проблем била је околност да је само 12–15% војних обвезника било пјешадијске специјалности, као и то да велика већина њих није имала готово никаквог ратног

80 Dragomir Bondžić, *Beogradski univerzitet 1944–1952*, Beograd 2004, 98.

81 Momčilo Petrović, „Dogodilo se u Banja Gulagu", *Mladost, List Saveza socijalističke omladine Jugoslavije*, godina LXVIII, nova serija, br. 20, 16–29. 6. 1986, 14–15; Никола Ожеговић, „Преглед историје Универзитета у Бањој Луци (1975–2020)", 167–168.

82 Никола Ожеговић, „Српска православна црква на подручју Бањалуке од 1961. до 1991. године", *Српска православна црква: изазови и искушења кроз историју. Зборник радова* (ур. Светозар Бошков, Борис Стојковски, Немања Девић и Предраг М. Вајагић), Бачка Паланка-Нови Сад 2023, 380.

83 Исто, 381–382.

84 *Наставно-научна дјелатност Универзитета у Бањој Луци у ратним условима (1991–1995)*, Бања Лука 1995, 6.

85 Горан Латиновић, *Студентска бригада Војске Републике Српске (1994–1995)*, Бања Лука 2021, 12–18.

Up until 1990, a total of 977 research projects were implemented at the University of Banja Luka, 146 of which within the SR BH, seven as part of the Yugoslav inter-republic cooperation and four as part of the international cooperation. The circumstance that 820 projects were completed "based on the direct exchange of personnel" was especially highlighted, which convincingly testified to the presence of science in the manufacturing industry, i.e., in the entire economy of Bosanska Krajina.[78] In the academic year 1989/90, the scientific and teaching process was carried out by 475 professors and teaching assistants.[79] The period of one-party totalitarian communist Yugoslavia was very dangerous for those who had a critical stance towards the political and social reality and the prevailing ideology. From the very beginning of the new Yugoslav state, after World War II, ideological and political conformity was very important, often even decisive regarding studies and an academic career. This involved "psychological pressure, constant surveillance and control, lack of privacy protection, scrutiny of the past, the danger of being reported, and of false or true accusations.".[80],[81] In addition to the fight against "nationalism," it was emphasised that "within its own ranks," the League of Communists "does not permit any religious belief".[82] The Party sought to prevent not only what was then referred to in contemporary terminology as "clerical-nationalist" or "clericalist" activity but also to suppress the influence of religion as much as possible, especially among the youth.[83]

The civil war in Yugoslavia (1991–1995), and especially in Bosnia and Herzegovina (1992–1995), led to completely new political, economic and social relations, which had a strong impact on the operation and development of the University of Banja Luka. The disappearance of the one-party system in 1990 and the League of Communists no longer being in power of authority, and thereafter the tragic war, which ended in 1995, created a new reality, which was reflected in the new system of government of the former central Yugoslav republic of Bosnia and Herzegovina. The Republic of Srpska, an entity encompassing 49% of the territory of BH, which had a very high level of independence and its own education system, had become a new setting in which the University of Banja Luka operated. The war period began with the establishment of the Faculty of Agriculture and the relocation of the Faculty of Forestry from Sarajevo to Banja Luka in 1992. Under the Law on Universities, passed in 1993, the Teacher Training Academy grew into the Faculty of Philosophy with twelve study departments. It began operating in 1994. New departments were established at the existing faculties. In the academic year 1994/95, the Department of Dentistry started operating at the Faculty of Medicine, while the Department of Pharmacy started operating in 1995/96. In the academic year 1994/95, the Department of Electrical

78 *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1990, 93.

79 Ibid, 88.

80 Dragomir Bondžić, *Beogradski univerzitet 1944–1952*, Belgrade 2004, 98.

81 Momčilo Petrović, „Dogodilo se u Banja Gulagu", *Mladost, List Saveza socijalističke omladine Jugoslavije*, year LXVIII, a new series, No 20, 16–29. 6. 1986, 14–15; Nikola Ožegović, „Преглед историје Универзитета у Бањој Луци (1975–2020)", 167–168.

82 Никола Ожеговић, „Српска православна црква на подручју Бањалуке од 1961. до 1991. године", *Српска православна црква: изазови и искушења кроз историју. Зборник радова* (ур. Светозар Бошков, Борис Стојковски, Немања Девић и Предраг М. Вајагић), Бачка Паланка-Нови Сад 2023, 380.

83 Ibid, 381–382.

Ректор проф. др Радослав Гајанин уручује Повељу Универзитета Милораду Додику, српском члану Предсједништва БиХ, поводом Дана Универзитета (7. новембар 2019. године)

Rector, prof. Radoslav Gajanin, PhD, awarding the Charter of the University to Milorad Dodik, the Serb member of the BH Presidency, on the Day of the University (7 November 2019)

Свечана академија поводом Дана Универзитета (7. новембар 2018. године)

Anniversary ceremony honouring the Day of the University (7 November 2018)

Делегација Универзитета у Бањој Луци на челу са ректором проф. др Радославом Гајанином, заједно са српским чланом Предсједништва БиХ Милорадом Додиком, посјетила је 21. новембра 2019. године Рударски универзитет у Санкт Петербургу

A delegation of the University of Banja Luka, headed by prof. Radoslav Gajanin, PhD, together with the Serb member of the BiH Presidency, Milorad Dodik, visiting the St. Petersburg Mining University

Ректор и проректори Универзитета у Бањој Луци на свечаној академији 7. новембра 2022. године. Слијева надесно: проф. др Мирослав Малиновић, проректор за научноистраживачки рад и развој, проф. др Далибор Кесић, проректор за људске и материјалне ресурсе, проф. др Радослав Гајанин, ректор, проф. др Милица Балабан, проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу, проф. др Страин Посављак, проректор за наставу и студентска питања

Rector and vice-rectors of the University of Banja Luka at the anniversary ceremony on 7 November 1922 Left to right: prof. Miroslav Malinović, PhD, vice-rector for scientific research and development, prof. Dalibor Kesić, PhD, vice-rector for human and material resources, prof. Radoslav Gajanin, PhD, rector, prof. Milica Balaban, PhD, vicerector for international and inter-university cooperation, prof. Strain Posavljak, PhD, vice-rector for teaching and student affairs

Делегација Универзитета у Бањој Луци на челу са ректором проф. др Радославом Гајанином посјетила је 2022. године Хебрејски универзитет у Јерусалиму

A delegation of the University of Banja Luka, headed by Rector prof. Radoslav Gajanin, PhD, visiting the Hebrew University of Jerusalem in 2022

У склопу обиљежавања 47 година рада и развоја Универзитета у Бањој Луци, 9. новембра 2022. године, промовисана су 84 доктора наука који су у протеклој години одбранили своје дисертације на Универзитету у Бањој Луци

The celebration of 47 years of work and development of the University of Banja Luka included the promotion of the 84 doctors of science who defended their dissertations at the University of Banja Luka in the previous year, 9 November 2022

искуства.[86] Бројно стање Студентске бригаде 15. новембра 1994. износило је 2059 припадника, што је у односу на дату формацију лаке пјешадијске бригаде (1732) чинило 119%.[87] Током борбеног ангажмана, који је трајао између 19. новембра 1994. и 13. јануара 1995, од 2104 припадника Студентске бригаде, погинуло је њих девет, 53 је рањено, док су два припадника заробљена.[88] Према подацима за прво тромјесечје 1995, број студената Универзитета у Бањој Луци у резервном саставу Студентске бригаде износио је 1803. Према појединим факултетима, тај број се кретао овако: Машински 345, Електротехнички 306, Економски 288, Филозофски 198, Правни 198, Пољопривредни 195, Технолошки 144, Шумарски 56, Медицински 54 и више школе 19.[89] Укупно, током Одбрамбено-отаџбинског рата, погинуло је 89 студената и радника Универзитета у Бањој Луци.[90]

Пред почетак рата у бившој СР БиХ на свим факултетима и вишим школама Универзитета студирало је 6758 студената. Тај број се, усљед ратних прилика, смањивао, тако да је академске 1992/93. на Универзитету студирало 5438 студената. Ипак, у академској 1993/94. достигнут је предратни број студената – 6455, а у академској 1994/95. њихов број је износио 7212, што је углавном био резултат отварања нових факултета и одсјека. Од. 1991/92. до 1994/95. смањен је број ванредних студената са 1144 на 499, а број студената страних држављана опао је са 129 на 32. У истом периоду на постдипломске студије уписано је 145 студената. Посебно изражен проблем у ратним условима било је питање финансирања високог образовања из буџета Републике Српске. То се одразило и на повећање броја редовних студената који су сами финансирали школовање. Док је академске 1991/92. уписано само 58 самофинансирајућих студената, тај број је академске 1994/95. износио 877, што је износило трећину укупног броја уписаних студената те године.[91]

Дио наставно-научног кадра напустио је Бању Луку уочи односно током рата и отишао у друге универзитетске центре. Неопходан универзитетски кадар дијелом је обезбијеђен прихватањем наставника и сарадника који су, као прогнаници и избјеглице, пронашли спас и уточиште у Републици Српској. Почетком академске 1995/96. у сталном радном односу на Универзитету у Бањој Луци било је 69 професора, 69 доцената, 52 виша асистента (магистра) и 58 асистената. У прилог томе да 248 стално запослених наставника и сарадника није било довољно говори и чињеница да је у настави, у својству хонорарних радника, био ангажован 351 наставник и сарадник, готово искључиво из Србије. Током академске 1991/92. хонорарно су ангажована 63 члана наставног особља. Упркос отежаним условима студирања током рата (проблем гријања и несташице електричне енергије, недостатак материјала за извођење вјежби, недостатак литературе итд.), у четири ратне академске године 786 студената завршило је двогодишње студије (више школе и први степен факултета), а 1247 четворогодишње студије. У истом периоду одбрањено је 18 специјалистичких, 32 магистарска и 13 докторских радова.[92] Остварена је и

86 Исто, 25.

87 Исто, 52.

88 Исто, 127–130.

89 Исто, 117.

90 Подаци са спомен-плоче која се налази између Правног и Машинског факултета.

91 *Наставно-научна дјелатност Универзитета у Бањој Луци у ратним условима (1991–1995)*, 10–11.

92 Исто, 13–15.

Power Engineering (heavy-current engineering) was established at the Faculty of Electrical Engineering.[84]

As of the beginning of the war, a number of students, employees and teaching staff of the University of Banja Luka had been in the units of the Army of the Republic of Srpska (ARS). The Lieutenant General Momir Talić, the commander of the 1st Krajina Corps of the ARS, issued an order on 3 November 1994, to form the "Student Light Infantry Brigade," designating Colonel Borislav Kojić as its commander.[85] On the day of its formation, 4 November 1994, the Student Brigade had 779 members. A particular problem was that only 12–15% of the military conscripts were specialised in infantry, and the vast majority of them had almost no combat experience..[86] On 15 November 1994, the Student Brigade had 2,059 members, which accounted for 119% of the light infantry brigade (1,732).[87] During the combat engagement, which lasted from 19 November 1994 to 13 January 1995, out of 2,104 members of the Student Brigade, nine were killed, 53 were wounded, and two members were captured.[88] According to the data for the first quarter of 1995, a total of 1,803 students from the University of Banja Luka were in the Student Brigade Reserve. They were from the following faculties: 345 from the Faculty of Mechanical Engineering, 306 from the Faculty of Electrical Engineering, 288 from the Faculty of Economics, 198 from the Faculty of Philosophy, 198 from the Faculty of Law, 195 from the Faculty of Agriculture, 144 from the Faculty of Technology, 56 from the Faculty of Forestry, 54 from the Faculty of Medicine, and 19 from the junior colleges .[89] Altogether, 89 students and employees of the University of Banja Luka died during the Defensive and Patriotic War.[90]

Prior to the beginning of the war in the former SR BH, a total of 6,758 students studied at all faculties and junior colleges of the University. Due to the war, that number started decreasing; hence, in the academic year 1992/93, a total of 5,438 students studied at the University. Nonetheless, in the academic year 1993/94, the pre-war number of students was reached – 6,455, while in the academic year 1994/95, the number of students was 7,212, which was mainly the result of the opening of new faculties and departments. Between 1991/92 and 1994/95, the number of part-time students decreased from 1,144 to 499, and the number of foreign students dropped from 129 to 32. In the same period, 145 students were enrolled in postgraduate studies. A problem that was particularly noticeable in the wartime conditions was the issue of financing higher education from the budget of the Republic of Srpska. This was also reflected in the increase in the number of full-time students who financed their education themselves. While in the academic year 1991/92 only 58 self-funded students were admitted, that number was 877 in the academic year 1994/95, which was one third of the total number of enrolled students that year.[91]

Some of the academic staff left Banja Luka before or during the war and went to other university centres. The staff needed at the University was partly provided from the ranks of professors and teaching assistants who

---

84 *Наставно-научна дјелатност Универзитета у Бањој Луци у ратним условима (1991–1995)*, Banja Luka 1995, 6.

85 Goran Latinović, *Студентска бригада Војске Републике Српске (1994–1995)*, Banja Luka 2021, 12–18.

86 Ibid, 25.

87 Ibid, 52.

88 Ibid, 127–130.

89 Ibid, 117.

90 Data from the memorial plaque located between the Faculty of Law and the Faculty of Mechanical Engineering.

91 *Наставно-научна дјелатност Универзитета у Бањој Луци у ратним условима (1991–1995)*, 10–11.

нека врста међууниверзитетске сарадње, прије свега са Универзитетом у Српском Сарајеву, затим са универзитетима из Савезне Републике Југославије (Србије и Црне Горе), али и са универзитетима у Грчкој (Патра), Швајцарској (Лугано) и Бугарској (Тракија и Велико Трново).[93]

Након завршетка рата настављено је оснивање нових факултета и студијских програма на Универзитету у Бањој Луци. Августа 1996. године Студентски центар Бања Лука вратио је тај стари назив, након што је краће вријеме носио име „Вељко Влаховић", по црногорском комунисти који се прије Другог свјетског рата истицао као студентски активиста на Универзитету у Београду. Данашњи назив Студентског центра, по великом српском научнику Николи Тесли, датира од фебруара 2011. године. Године 1996. започели су са радом Архитектонско-грађевински факултет и Природно-математички факултет, који је настао издвајањем неколико одсјека Филозофског факултета. Академија умјетности основана је 1998, а Факултет физичког васпитања и спорта 2001.[94] У академској 2005/06. на Универзитету је студирало близу 15.000 студената, а у научно-наставном процесу учествовало је 1028 наставника и сарадника, од чега 845 у сталном радном односу.[95] Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци основан је 2008, а наредне године основани су Филолошки факултет, Факултет политичких наука и Рударски факултет. Филолошки и Факултет политичких наука започели су рад издвајањем неколико одсјека из окриља Филозофског факултета, а Рударски, са сједиштем у Приједору, издвајањем из Технолошког факултета. Исте године основан је Институт за генетичке ресурсе. Године 2010. Универзитет је имао 16 факултета, са 52 студијска програма, и један институт. У научно-наставном процесу учествовало је 649 стално запослених професора и асистената те 42 научна сарадника. Осим тога, било је ангажовано 511 наставника и сарадника у допунском и хонорарном статусу. Административне послове обављало је 176, а техничке и остале послове 253 стално запослена. У академској 2009/10. на Универзитету је студирало 16.595 студената.[96] Овај период је важан јер су Министарство одбране Републике Српске и Универзитет у Бањој Луци 19. октобра 2004. потписали *Уговор о преносу права располагања и коришћења земљишта и објеката*, а Влада Републике Српске и Универзитет 22. марта 2006. *Анекс Уговора*. Тиме су земљиште и објекти касарне „Рајко Балаћ" претворени у нови кампус Универзитета, Универзитетски град, у који су се преселили Ректорат и неколико организационих јединица. На тај начин ријешени су бројни проблеми инфраструктурне природе. Активности студената Пољопривредног факултета, уз подршку студената Филозофског, Правног и Машинског факултета, које су довеле до протестне акције „Катанац", тј. демонстративног закључавања улазних врата на великом броју факултета, наводе се у вези са почетком поступка преношења касарне у власништво Универзитета.[97]

Од 2012. године придружена чланица Универзитета је Висока школа унутрашњих послова, која је 2017. прерасла у Факултет безбједносних наука, поставши осамнаеста организациона јединица

93 Исто, 24.

94 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015* (ур. Станко Станић), Бања Лука 2015, 20.

95 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005*, 19.

96 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2010* (ур. Станко Станић), Бања Лука 2010, 21.

97 *Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци: 20 година постојања 1992–2012* (ур. Димитрије Марковић и Маринко Векић), Бања Лука 2012, 28–29.

were refugees and displaced persons and who found refuge and shelter in the Republic of Srpska. At the beginning of the academic year 1995/96, there were 69 professors, 69 assistant professors, 52 senior teaching assistants (masters of science) and 58 teaching assistants with permanent employment contracts at the University of Banja Luka. The fact that 351 professors and teaching assistants, almost exclusively from Serbia, were engaged in teaching as part-time employees highlights the fact that 248 professors and teaching assistants with permanent employment contracts were not sufficient. During the academic year 1991/92, 63 teachers were engaged on part-time work. Despite the difficult conditions of studying during the war (the problem of heating and lack of electricity, lack of exercise handouts, lack of literature etc.), in the four wartime academic years 786 students completed two-year studies (junior college and the first level of faculty), and 1,247 completed four-year studies. In the same period, 18 specialist, 32 master's and 13 doctoral theses were defended.[92] A kind of inter-university cooperation was established, primarily with the University of Srpsko Sarajevo and with universities from the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro), as well as with universities in Greece (Patras), Switzerland (Lugano) and Bulgaria (Thrace and Veliko Tarnovo).[93]

When the war ended, the establishment of new faculties and study programmes at the University of Banja Luka continued. In August 1996, the Banja Luka Student Centre got its old name back, after having been named "Veljko Vlahović" for a short period of time, after a Montenegrin communist who stood out as a student activist at the University of Belgrade prior to World War II. The current name of the Student Centre, after the great Serbian scientist Nikola Tesla, dates back to February 2011. In 1996, the Faculty of Architecture and Civil Engineering and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, which was established after separating several departments of the Faculty of Philosophy, began operating. The Academy of Arts was established in 1998, and the Faculty of Physical Education and Sport in 2001.[94] In the academic year 2005/06, close to 15,000 students studied at the University, and 1,028 professors and teaching assistants took part in the teaching process, 845 of whom were with a permanent employment contract.[95] The Students' Parliament of the University of Banja Luka was established in 2008, with the Faculty of Philology, the Faculty of Political Science and the Faculty of Mining Engineering established the following year. The Faculty of Philology and the Faculty of Political Science started operating after several departments were separated from the Faculty of Philosophy, while the Faculty of Mining Engineering, located in Prijedor, began operating by separating from the Faculty of Technology. In the same year, the Institute of Genetic Resources was established. In 2010, the University had 16 faculties, with 52 study programmes, and one institute. A total of 649 professors and teaching assistants and 42 research assistants with permanent employment contracts took part in the teaching process. In addition, 511 professors and teaching assistants were engaged on additional employment and part-time employment bases. Administrative tasks were performed by 176, and technical and other tasks by 253 full-time employees. In the academic year 2009/10, a total of 16,595 students studied at the University.[96] This period is important because, on 19 October 2004, the Ministry of Defence of the Republic of Srpska and the University of Banja Luka signed the *Agreement*

92 Ibid, 13–15.

93 Ibid, 24.

94 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015* (Ed. Stanko Stanić), Banja Luka 2015, 20.

95 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005*, 19.

96 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2010* (Ed. Stanko Stanić), Banja Luka 2010, 21.

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин присуствовао је XV Конгресу Евроазијске асоцијације Универзитета (ЕАУ), одржаном од 2. марта 2023. године на Московском државном универзитету В. М. Ломоносов у Москви

Rector of the University of Banja Luka, prof. Radoslav Gajanin, PhD, attending the Congress of the Eurasian Association of Universities (EAU), held on 2 March 2023 at the V. M. Lomonosov Moscow State University

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин и директор Истраживачког центра иницијативе „Појас и пут" при Универзитету за језик и културу у Пекингу Сју Баофенг потписали су 6. децембра 2023. године Споразум о оснивању Центра за синолошка истраживања на Универзитету у Бањој Луци

Rector of the University of Banja Luka, prof. Radoslav Gajanin, PhD, and Director of the Belt and Road Research Institute of Beijing University of Language and Culture, Xu Baofeng, signing an agreement on the establishment of the Centre for Sinological Research at the University of Banja Luka, 6 December 2023

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин присуствовао је XV Конгресу Евроазијске асоцијације Универзитета (ЕАУ), одржаном од 2. марта 2023. године на Московском државном универзитету В. М. Ломоносов у Москви.

Rector of the University of Banja Luka Prof. Radoslav Gajanin, PhD, attended the 15th Congress of the Eurasian Association of Universities (EAU), held on 2 March 2023 at the V. M. Lomonosov Moscow State University.

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин ангажован је 9. децембра 2023. године као гостујући професор на Универзитету за медицину и здравствене науке у Шангају. Свечана промоција на којој је ректора Гајанина у звање гостујућег професора промовисао ректор Универзитета за медицину и здравствене науке у Шангају проф. др Ву Тао обављена је на Конференцији о медицинској технологији и опреми у Шангају

Rector of the University of Banja Luka, Prof. Radoslav Gajanin, PhD, appointed as a visiting professor at the Shanghai University of Medicine and Health Sciences, 9 December 2023 Formal promotion, during which Rector Gajanin was awarded the title of visiting professor by prof. Wu Tao, PhD, rector of the Shanghai University of Medicine and Health Sciences, at the Conference on Medical Technology and Equipment in Shanghai

Након вишегодишњих радова, 2023. године отворена је нова зграда Архитектонско-грађевинско-геодетског и Шумарског факултета у присуству највишег руководства Републике Српске, предвођеног Жељком Цвијановић, српским чланом Предсједништва БиХ, Милорадом Додиком, предсједником Републике Српске, и доц. др Жељком Будимиром, министром за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске

After years of construction, the new building of the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Forestry was inaugurated in 2023, in the presence of the highest leadership of the Republic of Srpska, including Željka Cvijanović, the Serb member of the BiH Presidency, Milorad Dodik, the President of the Republic of Srpska, and prof. Željko Budimir, PhD, the Minister for Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska

Делегација Универзитета у Бањој Луци, предвођена ректором проф. др Радославом Гајанином, посјетила је 10. децембра 2023. године Иновациони центар за развој биомедицинских технологија на Универзитету за медицину и здравствене науке у Шангају

A delegation of the University of Banja Luka, headed by the rector of the University of Banja Luka, Prof. Radoslav Gajanin, PhD, visiting the Innovation Centre for the Development of Biomedical Technology at the Shanghai University of Medicine and Health Sciences, 10 December 2023

Универзитета у Бањој Луци. Двије године раније, тј. 2015, Универзитет је имао 16 факултета са 55 студијских програма првог циклуса студија. У научно-наставном процесу учествовала су 784 наставника и сарадника у пуном радном односу. У допунском радном односу било је ангажовано 170 наставника, 168 гостујућих професора и 121 стручни сарадник за потребе реализације клиничке праксе. Административно-техничке послове обављало је 558 службеника.[98]

Босна и Херцеговина потписала је Болоњску декларацију 2003. године. Законом о високом образовању Републике Српске 2010. успостављени су принципи високог образовања у Републици Српској у складу са Болоњском декларацијом и европским стандардима. Законом је предвиђено усвајање четири кључна принципа Болоњске декларације: увођење европског система преноса бодова – ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System), увођење структуре студија која подразумијева три циклуса, промовисање мобилности наставног особља и студената и увођење система упоредивих диплома.[99]

Од академске 2007/08. почела је примјена „Болоњског процеса" у настави на свим студијским програмима, иако су у том правцу неки факултети кренули и раније. Усвојен је тростепени систем студирања и уведен је ECTS систем вредновања предмета и укупног оптерећења студента, као и принцип годишњег оптерећења студента до 60 ECTS. Једносеместрални предмети и испитивање студената подијељено у више цјелина уведени су са идејом да се повећа пролазност студената и интерактивност наставног процеса.[100] Осим што су груписане научне области, донесена је одлука да се сви наставни предмети (курсеви, модули) групишу у уже научне области којима припадају, без обзира на то на којем се факултету изводе. Након тога је појединим факултетима додијељена матичност за поједине научне/умјетничке области, како би били одговорни за сва питања у вези са њима. Интерно оцјењивање („евалуација") уведено је са идејом да се омогући праћење рада и олакша отклањање тешкоћа. У зимском семестру школске 2008/09. изведена је прва свеобухватна анкета студената о наставном процесу. Универзитет је 2013. године акредитован и уписан у Регистар високошколских установа који се води код Агенције за развој високог образовања и осигуравање квалитета Босне и Херцеговине.[101] Од 2007. године Универзитет је интегрисан, са факултетима као организационим јединицама. Управни одбор, Сенат и ректор управљају радом Универзитета. Ректор заступа и представља Универзитет.[102] Ректорат Универзитета у Бањој Луци чине Канцеларија за научноистраживачки рад и развој, Канцеларија за наставу, студентска питања и квалитет, Канцеларија за међународну и међууниверзитетску сарадњу и Канцеларија за људске и материјалне ресурсе. У саставу Ректората дјелују и Универзитетски рачунарски центар (основан 1991), Центар за предузетништво и трансфер технологија (основан 2009. као Универзитетски предузетнички центар) и Конфуцијев институт (основан 2018).

98 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015*, 20–21.

99 *Универзитет у Бањој Луци. Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период 2017–2025. године*, Бања Лука, јун 2017. године, 4.

100 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015*, 27.

101 Исто, 28–29.

102 Исто, 33.

on the Transfer of Disposal and Use of Land and Facilities, and the Government of the Republic of Srpska and the University signed the *Annex to the Agreement* on 22 March 2006. Thus, the land and facilities of the "Rajko Balać" barracks were transformed into a new campus of the University, the University Campus, to which the Rectorate and several members moved. In this way, numerous infrastructural issues were solved. Activities undertaken by the students of the Faculty of Agriculture, with the support of the students of the Faculty of Philosophy, Faculty of Law and Faculty of Mechanical Engineering, which led to the protest "Padlock", i.e., demonstrative locking of the entrance doors at a large number of faculties, are linked with the beginning of the process of transferring the barracks to the ownership of the University.[97]

In 2012, the College of Interior became an associated member of the University, which was transformed into the Faculty of Security Science in 2017, thus becoming the eighteenth member of the University of Banja Luka. Two years earlier, i.e., in 2015, the University had 16 faculties with 55 first-cycle study programmes. 784 professors and teaching assistants with permanent employment contracts took part in the teaching process. A total of 170 professors, 168 visiting professors and 121 expert associates were engaged on an additional employment basis for the purpose of carrying out the clinical practice. Altogether, 558 employees were in charge of administrative and technical tasks.[98]

Bosnia and Herzegovina signed the Bologna Declaration in 2003. In 2010, the Law on Higher Education of the Republic of Srpska set out the principles of higher education in the Republic of Srpska in accordance with the Bologna Declaration and European standards. The law envisages the adoption of four key principles of the Bologna Declaration: the introduction of the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS), the introduction of a three-cycle study structure, the promotion of teaching and student mobility and the introduction of comparable diplomas.[99]

As of the academic year 2007/08, the "Bologna Process" has been applied in all study programmes, although some faculties had started applying it even earlier. A three-level study system was adopted and an ECTS system for evaluating the course units and the total student workload was introduced, as well as the principle of an annual student workload of up to 60 ECTS. One-semester courses and student examinations divided into several units were introduced with the idea of increasing the students' pass rate and the interactivity of the teaching process.[100] In addition to the grouped scientific fields, a decision was made to group all course units (courses, modules) into the respective narrower scientific fields, regardless of the faculty at which they were taught. Certain faculties became thereafter home faculties for some of the scientific/art fields to be in charge of all the issues related to them. Internal evaluation was introduced with the idea of enabling monitoring of work and facilitating the elimination of difficulties. In the winter semester of the academic year 2008/09, the first comprehensive student survey on the teaching process was conducted. In 2013, the University was accredited and entered into the Register of Higher Education Institutions, which is kept by the Agency for Development of Higher Edu-

97 *Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци: 20 година постојања 1992–2012* (Ed. Dimitrije Marković and Marinko Vekić), Banja Luka 2012, 28–29.

98 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015*, 20–21.

99 *Универзитет у Бањој Луци. Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период 2017–2025. године*, Banja Luka, June 2017, 4.

100 *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015*, 27.

Број студената уписаних у прву годину од 2010. до 2015. изгледао је овако: 2010/11 – 3756; 2011/12 – 2980; 2012/13 – 3322; 2013/14 – 3614 и 2014/15 – 3206 студената.[103] У 2015. години више од 63% укупног броја ангажованог наставног особља било је у сталном радном односу. Радило се о 784 наставника и сарадника у пуном радном односу. Поред тога, у настави је било ангажовано и 459 спољних наставника и сарадника, од чега 170 у допунском радном односу, 168 гостујућих професора и 121 стручни сарадник за потребе реализације клиничке праксе. Према томе, број учесника у научно-наставном процесу био је 1243, док је административно-техничке послове обављало 35 стручних сарадника и 47 лабораната те 476 административних радника.[104] Највећи број наставника и сарадника имали су студијски програми: Економија и пословно управљање на Економском факултету, Биљна производња на Пољопривредном факултету и Медицина на Медицинском факултету.[105] У оквиру Универзитета, поред Института за генетичке ресурсе, постојало је још 20 института, а они су дјеловали као подорганизационе јединице.[106] У погледу међународне сарадње, Универзитет је од 1996. до 2015. учествовао у 89 Tempus (Trans-European mobility scheme for university studies) пројеката, у оквиру којих је остварена сарадња са свим јавним универзитетима у Републици Српској и Босни и Херцеговини те бројним универзитетима из Европске уније.[107]

Године 2017. Универзитет у Бањој Луци имао је 58 лиценцираних студијских програма првог, 64 другог и 10 трећег циклуса на укупно 17 факултета. Било је 807 стално запослених наставника и сарадника.[108] Пораст броја стално запослених (наставника, сарадника и административног особља) од 2012. до 2016. био је константан. Док је 2012. њихов број износио 1248, 2016. године било их је за 115 више. Истовремено, број студената је значајно опадао. Академске 2012/13. на Универзитету је студирало 17.818, а 2015/16. 15.513 студената.[109] Као неке од најзначајнијих позитивних одлика научноистраживачког и иновативног рада на Универзитету истакнути су: „нова генерација младих научних радника које карактерише воља и спремност за промјене постојећег стања" и „одређени број афирмисаних научника и истраживача са искуством и међународним референцама".[110] У периоду 2017–2020 видљив је тренд раста укупног броја пројеката на нивоу Универзитета. Док је 2017. број пројеката износио 56, тај број је 2020. износио 122, а највећи број пројеката остварен је на Природно-математичком факултету, Пољопривредном факултету и на Електротехничком факултету.[111]

Истраживање начина финансирања студената спроведено је на нивоу Републике Српске а извјесно је да су резултати релевантни и за Универзитет у Бањој Луци. Према истраживању, спроведеном током љетног семестра 2013/14. године, готово 82% студената у Републици Српској примало је пола или ви-

103 Исто, 39.

104 Исто, 47.

105 Исто, 48.

106 Исто, 51.

107 Исто, 58.

108 *Универзитет у Бањој Луци. Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период 2017–2025. године*, 5–6.

109 Исто, 7.

110 Исто, 11.

111 Архива Универзитета у Бањој Луци (у даљем тексту: АУНИБЛ), Упоредна анализа показатеља квалитета за 2017/2018/2019/2020. годину, Бања Лука, 2021, 24–25.

cation and Quality Assurance of Bosnia and Herzegovina.[101] As of 2007, the University has been integrated, with faculties as members. The University is governed by the Steering Board, the Senate and the Rector. The Rector represents the University.[102] The Rectorate of the University of Banja Luka comprises the Office for Scientific Research and Development, the Office for Teaching, Student Affairs and Quality, the Office for International and Inter-University Cooperation, and the Office for Human and Material Resources. The Rectorate also comprises the University Computer Centre (established in 1991), the Entrepreneurship and Technology Transfer Centre (established in 2009 as the University Entrepreneurship Centre) and the Confucius Institute (established in 2018).

The numbers of students enrolled in the first year from 2010 to 2015 were as follows: 2010/11 – 3,756; 2011/12 – 2,980; 2012/13 – 3,322; 2013/14 – 3,614 and 2014/15 – 3,206 students.[103] In 2015, more than 63% of the total number of employed teaching staff had a permanent employment contract. There were 784 professors and teaching assistants with permanent employment contracts. In addition, 459 external teachers and teaching assistants were engaged in teaching, 170 of whom on an additional employment basis, 168 were visiting professors and 121 expert associates for the needs of carrying out the clinical practice. Hence, there were 1,243 of those who took part in the teaching process, while 35 expert associates, 47 laboratory assistants and 476 administrative staff were in charge of administrative and technical tasks.[104] The following study programmes had the largest number of professors and teaching assistants: Economics and Business Management at the Faculty of Economics, Plant Production at the Faculty of Agriculture and Medicine at the Faculty of Medicine.[105] In addition to the Institute of Genetic Resources, there were 20 other institutes at the University, operating as sub-members.[106] As for the international cooperation, between 1996 and 2015, the University participated in 89 Tempus (Trans-European Mobility Scheme for University Studies) projects, within which cooperation was established with all public universities in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina and numerous universities from the European Union.[107]

In 2017, the University of Banja Luka had 58 licensed first-cycle study programmes, 64 second-cycle study programmes and 10 third-cycle study programmes at a total of 17 faculties. There were 807 professors and teaching assistants with permanent employment contracts.[108] The increase in the number of full-time employees (professors, teaching assistants and administrative staff) between 2012 and 2016 was constant. While in 2012 their number was 1,248, in 2016 there were 115 more. At the same time, the number of students was decreasing significantly. In the academic year 2012/13, a total of 17,818 students studied at the University, while in 2015/16 there were 15,513 students.[109] Some of the most significant positive features of scientific research and innovative work at the University are: "a new generation of young scientists that are willing and ready to change the existing situation" and "a num-

101 Ibid, 28–29.

102 Ibid, 33.

103 Ibid, 39.

104 Ibid, 47.

105 Ibid, 48.

106 Ibid, 51.

107 Ibid, 58.

108 *Универзитет у Бањој Луци. Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период 2017–2025. године*, 5–6.

109 Ibid, 7.

ше од пола неопходних прихода од родитеља, док је свега 3,1% самостално обезбјеђивало толико прихода и могло се сматрати финансијски самосталним.[112], [113] Према истом истраживању, више од половине студената који су дипломирали на Електротехничком, Правном, Медицинском, Филозофском, Архитектонско-грађевинском и Природно-математичком факултету непосредно након дипломирања већ су били запослени. У случају дипломираних правника и љекара, углавном се радило о обавезном стажирању или приправничком статусу. У случају Електротехничког факултета, чијих је готово двије трећине студената запослено непосредно након дипломирања, радило се о дефицитарности занимања на тржишту рада. Наставак студија или похађање даљих стручних обука били су најзаступљенији код оних који су дипломирали на Академији умјетности, Пољопривредном и Факултету политичких наука. Укупно гледано, више од 70% дипломираних на Универзитету који су непосредно након дипломирања имали посао или су били самозапослени имали су послове који су садржински били везани за област студија коју су завршили.[114] Више од четвртине (27,3%) дипломираних првог циклуса студија према болоњском систему студија настављало је студије док је 77,2% успијевало да у периоду од пет година након дипломирања пронађе или настави запослење које је трајало најмање шест мјесеци.[115]

Најдјелотворнији начини проналажења првог значајног запослења код дипломираних Универзитета у Бањој Луци јесу праћење огласа у новинама и на интернету (26,3% испитаника) и коришћење мреже рођака и пријатеља (26,1%). Директне посјете послодавцима су на трећем мјесту (13%), а посредовање Завода за запошљавање на четвртом (11,4%). Од осталих одговора најзаступљенији је био одговор у коме се наводило запослење у фирмама које су стипендирале студије. Истраживање је показало да на простору Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе у просјеку најбоље резултате у тражењу запослења даје ослањање на мреже рођака и пријатеља (32,8%).[116] Највећи послодавац дипломираних Универзитета је држава, тј. сектори државне администрације, здравства и просвјете, као и јавна предузећа. Око двије трећине дипломираних пет година након дипломирања радило је у државном сектору а мање од трећине у приватном.[117] За период 2017–2019 Машински факултет је пријавио запосленост својих студената у струци од 84% у року од шест мјесеци, а 92% у року од годину дана од завршетка студија. У 2020. запосленост својих свршених студената у износу од 100% у струци пријавили су Електротехнички факултет и Факултет безбједносних наука.[118]

Академске 2019/20. Универзитет у Бањој Луци је на 17 факултета имао укупно 14.959 студената. Од тога броја, на првом циклусу 13.488, на другом 1244, а на трећем 227 студената. Исте године у сталном радном односу било је запослено 789 наставника и сарадника: 164 редовна професора, 204 ванредна професора, 153 доцента, 200 виших асистената, 59 асистената, седам наставника страног језика и вјештина и два лек-

112 Vitomir Jovanović, Dejan Stanković, *Social Dimension of Studying in Bosnia and Herzegovina: EUROSTUDENT V: report for Republika Srpska*, Belgrade 2016, 14, 56–57.

113 *Evaluacija studija i karijerni putevi diplomiranih studenata Univerziteta u Banjoj Luci: rezultati prvog istraživanja*, Banja Luka, 2014, 8–11.

114 Исто, 24–25.

115 Исто, 28–30.

116 Исто, 32–33, 41.

117 Исто, 48.

118 АУНИБЛ, Упоредна анализа показатеља квалитета за 2017/2018/2019/2020. годину, Бања Лука, 2021, 5.

ber of renowned scientists and researchers with experience and international references."[110] From 2017 to 2020, there was a noticeable trend of growth in the total number of projects across the University. While the number of projects was 56 in 2017, it increased to 122 by 2020. The highest number of projects was implemented at the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, the Faculty of Agriculture, and the Faculty of Electrical Engineering.[111]

A study on student financing methods was conducted at the level of the Republic of Srpska, and it is clear that the results are relevant for the University of Banja Luka as well. According to the study carried out during the summer semester of the 2013/14 academic year, nearly 82% of students in the Republic of Srpska received half or more than half of their necessary income from their parents, while only 3.1% were financially independent, managing to secure that income on their own.[112], [113] According to the same study, more than half of the students who graduated from the Faculty of Electrical Engineering, the Faculty of Law, the Faculty of Medicine, the Faculty of Philosophy, the Faculty of Architecture and Civil Engineering, and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics got jobs immediately after graduation. In the case of law and medical graduates, it implied mandatory internships or traineeships. As for the Faculty of Electrical Engineering, nearly two-thirds of the students found jobs right after graduation, largely due to a shortage of professionals in that field on the labour market. Continuation of studies or further professional training was the most common choice of the graduates from the Academy of Arts, the Faculty of Agriculture, and the Faculty of Political Science. Overall, more than 70% of graduates from the University who were employed or self-employed immediately after graduation had jobs that were related to their field of study..[114] More than a quarter (27.3%) of the first-cycle graduates under the Bologna system continued their studies, while 77.2% managed to find or maintain employment that lasted at least six months within five years after graduation.[115]

The most effective ways for graduates of the University of Banja Luka to find their first significant employment are searching for jobs through job advertisements in newspapers and online (26.3% of respondents) and using their network of relatives and friends (26.1%). Direct visits to employers rank third (13%), followed by referrals from the Employment Bureau (11.4%). As for the other responses, the most common was employment at companies that sponsored their studies. The study showed that, on the average, in Bosnia and Herzegovina, Serbia, and Montenegro, relying on networks of relatives and friends yielded the best results in job searching (32.8%).[116] The largest employer of graduates from the University is the state, specifically the sectors of public administration, healthcare, education, and public enterprises. Around two-thirds of graduates were employed in the public sector five years after graduation, while less than a third were in the private sector.[117] For the period from 2017 to 2019,

110 Ibid, 11.

111 Archives of the University of Banja Luka (hereinafter: AUNIBL), A Comparative Analysis of Quality Indicators for 2017/2018/2019/2020, Banja Luka, 2021, 24–25.

112 Vitomir Jovanović, Dejan Stanković, *Social Dimension of Studying in Bosnia and Herzegovina: EUROSTUDENT V: report for Republika Srpska*, Belgrade 2016, 14, 56–57.

113 *Evaluacija studija i karijerni putevi diplomiranih studenata Univerziteta u Banjoj Luci: rezultati prvog istraživanja*, Banja Luka, 2014, 8–11.

114 Ibid, 24–25.

115 Ibid, 28–30.

116 Ibid, 32–33, 41.

117 Ibid, 48.

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин ангажован је 9. децембра 2023. године као гостујући професор на Универзитету за медицину и здравствене науке у Шангају. Свечана промоција на којој је ректора Гајанина у звање гостујућег професора промовисао ректор Универзитета за медицину и здравствене науке у Шангају проф. др Ву Тао обављена је на Конференцији о медицинској технологији и опреми у Шангају

Rector of the University of Banja Luka, Prof. Radoslav Gajanin, PhD, appointed as a visiting professor at the Shanghai University of Medicine and Health Sciences, 9 December 2023. Formal promotion, during which Rector Gajanin was awarded the title of visiting professor by prof. Wu Tao, PhD, rector of the Shanghai University of Medicine and Health Sciences, at the Conference on Medical Technology and Equipment in Shanghai

На првој сједници Ректорске конференције / збора Босне и Херцеговине, одржаној 26. фебруара 2024. године у Ректорату Универзитета у Тузли, уручене су плакете појединцима који су својим радом и дјеловањем допринијели развоју високог образовања

At the first session of the Rectors' Conference of Bosnia and Herzegovina, held on 26 February 2024 at the Rectorate of the University of Tuzla, plaques were awarded to individuals whose work and contributions have significantly supported the development of higher education

Ректорски тим Универзитета у Бањој Луци на манифестацији поводом Дана Универзитета 7. новембра 2024. године. Слијева надесно: проф. др Радослав Гајанин, ректор, проф. др Милица Балабан, проректор за наставу, студентска питања и квалитет, проф. др Далибор Кесић, проректор за људске и материјалне ресурсе, проф. др Кристина Пантелић Бабић, проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу, проф. др Александар Остојић, проректор за научноистраживачки рад и развој

The University of Banja Luka rector's team at the University's anniversary celebration on 7 November 2024 Left to right: prof. Radoslav Gajanin, PhD, rector, prof. Milica Balaban, PhD, vice-rector for teaching, student affairs and quality, prof. Dalibor Kesić, PhD, vice-rector for human and material resources, prof. Kristina Pantelić Babić, PhD, vice-rector for international and inter-university cooperation, prof. Aleksandar Ostojić, PhD, vice-rector for scientific research and development

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин уручује Повељу Универзитета у Бањој Луци доц. др Жељку Будимиру, министру за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске на свечаној академији поводом Дана Универзитета у Бањој Луци 7. новембра 2024. године

Rector of the University of Banja Luka, prof. Radoslav Gajanin, PhD, awarding the Charter of the University of Banja Luka to assist. prof. Željko Budimir, PhD, Minister for Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska, at the anniversary ceremony of the University of Banja Luka, 7 November 2024

На првој сједници Ректорске конференције / збора Босне и Херцеговине, одржаној 26. фебруара 2024. године у Ректорату Универзитета у Тузли, уручене су плакете појединцима који су својим радом и дјеловањем допринијели развоју високог образовања

At the first session of the Rectors' Conference of Bosnia and Herzegovina, held on 26 February 2024 at the Rectorate of the University of Tuzla, plaques were awarded to individuals whose work and contributions have significantly supported the development of higher education

Свечана академија поводом Дана Универзитета у Бањој Луци 7. новембра 2024. године

Anniversary ceremony of the University of Banja Luka, 7 November 2024

Ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин уручује почасни докторат Арну Гујону на свечаној академији поводом Дана Универзитета у Бањој Луци 7. новембра 2023. године

Rector of the University of Banja Luka, prof. Radoslav Gajanin, PhD, conferring an honorary doctorate upon Arnaud Gouillon during the anniversary ceremony of the University of Banja Luka, 7 November 2023

тора. Такође, у настави је био ангажован и 131 наставник и сарадник у допунском раду, 138 гостујућих наставника и сарадника те 125 стручних сарадника за потребе реализације клиничке праксе. Број учесника у наставном процесу износио је 1183, док је административно-техничку подршку пружало 45 стручних сарадника и 51 лаборант, те 577 административних радника.[119] Прву годину првог циклуса студија у академској 2021/22. години уписало је 2104 студента. Највише бруцоша је било на Медицинском (423), а затим на Електротехничком (181), Економском (179), Филозофском (158), Архитектонско-грађевинско-геодетском (156), Факултету безбједносних наука (150), Правном (141), Факултету политичких наука (111), Филолошком (108) и Академији умјетности (105). Готово 65% пријављених кандидата су биле дјевојке (1633) а просјечан успјех у средњој школи примљених кандидата био је 4,105. На нивоу Универзитета уписни план је остварен са 72,23%. Исте године је уписано 444 студента на други циклус студија, што је чинило 64,72% одобрених мјеста. Већина тих кандидата (87,91%) први циклус студија је завршио на Универзитету у Бањој Луци. Трећи циклус је уписало 89 студената, што је чинило 50,58% одобрених мјеста. Од тога, 74 су уписали трећи циклус на Медицинском, осам на Факултету политичких наука, три на Академији умјетности, два на Филолошком и по један на Електротехничком и Правном факултету.[120]

Прва докторска дисертација у Бањој Луци одбрањена је на Технолошком факултету, марта 1974, а, закључно са 2020/21. академском годином, на Универзитету је одбрањено 806 докторских дисертација.[121] У 2017. години одбрањено је 35 (највише на Медицинском – 11) а 2020. 39 (највише на Економском факултету – 11) дисертација.[122] Републички савјет за науку и технологију истакао је средином 2017. заостајање Републике Српске у погледу броја и распореда докторанада по научним областима у односу на кретања у Европској унији.[123]

Према подацима за 2020. годину, Филолошки факултет је био водећи по броју мобилних студената тј. оних који су провели један семестар на страном универзитету (4 студента), Технолошки факултет по броју студената на студентској пракси у иностранству (11), а Пољопривредни факултет по броју наставника и сарадника који су најмање један мјесец боравили на страним институтима (10).[124] Медицински факултет је у периоду 2017–2019 био водећи у погледу броја организованих научно-стручних скупова (између 8 и 13). Истовремено, Медицински факултет показује највећи научни допринос на нивоу Универзитета.[125] Као подорганизационе јединице Филолошког факултета 2021. основани су Центар за руске студије и Центар за хеленска истраживања.

Према евиденцији Универзитета у Бањој Луци, упис страних држављана био је сљедећи: 2014/15 – 52, 2015/16 – 52, 2016/17 – 36, 2017/18 – 45 и 2018/19

119 Подаци добијени из Ректората Универзитета у Бањој Луци 2020. године.

120 АУНИБЛ, Универзитет у Бањој Луци, Канцеларија за наставу и студентска питања Универзитета у Бањој Луци, Извјештај о проведеном првом, другом и трећем уписном року за упис студената у прву годину првог, другог и трећег циклуса студија у академској 2021/22. години на Универзитету у Бањој Луци.

121 *Доктори наука: докторирали 2020. и 2021. на Универзитету у Бањој Луци* (ур. Далибор Кесић), Бања Лука, 2021, 99–146.

122 АУНИБЛ, Упоредна анализа показатеља квалитета за 2017/2018/2019/2020. годину, Бања Лука, 2021, 27–28.

123 АУНИБЛ, Републички савјет за науку и технологију. Информација о негативним трендовима у области науке и технологије, 5. јул 2017. године.

124 Исто, 15.

125 Исто, 19–21.

the Faculty of Mechanical Engineering reported that 84% of its graduates found employment in their field within six months, and 92% did so within a year after graduation. In 2020, the Faculty of Electrical Engineering and the Faculty of Security Science reported a 100% employment rate for their graduates in their respective fields..[118]

In the academic year 2019/20, the University of Banja Luka had a total of 14,959 students at 17 faculties. Thereof, 13,488 students were at the first cycle, 1,244 at the second cycle, and 227 students at the third cycle of studies. That same year, 789 professors and teaching assistants were employed on a permanent basis: 164 full professors, 204 associate professors, 153 assistant professors, 200 senior teaching assistants, 59 teaching assistants, seven foreign language and skills teachers and two lectors. Furthermore, 131 professors and teaching assistants were engaged in teaching on an additional employment basis, 138 were visiting professors and teaching assistants and 125 expert associates to carry out the clinical practice. There were 1,183 of those who took part in the teaching process, while 45 expert associates, 51 laboratory assistants and 577 administrative staff were in charge of providing administrative and technical support.[119] In the academic year 2021/22, a total of 2,104 students enrolled in the first year of the first cycle of studies. Most of them enrolled in the Faculty of Medicine (423), followed by the Faculty of Electrical Engineering (181), the Faculty of Economics (179), the Faculty of Philosophy (158), the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (156), the Faculty of Security Science (150), the Faculty of Law (141), the Faculty of Political Science (111), the Faculty of Philology (108) and the Academy of Arts (105). Almost 65% of the registered candidates were girls (1,633), and the average secondary school grade of the admitted candidates was 4.105. At the University level, 72.23% of the enrolment plan was achieved. In the same year, 444 students enrolled in the second cycle of studies, which accounted for 64.72% of the places approved. The majority of the candidates (87.91%) completed the first cycle of studies at the University of Banja Luka. The third cycle was enrolled by 89 students, which was 50.58% of the places approved. Of these, 74 enrolled in the third cycle at the Faculty of Medicine, eight at the Faculty of Political Science, three at the Academy of Arts, two at the Faculty of Philology, and one each at the Faculty of Electrical Engineering and the Faculty of Law.[120]

The first doctoral dissertation in Banja Luka was defended at the Faculty of Technology in March 1974. By the end of the academic year 2020/21, a total of 806 doctoral dissertations were defended at the University.[121] In 2017, a total of 35 doctoral dissertations were defended (most of them were defended at the Faculty of Medicine – 11), while in 2020, 39 dissertations were defended (the most at the Faculty of Economics – 11).[122] In mid-2017, the RS Council for Science and Technology highlighted that the Republic of Srpska was not keeping up with the trends of the European Union in regard to the number and distribution of doctoral candidates across scientific fields.[123]

According to the data for 2020, the Faculty of Philology was the leading faculty in the number of mobile

118 UNIBL, A Comparative Analysis of Quality Indicators for 2017/2018/2019/2020, Banja Luka, 2021, 5.

119 Data obtained from the Rectorate of the University of Banja Luka in 2020.

120 AUNIBL, University of Banja Luka, Office for Teaching and Student Affairs of the University of Banja Luka, Report on conducting the first, second and third enrolment round for the enrolment of students in the first year of the first, second and third cycle of studies in the academic year 2021/22 at the University of Banja Luka.

121 *Доктори наука: докторирали 2020. и 2021. на Универзитету у Бањој Луци* (Ed. Dalibor Kesić), Banja Luka, 2021, 99–146.

122 AUNIBL, A Comparative Analysis of Quality Indicators for 2017/2018/2019/2020, Banja Luka, 2021, 27–28.

123 AUNIBL, RS Council for Science and Technology. Information on negative trends in the field of science and technology, 5 July 2017.

– 28 студената. У посљедње вријеме број страних држављана који студирају на Универзитету се повећава усљед отварања појединих студијских програма на енглеском језику, прије свега на Медицинском факултету.[126]

Академске 2022/23. прву годину првог циклуса студија на Универзитету у Бањој Луци уписало је 2045 студената, што је износило 37,7% уписаних студената на свим универзитетима и високим школама у Републици Српској, јавним и приватним.[127] Факултети који су имали највише успјеха у остварењу уписног плана 2023/24. јесу Факултет безбједносних наука (100%), Факултет физичког васпитања и спорта (97,3%) и Економски факултет (96,9%).[128] Академске 2022/23. други циклус студија на Универзитету у Бањој Луци уписао је 401 студент, што је износило 47% уписаних студената на други циклус на јавним и приватним универзитетима у Републици Српској. Академске 2023/24, други циклус на Универзитету уписало је 359 студената или 48% према поменутом критеријуму.[129] Трећи циклус студија на Универзитету академске 2023/24. уписало је 55 студената, од чега убједљиво највише на Медицинском факултету (24).[130]

Помен заслужује и обиљежавање празника Светог Саве које је у оквиру Универзитета у Бањој Луци добило посебан облик од 2023. године. Те године је на Савиндан уприличен свечани пријем на Универзитету поводом Дана Републике Српске и празника Светог Саве. Пријем је организован на Факултету политичких наука, а одржана је и свечана светосавска бесједа. Универзитет у Бањој Луци се на тај начин придружио читавом низу најстаријих и најугледнијих српских образовних и културних установа које су за свог заштитника признавале Светог Саву, првог српског архиепископа, просвјетитеља, културног и државотворног прегаоца који је живио у другој половини 12. и у првој половини 13. вијека. Једна од тих установа била је и Велика школа, претеча Београдског универзитета, основана 1808. године. Значајан датум за културни и укупан академски живот на Универзитету био је 26. јун 2024, када је свечано отворен Студентски културни центар Универзитета у Бањој Луци (СКЦ УНИБЛ), у оквиру објекта IV павиљона Студентског центра „Никола Тесла" у Универзитетском граду.

Према попису становништва из 2013, у Републици Српској било је укупно 1.170.342 становника, од чега 1.005.535 животне доби 15 и више година. У погледу вишег и високог образовања, стање је било сљедеће: у категорији „Виша школа и први степен факултета" уписано је 33.960 становника (19.142 мушкарца и 14.818 жена), а у категорији „Висока школа/факултет/академија/универзитет" уписано је 87.036 становника (42.562 мушкарца и 44.474 жене). Уколико се изузме категорија „Специјализација послије средње школе", у коју спада 7618 становника (6324 мушкарца и 1294 жене), остатак становништва је без вишег или високог образовања.[131] Према истом попису, на територији Бање Луке било је укупно 153.659 становника старих 15 и више година. У категорији „Специјализација послије средње школе" уписано је 1552 становника (1261 мушкарац и 291 жена), у категорији „Виша школа и први степен факултета" 7972 становника (4272

126 Имејл Драшка Маринковића аутору 25. 6. 2024.

127 АУНИБЛ, Информација о упису на високошколске установе у Републици Српској у академској 2023/24. години, 3.

128 Исто, 3–4.

129 Исто, 22.

130 Исто, 33.

131 *Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Српској 2013. године. Образовне карактеристике*, Бања Лука 2017, 9.

students, i.e., those who spent one semester at a foreign university (4 students), the Faculty of Technology by the number of students on student traineeship abroad (11), and the Faculty of Agriculture by the number of professors and teaching assistants who spent at least one month at foreign institutes (10).[124] Between 2017 and 2019, the Faculty of Medicine was the leading faculty in regard to the number of organised scientific and professional meetings (between 8 and 13). At the same time, the Faculty of Medicine made the greatest scientific contribution at the University level.[125] In 2021, the Centre for Russian Studies and the Centre for Hellenic Research were established as sub-organisational units of the Faculty of Philology.

According to the records of the University of Banja Luka, the enrolment of foreign citizens was as follows: 2014/15 – 52 students, 2015/16 – 52 students, 2016/17 – 36 students, 2017/18 – 45 students, and 2018/19 – 28 students. Recently, the number of foreign citizens studying at the University has increased due to the opening of certain study programmes in English, primarily at the Faculty of Medicine.[126]

In the academic year 2022/23, a total of 2,045 students enrolled in the first year of the first cycle of studies at the University of Banja Luka, which was 37.7% of students enrolled in all universities and colleges in the Republic of Srpska, public and private.[127] Faculties that were the most successful in achieving the 2023/24 enrolment plan were the Faculty of Security Science (100%), the Faculty of Physical Education and Sport (97.3%), and the Faculty of Economics (96.9%).[128] In the academic year 2022/23, altogether 401 students enrolled in the second cycle of studies at the University of Banja Luka, which was 47% of students enrolled in the second cycle at public and private universities in the Republic of Srpska. In the academic year 2023/24, a total of 359 students or 48%, according to the above-mentioned criterion, enrolled in the second study-cycle at the University of Banja Luka.[129] In the academic year 2023/24, altogether 55 students enrolled in the third study-cycle at the University, of whom by far the most at the Faculty of Medicine (24).[130]

What should be mentioned is that the University of Banja Luka has started celebrating the Saint Sava holiday since 2023. That year, on St. Sava's Day, a formal reception was organised at the University in honour of the Republic of Srpska Statehood Day and the Saint Sava holiday. The reception was organised at the Faculty of Political Science, and a formal speech was delivered in honour of Saint Sava. With this, the University of Banja Luka joined many of the oldest and most prominent Serbian educational and cultural institutions that recognised Saint Sava as their patron, the first Serbian archbishop, the Enlightener, a cultural and nation-building devotee who lived in the second half of the 12th and the first half of the 13th century. One of those institutions was *Velika škola*, the predecessor of the University of Belgrade, established in 1808. A significant date for the cultural and overall academic life at the University was 26 June 2024, when the Student Cultural Centre of the University of Banja Luka (SKC UNIBL) was officially opened within the premises of Pavilion IV of the "Nikola Tesla" Student Centre in the University Campus.

---

124 Ibid, 15.

125 Ibid, 19–21.

126 Draško Marinković's email to the author dated 25 June 2024.

127 AUNIBL, Information on enrolment in higher education institutions in the Republic of Srpska in the academic year 2023/24. 3.

128 Ibid, 3–4.

129 Ibid, 22.

130 Ibid, 33.

Поводом обиљежавања пола вијека успјешног рада и развоја Универзитета у Бањој Луци, ректор проф. др Радослав Гајанин, у пратњи проректора за људске и материјалне ресурсе проф. др Далибора Кесића и проф. др Мирослава Малиновића, положио је 21. маја 2025. године вијенац на гроб првог ректора Универзитета, проф. др Драгомира Малића, у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу у Београду.

On 21 May 2025, on the occasion of marking the 50th anniversary of successful performance and development of the University of Banja Luka, Rector of the University, Prof. Radoslav Gajanin, PhD, accompanied by Vice-Rector for Human and Material Resources, Prof. Dalibor Kesic, PhD, and by Prof. Miroslav Malinovic, PhD, laid wreaths on the tomb of the first Rector of the University, Prof. Dragomir Malic, PhD, in the Alley of Distinguished Citizens at the Novo groblje cemetery in Belgrade (Serbia)

мушкарца и 3700 жена), а у категорији „Висока школа/факултет/академија/универзитет" 25.924 становника (12.201 мушкарац и 13.723 жене).[132] Нема сумње да дипломци Универзитета у Бањој Луци у великој мјери учествују у наведеним бројевима, како у граду Бањој Луци тако и у Републици Српској.

Од оснивања Универзитета у Бањој Луци до данас, његови ректори били су: Драгомир Малић (1975-1979), Ибрахим Табаковић (1979-1984), Драгица Додиг (1984-1988), Рајко Кузмановић (1988-1992), Драгољуб Мирјанић (1992-2006), Станко Станић (2006-2016), Милан Матаруга (2016-2017) и Радослав Гајанин (2018–).

Извори и литература за поглавље Пола вијека Универзитета у Бањој Луци (1975-2025)

Извори

- Архива Градске управе Града Бања Лука, Скупштина Општине Бања Лука
- Архива Универзитета у Бањој Луци
- Архив Југославије, Савез студената Југославије (145)
- Архив Републике Српске, Општински комитет Савеза комуниста Бања Лука
- Petrović, Momčilo. „Dogodilo se u Banja Gulagu", *Mladost, List Saveza socijalističke omladine Jugoslavije*, godina LXVIII, nova serija, br. 20, 16–29. 6. 1986, 14–15.
- *Пойис сшановнишшва, домаћинсшава и сшанова у Рейублици Срйској 2013. ūодине. Образовне карак-шерисшике*, Бања Лука 2017.
- Разговор са Живком Радишићем, 20. мај 2020.
- A. R, „Prvi rektor banjalučkog univerziteta", Prvi rektor banjalučkog univerziteta - Mladost grada - Banjaluka - CyberBulevar.com-Bosanskohercegovački internet portal (archive.ph) (приступљено 18. 6. 2024)
- A. S, „Banjolučki studenti se ograđuju od demonstracija", *Oslobođenje. List Socijalističkog Saveza radnog naroda Bosne i Hercegovine*, godina XXV, Sarajevo, broj 7187, 8. juni 1968, 8.
- Ћопић, Бранко. *Босоноīо дјеūињсūво*, Београд 1964.
- *Универзишеш у Бањој Луци. Сшраūеīија развоја Универзишеша у Бањој Луци за ūериод 2017-2025. ūодине*, Бања Лука 2017.

Литература:

- Bondžić, Dragomir. *Beogradski univerzitet 1944–1952*, Beograd 2004.

132 Исто, 10.

Поводом обиљежавања пола вијека успјешног рада и развоја Универзитета у Бањој Луци, ректор проф. др Радослав Гајанин, у пратњи проректора за наставу и студентска питања проф. др Милице Балабан, проректора за људске и материјалне ресурсе проф. др Далибора Кесића и проф. др Мирослава Малиновића, положио је 18. јула 2025. године вијенац на гроб проф. др Драгице Додиг, ректора Универзитета у периоду од 1984. до 1988. године, на Новом гробљу у Бањој Луци.

On 18 July 2025, on the occasion of marking the 50th anniversary of successful performance and development of the University of Banja Luka, Rector of the University, Prof. Radoslav Gajanin, PhD, accompanied by vice-rector for teaching and student affairs, Prof. Milica Balaban, PhD, Vice-Rector for Human and Material Resources, Prof. Dalibor Kesic, PhD, and by Prof. Miroslav Malinovic, PhD, laid wreaths on the tomb of Prof. Dragica Dodig, PhD, rector of the University from 1984 to 1988 at the Novo groblje cemetery in Banja Luka.

According to the 2013 census, there were 1,170,342 inhabitants in the Republic of Srpska, 1,005,535 of whom were aged 15 and over. As for the post-secondary and higher education, the situation was as follows: 33,960 of the population (19,142 men and 14,818 women) were enrolled in the "junior college and the first level of faculty", while 87,036 of the population were enrolled in the "college/faculty/academy/university" (42,562 men and 44,474 women). With the exception of the "specialisation after secondary school" category, which includes 7,618 of the population (6,324 men and 1,294 women), the rest of the population do not have any junior college or university degree.[131] According to the same census, there were 153,659 inhabitants aged 15 and over on the territory of Banja Luka. 1,552 of the population (1,261 men and 291 women) were enrolled in the "specialisation after secondary school", 7,972 of the population (4,272 men and 3,700 women) were enrolled in the "junior college and the first level of faculty", while 25,924 of the population (12,201 men and 13,723 women) were enrolled in the "college/faculty/academy/university").[132] There is no doubt that the alumni of the University of Banja Luka have a high share in these numbers, both in the City of Banja Luka and in the Republic of Srpska.

The following people were rectors of the University of Banja Luka: Dragomir Malić (1975–1979), Ibrahim Tabaković (1979–1984), Dragica Dodig (1984–1988), Rajko Kuzmanović (1988–1992), Dragoljub Mirjanić (1992–2006), Stanko Stanić (2006–2016), Milan Mataruga (2016–2017), and Radoslav Gajanin (2018–).

Sources and Literature for the Chapter Half a Century of the University of Banja Luka (1975–2025)

Sources

- Archives of the City Administration of the City of Banja Luka, Municipal Assembly of Banja Luka
- Archives of the University of Banja Luka
- Archives of Yugoslavia, Union of Students of Yugoslavia (145)
- Archives of the Republic of Srpska, Municipal Committee of the League of Communists Banja Luka

131 *Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Српској 2013. године. Образовне карактеристике*, Banja Luka 2017, 9.

132 Ibid, 10.

– Бонџић, Драгомир. „Просвета и наука у Србији и Југославији 1945–1990", Историја 20. века, 2/2008, 390–436.
– *Vojna enciklopedija*, 7, Beograd 1974.
– *Доктори наука: докторирали 2020. и 2021. на Универзитету у Бањој Луци* (ур. Далибор Кесић), Бања Лука 2021.
– *Evaluacija studija i karijerni putevi diplomiranih studenata Univerziteta u Banjoj Luci: rezultati prvog istraživanja*, Banja Luka 2014.
– Jovanović, Vitomir i Stanković, Dejan, *Social Dimension of Studying in Bosnia and Herzegovina: EUROSTUDENT V: report for Republika Srpska*, Belgrade 2016.
– Kuzmanović, Rajko. „Diverzifikacija uloge univerziteta kao faktor saradnje i boljeg razumijevanja među ljudima u svijetu", *Univerzitet danas. Časopis Zajednice univerziteta Jugoslavije*, 2–3, Beograd 1980, 177–186.
– Латиновић, Горан. *Бањалучка богословија*, Енциклопедија Републике Српске, 1, Бања Лука 2017, 265.
– Латиновић, Горан. *Студентска бригада Војске Републике Српске (1994–1995)*, Бања Лука 2021.
– Lukač, Dušan. *Banja Luka i okolica u ratu i revoluciji*, Banja Luka 1968.
– *Машински факултет у Бањој Луци 1971–2011*, Бања Лука 2011.
– Микић, Ђорђе. *Бањалука. Култура грађанског друштва*, Бањалука 2004.
– *Наставно-научна дјелатност Универзитета у Бањој Луци у ратним условима (1991–1995)*, Бања Лука 1995.
– Ožegović, Nikola. „Zemljotres u Banjaluci i Bosanskoj Krajini 1969. godine", Istorija 20. veka, 2/2022, 495–512.
– Ожеговић, Никола. „Југословенска народна армија у Бањалуци (1945–1992)", Војноисторијски гласник, 1/2022, 154–176.
– Ожеговић, Никола. „Преглед историје Универзитета у Бањој Луци (1975–2020)", *Зборник радова: Република Српска – положај, историја, идентитет, бр. 1* (ур. Драгиша Д. Васић), Бања Лука 2022, 151–179.
– Никола Ожеговић, „Српска православна црква на подручју Бањалуке од 1961. до 1991. године", *Српска православна црква: изазови и искушења кроз историју. Зборник радова* (ур. Светозар Бошков, Борис Стојковски, Немања Девић и Предраг М. Вајагић), Бачка Паланка-Нови Сад 2023, 380. 375-389.
– Osmanagić, Muris. „Prirodna funkcija ekspanzije visokog školstva", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 53–64.
– Папић, Митар. *Историја српских школа у Босни и Херцеговини*, Сарајево 1978.
– Papić, Mitar. *O razvoju školstva u Banjoj Luci u XIX i prvoj polovini XX stoljeća*, Banja Luka u novijoj istoriji (1878–1945). Zbornik radova s naučnog skupa održanog u Banjoj Luci od 18–20. novembra 1976. godine, Banja Luka 1978, 56–63.
– Peruničić Branislava, Muradbegović, Muhamed i Mateljan, Tadej. „Prati li rastući interes za studiranjem stvarne potrebe društva (empiriosko istraživanje)", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 167–175.
– Petranović, Branko. *Istorija Jugoslavije. Treća knjiga; socijalistička Jugoslavija 1945– 1988*, Beograd 1988.
– *Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци: 20 година постојања, 1992–2012* (ур. Димитрије Марковић и Маринко Векић), Бања Лука 2012.
– Прерадовић, Љубиша, Малиновић, Мирослав и Ожеговић, Никола, *Универзитет у Бањој Луци (1975–2020)*, Бања Лука 2020.
– *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banjaluka 1975.
– *Univerzitet u Banjaluci* (ur. Rajko Kuzmanović), Banjaluka 1990.
– *Универзитет у Бањој Луци 1975–2005* (ур. Драго Бранковић), Бања Лука 2005.
– *Универзитет у Бањој Луци 1975–2010* (ур. Станко Станић), Бања Лука 2010.
– *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015* (ур. Станко Станић), Бања Лука 2015.
– Чалић, Мари-Жанин. *Историја Југославије у 20. веку*, Београд 2013.
– *Шездесет година студија електротехнике у Бањој Луци / Sixty years of electrical engineering studies in Banja Luka* (ур. Татјана Пешић Брђанин), Бања Лука 2022.

- Petrović, Momčilo. „Dogodilo se u Banja Gulagu", *Mladost, List Saveza socijalističke omladine Jugoslavije*, the year XVIII, a new series, No 20, 16–29 June 1986, 14–15.
- *Пойис сшановнишшва, домаћинсшава и сшанова у Рейублици Срйској 2013. їодине. Образовне каракшерисшике*, Banja Luka 2017.
- Interview with Živko Radišić, 20 May 2020.
- A. R, „Prvi rektor banjalučkog univerziteta", Prvi rektor banjalučkog univerziteta - Mladost grada - Banjaluka - CyberBulevar.com-Bosanskohercegovački internet portal (archive.ph) (accessed on 18 June 2024)
- A. S, „Banjolučki studenti se ograđuju od demonstracija", *Oslobođenje. List Socijalističkog Saveza radnog naroda Bosne i Hercegovine*, year XXV, Sarajevo, number 7187, 8 June 1968, 8.
- Ćopić, Branko. *Босоного дјетиьство*, Belgrade 1964.
- *Универзишеш у Бањој Луци. Сшрашеїија развоја Универзишеша у Бањој Луци за йериод 2017–2025. їодине*, Banja Luka 2017.

Literature:

- Bondžić, Dragomir. *Beogradski univerzitet 1944–1952*, Belgrade 2004.
- Bondžić, Dragomir. „Просвета и наука у Србији и Југославији 1945–1990", History of the 20th Century, 2/2008, 390–436.
- *Vojna enciklopedija*, 7, Belgrade 1974.
- *Докшори наука: докшорирали 2020. и 2021. на Универзишешу у Бањој Луци* (Ed. Dalibor Kesić), Banja Luka 2021.
- *Evaluacija studija i karijerni putevi diplomiranih studenata Univerziteta u Banjoj Luci: rezultati prvog istraživanja*, Banja Luka 2014.
- *Економски факулшеш Универзишеша у Бањој Луци 1975–2020: 45 їодина*, Banja Luka 2020.
- Jovanović, Vitomir and Stanković, Dejan, *Social Dimension of Studying in Bosnia and Herzegovina: EUROSTUDENT V: report for Republika Srpska*, Belgrade 2016.
- Kuzmanović, Rajko. „Diverzifikacija uloge univerziteta kao faktor saradnje i boljeg razumijevanja među ljudima u svijetu", *Univerzitet danas. Časopis Zajednice univerziteta Jugoslavije*, 2–3, Belgrade 1980, 177–186.
- Latinović, Goran. *Бањалучка богословија*, Encyclopedia of the Republic of Srpska, 1, Banja Luka 2017, 265.
- Latinović, Goran. *Студеншска бригада Војске Републике Срйске (1994–1995)*, Banja Luka 2021.
- Lukač, Dušan. *Banja Luka i okolica u ratu i revoluciji*, Banja Luka 1968.
- *Машински факулшеш у Бањој Луци 1971–2011*, Banja Luka 2011.
- Mikić, Đorđe. *Бањалука. Култура грађанског друшшва*, Banja Luka 2004.
- *Наставно-научна дјелашносш Универзишеша у Бањој Луци у ратним условима (1991–1995)*, Banja Luka 1995.
- Ožegović, Nikola. „Zemljotres u Banjaluci i Bosanskoj Krajini 1969. godine", History of the 20th Century, 2/2022, 495–512.
- Ožegović, Nikola. „Југословенска народна армија у Бањалуци (1945–1992)", Military Historical Gazetteer, 1/2022, 154–176.
- Ožegović, Nikola. „Преглед историје Универзитета у Бањој Луци (1975–2020)", Proceedings: The Republic of Srpska - Position, History, Identity, No 1 (Ed. Dragiša D. Vasić), Banja Luka 2022, 151–179.
- Osmanagić, Muris. „Prirodna funkcija ekspanzije visokog školstva", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 53–64.
- Papić, Mitar. *Историја срйских школа у Босни и Херцеговини*, Sarajevo 1978.
- Papić, Mitar. *O razvoju školstva u Banjoj Luci u XIX i prvoj polovini XX stoljeća*, Banja Luka in Recent History (1878–1945). Proceedings of the scientific conference held in Banja Luka from 18 to 20 November 1976, Banja Luka , 56-63.
- Peruničić Branislava, Muradbegović, Muhamed and Mateljan, Tadej. „Prati li rastući interes za studiranjem stvarne potrebe društva (empiriosko istraživanje)", *Univerzitet danas*, 9–10, Sarajevo 1977, 167–175.
- Petranović, Branko. *Istorija Jugoslavije. Treća knjiga; socijalistička Jugoslavija 1945– 1988*, Belgrade 1988.
- *Пољоирйредни факулшеш Универзишеша у Бањој Луци: 20 година йосшојања, 1992–2012* (Ed. Dimitrije Marković and Marinko Vekić), Banja Luka 2012.
- Preradović, Ljubiša, Malinović, Miroslav and Ožegović, Nikola, *Универзишеш у Бањој Луци (1975–2020)*, Banja Luka 2020.
- *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1975.
- *Univerzitet u Banjaluci* (Ed. Rajko Kuzmanović), Banja Luka 1990.
- *Универзишеш у Бањој Луци 1975–2005* (Ed. Drago Branković), Banja Luka 2005.
- *Универзишеш у Бањој Луци 1975–2010* (Ed. Stanko Stanić), Banja Luka 2010.
- *Универзишеш у Бањој Луци 1975–2015* (Ed. Stanko Stanić), Banja Luka 2015.
- Čalić, Mari-Žanin. *Историја Југославије у 20. веку*, Belgrade 2013.
- *Шездесеш година сшудија електрошехнике у Бањој Луци / Sixty years of electrical engineering studies in Banja Luka* (Ed. Tatjana Pešić Brđanin), Banja Luka 2022.

Ректорат Универзитета
у Бањој Луци

Rectorate of the University of
Banja Luka

Универзитет у Бањој Луци

Универзитет у Бањалуци (7. 11. 1975. – 12. 12. 1979)
Универзитет „Ђуро Пуцар Стари” у Бањалуци (13. 12. 1979. – 22. 4. 1992)

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука

www.unibl.org

Универзитет у Бањој Луци водећа је високошколска научно-образовна институција у Републици Српској и други по величини универзитет у Босни и Херцеговини. Основан је 7. новембра 1975. године, а његовом оснивању претходило је формирање неколико виших школа и факултета на овом простору. Приликом оснивања, у саставу Универзитета било је пет факултета – Електротехнички, Технолошки, Машински, Правни и Економски, као и три више школе. Медицински факултет основан је 1978. године, а остали факултети касније: Пољопривредни и Шумарски 1992, Филозофски 1994, Архитектонско-грађевински 1996, Природно-математички 1996, Академија умјетности 1999, Факултет физичког васпитања и спорта 2001, Филолошки, Факултет политичких наука и Рударски факултет 2009, те Факултет безбједносних наука 2017. године. Универзитет у Бањој Луци данас има 16 факултета, Академију умјетности и Институт за генетичке ресурсе.

Настава се изводи на 66 студијских програма првог циклуса студија, 65 програма другог циклуса, уз два комбинована студијска програма, те 13 студијских програма и један комбиновани студијски програм трећег циклуса студија. Студијски програми су углавном организовани према тростепеном моделу 4 + 1 + 3, док је на неким факултетима присутан и модел 3 + 2 + 3. Тренутно на Универзитету студира око 15.000 студената из свих крајева Републике Српске, али и из иностранства. Већина факултета Универзитета у Бањој Луци налази се у склопу два универзитетска кампуса, смјештена недалеко од обала ријеке Врбас, у непосредној близини центра града. У кампусима се налазе студентски домови са ресторанима, спортским теренима, студентским клубовима и Универзитетским рачунарским центром. Универзитет у Бањој Луци располаже свим неопходним просторним капацитетима, почевши од учионица и амфитеатара, преко читаоница и библиотека, до лабораторија и рачунарских сала. Укупна површина учионица износи око 16.000 m^2, а лабораторијског простора око 10.000 m^2. Већина учионица опремљена је видео-пројекторима и рачунарима за приказивање дигиталних наставних садржаја. Универзитет има и 20 рачунарских сала са 24-часовним приступом интернету. Библиотеке Универзитета посједују преко 200.000 књига, а претплаћене су и на вели-

University of Banja Luka

University of Banja Luka (7 November 1975 – 12 December 1979)
"Đuro Pucar Stari" University in Banja Luka (13 December 1979 – 22 April 1992)

Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka

www.unibl.org

The University of Banja Luka is the leading higher education and scientific institution in the Republic of Srpska and the second largest university in Bosnia and Herzegovina. Prior to its establishment on 7 November 1975, there were several colleges and faculties formed in this area. When it was established, the University comprised five faculties (Electrical Engineering, Technology, Mechanical Engineering, Law and Economics) and three junior colleges. The Faculty of Medicine was established in 1978, and other faculties later: Agriculture and Forestry in 1992, Philosophy in 1994. Architecture and Civil Engineering in 1996, Natural Sciences and Mathematics in 1996, Academy of Arts in 1999, Faculty of Physical Education and Sport in 2001, Philology, Political Science and Mining Engineering in 2009, and the Faculty of Security Science in 2017. Today, the University of Banja Luka comprises 16 faculties, the Academy of Arts and the Institute of Genetic Resources.

Classes are offered in 66 first-cycle study programmes, 65 second-cycle study programmes (and two combined study programmes), and 13 third-cycle study programmes (and one combined study programme). Most of the study programmes follow the three-cycle model of 4 + 1 + 3, while some faculties follow the 3 + 2 + 3 model as well. At the University of Banja Luka there are currently around 15 000 students from all parts of the Republic of Srpska, but also from abroad. Most faculties of the University of Banja Luka are placed in two university campuses, situated near the banks of the Vrbas river, near the city centre. The campuses include student dormitories with cafeterias, sports courts, student clubs and the University Computer Centre. The University of Banja Luka has all the requisite space, from classrooms and halls, through reading rooms and libraries, to laboratories and computer rooms. There is around 16 000 m^2 of classroom area, and around 10,000 m^2 of laboratory area. Most classrooms are equipped with video projectors and computers for viewing digital content. The University also has 20 computer rooms with non-stop access to broadband internet. The University's libraries hold over 200 000 books and are subscribed to a large number of scientific magazines. Since 2007, the University of Banja Luka has functioned as an integrated university, with its faculties, the Academy of Arts and the Institute of Genetic Resources as members. The University is governed by the Steering Board, the Senate and

ки број научних часописа. Од 2007. године Универзитет у Бањој Луци је интегрисан, са факултетима, Академијом умјетности и Институтом за генетичке ресурсе као чланицама. Радом Универзитета управљају Управни одбор, Сенат и ректор. Највише академско тијело Универзитета је Сенат. Наиме, у складу са одредбама члана 53 Закона донесеног средином 2020. године, Сенат чине ректор, проректори, декани чланица Универзитета и директор Института за генетичке ресурсе, као и представници студената. У ранијим законским рјешењима састав Сената био је друкчији. Чинило га је 29 чланова, и то: по један делегат академског особља из сваке организационе јединице, шест представника студената, ректор и четири проректора. У складу са Статутом Универзитета у Бањој Луци, ректор заступа и представља Универзитет и одговоран је за законитост рада и ефикасно пословање Универзитета. Ректор Универзитета у Бањој Луци је проф. др Радослав Гајанин, редовни професор Медицинског факултета. Он је 11. новембра 2017. изабран за вршиоца дужности ректора. Проф. др Гајанин изабран је 21. марта 2018. за ректора Универзитета, док је други пут изабран на ту функцију 29. новембра 2021. године. Други мандат ректора започео је 22. марта 2022. године.

Ректорат Универзитета у Бањој Луци налази се у Универзитетском граду и сједиште је свих управних и административних служби Универзитета. Организационо га чине: Кабинет ректора, Канцеларија проректора за наставу, студентска питања и квалитет, Канцеларија проректора за научноистраживачки рад и развој, Канцеларија проректора за међународну и међууниверзитетску сарадњу, Канцеларија проректора за људске и материјалне ресурсе, Секретаријат Универзитета са службама и Сектор материјално-финансијских послова са службама.

У оквиру Ректората дјелују Универзитетски рачунарски центар (УРЦ), Центар за развој и подршку истраживању (ЦРПИ), Универзитетски центар за помоћ студентима са посебним потребама те Конфуцијев институт.

Ректорат запошљава 109 радника на мјестима административног особља.

Ректори

Функцију ректора Универзитета до сада су обављали:

- Проф. др Драгомир Малић, редовни професор Машинског факултета (ректор од 1975. до 1979. године)
- Проф. др Ибрахим Табаковић, редовни професор Технолошког факултета (ректор од 1979. до 1984. године)
- Проф. др Драгица Додиг, редовни професор Технолошког факултета (ректор од 1984. до 1988. године)
- Академик проф. др Рајко Кузмановић, редовни професор Правног факултета (ректор од 1988. до 1992. године)
- Академик проф. др Драгољуб Мирјанић, редовни професор Технолошког и Медицинског факултета (ректор од 1992. до 2006. године)
- Проф. др Станко Станић, редовни професор Економског факултета (ректор од 2006. до 2016. године)
- Проф. др Милан Матаруга, редовни професор Шумарског факултета (ректор од 2016. до 2017. године)
- Проф. др Радослав Гајанин, редовни професор Медицинског факултета (в. д. ректора од 2017. године, ректор од 2018. године)

the rector. The University's highest body is the Senate. Pursuant to provisions of Article 53 of the Law adopted mid-2020, the Senate comprises the rector, vice-rectors, deans of the University's members and the director of the Institute of Genetic Resources, as well as student representatives. Under previous legislation, the composition of the Senate was different. It used to comprise nine members: one delegate from the ranks of academic staff from each member of the University, six student representatives, the rector and four vice-rectors. In accordance with the Statute of the University in Banja Luka, the rector represents the University and is responsible for lawful and efficient business activities of the University. The rector of the University of Banja Luka is prof. Radoslav Gajanin, PhD, full professor at the Faculty of Medicine. He was appointed as acting rector on 11 November 2017. Prof. Gajanin, PhD, was elected as rector of the University on 21 March 2018, and re-elected on 29 November 2021. His second term as rector began on 22 March 2022.

The Rectorate of the University of Banja Luka is located within the University Campus and is the seat of all managing and administrative services of the University. The Rectorate comprises: the Rector's Office, Office of vice-rector for teaching and students' affairs, Office of vice-rector for scientific research and development, Office of vice-rector for international and inter-university cooperation, Office of vice-rector for human and material resources, Secretariat of the University and Sector for material-financial affairs with their respective administrative services.

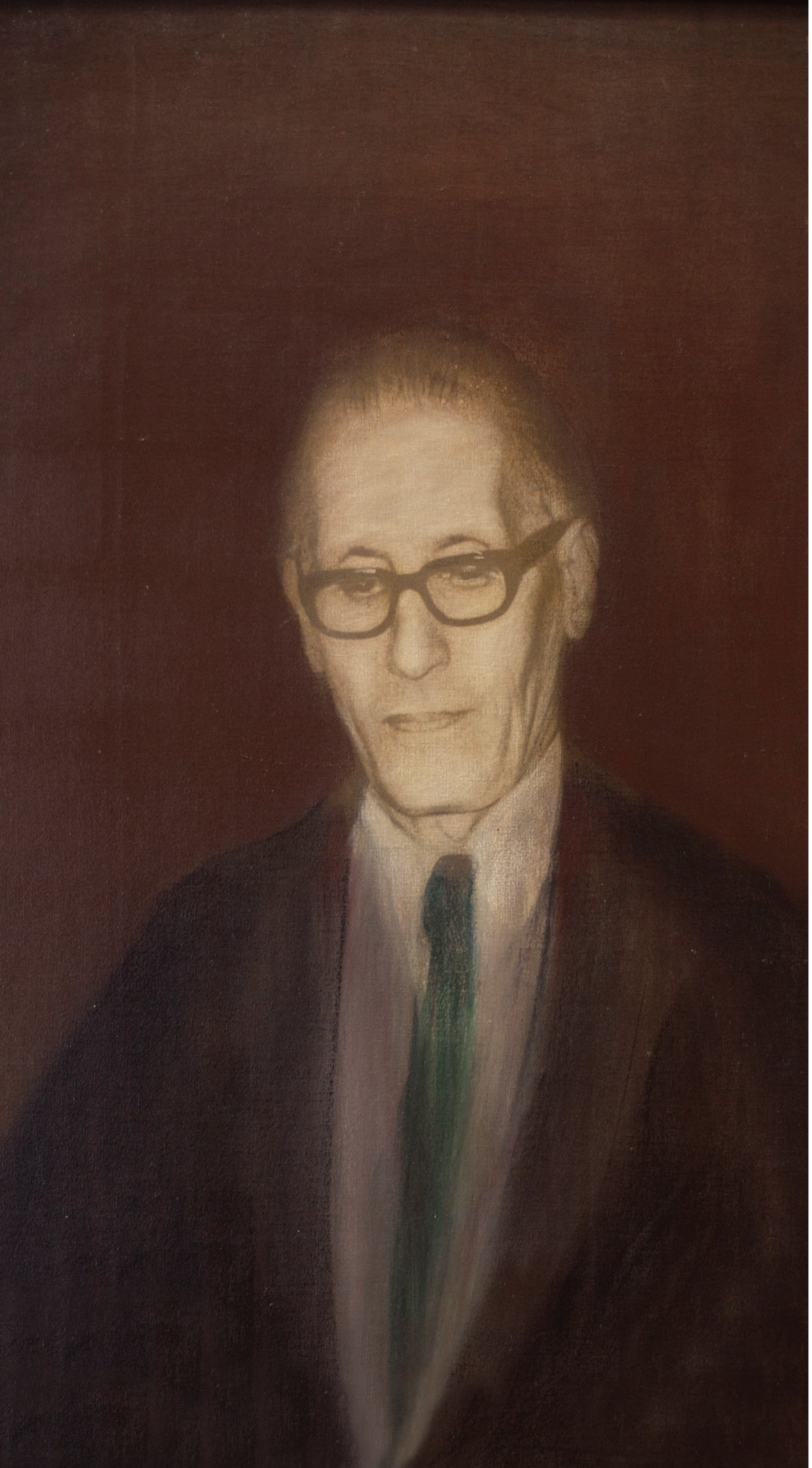
Also operating under the Rectorate are the University Computer Centre, the Centre for Development and Research Support, the University Support Centre for Students with Special Needs, and the Confucius Institute.

The Rectorate currently employs 109 administrative staff.

Rectors

Former rectors of the University are:

- Prof. Dragomir Malić, PhD, full professor at the Faculty of Mechanical Engineering (rector from 1975 to 1979)
- Prof. Ibrahim Tabaković. PhD, full professor at the Faculty of Technology (rector from 1979 to 1984)
- Prof. Dragica Dodig, PhD, full professor at the Faculty of Technology (rector from 1984 to 1988)
- Academician prof. Rajko Kuzmanović, PhD, full professor at the Faculty of Law (rector from 1988 to 1992)
- Academician prof. Dragoljub Mirjanić, PhD, full professor at the Faculty of Technology and the Faculty of Medicine (rector from 1992 to 2006)
- Prof. Stanko Stanić, PhD, full professor at the Faculty of Economics (rector from 2006 to 2016)
- Prof. Milan Mataruga, PhD, full professor at the Faculty of Forestry (rector from 2016 to 2017)
- Prof. Radoslav Gajanin, PhD, full professor at the Faculty of Medicine (acting rector from 2017, rector since 2018).

Проф. др

Драгомир Малић

Prof. Dragomir Malić, PhD

Проф. др Драгомир Малић, редовни професор Машинског факултета, ректор од 1975. до 1979. године

Портрет, рад архитекте Омера Бербера (1990)

Prof. Dragomir Malić, PhD, full professor at the Faculty of Mechanical Engineering, rector from 1975 to 1979

Portrait by architect Omer Berber (1990)

Драгомир Малић рођен је 28. октобра 1913. године у Оштрој Луци код Санског Моста. Гимназију је завршио 1936. године у Бањој Луци. Дипломске студије завршио је 1941. на Машинско-електротехничком одсјеку Техничког факултета у Београду. Докторску дисертацију одбранио је на Високој техничкој школи у Бечу 1949. године. Биран је у звања доцента и ванредног професора Техничког факултета у Београду. Изабран је у звање редовног професора Рударско-геолошког факултета у Београду 1960. године (изборна дисциплина: Термодинамика). Прије него што је 1975. године изабран за првог ректора Универзитета у Бањој Луци, преко три деценије провео је подижући нове стручњаке и (ре)организујући високошколске институције у Београду, Сарајеву, Нишу, Приштини и Бањој Луци. Функцију ректора бањалучког универзитета обављао је до своје смрти, 8. јуна 1979. године. Објавио је 134 научна рада и написао више уџбеника из области термодинамике и кибернетске термодинамике, стекавши тако свјетски признату репутацију изузетног термодинамичара. Између осталог, био је потпредсједник Научног савјета Међународног центра за пренос топлоте и масе, дописни члан Академије наука СР БиХ, два пута је биран на мјесто проректора Универзитета у Београду, а више пута је биран за декана и продекана Рударско-геолошког факултета у Београду. Добитник је више одликовања и највиших признања: Ордена рада са црвеном заставом, Ордена заслуга за народ са златном звијездом, Награде „Колубара 67" за највише научно и стручно достигнуће из области производње и преноса електричне енергије, Седмојунске награде СР Србије за животно дјело, Награде „Никола Тесла" за изузетан допринос науци и развијању делатности Друштва „Никола Тесла", Награде „Веселин Маслеша" СР БиХ. Једна од улица у бањалучком насељу Симе Матавуља носи име Драгомира Драге Малића. Сахрањен је у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу у Београду.

Dragomir Malić was born on 28 October 1913 in Oštra Luka, near the town of Sanski Most. He finished secondary education in 1936 in Banja Luka. He graduated from the Department of Mechanical and Electrical Engineering at the School of Engineering in Belgrade in 1941. He defended his doctoral dissertation at the Vienna College of Technology in 1949. He was elected as assistant professor and associate professor at the Belgrade School of Engineering. He was elected as full professor at the Belgrade Faculty of Mining and Geology in 1960 (scientific field: Thermodynamics). Before being elected as the first rector of the University of Banja Luka, he spent more than three decades bringing up new experts and (re)organizing higher education institutions in Belgrade, Sarajevo, Niš, Priština and Banja Luka. He served as rector of the University of Banja Luka until he died on 8 June 1979. He had published 134 scientific papers and several textbooks in thermodynamics and cybernetic thermodynamics, earning world-wide recognition as an expert in thermodynamics. Among other things, he served as the vice-chairman of the Scientific Council of the International Centre for the Transfer of Heat and Mass, he was an associate of the Academy of Sciences of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina, he was elected as vice-rector of the University in Belgrade twice, and served several times as the dean and vice-dean of the Faculty of Mining and Geology in Belgrade. He received numerous awards and highest recognition: Order of the Red Banner of Labour, Order of Merit with the Gold Star, the "Kolubara 67" award for highest scientific and professional achievement in production and transfer of electricity, the "7 June" lifetime achievement award of the Socialist Republic of Serbia, the "Nikola Tesla" award for exceptional contribution to science and the development of the "Nikola Tesla" Society, the "Veselin Masleša" award of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina. A street in the Simo Matavulj neighbourhood in Banja Luka bears the name of Dragomir Drago Malić. He was buried in the Alley of Distinguished Citizens in the Belgrade New Cemetery.

Проф. др

Ибрахим Табаковић

Prof. Ibrahim Tabaković, PhD

Проф. др Ибрахим Табаковић, редовни професор Технолошког факултета, ректор од 1979. до 1984. године

Портрет, рад архитекте Омера Бербера (1990)

Prof. dr Ibrahim Tabaković, full professor at the Faculty of Technology, rector from 1979 to 1984

Portrait by architect Omer Berber (1990)

Ибрахим Табаковић рођен је 31. августа 1942. године у Бањој Луци, гдје је завршио основну школу и гимназију. Дипломске студије завршио је 1966. године на Хемијско-технолошком одсјеку Технолошког факултета у Загребу. Магистарски рад израдио је у Лабораторији за органску хемију Технолошког факултета у Загребу, а на истом факултету га је и одбранио, и то јула 1971. године. Докторску дисертацију такође је израдио на Технолошком факултету у Загребу, а одбранио ју је 1. октобра 1973. године.

Од 1967. године био је ангажован на Високој техничкој школи ЈНА у Загребу као стални асистент, а од 1973. године као доцент. Током 1974. године био је на постдокторским студијама на Универзитету у Саутемптону, а крајем 1975. на специјализацији на Универзитету у Архусу. Биран је у звања доцента, ванредног професора и редовног професора Технолошког факултета Универзитета у Бањој Луци (изборне дисциплине: Органска електрохемија, Органска синтеза и Биохемија). Међународно је познат и признат хемичар, а одржао је низ предавања по позиву на престижним универзитетима широм свијета, као што су: Универзитет Калифорније, Универзитет у Копенхагену, Универзитет у Минесоти, као и на универзитетима у Француској, Енглеској и Њемачкој. Имао је 85 саопштења на југословенским научним конгресима и око 100 на интернационалним конференцијама, укључујући и седам пленарних предавања. Био је предсједник Предсједништва Заједнице универзитета СР БиХ и члан Двонационалне америчко-југословенске комисије (Фулбрајтов програм). Објавио је 165 оригиналних научних радова, седам прегледних радова, три књиге и три поглавља у научним монографијама. О величини и значају научног доприноса професора Табаковића говори и изузетно висока цитираност радова, укључујући чак и оне из седамдесетих година прошлог вијека (преко 2500 цитата).

Од 1977. до 1979. године обављао је функцију проректора Универзитета. За ректора Универзитета изабран је са 37 година, поставши тако најмлађи ректор у историји Универзитета, од његовог оснивања до данас. Функцију ректора обављао је од 1979. до 1984. године. Од 1986. до 1989. године био је члан Савезног извршног вијећа премијера Бранка Микулића. Основно задужење др Табаковића у Савезној влади било је у вези са активностима у развоју привредне, политичке и научне сарадње са несврстаним земљама. Именован је за предсједника Управног одбора Фонда солидарности СФРЈ са несврстаним земљама у развоју.

У Сједињене Америчке Државе отишао је 1993. године, и то на Универзитет у Минесоти, гдје је изабран за професора органске хемије на Одсјеку за хемију. Крајем 1997. године прелази у „Seagate Technology" и започиње потпуно нову каријеру, радећи као инжењер на истраживању и развоју магнетних материјала за писаче у компјутеру, који се најефикасније производе електродепозицијом. У току наредних 16 година др Ибрахим Ибро Табаковић промовисан је пет пута за свој научни допринос. Релативно брзо је у компанији „Seagate" постао главни технолог и истраживач за електродепозицију. Чланом „Seagate Technology Hall of Fame" постао је 2012. године. Аутор је 40 патената Сједињених Америчких Држава и 34 пословне тајне компаније „Seagate". Два производа – „writer materials", и то 1.8T CoFeNi те 2.4T CoFe, које је развила група професора Табаковића, уграђена су у преко 2,2 милијарде компјутера продатих на свјетском тржишту.

Професор др Ибрахим Ибро Табаковић је 2013. године поново изабран за професора на Универзитету у Минесоти, на Одсјеку за електронски и компјутерски инжењеринг, а из тог се звања и пензионисао 1. јануара 2019. године.

Ibrahim Tabaković was born on 31 August 1942 in Banja Luka, where he finished primary and secondary education. He graduated from the Department of Chemistry and Technology at the Faculty of Technology in Zagreb in 1966. He drafted his master's paper in the Organic Chemistry Laboratory of the Faculty of Technology in Zagreb, where he defended his thesis in July 1971. He drafted his doctoral dissertation at the Faculty of Technology in Zagreb as well, and defended the thesis on 1 October 1973.

In 1967 he was hired at the JNA College of Technology in Zagreb as a tenured teaching assistant, and in 1973 as an assistant professor. During 1974 he attended postdoctoral studies at the University of Southampton, and in late 1975 he was in specialization at the University of Aarhus. He was elected as assistant professor, associate professor and full professor at the Faculty of Technology at the University of Banja Luka (scientific fields: organic electrochemistry, organic synthesis, and biochemistry). He was an internationally renowned chemist, having given numerous lectures upon the invitation of prestigious universities across the world, such as: University of California, University of Copenhagen, University of Minnesota, as well as other universities in France, England and Germany. He held 85 presentations at scientific congresses in Yugoslavia and around 100 at international conferences, including seven plenary lectures. He was the chairman of the Presidency of the Union of Universities of Bosnia and Herzegovina and a member of the binational American and Yugoslav committee (the Fulbright programme). He published 165 original scientific papers, seven reviews, three books and three chapters in scientific monographs. The greatness and significance of professor Tabaković's scientific contribution is also supported by a very high citation frequency, even including papers from the 1970s (over 2500 citations).

From 1977 to 1979 he served as a vice-rector of the University. He was elected as rector of the University at the age of 37, becoming the youngest rector in the history of the University, a record which he still holds. He served as rector from 1979 to 1984. From 1986 to 1989 he was a member of the Federal Executive Council under Prime Minister Branko Mikulić. In the Government, prof. Tabaković carried out activities on the development of economic, political and scientific cooperation with non-aligned countries. He was appointed as chairman to the Steering Board of the Solidarity Fund of the SFRY for Developing Non-Aligned Countries.

He left for the United States of America in 1993, to work at the University of Minnesota, where he was hired as professor of organic chemistry at the Department of Chemistry. In late 1997 he completely changed his career and went to work as an engineer at Seagate Technology in research and development for disc-drive writer materials, which are most efficiently produced via electrodeposition. In the following 16 years, prof. Ibrahim Ibro Tabaković was promoted five times for his scientific contribution. Before long, he became Seagate's chief Technologist and Research Leader in electrodeposition. He entered the Seagate Technology Hall of Fame in 2012. He authored 40 US patents and 34 Seagate's trade secrets. Two products – "writer materials", specifically 1.8T CoFeNi and 2.4T CoFe, developed by prof. Tabaković's group, were installed in over 2.2 billion computers sold in the world.

In 2013, professor Ibrahim Ibro Tabaković, PhD, was again hired as professor at the University of Minnesota (Department of Electrical and Computer Engineering) from where he retired on 1 January 2019.

Проф. др

Драгица Додиг

Prof. Dragica Dodig, PhD

Проф. др Драгица Додиг, редовни професор Технолошког факултета, ректор од 1984. до 1988. године

Портрет, рад архитекте Омера Бербера (1989)

Prof. Dragica Dodig, PhD, full professor at the Faculty of Technology, rector from 1984 to 1988

Portrait by architect Omer Berber (1989)

Драгица Додиг рођена је 15. септембра 1926. године у Косијерову, у општини Лакташи. Гимназију у Бањој Луци је похађала од 1936. до 1944. године. Технички факултет у Загребу је уписала 1945, а дипломирала је 22. фебруара 1952. године, и то на Хемијско-технолошком одсјеку. Докторску дисертацију одбранила је 1964. године на Технолошком факултету у Тузли.

Од 1. априла 1952. године радила је у Фабрици соде у Лукавцу као шеф лабораторија, а након двије године преузела је погон производње соде бикарбоне, техничке креде и кристалне соде. Од 1. марта 1955. била је запослена у Творници целулозе у Бањој Луци, гдје је од првог дана непосредно учествовала у организацији рада будућих лабораторија, а након пуштања погона у рад, децембра 1959. године, радила је као њихов шеф. На Техничком факултету Универзитета у Бањој Луци ангажована је од 1963. године, а у звање ванредног професора на истом факултету бирана је 1969. године (изборне дисциплине: Неорганска хемија и Хемијска технологија).

Поред запаженог научног, стручног и друштвеног ангажовања, издваја се и обављање функције замјеника предсједника Скупштине општине Бања Лука (1974). Осим тога што је била ректор Универзитета (1984–1988), Драгица Додиг била је продекан Техничког факултета, као и први декан Технолошког факултета (1975–1977 и 1983–1984).

Преминула је у Бањој Луци 15. јануара 1999. године.

Dragica Dodig was born on 15 September 1926 in the village of Kosijerovo, in the Laktaši municipality. She attended the Banja Luka gymnasium from 1936 to 1944. She enrolled in the Faculty of Technology in Zagreb in 1945, and graduated on 22 February 1952 at its Department of Chemistry and Technology. She defended her doctoral dissertation in 1964 at the Tuzla Faculty of Technology.

From 1 April 1952 she worked at the Lukavac Soda Factory as head of laboratory, and two years later she took over the production line for soda bicarbonate, technical chalk and soda crystals. From 1 March 1955 she was employed at the Banja Luka Cellulose Factory, where she was immediately directly involved in organizing the future laboratories and appointed as head when the plant became operational in December 1959. She got employed at the Faculty of Engineering in Banja Luka in 1963, where she became associate professor in 1969 (scientific fields: inorganic chemistry and chemical technology).

Aside from her distinguished scientific, professional and social engagement, she is noted for her position of vice-chairperson of the Banja Luka Municipal Assembly (1974). In addition to having been the rector of the University (1984–1988), Dragica Dodig was a vice-dean of the Faculty of Engineering, as well as the first dean of the Faculty of Technology (1975–1977 and 1983–1984).

She passed away in Banja Luka on 15 January 1999.

Академик проф. др Рајко Кузмановић

Academician prof. Rajko Kuzmanović, PhD

Академик проф. др Рајко Кузмановић, редовни професор на Правном факултету, ректор од 1988. до 1992. године

Портрет, рад сликара Мише Пећарића (2001)

Academician prof. Rajko Kuzmanović, PhD, full professor at the Faculty of at Law, rector from 1988 to 1992

Portrait by painter Mišo Pećarić (2001)

Рајко Кузмановић рођен је 1. децембра 1931. године у Челинцу. Завршио је основну школу у Челинцу (1946), Нижу реалну гимназију у Градишци (1950), Учитељску школу у Бањој Луци (1954), Високу управну школу Свеучилишта у Загребу (1964), Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу (1973), магистарске студије права на Правном факултету у Загребу (1976), а докторску дисертацију одбранио је на Правном факултету у Мостару (1980). Биран је у звања доцента, ванредног професора, редовног професора и професора емеритуса Правног факултета у Бањој Луци (изборна дисциплина: Уставно право).

На Правном факултету у Бањој Луци у два мандата обављао је дужност декана (1983–1985, 1996–2000). Биран је за ректора Универзитета у Бањој Луци, такође у два мандата (1988–1992). Био је предсједник Општине Челинац (1959–1963), народни посланик у Скупштини СР БиХ (1963–1965) и предсједник Уставног суда Републике Српске (1998–2002). На дужности предсједника Републике Српске био је од 2007. до 2010. године. Предсједник је Удружења правника Републике Српске, национални представник Свјетске асоцијације правника и сенатор Републике Српске.

За дописног члана Академије наука и умјетности Републике Српске изабран је 27. јуна 1997, а за редовног 21. јуна 2004. године. Био је први секретар Академијиног Одјељења друштвених наука (1997–2003) и потпредсједник ове институције (2003–2004). Функцију предсједника Академије наука и умјетности Републике Српске обављао је од 2004. до 2025. године. Поред Академије наука и умјетности Републике Српске, члан је још шест престижних академија: Свјетске академије наука и умјетности (WAAS), Европске академије наука и умјетности (EASA), Краљевске академије за економију и финансије Шпаније (RACEF), Руске академије природних наука (RAEN), Балканске академије наука и културе (BASC) те Академије наука за високо образовање Украјине (ANVOU).

Добитник је бројних друштвених одликовања и признања: Ордена рада и Ордена са сребрним зрацима (СФРЈ); Ордена Његоша I реда; Ордена части са златним зрацима и Ордена Републике Српске на ленти (Република Српска); Ордена Петра Великог I реда (Руска Федерација); Ордена Светог Саве I реда (Синод Српске православне цркве); Ордена права I реда Свјетске асоцијације правника; Ордена правног поретка Међународног удружења правника; Повеље општине Бања Лука; Златног грба града Бање Луке; Златне плакете општине Челинац; признања „Фемида" Међународног савеза правника, за оданост правничком позиву и моралну досљедност у борби за изградњу и очување правног система; дипломе „Витез науке и умјетности" (Рыцарь науки и искуств), највишег признања за науку и умјетност Руске академије природних наука; признања за животно дјело које му је додијелила општина Челинац, али и бројних плакета, повеља, диплома и других признања.

Живи и ради у Бањој Луци.

Rajko Kuzmanović was born on 1 December 1931 in Čelinac. He finished primary school in Čelinac (1946), Junior Realgymnasium in Gradiška (1950), Teacher-training School (1954), College of Administration at the University of Zagreb (1964), Faculty of Philosophy at the University of Zagreb (1973), postgraduate studies at the Faculty of Law in Zagreb (1976), and he defended his doctoral dissertation at the Faculty of Law in Mostar (1980). He was elected as assistant professor, associate professor, full professor and professor emeritus at the Faculty of Law in Banja Luka (scientific field: constitutional law).

He served two terms as dean at the Faculty of Law in Banja Luka (1983–1985, 1996–2000). He was elected as rector of the University of Banja Luka, also in two terms (1988–1992). He was the chairperson of the Čelinac Municipal Assembly (1959–1963), Member of Parliament in the Assembly of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina (1963–1965) and president of the Republic of Srpska Constitutional Court (1998–2002). He served as president of the Republic of Srpska from 2007 to 2010. He is the president of the Association of Lawyers of the Republic of Srpska, the national representative at the International Association of Lawyers, and Member of the Republic of Srpska Senate.

He was accepted as an associate of the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska on 27 June 1997, and as a member on 21 June 2004. He was the first secretary of the Academy's Department of Humanities (1997-2003) and vice-president of the institution (2003–2004). He served as the president of the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska from 2004 to 2025. In addition to the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska, he is a member of six more prestigious academies: World Academy of Art and Science (WAAS), European Academy of Sciences and Arts (EASA), Royal Academy of Economics and Financial Sciences (RACEF), Russian Academy of Natural Sciences (RAEN), Balkan Academy of Sciences and Culture (BASC) and the National Academy of Higher Education of Sciences of Ukraine (ANVOU).

He has received numerous civil decorations and awards: Order of Labour and Order with Silver Rays (SFRY); Order of Njegoš, 1st Class; Order of Honour with Golden Rays and Order of the Republic of Srpska (Republic of Srpska); Order of Peter the Great, 1st Class (Russian Federation); Order of St Sava, 1st Class (Holy Synod of the Serbian Orthodox Church); Order of Law, 1st Class (UIA); Order of Rule of Law (UIA); Charter of the Banja Luka Municipality; Golden Crest of the City of Banja Luka; Golden Plaque of the Čelinac Municipality; Femida award by the UIA for dedication to the lawyer profession and moral consistency in the struggle for building and preserving the legal system; "Knight of Science and Art" title, the highest award given by the Russian Academy of Natural Sciences; recognition for life's work, awarded by the Čelinac Municipality; many other plaques, charters, titles and other awards.

He lives and works in Banja Luka.

Академик
проф. др

Драгољуб Мирјанић

Academician prof.
Dragoljub Mirjanić, PhD

Академик проф. др Драгољуб Мирјанић, редовни професор Технолошког и Медицинског факултета, ректор од 1992. до 2006. године

Портрет, рад сликара Данка Бркића (2006)

Academician prof. Dragoljub Mirjanić, PhD, full professor at the Faculty of Technology and the Faculty of Medicine, rector from 1992 to 2006.

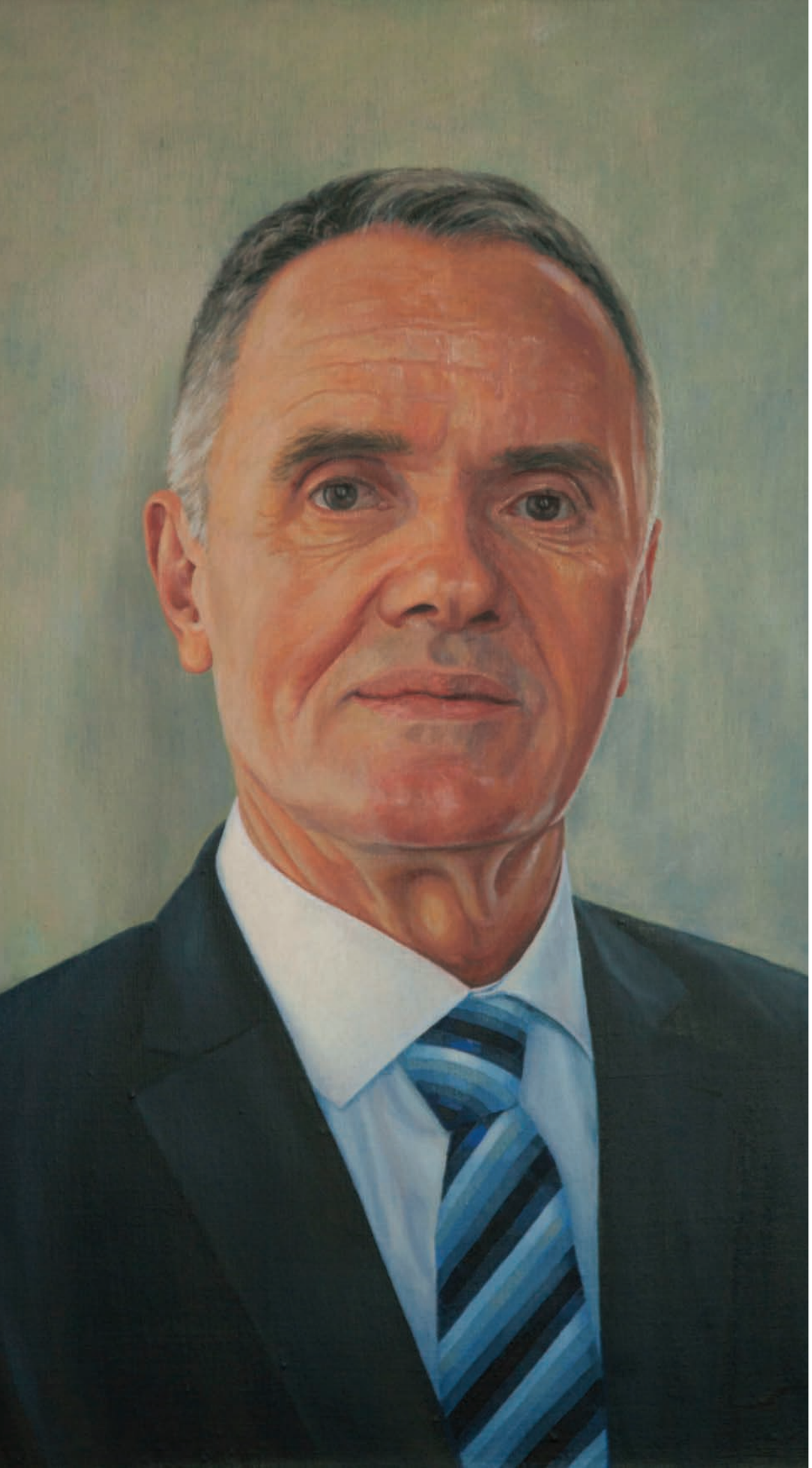
Portrait by painter Danko Brkić (2006)

Драгољуб Мирјанић рођен је 2. новембра 1954. године у Романовцима, у општини Градишка. Основну школу завршио је 1969, средњу 1972, Педагошку академију (математика–физика) 1974, а Природно-математички факултет (физика) 1977. у Новом Саду. На Свеучилишту у Загребу магистрирао је 1981. одбраном рада „Утицај механичких осцилација на кристалооптичке феномене". Докторску дисертацију под насловом „Анализа диелектричних особина молекуларних кристала и фероелектрика" одбранио је 1983. на Природно-математичком факултету у Новом Саду. На Универзитету у Бањој Луци биран је за асистента 1977, вишег асистента 1981, доцента 1983, ванредног професора 1987. и редовног професора Технолошког факултета 1991. године (изборна дисциплина: Физика (општа) и Биофизика). Био је продекан на Технолошком и на Медицинском факултету. Функцију ректора универзитета обављао је од 1992. до 2006. године. Дужност потпредсједника Републике Српске обављао је од 1996. до 1998. године. Учествовао је у оснивању међудржавних академских асоцијација UNIADRION и AIMOS. Био је члан Европске ректорске конференције, предсједник Републичког савјета за развој високог образовања Републике Српске и предсједавајући Координационог одбора за високо образовање БиХ. За дописног члана Академије наука и умјетности Републике Српске изабран је 27. јуна 1997, а за редовног 21. јуна 2004. године. Био је секретар Академијиног Одјељења Природно-математичких наука (1997–2000), генерални секретар (2000-2021), потпредсједник (2021-2025), те предсједник ове институције од 2025. године. Осим тога, редовни је члан Академије наука и умјетности Централне Европе од 1997, Балканске академије наука и културе од 2001, Румунске академије Ecologica од 2002, Украјинске академије наука за високо образовање од 2012, Европске академије наука и умјетности од 2014, Руске академије природних наука од 2018. и Српске академије нелинеарних наука од 2023. године.

Аутор је или коаутор 993 библиографске јединице, међу којима највише научних радова, монографија и уџбеника. Реализовао је 75 научних пројеката, од тога 43 међународна (у организацији УНЕСКО-а, Савјета Европе, Свјетске банке, OEBS-а, Европске комисије, као и појединих држава Европе и САД). На међународним научним скуповима презентовао је 430 радова, од чега 10 пленарних предавања. Предсједник је или члан бројних научних и организационих одбора, члан редакција и рецензент десетина конгреса, конференција и часописа у земљи и свијету. Живи и ради у Бањој Луци.

Dragoljub Mirjanić was born on 2 November 1954 in the village of Romanovci, Gradiška Municipality. He finished primary school in 1969 and secondary school in 1972, Teacher-training Academy (mathematics-physics) in 1974, and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics (physics) in 1977 in Novi Sad. He attained his master's degree in 1981, having defended his paper "Influence of mechanical oscillations on crystalooptical phenomena". He defended his doctoral dissertation entitled "Analysis of dielectric properties of molecular crystals and ferroelectrics" in 1983 at the Faculty of Natural Sciences and Mathematics in Novi Sad. At the University of Banja Luka, he was elected as a teaching assistant in 1977, senior teaching assistant in 1981, assistant professor in 1983, associate professor in 1987 and full professor at the Faculty of Technology in 1991 (scientific fields: general physics and biophysics). He served as dean at the Faculty of Technology and the Faculty of Medicine. He served as rector of the University from 1992 to 2006. He served as vice-president of the Republic of Srpska from 1996 to 1998. He participated in establishing the inter-state academic associations UNIADRION and AIMOS. He was a member of the Conference of Rectors of European Universities, president of the Republic of Srpska Council for the development of higher education in the Republic of Srpska and chairperson of the Higher education coordinating board of Bosnia and Herzegovina. He was accepted as an associate of the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska on 27 June 1997, and as a member on 21 June 2004. He was the secretary of the Academy's Department of Natural Sciences and Mathematics (1997–2000), secretary general (2000-2021), vice-president (2021-2025), and president of the Academy since 2025. In addition, he has been a full member of the Central European Academy of Sciences and Arts since 1997, the Balkan Academy of Sciences and Culture since 2001, the Romanian Ecologica Academy since 2002, the National Academy of Higher Education of Sciences of Ukraine since 2012, the European Academy of Sciences and Arts since 2014, the Russian Academy of Natural Sciences since 2018, and the Serbian Academy of Non-linear Sciences since 2023.

He authored or co-authored 993 publications, the majority of which are scientific papers, monographs and textbooks. He implemented 75 scientific projects, 43 of which were international (organized by the UNESCO, Council of Europe, World Bank, OEBS, European Commission, as well as individual EU member states and the USA). He presented 430 papers at scientific conferences, 10 of which as keynote speaker. He is the president or a member of numerous scientific and organizing committees, member of editorial boards and reviewer for dozens of congresses, conferences and magazines in the country and across the world. He lives and works in Banja Luka.

Проф. др

Станко Станић

Prof. Stanko Stanić, PhD

Проф. др Станко Станић, редовни професор Економског факултета, ректор од 2006. до 2016. године

Портрет, рад сликара Данка Бркића (2018)

Prof. Stanko Stanić, PhD, full professor at the Faculty of Economics, rector from 2006 to 2016

Portrait by painter Danko Brkić (2018)

Станко Станић рођен је 8. маја 1954. године у Утуловићима, у општини Фоча. Основну школу је завршио 1970, а Гимназију у Бањој Луци 1974. године. Дипломске студије окончао је 1978. године на Економском факултету у Бањој Луци. Добио је двије Златне значке Универзитета у Бањој Луци за изузетан успјех у току школовања, и то 1977. и 1978. године. Магистарски рад „Разломљено програмирање и његове примјене у економији" одбранио је 1981. године на Економском факултету у Загребу, а докторску дисертацију под насловом „Квантитативна анализа регионалног развоја" 1985. године на Економском факултету у Сарајеву. Изабран је у звање асистента 1979, вишег асистента 1981, потом у звање доцента 1985, у звање ванредног професора 1995, а у звање редовног професора за ужу научну област Операциона истраживања на Економском факултету у Бањој Луци 2004. године. Аутор је 98 библиографских јединица – радова у часописима и зборницима, монографија, поглавља у монографијама и уџбеника. Био је продекан за наставу Економског факултета од 1986. до 1988, а од 1992. до 1998. проректор за наставу Универзитета у Бањој Луци. Функцију декана матичног факултета обављао је од 1998. до 2006. и од 2016. до 2020. године. Функцију ректора Универзитета у Бањој Луци обављао је од 2006. до 2016. године. Живи у Бањој Луци.

Stanko Stanić was born on 8 May 1954 in the village of Utulovići, Foča Municipality. He finished primary school in 1970, and graduated from the Banja Luka Gymnasium in 1974. He completed undergraduate studies in 1978 at the Faculty of Economics in Banja Luka. He was awarded two Golden Badges of the University of Banja Luka for exceptional success during studies, in 1977 and 1978. He defended his master's thesis under the title "Fractional Programming and its Application in Economics" in 1981 at the Faculty of Economics in Zagreb, and his doctoral dissertation entitled "Quantitative Analysis of Regional Development" in 1985 at the Faculty of Economics in Sarajevo. He was hired as a teaching assistant in 1979, senior teaching assistant in 1981, then as assistant professor in 1985, associate professor in 1995, and full professor for the scientific field of operational research at the Faculty of Economics in Banja Luka in 2004. He authored 28 publications – papers in magazines and proceedings, monographs, chapters in monographs and textbooks. He served as vice-dean for teaching at the Faculty of Economics from 1986 to 1988, and as vice-rector for teaching at the University of Banja Luka from 1992 to 1998. He served as dean of his home Faculty from 1998 to 2006 and from 2016 to 2020. He served as rector of the University of Banja Luka from 2006 to 2016. He lives in Banja Luka.

Проф. др

Милан Матаруга

Prof. Milan Mataruga, PhD

Проф. др Милан Матаруга, редовни професор Шумарског факултета, ректор од 2016. до 2017. године

Портрет, рад сликара Данка Бркића (2018)

Prof. Milan Mataruga, PhD, full professor at the Faculty of Forestry, rector from 2016 to 2017

Portrait by painter Danko Brkić (2018)

Милан Матаруга рођен је 6. јуна 1969. године у Босанској (Козарској) Дубици. Дипломирао је 1993, магистрирао 1998, а дисертацију под насловом „Генетичко-селекционе основе производње садног материјала црног бора (Pinus nigra Arnold) различитих провенијенција" одбранио је 2003. године на Шумарском факултету Универзитета у Београду. Период од 2008. до 2009. године провео је на постдокторским студијама на Свјетском шумарском институту (World Foresty Institute – WFI) у Портланду (Орегон, САД). На Шумарском факултету Универзитета у Београду биран је у звање асистента приправника 1994, а потом асистента 1998. године. На Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци биран је у звање вишег асистента 1999, затим у звање доцента 2004. године, а у звање ванредног професора изабран је 2008. године. У звање редовног професора за ужу научну област Шумарска генетика и оснивање шума (сјеменарство, расадничарство и пошумљавање) изабран је 2014. године.

Биран је у звање гостујућег професора на Универзитету у Београду – Шумарски факултет 2020. године. Аутор и коаутор 9 књига и више од 50 публикованих и 100 саопштених радова у међународним и домаћим часописима и скуповима. Члан уредништва бројних међународних часописа (*Frontiers in Forests and Global Change, Genetika, Science for Mountainous – Forest Science, Agrobiodiversity & Agroecology*). Члан мултидисциплинарног експертског панела у IPBES (*Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*) организацији. Координатор (испред БиХ) у међународној асоцијацији истраживача у шумарству (IUFRO). Рецензент бројних радова у међународно рефериасаним часописима. Истраживач у 18 међународних и координатор 19 домаћих пројеката. Већи дио својих истраживања посветио је очувању угрожене и ријетке домаће врсте – Панчићеве оморике.

У више мандата обављао је функцију продекана на матичном факултету. Од 2013. до 2016. године обављао је функцију проректора за научноистраживачки рад Универзитета у Бањој Луци. Функцију ректора обављао је од 2016. до 2017. године. Живи и ради у Бањој Луци.

Milan Mataruga was born on 6 June 1969 in the town of Bosanska (Kozarska) Dubica. He graduated in 1993, finished postgraduate studies in 1998, and defended his doctoral thesis on the "Genetic selectional basis of the production of planting material for Austrian pine (Pinus nigra Arnold) of various provenances" in 2003 at the Faculty of Forestry, University of Belgrade. From 2008 to 2009 he attended post-doctoral studies at the World Forestry Institute (WFI) in Portland (Oregon, USA). At the Faculty of Forestry, University of Belgrade, he was elected as intern teaching assistant in 1994 and teaching assistant in 1998. At the Faculty of Forestry, University of Banja Luka, he was elected as senior teaching assistant in 1999, assistant professor in 2004 and associate professor in 2008. He was elected as full professor for the scientific field of forest genetics and forest establishment (seed production, nurseries and afforestation) in 2014.

In 2020, he was elected as visiting fellow at the University of Belgrade, Faculty of Forestry. He authored and co-authored 9 books, over 50 papers published in international and national journals, and over 100 papers presented at international and national conferences. He is member of the editorial boards of many international journals (*Frontiers in Forests and Global Change, Genetika, Science for Mountainous – Forest Science, Agrobiodiversity & Agroecology*). He is member of a multidisciplinary expert panel at the IPBES organization (*Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*). He is state coordinator at the International Union of Forest Research Organization (IUFRO). He reviewed numerous papers in internationally indexed journals. He was a researcher in 18 international and coordinator in 19 national projects. De dedicated most of his research to the preservation of an endangered and rare domestic variety – the Pančić spruce.

He served as vice-dean of his home faculty for several terms. From 2013 to 2016 he served as vice-rector for scientific research of the University of Banja Luka. He served as rector from 2016 to 2017. He lives and works in Banja Luka.

Проф. др

Радослав Гајанин

Prof. Radoslav Gajanin, PhD

Проф. др Радослав Гајанин, редовни професор Медицинског факултета, ректор од 2018. године

Prof. Radoslav Gajanin, PhD, full professor at the Faculty of Medicine, rector since 2018

Радослав Гајанин рођен је 9. јануара 1971. године у Котор Варошу. Медицински факултет Универзитета у Бањој Луци завршио је 1996, а постдипломске студије на истом факултету 2001. године, одбранивши магистарски рад „Морфолошке промјене епитела бронха у мјесту претходне биопсије". Докторску дисертацију под насловом „Морфолошке промјене бронхијалних жлијезда у мјесту претходне биопсије" одбранио је на Медицинском факултету Универзитета у Новом Саду 2003. године. Специјализацију из патологије завршио је 2001, док је супспецијализацију из медицинске цитологије завршио 2011. године, такође на Медицинском факултету Универзитета у Новом Саду. На матичној институцији биран је у звање асистента 1997, вишег асистента 2002, у звање доцента 2004, у звање ванредног професора 2009. године, а у звање редовног професора за ужу научну област Патологија изабран је 2015. године. На сједници Изборне скупштине Академије наука и умјетности Републике Српске 2025. године, изабран је за дописног члана Академије у радном саставу.

Аутор је више од 160 библиографских јединица, доминантно научних радова у часописима и зборницима радова, монографија и уџбеника. Члан је Удружења доктора медицине Републике Српске, Европског удружења патолога, Европског удружења гинеколошких онколога, Удружења патолога Републике Српске, Удружења тиреолога Републике Српске, као и Удружења за превенцију малигних тумора коже. Обављао је функцију руководиоца Завода за патологију Универзитетског клиничког центра Републике Српске, потом продекана за научноистраживачки рад Медицинског факултета, а од 2016. до 2017. године и проректора за научноистраживачки рад Универзитета у Бањој Луци. Одлуком Сената Универзитета 10. новембра 2017. године именован је за вршиоца дужности ректора Универзитета, а 20. марта 2018. године једногласном подршком истог тијела изабран је за ректора Универзитета. Други пут је изабран на исту функцију 20. новембра 2021. године.

Radoslav Gajanin was born on 9 January 1971 in Kotor Varoš. He graduated from the Faculty of Medicine at the University of Banja Luka in 1996, finished postgraduate studies at the same faculty in 2001, having defended his master's thesis on the "Morphological changes of bronchial epithelium at the location of prior biopsy". He defended his doctoral dissertation on the "Morphological changes of bronchial glands at the location of prior biopsy" at the Faculty of Medicine at the University of Novi Sad in 2003. He specialized in pathology in 2001, and subspecialized in medical cytology in 2011, also at the Faculty of Medicine at the University of Novi Sad. At his home institution, he was hired as a teaching assistant in 1997, senior teaching assistant in 2002, assistant professor in 2004, associate professor in 2009, and full professor for the scientific field of pathology in 2015. At the session of the Electoral Assembly of the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska in 2025, he was elected a corresponding member of the Academy in the working composition.

He authored over 160 publications, predominantly scientific papers in magazines and proceedings, monographs and textbooks. He is a member of the Republic of Srpska Association of Medical Doctors, the European Society of Pathology, European Society of Gynaecological Oncology, the Republic of Srpska Society of Pathology, the Republic of Srpska Thyroid Association, as well as the Society for the Prevention of Malignant Skin Cancer. He served as head of the Institute of Pathology at the University Clinical Centre of the Republic of Srpska, vice-dean for scientific research of the Faculty of Medicine, and from 2016 to 2017 as vice-rector for scientific research of the University of Banja Luka. Following a decision by the University Senate on 10 November 2017, he was appointed as acting rector of the University, and on 20 March 2018 he was unanimously elected as rector of the University. He was re-appointed on 20 November 2021.

Проректори

Проректоре бира Сенат, на приједлог ректора, и то из реда наставника са пуним радним временом на Универзитету. Избор проректора врши се на четири године, са могућношћу једног реизбора. Проректори обављају послове утврђене Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, као и послове које одреде ректор и други органи Универзитета. На Универзитету постоје: проректор за наставу, студентска питања и квалитет, проректор за научноистраживачки рад и развој, проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу те проректор за људске и материјалне ресурсе.

Функцију проректора тренутно обављају:

- Проф. др Милица Балабан (Природно-математички факултет), проректор за наставу, студентска питања и квалитет
- Проф. др Александар Остојић (Пољопривредни факултет), проректор за научноистраживачки рад и развој
- Проф. др Кристина Пантелић Бабић (Факултет физичког васпитања и спорта), проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу
- Проф. др Далибор Кесић (Филолошки факултет), проректор за људске и материјалне ресурсе

Функцију проректора раније су обављали:

- Проф. др Мићо Царевић, Правни факултет (1975–1977)
- Проф. др Кјазим Крајишник, Економски факултет (1975–1979)
- Проф. др Димитрије Хајдуковић, Електротехнички факултет (1977–1979)
- Проф. др Ибрахим Табаковић, Технолошки факултет (1977–1979)
- Проф. др Бранко Пикула, Медицински факултет (1979–1981)
- Проф. др Милан Јурковић, Машински факултет (1979–1981 и 1988–1990)
- Проф. др Веселин Трнинић, Правни факултет (1981–1984)
- Проф. др Недељко Пехар, Економски институт (1981–1984)
- Проф. др Сабахудин Османчевић, Економски факултет (1984–1988)
- Проф. др Борислав Јакшић, Институт за научноистраживачки рад, развој и пројектовање УНИЦЕП-а (1984–1986)
- Проф. др Рајко Кузмановић, Правни факултет (1986–1988)
- Проф. др Галиб Шљиво, Педагошка академија (1988–1992)
- Проф. др Станко Станић, Економски факултет (1992–1998)
- Проф. др Момир Ћелић, Електротехнички факултет (1992–1996)
- Проф. др Радослав Грујић, Технолошки факултет (1996–2005)
- Проф. др Рајко Гњато, Природно-математички факултет (1998–2005)
- Проф. др Остоја Милетић, Машински факултет (2006–2008)
- Проф. др Петар Марић, Електротехнички факултет (2006–2008)
- Проф. др Драго Тешановић, Филозофски факултет (2006–2008)
- Проф. др Гордана Ђурић, Пољопривредни факултет (2006–2008)
- Проф. др Божо Важић, Пољопривредни факултет (2008–2013)
- Проф. др Симо Јокановић, Машински факултет (2008–2016)
- Проф. др Валерија Шаула, Правни факултет (2008–2016)
- Проф. др Драшко Маринковић, Природно-математички факултет (2008–2016)

Vice-rectors

Vice-rectors are appointed by the Senate, at the proposal of the rector, from the ranks of professors with full-time employment at the University. Vice-rectors are appointed for up to two four-year terms. Vice-rectors carry out tasks specified in the Rulebook on Internal Organization and Systematization, as well as any other tasks assigned to them by the rector or other bodies of the University. At the University, there are: vice-rector for teaching, student affairs and quality, vice-rector for scientific research and development, vice-rector for international and inter-university cooperation, and the vice-rector for human and material resources.

The current vice-rectors are:

- Prof. Milica Balaban, PhD (Faculty of Natural Sciences and Mathematics), vice-rector for teaching, student affairs and quality
- Prof. Aleksandar Ostojić, PhD (Faculty of Agriculture), vice-rector for scientific research and development
- Prof. dr Kristina Pantelić Babić Faculty of Physical Education and Sport), vice-rector for international and inter-university cooperation
- Prof. Dalibor Kesić, PhD (Faculty of Philology), vice-rector for human and material resources

Former vice-rectors are:

- Prof. Mićo Carević, PhD, Faculty of Law (1975–1977)
- Prof. Kjazim Krajišnik, PhD, Faculty of Economics (1975–1979)
- Prof. Dimitrije Hajduković, PhD, Faculty of Electrical Engineering (1977–1979);
- Prof. Ibrahim Tabaković, PhD, Faculty of Technology (1977–1979)
- Prof. Branko Pikula, PhD, Faculty of Medicine (1979–1981)
- Prof. Milan Jurković, PhD, Faculty of Mechanical Engineering (1979–1981 and 1988–1990)
- Prof. Veselin Trninić, PhD, Faculty of Law (1981–1984)
- Prof. Nedeljko Pehar, PhD, Economics Institute (1981–1984)
- Prof. Sabahudin Osmančević, PhD, Faculty of Economics (1984–1988)
- Prof. Borislav Jakšić, PhD, UNICEP Institute of Scientific Research, Development and Design (1984–1986)
- Prof. Rajko Kuzmanović, PhD, Faculty of Law (1986–1988)
- Prof. Galib Šljivo, PhD, Teacher-training Academy (1988–1992)
- Prof. Stanko Stanić, PhD, Faculty of Economics (1992–1998)
- Prof. Momir Ćelić, PhD, Faculty of Electrical Engineering (1992–1996)
- Prof. Radoslav Grujić, PhD, Faculty of Technology (1996–2005)
- Prof. Rajko Gnjato, PhD, Faculty of Natural Sciences and Mathematics (1998–2005)
- Prof. Ostoja Miletić, PhD, Faculty of Mechanical Engineering (2006–2008)
- Prof. Petar Marić, PhD, Faculty of Electrical Engineering (2006–2008)
- Prof. Drago Tešanović, PhD, Faculty of Philosophy (2006–2008)
- Prof. Gordana Đurić, PhD, Faculty of Agriculture Faculty of Agriculture (2006–2008)
- Prof. Božo Važić, PhD, Faculty of Agriculture (2008–2013)
- Prof. Simo Jokanović, PhD, Faculty of Mechanical Engineering (2008–2016)
- Prof. Valerija Šaula, PhD, Faculty of Law (2008–2016)
- Prof. Draško Marinković, PhD, Faculty of Natural Sciences and Mathematics (2008–2016)
- Prof. Milan Mataruga, PhD, Faculty of Forestry (2013–2016)
- Prof. Radoslav Gajanin, PhD, Faculty of Medicine (2016–2017)

Проф. др Александар Остојић, проректор за научноистраживачки рад и развој

Prof. Aleksandar Ostojić, PhD, vice-rector for scientific research and development

Проф. др Милица Балабан проректор за наставу, студентсска питања и квалитет

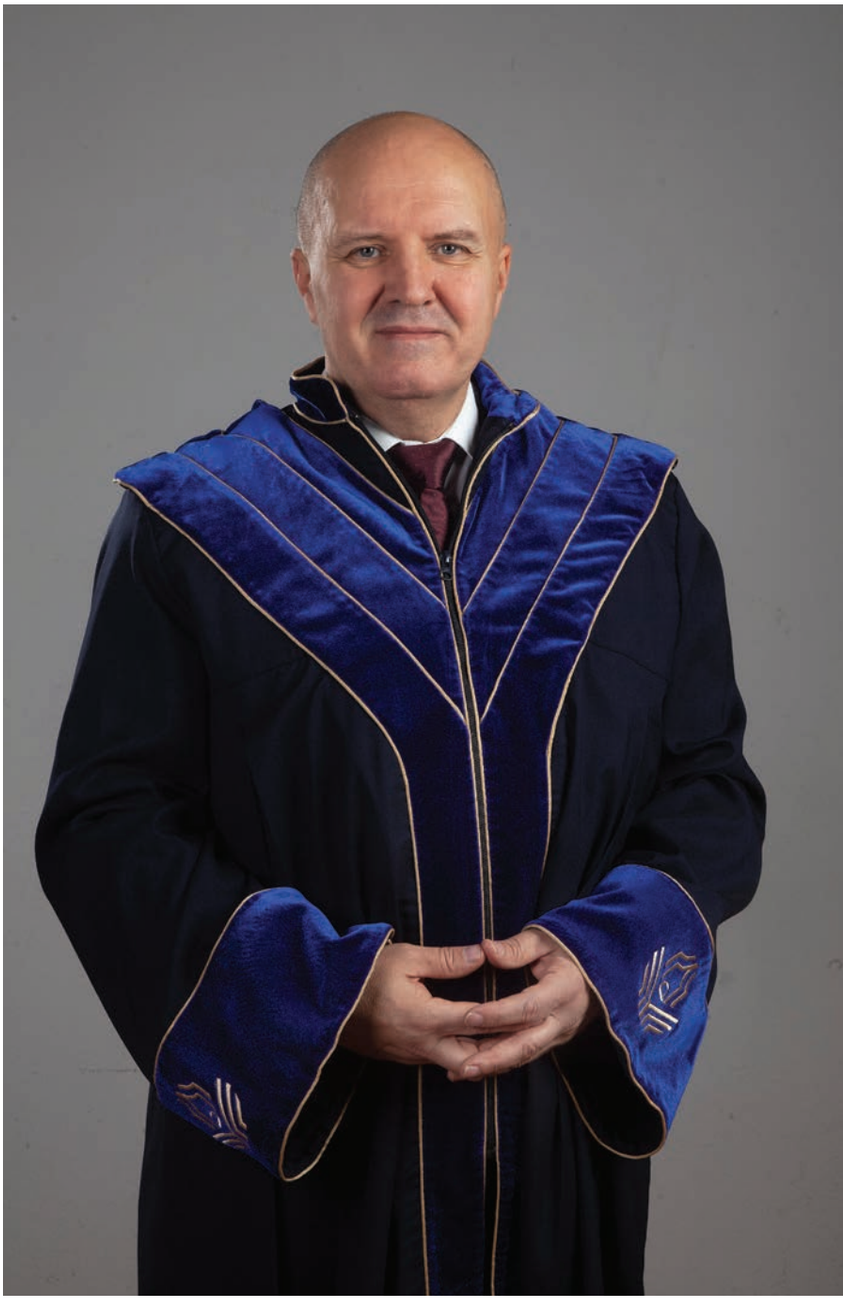
Prof. Milica Balaban, PhD, vice-rector for teaching, student affairs and quality

Проф. др Кристина Пантелић Бабић, проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу

Prof. Kristina Pantelić Babić, PhD, vice-rector for international and inter-university cooperation

Проф. др Далибор Кесић, проректор за људске и материјалне ресурсе

Prof. Dalibor Kesić, PhD, vice-rector for human and material resources

- Проф. др Милан Матаруга, Шумарски факултет (2013–2016)
- Проф. др Радослав Гајанин, Медицински факултет (2016–2017)
- Проф. др Лука Кецман, Академија умјетности (2016–2019)
- Проф. др Биљана Антуновић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет (2016–2022)
- Проф. др Горан Латиновић, Филозофски факултет (2017–2022)
- Проф. др Мирослав Малиновић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет (2022–2023)
- Проф. др Страин Посављак, Машински факултет (2016–2023)

Управни одбор

Управни одбор је орган управљања Универзитетом. Управни одбор има 11 чланова, од којих су четири представника академског особља, један представник административног особља, један представник студената, три представника оснивача и два представника привредника, које именује Сенат Универзитета на приједлог Привредне коморе Републике Српске и Уније удружења послодаваца Републике Српске. Ранијим законским рјешењем Управни одбор је чинило девет чланова, и то: четири представника академског особља, један представник административног особља, један представник студената и три представника која је именовала Влада Републике Српске.

Предсједник Управног одбора је проф. др Биљана Антуновић, са Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета, изабрана на ту функцију 31. октобра 2023. године.

Функцију предсједника Управног одбора обављали су:

- Проф. др Мирослав Грубачић (2008–2012)
- Проф. др Емина Комић (2012–2013)
- Проф. др Горан Трбић (2013)
- Проф. др Богдан Зрнић (2013–2014)
- Проф. др Миле Дмичић (2014–2017)
- Проф. др Рајко Гњато (2017–2023)

Генерални секретар

Генерални секретар Универзитета руководи административним службама, а за свој је рад одговоран ректору, Сенату и Управном одбору.

Генерални секретар је мр Ђорђе Маркез, дипл. правник, који обавља функцију од 2011. године.

Функцију генералног секретара Универзитета обављали су:

- Рајко Кузмановић, дипл. правник (1975–1978)
- Драго Тојчић, дипл. правник (1978–1988)
- Фуад Балић, професор (1988–1992)
- Владимир Николић, дипл. правник (1992–2006)
- Душанка Драгић, дипл. правник (2006–2011)

Финансијски директор

Финансијски директор Универзитета руководи службама за финансије и рачуноводство и материјалне послове, те обавља послове и задатке предвиђене законом и општим актима Универзитета. Финансијски директор подноси ректору најмање једном годишње извјештај о свом раду. Бира се на четири године, са могућношћу поновног избора, а за свој рад одговара Управном одбору и ректору.

Финансијски директор је Душко Лазић, дипл. економиста. Он ову функцију обавља од 2008. године.

Колегијум

Колегијум Универзитета у Бањој Луци чине: ректор, проректори, финансијски директор, генерални секретар те предсједник Студентског парламента Универзитета, а по потреби предсједник Управног одбора и декани / директор чланица Универзитета.

- Prof. Luka Kecman, PhD, Academy of Arts (2016–2019)
- Prof. Biljana Antunović, PhD, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (2016–2022)
- Prof. Goran Latinović, PhD, Faculty of Philosophy (2017–2022)
- Prof. Miroslav Malinović, PhD, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (2022–2023)
- Prof. Strain Posavljak, PhD, Faculty of Mechanical Engineering (2016–2023)

Steering board

The Steering Board is the University's managing body. The Steering Board comprises 11 members, four of which are representatives of academic staff, one representative of the administrative staff, one student representative, three representatives of the founders and two representatives of the business sector, appointed by the Senate at the proposal of the Chamber of Commerce and the Union of Employers' Associations of the Republic of Srpska. Under previous legislation, the Steering Board used to comprise nine members: four representatives of academic staff, one representative of administrative staff, one student representative and three representatives appointed by the Government of the Republic of Srpska.

The chairman of the Steering Board is prof. Biljana Antunović, PhD, from the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, elected for the position on 31 October 2023.

Former chairpersons of the Steering Board are:

- Prof. Miroslav Grubačić, PhD (2008–2012)
- Prof. Emina Komić, PhD (2012–2013)
- Prof. Goran Trbić, PhD (2013)
- Prof. Bogdan Zrnić, PhD (2013–2014)
- Prof. Mile Dmičić, PhD (2014–2017)
- Prof. Rajko Gnjato, PhD (2017–2023)

Secretary-general

The secretary general of the University manages administrative services, and reports to the rector, the Senate and the Steering Board.

The current secretary general is Đorđe Markez, LL.M., serving since 2011.

Former secretaries general of the University are:

- Rajko Kuzmanović, LL.B. (1975–1978)
- Drago Tojčić, LL.B. (1978–1988)
- Fuad Balić, professor (1988–1992)
- Vladimir Nikolić, LL.B. (1992–2006)
- Dušanka Dragić, LL.B. (2006–2011)

Financial director

The financial director of the University manages financial, accounting and material services, and carries out tasks provided by legislation and general acts of the University. The financial director submits a report on his work to the rector at least twice a year. They are appointed for a term of four years, with the possibility of re-appointment, and report to the Steering Board and the rector.

The current financial director is Duško Lazić, bachelor of economics. He has been in office since 2008.

Collegium

The Collegium of the University of Banja Luka comprises: the rector, vice-rectors, financial director, secretary general and president of the Students' Parliament of the University, and as needed, chairman of the Steering Board and deans / director of the members of the University.

Душко Лазић,
финансијски директор

Duško Lazić,
financial director

Проф. др Радослав Гајанин,
ректор

Prof. Radoslav Gajanin, PhD,
rector

Мр Ђорђе Маркез,
генерални секретар

Đorđe Markez, LL.M.,
secretary general

Проф. др Биљана Антуновић,
предсједник Управног одбора

Prof. Biljana Antunović, PhD,
chairperson of the Steering Board

Вијећа научних области

Сенат Универзитета је 2022. године формирао четири вијећа научних области, којима су обухваћене све научне области и област умјетности, и то:

1. Вијеће природних, медицинских и здравствених наука;
2. Вијеће инжењерско-технолошких наука;
3. Вијеће пољопривредних наука;
4. Вијеће друштвених и хуманистичких наука.

Вијеће природних, медицинских и здравствених наука сачињава по један представник Природно-математичког, Медицинског и Факултета физичког васпитања и спорта. Вијеће инжењерско-технолошких наука сачињава по један представник Архитектонско-грађевинско-геодетског, Електротехничког, Машинског, Технолошког и Рударског факултета. Вијеће пољопривредних наука сачињава по један представник Пољопривредног и Шумарског факултета, те Института за генетичке ресурсе. Вијеће друштвених и хуманистичких наука сачињава по један представник Академије умјетности, Економског, Правног, Факултета безбједносних наука, Факултета политичких наука, Филозофског и Филолошког факултета.

Проректори Универзитета су чланови вијећа научних области по функцији. Вијећа научних области дају мишљење Сенату Универзитета у поступцима:

1. избора кандидата у академска звања,
2. провјере испуњености услова за давање сагласности на извјештај комисије (разматрање извјештаја комисије за оцјену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације и на извјештај о оцјени урађене докторске дисертације),
3. ангажовања истакнутих научника, стручњака и умјетника и гостујућих професора (visiting professor),
4. ангажовања пензионисаних наставника,
5. одобравања слободне студијске године, плаћеног и неплаћеног одсуства академског особља,
6. додјеле почасног звања доктора наука, звања професора емеритуса и звања гостујућег професора,
7. усвајања елабората о увођењу нових студијских програма и елабората о измјени постојећих студијских програма и
8. доношења одлуке о признавању стране високошколске квалификације ради наставка школовања на Универзитету и еквиваленције раније стеченог звања.

Бивше чланице универзитета

Поред факултета као чланица Универзитета, и бројне друге институције, у различитим форматима, биле су кроз историју чланице Универзитета. Многе од њих израсле су у респектабилне научне, стручне и професионалне установе, а неке су пак угашене, неактивне или функционишу у тешким условима. Већи број њих се и данас својим дјелатностима ослања на Универзитет, док су активности других веома комплементарне са дјелатношћу Универзитета.

Без фаворизовања и рангирања, овдје се даје кратак приказ институција о којима је ријеч. Важно је напоменути да су неке од њих уједно биле и оснивачи Универзитета „Ђуро Пуцар Стари", данашњег Универзитета у Бањој Луци.

Оснивачи:

- Економски институт, основан 1960. године
- Институт за испитивање материјала, који је основан 1972, а 1993. године подијељен на Институт за испитивање материјала и Завод за сеизмологију, да би касније био преименован у Институт за испитивање материјала и конструкција; од 2015. послује као Јавна установа Институт

Scientific field committees

In 2022, the Senate of the University formed four scientific field committees, which cover all scientific and artistic fields:

1. The Committee for Natural, Medical and Health Sciences;
2. The Committee for Engineering and Technology Sciences
3. The Committee for Agricultural Sciences
4. The Committee for Social Sciences and the Humanities.

The Committee for Natural, Medical and Health Sciences comprises one representative each from the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Faculty of Medicine and the Faculty of Physical Education and Sport. The Committee for Engineering and Technology Sciences comprises one representative each from the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, Faculty of Electrical Engineering, Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Technology and the Faculty of Mining Engineering. The Committee for Agricultural Sciences comprises one representative each from the Faculty of Agriculture, Faculty of Forestry, and the Institute of Genetic Resources. The Committee for Social Sciences and the Humanities comprises one representative each from the Academy of Arts, Faculty of Economy, Faculty of Law, Faculty of Security Science, Faculty of Political Science, Faculty of Philosophy and Faculty of Philology.

The vice-rectors of the University are mandatory members of the scientific field committees. The scientific field committees provide opinions to the Senate of the University in procedures of:

1. selecting candidates to academic positions,
2. verifying the fulfilment of requirements for adopting committee reports (reviewing reports of committees for evaluating the eligibility of thesis topic, candidate and mentor for drafting a doctoral dissertation and reports on the evaluation of a completed doctoral dissertation),
3. hiring distinguished scholars, experts and artists, as well as visiting professors,
4. hiring retired professors,
5. approving sabbaticals, paid and unpaid leaves of academic staff,
6. awarding titles of honorary doctors, professors emeriti, and visiting professors,
7. adopting justification studies for new study programmes and justifications studies for amending existing study programmes, and
8. adopting decisions on recognizing foreign higher education qualifications for the purpose of continuing education at the University and equivalence of previously acquired degrees.

Former members of the University

In addition to faculties as the University's members, numerous other institutions were at some point members of the University in various formats. Many of them grew into respectable scientific or professional institutions, some were shut down, some are inactive or are operating in hardship. A lot of them still rely on the University in their activities, while others carry out activities complementary to those of the University.

In no particular order or preference, what follows is a brief overview of these institutions. It should be noted that some of them were the co-founders of the "Đuro Pucar Stari" University, i.e. what is today the University of Banja Luka.

Co-founders:

- Economics Institute, established in 1960
- Institute for Testing of Materials, established in 1972, divided in 1993 into the Institute for Testing of Materials and the Seismology Bureau, and later renamed

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – кабинет ректора

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Rector's Office

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Студентски културни центар

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Student Cultural Centre

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Канцеларија за наставу, студентска питања и квалитет

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – The Office of Teaching, Student Affairs and Quality

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Канцеларија за међународну и међууниверзитетску сарадњу

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Office for International and Interuniversity Cooperation

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Канцеларија за људске и материјалне ресурсе

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Office for Human and Material Resources

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Канцеларија за научноистраживачки рад и развој

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Office of Scientific Research and Development

за урбанизам, грађевинарство и екологију Републике Српске, Бања Лука
- Институт за економику и развој предузећа
- ООУР Институт за хемијску прераду дрвета, СОУР „УНИЦЕП", комплекс хемијске индустрије, у различитим форматима још од 1959. године
- ООУР Истраживачко-развојни центар – посебна радна јединица у оквиру „Јелшинград ТАС" – Творнице стројева, уређаја и алата
- ООУР за професионалну електронику, научноистраживачки центар у саставу СОУР „Руди Чајавец"
- Пољопривредни институт, који је радио у саставу Агроиндустријског пољопривредног комбината „Босанска Крајина", а који је израстао из Пољопривредног завода, основаног још 1947. године, односно ООУР Пољопривредни завод, како се касније звао (данас је то Пољопривредни институт Републике Српске); у оквиру АИПК „Босанска Крајина" радила је и ООУР Ветеринарско-сточарски центар, такође оснивач Универзитета
- ООУР Истраживачко-развојни центар у саставу КДИ „Врбас"

Остали:
- Институт за историју, основан 1969, а престао са радом 2009. године
- Институт заштите, основан 1975. године, касније трансформисан у Научну установу Институт заштите, екологије и информатике Бања Лука, а данас ради као Јавна научноистраживачка установа Институт за заштиту и екологију Републике Српске Бања Лука
- Центар за друштвену дјелатност ЦЕДУБАЛ, који је окупљао Универзитетско културно-умјетничко друштво „Ивица Мажар" (УКУД), Универзитетски савез организација за физичку културу (УСОФК), Универзитетски фото-кино клуб (УФКК), Универзитетски есперанто клуб (УЕК), Здравствено-економско удружење студената (ЗЕУС) и Спортско друштво „Раде Личина"
- Центар за марксистичко образовање и политичке студије „Веселин Маслеша" основан 1972, а престао са радом 1990. године

Визија развоја

Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период од 2017. до 2025. године утврђује стратешке циљеве у областима научноистраживачког рада, наставног процеса, међународне сарадње, трансфера знања и технологија у привреду и финансијске самоодрживости.

Универзитет постиже европске стандарде и доприноси укупном развоју знања, а кроз науку, истраживање, интернационализацију и иновације унапређује наставни процес и подстиче економски развој друштва.

Универзитет у свим научним областима образује међународно компетентан људски ресурс, способан да професионално и квалитетно одговори захтјевима модерне регионалне привреде.

Универзитет промовише највише међународне стандарде квалитета у науци, истраживању и образовању као темељ успјешног наставног процеса и самоодрживости. Усмјерен је ка интегрисању у ERA (European Research Area – ERA) и усвајању примјера добре праксе EXEA (European Higher Education Area – EHEA). Образује будуће лидере и компетентне стручњаке, те у том смислу прихвата посебну одговорност за развој Републике Српске. Универзитет промовише друштво високих моралних вриједности, етичности и толеранције, градећи научне, образовне и културне мостове унутар Босне и Херцеговине, региона и свијета.

Универзитет треба да буде огледало Републике Српске, да ствара и промовише науку, истраживање, иновативност и културу, значајну за идентитет народа који живи вијековима на овим просторима.

to the Institute for Testing of Materials and Constructions; as of 2015 it has been operating within the Public Institute of Urbanism, Civil Engineering and Ecology of the Republic of Srpska in Banja Luka
- The Institute of Economics and Business Development
- the BOAL Institute for the Chemical Processing of Wood, COAL UNICEP, chemical industry complex, in various formats since 1959
- BOAL Research and Development Centre – a special task force within the Jelšingrad Factory of Machines and Tools
- BOAL for professional electronics, a scientific research centre within the COAL "Rudi Čajavec"
- The Agricultural Institute. which used to operate within the "Bosanska Krajina" Agro-Industrial Agricultural Combine, and grew out of the Agricultural Bureau, which was established back as early as in 1947, i.e. the BOAL Agricultural Bureau, as it was called later (its today's name is the Agricultural Institute of the Republic of Srpska); the "Bosanska Krajina" Agro-Industrial Agricultural Combine also comprised the BOAL Veterinary and Livestock Centre
- The BOAL Research and Development Centre within KDI "Vrbas"

Others:
- Institute of History, established in 1969, ceased operating in 2009
- The Institute of Protection, established in 1975, later transformed into the Scientific Institute of Protection, Ecology and Informatics in Banja Luka, and today operates as the Public Scientific Research Institute for Protection and Ecology of the Republic of Srpska in Banja Luka
- The CEDUBAL Centre for Student Social Activities, which gathered the University's "Ivica Mažar" cultural and artistic society (UKUD), the University Association of Organizations for Physical Education (USOFK), the University photo-cinema club (UFKK), the University Esperanto Club (UEK), the Health and Economics Student Association (ZEUS) and the "Rade Ličina" Sport Society
- Centre for Marxist Education and Political Studies "Veselin Masleša", founded in 1972, ceased operating in 1990

Vision of development

The 2017-2025 Development Strategy of the University of Banja Luka sets out strategic goals in areas of scientific research, the academic process, international cooperation, transfer of knowledge and technology into the economy, and financial self-sufficiency.

The University achieves European standards and contributes to the overall improvement of knowledge, and through science, research, internationalization and innovation, improves the teaching process and stimulates the economic growth of the society.

The University educates the future workforce, internationally competent in all scientific fields, capable of meeting the demands of modern regional economy with expertise and quality.

The University promotes the highest international quality standards in science, research and education as the foundation of a successful teaching process and self-sufficiency. It is focused on integration into the European Research Area (ERA) and adoption of good practices of the European Higher Education Area (EHEA). It educates future leaders and competent experts, thus taking on special responsibility in the development of the Republic of Srpska. The University promotes a society of high moral values, ethics and tolerance, building scientific, educational and cultural bridges within Bosnia and Herzegovina, in the region and across the world.

The University should be a reflection of the Republic of Srpska, creating and promoting science, research, innovation and culture, significant to the identity of the people who have been living on these lands for centuries. Without an awareness of identity and culture, without a clear connection between science and higher edu-

Без свијести о властитом идентитету и култури, без уске повезаности науке и високог образовања, нема ни развоја привреде ових простора. Универзитет треба да се развија и да буде боље позициониран на свим свјетским ранг-листама. Развијаће се онолико брзо колико запослени на Универзитету буду „брзи" у прихватању нових сазнања, научних мисли, свјетских трендова у области науке, технологије, иновација и у њиховој примјени у наставном процесу. Наука и истраживање представљају извор знања, у основи су наставне дјелатности и предуслов су самоодрживости високог образовања, као и друштвено-економског и цивилизацијског развоја друштва. Кључне ријечи у развоју Универзитета за наредни период јесу: научноистраживачки рад, квалитет наставног процеса, студент у центру, интернационализација, трансфер знања и технологија, функционална интеграција, самоодрживост. Универзитету је потребан нов однос између образовања и развоја, заснован на новој истраживачкој и развојној култури. Сврха Универзитета јесте да допринесе стварању добробити: за истраживаче и наставни кадар кроз производњу знања и истраживање; за студенте кроз интеграцију нових знања у модерне студијске програме; за цијело друштво кроз трансфер знања и технологија у привреду. Стога је развој људских ресурса као покретача и носилаца промјена у процесу изградње бољег Универзитета једно од наших најважнијих стратешких усмјерења. Универзитет мора постати „магнет" за истакнуте међународне стручњаке, способне да окупе креативне људе са другачијим идејама, стручњаке који ће подстаћи оптимизам и изградити повјерење међу нашим партнерима. На тај начин Универзитет може трасирати правац ширег друштвеног развоја и послужити као узор другим институцијама.

Универзитет треба да подиже углед Републике Српске успостављајући најбоље међународне везе и контакте те да промовише науку и умјетност у региону, али и цијелој Европи. Отуда потреба да сваки универзитетски наставник и сарадник познаје свјетске језике. У исто вријеме, Универзитет треба да обезбиједи бесплатно учење српског језика за стране студенте, као и већи број студијских програма на енглеском језику.

У наставном процесу и моделима реализације наставе треба промовисати концепт „студент у центру учења", уз јасно постављене и дефинисане исходе учења, који треба да буду одраз потреба друштва и наше економије. Треба повећати број уписаних и свршених студената првог циклуса студија, а посебно дипломираних студената који налазе запослење одмах по завршеном школовању. Човјек са квалитетним високим образовањем најбоља је инвестиција у будућност. Он је добродошао у својој средини, али у исто вријеме је и најбољи амбасадор у иностранству.

Уз све наведено, треба интензивирати напоре да Универзитет има бољу позицију на ранг-листама, сходно својим људским и материјалним ресурсима те академском квалитету. У наредном периоду треба тежити томе да се континуирано унапређује процес рада и квалитет образовања, уз испуњавање међународних норми и критеријума за вредновање. Потребно је задржати аутономију Универзитета и обезбиједити његов даљи развој. То је један од најважнијих задатака друштва и Републике Српске. Такође, треба се залагати за демократске процедуре одлучивања на Универзитету, уз ослањање на оне који имају највише искуства и знања у томе. Потребно је обезбиједити потпуну информисаност свих запослених, слободну и отворену расправу, као и критички дијалог, уз уважавање различитости у мишљењима. Предстоји улагање у опрему, као и у људске ресурсе – наставнике, сараднике и истраживаче, административно особље, како би они постали предводници развоја друштва и доказали да је име Универзитета у Бањој Луци синоним за квалитет и напредак. Универзитет свакодневно брине о младом нараштају научног и наставног особља, радећи

cation, there can be no economic development in these areas. The University needs to develop further and be better positioned in global ranking lists. The University can only develop at the pace at which its employees adopt new findings, scientific thought, global trends in science, technology, innovation and their application in the teaching process. Science and research are sources of knowledge, they are at the core of education and prerequisite to the self-sufficiency of higher education, as well as to the socio-economic and civilizational development of society. Keywords in the development of the University for the future are: scientific research, quality of the teaching process, student-oriented, internationalization, transfer of knowledge and technology, functional integration, self-sufficiency. The University needs a new relationship between education and development, based on a new culture of research and development. The purpose of the University is to create added value: for researchers and academic staff through the production of knowledge and research; for students through integration of new knowledge into modern study programmes; for all of society through the transfer of knowledge and technology into the economy. Therefore, the development of human resources as instigators and bearers of change in the process of building a better University is one of our most significant strategic goals. The University must become a magnet for distinguished international experts, who will be able to gather creative people with alternative ideas, experts who will encourage optimism and build trust among our universities. That way, the University can pave the way for broader social development and serve as a role model for other institutions.

The University should bolster the reputation of the Republic of Srpska by establishing the best possible international connections and contacts and promoting science and art in the region and Europe overall. This brings about the need for every member of the University's academic staff to know the world's languages. At the same time, the University needs to provide free courses of the Serbian language for foreign students, as well as more study programmes taught in the English language.

The teaching process and teaching models should promote the concept of student-oriented classes, with clearly set and defined learning outcomes, which should reflect the needs of the society and our economy. There should be an increase in the number of enrolled students and those who complete first-cycle studies, especially those that find employment right after they finish. Persons with good higher education are the best investment for the future. They are welcome in their own environment, but at the same time they are the best ambassadors abroad.

Further, additional efforts should be made to improve the University's ranking, in line with its human and material resources and academic quality. In the near future we need to strive towards continually improving the working process and education quality, while meeting international evaluation norms and criteria. We need to maintain the University's autonomy and ensure its further development. This is one of the most important tasks of the society and of the Republic of Srpska. Also, we need to advocate for democratic decision-making procedures at the University, relying on those with the most relevant knowledge and experience. We need to ensure full employee awareness, free and open discussion and critical dialogue, while showing respect for differing opinions. What lies ahead is to invest into equipment, as well as into human resources - professors, teaching assistants, researchers and administrative staff, so that they could become the forerunners of the development of society and prove that the University of Banja Luka is synonymous with quality and progress. On a daily basis, the University fosters young generations of academic staff, working on the transfer of knowledge and experience of the best scientists and teachers onto younger colleagues. It is a place where the principal standards in higher education and in science are promoted the most. A major segment of activities must be focused on seeking international investment

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Секретаријат Универзитета

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – University Secretariat

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Секретаријат Универзитета, Универзитетски рачунарски центар

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – University Secretariat, University Computer Centre

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Сектор материјално-финансијских послова

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Sector for Material and Financial Affairs

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Сектор материјално-финансијских послова

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Sector for Material and Financial Affairs

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Сектор материјално-финансијских послова

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Sector for Material and Financial Affairs

Особље Ректората почетком академске 2024/2025. – Сектор материјално-финансијских послова

Employees of the Rectorate at the beginning of the academic year 2024/2025 – Sector for Material and Financial Affairs

на преносу знања и искуства најбољих научника и наставника на млађе колегинице и колеге. Он је мјесто најјаче промоције врхунских стандарда у високом образовању и у науци. Битан сегмент дјеловања мора бити проналажење међународних инвестиционих и програмских фондова, кредитних организација и инвеститора који ће улагати у инфраструктуру Универзитета.

Почасни доктората

Универзитет у Бањој Луци додјељује почасне докторате истакнутим научним, културним и другим јавним личностима из земље и иностранства, и то за изузетан допринос у појединим областима наставног, научног, истраживачког, умјетничког и другог стваралаштва.

Титулу почасног доктора наука Универзитета у Бањој Луци носе:

- Проф. др Јозеф Фишер (почасни докторат добио је 1989. године)
- Проф. др Асим Курјак (почасни докторат добио је 1989. године)
- Проф. др Јован Сурутка (почасни докторат добио је 1989. године)
- Академик проф. др Васо Чубриловић (почасни докторат добио је 1989. године)
- Проф. др Бранимир Ђорђевић (почасни докторат добио је 1995. године)
- Мр Предраг Лазаревић (почасни докторат добио је 2011. године)
- Емир Кустурица (почасни докторат добио је 2014. године)
- Проф. др Клеменс Јегер (почасни докторат добио је 2015. године)
- Проф. др Ерик Фрер (почасни докторат добио је 2016. године)
- Др Властимир Николић (почасни докторат добио је 2017. године)
- Др Нараџан Сингх Дала (почасни докторат добио је 2022. године)
- Арно Гујон (почасни докторат добио је 2023. године)
- Ефраим Зуроф (почасни докторат добио је 2024. године).

Професори емеритуси

Универзитет додјељује почасно звање професор емеритус редовном професору пензионисаном послије ступања на снагу Закона о високом образовању, и то оном који се посебно истакао својим научним или умјетничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбјеђивању наставно-научног односно умјетничког подмлатка у области за коју је изабран.

Професори Универзитета у Бањој Луци којима је до сада додијељено звање професор емеритус јесу:

- Др Вујо Вукмирица, Економски факултет (професор емеритус од 2007. године)
- Др Рајко Кузмановић, Правни факултет (професор емеритус од 2007. године)
- Др Шефкија Берберовић, Економски факултет (професор емеритус од 2007. године)
- Др Војислав Оташевић, Машински факултет (професор емеритус од 2007. године)
- Др Владимир Лукић, Архитектонско-грађевински факултет (професор емеритус од 2007. године)
- Др Раде Михаљчић, Филозофски факултет (професор емеритус од 2009. године)
- Др Бранко Милосављевић, Филозофски факултет (професор емеритус од 2009. године)
- Др Алекса Буха, Филозофски факултет (професор емеритус од 2010. године)
- Др Мирко Скакић, Филолошки факултет (професор емеритус од 2010. године)
- Др Емил Влајки, Факултет политичких наука (професор емеритус од 2011. године)

and programme funds, credit organizations and investors for the University's infrastructure.

Honorary doctorates

The University of Banja Luka awards honorary doctorates to public figures distinguished in science, culture or other social spheres in the country or abroad, for notable contribution in education, science, research, art etc.

So far, honorary doctorates have been awarded by the University of Banja Luka to:

- Prof. Joseph Fischer, PhD (received his honorary doctorate in 1989)
- Prof. Asim Kurjak, PhD (received his honorary doctorate in 1989)
- Prof. Jovan Surutka, PhD (received his honorary doctorate in 1989)
- Academician prof. Vaso Čubrilović, PhD (received his honorary doctorate in 1989)
- Prof. Branimir Đorđević, PhD (received his honorary doctorate in 1995)
- Mr Predrag Lazarević (received his honorary doctorate in 2011)
- Emir Kusturica (received his honorary doctorate in 2014)
- Prof. Clemens Jäger, PhD (received his honorary doctorate in 2015)
- Prof. Eric Frére, PhD (received his honorary doctorate in 2016)
- Vlastimir Nikolić, PhD (received his honorary doctorate in 2017)
- Naranjan S. Dhalla, PhD (received his honorary doctorate in 2022)
- Arno Gujon (received his honorary doctorate in 2023)
- Efraim Zuroff (received his honorary doctorate in 2024).

Professors emeriti

The University awards the honorary title of professor emeritus to full professors who have retired since the Law on Higher Education entered into force and who have been noted for their scientific or artistic work, have gained an international reputation and achieved results in fostering academic or artistic successors in the fields they were elected in.

Professors of the University of Banja Luka who have been awarded the title of professor emeritus are:

- Vujo Vukmirica, PhD, Faculty of Economics (professor emeritus since 2007)
- Rajko Kuzmanović, PhD, Faculty of Law (professor emeritus since 2007)
- Šefkija Berberović, PhD, Faculty of Economics (professor emeritus since 2007)
- Vojislav Otašević, PhD, Faculty of Mechanical Engineering (professor emeritus since 2007)
- Vladimir Lukić, PhD, Faculty of Architecture and Civil Engineering (professor emeritus since 2007)
- Rade Mihaljčić, PhD, Faculty of Philosophy (professor emeritus since 2009)
- Branko Milosavljević, PhD, Faculty of Philosophy (professor emeritus since 2009)
- Aleksa Buha, PhD, Faculty of Philosophy (professor emeritus since 2010)
- Mirko Skakić, PhD, Faculty of Philosophy (professor emeritus since 2010)
- Emil Vlajki, PhD, Faculty of Political Science (professor emeritus since 2011)
- Miroslav Grubačić, PhD, Faculty of Technology (professor emeritus since 2012)
- Nadežda Ćalić, PhD, Faculty of Mining Engineering (professor emeritus since 2016)
- Drago Branković, PhD, Faculty of Philosophy (professor emeritus since 2016)
- Nenad Kecmanović, PhD, Faculty of Political Science (professor emeritus since 2016)

- Др Мирослав Ђрубачић, Технолошки факултет (професор емеритус од 2012. године)
- Др Надежда Ћалић, Рударски факултет (професор емеритус од 2016. године)
- Др Драго Бранковић, Филозофски факултет (професор емеритус од 2016. године)
- Др Ненад Кецмановић, Факултет политичких наука (професор емеритус од 2016. године)
- Др Бранко Докић, Електротехнички факултет (професор емеритус од 2019. године)
- Др Рајко Гњато, Природно-математички факултет (професор емеритус од 2023. године)
- Академик др Драгољуб Мирјанић, Медицински факултет (професор емеритус од 2024. године)

Награђени студенти

Универзитет у Бањој Луци изузетно вреднује рад, залагање, постигнуте резултате и напредак својих студената. У складу с тим, од оснивања факултета у различитим форматима и облицима додјељиване су награде односно признања.

Добитници Златне значке Универзитета у Бањој Луци:

1977. година
- Миљко Бобрек, Електротехнички факултет
- Пантелија Станчевић, Технолошки факултет
- Станко Станић, Економски факултет
- Јасмин Комић, Економски факултет
- Мирсад Хаџикадић, Електротехнички факултет
- Весна Радошевић, Електротехнички факултет
- Раде Ђраовац, Машински факултет
- Михајло Стојчић, Машински факултет
- Милорад Хрњак, Машински факултет
- Живко Пејашиновић, Машински факултет
- Мирко Караулац, Машински факултет
- Бранко Кукрика, Машински факултет
- Златица Милетић, Педагошка академија
- Душан Мишљеновић, Педагошка академија
- Енес Хашић, Правни факултет
- Јадранка Ђргић, Правни факултет
- Милорад Максимовић, Технолошки факултет
- Миленко Вуковић, Виша економско-комерцијална школа
- Недељко Бабић, Виша економско-комерцијална школа
- Стево Суботић, Виша економско-комерцијална школа

1978. година
- Саво Ћурлић, Економски факултет
- Мурис Дујсић, Економски факултет
- Мухарема Хелдић, Економски факултет
- Јасмин Комић, Економски факултет
- Младен Иванић, Економски факултет
- Станко Станић, Економски факултет
- Радмила Стојановић, Економски факултет
- Рајко Томаш, Економски факултет
- Катица Вук, Економски факултет
- Весна Радошевић, Електротехнички факултет
- Расим Бедак, Машински факултет
- Ахмет Ћиркић, Машински факултет
- Раде Ђраовац, Машински факултет
- Петар Милашиновић, Машински факултет
- Ибрахим Мујезиновић, Машински факултет
- Михајло Стојчић, Машински факултет
- Мирко Ђурановић, Технолошки факултет
- Рајка Кос, Технолошки факултет
- Мира Шпанић, Технолошки факултет
- Мира Влајковић, Технолошки факултет
- Енес Хашић, Правни факултет
- Снежана Латиновић, Правни факултет
- Нада Матић, Правни факултет
- Нада Брезичанин, Виша економско-комерцијална школа
- Душко Тадић, Виша економско-комерцијална школа

1979. година
- Саво Ћурлић, Економски факултет

- Branko Dokić, PhD, Faculty of Electrical Engineering (professor emeritus since 2019)
- Rajko Gnjato, PhD, Faculty of Natural Sciences and Mathematics (professor emeritus since 2023)
- Dragoljub Mirjanić, PhD, Faculty of Medicine (professor emeritus since 2024)

Student awards

The University of Banja Luka greatly values the hard work, zeal, achieved results and progress of its students. In keeping with this principle, different forms and shapes of awards and recognition were given out since the establishment of the faculties.

Recipients of the Golden Badge of the University of Banja Luka:

1977

- Miljko Bobrek, Faculty of Electrical Engineering
- Pantelija Stančević, Faculty of Technology
- Stanko Stanić, Faculty of Economics
- Jasmin Komić, Faculty of Economics
- Mirsad Hadžikadić, Faculty of Electrical Engineering
- Vesna Radošević, Faculty of Electrical Engineering
- Rade Graovac, Faculty of Mechanical Engineering
- Mihajlo Stojčić, Faculty of Mechanical Engineering
- Milorad Hrnjak, Faculty of Mechanical Engineering
- Živko Pejašinović, Faculty of Mechanical Engineering
- Mirko Karaulac, Faculty of Mechanical Engineering
- Branko Kukrika, Faculty of Mechanical Engineering
- Zlatica Miletić, Teacher-training Academy
- Dušan Mišljenović, Teacher-training Academy
- Enes Hašić, Faculty of Law
- Jadranka Grgić, Faculty of Law
- Milorad Maksimović, Faculty of Technology
- Milenko Vuković, Economic and Commercial College
- Nedeljko Babić, Economic and Commercial College
- Stevo Subotić, Economic and Commercial College

1978

- Savo Ćurlić, Faculty of Economics
- Muris Dujsić, Faculty of Economics
- Muharema Heldić, Faculty of Economics
- Jasmin Komić, Faculty of Economics
- Mladen Ivanić, Faculty of Economics
- Stanko Stanić, Faculty of Economics
- Radmila Stojanović, Faculty of Economics
- Rajko Tomaš, Faculty of Economics
- Katica Vuk, Faculty of Economics
- Vesna Radošević, Faculty of Electrical Engineering
- Rasim Bedak, Faculty of Mechanical Engineering
- Ahmet Ćirkić, Faculty of Mechanical Engineering
- Rade Graovac, Faculty of Mechanical Engineering
- Petar Milašinović, Faculty of Mechanical Engineering
- Ibrahim Mujezinović, Faculty of Mechanical Engineering
- Mihajlo Stojčić, Faculty of Mechanical Engineering
- Mirko Đuranović, Faculty of Technology
- Rajka Kos, Faculty of Technology
- Mira Španić, Faculty of Technology
- Mira Vlajković, Faculty of Technology
- Enes Hašić, Faculty of Law
- Snežana Latinović, Faculty of Law
- Nada Matić, Faculty of Law
- Nada Brezičanin, Economic and Commercial College
- Duško Tadić, Economic and Commercial College

1979

- Savo Ćurlić, Faculty of Economics
- Vesna Radošević, Faculty of Electrical Engineering
- Muris Dujsić, Faculty of Economics
- Biljana Babić, Faculty of Economics
- Miroljub Kasavica, Faculty of Mechanical Engineering
- Suada Hidić, Faculty of Mechanical Engineering
- Jasna Gorušanović, Faculty of Medicine
- Mira Mitić, Faculty of Medicine

- Весна Радошевић, Електротехнички факултет
- Мурис Дујсић, Економски факултет
- Биљана Бабић, Економски факултет
- Мирољуб Касавица, Машински факултет
- Суада Хидић, Машински факултет
- Јасна Горушановић, Медицински факултет
- Мира Митић, Медицински факултет
- Миломирка Татић, Правни факултет
- Нада Матић, Правни факултет
- Амир Сахурић, Педагошка академија
- Славко Илић, Педагошка академија
- Мирсад Мехмедовић, Технолошки факултет
- Мира Влајковић, Технолошки факултет
- Нарудин Шехић, Виша економско-комерцијална школа
- Данка Станић, Виша економско-комерцијална школа
- Суад Бајрамовић, Виша техничка школа
- Фахрудин Скопљак, Виша техничка школа

1980. година
- Катица Вук, Економски факултет
- Весна Радошевић, Електротехнички факултет
- Енвер Шехић, Виша економско-комерцијална школа

1981. година
- Мурис Дујсић, Економски факултет
- Младен Иванић, Економски факултет

1982. година
- Предраг Рапајић, Електротехнички факултет
- Радослав Грујић, Технолошки факултет
- Сњежана Адамовић, Технолошки факултет

1983. година
- Мирјана Букара, Медицински факултет
- Брана Кречар, Економски факултет
- Бранислав Лолић, Медицински факултет
- Зденка Мајкић, Електротехнички факултет
- Тесмиха Трожић, Економски факултет
- Славица Вучић, Технолошки факултет

1984. година
- Милена Дошен, Виша економска школа
- Мирјана Дошен, Виша техничка школа
- Валерија Драгојевић, Правни факултет
- Мигдад Хаџибеговић, Медицински факултет
- Дамир Јусуфовић, Медицински факултет
- Милена Марчетић, Економски факултет
- Сњежана Пено, Економски факултет

1985. година
- Звјездана Шалварица, Медицински факултет

1986. година
- Емир Селак, Медицински факултет
- Драгана Јанковић, Медицински факултет
- Бранка Стојановић, Економски факултет

1987. година
- Мирсад Мујаџић, Медицински факултет
- Весна Мишић, Медицински факултет
- Сенка Хаџиалагић, Медицински факултет
- Емина Халкић, Медицински факултет
- Џенана Хаџисејдић, Економски факултет
- Љиљана Латиновић, Правни факултет
- Иванка Мишић, Правни факултет

1988. година
- Сања Алексић, Медицински факултет
- Сања Хаџиселимовић, Медицински факултет
- Наташа Илишковић, Медицински факултет
- Дарко Јурић, Медицински факултет
- Сњежана Митровић, Медицински факултет
- Слободан Спремо, Медицински факултет
- Ирена Тојчић, Медицински факултет
- Божо Сојановић, Економски факултет

1989. година
- Сања Сефић, Медицински факултет
- Жељка Ковачевић, Медицински факултет
- Небојша Манојловић, Правни факултет

- Milomirka Tatić, Faculty of Law
- Nada Matić, Faculty of Law
- Amir Sahurić, Teacher-training Academy
- Slavko Ilić, Teacher-training Academy
- Mirsad Mehmedović, Faculty of Technology
- Mira Vlajković, Faculty of Technology
- Narudin Šehić, Economic and Commercial College
- Danka Stanić, Economic and Commercial College
- Suad Bajramović, Applied Sciences College
- Fahrudin Skopljak, Applied Sciences College

1980
- Katica Vuk, Faculty of Economics
- Vesna Radošević, Faculty of Electrical Engineering
- Enver Šehić, Economic and Commercial College

1981
- Muris Dujsić, Faculty of Economics
- Mladen Ivanić, Faculty of Economics

1982
- Predrag Rapajić, Faculty of Electrical Engineering
- Radoslav Grujić, Faculty of Technology
- Snježana Adamović, Faculty of Technology

1983
- Mirjana Bukara, Faculty of Medicine
- Brana Krečar, Faculty of Economics
- Branislav Lolić, Faculty of Medicine
- Zdenka Majkić, Faculty of Electrical Engineering
- Tesmiha Trožić, Faculty of Economics
- Slavica Vučić, Faculty of Technology

1984
- Milena Došen, Economics College
- Mirjana Došen, Applied Sciences College
- Valerija Dragojević, Faculty of Law
- Migdad Hadžibegović, Faculty of Medicine
- Damir Jusufović, Faculty of Medicine
- Milena Marčetić, Faculty of Economics
- Snježana Peno, Faculty of Economics

1985
- Zvjezdana Šalvarica, Faculty of Medicine

1986
- Emir Selak, Faculty of Medicine
- Dragana Janković, Faculty of Medicine
- Branka Stojanović, Faculty of Economics

1987
- Mirsad Mujadžić, Faculty of Medicine
- Vesna Mišić, Faculty of Medicine
- Senka Hadžialagić, Faculty of Medicine
- Emina Halkić, Faculty of Medicine
- Dženana Hadžisejdić, Faculty of Economics
- Ljiljana Latinović, Faculty of Law
- Ivanka Mišić, Faculty of Law

1988
- Sanja Aleksić, Faculty of Medicine
- Sanja Hadžiselimović, Faculty of Medicine
- Nataša Ilišković, Faculty of Medicine
- Darko Jurić, Faculty of Medicine
- Snježana Mitrović, Faculty of Medicine
- Slobodan Spremo, Faculty of Medicine
- Irena Tojčić, Faculty of Medicine
- Božo Sojanović, Faculty of Economics

1989
- Sanja Sefić, Faculty of Medicine
- Željka Kovačević, Faculty of Medicine
- Nebojša Manojlović, Faculty of Law
- Nikola Ditkun, Faculty of Technology

1990
- Ognjen Vasić, Faculty of Electrical Engineering
- Zoran Rakonjac, Faculty of Medicine

1993.
- Goran Spasojević., Faculty of Medicine

1994
- Igor Maksimović, Faculty of Medicine
- Melina Rakić, Faculty of Medicine

– Никола Диткун, Технолошки факултет

1990. година
– Огњен Васић, Електротехнички факултет
– Зоран Ракоњац, Медицински факултет

1993. година
– Горан Спасојевић, Медицински факултет

1994. година
– Игор Максимовић, Медицински факултет
– Мелина Ракић, Медицински факултет
– Синиша Ристић, Медицински факултет
– Дијана Савић, Педагошка академија
– Сања Савић, Педагошка академија.

1996. година
– Жељка Јовичић
– Бранкица Спасојевић
– Синиша Дмитрић
– Жељка Марјанац
– Ђорђе Војиновић
– Драгана Арежина
– Биљана Срђеновић

1997. година
– Слободанка Гаврић, Економски факултет
– Милан Јокић, Електротехнички факултет
– Александар Милашиновић, Машински факултет
– Радослав Латинчић, Машински факултет
– Драженка Кудра, Правни факултет
– Јасна Софтић, Правни факултет
– Сибела Јефтић, Природно-математички факултет
– Ђорђе Војиновић, Технолошки факултет

1998. година
– Слободанка Новаковић, Економски факултет
– Зоран Обрадовић, Медицински факултет
– Зорица Поповић, Филозофски факултет
– Татјана Кустурић, Пољопривредни факултет
– Љиљана Гламочанин, Правни факултет
– Милан Лукић, Електротехнички факултет
– Милан Јакшић, Архитектонско-грађевински факултет
– Снежана Црнчевић, Технолошки факултет
– Драшко Маринковић, Природно-математички факултет
– Драган Обрадовић, Машински факултет

1999. година
– Сања Савић, Филозофски факултет
– Јеленка Бојић, Филозофски факултет
– Невенка Леро, Економски факултет
– Биљана Глигорић, Пољопривредни факултет
– Александра Загорац, Електротехнички факултет
– Весна Сандић, Филозофски факултет
– Борислав Бајић, Машински факултет
– Радислав Тошић, Природно-математички факултет
– Дијана Стрика, Медицински факултет
– Снежана Трубајић, Правни факултет
– Татјана Качавенда, Технолошки факултет

2000. година
– Саша Петковић, Економски факултет
– Марко Чађо, Електротехнички факултет
– Милован Котур, Машински факултет
– Татјана Рогановић, Медицински факултет
– Драгана Малчић, Медицински факултет
– Славица Петковић, Медицински факултет
– Маја Врховац, Медицински факултет
– Рада Татаревић, Пољопривредни факултет
– Благоја Драгосављевић, Правни факултет
– Сњежана Поповић, Природно-математички факултет
– Драгана Арежина, Технолошки факултет
– Мирјана Арежина, Филозофски факултет
– Анђела Вујновић, Филозофски факултет
– Маја Мандић, Филозофски факултет
– Данијела Мајсторовић, Филозофски факултет
– Татјана Марјановић, Филозофски факултет

- Siniša Ristić, Faculty of Medicine
- Dijana Savić, Teacher-training Academy
- Sanja Savić, Teacher-training Academy

1996
- Željka Jovičić
- Brankica Spasojević
- Siniša Dmitrić
- Željka Marjanac
- Đorđe Vojinović
- Dragana Arežina
- Biljana Srđenović

1997
- Slobodanka Gavrić, Faculty of Economics
- Milan Jokić, Faculty of Electrical Engineering
- Aleksandar Milašinović, Faculty of Mechanical Engineering
- Radoslav Latinčić, Faculty of Mechanical Engineering
- Draženka Kudra, Faculty of Law
- Jasna Softić, Faculty of Law
- Sibela Jeftić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Đorđe Vojinović, Faculty of Technology

1998
- Slobodanka Novaković, Faculty of Economics
- Zoran Obradović, Faculty of Medicine
- Zorica Popović, Faculty of Philosophy
- Tatjana Kusturić, Faculty of Agriculture
- Ljiljana Glamočanin, Faculty of Law
- Milan Lukić, Faculty of Electrical Engineering
- Milan Jakšić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Snežana Crnčević, Faculty of Technology
- Draško Marinković, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dragan Obradović, Faculty of Mechanical Engineering

1999
- Sanja Savić, Faculty of Philosophy
- Jelenka Bojić, Faculty of Philosophy
- Nevenka Lero, Faculty of Economics
- Biljana Gligorić, Faculty of Agriculture
- Aleksandra Zagorac, Faculty of Electrical Engineering
- Vesna Sandić, Faculty of Philosophy
- Borislav Bajić, Faculty of Mechanical Engineering
- Radislav Tošić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dijana Strika, Faculty of Medicine
- Snežana Trubajić, Faculty of Law
- Tatjana Kačavenda, Faculty of Technology

2000
- Saša Petković, Faculty of Economics
- Marko Čađo, Faculty of Electrical Engineering
- Milovan Kotur, Faculty of Mechanical Engineering
- Tatjana Roganović, Faculty of Medicine
- Dragana Malčić, Faculty of Medicine
- Slavica Petković, Faculty of Medicine
- Maja Vrhovac, Faculty of Medicine
- Rada Tatarević, Faculty of Agriculture
- Blagoja Dragosavljević, Faculty of Law
- Snježana Popović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dragana Arežina, Faculty of Technology
- Mirjana Arežina, Faculty of Philosophy
- Anđela Vujnović, Faculty of Philosophy
- Maja Mandić, Faculty of Philosophy
- Danijela Majstorović, Faculty of Philosophy
- Tatjana Marjanović, Faculty of Philosophy
- Aleksandra Kostadinović, Faculty of Philosophy
- Dijana Tica, Faculty of Philosophy
- Boris Marković, Faculty of Forestry

2001
- Mirjana Jovanović, Faculty of Economics
- Dražen Brđanin, Faculty of Electrical Engineering
- Miroslav Dragić, Faculty of Mechanical Engineering

Први универзитетски кампус на десној обали Врбаса

The first university campus on the right bank of the Vrbas River

– Александра Костадиновић, Филозофски факултет
– Дијана Тица, Филозофски факултет
– Борис Марковић, Шумарски факултет

2001.година

– Мирјана Јовановић, Економски факултет
– Дражен Брђанин, Електротехнички факултет
– Мирослав Драгић, Машински факултет
– Сњежана Јањетовић, Медицински факултет
– Синиша Станковић, Медицински факултет
– Валентина Солдат, Медицински факултет
– Дарко Радић, Правни факултет
– Давор Бајић, Природно-математички факултет
– Александра Василић, Природно-математички факултет
– Биљана Сукара, Природно-математички факултет
– Радмила Међедовић, Природно-математички факултет
– Биљана Давидовић, Природно-математички факултет
– Дијана Новковић, Технолошки факултет
– Тијана Михић, Филозофски факултет
– Страхиња Димитријевић, Филозофски факултет
– Мијана Кубурић, Филозофски факултет
– Раденко Добраш, Факултет физичког васпитања и спорта

2002. година

– Леонила Церовац, Академија умјетности
– Борис Дукић, Академија умјетности
– Ванеса Кременовић, Академија умјетности
– Марија Шкаљац, Академија умјетности
– Маја Додиг, Академија умјетности
– Мирослава Пејовић, Академија умјетности
– Ивана Димитријевић, Економски факултет
– Дарко Симић, Машински факултет
– Златан Стојановић, Медицински факултет
– Татјана Марковић, Медицински факултет
– Татјана Кустурић, Пољопривредни факултет
– Драган Поповић, Правни факултет
– Наташа Милоица, Природно-математички факултет
– Бране Новаковић, Технолошки факултет
– Ерић Александра, Технолошки факултет
– Саша Шмуља, Филозофски факултет
– Аранђел Смиљанић, Филозофски факултет
– Драган Поповић, Филозофски факултет
– Борис Бабић, Филозофски факултет
– Ванеса Грбић, Филозофски факултет
– Наташа Гвозденовић, Филозофски факултет
– Далибор Гајић, Филозофски факултет
– Дијана Јелача, Филозофски факултет
– Зоран Лазендић, Шумарски факултет
– Данко Балабан, Електротехнички факултет

2003. година

– Љубица Јањетовић, Академија умјетности
– Сњежана Хрвћанин, Академија умјетности
– Раденко Милак, Академија умјетности
– Саша Павловић, Академија умјетности
– Дијана Шкондрић, Академија умјетности
– Рената Шарац, Академија умјетности
– Биљана Драгоњић, Архитектонско-грађевински факултет
– Небојша Вуковић, Економски факултет
– Чедомир Зељковић, Електротехнички факултет
– Душко Анђић, Машински факултет
– Татјана Ђурић, Медицински факултет
– Нина Марић, Медицински факултет
– Биљана Рогић, Пољопривредни факултет
– Слађана Милуновић, Правни факултет
– Свјетлана Ђурђевић, Природно-математички факултет
– Дубравко Вучковић, Природно-математички факултет
– Даница Амицић, Технолошки факултет
– Јелена Бабић, Технолошки факултет
– Јелена Бјеловук, Филозофски факултет
– Кристина Мирнић, Филозофски факултет

- Snježana Janjetović, Faculty of Medicine
- Siniša Stanković, Faculty of Medicine
- Valentina Soldat, Faculty of Medicine
- Darko Radić, Faculty of Law
- Davor Bajić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Aleksandra Vasilić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Biljana Sukara, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Radmila Međedović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Biljana Davidović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dijana Novković, Faculty of Technology
- Tijana Mihić, Faculty of Philosophy
- Strahinja Dimitrijević, Faculty of Philosophy
- Mijana Kuburić, Faculty of Philosophy
- Radenko Dobraš, Faculty of Physical Education and Sport

2002

- Leonila Cerovac, Academy of Arts
- Boris Dukić, Academy of Arts
- Vanesa Kremenović, Academy of Arts
- Marija Škaljac, Academy of Arts
- Maja Dodig, Academy of Arts
- Miroslava Pejović, Academy of Arts
- Ivana Dimitrijević, Faculty of Economics
- Darko Simić, Faculty of Mechanical Engineering
- Zlatan Stojanović, Faculty of Medicine
- Tatjana Marković, Faculty of Medicine
- Tatjana Kusturić, Faculty of Agriculture
- Dragan Popović, Faculty of Law
- Nataša Miloica, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Brane Novaković, Faculty of Technology
- Aleksandra Erić , Faculty of Technology
- Saša Šmulja, Faculty of Philosophy
- Aranđel Smiljanić, Faculty of Philosophy
- Dragan Popović, Faculty of Philosophy
- Boris Babić, Faculty of Philosophy
- Vanesa Grbić, Faculty of Philosophy
- Nataša Gvozdenović, Faculty of Philosophy
- Dalibor Gajić, Faculty of Philosophy
- Dijana Jelača, Faculty of Philosophy
- Zoran Lazendić, Faculty of Forestry
- Danko Balaban, Faculty of Electrical Engineering

2003

- Ljubica Janjetović, Academy of Arts
- Snježana Hrvaćanin, Academy of Arts
- Radenko Milak, Academy of Arts
- Saša Pavlović, Academy of Arts
- Dijana Škondrić, Academy of Arts
- Renata Šarac, Academy of Arts
- Biljana Dragonjić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Nebojša Vuković, Faculty of Economics
- Čedomir Zeljković, Faculty of Electrical Engineering
- Duško Anđić, Faculty of Mechanical Engineering
- Tatjana Đurić, Faculty of Medicine
- Nina Marić, Faculty of Medicine
- Biljana Rogić, Faculty of Agriculture
- Slađana Milunović, Faculty of Law
- Svjetlana Đurđević, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dubravko Vučković, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Danica Amidžić, Faculty of Technology
- Jelena Babić, Faculty of Technology
- Jelena Bjelovuk, Faculty of Philosophy
- Kristina Mirnić, Faculty of Philosophy
- Tijana Ilić, Faculty of Philosophy
- Branka Medić, Faculty of Philosophy
- Nedeljko Jović, Faculty of Forestry
- Vladimir Jakovljević, Faculty of Physical Education and Sport

2004

- Nenad Malešević, Academy of Arts

- Тијана Илић, Филозофски факултет
- Бранка Медић, Филозофски факултет
- Недељко Јовић, Шумарски факултет
- Владимир Јаковљевић, Факултет физичког васпитања и спорта

2004. година
- Ненад Малешевић, Академија умјетности
- Љубица Катанић, Академија умјетности
- Миодраг Манојловић, Академија умјетности
- Жељко Јелић, Академија умјетности
- Марина Радуљ, Архитектонско-грађевински факултет
- Драгана Шврака, Економски факултет
- Јагода Пејаковић, Економски факултет
- Далибор Томаш, Економски факултет
- Дарко Томаш, Економски факултет
- Драгана Корда, Електротехнички факултет
- Зоран Јанковић, Машински факултет
- Драгана Продановић, Медицински факултет
- Биљана Лолић, Пољопривредни факултет
- Душко Глодић, Природно-математички факултет
- Душко Богданић, Природно-математички факултет
- Ивана Ђурић, Природно-математички факултет
- Марина Мршић, Природно-математички факултет
- Славен Филиповић, Природно-математички факултет
- Наташа Лакић, Технолошки факултет
- Љиљана Милановић, Филозофски факултет
- Мирела Симић, Филозофски факултет
- Верица Братић, Филозофски факултет
- Дијана Миличић, Филозофски факултет
- Невена Вучен, Филозофски факултет
- Оливера Петровић, Филозофски факултет
- Драган Стојичић, Шумарски факултет
- Предраг Бургић, Факултет физичког васпитања и спорта

2005. година
- Игор Паспаљ, Академија умјетности
- Зоран Летић, Архитектонско-грађевински факултет
- Биљана Богићевић, Економски факултет
- Кемал Хајвазовић, Електротехнички факултет
- Биљана Ђудуровић, Машински факултет
- Бојан Томанић, Медицински факултет
- Лидија Томић, Пољопривредни факултет
- Милана Вукојевић, Правни факултет
- Триво Јелисавац, Природно-математички факултет
- Драгана Марић, Технолошки факултет
- Магдалена Дошлов, Филозофски факултет
- Јелена Марчета, Шумарски факултет
- Саша Јовановић, Факултет физичког васпитања и спорта

2006. година
- Милан Крајновић, Академија умјетности
- Илија Солдат, Архитектонско-грађевински факултет
- Љубица Рађеновић, Економски факултет
- Игор Тимарац, Електротехнички факултет
- Ранко Радоњић, Машински факултет
- Дејана Анушић, Медицински факултет
- Бранимир Њежић, Пољопривредни факултет
- Невена Метлар, Правни факултет
- Борис Марјановић, Природно-математички факултет
- Зора Јандрић, Технолошки факултет
- Горана Тешановић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Андреја Марић, Филозофски факултет
- Маријана Каповић, Шумарски факултет

2007. година
- Гордана Савић, Академија умјетности
- Драгана Хркић, Архитектонско-грађевински факултет
- Драган Глигорић, Економски факултет

- Ljubica Katanić, Academy of Arts
- Miodrag Manojlović, Academy of Arts
- Željko Jelić, Academy of Arts
- Marina Radulj, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Dragana Švraka, Faculty of Economics
- Jagoda Pejaković, Faculty of Economics
- Dalibor Tomaš, Faculty of Economics
- Darko Tomaš, Faculty of Economics
- Dragana Korda, Faculty of Electrical Engineering
- Zoran Janković, Faculty of Mechanical Engineering
- Dragana Prodanović, Faculty of Medicine
- Biljana Lolić, Faculty of Agriculture
- Duško Glodić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Duško Bogdanić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Ivana Đurić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Marina Mršić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Slaven Filipović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Nataša Lakić, Faculty of Technology
- Ljiljana Milanović, Faculty of Philosophy
- Mirela Simić, Faculty of Philosophy
- Verica Bratić, Faculty of Philosophy
- Dijana Miličić, Faculty of Philosophy
- Nevena Vučen, Faculty of Philosophy
- Olivera Petrović, Faculty of Philosophy
- Dragan Stojičić, Faculty of Forestry
- Predrag Burgić, Faculty of Physical Education and Sport

2005

- Igor Paspalj, Academy of Arts
- Zoran Letić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Biljana Bogićević, Faculty of Economics
- Kemal Hajvazović, Faculty of Electrical Engineering
- Biljana Đudurović, Faculty of Mechanical Engineering
- Bojan Tomanić, Faculty of Medicine
- Lidija Tomić, Faculty of Agriculture
- Milana Vukojević, Faculty of Law
- Trivo Jelisavac, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dragana Marić, Faculty of Technology
- Magdalena Došlov, Faculty of Philosophy
- Jelena Marčeta, Faculty of Forestry
- Saša Jovanović, Faculty of Physical Education and Sport

2006

- Milan Krajnović, Academy of Arts
- Ilija Soldat, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Ljubica Rađenović, Faculty of Economics
- Igor Timarac, Faculty of Electrical Engineering
- Ranko Radonjić, Faculty of Mechanical Engineering
- Dejana Anušić, Faculty of Medicine
- Branimir Nježić, Faculty of Agriculture
- Nevena Metlar, Faculty of Law
- Boris Marjanović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Zora Jandrić, Faculty of Technology
- Gorana Tešanović, Faculty of Physical Education and Sport
- Andreja Marić, Faculty of Philosophy
- Marijana Kapović, Faculty of Forestry

2007

- Gordana Savić, Academy of Arts
- Dragana Hrkić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Dragan Gligorić, Faculty of Economics
- Dino Kosić, Faculty of Electrical Engineering
- Branislav Sredanović, Faculty of Mechanical Engineering
- Dušan Bilbija, Faculty of Medicine
- Marinko Vekić, Faculty of Agriculture

- Дино Косић, Електротехнички факултет
- Бранислав Средановић, Машински факултет
- Душан Билбија, Медицински факултет
- Маринко Векић, Пољопривредни факултет
- Јована Пушац, Правни факултет
- Славко Брдар, Природно-математички факултет
- Јелена Јанковић, Технолошки факултет
- Моника Валандро, Факултет физичког васпитања и спорта
- Данијела Станишић, Филозофски факултет
- Владимир Петковић, Шумарски факултет

2008. година

- Милица Тошић, Академија умјетности
- Ивана Ћургуз, Архитектонско-грађевински факултет
- Марија Јокић, Економски факултет
- Невена Антешевић, Електротехнички факултет
- Милица Граховац, Машински факултет
- Небојша Михајлица, Медицински факултет
- Бранка Костић, Пољопривредни факултет
- Стојана Копања, Правни факултет
- Миланка Јанковић, Природно-математички факултет
- Јелена Пратица, Технолошки факултет
- Кристина Пантелић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Данијела Антић, Филозофски факултет
- Татјана Марковић, Филозофски факултет
- Бранислав Цвјетковић, Шумарски факултет

2009. година

- Дарија Гордић, Академија умјетности
- Сузана Милић, Архитектонско-грађевински факултет
- Денис Туркановић, Економски факултет
- Огњен Јолџић, Електротехнички факултет
- Миле Гачић, Машински факултет
- Наташа Бубић, Медицински факултет
- Маја Мирковић, Пољопривредни факултет
- Милијана Лепир, Правни факултет
- Милан Врућинић, Природно-математички факултет
- Дарио Дувњак, Рударски факултет
- Владана Грабеж, Технолошки факултет
- Далибор Даниловић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Бранка Штрбац, Филозофски факултет
- Дамир Мрђеновић, Шумарски факултет

2010. година

- Биљана Шева, Академија умјетности
- Дарко Антић, Архитектонско-грађевински факултет
- Борис Бајић, Економски факултет
- Јасмина Смаиловић, Електротехнички факултет
- Зоран Вујасин, Машински факултет
- Борис Панчић, Медицински факултет
- Бојан Кљечанин, Пољопривредни факултет
- Мирјана Богуновић, Правни факултет
- Нина Лујић, Природно-математички факултет
- Жарко Ковачевић, Рударски факултет
- Звјездана Пејић, Технолошки факултет
- Светислав Лазић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Тамара Кајтез, Факултет политичких наука
- Тамара Бијелић, Филозофски факултет
- Невена Радуловић, Филолошки факултет
- Слађана Ђурица, Шумарски факултет

2011. година

- Ведрана Стојић, Академија умјетности
- Мирослав Малиновић, Архитектонско-грађевински факултет
- Матеа Златковић, Економски факултет
- Младен Велетић, Електротехнички факултет
- Бошко Бабић, Машински факултет
- Сања Бундало, Медицински факултет
- Весна Деспот, Пољопривредни факултет
- Јелена Вукадиновић, Правни факултет
- Тамара Падежанин, Природно-математички факултет

- Jovana Pušac, Faculty of Law
- Slavko Brdar, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Jelena Janković, Faculty of Technology
- Monika Valandro, Faculty of Physical Education and Sport
- Danijela Stanišić, Faculty of Philosophy
- Vladimir Petković, Faculty of Forestry

2008

- Milica Tošić, Academy of Arts
- Ivana Ćurguz, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Marija Jokić, Faculty of Economics
- Nevena Antešević, Faculty of Electrical Engineering
- Milica Grahovac, Faculty of Mechanical Engineering
- Nebojša Mihajlica, Faculty of Medicine
- Branka Kostić, Faculty of Agriculture
- Stojana Kopanja, Faculty of Law
- Milanka Janković, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Jelena Pratica, Faculty of Technology
- Kristina Pantelić, Faculty of Physical Education and Sport
- Danijela Antić, Faculty of Philosophy
- Tatjana Marković, Faculty of Philosophy
- Branislav Cvjetković, Faculty of Forestry

2009

- Darija Gordić, Academy of Arts
- Suzana Milić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Denis Turkanović Faculty of Economics
- Ognjen Joldžić, Faculty of Electrical Engineering
- Mile Gačić, Faculty of Mechanical Engineering
- Nataša Bubić, Faculty of Medicine
- Maja Mirković, Faculty of Agriculture
- Milijana Lepir, Faculty of Law
- Milan Vrućinić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Dario Duvnjak, Faculty of Mining Engineering
- Vladana Grabež, Faculty of Technology
- Dalibor Danilović, Faculty of Physical Education and Sport
- Branka Štrbac, Faculty of Philosophy
- Damir Mrđenović, Faculty of Forestry

2010

- Biljana Ševa, Academy of Arts
- Darko Antić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Boris Bajić, Faculty of Economics
- Jasmina Smailović, Faculty of Electrical Engineering
- Zoran Vujasin, Faculty of Mechanical Engineering
- Boris Pančić, Faculty of Medicine
- Bojan Klječanin, Faculty of Agriculture
- Mirjana Bogunović, Faculty of Law
- Nina Lujić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Žarko Kovačević, Faculty of Mining Engineering
- Zvjezdana Pejić, Faculty of Technology
- Svetislav Lazić, Faculty of Physical Education and Sport
- Tamara Kajtez, Faculty of Political Science
- Tamara Bijelić, Faculty of Philosophy
- Nevena Radulović, Faculty of Philology
- Slađana Đurica, Faculty of Forestry

2011

- Vedrana Stojić, Academy of Arts
- Miroslav Malinović, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Matea Zlatković, Faculty of Economics
- Mladen Veletić, Faculty of Electrical Engineering
- Boško Baćić, Faculty of Mechanical Engineering
- Sanja Bundalo, Faculty of Medicine
- Vesna Despot, Faculty of Agriculture
- Jelena Vukadinović, Faculty of Law
- Tamara Padežanin, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Igor Šurlan, Faculty of Mining Engineering
- Nataša Đurica, Faculty of Technology

- Игор Шурлан, Рударски факултет
- Наташа Ђурица, Технолошки факултет
- Немања Злојутро, Факултет физичког васпитања и спорта
- Драга Гајић, Факултет политичких наука
- Саша Карановић, Филозофски факултет
- Данијел Дојчиновић, Филолошки факултет
- Жељко Кецман, Шумарски факултет

2012. година
- Дејан Јанковић, Академија умјетности
- Славко Васиљевић, Архитектонско-грађевински факултет
- Бобана Чегар, Економски факултет
- Синиша Вуковић, Електротехнички факултет
- Индир Мујанић, Машински факултет
- Горан Арлов, Медицински факултет
- Ања Ћосић, Пољопривредни факултет
- Дејан Пилиповић, Правни факултет
- Марко Иванишевић, Природно-математички факултет
- Радмила Котаран, Рударски факултет
- Ивана Недић, Технолошки факултет
- Оливер Кричка, Факултет физичког васпитања и спорта
- Стеван Салатић, Факултет политичких наука
- Лана Вујаковић, Филозофски факултет
- Мирјана Вајкановић, Филолошки факултет
- Далиборка Керезовић, Шумарски факултет
- Јована Самопјан, Висока школа унутрашњих послова

2013. година
- Сања Бобрек, Академија умјетности
- Божана Бањић, Архитектонско-грађевински факултет
- Звјездана Бошњак, Економски факултет
- Ђорђе Лекић, Електротехнички факултет
- Бојан Маљурић, Машински факултет
- Милица Гајић, Медицински факултет
- Зорана Поповић, Пољопривредни факултет
- Ирена Радић, Правни факултет
- Марко Ђукановић, Природно-математички факултет
- Владимир Бановић, Рударски факултет
- Анђелка Вуковић, Технолошки факултет
- Драгана Мисита, Факултет физичког васпитања и спорта
- Борислав Вукојевић, Факултет политичких наука
- Гордана Ловрић, Филозофски факултет
- Бранка Биљановић, Филолошки факултет
- Славица Пјекни, Шумарски факултет
- Гордана Шакотић, Висока школа унутрашњих послова

2014. година
- Саша Татић, Академија умјетности
- Гордана Јаковљевић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Валентина Вукотић, Економски факултет
- Филип Савић, Електротехнички факултет
- Милица Предраговић, Машински факултет
- Дарко Депчински, Медицински факултет
- Ђурађ Хајдер, Пољопривредни факултет
- Сања Лепир, Правни факултет
- Слободан Гњато, Природно-математички факултет
- Александар Лукић, Рударски факултет
- Мирела Зеленковић, Технолошки факултет
- Дијана Радовић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Александра Црногорац, Факултет политичких наука
- Никола Чворовић, Филозофски факултет
- Невена Поповић, Филолошки факултет
- Ђорђије Милановић, Шумарски факултет
- Даница Гњатовић, Висока школа унутрашњих послова

2015. година
- Жељка Паић, Академија умјетности

- Nemanja Zlojutro, Faculty of Physical Education and Sport
- Draga Gajić, Faculty of Political Science
- Saša Karanović, Faculty of Philosophy
- Danijel Dojčinović, Faculty of Philology
- Željko Kecman, Faculty of Forestry

2012

- Dejan Janković, Academy of Arts
- Slavko Vasiljević, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Bobana Čegar, Faculty of Economics
- Siniša Vuković, Faculty of Electrical Engineering
- Indir Mujanić, Faculty of Mechanical Engineering
- Goran Arlov, Faculty of Medicine
- Anja Ćosić, Faculty of Agriculture
- Dejan Pilipović, Faculty of Law
- Marko Ivanišević, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Radmila Kotaran, Faculty of Mining Engineering
- Ivana Nedić, Faculty of Technology
- Oliver Krička, Faculty of Physical Education and Sport
- Stevan Salatić, Faculty of Political Science
- Lana Vujaković, Faculty of Philosophy
- Mirjana Vajkanović, Faculty of Philology
- Daliborka Kerezović, Faculty of Forestry
- Jovana Samopjan, College of Interior

2013

- Sanja Bobrek, Academy of Arts
- Božana Baćić, Faculty of Architecture and Civil Engineering
- Zvjezdana Bošnjak, Faculty of Economics
- Đorđe Lekić, Faculty of Electrical Engineering
- Bojan Maljurić, Faculty of Mechanical Engineering
- Milica Gajić, Faculty of Medicine
- Zorana Popović, Faculty of Agriculture
- Irena Radić, Faculty of Law
- Marko Đukanović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Vladimir Banović, Faculty of Mining Engineering
- Anđelka Vuković, Faculty of Technology
- Dragana Misita, Faculty of Physical Education and Sport
- Borislav Vukojević, Faculty of Political Science
- Gordana Lovrić, Faculty of Philosophy
- Branka Biljanović, Faculty of Philology
- Slavica Pjekni, Faculty of Forestry
- Gordana Šakotić, College of Interior

2014

- Saša Tatić, Academy of Arts
- Gordana Jakovljević, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Valentina Vukotić, Faculty of Economics
- Filip Savić, Faculty of Electrical Engineering
- Milica Predragović, Faculty of Mechanical Engineering
- Darko Depčinski, Faculty of Medicine
- Đurađ Hajder, Faculty of Agriculture
- Sanja Lepir, Faculty of Law
- Slobodan Gnjato, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Aleksandar Lukić, Faculty of Mining Engineering
- Mirela Zelenković, Faculty of Technology
- Dijana Radović, Faculty of Physical Education and Sport
- Aleksandra Crnogorac, Faculty of Political Science
- Nikola Čvorović, Faculty of Philosophy
- Nevena Popović, Faculty of Philology
- Đorđije Milanović, Faculty of Forestry
- Danica Gnjatović, College of Interior

2015

- Željka Paić, Academy of Arts
- Dragana Skorup, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Dijana Bojić, Faculty of Economics
- Duško Gatarić, Faculty of Electrical Engineering
- Igor Babić, Faculty of Mechanical Engineering
- Nevena Jokić, Faculty of Medicine

Универзитетски град
University Campus

- Драгана Скоруп, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Дијана Бојић, Економски факултет
- Душко Гатарић, Електротехнички факултет
- Игор Бабић, Машински факултет
- Невена Јокић, Медицински факултет
- Дајана Василић, Пољопривредни факултет
- Игор Поповић, Правни факултет
- Нада Видовић, Природно-математички факултет
- Казимир Јакић, Рударски факултет
- Александра Шиник, Технолошки факултет
- Александар Пајкић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Драгана Зуровац, Факултет политичких наука
- Бранислава Амицић, Филозофски факултет
- Милица Гузијан, Филолошки факултет
- Десанка Лазић, Шумарски факултет
- Николина Кнежевић, Висока школа унутрашњих послова

2016. година

- Лидија Бојиновић, Академија умјетности
- Слободан Пеулић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Бојан Кресојевић, Економски факултет
- Миломир Бабић, Електротехнички факултет
- Угљеша Станковић, Машински факултет
- Нина Вукичевић, Медицински факултет
- Сара Поповић, Пољопривредни факултет
- Тања Дундић, Правни факултет
- Бојана Лукајић, Природно-математички факултет
- Душко Торбица, Рударски факултет
- Николина Макивић, Технолошки факултет
- Тања Рачић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Душан Кондић, Факултет политичких наука
- Борис Рујевић, Филозофски факултет
- Сара Рондаш, Филолошки факултет
- Милан Стојановић, Шумарски факултет
- Зоран Мартић, Висока школа унутрашњих послова

2017. година

- Јелена Вучић, Академија умјетности
- Сњежана Миловановић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Јелица Растока, Економски факултет
- Милица Лекић, Електротехнички факултет
- Милана Њежић, Машински факултет
- Мирослав Живковић, Медицински факултет
- Срђан Чоловић, Пољопривредни факултет
- Александар Форца, Правни факултет
- Владан Јагузовић, Природно-математички факултет
- Вида Тешић, Рударски факултет
- Маја Стојковић, Технолошки факултет
- Зоран Вукало, Факултет физичког васпитања и спорта
- Милена Савковић, Факултет политичких наука
- Тамара Гламочак, Факултет безбједносних наука
- Весна Ковачевић, Филозофски факултет
- Сања Милићевић, Филолошки факултет
- Јелена Велага, Шумарски факултет

2018. година

- Јања Бијелић, Академија умјетности
- Дајана Папаз, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Душица Босанчић, Економски факултет
- Александар Келечевић, Електротехнички факултет
- Зоран Граховац, Машински факултет
- Младен Ђурић, Медицински факултет
- Слађана Прерадовић, Пољопривредни факултет
- Вера Караћ, Правни факултет

- Dajana Vasilić, Faculty of Agriculture
- Igor Popović, Faculty of Law
- Nada Vidović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Kazimir Jakić, Faculty of Mining Engineering
- Aleksandra Šinik, Faculty of Technology
- Aleksandar Pajkić, Faculty of Physical Education and Sport
- Dragana Zurovac, Faculty of Political Science
- Branislava Amidžić, Faculty of Philosophy
- Milica Guzijan, Faculty of Philology
- Desanka Lazić, Faculty of Forestry
- Nikolina Knežević, College of Interior

2016

- Lidija Bojinović, Academy of Arts
- Slobodan Peulić, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Bojan Kresojević, Faculty of Economics
- Milomir Babić, Faculty of Electrical Engineering
- Uglješa Stanković, Faculty of Mechanical Engineering
- Nina Vukičević, Faculty of Medicine
- Sara Popović, Faculty of Agriculture
- Tanja Dundić, Faculty of Law
- Bojana Lukajić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Duško Torbica, Faculty of Mining Engineering
- Nikolina Makivić, Faculty of Technology
- Tanja Račić, Faculty of Physical Education and Sport
- Dušan Kondić, Faculty of Political Science
- Boris Rujević, Faculty of Philosophy
- Sara Rondaš, Faculty of Philology
- Milan Stojanović, Faculty of Forestry
- Zoran Martić, College of Interior

2017

- Jelena Vučić, Academy of Arts
- Snježana Milovanović, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Jelica Rastoka, Faculty of Economics
- Milica Lekić, Faculty of Electrical Engineering
- Milana Nježić, Faculty of Mechanical Engineering
- Miroslav Živković, Faculty of Medicine
- Srđan Čolović, Faculty of Agriculture
- Aleksandar Forca, Faculty of Law
- Vladan Jaguzović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Vida Tešić, Faculty of Mining Engineering
- Maja Stojković, Faculty of Technology
- Zoran Vukalo, Faculty of Physical Education and Sport
- Milena Savković, Faculty of Political Science
- Tamara Glamočak, Faculty of Security Science Faculty of Security Science
- Vesna Kovačević, Faculty of Philosophy
- Sanja Milićević, Faculty of Philology
- Jelena Velaga, Faculty of Forestry

2018

- Janja Bijelić, Academy of Arts
- Dajana Papaz, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Dušica Bosančić, Faculty of Economics
- Aleksandar Kelečević, Faculty of Electrical Engineering
- Zoran Grahovac, Faculty of Mechanical Engineering
- Mladen Đurić, Faculty of Medicine
- Slađana Preradović, Faculty of Agriculture
- Vera Karać, Faculty of Law
- Boris Topalović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Stefan Usorac, Faculty of Mining Engineering
- Staniša Latinović, Faculty of Technology
- Biljana Borenović, Faculty of Physical Education and Sport

- Борис Топаловић, Природно-математички факултет
- Стефан Усорац, Рударски факултет
- Станиша Латиновић, Технолошки факултет
- Биљана Бореновић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Мирјана Дамјенић, Факултет политичких наука
- Петар Ђукић, Факултет безбједносних наука
- Милијана Вулин, Филозофски факултет
- Сандра Батез, Филолошки факултет
- Озрен Жоља, Шумарски факултет

2019. година

- Светозар Родић, Академија умјетности
- Зоран Кокеза, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Елвис Мујкић, Економски факултет
- Вања Старчевић, Електротехнички факултет
- Никола Бабић, Машински факултет
- Ђорђе Ђукановић, Медицински факултет
- Саша Ковачевић, Пољопривредни факултет
- Милица Ристић, Правни факултет
- Бојан Ковачевић, Природно-математички факултет
- Александар Радојчић, Рударски факултет
- Сара Лакић, Технолошки факултет
- Сања Вукојевић, Факултет безбједносних наука
- Јована Бокан, Факултет политичких наука
- Катарина Вуколић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Николина Аничић, Филозофски факултет
- Владана Перлић, Филолошки факултет
- Илија Чигоја, Шумарски факултет

2020. година

- Милана Стијак, Академија умјетности
- Страхиња Рашовић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Лана Пепић, Економски факултет
- Дамјан Прерад, Електротехнички факултет
- Стефан Готовац, Машински факултет
- Игор Лепир, Медицински факултет
- Михајло Воруна, Пољопривредни факултет
- Оливера Слијепчевић, Правни факултет
- Деан Милановић, Природно-математички факултет
- Владимир Микановић, Рударски факултет
- Бојана Поповић, Технолошки факултет
- Бранка Ђајић, Факултет безбједносних наука
- Милица Јовљевић, Факултет политичких наука
- Јован Пролић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Николина Ракић, Филозофски факултет
- Сузана Пешевић, Филолошки факултет
- Марко Матерић, Шумарски факултет

2021. година

- Маја Томић, Академија умјетности
- Аница Милановић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Никола Видовић, Економски факултет
- Бојан Дерајић, Електротехнички факултет
- Никола Радовановић, Машински факултет
- Давор Гичевски, Медицински факултет
- Леила Шепер, Пољопривредни факултет
- Игор Мирјанић, Правни факултет
- Драгана Драгичевић, Природно-математички факултет
- Бојана Милинковић, Технолошки факултет
- Душко Башкало, Факултет безбједносних наука
- Стефан Овука, Факултет политичких наука
- Александра Станивук, Факултет физичког васпитања и спорта
- Нела Смиљић, Филозофски факултет
- Сандра Чихорић, Филолошки факултет
- Филип Братић, Шумарски факултет

- Mirjana Damjenić, Faculty of Political Science
- Petar, Faculty of Security Science
- Milijana Vulin, Faculty of Philosophy
- Sandra Batez, Faculty of Philology
- Ozren Žolja, Faculty of Forestry

2019

- Svetozar Rodić, Academy of Arts
- Zoran Kokeza, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Elvis Mujkić, Faculty of Economics
- Vanja Starčević, Faculty of Electrical Engineering
- Nikola Babić, Faculty of Mechanical Engineering
- Đorđe Đukanović, Faculty of Medicine
- Saša Kovačević, Faculty of Agriculture
- Milica Ristić, Faculty of Law
- Bojan Kovačević, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Aleksandar Radojčić, Faculty of Mining Engineering
- Sara Lakić, Faculty of Technology
- Sanja Vukojević, Faculty of Security Science
- Jovana Bokan, Faculty of Political Science
- Katarina Vukolić, Faculty of Physical Education and Sport
- Nikolina Aničić, Faculty of Philosophy
- Vladana Perlić, Faculty of Philology
- Ilija Čigoja, Faculty of Forestry

2020

- Milan Krajnović, Academy of Arts
- Zoran Kokeza, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Lana Pepić, Faculty of Economics
- Damjan Prerad, Faculty of Electrical Engineering
- Stefan Gotovac, Faculty of Mechanical Engineering
- Igor Lepir, Faculty of Medicine
- Mihajlo Voruna, Faculty of Agriculture
- Olivera Slijepčević, Faculty of Law
- Dean Milanović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Vladimir Mikanović, Faculty of Mining Engineering
- Bojana Popović, Faculty of Technology
- Branka Đajić, Faculty of Security Science
- Milica Jovljević, Faculty of Political Science
- Jovan Prolić, Faculty of Physical Education and Sport
- Nikolina Rakić, Faculty of Philosophy
- Suzana Pešević, Faculty of Philology
- Marko Materić, Faculty of Forestry

2021

- Maja Tomić, Academy of Arts
- Anica Milanović, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Nikola Vidović, Faculty of Economics
- Bojan Derajić, Faculty of Electrical Engineering
- Nikola Radovanović, Faculty of Mechanical Engineering
- Davor Gičevski, Faculty of Medicine
- Leila Šeper, Faculty of Agriculture
- Igor Mirjanić, Faculty of Law
- Dragana Dragičević, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Bojana Milinković, Faculty of Technology
- Duško Baškalo, Faculty of Security Science
- Stefan Ovuka, Faculty of Political Science
- Aleksandra Stanivuk, Faculty of Physical Education and Sport
- Nela Smiljić, Faculty of Philosophy
- Sandra Čihorić, Faculty of Philology
- Filip Bratić, Faculty of Forestry

2022

- Maša Brujić, Academy of Arts
- Vladimir Smiljanić, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Đorđe Petrović, Faculty of Economics
- Bojan Bulatović, Faculty of Electrical Engineering

2022. година

- Маша Брујић, Академија умјетности
- Владимир Смиљанић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Ђорђе Петровић, Економски факултет
- Бојан Булатовић, Електротехнички факултет
- Жељко Ступар, Машински факултет
- Душка Регода, Медицински факултет
- Бранимир Цајић, Пољопривредни факултет
- Наташа Бабић, Правни факултет
- Теодора Томовић, Природно-математички факултет
- Александра Колунџија, Технолошки факултет
- Невена Милунић, Факултет безбједносних наука
- Огњен Радишић, Факултет политичких наука
- Јелена Гајић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Георгије Вулић, Филозофски факултет
- Јелена Раца, Филолошки факултет
- Младен Самарџић, Шумарски факултет

2023. година

- Стефан Лопандић, Академија умјетности
- Владан Јанковић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Тамара Бећаревић, Економски факултет
- Јелена Пашевски, Електротехнички факултет
- Зоран Марјановић, Машински факултет
- Стефан Божић, Медицински факултет
- Теодора Асановић, Пољопривредни факултет
- Марко Соломун, Правни факултет
- Борка Малешевић, Природно-математички факултет
- Марија Бера, Технолошки факултет
- Милица Хрвач, Факултет безбједносних наука
- Аднан Селимовић, Факултет политичких наука
- Виолета Топић, Филозофски факултет
- Викторија Јокић, Филолошки факултет
- Александра Столица, Шумарски факултет

2024. година

- Александар Јосиповић, Академија умјетности
- Бранка Јаковљевић, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
- Анђела Смиљанић, Економски факултет
- Марко Радусиновић, Електротехнички факултет
- Дејан Вујасин, Машински факултет
- Златко Павловић, Медицински факултет
- Дејан Илић, Пољопривредни факултет
- Алексеј Инџић, Правни факултет
- Тода Игњатовић, Природно-математички факултет
- Анес Жерић, Рударски факултет
- Ирена Винчић, Технолошки факултет
- Жељка Пиљагић, Факултет безбједносних наука
- Јована Дрљача , Факултет политичких наука
- Томислав Вукомановић, Факултет физичког васпитања и спорта
- Гаврило Чамбер, Филозофски факултет
- Валентина Копрена, Филолошки факултет
- Стојанка Берић, Шумарски факултет

- Željko Stupar, Faculty of Mechanical Engineering
- Duška Regoda, Faculty of Medicine
- Branimir Džajić, Faculty of Agriculture
- Nataša Babić, Faculty of Law
- Teodora Tomović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Aleksandra Kolundžija, Faculty of Technology
- Nevena Milunić, Faculty of Security Science
- Ognjen Radišić, Faculty of Political Science
- Jelena Gajić, Faculty of Physical Education and Sport
- Georgije Vulić, Faculty of Philosophy
- Jelena Raca, Faculty of Philology
- Mladen Samardžić, Faculty of Forestry

2023

- Stefan Lopandić, Academy of Arts
- Vladan Janković, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Tamara Bećarević, Faculty of Economics
- Jelena Paševski, Faculty of Electrical Engineering
- Zoran Marjanović, Faculty of Mechanical Engineering
- Stefan Božić, Faculty of Medicine
- Teodora Asanović, Faculty of Agriculture
- Marko Solomun, Faculty of Law
- Borka Malešević, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Marija Bera, Faculty of Technology
- Milica Hrvač, Faculty of Security Science
- Adnan Selimović, Faculty of Political Science
- Violeta Topić, Faculty of Philosophy
- Viktorija Jokić, Faculty of Philology
- Aleksandra Stolica, Faculty of Forestry

2024

- Aleksandar Josipović, Academy of Arts
- Branka Jakovljević, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy
- Anđela Smiljanić, Faculty of Economics
- Marko Radusinović, Faculty of Electrical Engineering
- Dejan Vujasin, Faculty of Mechanical Engineering
- Zlatko Pavlović, Faculty of Mechanical Engineering
- Dejan Ilić, Faculty of Agriculture
- Aleksej Indžić, Faculty of Law
- Toda Ignjatović, Faculty of Natural Sciences and Mathematics
- Anes Žerić, Faculty of Mining Engineering
- Irena Vinčić, Faculty of Technology
- Željka Piljagić, Faculty of Security Science
- Jovana Drljača , Faculty of Political Science
- Tomislav Vukomanović, Faculty of Physical Education and Sport
- Gavrilo Čamber, Faculty of Philosophy
- Valentina Koprena, Faculty of Philology
- Stojanka Berić, Faculty of Forestry

Кабинет ректора

Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука

У Кабинету ректора Универзитета у Бањој Луци обављају се послови који су непосредно везани за потребе рада ректора.

Ријеч је о пословима на пријему поште ректора, организацији стручних и административно-техничких послова за потребе ректора, организацији састанака, протокола, остваривању службене кореспонденције са чланицама Универзитета, те високошколским установама и организацијама и компанијама.

Кабинет руководи организацијом свих церемонијалних догађаја у организацији Ректората, као што је Свечана академија поводом Дана Универзитета, Промоција доктора наука Универзитета, те низом других активности у току године.

Кабинет ректора у континуитету организује и координише активности односа с јавношћу на Универзитету.

Радом Кабинета ректора руководи шеф Кабинета ректора, а запослени су и виши стручни сарадник за односе с јавношћу, те технички секретар.

При Кабинету ректора је и Јединица за интерну ревизију, у којој су запослени руководилац и интерни ревизор.

Циљ интерне ревизије је да кроз независно, објективно давање мишљења унаприједи пословање. Интерна ревизија пружа и подршку у остваривању општих циљева субјекта, који се односе на: усаглашеност са законима и другим прописима, поузданост, тачност и благовременост финансијских и других информација, као и ефикасност, ефективност и економичност коришћења ресурса, те заштиту имовине и информација.

Рад интерне ревизије може се посматрати кроз неколико главних активности, а то су:

1. планирање (стратешко, годишње и планирање појединачног ревизорског ангажмана),
2. спровођење ревизије (на бази узорка, прикупљање налаза и доношење закључака и препорука на бази утврђених критеријума),
3. извјештавање (годишње извјештавање према институцијама вишег нивоа власти, полугодишње и извјештавање по спроведеним појединачним ревизорским ангажманима),
4. консултантска активност (савјетодавне услуге до одређене границе за реализацију пословних циљева).

Rector's Office

Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka

The Rector's Office of the University of Banja Luka handles tasks directly related to the activities of the rector.

This includes processing the rector's incoming mail, organizing professional and administrative-technical tasks as required by the rector, arranging meetings and protocols, and facilitating official correspondence with University members, and other higher education institutions, organizations, and companies.

The Office oversees the organization of all ceremonial events held by the Rectorate, such as the Anniversary Ceremony of the University, the promotion of doctoral graduates, and various other activities throughout the year.

The Rector's Office also regularly organizes and coordinates public relations activities for the University.

The Rector's Office is managed by the Head of the Rector's Office, supported by a senior specialist for public relations and a technical secretary.

The Rector's Office also includes the Internal Audit Unit, managed by the head of the unit and staffed with an internal auditor.

The goal of internal audit is to enhance operations through providing independent, objective opinions. Internal audit also supports the achievement of the institution's general objectives, which relate to: compliance with legislation; the reliability, accuracy and timeliness of financial and other information; the efficiency, effectiveness, and economy in use of resources; and the protection of assets and information.

The work of internal audit can be viewed through several main activities, including:

1. planning (strategic, annual, and individual audit engagement planning),
2. performing audits (sample-based, gathering findings, and formulating conclusions and recommendations based on set criteria),
3. reporting (annual reporting to higher-level authorities, semi-annual, and individual audit engagement reporting),
4. advisory activities (advisory services, within certain limits, to support the entity's business objectives).

Зграда Ректората
Rectorate Building

Канцеларија за међународну и међууниверзитетску сарадњу

Office for International and Inter-University Cooperation

Проф. др Кристина Пантелић Бабић, проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу

Prof. Kristina Pantelić Babić, PhD, vice-rector for international and inter-university cooperation

Међународна сарадња игра једну од кључних улога у општем напретку активности Универзитета у Бањој Луци и у његовом препознавању како у региону и Европи тако и на глобалном нивоу, због чега Универзитет кроз цијели свој развојни период настоји да изгради плодотворне односе са универзитетима и другим различитим партнерима унутар своје земље, али и широм свијета. Из тог разлога посебно значајно постало је унапређење билатералне сарадње са међународним партнерима од 2005. године. Та година обиљежена је прикључивањем система високог образовања у Болоњски процес, а касније и у европски простор високог образовања и европски истраживачки простор. У почетку, сарадња је била фокусирана на партнере из региона, али се од 2008. године, са интеграцијом Универзитета, појачала сарадња са универзитетима из земаља Европске уније. Додатно, од 2015. године усмјерена је и на сарадњу са партнерима из Руске Федерације. Од оснивања Конфуцијевог института Универзитета у Бањој Луци у децембру 2017. године, интензивирана је сарадња и са партнерима из НР Кине.

Међународна сарадња на Универзитету обухвата билатералне и мултилатералне споразуме, представљање универзитета, чланство у међународним мрежама и удружењима високошколских установа, рад на међународним образовним пројектима, као и организовање размјене студената и особља. Први документ са елементима стратешког планирања међународне сарадње усвојен је у септембру 2010. године под називом Стратешки правци и циљеви развоја међународне сарадње на Универзитету у Бањој Луци. Међународна сарадња на високошколским установама у посљедњој деценији развила се у један шири процес познат као интернационализација, који обухвата укљученост цјелокупног особља, студената, али и свих партнера, кроз међународно дјеловање у области наставе, науке и система подршке. Универзитет у Бањој Луци активно учествује у укупном развоју општих трендова и у пољу интернаци-

International cooperation plays a pivotal role in the overall advancement of activities at the University of Banja Luka and its recognition regionally, across Europe, and globally, which is why the University has continually strived throughout its development to establish fruitful relationships with universities and other diverse partners both within the country and worldwide. This is why the enhancement of bilateral cooperation with international partners has been particularly significant since 2005. That year, the national higher education system joined the Bologna Process, and later the European Higher Education Area and the European Research Area. Initially, the cooperation focused on partners within the region, but as of 2008, with the integration of the University, collaboration intensified with universities in European Union countries. Additionally, since 2015, efforts have also been directed towards cooperation with partners from the Russian Federation. The establishment of the Confucius Institute at the University of Banja Luka in December 2017 further intensified cooperation with partners in the People's Republic of China.

International cooperation at the University encompasses bilateral and multilateral agreements, representation of the University, membership in international networks and associations of higher education institutions, participation in international education projects, and the organization of student and staff exchanges. The first document outlining strategic planning for international cooperation was adopted in September 2010 under the title *Strategic Directions and Objectives for the Development of International Cooperation at the University of Banja Luka*. In the last decade, international cooperation at higher education institutions has expanded into a broader process known as internationalisation, involving all staff, students, and partners in international activities related to teaching, research, and support systems. The University of Banja Luka is actively engaged in the overall development of general trends, including internationalisation, and in January 2018, it adopted its

онализације, а у јануару 2018. године усвојена је прва Стратегија интернационализације Универзитета у Бањој Луци.

У сегменту билатералне и мултилатералне сарадње Универзитет има преко 120 активних споразума о сарадњи са високошколским установама из земље и иностранства. До сада највећи број споразума потписан је са партнерима из земаља региона (Србија, Словенија, Сјеверна Македонија, Хрватска, Црна Гора), затим са партнерима из земаља чланица Европске уније (Аустрија, Бугарска, Грчка, Италија, Кипар, Литванија, Мађарска, Малта, Њемачка, Пољска, Румунија, Словачка, Финска, Француска, Холандија, Чешка, Шпанија), са партнерима из земаља које имају специјалне односе са Европском унијом иако нису чланице (Грузија, Турска, и Швајцарска), затим са партнерима из Руске Федерације и НР Кине, као и са неколико партнера из Бјелорусије, Израела, Јапана, Јужне Кореје, Кубе, Молдавије, Сједињених Америчких Држава и Украјине.

Чланство у међународним мрежама и удружењима представља једну од значајних референци о спремности на сарадњу са иностраним партнерима, будући да доприноси међународном угледу и позицији универзитета на глобалном плану. Универзитет у Бањој Луци члан је Европске асоцијације универзитета (European University Association – EUA) и потписник Велике повеље универзитета (Magna Charta Universitatum). Члан је Мреже универзитета „UniAdrion", са сједиштем у Анкони (Италија), Конзорцијума институција високог образовања Кине и земаља Централне и Источне Европе (CCHEIC), Заједнице универзитета Југоисточне Европе и Западног Балкана, алијансе Across и учесник Берлинског процеса (процеса за Западни Балкан).

Размјена студената и особља изузетно је значајна активност Универзитета, која се реализује кроз међународне програме размјене, уговоре о сарадњи, студијске посјете, љетње школе, радионице, семинаре и праксу.

Универзитет је од академске 2008/09. године постао дио тзв. CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies) мреже, а од академске 2011/12. године учествовао је у реализацији шест пројеката у програму размјене Erasmus Mundus. У програму Еразмус+, у оквиру категорије Међународна кредитна размјена, Универзитет реализује размјену студената и особља са 71 партнером из 19 земаља Европе.

Посебно је значајно истаћи успјешну реализацију размјена студената и особља у периоду свјетске пандемије вирусом корона од 2020. до 2023. године, када су све започете размјене реализоване и сви су се учесници безбједно вратили на своје матичне институције. Такође, након три семестра смањених активности и размјена, обим активности и размјена не само да је враћен на претходни ниво већ је у појединим сегментима и повећана његова динамика. Тако су на Медицинском факултету основане интегрисане академске студије медицине на енглеском језику, које су први пут уписали страни студенти академске 2022/2023. године и већ наредне школске године овај студијски програм похађало је више од 120 студената.

Неки чланови академског особља и студенти Универзитета били су, или су тренутно, стипендисти различитих програма влада страних земаља. Такође, значајна је динамика активности Универзитета са партнерима из разних земаља у организацији бројних међународних образовних, научних, културних и спортских догађаја, као што су: конференције, семинари, обуке, љетне школе, студентска такмичења и сл.

Студенти Универзитета у Бањој Луци учествовали су у многим љетним школама, студијским посјетама, конференцијама, семинарима, такмичењи-

inaugural *Internationalisation Strategy of the University of Banja Luka*.

In the domain of bilateral and multilateral cooperation, the University maintains over 120 active cooperation agreements with higher education institutions in the country and abroad. The majority of agreements to date have been signed with partners from countries in the region (Serbia, Slovenia, North Macedonia, Croatia, and Montenegro), followed by partners from European Union member states (Austria, Bulgaria, Greece, Italy, Cyprus, Lithuania, Hungary, Malta, Germany, Poland, Romania, Slovakia, Finland, France, the Netherlands, the Czech Republic, Spain), partners from countries with special relationships with the European Union without being members (Georgia, Turkey, and Switzerland), partners from the Russian Federation and the People's Republic of China, as well as several partners from Belarus, Israel, Japan, South Korea, Cuba, Moldova, the United States, and Ukraine.

Membership in international networks and associations serves as a significant indicator of the University's readiness to collaborate with international partners, enhancing its global reputation and standing. The University of Banja Luka is a member of the European University Association (EUA) and a signatory of the Magna Charta Universitatum. It is also part of the UniAdrion network of universities based in Ancona, Italy, the China – Central and Eastern European Countries Higher Education Institutions Consortium (CCHEIC), the Union of Universities of Southeast Europe and the Western Balkans, the *Across* Alliance, and a participant in the Berlin Process (focused on the Western Balkans).

Student and staff mobility is a highly significant activity for the University, facilitated through international exchange programmes, cooperation agreements, study visits, summer schools, workshops, seminars, and internships.

Since the 2008/09 academic year, the University has been a participant in the *CEEPUS* (*Central European Exchange Programme for University Studies*) network, and starting from the academic year 2011/12, it has been involved in six projects under the *Erasmus Mundus* exchange programme. Under the Erasmus+ programme, within the International Credit Mobility category, the University has student and staff exchange agreements with 71 partners from 19 European countries.

A noteworthy achievement is the successful implementation of these exchanges during the global COVID-19 pandemic from 2020 to 2023, when despite the challenges, all initiated exchanges were completed, and participants safely returned to their home institutions. Moreover, after three semesters of reduced activity, not only were exchange levels restored to their previous state, but certain areas even experienced increased momentum. For example, the Faculty of Medicine introduced integrated academic studies in medicine taught in English, which enrolled its first group of international students in the academic year 2022/23. By the following year, this programme was attended by over 120 students.

Some members of the University's academic staff and students have been, or currently are, recipients of scholarships from various foreign government programmes. The University also has a high level of activity with partners from various countries in organizing numerous international educational, scientific, cultural, and sports events, such as: conferences, seminars, training sessions, summer schools, student competitions, and more.

Students of the University of Banja Luka have participated in many summer schools, study visits, conferences, seminars, competitions, and numerous other activities both domestically and abroad. At many international competitions in the fields of education, science, art, and sports, as well as in professional domain competitions, students of the University have achieved excellent results and won numerous awards.

ма и у бројним другим активностима у земљи и иностранству. На многим међународним такмичењима из области образовања, науке, умјетности и спорта, као и такмичењима у домену струке, студенти Универзитета остварили су изврсне резултате и освојили бројне награде.

Универзитет примијењених наука из Есена (Њемачка), заједно са фондацијом „Welt der Wunder", током три године додијелио је 175 једнократних стипендија студентима првог и другог циклуса студија Универзитета у Бањој Луци. У периоду од 2017. до 2021. године Универзитет примијењених наука из Есена обезбиједио је 290 стипендија заједно са фондацијом „Fairnetzen". Стипендије су се додјељивале социјално-економски угроженим студентима.

„HUAWEI Technologies" д. о. о. Бања Лука додјељивао је осам академских година, од академске 2010/11. године, „NOVUM" награде, стипендије за пет изврсних студената Универзитета у Бањој Луци.

Сваке године, приликом обиљежавања дана Универзитета и њених чланица или других пригодних датума, Универзитет и чланице организују међународне научне и стручне конференције, скупове, семинаре, округле столове и друге догађаје, који додатно доприносе успостављању и развијању партнерских односа између иностраних високошколских установа и Универзитета у Бањој Луци.

У сарадњи са партнерским институцијама и амбасадама земаља на Универзитету у Бањој Луци, основани су Аустријска библиотека 2008. године и Конфуцијев институт 2017. године.

Интензивна сарадња са амбасадама страних држава омогућила је ангажовање лектора за стране језике на Филолошком факултету (ријеч је о амбасадама Италије, Француске, САД, Њемачке, Аустрије, Чешке, Шпаније, Руске Федерације, Словеније).

Највећи број реализованих међународних образовних пројеката на Универзитету чине TEMPUS (Trans-European mobility scheme for university studies) пројекти. Од 1996. године до завршетка програма 2013. године, Универзитет у Бањој Луци учествовао је у 89 TEMPUS пројеката које је финансирала Европска комисија. У том контексту остварена је сарадња са свим државним универзитетима из Босне и Херцеговине, те са бројним универзитетима из Европске уније. Сарадња са иностраним партнерима настављена је или успостављена од 2014. године кроз образовни програм Европске комисије под називом Еразмус+. У оквиру овог програма Универзитет је успјешно учествовао у реализацији 16 пројеката, док је 11 пројеката у процесу реализације. У 2019. години одобрен је први пријављени координаторски пројекат Универзитета у Бањој Луци, под називом „Vitalising ICT Relevance in Agricultural Learning – VIRAL", за чију је реализацију био одговоран Пољопривредни факултет. Пројекат је успјешно реализован и завршен 2023. године.

Остварени су бројни контакти и реализоване су различите врсте активности и пројеката са међународним организацијама које дјелују у Босни и Херцеговини. То су: Европска комисија, Савјет Европе, Делегација ЕУ у БиХ, Канцеларија специјалног представника ЕУ у БиХ, Еразмус+ канцеларија у Босни и Херцеговини, UNDP (Развојни програм Уједињених нација), UNESCO (Агенција Уједињених нација за образовање, науку и културу), UN Women (агенција у систему Уједињених нација која се бави питањима родне равноправности и подршке женама), Британски савјет у БиХ, Француски културни центар у Бањој Луци, Амерички кутак у Бањој Луци, ADA (Аустријска развојна агенција), DAAD (Државна служба за академску размјену Њемачке), OSCE (Организација за европску безбједност и сарадњу), WUS Аустрија и др.

Универзитет сарађује са међународним и домаћим невладиним организацијама које окупљају са-

The University of Applied Sciences in Essen (Germany), in cooperation with the "Welt der Wunder" foundation, awarded 175 one-time scholarships to first- and second-cycle students of the University of Banja Luka over three years. From 2017 to 2021, the University of Applied Sciences in Essen, together with the "Fairnetzen" foundation, provided 290 scholarships, awarded to socio-economically disadvantaged students.

For eight academic years, starting from the academic year 2010/11, *HUAWEI Technologies* d. o. o. Banja Luka awarded the NOVUM Prize scholarships for five outstanding students of the University of Banja Luka.

Every year, on the occasion of the University's anniversary or other significant dates, the University and its members organise international scientific and professional conferences, gatherings, seminars, round tables, and other events, which further contribute to the establishment and development of partnerships between foreign higher education institutions and the University of Banja Luka.

In cooperation with partner institutions and the embassies of foreign countries, the University of Banja Luka established the Austrian Library in 2008 and the Confucius Institute in 2017.

Intensive cooperation with foreign embassies (Italy, France, the United States, Germany, Austria, the Czech Republic, Spain, the Russian Federation, and Slovenia) has enabled the engagement of foreign language lecturers at the Faculty of Philology.

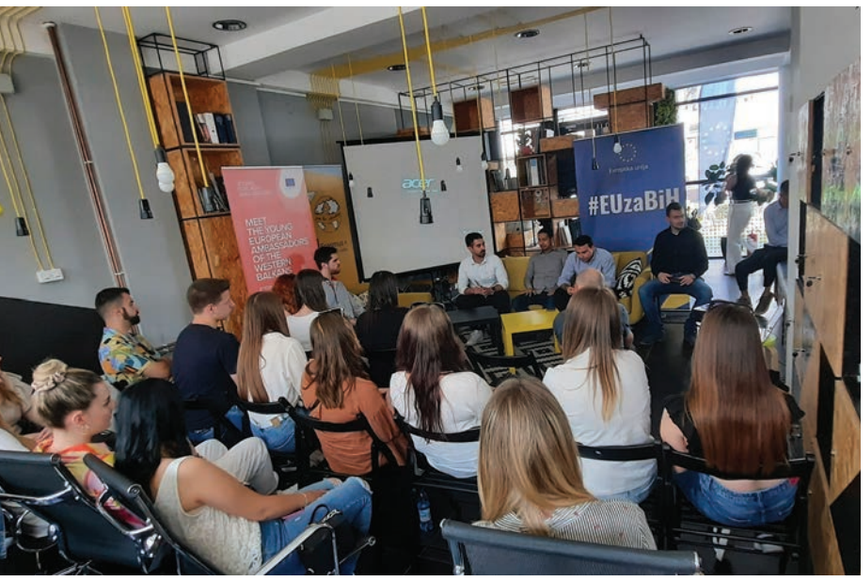
The largest number of international educational projects at the University are *TEMPUS* (*Trans-European Mobility Scheme for University Studies*) projects. From 1996 until the programme's conclusion in 2013, the University of Banja Luka participated in 89 *TEMPUS* projects funded by the European Commission. In this context, cooperation was established with all public universities in Bosnia and Herzegovina, as well as numerous universities from the European Union. Collaboration with international partners was continued or newly established from 2014 onwards through the European Commission's educational programme, Erasmus+. Within this programme, the University successfully participated in the implementation of 16 projects, with 11 projects currently in progress. In 2019, the first project coordinated by the University of Banja Luka was approved, entitled "Vitalising ICT Relevance in Agricultural Learning – VIRAL" and led by the Faculty of Agriculture. The project was successfully implemented and concluded in 2023.

Numerous contacts have been established, and various activities and projects have been carried out with international organisations operating in Bosnia and Herzegovina. These include: the European Commission, Council of Europe, EU Delegation to Bosnia and Herzegovina, Office of the EU Special Representative in Bosnia and Herzegovina, Erasmus+ Office in Bosnia and Herzegovina, UNDP (United Nations Development Programme), UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), *UN Women* (United Nations agency focusing on gender equality and women's empowerment), British Council in Bosnia and Herzegovina, French Cultural Centre in Banja Luka, American Corner in Banja Luka, *ADA* (Austrian Development Agency), *DAAD* (German Academic Exchange Service), *OSCE* (Organization for Security and Co-operation in Europe), WUS Austria, and others.

The University supports and collaborates with international and domestic non-governmental organisations that bring together current and former students of the University, with the aim of organising learning and traineeship student exchanges, enhancing various skills of students, as well as exchanging good practices and creating partnerships with similar student associations worldwide. These organisations include: IAESTE BiH (International Association for the Exchange of Students for Technical Experience), EESTEC–LC Ban-

Догађај „Једном Еразмус, увијек Еразмус”, јун 2022.

The “Once Erasmus, Always Erasmus” event, June 2022

Пријем за студенте из Индије, учеснике Зимске школе параметарског дизајна, децембар 2023.

Reception for Indian students participating in the Winter School of Parametric Design, December 2023

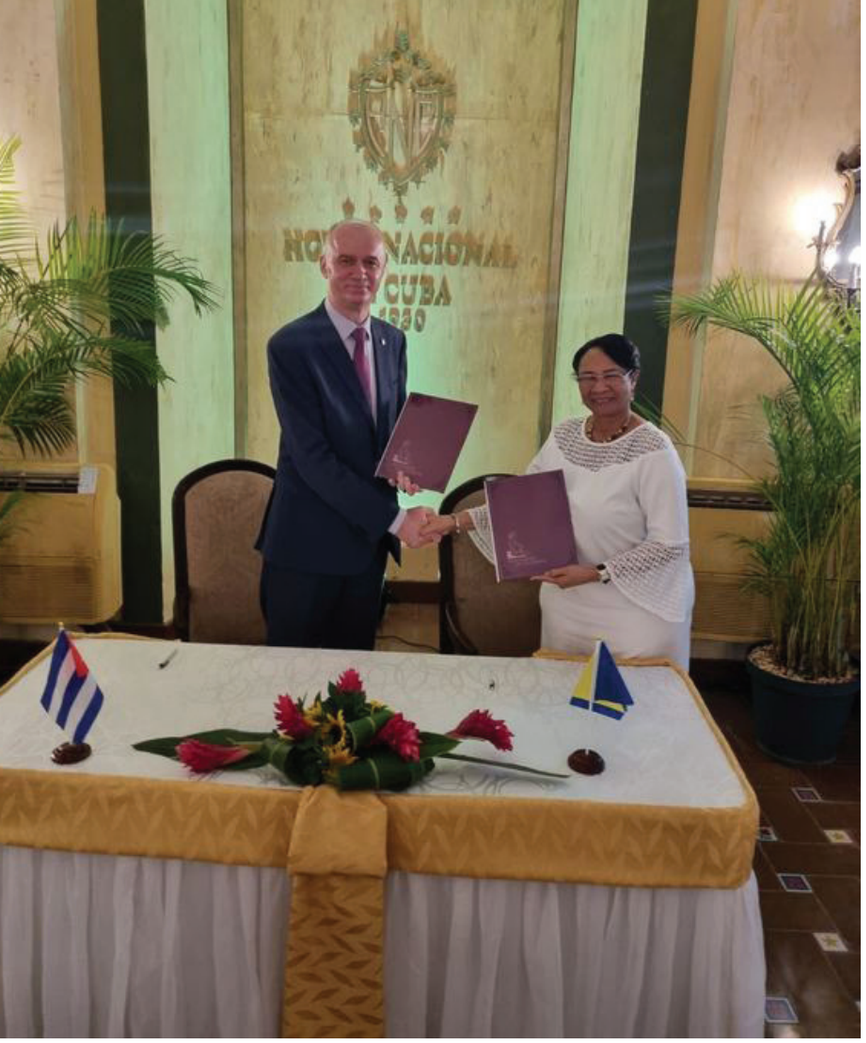
Посјета делегације Шангајског универзитета за медицину и здравствене науке, новембар 2023.

Visit of a delegation from Shanghai University of Medicine and Health Sciences, November 2023

Посјета Универзитету за међународне студије у Пекингу, децембар 2023.

Visit to Beijing University of International Studies, December 2023

Потписивање Споразума о сарадњи са Универзитетом у Хавани, мај 2023.

Signing of the Cooperation Agreement with the University of Havana, May 2023

Еразмус+ седмица размјене особља организована приликом посјете делегација Универзитета у Кадизу, јун 2022.

Erasmus+ staff mobility week, organized during the visit of delegations from the University of Cadiz, June 2022

Међународна седмица обуке особља у организацији Универзитета Радбауд, јун 2022.

International Staff Training Week organized by Radboud University, June 2022

Међународна седмица обуке особља у организацији Технолошког универзитета у Бјалистоку, април 2024.

International Staff Training Week organized by the Białystok University of Technology, April 2024.

дашње и бивше студенте Универзитета, с циљем организовања студентске размјене ради студирања и праксе, затим повећања различитих вјештина студената, као и размјене добре праксе и стварања партнерских веза са сродним студентским удружењима широм свијета. Међу тим организацијама су: IAESTE БиХ (Међународно удружење за размјену студената ради стручне праксе), EESTEC-LC Бања Лука (Европско удружење студената електротехнике – Локални комитет Бања Лука), SaMSIC (Комитет за међународну размјену студената медицине Републике Српске), AEGEE (Удружење студената Европе), Друштво српско-руског пријатељства „Братство", WBAA (Алумни удружење студената са подручја Западног Балкана) и др.

Универзитет у Бањој Луци посљедњих је година интензивно радио на системским рјешењима ради обезбјеђења квалитета те ефикасности и ефективности међународне сарадње, посебно размјене студената и особља. С циљем најбоље могуће реализације међународне сарадње, ангажовани су постојећи кадровски капацитети, усвојени различити прописи и процедуре и израђени промотивни материјали.

За спровођење активности и координације међународне сарадње задужени су проректор за међународну и међууниверзитетску сарадњу, Канцеларија за међународну и међууниверзитетску сарадњу у Ректорату са руководиоцем службе и два виша стручна сарадника, продекани за међународну сарадњу и продекани за научноистраживачки рад/умјетност и међународну сарадњу, мрежа координатора за међународну сарадњу на свим чланицама Универзитета, успостављена 2008. године, и мрежа академских координатора за међународну размјену студената и особља, успостављена 2011. године.

Године 2016. усвојен је први Правилник о међународној размјени студената и особља на Универзитету у Бањој Луци, као и низ других аката и процедура с циљем регулисања међународне размјене студената и особља, а међу њима је најважнији Водич за размјену студената и особља за одлазну и долазну размјену. Нови правилник о међународној размјени студената и особља на Универзитету у Бањој Луци усвојен је 2022. године.

Модул Међународна сарадња Интегрисаног информационог система Универзитета у Бањој Луци почео је да се користи 2019. године. Модул је креиран савременим *Java* технологијама, интегрисан са осталим модулима Информационог система Универзитета, те доступан запосленима и студентима путем веб-апликација еЗапослени и еСтудент. Основни циљ је формулисање матичних евиденција о остваривању међународне сарадње на свим нивоима организационе структуре Универзитета и у свим видовима међународне сарадње. Модул је направљен у складу са законским и подзаконским актима, а посебно Правилником о међународној размјени студената и особља, Правилником о поступку закључивања уговора о академској, пословно-техничкој и стручној сарадњи те Правилником о признавању страних образовних квалификација за потребе наставка школовања на Универзитету у Бањој Луци и поступку еквиваленције раније стечених академских звања на Универзитету у Бањој Луци.

Универзитет у Бањој Луци кроз активности међународне сарадње у годинама које долазе наставиће да ради на системском, планском и организационом јачању интерних ресурса, укључујући кадровске, материјалне и финансијске капацитете. Кроз сарадњу са партнерима у земљи и иностранству, Универзитет ће тежити већој интернационализацији и изградњи препознатљивог угледа и репутације. Циљ је да Универзитет буде препознат као високошколска институција која је посвећена изврсности и развоју, истовремено настављајући да његује своје специфичне потребе и традиционалне вриједности на којима је заснован.

ja Luka (European Association of Students of Electrical Engineering – Local Committee Banja Luka), SaMSIC (Committee for International Student Exchange in Medicine of the Republic of Srpska), AEGEE (European Students' Association), Serbian-Russian Friendship Society "Brotherhood", WBAA (Western Balkans Alumni Association), and others.

In recent years, the University of Banja Luka has been intensively working on systemic solutions to ensure the quality, efficiency, and effectiveness of international cooperation, especially in student and staff mobility. Aiming for the best possible implementation of international cooperation, the University diverted some of its personnel to these activities, adopted various regulations and procedures, and produced promotional materials.

The activities and coordination of international cooperation are overseen by the vice-rector for international and inter-university cooperation, the Office for International and Inter-University Cooperation within the Rectorate (managed by the head of the office, supported by two senior specialists), vice deans for international cooperation and vice deans for research/art and international cooperation, a network of international cooperation coordinators (established at all University members in 2008), and a network of academic coordinators for the international exchange of students and staff (established in 2011).

In 2016, the University of Banja Luka adopted its first Rulebook on Student and Staff International Mobility, along with a number of other acts and procedures to regulate the international exchange of students and staff, the most important of which is the Guide for Student and Staff Mobility for outgoing and incoming exchange. A new Rulebook on Student and Staff International Mobility was adopted at the University of Banja Luka in 2022.

The International Cooperation Module of the Integrated Information System of the University of Banja Luka came into use in 2019**. The module was** created using modern *Java* technologies, integrated with other modules of the University's Information System, and made available to staff and students through the eZaposleni (eEmployee) and eStudent web applications. Its primary aim is to establish core records on the implementation of international cooperation at all levels of the University's organisational structure and in all forms of international cooperation. The module was developed in compliance with applicable legislation, particularly the Rulebook on International Student and Staff Mobility, the Rulebook on the Procedure for Concluding Agreements on Academic, Business-Technical, and Professional Cooperation, and the Rulebook on the Recognition of Foreign Educational Qualifications for the Purpose of Continuing Education at the University of Banja Luka and the Procedure for Equivalence of Previously Acquired Academic Titles at the University of Banja Luka.

In the forthcoming period, the University of Banja Luka will continue to work on strengthening its systemic, planning and organisational capacities in terms of human, material and financial resources. By collaborating with partners domestically and internationally, the University will strive for greater internationalisation and the establishment of a recognizable reputation and standing. The goal is for the University to be recognised as a higher education institution dedicated to excellence and development, while continuing to uphold its specific needs and the traditional values on which it was founded.

Канцеларија за наставу, студентска питања и квалитет

Office for Teaching, Student Affairs and Quality

Проф. др Милица Балабан проректор за наставу, студентсска питања и квалитет

Prof. Milica Balaban, PhD, vice-rector for teaching, student affairs and quality

Канцеларија за наставу, студентска питања и квалитет учествује у изради правних аката Универзитета у Бањој Луци и прати њихову реализацију и примјену. Активности које спроводи Канцеларија јесу усвајање академског календара, доношење листе одговорних наставника и сарадника, као и праћење свих измјена. У сарадњи са чланицама, Канцеларија припрема конкурс за упис нове генерације студената, али и висину школарине, као и трошковник Универзитета. Наведене активности Канцеларија остварује у сарадњи са Министарством за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске.

База података о студентима и запосленим наставницима и сарадницима, а на основу којих се врше анализе и презентације и праве извјештаји неопходни за праћење рада Универзитета, такође је активност Канцеларије за наставу, студентска питања и квалитет. Активност спровођења процеса студентских избора врши се сваке године и у надлежности је Канцеларије за наставу, студентска питања и квалитет.

Од академске 2007/08. године на Универзитету у Бањој Луци почела је примјена болоњског процеса у настави на свим студијским програмима, иако су са болоњском реформом поједини факултети кренули и раније. Усвојен је тростепени систем студија и уведен је ECTS систем вредновања предмета и укупног оптерећења студента, укључујући годишње оптерећење од 60 ECTS. Како би знање и вјештине које студенти стичу били упоредиви у цијелом европском образовном простору, настава се почела реализовати кроз једносеместралне предмете уз континуиране провјере знања током семестра. Болоњски систем је такође омогућио да студенти одређен период током свог школовања проведу на неком од европских универзитета кроз програме мобилности. У наставу су уведени различити облици провјере знања, укључујући колоквијуме, тестове, семинарске и домаће радове, а у том периоду се све више потенцира активна и пројектна настава. Непосредно по прихватању Болоњске декларације, почеле су и активности на процјени квалитета наста-

The Office for Teaching, Student Affairs and Quality takes part in drafting legal documents of the University of Banja Luka and monitors their implementation. Activities carried out by the Office include adopting the academic calendar, defining the list of responsible professors and teaching assistants, and following any changes. In cooperation with the University members, the Office prepares calls for admissions for new generations of students, and defines the amount of the tuition and other University fees. The Office carries out these activities in cooperation with the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska.

Another activity of the Office for Teaching, Student Affairs and Quality is maintaining a database on the students and academic staff of the University, which is used for drafting analyses, presentations and reports necessary for monitoring University activities. Elections for student bodies are held annually under the Office for Teaching, Student Affairs and Quality.

In the academic year 2007/08, the University of Banja Luka started implementing the Bologna process in all study programmes, although some faculties had taken on the Bologna reform even sooner. A three-cycle study system was adopted, introducing the ECTS system of valuating course units and the students' total study load, awarding 60 ECTS per year. In order for the skills and knowledge that students gain to be comparable to that of the European education area, one-semester course units were introduced, with continuous assessment throughout the semester. The Bologna system also allowed the students to spend a part of their studies at some of the European universities through mobility programmes. Various assessment methods were introduced to the teaching process, including midterm tests, seminar papers and home assignments, with a focus on interactive and project-based classes. Soon after the Bologna declaration was adopted, activities commenced on quality assurance at the University members by introducing the quality system at the University of Banja Luka.

Комисија домаћих и међународних стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији завршила је 27. фебруара 2024. године екстерну евалуацију Универзитета у Бањој Луци

A committee of domestic and international experts for assessment and revision of quality and recommendations for accreditation completed their external evaluation of the University of Banja Luka on 27 February 2024

За матуранте средњих школа из Републике Српске у априлу мјесецу сваке године организује се Дан отворених врата Универзитета у Бањој Луци

Doors Open Day at the University of Banja Luka, organized every April for secondary school graduates from the Republic of Srpska

ве на факултетима / Академији умјетности увођењем система квалитета на Универзитету у Бањој Луци.

Данас, са својих 16 факултета, Академијом умјетности и Институтом за генетичке ресурсе, Универзитет у Бањој Луци улази у ред универзитета средње величине према свјетским мјерилима. Један је од два јавна универзитета у Републици Српској и дјелује у окружењу у којем је присутан јак утицај приватних високошколских институција, које броје седам универзитета и десет високих школа.

Канцеларија за осигурање квалитета

Осигурање квалитета на Универзитету у Бањој Луци дефинисано је кроз одговарајуће документе који се заснивају на Закону о Агенцији за високо образовање Републике Српске, Стандардима за акредитацију високошколских установа, те Стандардима и смјерницама за осигурање квалитета у европском високом образовању (ESG). Канцеларија за осигурање квалитета успостављена је 2008. године. Улога Канцеларије дефинисана је документом Систем квалитета, Статутом и Правилником о унутрашњој систематизацији радних мјеста Универзитета у Бањој Луци, а, поред тога, пружа материјално-техничку подршку раду Комитета за осигурање квалитета.

На нивоу организационих јединица постоји мрежа именованих координатора за осигурање квалитета који сарађују са Канцеларијом. У оквиру својих активности Канцеларија припрема и спроводи прописано анкетирање о квалитету наставног процеса, прикупља податке о показатељима квалитета, спроводи и координише процес самовредновања Универзитета, те координише и пружа подршку у процесима акредитације и почетне акредитације студијских програма. У тим активностима Канцеларија остварује сталну сарадњу са Агенцијом за високо образовање Републике Српске.

Дјелокруг Канцеларије односи се на прописане активности из Система квалитета Универзитета у Бањој Луци, Стандарда и смјерница за осигурање квалитета у европском високом образовању (ЕСГ), Критеријума за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ и из других релевантних аката. Конкретне и најважније активности Канцеларије јесу:

- припрема и спровођење интерне евалуације наставног процеса (студентска анкета о квалитету наставног процеса),
- израда самоевалуационог извјештаја Универзитета,
- прикупљање и обрада показатеља квалитета Универзитета,
- координација активности осигурања квалитета по организационим јединицама,
- техничка и стручна подршка раду Комитета за осигурање квалитета (КОК),
- учешће у стварању мреже за осигурање и унапређење квалитета на Универзитету и интегрисање Универзитета у националну и међународну мрежу за осигурање квалитета,
- имплементација европских образовних пројеката.

Истиче се сарадња са међународним и европским центрима за осигурање квалитета и усаглашавање критеријума осигурања квалитета по међународним стандардима. Канцеларија учествује у имплементацији домаћих и међународних образовних пројеката из свог домена рада.

Универзитет у Бањој Луци је 2013. године акредитован и уписан у Регистар високошколских установа који се води код Агенције за развој високог образовања и осигурања квалитета. Универзитет је реакредитован 2019. године, када је акредитовао првих 16 студијских програма првог циклуса, а током 2023. године почео је процес треће акредитације Универзитета. Посљедња акредитација први пут је обухватила кластерску акредитацију, у коју је укључено девет студијских програма првог и другог циклуса студија.

Припремом самоевалуационог извјештаја Универзитета као полазног материјала у процесу екстерне евалуације за потребе акредитације и реакредитације Универзитета, као и координацијом активности по организационим јединицама, Канцеларија за осигурање квалитета дала је значајан допринос у успјешном окончању ових процеса. Будући рад Канцеларије зависи од наредних изазова, праваца и потреба развоја осигурања квалитета на Универзитету у Бањој Луци. Канцеларија ће, као и до сада, пратити развојне трендове и активности у свијету, али и доношење нове легислативе у високом образовању, те дјеловати сходно томе. Активности ће бити усмјерене на подизање квалитета у свим сегментима рада Универзитета унутар система квалитета и давања доприноса у изградњи културе квалитета.

Канцеларија за наставу, студентска питања и квалитет и Центар за подршку студентима са инвалидитетом у надлежности су проректора за наставу, студентска питања и квалитет.

Today, with its 16 faculties, the Academy of Arts, and the Institute of Genetic Resources, the University of Banja Luka is a medium-sized university, according to world standards. It is one of two public universities in the Republic of Srpska and operates in an environment with lots of competition from private higher education institutions, of which there are seven universities and 10 colleges.

Office for Quality Assurance

Quality assurance at the University of Banja Luka has been provided by the relevant acts based on the Law on the Agency for Higher Education of the Republic of Srpska, the Standards for the Accreditation of Higher Education Institutions, and the Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area (ESG). The Office for Quality Assurance was established in 2008. The role of the Office is regulated by the following documents: Quality System, University Statute and Rulebook on Internal Systematization of Jobs at the University of Banja Luka, in addition to which it provides material and technical support to the Committee for Quality Assurance.

At the level of the University members, there is a network of appointed quality assurance coordinators, who work with the Office. The Office also prepares and conducts mandatory surveys on the quality of the teaching process, gathers information on quality indicators, carries out and coordinates the self-evaluation process of the University, and coordinated and supports re-accreditation and initial accreditation process for study programmes. In these activities, the Office is in continual cooperation with the Agency for Higher Education of the Republic of Srpska.

The scope of the Office pertains to activities provided in the Quality System of the University of Banja Luka, Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area (ESG), Criteria for the accreditation of higher education institutions in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, and other relevant documents. Specific and most important activities of the Office are:

- preparation and implementation of evaluation of the teaching process (student survey on the quality of the teaching process),
- drafting of the self-evaluation report of the University,
- collection and drafting of the University's quality indicators,
- coordination of quality assurance activities within the University's members,
- technical and professional support to the Committee for Quality Assurance (KOK),
- participation in creating a network for quality assurance and improvement at the University and integration of the University into a national and international network for quality assurance,
- implementation of European educational projects.

The Office prominently cooperates with international and European centres for quality assurance and aligns criteria for quality assurance with international standards. The Office participates in the implementation of national and international educational projects within its scope.

In 2013, the University of Banja Luka was accredited and entered into the Register of higher education institutions managed by the Agency for Development of Higher Education and Quality Assurance. The University was re-accredited in 2019, with the accreditation of the initial 16 first-cycle study programmes, and in 2023 the University commenced its third accreditation process. The last accreditation was the first to include cluster accreditation, which included nine first- and second-cycle study programmes.

In preparing the self-evaluation report of the University as a baseline in the process of external evaluation for the purpose of accreditation and re-accreditation of the University, and in coordinating activities across the University's members, the Office for Quality Assurance has greatly contributed to the completion of these processes. The future work of the Office depends on future challenges, directions and the needs to develop quality assurance at the University of Banja Luka. The Office will continue to monitor development trends and activities in the world, but also the adoption of new legislation on higher education, and act accordingly. Activities will be focused on raising quality in all segments of the University's operation within the quality system and the contribution to building the culture of quality.

The Office for Teaching, Student Affairs and Quality, along with the Support Centre for Students with Special Needs, operate under the vice-rector for teaching, student affairs and quality.

Канцеларија за научно-истраживачки рад и развој

Office for Scientific Research and Development

Проф. др Александар Остојић, проректор за научноистраживачки рад и развој

Prof. Aleksandar Ostojić, PhD, vice-rector for scientific research and development

Научноистраживачка дјелатност на Универзитету у Бањој Луци

Научноистраживачка активност на универзитетима обухвата фундаментална, развојна и апликативна истраживања. Резултати научноистраживачке дјелатности укључују елементе новине, а вреднују се рецензентским поступком и објављивањем у научним публикацијама. Универзитет у Бањој Луци, као научно-наставна установа, у континуитету је повећавао своје капацитете за научноистраживачки рад. Број дипломираних студената, одбрањених специјалистичких и магистарских радова и докторских теза из године у годину се повећава.

Предуслови за научноистраживачку дјелатност јесу адекватан лабораторијски простор, опремљене библиотеке и савремена техничка помагала, која ће олакшати презентовање постигнутих резултата. Универзитет у Бањој Луци располаже адекватним лабораторијским простором и опремом, али, с обзиром на технолошки и технички развој, потребна су непрекидна материјална улагања како би се пратили свјетски трендови.

Институти формирани на нивоу Универзитета омогућују мултидисциплинарна истраживања. Задаци института су да обављају основна, развојна и примијењена истраживања.

Универзитет је преко својих истраживача укључен у међународне и домаће пројекте, а међу њима се, по величини повучених средстава, издвајају они које финансира Европска комисија (ФП пројекти).

Универзитет у Бањој Луци, у складу са принципима Болоњске декларације, организује наставу на првом, другом и трећем циклусу студија. Укључивање студената другог и трећег циклуса студија у научноистраживачки рад не представља проблем, јер је он саставни дио њиховог завршног рада. Студенти првог циклуса, према Закону о научноистраживачком раду, треба да се постепено укључују у процес научноистраживачког рада. Овакав вид укључивања одвија се под руководством наставни-

Scientific research at the University of Banja Luka

Activities of science and researchers at universities involve fundamental, developmental and applicative research. Results of scientific research include elements of originality, and are evaluated in peer review procedures and publication in scientific books and journals. The University of Banja Luka, as an academic institution, has continually increased its capacities for scientific research. The number of students who graduate and specialist, master's and doctoral theses which are defended per year is on the rise.

Prerequisites for scientific research are sufficient laboratory space, well-stocked libraries and modern technical aids, which facilitate presentation of results achieved. The University of Banja Luka has the appropriate laboratory space and equipment at its disposal, but having in mind technical and technological developments, continuous material investments are needed to keep up with global trends.

Institutes established at the University level provide for multidisciplinary research. The institutes carry out fundamental, development and applied research.

The University's researchers have been involved in international and domestic projects, the most distinguished of which, in terms of funds granted, were the projects funded by the European Commission (FP projects).

Following the principles of the Bologna declaration, the University of Banja Luka offers programmes in all three cycles of studies. Students of the second and third study cycle are required to engage in scientific research in preparation for drafting their final papers. Under the Law on Scientific Research, first-cycle students should be gradually introduced to the process of scientific research, under the guidance of the

ка и сарадника. Успјешна сарадња наставног особља са студентима довела је до тога да се наши студенти појављују на међународним студентским конференцијама са запаженим радовима. Руководство Универзитета, у сарадњи са Студентским парламентом и студентским организацијама факултета, односно Академије умјетности, организује научно-стручни скуп *Студенти у сусрет науци*, чиме се додатно афирмише рад и допринос студената научноистраживачком раду.

Универзитет у Бањој Луци много пажње посвећује свом кадру јер је он веома важан за одрживост, даљи развој и напредовање Универзитета. Потписао је Декларацију о посвећености Европској повељи за истраживаче и Кодексу за запошљавање истраживача 30. јануара 2013. године, као прва високообразовна институција из Републике Српске и Босне и Херцеговине која се прикључила овој европској иницијативи. Тиме се Универзитет у Бањој Луци придружио породици од, тренутно, 1498 европских институција које желе да осигурају квалитетно пословно окружење за своје истраживаче.

Универзитету у Бањој Луци Европска комисија додијелила је априла 2015. године Лого изврсности у истраживању (HR Excellence in Research), чиме је он постао прва научноистраживачка институција у Републици Српској и Босни и Херцеговини која је носилац поменутог знака, а тиме и једна од 724 установе у свијету која је задовољила строге критеријуме додјељивања. Додијеливши му HR лого, Комисија је одала признање Универзитету за посвећеност принципима Европске повеље за истраживаче и Кодексу за запошљавање истраживача, као и за опредијељеност да се постигне поштено и транспарентно запошљавање и конкурсна процедура за пријем истраживача.

Лого изврсности подразумијева да се Универзитет у Бањој Луци придржава стандарда које је прописала Европска унија када је ријеч о правима и обавезама истраживача и да су процедуре запошљавања на Универзитету усаглашене са оним европским. Овај лого значајно је признање за Универзитет, али истовремено и обавеза, јер подразумијева спровођење свих мјера из Акционог плана насталог на основу спроведене анкете о Европској повељи истраживача и о Кодексу на Универзитету у Бањој Луци.

Универзитет у Бањој Луци подржава принципе на којима се заснива отворена наука, а који се примјењују на цјелокупан процес продукције научних, али и умјетничких резултата, од обезбјеђивања средстава и испуњавања захтјева финансијера (нпр. у оквиру програма Хоризонт Европа) до депоновања научних радова, примјене резултата истраживања у пракси и праћења ефеката научног рада. Принципи отворености имају за циљ да науку учине транспарентнијом, видљивијом, ефикаснијом, праведнијом и демократичнијом. Отворена наука се најчешће повезује са отвореним приступом публикацијама, али је сам појам много шири и обухвата већи број принципа, као што су: отворени подаци, отворено рецензирање, отворена методологија. Иако је идеја отворене науке једноставна, примјена њених принципа сложен је процес који захтијева постојање одговарајуће техничке инфраструктуре, законских регулатива и компетенција. Кроз имплементацију NI4OS пројекта (National Initiatives for Open Science in Europe), Универзитет је исказао посвећеност принципима европског облака отворене науке (European Open Science Cloud – EOSC), чији је придружени члан од 2022. године.

Универзитет у Бањој Луци придружио се институцијама потписницама Берлинске декларације о отвореном приступу научном знању 2016. године. Потписници Берлинске декларације су водећи свјетски универзитети, научне установе и фондације. Мисија ширења знања само је дјелимично испуњена ако информације нису широко и једноставно доступне друштву. Стога се на овај начин пружају могућности ширења знања не само помоћу класичних форми него све више и преко парадигме отвореног приступа преко интернета.

Универзитет у Бањој Луци је на Генералној скупштини OpenAIRE-а одобрен за члана ове европ-

academic staff. The successful cooperation of our academic staff with the students resulted in notable participation of our students at international student conferences. The management of the University, in cooperation with the Students' Parliament and the faculties' and the Academy's student associations, organizes the scientific-professional conference "Students encountering science", as additional affirmation of the work and contribution of students to scientific research.

The University of Banja Luka dedicates a lot of attention to its staff, seeing how significant they are for the sustainability, further development and progress of the University. On 30 January 2013 the University signed a Declaration on its dedication to the European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers, as the first higher education institution from the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina to join this European initiative. The University of Banja Luka thus joined a family of currently 1498 European institutions which strive to ensure a high-quality working environment for their researchers.

In 2015, the University of Banja Luka was awarded the HR Excellence in Research Logo by the European Commission, becoming the first scientific research institution in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina to carry the insignia, and one of 724 institutions in the world that satisfied the strict award criteria. In awarding the HR Logo, the European Commission acknowledged the University's dedication to the principles of the European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers, as well as its determination to achieve fair and transparent employment and competition procedures for hiring researchers.

The excellence logo implies that the University of Banja Luka upholds the standards defined by the European Union when it comes to researchers' rights and responsibilities and that employment procedures at the University are aligned with those in the EU. This logo is a significant award for the University, but also an obligation, because it entails the implementation of all measures from the Action Plan drafted based on the survey on the European Charter for Researchers and the Code of Conduct, which was carried out at the University of Banja Luka.

The University of Banja Luka supports the founding principles of open science, which are applied to the overall process of producing scientific and artistic results, from securing funds and meeting donor requirements (i.e. within the Horizon Europe programme) to depositing scientific papers, applying research results in practice and monitoring the effect of scientific work. The aim of the openness principles is to make science more transparent, visible, efficient, just and democratic. Open science is most commonly associated with open access to publications, but the notion is much broader and encompasses many more principles, such as: open data, open reviews, open methodology. Even though the idea of open science is simple, the implementation of its principles is a much more complex process, requiring the existence of suitable technical infrastructure, legislation and competences. By implementing the NI4OS project (*National Initiatives for Open Science in Europe*), the University has demonstrated its commitment to the principles of the European Open Science Cloud (EOSC), of which it has been an observing member since 2022.

The University of Banja Luka joined the rank of institutions who have signed the Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities in 2016. Among the signatories of the Berlin declaration are some of the world's leading universities, scientific institution and foundations. The mission to spread knowledge is only partially met if society does not have widespread and simple access to information. It implies that this is the only way to disseminate knowledge not only in the traditional forms, but increasingly through the paradigm of open access online.

At the OpenAIRE General Assembly, the University of Banja Luka was confirmed as member of this European research network in January 2020. The mission of OpenAIRE is to shift scholarly communication to-

ске истраживачке мреже јануара 2020. године. Циљ OpenAIRE-a је да науку учини отвореном и транспарентном, да омогући иновативне начине комуницирања и праћења истраживања, те да преобрази друштво путем потврђених научних знања. Платформа омогућава грађанима, едукаторима, донаторима, државним службеницима и привреди да пронађу начине да науку учине корисном за себе, своје радно окружење и друштво. Мрежа омогућава истраживачима, фондацијама и истраживачким администраторима да лако прихвате отворену науку.

Традиционално, Канцеларија за научноистраживачки рад и развој, у склопу манифестација поводом Дана Универзитета, организује Конференцију науке. На Конференцији се представљају научни радови и пројекти чији су аутори, односно координатори, награђени од стране Универзитета са циљем да се пренесу искуства и знања добитника награда за научне резултате на млађе колеге који тек улазе у академску заједницу.

Реализација научноистраживачких пројеката

У периоду од 2019. до 2023. године чланице Универзитета су учествовале у реализацији укупно 374 научноистраживачка пројекта категоризована као национални, међународни, Еразмус+ (Erasmus+), Хоризонт 2020. (Horizon 2020), ИПА и Хоризонт Европа (Horizon Europe). У анализираном периоду, највећи број пројеката (137 или 36,6%) реализован је током 2019. године, а најмањи број (46 или 12,3%) током 2023. године.

У структури укупног броја пројеката доминирају национални (267 или 71,4%) и међународни пројекти (86 или 22,9%). Најмањи удио (20 или 5,3%) чине пројекти у оквиру Хоризонт 2020, ИПА и Хоризонт Европа.

Универзитет је у периоду 2014–2020. године током трајања Хоризонт 2020. програма узео учешће у реализацији 11 пројеката, од којих је један координаторски, чиме је био позициониран као прва од 56 институција из БиХ које су учествовале у Хоризонт 2020. За прве три године трајања Хоризонт Европа програма (то јест од 2021. до краја 2023. године), према подацима доступним на *Horizon Dashboard*, Универзитет је узео учешће у реализацији 5 пројеката као партнер, чиме је позициониран као друга од 23 институције из БиХ које су узеле учешће у Хоризонт Европа пројекту.

У Хоризонт Европа програму (2021–2027 период, то јест од 2021. до 1. 3. 2024. године) укупно је поднесена 41 пројектна пријава, од чега је одобрено седам пројеката, што представља успјешност од 17,07%, док је укупна стопа успјешности за Босну и Херцеговину 13,06%.

Издавачка дјелатност на Универзитету у Бањој Луци

На 105. сједници, одржаној априла 2024. године, Сенат Универзитета у Бањој Луци, у складу са Статутом Универзитета и Правилником о публиковању научних публикација Министарства науке и технологије Републике Српске, усвојио је Правилник о издавачкој дјелатности Универзитета у Бањој Луци. Правилником се уређују општи услови и начин објављивања публикација у оквиру издавачке дјелатности Универзитета, али и стандарди квалитета који треба да се испуне током употребе у образовно-научном, односно образовно-умјетничком раду на Универзитету у Бањој Луци и на његовим чланицама. Њиме се, такође, утврђују стандарди у вези са обезбјеђењем и провјером квалитета публикација које издају Универзитет и његове чланице. Издавачка дјелатност Универзитета обухвата издавање свих штампаних, ау-

wards openness and transparency and facilitate innovative ways to communicate and monitor research, and to transform society through validated scientific knowledge. The platform allows citizens, educators, funders, civil servants and industry to find ways to make science useful and comprehensive for themselves, their work environment and the society. The network enables researchers, foundations and research administrators to accept open science.

In a series of events celebrating the University's anniversary, the Office for Scientific Research and Development traditionally organizes the Conference of Science. The Conference presents scientific papers and projects whose authors and coordinators received awards from the University, aiming to transfer experiences and knowledge of the recipients of awards for scientific achievements to younger colleagues who have just entered the academic community.

Implementation of scientific research projects

Between 2019 and 2023, members of the University participated in implementing a total of 374 scientific research projects categorized as national, international, Erasmus+, Horizon 2020, IPA and Horizon Europe. In the analyzed period, the largest number of projects (137, or 36.6%) was implemented in 2019, and the smallest number (46, or 12.3%) in 2023.

The structure of the total number of projects shows a prevalence of national (267, or 71.4%) and international projects (86, or 22.9%). The smallest share (20, or 5.3%) is made up of projects within Horizon 2020, IPA and Horizon Europe.

Between 2014 and 2020, during the Horizon 2020 programme, the University participated in 11 projects, one of which as project coordinating institution, which positioned it in first place among 56 institutions from Bosnia and Herzegovina which took part in Horizon 2020. For the first three years of the Horizon Europe programme (from 2021 to the end of 2023), according to data available on the *Horizon Dashboard*, the University took part in the implementation of 5 projects as a partner, thus assuming the second place out of 23 institutions from Bosnia and Herzegovina that took part in the Horizon Europe project.

Under the Horizon Europe programmes (the period of 2021-2027, i.e. from 2021 to 1 March 2024), a total of 41 project applications were submitted, of which seven projects were approved, representing a success rate of 17.07%, while the overall success rate for Bosnia and Herzegovina is at 13.06%.

Publishing at the University of Banja Luka

In April 2024, at their 105th session, the Senate of the University of Banja Luka, in line with the Statute of the University and the Rulebook on Publishing Scientific Publications of the Ministry of Science and Technology of the Republic of Srpska, adopted the Rulebook on Publishing of the University of Banja Luka. The Rulebook provides the general requirements and manner of publishing at the University, as well as quality standards which need to be fulfilled when used for professional, scientific or artistic education at the University of Banja Luka and its members. It also defines standards for ensuring and controlling the quality of publications issued by the University or its members. The publishing activities at the University include publishing any print, audio-visual, digital and electronic publications: books, translations of valuable books, textbooks, monographs, proceedings, abstract books, reports from conferences, congresses and symposia organized or co-organized by the University, journals, offprints, catalogues, brochures, posters, flyers, guides, microfilms, video and audio recordings, and maps.

дио-визуелних, дигиталних и електронских публикација, и то: књига, превода вриједних књига, уџбеника, монографија, зборника радова, зборника сажетака, извјештаја са конференција, конгреса и симпозијума који су одржани у организацији Универзитета или је Универзитет био суорганизатор, часописа, сепарата, каталога, проспеката, плаката, летака, водича, микрофилмова, видео и тонских записа, мапа.

У складу са Правилником, именована је Комисија за издавачку дјелатност на Универзитету у Бањој Луци. Комисија за издавачку дјелатност Универзитета је стручно тијело Универзитета, а чине је проректор за научноистраживачки рад и развој Универзитета, проректор за наставу, студентска питања и квалитет, 7 чланова из академске заједнице, с тим да се води рачуна о томе да из сваке научне области буде заступљен по један представник, и један представник библиотекара.

Од 2014. године Универзитет у Бањој Луци учествује као самосталан излагач на Међународном сајму књига у Бањој Луци, али и на Међународном сајму књига у Београду, гдје излаже на штанду Представништва Републике Српске у Србији. Током претходних шест година интензивирала се издавачка дјелатност на свим чланицама Универзитета. Осим тога, Универзитет у Бањој Луци, на позив Покрајинског секретаријата за високо образовање и научноистраживачку дјелатност АП Војводине и руководства Универзитета у Новом Саду, поред тога што је представљао факултете и студијске програме, промовисао је и своју издавачку дјелатност на Међународном сајму образовања „Путокази".

Од 2015. године до данас примјетно је увећан број библиотека, тачније порастао је са 14 на 18 библиотека, са знатно проширеним капацитетом не само наставних и научних публикација него и читаоница, као и константним осавремењивањем неопходне опреме за што ефикаснији рад библиотекара, а самим тим и библиотека. Треба напоменути да у просторијама Архитектонско-грађевинско-геодетског и Шумарског факултета функционише и Аустријска библиотека, у којој се налази преко 5000 књига из аустријске књижевности и историје, лингвистике, социологије, политичких наука, економије и права. Фонд ове библиотеке садржи и носаче звука, али и збирку из једне приватне аустријске библиотеке с интернационално-хуманистичким фокусом. Задатак Аустријске библиотеке, поред тога да аустријску књижевност и информације о прошлости и садашњости Аустрије учини доступном широј јавности, јесте и да организује културне догађаје, филмске пројекције, изложбе и читања.

На Универзитету тренутно постоји 18 часописа, од чега је 16 часописа категоризовано, према актуелној ранг-листи Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске односно према Правилнику о публиковању научних публикација, у три категорије – чак девет часописа налази се у првој категорији. Према подацима из ранг-листе категорисаних часописа, објављене у 2023. години, ови часописи чине око једне трећине (35,6%) свих категорисаних часописа у Републици. У базу *Scopus*, као једну од најпрестижнијих у свијету, пријављена су четири часописа: *Електроника*, *Scripta Medica*, *Филолоī*, *SEEFOR*.

Осим тога, на Универзитету се редовно организује 16 научних конференција, од чега је 13 међународног карактера, а три националног.

Универзитет у Бањој Луци успоставио је Дигитални репозиторијум докторских дисертација, а убрзо и магистарских и мастер радова. Успостављањем система *Phaidra* у оквиру Темпус пројекта „Нови сервиси на универзитетима Западног Балкана" (Permanent Hosting, Archiving and Indexing of Digital Resources and Assets), захваљујући подршци Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић" у Београду, реализовано је дигитално похрањивање докторских и мастер/магистарских радова у складу са Правилником о садржају, изгледу и дигиталном репозиторијуму докторских дисертација (из 2016. године) и Правилником о садржају, изгледу и дигиталном репозиторијуму мастер/магистарских радова (из 2017. годи-

Pursuant to the Rulebook, the University of Banja Luka Publishing Committee was formed. The University Publishing Committee is a professional body, comprising the vice-rector for scientific research and development, vice-rector for teaching, student affairs and quality, seven other members of the academic community (making sure to include one representative of each scientific area), and one librarian.

Since 2014, the University of Banja Luka has participated as an independent exhibitor at the International Book Fair in Banja Luka, but also at the International Belgrade Book Fair, where the University's publications are exhibited at the stand of the Representative Office of the Republic of Srpska in Serbia. In the past six years, publishing activities within all members of the University has intensified. In addition, the University of Banja Luka was invited by the Vojvodina Provincial Secretariat for Higher Education and Scientific Research and the management of the University of Novi Sad to take part in the "Putokazi" International Education Fair, where it presented its faculties and study programmes, but also its publications.

Since 2015, the number of libraries has risen substantially, from 14 to 18, with significantly increased capacities for not only academic publications, but also reading rooms, with continuous modernization of the equipment required to optimize the workflow of the librarians, and consequently the libraries themselves. Another thing to note is the Austrian Library, which operates on the premises of the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Forestry, and contains over 5000 books in Austrian literature, history, linguistics, sociology, political science, economics and law. The library's inventory includes audio recordings, as well as a collection from a private Austrian library with an international humanistic focus. The purpose of the Austrian Library, in addition to promulgating Austrian literature and the history and past of Austria, is to organize cultural events, film screenings, exhibitions and readings.

There are currently 18 journals published at the University, 16 of which are categorized into three categories (nine of which in the first category), in line with the current ranking list at the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska and with the Rulebook on Publishing Scientific Publications. The 2023 ranking list of categorized journals indicates that these journals account for around a third (35,6%) of all categorized journals in the Republic of Srpska. Four journals are indexed in *Scopus*, one of the most prestigious bibliographical databases in the world: *Elektronics*, *Scripta Medica*, *Philologist*, *SEEFOR*.

In addition, the University regularly organizes 16 scientific conferences, 13 of which are international, and 3 national conferences.

The University of Banja Luka established the Digital Repository of PhD theses, and will soon establish a repository of MA theses as well. The establishment of the Phaidra system (*Permanent Hosting, Archiving and Indexing of Digital Resources and Assets*), under the TEMPUS project: "New Library Services at Western Balkan Universities" and with the support of the University Library "Svetozar Marković" in Belgrade, enabled digital storage of doctoral and master's final papers, in line with the Rulebook on the Content, Format and Digital Repository of PhD Theses (adopted in 2016) and the Rulebook on the Content, Format and Digital Repository of MA Theses (adopted in 2017), which provided not only for the digitalization of PhD and MA theses in line with the Rulebook, but also ensured consistency of their content and format. Project activities allowed for the establishment of the Digital Repository of Scientific Papers "Sova" in 2021, and in 2023, activities under the WBC-RRI.NET project established the Digital Repository of University of Banja Luka "PUB". PUB is a digital registry that gathers, stores and provides free access to scientific research and creations that stem from its members, i.e. the academic staff, researchers and students of the University of Banja Luka.

не), чиме је, поред дигитализације докторских и мастер/магистарских радова у складу са одредбама ових правилника, реализована и униформност њиховог садржаја и изгледа. Кроз пројектне активности 2021. године успостављен је Дигитални репозиторијум научних радова – Сова, да би 2023. године кроз активности WBC-RRI.NET пројекта био успостављен дигитални репозиторијум Публикација Универзитета у Бањој Луци – ПУБ. ПУБ представља регистар који у дигиталном облику окупља, похрањује и омогућава слободан приступ научно-истраживачком и креативном учинку проистеклом радом њених чланица, тј. академског особља, истраживача и студената Универзитета у Бањој Луци.

Важан искорак у модернизацији, развоју и унапређењу научноистраживачке и издавачке дјелатности на Универзитету представља набавка софтвера намијењеног препознавању плагијата. Реализација ове активности поспјешена је усвајањем Правилника о поступку провјере оригиналности завршних радова студената на другом и трећем циклусу студија, као и одлукама Сената Универзитета да се употреба софтвера прошири на провјеру радова који се објављују у свим часописима и зборницима радова, као и провјеру монографија и уџбеника што их издају чланице на Универзитету.

Канцеларија је крајем 2023. године започела активност на прикупљању података о легатима који се налазе на чланицама Универзитета. До средине 2024. године прикупљени су подаци о девет легата, и то: четири на Филолошком факултету, два на Академији умјетности те по један на Факултету физичког васпитања и спорта, Пољопривредном и Електротехничком факултету.

У наредном периоду највећи изазов у области издавачке дјелатности на Универзитету свакако ће представљати осавремењавање библиотечког простора и читаоница, као и дигитализација библиотека на свим чланицама Универзитета кроз креирање јединственог универзитетског софтвера *e*-библиотека.

Канцеларија за научноистраживачки рад и развој и Центар за развој и подршку истраживању у надлежности су проректора за научноистраживачки рад и развој.

An important milestone in the modernization, development and improvement of activities of scientific research and publishing at the University is the procurement of software intended for plagiarism detection. This activity was facilitated with the adoption of the Rulebook on Plagiarism Detection for PhD and MA theses, and decisions of the University's Senate to expand the use of the software to papers due for publication in any journal or proceedings issued and monographs and textbooks published by the University members.

In late 2023, the Office began gathering information on personal archives kept by the University members. As of mid-2024, nine personal archives have been noted: Four at the Faculty of Philology, two at the Academy of Arts, and one each at the Faculty of Physical Education and Sport, the Faculty of Agriculture and the Faculty of Electrical Engineering.

In the near future, the greatest challenge of University publishing will surely be the modernization of library space and reading rooms, as well as the digitalization of libraries for all University members through developing a centralized application for the University called *e*-library.

The head of the Office for Scientific Research and Development and the Centre for Development and Research Support is the vice-rector for scientific research and development.

Изложбени штанд Универзитета у Бањој Луци на 28. сајму књига 2023. године у организацији Гласа Српске, Бања Лука

The exhibition stand of the University of Banja Luka at the 28th Book Fair, organized by Glas Srpske, Banja Luka, 2023

Заједничка фотографија студената и организатора СТЕС-а

Group photo of students and the organizers of StES

Универзитет у Бањој Луци представља своја издања на изложбеном простору Представништва Републике Српске у Србији

The University of Banja Luka presenting its publications at the exhibition space of the Representative Office of the Republic of Srpska in Serbia.

Канцеларија за људске и материјалне ресурсе

Office for Human and Material Resources

Проф. др Далибор Кесић, проректор за људске и материјалне ресурсе

Prof. Dalibor Kesić, PhD, vice-rector for human and material resources

Универзитет у Бањој Луци из године у годину тежи ка повећању омјера стално запосленог наставног особља у односу на ангажовање гостујућих наставника. Наставници, сарадници и административно особље Универзитета у Бањој Луци поштују високе етичке стандарде: отвореност, достојанство, поштење, правичност, толеранцију и одговорност у академској, моралној и друштвеној области.

На дан конституисања Универзитета, 7. новембра 1975. године, кадровску структуру је чинило 149 наставника и 100 осталих радника. Структура (квалификација и звање) наставничког кадра била је сљедећа: 25 доктора наука, 32 магистра и четири специјализанта. На факултетима и вишим школама Универзитета у Бањој Луци 1985. године у сталном радном односу била су 153 наставника и 91 асистент, те 82 наставника и 41 асистент у допунском радном односу. Почетком академске 1995/96. године у сталном радном односу било је 69 професора, 69 доцената, 52 виша асистента и 58 асистената. У хонорарном раду био је ангажован 351 наставник и сарадник. У академској 2005/06. години у наставном процесу и научноистраживачком раду учествовало је 1028 наставника и сарадника, од чега 845 у сталном радном односу.

На Универзитету у Бањој Луци 2015. године била су ангажована 784 наставника и сарадника у пуном радном односу: 114 редовних професора, 140 ванредних професора, 185 доцената, 243 виша асистента, 86 асистената, шест умјетничких сарадника, три наставника страног језика и вјештина и седам лектора. У настави је било ангажовано и 459 спољних наставника и сарадника, од чега 170 у допунском радном односу, 168 гостујућих професора из иностранства и 121 стручни сарадник за потребе реализације клиничке праксе. Број учесника у наставном процесу је био 1243, док је административно-техничку подршку пружало 35 стручних сарадника и 47 лаборанта, те 476 административних радника.

The University of Banja Luka strives year after year to increase the ratio of permanently employed academic staff compared to the engagement of visiting lecturers. Professors, teaching assistants and administrative staff of the University of Banja Luka adhere to the high ethical standards: openness, dignity, honesty, fairness, tolerance and responsibility in the academic, moral and social field.

On 1 November 1975, the date on which the University was constituted, the staff comprised 149 professors and 100 other employees. The composition (qualification and academic title) of the teaching staff was as follows: 25 doctors of science, 32 masters of science and four residents. In 1985, there were 153 professors and 91 teaching assistants on fulltime work at the faculties and colleges of the University of Banja Luka, while 82 professors and 41 teaching assistants had outside employment contracts. At the beginning of the academic year 1995/96, there were 69 professors, 69 assistant professors, 52 senior teaching assistants and 58 teaching assistants on full-time work. A total of 351 professors and teaching assistants were employed on part-time work. In the academic year 2005/06, a total of 1 028 professors and teaching assistants took part in the teaching process and scientific research, 845 of whom were full-time employees.

In 2015, a total of 784 full-time professors and teaching assistants were engaged by the University of Banja Luka: 114 full professors, 140 associate professors, 185 assistant professors, 243 senior teaching assistants, 86 teaching assistants, six art associates, three foreign language teachers and seven lectors. 459 external professors and teaching staff were engaged in teaching, 170 of whom worked under an outside employment contract, 168 visiting professors from abroad and 121 expert associates for carrying out the clinical practice. The number of those who took part in the teaching process was 1 243, while administrative and technical support was provided by 35 expert associates, 47 laboratory technicians and 476 administrative staff.

Крајем академске 2023/24. године у сталном радном односу је 786 наставника и сарадника: 229 редовних професора, 197 ванредних професора, 138 доцената, 156 виших асистената, 52 асистента, осам наставника страног језика и вјештина, један лектор и пет виших умјетничких сарадника. Такође, у настави је ангажовано 110 наставника и сарадника у допунском раду, 145 гостујућих наставника и сарадника, те 117 стручних сарадника за потребе реализације клиничке праксе, док административно-техничку подршку пружају 664 административна радника.

У односу на период од 2020. до 2024. године, на Универзитету у Бањој Луци није се мијењао број стално запослених наставника и сарадника, него само њихова структура: повећан је број редовних професора за 65 и број наставника страног језика и вјештина за један, док је број ванредних професора смањен за седам, доцената за 15, виших асистената за 44, асистената за седам и лектора за један.

Највише редовних професора тренутно је на Академији умјетности (34), Филолошком и Филозофском факултету (23), те Пољопривредном и Природно-математичком факултету (19). Највише ванредних професора је на Медицинском факултету (24), Природно-математичком и Филозофском факултету (23), те на Факултету политичких наука (15). Највише доцената је на Медицинском (24), Архитектонско-грађевинско-геодетском и на Филозофском факултету (15), те на Природно-математичком факултету (14). Највећи број сарадника у звању виши асистент имају Природно-математички (23), Архитектонско-грађевинско-геодетски (21) и Филолошки факултет (18), док је највише асистената на Медицинском факултету (9), Електротехничком факултету (8) и на Академији умјетности (6).

Већина факултета Универзитета у Бањој Луци има знатно већи број стално запосленог наставног особља у односу на ангажоване спољне наставнике и сараднике. Медицински факултет има већи број спољних наставника и сарадника, због реализације клиничке праксе.

Како би се несметано одвијали сви процеси у вези са кадровском политиком, проректор за људске и материјалне ресурсе координише рад Канцеларије; предлаже и реализује активности везане за људске ресурсе Универзитета; врши анализу искоришћености људских и материјалних ресурса; предлаже мјере за већу искоришћеност људских и материјалних ресурса; прати и координише све послове у вези са процедурама избора кандидата у академска звања; учествује у креирању и предлагању политике финансирања и инвестиција Универзитета.

Универзитет у Бањој Луци опредијељен је за то да постане атрактиван послодавац у циљу привлачења висококвалитетног академског особља са међународном верификацијом и да задржи постојећи академски кадар који може одговорити будућим изазовима и захтјевима. Повећање компетентности наставника и сарадника може се остваривати учешћем у иностраним или домаћим пројектима, као и боравком у водећим наставно-научним установама у свијету. Универзитет у Бањој Луци, у складу са својим могућностима, пружа подршку, посебно млађем кадру, да један дио времена проведе у иностранству у циљу усавршавања.

Потребно је успостављање ефикасног система за унапређење кадровске структуре, што подразумијева задржавање постојећег и регрутацију новог кадра са признатим међународним референцама, као и задржавање политике равноправности у поступку запошљавања, базираног на критеријумима квалитета, талента и способности.

Циљ кадровске политике на Универзитету у Бањој Луци јесте оптималан распоред кадра у извођењу наставног процеса и реализација научноистраживачких пројеката, чиме би се повећао квалитет наставног процеса и обезбиједила ефикасност у истраживању. Такође, циљ је да се учине одрживим сви студијски програми са више од половине властитог кадра, те да се настави са подмлађивањем наставно-истраживачког кадра и повећавањем учешћа младих и перспективних сарадника у укупном броју новоизабраног наставног особља.

At the end of the academic year 2023/24, a total of 786 professors and teaching assistants were full-time employees: 229 full professors, 197 associate professors, 138 assistant professor professors, 156 senior teaching assistants, 52 teaching assistants, eight foreign language teachers, one lector and five senior art associates. In addition, 110 academic staff were engaged in teaching under an outside employment contract, as well as 145 visiting professors and teaching assistants and 117 expert associates for carrying out clinical practice, supported by 664 administrative staff.

Compared to the period between 2020 and 2024, the number of full-time academic staff at the University of Banja Luka did not change, but only their structure: the number of full professors increased by 65 and the number of foreign language teachers by one, while the number of associate professors decreased by seven, assistant professors by 15, senior teaching assistants by 44, teaching assistants by seven, and lectors by one.

The highest number of the full professors are currently working at the Academy of Arts (34), the Faculty of Philology and Faculty of Philosophy (23), and the Faculty of Agriculture and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics (19). The highest number of the associate professors are working at the Faculty of Medicine (24), the Faculty of Natural Sciences and Mathematics and the Faculty of Philosophy (23), and at the Faculty of Political Science (15). The highest number of the assistant professors are at the Faculty of Medicine (24), the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Philosophy (15), and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics (14). The highest number of the senior teaching assistants are working at the Faculty of Natural Sciences and Mathematics (23), the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (21) and the Faculty of Philology (18), while the highest number of the teaching assistants are at the Faculty of Medicine (9), the Faculty of Electrical Engineering (8) and the Academy of Arts (6).

Most faculties of the University of Banja Luka have a significantly greater number of full-time teaching staff compared to the external professors and teaching assistants engaged. The Faculty of Medicine has a great number of external professors and teaching assistants due to the clinical practice that needs to be carried out.

To have all the processes related to the staff policy carried out smoothly, the vice-rector for human and material resources coordinates the work of the Office; proposes and implements activities related to human resources of the University; analyses the use of human and material resources; proposes measures for greater utilisation of human and material resources; monitors and coordinates all activities related to the procedures for selecting candidates for the respective academic titles; and takes part in creating and proposing the University's financing and investment policy.

The University of Banja Luka is committed to becoming an attractive employer in order to attract highly qualified academic staff with international verification and to retain the existing academic staff that can meet future challenges and requirements. Competencies of professors and teaching assistants can be improved by their participating in international or domestic projects, as well as staying at leading teaching and research institutions in the world. As much as it can, the University of Banja Luka provides support to the younger staff, in particular, to spend some time abroad so as to get advanced training.

It is necessary to establish an efficient system for improving the staff composition, which means retaining existing and recruiting new staff with recognised international references, as well as maintaining a policy of equality in the recruitment process, based on criteria of quality, talent and ability.

The staff policy of the University of Banja Luka is to endeavour to have an optimal number of staff in the teaching process and implementing the research projects, which would increase the quality of the teaching process and ensure efficiency in research. Furthermore, the goal is to make all the study programmes sustainable with more than half of its own staff and continue to bring in new blood among the teaching and research staff as well as to increase the share of young and promising teaching assistants in the total number of newly elected teaching staff.

Свечана промоција доктора наука 2022. године, када је промовисано рекордних 84 доктора наука, који су дисертацију одбранили у протеклих годину дана.

The ceremony on the occasion of the promotion of PhD degree holders in 2022, when a record number of 84 PhD degree holders were promoted, who had publicly defended their dissertations over the course of the previous academic year.

Свечана промоција доктора наука 2024. године

The ceremony on the occasion of the promotion of PhD degree holders in 2024

Секретаријат Универзитета

Секретаријат Универзитета у Бањој Луци основан је 2008. године, по интеграцији Универзитета, у оквиру Ректората, а у циљу обављања правних, административних и стручно-оперативних послова који су од заједничког интереса за Универзитет у Бањој Луци.

Рад Секретаријата организован је у четири службе, и то:

- Служба за правне, кадровске и административне послове
- Служба за стручне послове
- Служба обезбјеђења и заштите од пожара и
- Универзитетски рачунарски центар

Секретаријатом руководи генерални секретар Универзитета у Бањој Луци.

Служба за правне, кадровске и административне послове у дјелокругу свог рада даје тумачење правних прописа из области рада и радних односа, даје упутства и пружа стручну помоћ код израде одлука, рјешења, уговора и других аката ректора и проректора којима се одлучује о правима, обавезама и одговорностима радника из области правних и кадровских послова. Такође, даје иницијативу за доношење нових и измјене и допуне постојећих аката Универзитета. У оквиру Службе обављају се послови и поступци пред судовима, државним органима управе и другим институцијама у предметима у којима се Универзитет налази као странка у поступку. Прикупља податке и води електронску евиденцију о свим запосленим и ангажованим лицима на Универзитету, те из дјелокруга свог рада Служба сачињава статистичке извјештаје за потребе надлежних органа. У Служби се води евиденција о свим дипломама издатим на Универзитету.

Служба за стручне послове организована је у оквиру Секретаријата, у сврху обављања правних и стручних послова везаних за рад органа управљања Универзитета. Орган управљања Универзитетом је Управни одбор, а највише академско тијело Универзитета је Сенат.

У Служби за стручне послове врши се прикупљање, преглед и обрада материјала упућених на разматрање Управном одбору и Сенату Универзитета, као и послови припреме и заказивања сједница наведених органа. У надлежности Службе је и кореспонденција са службама проректора и чланицама Универзитета у вези са припремом материјала за сједнице органа управљања, као и израда одлука и закључака донесених на предметним сједницама, те њихово прослеђивање органима, надлежним службама и појединцима којима су намијењени. Служба за стручне послове даје стручна мишљења и пружа подршку осталим службама Универзитета, из дјелокруга рада органа управљања. Служба спроводи активности у циљу реализације донесених одлука и закључака које су у надлежности Управног одбора и Сената. У истом циљу, прати и примјењује законске прописе из дјелокруга рада Универзитета и чла-

University Secretariat

The Secretariat of the University of Banja Luka was established in 2008, following the integration of the University, under the Rectorate, with the aim of performing legal, administrative, and professional-operational tasks that are of common interest to the University of Banja Luka.

The Secretariat is organized into four departments:

- the Legal, Personnel, and Administrative Department
- the Technical Affairs Department
- the Security and Fire Protection Department and
- the University Computer Centre

The Secretariat is headed by the Secretary General of the University of Banja Luka.

The *Legal, Personnel, and Administrative Department* interprets legislation on labour and employment relations, and provides guidance and professional support in drafting decisions, rulings, contracts, and other documents by the rector and vice-rectors that determine the rights, obligations, and responsibilities of employees in the areas of legal and personnel affairs. This department also initiates the adoption of new acts and the amendment and supplementation of existing acts of the University. The Department handles legal proceedings before courts, government administration bodies, and other institutions in cases where the University is a party to the proceedings. It collects data and maintains electronic records on all employees and engaged personnel at the University, and prepares statistical reports related to its scope of work for the relevant authorities. The Department also maintains records of all diplomas issued by the University.

The *Technical Affairs Department* operates under the Secretariat to perform legal and technical tasks related to the operations of the University's governing body. The University's governing body is the Steering Board, while the highest academic body is the Senate.

The Technical Affairs Department is responsible for collecting, reviewing, and processing materials submitted for consideration by the Steering Board and the Senate, as well as for preparing and scheduling their meetings. The Department's responsibilities also include correspondence with the vice-rectors' offices and University members regarding the preparation of materials for governing body meetings, drafting decisions and conclusions made at these meetings, and forwarding them to the relevant bodies, departments, and individuals. The Department provides technical opinions and support to other University services related to the scope of the work of the governing bodies. It carries out activities to implement decisions and conclusions under the competence of the Steering Board and the Senate. To that end, the Department monitors and implements legislation relevant to the University and its members and initiates the adoption of new University acts and amendments to existing ones.

From 2008 to 2023, the *Department for Security and Fire Protection* operated within the Sector for Material

ница, те покреће иницијативу за доношење нових и измјене и допуне постојећих аката Универзитета.

Служба обезбјеђења и заштите од пожара је у периоду од 2008. до 2023. године била у оквиру Сектора материјално-финансијских послова Ректората Универзитета у Бањој Луци.

Од октобра 2023. године Служба свој рад организује у оквиру Секретаријата Универзитета у Бањој Луци. Основни задаци у раду Службе су организација и реализација физичког, техничког, противпожарног обезбјеђења и заштите на раду. Такође, у дјелокругу рада Службе је и праћење прописа из наведених области, те израда планова, инструктивних аката и упутстава за њихово спровођење. У оквиру Службе врши се непосредни надзор над примјеном мјера заштите од пожара и заштите на раду, те вођење евиденције о стању противпожарне опреме, као и о њеном сервисирању. Радници запослени у Служби врше контролу уласка и изласка у Универзитетски град, те воде рачуна о безбједности имовине и лица у кругу Универзитетског града.

Универзитетски рачунарски центар

Универзитетски рачунарски центар (УРЦ) основан је 1991. године као саставни дио Ректората Универзитета у Бањој Луци са циљем обезбјеђења рачунарских сервиса за све чланице Универзитета. Први директор УРЦ-а био је проф. др Мирослав Рогић.

Због ратних дешавања, активности у УРЦ-у биле су ограничене све до средине 1995. године, када је успостављена прва интернетска веза са Електротехничким факултетом у Београду, што је заправо и била прва интернетска веза у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Прва веза успостављена је 6. маја 1995. године, а само два дана касније остварена је трајна интернетска веза, захваљујући ентузијазму запосленог особља УРЦ-а и студената волонтера. Пројекат је добио подршку Телекома Српске, који је донирао радио-релејни канал на релацији Бања Лука – Београд. Одмах након овог пројекта, инсталирано је и осам модемских *dial-up* линија које су омогућиле приступ мрежи са рачунара који се налазе ван просторија УРЦ-а. У октобру 1999. године успостављена је рачунарска мрежа Универзитета у Бањој Луци (100 Mbps LAN, 2 Mbps WAN), користећи оптички кабл за повезивање старог кампуса, што је представљало прву имплементацију оптичке технологије за пренос података у Босни и Херцеговини. Финансијску и стручну помоћ за реализацију овог пројекта обезбиједила је Влада Словеније, односно академска мрежа Словеније АРНЕС. Поред свих чланица Универзитета у Бањој Луци, на ову мрежу били су прикључени и Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, као и Гимназија Бања Лука.

УРЦ је иницирао оснивање Академске и истраживачке мреже Републике Српске (САРНЕТ), коју је званично основала Влада Републике Српске средином 2000. године.

У септембру 2018. године завршена је имплементација Факултетског информационог система, што је омогућило студентима да обављају већину административних послова, укључујући и пријаву испита, из удобности својих домова.

До 2013. године УРЦ је био смјештен у просторијама Машинског факултета Универзитета у Бањој Луци, а од 23. септембра те исте године преселио се у сопствени објекат на адреси: Булевар војводе Петра Бојовића 1А, Универзитетски град.

Као лидер у увођењу нових ИКТ технологија у Републици Српској и Босни и Херцеговини, УРЦ је заузимао водеће мјесто у поређењу са телекомуникационим компанијама у БиХ. Поред тога, УРЦ је био и расадник кадра за телекомуникационе ком-

and Financial Affairs of the Rectorate the University of Banja Luka.

Since October 2023, the Department has been operating under the University Secretariat. The primary tasks of the Department include organizing and implementing physical, technical, fire protection, and occupational safety measures. The Department also monitors the relevant legislation, develops plans and instructions, and guidelines for their implementation. The Department conducts direct supervision of fire protection and occupational safety measures and keeps records on the status and maintenance of the fire protection equipment. The Department staff control entry and exit within the University Campus and ensure the security of property and individuals within the campus grounds.

University Computer Centre

The *University Computer Centre (UCC)* was established in 1991 as part of the Rectorate of the University of Banja Luka, to provide computer services to the University members. Its first director was prof. Miroslav Rogić, PhD.

Due to the war, the activities of the UCC were slowed down until mid-1995, when the first internet connection was established between the UCC and the Faculty of Electrical Engineering at the University of Belgrade. It was also the first internet connection in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina. The first connection was established on 6 May 1995, and only two days later a permanent internet connection was put in place, thanks to the enthusiasm of the UCC employees and a group of student volunteers. The project was supported by Telekom Srpske, which donated a radio relay channel on the line between Banja Luka and Belgrade. Immediately after that, eight *dial-up* modem lines were installed, providing access to the network from computers outside the UCC. In October 1999, the computer network of the University of Banja Luka (100 Mbps LAN, 2 Mbps WAN) was established, using an optical cable to provide connection to the old campus. This was the first implementation of data transmission optics in Bosnia and Herzegovina. Financial and professional assistance for the implementation of the project was provided by the Government of Slovenia, i.e., the Academic and Research Network of Slovenia (ARNES). In addition to all members of the University of Banja Luka, this network also included the National and University Library of the Republic of Srpska and Banja Luka Grammar School.

The UCC initiated the establishment of the Academic and Research Network of the Republic of Srpska (SARNET), which was officially established by the Republic of Srpska Government in mid-2000.

In September 2018, the implementation of the Faculty Information System was completed, which enabled students to do most of their administrative tasks, including exam registration, from home.

Until 2013, the UCC was located in the premises of the Faculty of Mechanical Engineering at the University of Banja Luka, and as of 23 September 2013, it moved to its own facility, at the address: Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, University Campus.

As a leader in introducing new information and communication technologies in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, the UCC was a front-runner among telecommunications companies in BH. In addition, the UCC was a nursery of staff for telecommunications companies that later started their own investments in the Internet, such as Telekom Srpske, BlicNet and others. The policy of open access to the Internet for all young people, students and secondary school pupils, in the early days of Internet development, developed an aptitude of young people for new technologies and, accordingly, the desire and opportunity for their further

паније које су касније покренуле своје властите инвестиције у области интернета, као што су Телеком Српске, BlicNet и др. Политиком отвореног приступа за све младе, студенте и средњошколце, у пионирским данима развоја интернета, повећан је интерес младих за нове технологије, што је створило жељу и могућност њиховог даљег школовања у ИКТ. Неки од њих данас остварују врхунске домете у овој области на највишем нивоу, као нпр. директори највећих компанија у Европи (Deutche Telekom и друге).

При оснивању, Универзитетски рачунарски центар је, поред директора, имао и седам запослених. Структуру УРЦ-а тренутно чине: руководилац Универзитетског рачунарског центра, систем аналитичар, програмер, мрежни администратор, систем администратор, администратор сигурности, администратор базе података, оператер и спремачица.

Функцију руководиоца Универзитетског рачунарског центра до сада су обављали: проф. др Мирослав Рогић (1991–2007), проф. др Славко Марић (2007–2008), Бранислав Јовковић (2008–2015), Небојша Бабић (2015–2016) и Александар Гаћина (2016–).

Универзитетски рачунарски центар представља темељ рачунарске и информационе инфраструктуре Универзитета, те се сваке године издвајају значајна финансијска средства за његов развој. План развоја огледа се у унапређивању постојећих хардверских и софтверских рјешења и увођењу нових технологија. Основни циљеви укључују: дигитализацију пословних процеса кроз интегрисани информациони систем, побољшање перформанси, повећање нивоа сигурности података и стручно усавршавање запослених.

education in ICT. Some of them have achieved top results in that area and are today high-ranking persons, e.g. directors of the largest companies in Europe (Deutsche Telekom etc).

When the UCC was established, it had seven employees in addition to the director. The current staff structure of the UCC includes: the head of the University Computer Centre, system analyst, programmer, network administrator, system administrator, security administrator, operator and cleaner.

The former heads of the University Computer Centre are: prof. Miroslav Rogić, PhD (1991–2007), prof. Slavko Marić, PhD (2007–2008), Branislav Jovković (2008–2015) and Nebojša Babić (2015–2016), while the current head of the Centre is Aleksandar Gaćina (2016–).

The University Computer Centre is the foundation for computer and information infrastructure of the University, and every year significant financial resources are allocated for its development. The development plan is reflected in the improvement of the existing hardware and software solutions and the introduction of new technologies. Its main goals are: the digitalisation of business processes through an integrated information system, performance improvement, increasing the level of data security and professional training of employees.

Рачунарска сала са 20 рачунара и свим потребним софтверима за нормално одвијање наставног процеса

A computer lab equipped with 20 computers and all the software required for the teaching process

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA

Сектор материјално-финансијских послова

Када је успостављена интегрисаност Универзитета у Бањој Луци, настала је потреба да се организује његов дио који би се бавио материјално-финансијским питањима. У складу с тим, у оквиру Ректората 2008. године основан је Сектор материјално-финансијских послова, који као такав функционише до данас.

Основни задатак овог сектора јесте стварање оптималних материјалних и финансијских предуслова за ефикасан рад свих чланица, како би се испунила мисија интегрисаног Универзитета у Бањој Луци.

Рад сектора се одвија у оквиру три службе:

– Служба материјалних послова,
– Служба финансија и
– Служба рачуноводства.

Сектором материјално-финансијских послова руководи финансијски директор Универзитета у Бањој Луци.

Остварење зацртане мисије Сектор материјално-финансијских послова реализује тако што:

1. Плански и организовано обавља материјално-финансијске послове на нивоу чланица и Универзитета у цјелини.
2. Успоставља и континуирано јача сарадњу у области финансирања са Министарством за научно-технолошки развој и високо образовање и Министарством финансија Републике Српске.
3. На основу нових или измјена постојећих законских и подзаконских аката предлаже усклађивање постојећих или доношење нових интерних аката којима се детаљније регулишу питања материјално-финансијског пословања Универзитета и његових чланица.
4. Предводи активности на успостављању, развоју и спровођењу система финансијског управљања и контроле на свим нивоима организовања на Универзитету.
5. Пуном имплементацијом и обједињавањем Система управљања финансијским информацијама (СУФИ) и Централизованог обрачуна плата (ЦОП) константно подиже степен ефикасности у раду у овој области и јача контролне механизме на нивоу Универзитета.
6. Врши обрачун и исплате свих видова накнада запосленима и ангажованима на Универзитету, а то су: плате, уговорне накнаде, ауторски хонорари, помоћи, награде, превоз и др.
7. Организовањем тематских радионица континуирано едукује све запослене у области финансијско-рачуноводствених послова и послова јавних набавки на Универзитету.
8. Припрема финансијски план Универзитета и брине о његовој реализацији.
9. Подноси годишње извјештаје о финансијском пословању Универзитета.
10. Припрема и реализује план јавних набавки Универзитета спровођењем процедура јавних набавки на свим нивоима организовања на Универзитету, у складу са Законом о јавним набавкама Босне и Херцеговине и Правилником о јавним набавкама на Универзитету у Бањој Луци, уважавајући специфичности појединих чланица и водећи рачуна о уговореним обавезама кроз међународне и домаће пројекте научноистраживачког рада, грантове и/или донације.
11. Брине о реализацији активности на санацији дотрајалих инсталација (гријних, водоводних, електричних, канализационих) према приоритетима, чиме се у значајној мјери смањују режијски трошкови и спречава штета од могућих хаварија.

Sector for Material and Financial Affairs

The integration of the University of Banja Luka generated the need to organize a department to handle material and financial matters. Accordingly, in 2008, the Sector for Material and Financial Affairs was founded within the Rectorate, and it has operated in this capacity to the present day.

The primary task of this Sector is to create optimal material and financial conditions for the efficient operation of all University members, to fulfil the mission of the integrated University of Banja Luka.

The Sector comprises three departments:

- Material Affairs Department,
- Finance Department and
- Accounting Department.

The head of the Sector for Material and Financial Affairs is the financial director of the University of Banja Luka.

The Sector for Material and Financial Affairs achieves the set-out missions by:

1. Systematically and organizedly carrying out material and financial tasks at the level of the University's members and the University as a whole.
2. Establishing and continuously strengthening cooperation in the field of financing with the Ministry for Scientific and Technological Development and Higher Education and the Ministry of Finance of the Republic of Srpska.
3. Based on new or amended legislation, proposing alignment of existing or adoption of new internal acts that more precisely regulate the material and financial operations of the University and its members.
4. Leading activities in establishing, developing, and implementing financial management and control systems at all levels of organisation within the University.
5. By fully implementing and consolidating the Financial Information Management System (SUFI) and the Centralised Payroll Calculation System (COP), consistently increasing the efficiency in this area and strengthening control mechanisms at the University level.
6. Calculating and disbursing all types of allowances for employees and contractors at the University, including: salaries, contractual allowances, authors' fees, assistance, awards, transport, etc.
7. Organising thematic workshops to continuously educate all employees in the areas of financial and accounting operations and public procurement at the University.
8. Preparing the financial plan for the University and ensuring its implementation.
9. Submitting annual reports on the financial operations of the University.
10. Preparing and implementing the University's public procurement plan by conducting public procurement procedures at all levels of organisation at the University, in accordance with the Law on Public Procurement of Bosnia and Herzegovina and the Public Procurement Rulebook of the University of Banja Luka, taking into account the specificities of individual members and considering obligations arising from international and domestic research projects, grants, and/or donations.
11. Ensuring the implementation of activities for the renovation of outdated installations (heating, plumbing, electrical, and sewage systems) according to priorities, thereby significantly reducing utility costs and preventing damage from potential breakdowns.

Центар за развој и подршку истраживању

Универзитетски предузетнички центар (2009–2017)
Центар за предузетништво и трансфер технологија (2017–2022)

Центар за развој и подршку истраживању (ЦРПИ) почео је са радом 2017. године (под називом Центар за предузетништво и трансфер технологија), а настао је трансформацијом Универзитетског предузетничког центра, који је основан 2009. године. Током протеклих седам година ЦРПИ се профилисао у кључни сервис запослених на Универзитету у Бањој Луци, али и студената, по питању управљања пројектним циклусом, трансфера знања и заштите интелектуалног власништва. ЦРПИ пружа информације о доступним програмима и позивима за апликације свим запосленима на Универзитету. Окосницу рада ЦРПИ чини развој, управљање и подршка пројектима на Универзитету у Бањој Луци и то: подршка развоју пројеката за чланице Универзитета, подршка реализацији пројеката чланица Универзитета, развој и вођење пројеката за ЦРПИ / Ректорат, те обуке за писање и вођење пројеката. Само у периоду од 2019. до 2023. године број апликација и пројеката на Универзитету које је ЦРПИ подржао повећао се за 35%. У истом периоду, ефикасност запослених и ангажованих у ЦРПИ довела је до повећања успјешности, о чему најбоље говори проценат успјешности од 21%, који је изражен као однос између броја међународних пројеката у реализацији које је ЦРПИ подржао и укупног броја пројеката који су аплицирани уз подршку ЦРПИ.

Када је у питању подршка у области трансфера технологија и знања, задатак ЦРПИ је да, у сарадњи са истраживачима, истраживачким групама активним на Универзитету у Бањој Луци и стручним сарадницима, обезбиједи заштиту те даљу примјену развијених иновација, технологија и знања у привреди и друштву уз осигурање интелектуалних права. ЦРПИ у сегменту трансфера технологија и знања ради првенствено на активностима везаним за управљање интелектуалним власништвом у складу са Правилником о заштити интелектуалног власништва на Универзитету у Бањој Луци, те организује едукације о различитим аспектима заштите интелектуалног власништва, најчешће у сарадњи са Институтом за интелектуално власништво Босне и Херцеговине. Такође, ЦРПИ активно доприноси развоју политика на Универзитету у Бањој Луци, нарочито по питању научноистраживачког рада и развоја, те заштите интелектуалног власништва.

У партнерству са Иновационим центром Бања Лука, а уз подршку Министарства породице, омладине и спорта Републике Српске, Центар реализује програм „Моја пракса". То је пројекат студентске праксе која студентима омогућује стицање првог радног искуства у току школовања, пролазак кроз програм „3D Academy" и након тога запослење. Кроз овај програм до сада је прошло преко 70 студената Универзитета у Бањој Луци.

При оснивању је Центар запошљавао двоје људи, а тренутно има руководиоца и три запослена.

Функцију руководиоца Центра до сада су обављали: Марио Милановић (2009–2017) и Анђела Пепић (2017–).

Centre for Development and Research Support

University Entrepreneurship Centre (2009–2017)
Entrepreneurship and Technology Transfer Centre (2017–2022)

The Centre for Development and Research Support (CDRS) started operating in 2017 (under the name Entrepreneurship and Technology Transfer Centre), established through the transformation of the University Entrepreneurship Centre, which was founded in 2009. Over the past seven years, CDRS has positioned itself as a key service for both employees at the University of Banja Luka and its students, focusing on project cycle management, knowledge transfer, and intellectual property protection. CDRS provides information on available programmes and calls for applications to all employees at the University. The core of CDRS's work involves the development, management, and support of projects at the University of Banja Luka, including: supporting the development of projects by the University, supporting the implementation of projects by the University's members, developing and managing projects for CDRS/Rectorate, and providing training for project writing and management. From 2019 to 2023 alone, the number of applications and projects at the University supported by CDRS increased by 35%. During this period, the efficiency of CDRS's staff and collaborators led to a higher success rate, best reflected in a success rate of 21%, expressing the proportion of international projects supported by CDRS and now being implemented in relation to the total number of projects applied with CDRS's support.

In the area of technology and knowledge transfer, CDRS's role is to collaborate with researchers, research groups active at the University of Banja Luka, and professional associates to ensure the protection and further application of developed innovations, technologies, and knowledge in industry and society, while securing intellectual property rights. CDRS's activities in technology and knowledge transfer primarily focus on managing intellectual property in line with the Rulebook on the Procedure of Intellectual Property Copyright of the University of Banja Luka. CDRS also organizes educational programmes on various aspects of intellectual property protection, often in cooperation with the Institute for Intellectual Property of Bosnia and Herzegovina. Moreover, CDRS actively contributes to the development of policies at the University of Banja Luka, especially in the areas of scientific research and development, as well as intellectual property protection.

In partnership with the Innovation Centre Banja Luka and with the support of the Ministry of Family, Youth and Sports of the Republic of Srpska, the Centre implements the "My Internship" programme. This project enables students to gain their first work experience during their studies, participate in the "3D Academy" programme, and secure employment afterwards. So far, more than 70 students from the University of Banja Luka have participated in this programme.

At the time of its establishment, the Centre employed two people, and currently, it has a director and three staff members.

The Centre was managed by Mario Milanović from 2009 to 2017, and has been headed by Anđela Pepić since 2017.

Универзитетски центар за подршку студентима са инвалидитетом

Центар за помоћ студентима са инвалидитетом (2007–2012)
Центар за подршку студентима са инвалидитетом (2012–2017)
Центар за помоћ студентима са посебним потребама (2017–2021)

Центар за подршку студентима са инвалидитетом основало је 2006. године удружење омладине са инвалидитетом „Инфопарт", са којим Универзитет има потписан Уговор о пословно-техничкој сарадњи. Од 2007. године Центар је саставни дио Универзитета у Бањој Луци.

Уз подршку организација које имају програм рада за подршку лицима са инвалидитетом и републичких институција, уклоњене су бројне архитектонске баријере на појединим факултетима. Већина чланица Универзитета у Бањој Луци је у потпуности или дјелимично архитектонски приступачна корисницима са инвалидитетом.

Кроз бројне сарадње, за потребе Центра обезбијеђена је асистивна технологија намијењена наставном процесу.

Универзитет у Бањој Луци потписник је Споразума о разумијевању и заједничком раду на унапређењу услова студирања студената са инвалидитетом, који је проистекао из сарадње Центра са регионалним уредима/центрима за подршку студентима са инвалидитетом/хендикепом.

Центар је био организатор неколико радионица и округлих столова, који су допринијели јачању капацитета и већој укључености студената са инвалидитетом у креирање академског окружења које би пружило адекватну подршку и унаприједило квалитет студирања.

Значајне резултате Центар је постигао имплементацијом TEMPUS пројекта „Једнаке могућности за студенте с посебним потребама у високом образовању" (EQOPP – *Equal Opportunities for students with special needs in higher education*), који је реализован од 2012. до 2014. године, те Еразмус+ пројекта „Транзиција студената са инвалидитетом од високог образовања до тржишта рада у Босни и Херцеговини,

University Centre for Support to Students with Disabilities

Centre for Assistance to Students with Disabilities (2007–2012)
Centre for Support to Students with Disabilities (2012–2017)
Centre for Assistance to Special Needs Students (2017–2021)

The University Centre for Support to Students with Disabilities was founded in 2006 by the 'Infopart' association of youth with disabilities, with which there is an agreement on business-technical cooperation signed. Since 2007, the Centre has been an integral part of the University.

With the support from organisations established for the purpose of providing assistance to persons with disabilities and institutions of the Republic of Srpska, numerous architectural barriers have been removed at certain member units, with most of them being fully or partly available for this group of users.

Through a number of instances of cooperation, the assistive technology intended for the teaching process has been provided. The University of Banja Luka is a signatory of the Agreement on understanding and collaborative work on improvement of the conditions of study of students with disabilities, which is the result of the cooperation of the Centre with regional centres/offices for support to students with disabilities.

The Centre organised several workshops and panel sessions, which contributed to strengthening capacities and greater inclusion of students with disabilities into designing academic environment aimed at providing adequate support and improving the quality of studies.

Significant results were achieved through the implementation of a TEMPUS project entitled (EQOPP – *Equal Opportunities for students with special needs in higher education*), which was realised in the 2012-2014 period, as well as an Erasmus+ project entitled Trans2Work – *School-to-Work Transition for Higher Education Students with Disabilities in Serbia, Bosnia & Herzegovina and Montenegro*), which was realised in the 2015-2018 period. These projects were launched for the purpose of establishing equal access, inclusion, and providing support to future students with disabilities at higher education institutions in Bosnia and Herzegovina and the region. Due to the participation in the aforementioned projects, the Centre managed to issue several publications.

Србији и Црној Гори" (Trans2Work – *School-to-Work Transition for Higher Education Students with Disabilities in Serbia, Bosnia & Herzegovina and Montenegro*), који је реализован од 2015. до 2018. године. Пројекти су покренути ради даљег успостављања једнаког приступа, укључивања и пружања подршке будућим студентима са инвалидитетом на високошколским установама у Босни и Херцеговини и окружењу. Захваљујући овим пројектима, Центар је издао и неколико публикација.

У оквиру Еразмус+ програма мобилности студената реализоване су размјене студената са инвалидитетом, а улога Центра јесте да потенцијалним кандидатима пружи подршку и омогући учешће у оваквим активностима и у будућности.

Центар за подршку студентима са инвалидитетом оријентисан је на наставак започетих активности на унапређењу положаја студената са инвалидитетом. У плану је развој и имплементација пројеката уклањања архитектонских баријера (што укључује лифтове, рампе, тактилне стазе и звучну сигнализацију), као и набавка асистивних технологија и опреме неопходне за неометано спровођење наставног процеса. Студентима са инвалидитетом су на располагању асистивне технологије, психолошка подршка и прилагођено радно окружење. Центар за подршку студентима са инвалидитетом у потпуности је прилагођен архитектонски и дигитално.

У сарадњи са партнерским институцијама и организацијама, Универзитет у Бањој Луци, подизањем свијести у академском окружењу о важности образовања особа са инвалидитетом, посредује у остваривању права студената са инвалидитетом, побољшању услова студирања и положаја студената са инвалидитетом.

Within the Erasmus+ mobility programme, exchanges of students with disabilities have been realised, with the Centre being tasked to offer support to potential candidates and make their participation in such activities possible in the future.

The Centre is directed towards the continuation of the activities started as regards the improvement of the position of students with disabilities. The Centre plans to develop and implement projects aimed at removing architectural barriers (which includes lifts, ramps, tactile paths, and sound signalization), as well as purchase items of assistive technology and the equipment necessary for undisrupted implementation of the teaching process. Students with disabilities have items of assistive technology, psychological help, and adjusted working surrounding at their disposal, and the Centre itself is completely adjusted architecturally and digitally.

The University of Banja Luka, in cooperation with partner institutions and organisations, facilitates, by raising awareness in the academia on the importance of educating persons with disabilities, the exercise of rights of students with disabilities and the improvement of study conditions and the position of students with disabilities.

Дио асистивне технологије коју посједује Центар

Items of assistive technology possessed by the Centre

Приручници који су публиковани кроз пројекат EQOPP – Equal opportunities for students with special needs in higher education

Guides published through the EQOPP – Equal opportunities for students with special needs in higher education project

Приступ Центру

Access to the Centre

Зграда у којој је смјештен Центар

Facility accommodating the Centre

Конфуцијев институт

Конфуцијев институт Универзитета у Бањој Луци је образовни центар основан у децембру 2017. године са циљем промовисања кинеског језика и културе. Овдје полазници имају прилику да се директно упознају са кинеском културом и језиком преко изворних говорника и професора кинеског језика. Смјештен је на 1. спрату Факултета политичких наука, у Универзитетском граду.

Институт се залаже за увођење програма упознавања кинеског језика и културе за дјецу предшколског, основношколског и средњошколског узраста, студенте и професоре, као и за све оне који су заинтересовани да уче кинески језик и сазнају више о кинеској култури и обичајима. На крају програма добијају сертификате о успјешном завршетку тромјесечног курса кинеског језика, уз могућност полагања испита ХСК (кинеског националног стандардизованог теста којим се одређује ниво познавања кинеског језика нематерњих говорника) и испита YCT (теста за ученике основних школа) у просторијама Конфуцијевог института, који је и центар за полагање ових међународно признатих испита. У библиотеци Факултета политичких наука Конфуцијев институт посједује преко 2000 наслова о Кини и кинеској култури, и то на кинеском и енглеском језику, који могу помоћи полазницима и сугрђанима да боље упознају ову земљу и њену културу, као и друштвене и економске токове. Институт је учествовао и у издавању неколико књига и превода дјела, као што су „Пекиншка опера" др Љиљане Стевић, „Вјесници првих знања о Кини у српском народу" професорке кинеског језика из Србије Селене Пјевић, збирка пјесама „Двоје" бањалучких пјесника Стевке Козић Прерадовић и Ранка Прерадовића и превод Кочићевог дјела „Мргуда" на кинески и есперанто, настао као плод сарадње Института, Међународног удружења научних радника, Градског есперанто друштва „Ла мондо" Бања Лука и „Tianjin esperanto asocio" из Тјенђина, кинески превод изабраних приповијетки Петра Кочића, у форми стрипа, под називом „Стриповијетке по мотивима Петра Кочића", у сарадњи са Удружењем стрип-аутора и обожавалаца стрипа Републике Српске „Девета димензија" Бања Лука, те тројезично издање "Бања Лука" аутора проф. др Љубише Прерадовића и проф. др Мирослава Малиновића.

Конфуцијев институт организује курсеве кинеског језика у јесењим и пролећњим циклусима у трајању од 3 мјесеца по циклусу. Полазници су, у зависности од нивоа знања, подијељени у пет група: ХСК 1, ХСК 2, ХСК 3, ХСК 4 и ХСК 5. За преко шест година постојања Конфуцијевог института организован је велики број курсева и радионица језика и културе, а свим активностима присуствовало је више од 500 ученика, студената и грађана. Неки од њих су добили и прилику да бораве у Кини и тамо усаврше своје знање, а многи имају прилику да током љета оду на десетодневни љетњи камп и изучавају језик, посјете градове Пекинг и Тјенђин и обиђу неке од најзначајнијих културних и историјских знаменитости у НР Кини.

Confucius Institute

The Confucius Institute at the University of Banja Luka is an education centre established in December 2017 with the aim to promote the Chinese language and culture. The Chinese language and culture are taught by native Chinese speakers and professors of the Chinese language. It is located on the first floor of the Faculty of Political Science, on the University Campus.

The Institute provides the Chinese language and culture courses for pre-school, primary and secondary school children, students and professors, and everyone else interested in studying the Chinese language and learning more about its culture and customs. Upon completing the programme, they are awarded the certificates on successful completion of the three-month Chinese language course, and they may take the HSK Test (a standardised test of the Chinese language proficiency for non-native Chinese speakers) and the YCT (a test for primary school students) at the Confucius Institute, which is also a Test Centre of this internationally recognised examination. In the library of the Faculty of Political Science, the Confucius Institute has over 2,000 books in Chinese and English on China and Chinese culture, which may help the students and citizens learn more about this country and its culture as well as about its social and economic trends. The Institute has also participated in the publication of several books and translations of literary works, such as *The Beijing Opera* by Prof. Ljiljana Stević, PhD, *The Heralds of the First Knowledge on China in Serbia* by the Serbian Professor of the Chinese Language Selena Pjević, the collection of poems *Two* by Banja Luka poets Stevka Kozić Preradović and Ranko Preradović, the translation of Petar Kočić's *Mrguda* into Chinese and Esperanto, as a result of the cooperation between the Confucius Institute, the International Association of Scientists, the City Esperanto Association *La Mondo* Banja Luka and Tianjin Esperanto Association, the Chinese translation of selected short stories by Petar Kočić in the form of a comic book entitled *The Comics by the Motifs of Petar Kočić*, in cooperation with the Association of Comic Authors and Comic Fans of the Republic of Srpska *Ninth Dimension* Banja Luka, as well as the trilingual publication "Banja Luka" by Prof. Ljubiša Preradović, PhD and Prof. Miroslav Malinović, PhD.

The Confucius Institute organises the Chinese language courses in autumn and spring that last three months per season. Depending on their level of knowledge, the students are grouped into HSK 1, HSK 2, HSK 3, HSK 4, and HSK 5. Over the six years of its existence, the Confucius Institute has organised many language and culture courses and workshops, which were attended by more than 500 students and citizens, some of whom had the opportunity to visit China and improve their knowledge. Many Chinese language students have the opportunity to go to a ten-day summer camp and study the language, visit the cities of Beijing and Tianjin and some of the most important cultural and historical sites in the People's Republic of China.

The Institute also organises free elective Chinese language courses for over 200 primary and secondary

Конфуцијев институт организује бесплатне курсеве кинеског језика и културе основцима, средњошколцима и студентима

The Confucius Institute organises free-of-charge Chinese language and culture courses for elementary and secondary school and college students

Изложба фотографија *Чај, љубав и свијет*

The *Tea, Love, and World* exhibition of photographs

Конфуцијева учионица је 5. октобра 2020. године отворена у бањалучкој Гимназији

The Confucius classroom opened on the premises of the Grammar School in Banja Luka on 5 October 2020

Традиционална кинеска чајна церемонија

The Chinese traditional tea ceremony

Међународна изложба радова традиционалног кинеског сликарства и калиграфије у Бањој Луци

An international exhibition of Chinese traditional painting and calligraphy in Banja Luka

Међународна изложба радова традиционалног кинеског сликарства и калиграфије у Бањој Луци

An international exhibition of Chinese traditional painting and calligraphy in Banja Luka

Кинеска нова година прослављена 31. јануара 2022. године концертом Гудачког камерног оркестра Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци и Гудачког камерног оркестра Бан Светислав Тиса Милосављевић

The Chinese (Lunar) New Year celebration on 31 January 2022 with a concert by the String Chamber Orchestra of the Academy of Arts of the University of Banja Luka and by the Svetislav Tisa Milosavljevic string chamber orchestra

Институт организује и бесплатну факултативну наставу кинеског језика за преко 200 ученика основних и средњих школа. У бањалучкој Гимназији је 5. октобра 2020. године отворена и прва савремено опремљена специјализована учионица за изучавање кинеског језика и културе, Конфуцијева учионица, у којој ученици и професори имају прилику да, кроз часове и разне активности и пројекте, уче и усаврше своје познавање кинеског језика и поближе се упознају са кинеском културом. То је једна од ријетких средњих школа у региону која је у веома кратком временском периоду добила одобрење за отварање, што представља велики успјех како за Институт тако и за саму школу и за Бању Луку.

Сваке године полазници могу бесплатно похађати интензивне једномјесечне курсеве кинеског језика током јануара (зимски интензивни курс) и јула или августа (љетњи интензивни курс), на којима имају прилику да унаприједе своје знање и боље се припреме за сљедећи редовни циклус. Већ годину дана се одвија и нови курс „Пословни кинески језик", намијењен онима који желе да науче основе пословног комуницирања на кинеском језику и упознају се са пословном културом и бонтоном Кине, а од ове године је покренут и онлајн курс кинеског језика за све оне који живе у другим мјестима или више воле да присуствују настави из сопственог дома.

Полазници курсева Конфуцијевог института редовно учествују и на такмичењу из познавања кинеског језика и културе „Кинески мост", који се сваке године одржава за основце, средњошколце и студенте, на којем остварују одличне резултате и неријетко освајају прва мјеста те добијају прилику да представљају своју земљу у Кини.

Подршка и охрабривање дјеце и младих у процесу учења кинеског језика је најзначајнији допринос Конфуцијевог института. Поред активности на пољу промоције кинеског језика, Институт активно ради и на ширењу знања о кинеској култури и умјетности организовањем различитих јавних догађаја, попут изложбе слика и радова калиграфије академских сликара и професора Академије ликовних умјетности Сијан из Народне Републике Кине, изложбе фотографија „Чај, љубав и свијет", које је изабрао специјални жири из Кине, а које се иначе приказују широм свијета, у сарадњи са Међународним удружењем научних радника, као и представљање умјетничких предмета од бијелог порцулана из Кине у Бањој Луци. Ипак, оно на шта је Конфуцијев институт посебно поносан јесте ликовни конкурс који организује сваке године на тему Кинеске нове године, у којем учествују дјеца основних и средњих школа. Огроман број пристиглих радова из године у годину потврђује успјех ове иницијативе.

Конфуцијев институт је у свом дјеловању остварио сарадњу са многим институцијама у Републици Српској. Тако је подржао Музеј Републике Српске и његову Ревију археолошког филма, брчанску омладинску организацију Мали принц и Полиглота институт у организовању разних едукативних радионица за све заинтересоване у том граду, организовао обуку из таиђија физиотерапеутима Завода за физикалну медицину и рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић", како би они даље могли да практикују вјежбу са својим пацијентима. Са Академијом умјетности Универзитета у Бањој Луци сваког јуна обиљежава Међународни дан музике, представљајући јавности кинеску традиционалну музику и инструменте, а често организује концерте поводом обиљежавања Лунарне нове године или других значајних манифестација.

На радионицама и јавним догађајима на којима Конфуцијев институт суграђане упознаје са различитим аспектима кинеске културе посебно интересовање грађана увијек је изражено за церемонијални дио припремања кинеског чаја, као дијела тради-

school students. On 5 October 2020, a Confucius Classroom was opened at Banja Luka Grammar School and it was the first modernly equipped classroom for the study of the Chinese language and culture. Through classes and different activities and projects, the students and professors of this school may learn and improve their knowledge of the Chinese language as well as learn more about the Chinese culture. Banja Luka Grammar School is one of the few secondary schools in the region that got approval to open a Confucius Classroom in such a short period of time, which is a great success for the Confucius Institute, the school and the City of Banja Luka alike.

Every year, students may take free one-month Chinese language courses during January (winter intensive course) and July or August (summer intensive course), in which they can improve their knowledge and better prepare for the next regular course. For a year, the Confucius Institute has also held the new Business Chinese Course, intended for those who wish to learn the basics of business correspondence in Chinese and the Chinese business culture and etiquette. This year, it also started providing online Chinese language courses for all those who live in remote places or those who prefer to attend the classes from their homes.

Furthermore, the students attending the Chinese language courses at the Confucius Institute participate in the *Chinese Bridge* Chinese Proficiency Contests, which are held every year for university, secondary and primary school students. They achieve great results, often win the contests, and get the opportunity to represent their country in China.

Supporting and encouraging children and young adults to learn Chinese is the most important contribution of the Confucius Institute. In addition to its activities in promoting the Chinese language, the Institute has also been promoting the Chinese culture and art by organising various public events, such as the exhibition of paintings and calligraphy works by the academic painters and professors of the Xi'an Academy of Fine Arts from the People's Republic of China, the photo exhibition "Tea, Love and the World", photographs of which have been chosen by a special jury from China and shown all over the world, in cooperation with the International Association of Scientists, as well as the exhibition of the Dehua porcelain from China in Banja Luka. What the Confucius Institute is particularly proud of, though, is the art competition for primary and secondary school students, which is organised every year in honour of the Chinese New Year. The many drawings these students submit year after year confirm the success of this initiative.

Over the years, the Confucius Institute has established cooperation with many institutions in the Republic of Srpska. Hence, it supported the Museum of the Republic of Srpska and its Archaeological Film Review, *Mali Princ* Youth Organisation and *Poliglota* Institute in Brčko in their organising of various educational workshops for the general public, and *Dr Miroslav Zotović* Institute for Physical Medicine and Rehabilitation by providing Tai Chi training for its physiotherapists, which they could continue to practise with their patients. Every June, the Confucius Institute celebrates World Music Day with the Academy of Arts of the University of Banja Luka, presenting the traditional Chinese music and musical instruments to the general public. Moreover, it often organises concerts dedicated to the Lunar New Year or other significant events.

At workshops and public events, where the Confucius Institute presents different Chinese cultural elements to the general public, citizens are mostly interested in the Chinese tea ceremony, which is a part of the Chinese tradition and a philosophy that exudes harmony, peace, and gratitude. The older population is predominantly interested in the Tai Chi classes, which are regularly conducted by the Confucius Institute, because

Конфуцијев институт организује различите културолошке радионице за најмлађу популацију

The Confucius Institute organises various cultural workshops for the youngest population

Студенти синологије и полазници курсева кинеског језика у студијској посјети Кини, љето 2023. године

Students of sinology and Chinese language courses students in a study visit to China in the summer of 2023

Такмичење из познавања кинеског језика и културе *Кинески мост*

The Chinese Bridge Chinese language and culture competition

Директорка Конфуцијевог института и шеф Студијског програма синологије Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци у радној посјети Кини

The Director of The Confucius Institute and the Head of the Department of Sinology at the Faculty of Philology of the University of Banja Luka in a study visit to China

Конфуцијев институт организује курсеве кинеског језика свих нивоа

The Confucius Institute organises Chinese language courses at all levels

Таиђи је древна кинеска борилачка вјештина која се данас практикује широм свијета због вишеструких добробити за здравље људи

Tai-chi is an ancient Chinese martial art practised worldwide today due to multiple benefits for human health

Кинеску умјетност резања папира УНЕСКО је уписао у листу свјетске нематеријалне баштине

The Chinese art of paper cutting was inscribed on the UNESCO World Intangible Cultural Heritage List

ције и филозофије који одише хармонијом, миром и захвалношћу. Посебно су занимљиви часови таиђија, који се редовно организују, углавном привлачећи занимање старије популације, јер су корисни како за физичко тако и за ментално здравље. Упоредо, Конфуцијев институт је приближио и традиционалну кинеску медицину широј популацији кроз неколико предавања од стране врсних познавалаца. Млађој популацији су увијек занимљиве едукативне радионице кинеске калиграфије, традиционалног кинеског сликарства, умјетности резања папира, стоног тениса, кинеског шаха, борилачке вјештине кунг фу, итд. Више о култури, обичајима, традицији те друштвеним и економским приликама у НР Кини суграђани могу сазнати и на предавањима које Конфуцијев институт редовно организује.

Ништа мање није значајан ни допринос који Конфуцијев институт остварује у повезивању представника домаћих академских и државних институција и институција у Народној Републици Кини (на пољу економије, културе, образовања, туризма и сл.). Тако је већ у првој години свог рада, у септембру 2018. године, Институт омогућио делегацији из Владе Републике Српске да посјети Универзитет за технологију и образовање у Тјенђину, када је ректорки Универзитета уручена плакета Светог Стефана у знак захвалности за њен допринос у промовисању билатералне образовне и културне сарадње. Те исте године је делегација Града Бање Луке, заједно са тадашњим градоначелником, посјетила Универзитет за технологију и образовање у Тјенђину, који је искористио прилику да изрази задовољство радом и достигнућима Конфуцијевог института Универзитета у Бањој Луци. Уз подршку и помоћ Конфуцијевог института, и делегација из Одјељења за културу, туризам и социјалну политику позвана је наредне године да на Сајму туризма промовише туристички потенцијал свог града.

Уз посредство Конфуцијевог института, различите делегације Универзитета у Бањој Луци сваке године бораве у радним посјетама Кини и њеним високошколским институцијама.

Институт је у протеклом периоду пружио и помоћ при покретању Студијског програма синологије на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, а објавио је и више стипендија намијењених студентима за универзитете у Кини. Конфуцијев институт има осам запослених. То су: један домаћи директор, један кинески директор, два виша стручна сарадника, те четири професора кинеског језика и културе. Домаћи директор је др Љиљана Стевић, која функцију обавља од оснивања Института. Функцију кинеског директора обављале су Јинг Цаи (2017–2019) и Шен Ли (2020–2022), а тренутно то ради др Луо Сјаору.

Визија Конфуцијевог института јесте да постане важан извор знања о НР Кини у Републици Српској. Поред промовисања кинеског језика и културе, односно упознавања шире и стручне јавности са кинеским језиком и културом, циљ Конфуцијевог института јесте и јачање образовне сарадње између Кине и Републике Српске, као и пружање помоћи при успостављању сарадње различитих институција Републике Српске са институцијама НР Кине. Институт организује изучавање кинеског језика за ученике основних и средњих школа, као и на високошколским установама, али и едукује и информише пословну заједницу Републике Српске о начинима и приликама пословања са НР Кином, помажући им тако да савладају оно што је неопходно за што успјешније пословање са Кином и другим азијским земљама. Редовно организујући едукативне радионице, којима се промовишу културне вриједности кинеског народа, Институт заправо настоји омогућити суграђанима да активним судјеловањем боље упознају и разумију различите аспекте кинеске културе.

of the many benefits they have on physical and mental health. More to this, the Confucius Institute has shared the traditional Chinese medicine with a wider population through several lectures given by outstanding experts. The youngsters find various educational and cultural workshops interesting, such as the workshops on Chinese Calligraphy, Traditional Chinese Painting, Paper Cutting Art, Table Tennis, Chinese Chess, Kung Fu Martial Arts etc. Citizens may also learn more about the culture, tradition, social and economic trends in China at the lectures the Confucius Institute regularly organises.

No less significant is the Confucius Institute's contribution to the networking between the home academic and state institutions and the institutions in the People's Republic of China (in economics, culture, education, tourism etc.). Thus, already in the first year of establishment, in September 2018, the Institute helped the Republic of Srpska Government delegation visit Tianjin University of Technology and Education, where they presented the Saint Stephen plaque to the rector of the University as a sign of gratitude for her contribution to the promotion of bilateral educational and cultural cooperation. That same year, the representatives of the City of Banja Luka and the then mayor visited Tianjin University of Technology and Education, on which occasion he expressed his satisfaction with the work and achievements of the Confucius Institute at the University of Banja Luka. With the support and help of the Confucius Institute, the representatives of the Department of Culture, Tourism and Social Policy were also invited the following year to China to promote the tourism programme of Banja Luka at the China Tourism Industries Exposition.

With the assistance of the Confucius Institute, different delegations of the University of Banja Luka visit China and its higher education institutions every year.

Furthermore, the Institute has assisted in establishing the Sinology Study Programme at the Faculty of Philology of the University of Banja Luka. Over the several years of its existence, it has announced several scholarships for university students to study at universities in China. The Confucius Institute has eight employees: one home director, one Chinese director, two senior associates, and four Chinese language and culture professors. Ljiljana Stević, Home Director, has led the Institute since its establishment. Ying Cai (2017-2019) and Shen Li (2020-2022) were the Chinese Directors, and Luo Xiaoru currently performs this function.

The vision of the Confucius Institute is to become a relevant source of knowledge on China in the Republic of Srpska. In addition to promoting the Chinese language and culture, i.e., presenting the Chinese language and culture to professionals and the general public, the Confucius Institute aims to advance the cooperation in the field of education between China and the Republic of Srpska and provide assistance in establishing cooperation between different institutions of the Republic of Srpska and the institutions of the People's Republic of China. The Institute organises the Chinese language courses in primary and secondary schools as well as in higher education institutions and educates and informs the business society of the Republic of Srpska on how to do business with China, helping them master everything necessary to make their business with China and other Asian countries as successful as possible. By regularly organising educational workshops that promote the cultural values of the Chinese people, the Institute strives to enable the citizens to take an active part in the workshops and thus better understand and learn more about the different aspects of the Chinese culture.

Студентски културни центар

Студентски културни центар Универзитета у Бањој Луци новооснована је подорганизациона јединица Ректората. Основни циљ Центра је побољшање квалитета културног живота и потреба бројних студената Универзитета у најширем смислу. Поред тога што је својим програмским активностима усмјерен на културу, он служи и за промоцију и развој умјетничких и културних достигнућа студената.

Програмски се базира на презентацији и промоцији филмских, позоришних, ликовних, дизајнерских и свих остварења студената који су повезани са културом, креативношћу и науком. Главни садржај Центра је мултифункционална сала капацитета 99 мјеста, са позоришно-музичком сценом погодном за одржавање манифестација као што су промоције и презентације различитих културних садржаја. Сала има могућност проширења са додатних 60 помоћних мјеста. Сцена је површине 80 m^2, са порталом ширине 7 m, висине 6,5 m и дубине 8 m. Поред главне сале, Центар посједује и помоћну салу, која може служити као вјежбаоница, сала за предавања или промоције, а капацитета је 60 мјеста. Изложбено-галеријски простор је површине 60 m^2. Поред просторних капацитета, Центар је опремљен савременим уређајима позоришно-сценске технике и аудио-визуелне опреме која омогућује подршку извођењу захтјевних дјела сценске умјетности, потом биоскопским платном и концертним клавиром.

Циљ је да Студентски културни центар постане главно стјециште студената Универзитета у коме ће моћи да размјењују идеје и креативни потенцијал како између себе тако и међу колегама других регионалних, европских и свјетских универзитета. Његовим оснивањем побољшан је не само квалитет студирања студената него и обогаћен садржај студентског кампуса, који из године у годину расте у један самодовољан и одржив простор са јединственом културном понудом. Студентски културни центар тежи да постане препознатљиво мјесто и расадник креативног потенцијала студената Универзитета у Бањој Луци.

Руководилац Студентског културног центра је мр Младен Бањац (2024–).

Student Cultural Centre

The Student Cultural Centre of the University of Banja Luka is a newly founded sub-organisational unit of the Rector's Office. The primary aim of the Centre is to enhance the quality of cultural life and needs of the University's numerous students, in the broadest sense. In addition to focusing its programme activities on culture, it also serves to promote and develop the artistic and cultural achievements of students.

Its programme focuses on the presentation and promotion of film, theatre, fine arts, design, and all other student achievements related to culture, creativity, and science. The main feature of the Centre is a multifunctional hall with a capacity of 99 seats, equipped with a stage suitable for theatre and musical performances, as well as events such as promotions and presentations of various cultural content. The hall can be expanded with up to 60 auxiliary seats. The stage has a surface area of 80 m^2, with a proscenium 7 m wide, 6.5 m high, and 8 m deep. In addition to the main hall, the Centre includes an auxiliary hall that can be used as a practice room, lecture hall, or venue for promotions, with a capacity of 60 seats. It also features a 60 m^2 exhibition and gallery area. The Centre is also equipped with modern theatre-stage technology and audiovisual equipment, supporting the performance of demanding works in the performing arts, as well as a cinema screen and a concert piano.

The aim is for the Student Cultural Centre to become the primary gathering place for University students, where they can exchange ideas and creative potential among themselves and with colleagues from other regional, European, and global universities. Its establishment not only improved the quality of the student experience, but also added to what the University Campus has to offer, growing continuously each year towards a self-sufficient and sustainable space with a unique cultural programme. The Student Cultural Centre strives to become a recognised hub and incubator of creative potential for students at the University of Banja Luka.

The head of the Student Cultural Centre is Mladen Banjac, MA (2024–).

Отварање Студентског
културног центра

The opening ceremony of the
Student Cultural Centre

Позоришни академски
фестивал 2024.

Academic Theatre
Festival, 2024

Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци

Students' Parliament of the University of Banja Luka

Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци је студентско представничко тијело основано у априлу 2008. године, а чине га по један представник са сваке чланице (факултета / Академије умјетности), изузев Електротехничког факултета, који има два, те Медицинског факултета, који има три представника. Мандат чланова Студентског парламента је годину дана, а студенти се бирају непосредним и тајним гласањем на својим факултетима, односно Академији умјетности. Студентски парламент бира своје представнике у Сенат Универзитета (шест студената) и Управни одбор (један студент).

У саставу Студентског парламента дјелује дванаест комисија: Комисија за наставни процес, Комисија за информисање и међународну сарадњу, Комисија за научноистраживачки рад, Комисија за право, Комисија за пројектни менаџмент, Комисија за културу, Комисија за спорт, Комисија за маркетинг, Комисија за неформално образовање, Комисија за хуманитарни рад, Комисија за антикоруптивно дјеловање и Комисија за болоњски процес.

Комисија за међународну сарадњу остварује сарадњу са страним студентским организацијама, ради на изради базе података студената нашег универзитета, студентских организација, те одржава сарадњу са универзитетима у окружењу.

Комисија за маркетинг промовише студентске дјелатности посредством новина и радија, сарађује са разним медијским кућама и задужена је за односе са јавношћу.

Комисија за наставни процес ради на изради студентског водича Универзитета у Бањој Луци, организује студентску праксу, спроводи кампању запошљавања најбољих студената и учествује у раду Комитета за осигурање квалитета.

Комисија за културу остварује сарадњу са културним институцијама, промовише књиге, музичко, ликовно и драмско стваралаштво, сарађује са Студентским позориштем и ради на оснивању Студентског културног центра.

Комисија за научни рад бави се формирањем научноистраживачких секција на свим факултетима и Академији умјетности, организацијом научно-стручног скупа студената са међународним учешћем *Студенти у сусрет науци* (*Students encountering science* – StES) и оснивањем Студентског научноистраживачког центра (СНИЦ).

Комисија за спорт бави се организацијом Студентских спортских игара у оквиру пројекта Дани студената, као и меморијалног турнира „Студентска бригада", а такође организује одлазак на спортске игре на универзитетима у окружењу. Од 2024. године уведена је Универзитетска спортска лига, која се игра током прољетног семестра, а од наредне године је план да се на завршни турнир укључе и нама братски универзитети.

Комисија за неформално образовање организује курсеве за студенте из оних области које су слабо или уопште нису заступљене у редовној настави на организационим јединицама Универзитета. У посљедњих неколико година успјешно су реализовани курсеви страних језика и информатике, те курсеви академског писања.

Комисија за антикоруптивно дјеловање јесте комисија чији је циљ превенција потенцијалних неправилности и борба против корупције на Универзитету.

Комисија за право бави се правним питањима у вези са функционисањем Студентског парламента Универзитета у Бањој Луци.

The Students' Parliament of the University of Banja Luka is a student representative body established in April 2008, and consists of one representative from each member (faculty/ Academy of Arts), except for the Faculty of Electrical Engineering, which has two, and the Faculty of Medicine, which has three representatives. Members of the Students' Parliament have a mandate of one year, and students are elected by direct and secret ballot at their faculties and the Academy of Arts respectively. The Students' Parliament elects its representatives to the University Senate (six students) and the Steering Board (one student).

There are twelve commissions within the Students' Parliament: the Teaching Process Commission, Information and International Cooperation Commission, Scientific Research Commission, Law Commission, Project Management Commission, Culture Commission, Sports Commission, Marketing Commission, Non-Formal Education Commission, Humanitarian Work Commission, Anti-Corruption Commission and Bologna Process Commission.

The International Cooperation Commission cooperates with foreign student organisations and is in charge of creating a database of students at the University, student organisations and cooperation with universities in the region.

The Marketing Commission promotes students' activities through newspapers and radio, cooperates with different media agencies and is in charge of public relations.

The Teaching Process Commission is in charge of developing a student guide of the University of Banja Luka, organising students' traineeships, conducting campaigns for the employment of the best students and participates in the work of the Quality Assurance Committee.

The Culture Commission cooperates with cultural institutions, promotes books, music, art and drama, cooperates with the Student Theatre and works on the establishment of the Students' Cultural Centre.

The Scientific Research Commission is in charge of establishing scientific research sections at all faculties and the Academy of Arts, organising the scientific conference of students at an international level "*Students Encountering Science*" (StES) and establishing the Student Scientific Research Center (SSRC).

The Sports Commission is in charge of organising the "Student Sports Games" within the "Student Days" project and the "Student Brigade" memorial tournament as well as trips to sports games at the universities in neighbouring countries. Starting in 2024, the University Sports League has been introduced, taking place during the spring semester, with plans for the final tournament to include partner universities from next year onwards.

The Non-Formal Education Commission organises courses for students from the fields that are poorly or not represented at all in regular classes at the members of the University. In the past few years, activities included successful implementation of courses in foreign languages, IT and academic writing.

The Anti-Corruption Commission aims to prevent potential irregularities and combat corruption at the University.

The Law Commission is in charge of legal issues related to the functioning of the Students' Parliament of the University of Banja Luka.

The Bologna Process Commission is responsible for ensuring that studying at the University of Banja Luka is conducted in accordance with all the rules and regulations of studying in line with the Bologna Declaration.

Студентски парламент реализује студијско путовање у Беч за најбоље студенте завршне године студија са свих чланица Универзитета, а у организацији Представништва Републике Српске у Бечу – студенти у Представништву Републике у друштву шефа представништва мр Младена Филиповића и њ. е. амбасадора Синише Бенцуна 2023. године

The Students' Parliament realising a study visit to Vienna (Austria) for outstanding final year students from all members of the University of Banja Luka, organised by the Representative Office of the Republic of Srpska in Vienna – students on the premises of the Representative Office, in the company of Mr Mladen Filipović and H.E. Ambassador Siniša Bencun, 2023

Студентски парламент реализује студијско путовање у Беч за најбоље студенте завршне године студија са свих чланица Универзитета, а у организацији Представништва Републике Српске у Бечу – студенти у вртовима дворца Шенбрун 2023. године

The Students' Parliament realising a study visit to Vienna (Austria) for outstanding final year students from all members of the University of Banja Luka, organised by the Representative Office of the Republic of Srpska in Vienna – students in the gardens of the Schonbrunn Palace, 2023

Студентски парламент реализује студијско путовање у Беч за најбоље студенте завршне године студија са свих чланица Универзитета, а у организацији Представништва Републике Српске у Бечу – студенти испред Парламента Аустрије 2024. године

The Students' Parliament realising a study visit to Vienna (Austria) for outstanding final year students from all members of the University of Banja Luka, organised by the Representative Office of the Republic of Srpska in Vienna – students in front of the Austrian Parliament, 2024

Студентски парламент реализује студијско путовање у Беч за најбоље студенте завршне године студија са свих чланица Универзитета, а у организацији Представништва Републике Српске у Бечу – студенти у сједишту Уједињених нација у Бечу 2024. године

The Students' Parliament realising a study visit to Vienna (Austria) for outstanding final year students from all members of the University of Banja Luka, organised by the Representative Office of the Republic of Srpska in Vienna – students in the headquarters of the United Nations in Vienna, 2024

Научно-стручни скуп *Студенти у сусрет науци* (Students encountering science – StES) једна је од најзначајнијих активности Студентског парламента Универзитета у Бањој Луци

Scientific-professional conference *Students Encountering Science – StES*, as one of the most significant activities of the Students' Parliament of the University of Banja Luka

Студентски парламент реализује студијско путовање у Беч за најбоље студенте завршне године студија са свих чланица Универзитета, а у организацији Представништва Републике Српске у Бечу – студенти у Представништву Републике у друштву шефа представништва мр Младена Филиповића

The Students' Parliament realising a study visit to Vienna (Austria) for outstanding final year students from all members of the University of Banja Luka, organised by the Representative Office of the Republic of Srpska in Vienna – students on the premises of the Representative Office, in the company of Mr Mladen Filipović

Дани студената традиционална је манифестација коју реализује Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци

Student Days, a traditional event organized by the Students' Parliament of the University of Banja Luka

Комисија за болоњски процес испитује да ли се студирање на Универзитету у Бањој Луци спроводи по свим правилима и прописима студирања у складу са Болоњском декларацијом.

Комисија за пројектни менаџмент задужена је за то да се сви пројекти који се реализују у оквиру Студентског парламента спроводе на најбољи могући начин, како би се задовољиле потребе свих учесника, а највише студената нашег универзитета.

Комисија за хуманитарни рад посљедњих је година имала веома значајне активности, а посебно треба издвојити помоћ подручјима у Републици Српској која су 2014. године била захваћена поплавама. У овој акцији учествовало је више од 2000 студената организованих у Студентску бригаду. Због свог марљивог рада и одговорности с којом су приступили задацима на терену, добили су велике похвале. Своју хуманост студенти су посебно показали тиме што су и на терену одвајали сопствени новац и куповали прехрамбене артикле и воду становништву угроженом поплавама.

Манифестација Дани студената један је од највећих студентских пројеката у Републици Српској. Током ове манифестације студенти Универзитета у Бањој Луци имају прилику да учествују у културним, спортским, едукативним и забавним дешавањима. Циљ овог догађаја је промоција студената и студентског живота, како на Универзитету тако и у самом граду на Врбасу. Ова манифестација се одржава у априлу, у склопу Дана града Бање Луке. Посебно важан сегмент Дана студената чине спортске игре. Ту се студенти такмиче у свим спортовима – екипним, али и појединачним. Манифестација не занемарује ни ученике средњих школа. Организује се, наиме, „Дан отворених врата", на коме се средњошколцима из читаве Републике Српске представљају сви факултети и Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци, другим ријечима, све могућности које им, као будућим студентима, пружа студирање на нашем универзитету. Поред ових активности, ту су и разне конференције, стручни скупови, концерти, биоскоп на отвореном, фестивал факултета, квизови знања, забавни догађаји и др.

Скуп *Студенти у сусрет науци* представља традиционалну студентску научно-стручну конференцију са међународним учешћем, у организацији Студентског парламента Универзитета у Бањој Луци и самог Универзитета у Бањој Луци. Ова конференција пружа могућност младим научницима и истраживачима да одмјере своје снаге у међународним оквирима и притом сазнају нешто ново из научне области за коју се школују. Први је пут организована 2008. године, с једним циљем – да се студентима отворе врата науке, истраживања и нових технологија. Право учешћа имају студенти првог, другог и трећег циклуса студија. У претходних седамнаест година ова је конференција окупила студенте из свих дијелова свијета: из САД, Русије, Велике Британије, Њемачке, Кине, Турске, Индије, Шпаније, Словеније, Француске, Чешке, Црне Горе, Хрватске, Србије, Ирана и др. Њен интердисциплинарни карактер омогућује студентима различитих афинитета да се истакну и промовишу, презентују своја научна и стручна достигнућа, али и добију увид у научна достигнућа студената других универзитета. Тако се млади људи подстичу на научноистраживачки рад, а и промовише се здрав академски дух на Универзитету у Бањој Луци.

Управљачко тијело Студентског парламента сачињавају Скупштина и Предсједништво, које чине предсједник, два потпредсједника и секретар. Досадашњи предсједници Студентског парламента били су: Милан Грубор, Бојан Гребенар, Даница Којић, Александар Кецман, Коста Ловре, Младен Амовић, Бранко Петровић, Александар Форца, Зоран Граховац, Жељко Сладојевић, Бранко Трнинић, Немања Бабић, Стефан Кременовић, Никола Буловић, Радован Јалић, Андреј Шева, Никола Шобот и Ана Сибинчић.

The Project Management Commission is in charge of ensuring that all projects implemented within the Students' Parliament are completed in the best possible way, in order to meet the needs of all participants, especially the students of our university.

The Humanitarian Work Commission has had very significant activities in recent years, most notable of which was the aid provided to the areas in the Republic of Srpska that were affected by the 2014 floods. This activity involved more than 2 000 students, organised into the Student Brigade. They got commendation for their hard work and the way they coped with the tasks in the field. The students especially showed their humanity when they bought food and water with their own money for those affected by the floods.

The "Student Days" manifestation is one of the largest student projects in the Republic of Srpska. During this event, students of the University of Banja Luka have the opportunity to participate in cultural, sports, educational and entertainment events. The goal of this event is to promote students and student life, both at the University and in the city on the River Vrbas. It is held in April as part of the Day of the City of Banja Luka. Sports games are a particularly important segment of the "Student Days", as students compete in all sports in the team and the individual sports alike. Manifestations are also organised for secondary school pupils. Namely, the "Open Day" is a manifestation at which secondary school pupils from all over the Republic of Srpska are introduced to all faculties and the Academy of Arts of the University of Banja Luka. In other words, they are introduced to all the opportunities they might have as students at this University. In addition to these activities, there are various conferences, professional meetings, concerts, open-air cinema, faculty festival, knowledge quizzes, entertainment events etc.

The "Students Encountering Science" conference is a traditional student professional conference organised at an international level by the Students' Parliament of the University of Banja Luka and the University of Banja Luka. This conference provides an opportunity for young scientists and researchers to put themselves to the test in an international context and learn something new in the scientific field they are studying for. It was first organised in 2008, with one goal - to open the door to science, research and new technologies for students. Students of the first, second and third cycle of studies are eligible to participate. In the past seventeen years, this conference has brought together students from all over the world: from the USA, Russia, Great Britain, Germany, China, Turkey, India, Spain, Slovenia, France, the Czech Republic, Montenegro, Croatia, Serbia, Iran etc. Its interdisciplinary character enables students of different affinities to stand out and promote themselves, present their scientific and professional achievements, but also learn about the scientific achievements of students from other universities. Thus, young people are encouraged to do scientific research, and a healthy academic environment is promoted at the University of Banja Luka.

The steering body of the Students' Parliament consists of the Assembly and the Presidency, which comprises the President, two vice-presidents and the secretary. The former presidents of the Students' Parliament are: Milan Grubor, Bojan Grebenar, Danica Kojić, Aleksandar Kecman, Kosta Lovre, Mladen Amović, Branko Petrović, Aleksandar Forca, Zoran Grahovca, Željko Sladojević, Branko Trninić, Nemanja Babić, Stefan Kremenović, Nikola Bulović, Radovan Jalić, Andrej Ševa, and Nikola Šobot, while Ana Sibinčić is currently the president of the Students' Parliament.

Чланице

Members

Академија умјетности

Academy of Arts

Академија умјетности

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 348 800
www.au.unibl.org
info@au.unibl.org

Настанак и развој

Велика концентрација младих људи заинтересованих за умјетничке категорије, као и недостатак школованих глумаца, сликара и музичара, били су повод једном броју професора-умјетника да, служећи се искуствима и моделима академија из земаља у окружењу, оснују Академију умјетности у оквиру Универзитета у Бањој Луци. Настава на Академији изводи се још од 1998. године, док је институција формално основана 1999. године.

Од настанка Републике Српске осјетио се видан недостатак јасне заокружености концепта едукације у погледу школског система, посебно када је у питању високошколско образовање. Без обзира на постојеће потребе и јаку жељу и заинтересованост млађе популације за институцијама које би се бавиле стваралаштвом из области културе и умјетности, недостатак школованог кадра успоравао је формирање институција које би удовољавале овим потребама.

Када су се створили услови за почетак рада на формирању високошколске институције која би имала статус умјетничке академије, приступило се остваривању ове идеје. Почетна дилема између организовања нове високошколске установе као академије, факултета или универзитета отклоњена је јасним опредјељењем да се усвоји модел академије, по угледу на искуства већ постојећих академија у окружењу. Постојала су различита искуства из Сарајева, Београда, Загреба, Новог Сада, Скопља, Приштине и Цетиња, што је у сваком смислу помогло да се искристалише став и опредјељење по питању профила нове високошколске институције.

Приликом оснивања Академије, група стручњака која је радила на изради првог елабората приклонила се концепцији коју су имале академије умјетности у Новом Саду, Београду, Приштини и на Цетињу. Концепција нове академије образложена је у првим документима која су сачинили стручњаци и тиме поставили темеље оснивању Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци. У изради програма и у свесрдној подршци његовом уобличавању за три предложена одсјека: Музичког, Драмског и Ликовног били су ангажовани и консултовани многобројни истакнути професори и умјетници, од којих се издвајају: Милорад Кењаловић, Радмила Смиљанић, Даринка Матић Маровић, Зорислава М. Васиљевић, Урош Пешић, Никола Срдић, Константин Бабић, Оливера Васић, Димитрије Големовић,

Academy of Arts

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 348 800
www.au.unibl.org
info@au.unibl.org

Foundation and development

The high concentration of young people interested in art categories as well as the lack of trained actors, painters and musicians were the reason for a number of professors-artists, following the experience and models of academies in the surrounding countries, to establish the Academy of Arts at the University of Banja Luka. The teaching process at the Academy has been performed since 1998, though the institution was formally established in 1999.

From the time the Republic of Srpska was created, there was an apparent lack of a comprehensive education concept in the school system, especially in higher education. Despite the existing needs and strong desire and interest among the young for institutions that would deal with creative activity in the field of culture and art, the lack of educated personnel was impeding the formation of institutions that would satisfy these needs.

After the conditions to start working on forming the higher education institution of the status of the Academy of Arts were met, the realisation of the idea followed. The starting dilemma, whether to organise the new higher education institution as an academy, faculty or university, was resolved by a clear determination to adopt a model of the academy according to the experience of already existing academies in the region. There were different experiences from Sarajevo, Belgrade, Zagreb, Novi Sad, Skopje, Prishtina, and Cetinje, which helped to form a decision about the profile of the new higher education institution.

At the time of founding the Academy, a group of experts who worked on the creation of the first Study was inclined to the model of academies of arts in Novi Sad, Belgrade, Prishtina and Cetinje. The conception of the new academy was elaborated in the first documents written by experts, thus laying the foundations for establishing the Academy of Arts at the University of Banja Luka. Many prominent professors and artists were engaged and consulted in creating, supporting and shaping the programme for all three departments: music, drama and fine arts. Among them were: Milorad Kenjalović, Radmila Smiljanić, Darinka Matić Marović, Zorislava M. Vasiljević, Uroš Pešić, Nikola Srdić, Konstantin Babić, Olivera Vasić, Dimitrije Golemović, Slobodan Atanacković, Zoran Krajišnik, Miljko Šindić, Boro Drašković, Petar Zec, Jovica Pavić, Ružica Sokić,

Радови и активности студената
Студијског програма драмске умјетности

Works and activities of students of the
Dramatic Arts Study Programme

SONY

Слободан Атанацковић, Зоран Крајишник, Миљко Шиндић, Боро Драшковић, Петар Зец, Јовица Павић, Ружица Сокић, Тихомир Станић, Перо Ђурђевић, Ненад Бојић, Љубомир Гајић, Бошко Карановић, Бранко Миљуш, Момо Капор, Ратко Лалић и Стојанка Ђорђић. Они су својим савјетима и креативним упутствима дали немјерљив допринос овом значајном пројекту.

Како је још 1993. године упућена иницијатива за оправданост оснивања Академије умјетности, Министарство просвјете у Влади Републике Српске, на основу члана 73 став 3 Закона о државној управи („Службени гласник Републике Српске", број 11/94), именовало је Комисију за израду Елабората о оснивању Академије умјетности. Комисију су чинили: проф. др Миљко Шиндић за драмске умјетности, проф. Љубомир Гајић за ликовне и доц. Милорад Кењаловић за музичке смјерове, заједно са својим сарадницима.

Елаборат је сачињен и објављен 1998. године. У њему је Комисија навела све релевантне потребе, циљеве, услове и предвиђене материјалне потребе за покретање овакве институције, у којој би се школовали будући кадрови из домена ликовних, драмских и музичке умјетности. Уз предложене моделе организовања Академије, Комисија је дала и свој приједлог и процјену броја студената који би били уписани на сваком од предвиђених смјерова. У почетној фази овај број није формиран према потребама тржишта него према објективним могућностима и условима студирања. Приликом одређивања броја студената, водило се рачуна и о наставном кадру, стручњацима и умјетницима из Бање Луке и Републике Српске, те о гостујућим предавачима из Београда, Новог Сада и окружења.

Првобитни приједлог броја уписаних студената на Смјер ликовних умјетности био је 30, да би се тај број Анексом Елабората 1998/99. године кориговао на 15 уписаних студената. Предвиђено је да се остале групе овог смјера уводе наредних година.

Такође је планирано да се на музичком смјеру упишу 54 студента, а што је кориговано у првој уписној години. Прва академска година почела је са 9 уписаних студената Драмског одјека, 23 студента Ликовног одсјека и 38 студената Музичког одсјека. Почетком октобра 1998. године, на великој сцени Народног позоришта Републике Српске, пред бројном публиком, студентима и професорима, пригодним програмом свечано је обиљежен почетак рада Академије умјетности.

У првобитном Елаборату визија је била да Академију умјетности чине три одсјека са смјеровима. Тако су за Драмски одсјек предложени: Смјер за режију, Смјер за глуму и Смјер за организацију позоришта, филма, радија и телевизије. За Музички одсјек предложени су: Смјер за клавир, Смјер за виолину, Смјер за соло пјевање и Смјер за теорију. На Ликовном одсјеку предложени су смјерови: Смјер за сликарство, Смјер за вајарство, Смјер за графички дизајн и Смјер за индустријски дизајн.

Академија умјетности је као чланица Универзитета у Бањој Луци и званично основана на основу члана 70 став 1 тачка 2 Устава Републике Српске и члана 116 Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске", број 10/96) одлуком Народне скупштине Републике Српске бр. 01-605/99 од 15. јула 1999.

Како у вријеме оснивања није постојао јединствен простор за одржавање наставног процеса, настава се одвијала на различитим локацијама у граду. Тако су коришћени простори Филозофског факултета, тада смјештеног у некадашњој згради Педагошке академије, данас Академије наука и умјетности Републике Српске, сцене и други простори Народног позоришта Републике Српске, Дјечјег позоришта Републике Српске, Основне школе „Вук Стефановић Караџић", сале „Електрокрајине", Основне школе „Алекса Шантић", реновиране бараке на локацији некадашње Пасколине циглане, као и Музичке школе „Владо Милошевић". Испитне представе,

Tihomir Stanić, Pero Đurđević, Nenad Bojić, Ljubomir Gajić, Boško Karanović, Branko Miljuš, Momo Kapor, Ratko Lalić and Stojanka Đorđić. They made an immeasurable contribution to this significant project with their advice and creative instructions.

As the initiative to determine the justifiability of establishing the Academy of Arts was made in 1993, the Ministry of Education in the Government of the Republic of Srpska, pursuant to Article 73 para 3 of the Law on State Administration („Official Gazette" of the Republic of Srpska no. 11/94), appointed the Commission for creation of a Study on establishing the Academy of Arts. The Commission was composed by: prof. Miljko Šindić, PhD, for drama arts, prof. Ljubomir Gajić for fine arts and doc. Milorad Kenjalović for music departments, along with their associates.

The Study was prepared and published in 1998, in which the Commission listed all the relevant needs, goals, conditions and foreseen material needs to initiate such an institution for the education of future personnel in the domain of fine arts, drama and musical arts. Along with the proposed models of the Academy organisation, the Commission also gave its proposal and assessment of the number of students that would enrol in each of the foreseen departments. In the starting phase, this number did not reflect the market needs, but the objective possibility and conditions of studying. When determining the number of students, attention was paid to the teaching staff, experts and artists from Banja Luka and the Republic of Srpska, and guest lecturers from Belgrade, Novi Sad and surroundings.

The original proposal for the number of enrolled students in the Fine Arts Department was 30, but that number was corrected to 15 in the Annex to the Study in 1998/99. It was planned that other groups of this department be introduced in the coming years.

It was also planned that 54 students enrol the Department of Music, which was corrected in the first year of studies. The first Academic year commenced with 9 enrolled students in the Drama Department, 23 students in the Fine Arts and 38 students in the Music Department. In early October 1998, on the Large Stage of the National Theatre of the Republic of Srpska, the start of the work of the Academy of Arts was marked before the audience, students and professors.

In the original Study, the vision was that the Academy should comprise three departments with groups. The following groups were proposed for the Drama Department: a Group for Directing, a Group for Acting, and a Group for management of theatre, film, radio and television. Groups proposed for the Music Department were: a Group for piano, a Group for Violin, a Group for Solo singing, and a Group for Theory. Groups proposed for the Fine Arts Department were: a Group for Painting, a Group for Sculpting, a Group for Graphic Design and a Group for Industrial Design.

The Academy of Arts, as a member of the University of Banja Luka, was officially established based on Article 70, para 1, point 2 of the Constitution of the Republic of Srpska and Article 116 of the Republic of Srpska National Assembly Rules on Procedure („The Republic of Srpska Official Gazette" no. 10/96) by the RS National Assembly Decision, number 01-605/99 of 15 July 1999.

Since at the time of establishing there was no space at one single location for the teaching process, the teaching was taking place at different locations in the city. The Academy was using the space of the Faculty of Philosophy, situated at the time in the building of the former Pedagogy Academy – present Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska, stage and other premises of the National Theatre, Children's Theatre of the Republic of Srpska, the primary school „Vuk Stefanović Karadžić", premises of „Elektrokrajina" company, the primary school „Aleksa Šantić", renovated barracks at the location of a former Paskulin brick factory, as well as premises of the Music School „Vlado Milošević". Exam-shows, exhibitions, and concerts were held at the National Theatre of the Republic of Srpska, Children's Theatre of the Republic of Srpska, Student's Theatre, Banski Dvor premises, and in the Museum of

изложбе и концерти извођени су у Народном позоришту Републике Српске, Дјечијем позоришту Републике Српске, Студентском позоришту, Банском двору и у Музеју савремене умјетности, тадашњој Галерији ликовних умјетности. Административни послови, студентска служба и рачуноводство имали су сједиште у просторијама Универзитета у Бањој Луци, тада смјештеног у Културном центру Бански двор. Руководство Академије, први декан проф. др Миљко Шиндић и први секретар Видосав Шункић користили су канцеларије Друштва музичара. При оснивању Академије умјетности, била су запослена четири доцента, три виша асистента, пет асистената и два административна радника.

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци, након 25 година свог рада и постојања, доживјела је многобројне трансформације – усавршила, унаприједила и обогатила почетне идеје и замисли својих оснивача.

Настава на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци данас је уређена према принципима Болоњске декларације и изводи се на три студијска програма: Студијски програм ликовних умјетности, Студијски програм драмских умјетности и Студијски програм музичке умјетности. Просторни, кадровски и финансијски проблеми који су обиљежили прве године рада и постојања нису били препрека да се остваре изузетни резултати како у домаћим тако и у европским оквирима. Уз напоре Универзитета у Бањој Луци и изузетне способности руководећих људи Академије, обезбијеђени су адекватан простор за извођење наставе, врхунски кадрови из кључних умјетничких области те редовно финансирање, са посебним акцентом на улагање у млади кадар, који своју будућност види на Академији. За потребе извођења наставе адаптирани су простори бивших војних објеката, који се налазе у склопу некадашње касарне „Врбас", данас Универзитетског града, и прилагођени великим дијелом специфичностима појединих студијских програма. И даље се за концерте, испитне представе и студентске изложбе користе репрезентативни градски простори и простори чланица Универзитета. Значајно је напоменути да је крајем јуна 2024. године основан Студентски културни центар Универзитета у Бањој Луци који постаје стални домаћин Позоришног академског фестивала ПАФ, али и свих других умјетничких и сценских активности сва три студијска програма Академије умјетности. Центар на двије етаже обухвата више од 700 m^2 корисне површине савременог простора за позоришно-сценске наступе са аудиторијумом, потом просторе за излагање и извођење других видова умјетничких и наставних активности.

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци представља један од најважнијих стубова развоја културног живота Републике Српске. Током двадесет пет година њеног постојања и рада школован је велики број људи за области музичког, драмског и ликовног стваралаштва. Бивши студенти Академије укључени су у позоришни, филмски, телевизијски, музички и ликовни живот наше Републике, чиме је он, заправо, незамислив и неодржив без њих. Академија је расадник најбољих, а природа школовања је таква да је рад студената и наставника Академије умјетности видљив свима, будући да се континуирано презентује јавности Бање Луке и Републике Српске. Излазећи из оквира Републике Српске, умјетничка остварења професора, сарадника и студената Академије видљива су у регионалном, европском, али и у свјетским умјетничким круговима.

У протеклом периоду остварени су резултати на које је Академија поносна. Прије свега, то су успјеси које су постигли њени студенти учешћем у умјетничком, научном, културном и јавном животу Бање Луке и Републике Српске, што је утицало на општу културну слику окружења. Свакако, важно је нагласити да су наши бивши студенти носиоци репертоара позоришних кућа у Републици Српској, умјетничка дјела наших ликовних умјетника красе зидо-

Contemporary Art, the then Gallery of Fine Arts. Administration, student's service, and accounting were situated in the premises of the University of Banja Luka, which were located in the Culture Centre Banski Dvor at the time. The leadership of the Academy, the first Dean, prof. Miljko Šindić, PhD and the first secretary, Vidosav Šunkić, used the offices of the Association of Musicians. At the time of establishing the Academy of Arts, there were four assistant professors, three senior teaching assistants, five teaching assistants, and three administrative workers employed.

In the 25 years of its work and existence, the Academy of Art of the University of Banja Luka has undergone many transformations – it has improved, advanced and enriched the initial ideas of its founders.

The teaching process at the Academy of Arts of the University of Banja Luka is now arranged according to the Bologna principles, and it is performed at three study programmes: Study Programme of Fine Arts, Study Programme of Drama, and Study Programme of Musical Arts. The problems in terms of space, teaching staff and finances, which characterized the first years of work, were not an obstacle to realising remarkable results, on the domestic scene as well as in Europe. With efforts of the University of Banja Luka and exceptional management of the leadership of the Academy, adequate space for the teaching process, top-class teachers in key artistic fields and regular financing was provided, with particular emphasis on investing in young teaching staff who see their future at the Academy. For the needs of the teaching process, the space of former military objects in the former „Vrbas" barracks – the present-day University Campus, were adapted and largely adjusted to the specifics of particular study programmes. Representative spaces in the city and in other members of the University are still used for concerts, exam-shows and exhibitions. It is worth mentioning that at the end of June 2024, the Student Cultural Centre of the University of Banja Luka was established. It became a host of the Theatre Academic Festival-PAF, but also all other artistic and scene activities of all three study programmes at the Academy of Arts. The Centre has over 700 sq. meters of usable surface of modern space for stage and theatre performances, on two levels, with an auditorium, exhibition space, and for performing other forms of art and teaching activities.

The Academy of Arts is one of the most important pillars of the development of the cultural life of the Republic of Srpska. During the twenty-five years of its existence and work, a large number of people have been educated in the fields of music, drama and fine arts. Former students of the Academy are involved in the theatre, film, television, music and art life of our Republic of Srpska, so it is hard to imagine it without them. The Academy is a seedbed of the best students, and the nature of education is such that the work of the students and professors at the Academy of Arts is visible to everyone, as it is presented all the time to the public of Banja Luka and the Republic of Srpska. Stepping beyond the Republic of Srpska, the artistic achievements of professors, associates and students of the Academy are visible in regional and European art circles, and beyond.

The Academy is proud of the results achieved in the past. Those are, primarily, successes made by its students in the artistic, cultural and public life of Banja Luka and the Republic of Srpska, which impacted the general cultural image of the environment. It is important to stress that some of its former students are bearers of theatre repertoires in the Republic of Srpska, their works of art adorn the walls of galleries and museums, while the Music Arts Study Programme creates, to a large extent, the musical life in the Republic of Srpska. The graduates of the Music Arts study programme became lead solo artists, concert masters in foreign orchestras, and leading teaching staff in the primary and secondary music schools and general education institutions at all levels in the Republic of Srpska.

Students, professors and associates of the Academy of Arts take an active part in the domestic, European and world art scene, achieving important results

Радови и активности студената Студијског програма ликовне умјетности

Works and activities of students of the Fine Arts Study Programme

ве галерија и музеја, док Студијски програм музичке умјетности у највећој мјери креира музички живот у Републици Српској. Такође, дипломирани студенти Студијског програма музичке умјетности постају водећи солисти, концерт-мајстори у иностраним оркестрима, те водећи наставни кадар у основним и средњим музичким школама и општеобразовним установама на свим нивоима у Републици Српској.

Студенти, наставници и сарадници Академије умјетности успјешно и активно учествују на домаћој, европској и свјетској умјетничкој сцени, постижући важне резултате и освајајући награде на регионалним и међународним фестивалима, такмичењима и конкурсима. Ниједно досадашње учешће студената Академије на неком од фестивала у окружењу и Европи није остало ненагрђено.

Од оснивања до данас на Академији умјетности реализован је низ умјетничких пројеката. Баштинећи традицију академика Владе Милошевића, Студијски програм музичке умјетности већ двадесет пет година организује манифестацију *Дани Владе С. Милошевића* у априлу мјесецу. У оквиру ове манифестације од националног значаја, поред подсјећања на етномузиколошку и стваралачку дјелатност Владе Милошевића, реализује се низ концерата и музичко-сценских дјела, свјетских премијерних извођења, затим програм *Традиција на (с)цени*, те научни скуп са међународним учешћем, који резултује зборником радова. Такође, незаобилазна је манифестација *Јубилеји*, која се организује у децембру, те обиљежавање *Свјетског дана музике* низом концерата и догађаја у нашем граду. Поред наведеног, треба издвојити извођење Моцартових *Реквијема* и опере *Бастијен и Бастијена*, оперете *Орфеј у подземљу* Жака Офенбаха, Росинијевог *Стабат Матер* и низа заједничких концерата Симфонијског оркестра Академије умјетности, те концерата здружених оркестара, Мјешовитог хора Академије умјетности, оркестра РТС-а и сл. Наставници и студенти Студијског програма музичке умјетности током читаве године представљају свој рад на бројним заједничким наступима и солистичким концертима.

Студијски програм ликовних умјетности сваке године у јуну представља свој рад у оквиру годишње изложбе студената Академије умјетности. Поред тога, студенти и наставници редовно излажу дјела на домаћој и међународној ликовној сцени, а учествују и на бројним такмичењима и конкурсима. Посебно се издваја пројекат *Интеракција*, који спаја наше студенте Студијског програма ликовних умјетности са колегама са Факултета ликовних уметности Универзитета уметности у Београду.

Изузетно богата дјелатност Студијског програма драмских умјетности огледа се у реализацији позоришних представа и студентских филмова те бројних мултимедијалних пројеката. Поред представљања својих умјетничких остварења на годишњим ревијама студентског филма, фестивалима у земљи и у иностранству, наставници, сарадници и студенти Студијског програма драмских умјетности организатори су и међународног фестивала студентског филма *Дукафест*, *Позоришної академскої фестивала ПАФ*, пројекта *Анимацикл* и других значајних културних и умјетничких манифестација.

Поред умјетничких, на овој високошколској установи изучава се низ научних дисциплина, за које је Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци матична, а то су: Историја умјетности, Историја и теорија филма и театра, Историја музике и Етномузикологија. Наставници и сарадници из ових области учествују и излажу научне и стручне радове на бројним домаћим и међународним скуповима и конференцијама. Академија је посебно поносна на рад на очувању и промоцији традиционалног музичког блага, како са научног тако и са извођачког аспекта.

Академија умјетности има и богату издавачку дјелатност, па је тако, поред редовног објављивања зборника радова *Владо С. Милошевић: етномузиколої, композитор и педагої – Традиција као инспира-*

and winning awards at regional and international festivals, competitions and contests. No participation of the Academy students in any of the festivals in the region and in Europe has so far been unrewarded.

To date, the Academy of Arts has carried out a number of art projects. Cherishing the tradition of the academician Vlado Milošević, the Music Arts Study Programme has been organising the Days of Vlado S. Milošević manifestation, in April, for twenty-five years now. As part of this manifestation of national importance, apart from reminding of the ethnomusicological and creative activities of Vlado Milošević, a number of concerts and world premiere events are organised, as well as the Tradicija na s(ceni) programme and the scientific conference, resulting in the Proceedings. We also cannot avoid to mention the manifestation Jubileji (Jubilees), taking place in December, and marking the World Music Day with several concerts and events throughout the city. A special reference should be made to the performance of Mozart's opera Bastien and Bastienne, the operetta Orpheus in the Underworld by Jacques Offenbach, Rossini's Stabat Mater, and a number of joint concerts of the Academy of Arts symphonic orchestra as well as concerts of joint orchestras, mixed chorus of the Academy, RTS television orchestra, etc. Professors and students of the Music Arts Study Programme present their work at joint performances and solo concerts throughout the year.

The Fine Arts Study Programme presents its work in June each year as part of the annual exhibition of the Academy of Arts students. In addition, students and professors continuously exhibit their works on the domestic and international art scene, and participate in competitions and contests. The project called Interaction stands out, as it brings together our students of the study programme Fine Arts and their colleagues from the Faculty of Fine Arts at the University of Arts in Belgrade.

The extremely wide range of activities of the Drama Arts Study Programme is reflected in a number of theatre performances, students' films and multimedia projects. Besides presenting their art achievements at annual reviews of student films, festivals in the country and abroad, professors, associates and students of the Drama Arts Study Programme are also organisers of the international festival of students' film Dukafest, the Theatre academic festival PAF, the project Animacikl and other significant cultural and artistic manifestations.

Besides artistic, this higher education institution teaches several scientific disciplines for which the Academy of Arts at the University of Banja Luka is the mother institution, such as History of Art, History and Theory of Film and Theatre, History of Music and Ethnomusicology. Professors and associates from these fields participate in and exhibit scientific and technical works at many domestic and international gatherings and conferences. The Academy is especially proud of its work in the preservation and promotion of traditional musical treasures, from the scientific and performing aspect.

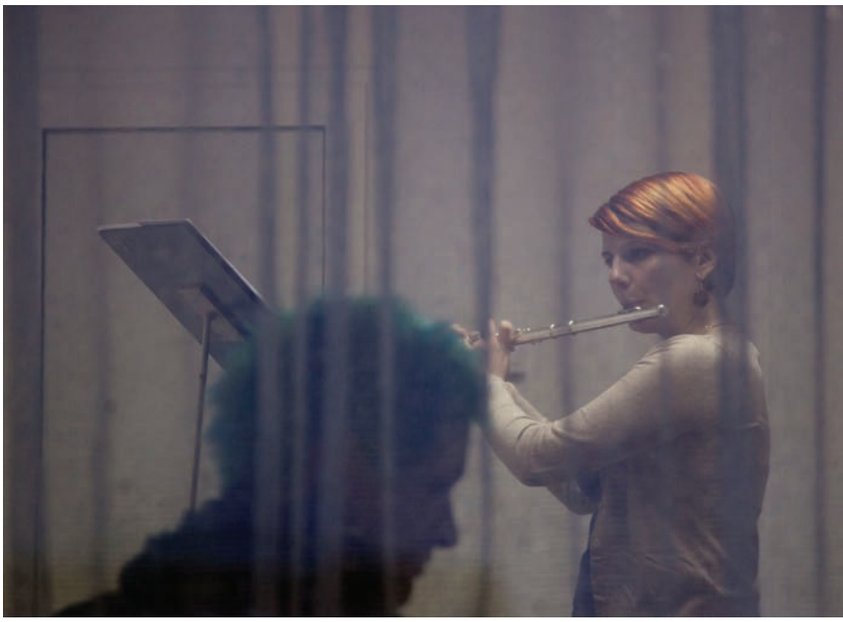
The Academy of Arts has a rich publishing activity, so besides regular publishing of collected papers *Vlado S. Milošević: etnomuzikolog, kompozitor i pedagog – Tradicija kao inspiracija* (Vlado S. Milošević: ethnomusicologist, composer and a pedagogue – Tradition as an inspiration), in 2024 the Academy published a special edition of Collected papers dedicated to Vlado S. Milošević, as a part of commemorating 25 years of the manifestation itself. The Academy is one of the publishers of the magazine *Agona*, a magazine for theatre and visual communications. Professors and associates with titles in specific fields regularly publish scientific papers, books, monographs, textbooks and manuals, as well as musical editions – note, audio and audio-visual editions.

The Academy of Arts is a member of the Association of musical consortiums (AEC). Its international cooperation is rich and significant, and is reflected in joint projects of students and professors of the Academy of Arts and other sisterly institutions in the region and Europe (Tempus), in a rich exchange of teachers and students within Erazmus+ and CEEPUS programmes, and in individual guest-lectures of its professors at other uni-

Радови и активности студената Студијског програма музичка умјетност

Works and activities of students of the Music Arts Study Programme

Дани Владе С. Милошевића

ција, 2024. године издала посебно издање зборника радова са радовима посвећеним Влади С. Милошевићу у оквиру обиљежавања 25 година постојања манифестације. Академија је један од издавача *Аīона*, часописа за позориште и визуелне комуникације. Наставници и сарадници са звањима из ужих научних области редовно објављују научне радове, књиге, монографије, уџбенике и приручнике те музичка издања – нотна, аудио и аудио-визуелна издања.

Академија умјетности је и чланица Асоцијације музичких конзерваторијума (AEC). Такође, богата је и значајна њена међународна сарадња, која се огледа у заједничким пројектима студената и наставника Академије умјетности и других сродних установа из региона и Европе (Темпус), у богатој размјени наставника и студената у оквиру Еразмус+ и CEEPUS програма, те у самосталним гостовањима њених професора на другим универзитетима. У међународном контексту значајно је истаћи и дугогодишњу сарадњу Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци са Руским институтом драмских умјетности – ГИТИС.

Деканат, администрација, библиотека и дио просторија које се користе за наставу налазе се у објекту који Академија умјетности дијели са ректоратом Универзитета у Бањој Луци. Поред тог објекта, Академија користи и приземне бараке у непосредној близини ректората и дио објекта у којем је смјештен Центар за подршку студентима са инвалидитетом. Дакле, Академија умјетности, на три локације у оквиру Универзитетског града, има на располагању око 4000 m^2. Поред учионица за извођење групне и индивидуалне наставе, који заузимају преко 700 m^2 површине, посједује атеље за сликарство и интермедијалну умјетност (491,05 m^2), атеље за графику (249,46 m^2), сале за глуму и позоришну режију (350,61 m^2), камерну салу (73,20 m^2), салу за оркестар (114,67 m^2), ФТВ студио (83,86 m^2), музички студио (99,5 m^2) и медијатеку (45,10 m^2).

Функцију декана Академије умјетности обављали су: проф. др Миљко Шиндић (1999–2000), проф. др Милорад Кењаловић (2000–2008), в. д. декана проф. Бранислав Петровић (2008–2009), проф. др Јелена Каришик (2009–2013), проф. др Лука Кецман (2013–2016), проф. др Санда Додик (2016–2020) и проф. др Драгана Пурковић Мацан (2020–).

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, Драмске умјетности је уписао 161, а дипломирала су 123 студента, стекавши једно од сљедећих звања:

- дипломирани глумац – 48 студената
- дипломирани драматург – пет студената
- дипломирани позоришни режисер – пет студената
- дипломирани телевизијски сниматељ – камерман – 26 студената
- дипломирани телевизијски монтажер – 21 студент
- дипломирани телевизијски реализатор – режисер – 18 студената

Један од три кандидата којима је одобрена израда одбранио је докторску дисертацију и стекао звање доктора наука из театрологије.

Ликовне умјетности је уписао 151 студент, а дипломирало је њих 120, стекавши једно од сљедећих звања:

- дипломирани сликар – професор ликовне културе – 83 студента
- дипломирани графичар – професор ликовне културе – 37 студената

Магистарске студије уписало је 37, а магистарску тезу одбранио је 31 студент, стекавши једно од сљедећих звања:

- магистар умјетности из области сликарства – 14 студената
- магистар умјетности из области графике – 10 студената
- магистар умјетности из области цртања – 3 студента
- магистар дидактичко-методичких наука – методика наставе ликовне културе – четири студента

Од 13 студената којима је одобрена израда, њих шест је одбранило докторску дисертацију – пет сту-

versities. In the international context, it is important to point out the long-standing cooperation between the Academy of Arts at the University of Banja Luka and Russian institute of drama arts – GITIS.

Dean's office, administration, library and some rooms used for the teaching process are located in the building the Academy of Arts shares with the Rectorate of the University of Banja Luka. Apart from these facilities, the Academy uses bungalows in the vicinity of the Rectorate, and a part of the object that hosts the Center for Support to Students with Disabilities. Hence, the Academy of Arts operates in three locations within the Campus, using about 4000 sq. meters of space. Besides the classrooms for group and individual classes that occupy about 700 sq. meters, it has ateliers for painting and intermedial art (491.05 sq. meters), atelier for graphics (249.46 sq. meters), halls for acting and theatrical directing (350.61 sq. meters), a chamber room (73.20 sq. meters), orchestra hall (114.67 sq. meters), FTV studio (83.86 sq. meters), music studio (99.5 sq. meters) and a mediatheque (45.10 sq. meters).

Former deans of the Academy of Arts are: prof. Miljko Šindić, PhD (1999–2000), prof. Milorad Kenjalović, PhD (2000–2008), Acting Dean prof. Branislav Petrović, (2008–2009), prof. Jelena Karišik, MA (2009–2013), prof. Luka Kecman, PhD (2013–2016), prof. Sanda Dodik, PhD (2016–2020) and prof. Dragana Purković Macan (2020-).

Students and employees

Under the Law on Universities, a total of 161 students enrolled in the Dramatic Arts, 123 of whom graduated, attaining one of the following degrees:

- Bachelor of Acting – 48 students
- Bachelor of Dramaturgy – five students
- Bachelor of Theatre Directing – five students
- Bachelor of Television Camera – 26 students
- Bachelor of Television Editing – 21 students
- Bachelor of Television Directing – 18 students

One of the three enrolled candidates who was given approval to write a doctoral dissertation defended it and attained the degree of Doctor of Theatrology.

A total of 151 students enrolled in the Fine Arts, 120 of whom graduated, attaining one of the following degrees:

- Bachelor of Painting – Professor of Fine Arts – 83 students
- Bachelor of Printmaking – Professor of Fine Arts – 37 students

A total of 37 students enrolled in the graduate studies, 31 of whom defended their master's theses, attaining one of the following degrees:

- Master of Painting – 14 students
- Master of Printmaking – 10 students
- Master of Drawing – three students
- Master of Didactic-Methodical Sciences – Methods of Fine Arts Teaching – four students

Six of the 13 students that were given approval to write doctoral dissertations defended them: five students attained the degree of Doctor of Didactic-Methodical Sciences – Methods of Fine Arts Teaching, while one student attained the degree of Doctor of Art History.

A total of 179 of the 277 students enrolled in the Music Art Study Programme graduated, attaining one of the following degrees:

- Bachelor of Music Pedagogy – 78 students
- Bachelor of Ethnomusicology – 10 students
- Bachelor of Composition – four students
- Bachelor of Music – Solo Singer – 10 students
- Bachelor of Conducting – six students
- Bachelor of Music – Pianist – 19 students
- Bachelor of Music – Guitarist – 13 students
- Bachelor of Music – Violinist – 16 students
- Bachelor of Music – Violist – two students
- Bachelor of Music – Violoncellist – six students
- Bachelor of Music – Flutist – five students
- Bachelor of Music – Clarinettist – seven students
- Bachelor of Music – Trumpet Player – two students
- Bachelor of Music – Trombonist – one student

дената стекло је звање доктора дидактичко-методичких наука – методика наставе ликовне културе, док је звање доктора наука из историје умјетности стекао један студент.

Од 277 студената уписаних на студијски програм Музичка умјетност, дипломирало је њих 179, стекавши једно од сљедећих звања:

- дипломирани музички педагог – 78 студената
- дипломирани етномузиколог – 10 студената
- дипломирани композитор – четири студента
- дипломирани музичар – соло пјевач – 10 студената
- дипломирани диригент – 6 студената
- дипломирани музичар – пијаниста – 19 студената
- дипломирани музичар – гитариста – 13 студената
- дипломирани музичар – виолиниста – 16 студената
- дипломирани музичар – виолиста – два студента
- дипломирани музичар – виолончелиста – 6 студената
- дипломирани музичар – флаутиста – 5 студената
- дипломирани музичар – кларинетиста – седам студената
- дипломирани музичар – трубач – два студента
- дипломирани музичар – тромбониста – један студент

Магистарску тезу одбранила су 43 од 66 уписаних студената, стекавши једно од сљедећих звања:

- магистар умјетности из области соло пјевања – три студента
- магистар умјетности из области дириговања – шест студената
- магистар умјетности из области клавира – 7 студената
- магистар умјетности из области гудачких инструмената – виолина – пет студената
- магистар умјетности из области гудачких инструмената – виолончело – један студент
- магистар умјетности из области гудачких инструмената – виола – један студент
- магистар наука из области методике наставе гудачких инструмената – виолина – три студента
- магистар умјетности из области дувачких инструмената – флаута – три студента
- магистар умјетности из области дувачких инструмената – кларинет – два студента
- магистар наука из области методике солфеђа – три студента
- магистар наука из области методике општег музичког образовања – два студента
- магистар наука из области вокалне литературе – један студент
- магистар наука из области хармоније са хармонском анализом – четири студента
- магистар наука из области опште музичке педагогије – контрапункт – један студент
- магистар наука из области музичких облика – један студент

Од осам студената који су уписали докторске студије, докторску дисертацију одбранила су четири, стекавши једно од сљедећих звања:

- доктор наука из етномузикологије – два студента
- доктор наука из музикологије – један студент
- доктор наука из музичке педагогије и теорије – један студент

Специјалистичке студије Музичка умјетност завршила су четири од седам уписаних студената, стекавши једно од сљедећих звања:

- специјалиста умјетности за дувачке инструменте – флаута – један студент
- специјалиста из области методике општег музичког образовања – два студента
- специјалиста умјетности за соло пјевање – један студент

При оснивању Академије умјетности, била су запослена четири доцента, три виша асистента, пет асистената и два административна радника.

Визија развоја

На Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци постоје три студијска програма и посебно се води рачуна о њиховим појединачним потребама и равномјерном развоју. На основу појединачних страте-

A total of 43 of the 66 enrolled students defended their master's theses, attaining one of the following degrees:

- Master of Solo Singing – three students
- Master of Conducting – six students
- Master of Piano – seven students
- Master of String Instruments – Violin – five students
- Master of String Instruments – Violoncello – one student
- Master of String Instruments – Viola – one student
- Master of String Instrument Teaching Methods – Violin – three students
- Master of Wind Instruments – Flute – three students
- Master of Wind Instruments – Clarinet – two students
- Master of Solfeggio Methodology – three students
- Master of General Music Education Methodology – two students
- Master of Vocal Literature – one student
- Master of Harmony with Harmonic Analysis – four students
- Master of General Music Pedagogy – Counterpoint – one student
- Master of Musical Forms – one student

Four of the eight students that enrolled in the doctoral studies defended their doctoral theses, attaining one of the following degrees:

- Doctor of Ethnomusicology – two students
- Doctor of Musicology – one student
- Doctor of Music Pedagogy and Theory – one student

Four of the seven enrolled students completed the specialist studies in Music Arts, attaining one of the following degrees:

- Specialist in Wind Instruments – Flute – one student
- Specialist in General Music Education Methodology – two students
- Specialist in Solo Singing – one student

When established, the Academy of Arts had four assistant professors, three senior teaching assistants, five teaching assistants and two administrative staff.

Vision of development

At the Academy of Arts of the University of Banja Luka there are three study programmes, and special attention is paid to their individual needs and even development. Based on individual development strategies, each of the study programmes plans the implementation of necessary activities that would contribute to further development and expansion of the scope of activity.

The Academy of Arts at the University of Banja Luka has a leading role in the domestic framework, but it is also recognized among regional and international academic and artistic circles. Keeping in mind the advancement of the teaching process, the professors and associates of the Academy try to apply the innovative approach to teaching, adjusted to the standards of the Bologna process and harmonised with programmes at similar European higher education institutions.

A new study programme of the 1st cycle, at the Drama study programme, was accredited starting with academic 2024/25 – Recording and design of sound, and an inter-disciplinary study programme Design of the Interior, which is realized with the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy. At the Music Arts study programme, the 3rd cycle of studies has been accredited since 2021/22 – the module Chamber Music, which has successfully attracted students for several generations now.

In order to meet the demands related to the teaching process and goals of the higher education, there is a constant activity on modernizing and innovating the teaching plans and programmes and their adjusting to contemporary trends in education. The studies are modernized by introducing new, digital, technical and entrepreneurial skills, as well as improving digital competencies, as tools for artistic self-expression through entrepreneurship. It is also planned, in the years ahead, to introduce classes in the English language at the Fine Arts study programme. At the 2nd cycle of studies at the Drama Art study programme, besides the existing study

Позоришни академски
фестивал 2024.

Academic Theatre
Festival, 2024

Позоришни Академски
Фестивал 2024.

ОД 27. ЈУНА ДО 30. ЈУНА

ОД 27. ЈУНА ДО 30. ЈУНА

гија развоја, сваки од студијских програма планира спровођење неопходних активности које би допринијеле даљем развоју и ширењу области дјеловања.

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци има водећу улогу у домаћим оквирима, али је истовремено препознатљива и у регионалним и међународним академским и умјетничким круговима. Водећи рачуна о унапређењу наставног процеса, наставници и сарадници Академије настоје примијенити иновативан приступ настави, прилагођен стандардима Болоњског процеса и усаглашен са програмима на сродним европским високошколским установама.

Од академске 2024/25. године акредитован је нови студијски програм првог циклуса студија на Студијском програму драмских умјетности – Снимање и дизајн звука, те интердисциплинарни студијски програм Дизајн ентеријера, који се реализује са Архитектонско-грађевинско-геодетским факултетом. На студијском програму музичке умјетности од академске 2021/22. акредитован је трећи циклус студија – модул Камерна музика, који успјешно уписује студенте већ неколико генерација.

Како би се остварили захтјеви у вези са наставним процесом и циљевима високог образовања, непрекидно се ради на осавремењивању и иновирању наставних планова и програма те њиховом прилагођавању савременим образовним токовима. Студије се модернизују увођењем нових дигиталних, техничких и предузетничких вјештина, као и унапређењем дигиталних компетенција као алата за умјетничко самоизражавање кроз предузетништво. Такође, план је да се у годинама испред нас уведе и настава на енглеском језику на Студијском програму ликовне умјетности. На Студијском програму драмских умјетности, на другом циклусу студија, поред постојећих студијских програма, у току је акредитација студијских програма Анимирани филм и Продукција. Један од примарних задатака Академије умјетности у наредном периоду јесте даље оснаживање кадровских капацитета. Овај процес је у претходним годинама значајно унапређен, што је резултат образовања, формирања и усавршавања сарадника и наставника из властитих редова – у првом реду из редова најуспјешнијих студената Академије.

Пошто се на Академији умјетности образују будући умјетници и носиоци културног живота Бање Луке и шире, много се води рачуна о потребама друштва и о партнерским односима са институцијама културе на локалном нивоу, али се унапређује и сарадња са образовним и културним институцијама у Републици Српској и у Босни и Херцеговини. У наредном периоду треба и даље радити на повећању активности и на учешћу Академије умјетности у јавном и умјетничком животу Бање Луке, али и свих других крајева Републике Српске.

Такође, треба да се интензивира успостављена сарадња са сродним образовним институцијама у Републици Српској, као и активности са Академијом наука и умјетности Републике Српске, те да се успоставе још чвршће везе и боља сарадња са институцијама културе и са привредом.

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци остварила је институционалну сарадњу са низом универзитета и сродних институција у Европи и свијету. У периоду који слиједи потребно је успоставити бољу умјетничку и научноистраживачку сарадњу, нове видове заједничког рада, подстицати и повећати број међународних и регионалних умјетничких пројеката и активности. Овим би се додатно унаприједио умјетнички и научни рад, обезбиједило усавршавање младих умјетника и научника, те остварили нови партнерски односи, који би омогућили заједничко учешће у међународним пројектима.

programmes, there is an ongoing accreditation of the Animated film and the Production study programmes. One of the primary tasks of the Academy of Arts in the coming period is further strengthening of the personnel capacities. This process was significantly improved in the past years, as a result of the education and advancement of Academy's own teachers and associates – primarily from among the best students.

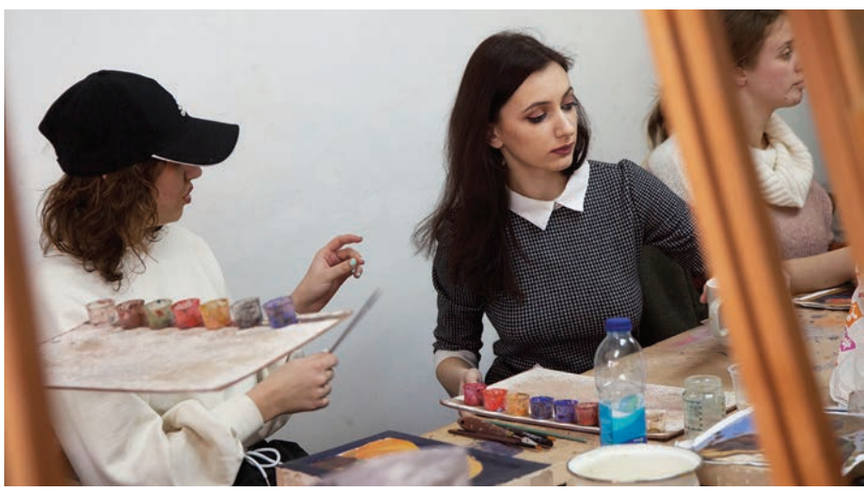
Since the Academy of Arts educates future artists and bearers of cultural life of Banja Luka and beyond, attention is paid to the society needs and partner relations with institutions of culture at the local level, but also to improving the cooperation with education and culture institutions in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina. In the future period, we should continue to work on increasing the activity and enlarging the participation of the Academy of Arts in public and artistic life of Banja Luka, but also in all other regions of the Republic of Srpska.

The Academy should also intensify the existing cooperation with similar education institutions in the Republic of Srpska, as well as activities with the Republic of Srpska Academy of Sciences and Arts, and establish even stronger ties and better cooperation with institutions of culture and the economy sector.

The Academy of Arts at the University of Banja Luka has an institutional cooperation with a number of universities and similar institutions in Europe and the world. In the time ahead, it is necessary to establish better artistic and scientific-research cooperation, new forms of joint work, stimulate and increase the number of international and regional artistic projects and activities. This would additionally improve artistic and scientific work, secure the advancement of young artists and scientists, and forge new partnerships that would enable joint participation in international projects.

Радови и активности студената Академије умјетности Универзитета у Бањој Луци

Works and activities of students of the Academy of Arts, University of Banja Luka

Академија умјетности
Универзитета у Бањој Луци

Academy of Arts,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	37
Ванредни професор / Associate Professor	12
Доцент / Assistant Professor	12
Наставник страног језика / Foreign Language Teacher	1
Лектор / Lector	
Укупно / Total	62
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	6
Виши умјетнички сарадник / Senior Art Associate	5
Асистент / Teaching Assistant	5
Укупно / Total	16
Свеукупно / Combined	78
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	24

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Драмске умјетности / Dramatic Arts SP	320	дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, аниматор / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, animator	7
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, глумац / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Actor	71
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, драматург / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Playwright	17
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 180 ECTS (сниматељ филмске и телевизијске слике) / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 180 ECTS (Film and Television Cameraman)	6
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, сниматељ филмске и телевизијске слике / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Film and Television Cameraman	13
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 180 ECTS (монтажер) / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 180 ECTS (Editor)	4
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, монтажер / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Editor	7
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, позоришни редитељ / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Theatre Director	7

		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, продуцент / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Producer	16
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 180 ECTS, филмски и телевизијски редитељ / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 180 ECTS, Film and Television Director	3
		дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, филмски и телевизијски редитељ / Bachelor of Drama and Audiovisual Arts – 240 ECTS, Film and Television Director	12
		дипломирани дизајнер звука – 240 ECTS / Bachelor of Sound Design – 240 ECTS	
		Укупно / Total	163
СП Ликовне умјетности / Fine Arts SP	400	дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS (сликар, професор ликовне културе) / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS (Painter, Professor of Fine Arts)	57
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS	1
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, сликар, професор ликовне културе / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS, Painter, Professor of Fine Arts	48
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, сликар / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS, Painter	14
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS (графичар, професор ликовне културе) / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS (Printmaker, Professor of Fine Arts)	37
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, графичар, професор ликовне културе / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS, Printmaker, Professor of Fine Arts	33
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, графичар / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS, Printmaker	11
		дипломирани графички дизајнер – 240 ECTS / Bachelor of Graphic Design – 240 ECTS	44
		дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, интермедијални умјетник / Bachelor of Fine Arts – 240 ECTS, Intermedia Artist	6
		Укупно / Total	251
СП Музичка умјетност / Music Arts SP	560	дипломирани теоретичар умјетности – 240 ECTS, музички педагог и теоретичар / Bachelor of Art Theory – 240 ECTS, Music Pedagogue and Theorist	100
		дипломирани теоретичар умјетности – 240 ECTS, етномузиколог / Bachelor of Art Theory – 240 ECTS, Ethnomusicologist	19
		дипломирани композитор – 240 ECTS / Bachelor of Composition – 240 ECTS	9
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, диригент / Bachelor of Music – 240 ECTS, Conductor	2
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, соло пјевач / Bachelor of Music – 240 ECTS, Solo Singer	16
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, пијаниста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Pianist	39
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, гитариста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Guitarist	14
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, виолиниста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Violinist	34
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, виолиста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Violist	8
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, виолончелиста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Violoncellist	5

		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, контрабасиста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Double Bass Player	5
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, кларинетиста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Clarinettist	12
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, флаутиста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Flutist	13
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, тубиста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Tuba Player	1
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, труба / Bachelor of Music – 240 ECTS, Trumpet Player	5
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, хармоникаш / Bachelor of Music – 240 ECTS, Accordionist	1
		дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, тромбониста / Bachelor of Music – 240 ECTS, Trombonist	3
Укупно / Total	1280	Укупно / Total	286
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Драмске умјетности / Dramatic Arts SP	42	магистар глуме / Master of Acting	3
		мастер глуме – 300 ECTS / Master of Acting – 300 ECTS	3
		мастер драматургије – 300 ECTS / Master of Dramaturgy – 300 ECTS	3
		магистар драматургије / Master of Dramaturgy	4
		магистар телевизијске и филмске режије / Master of Television and Film Directing	1
		мастер телевизијске и филмске режије – 300 ECTS / Master of Television and Film Directing – 300 ECTS	
		магистар телевизијске и филмске монтаже / Master of Television and Film Editing	3
		мастер телевизијске и филмске монтаже – 300 ECTS / Master of Television and Film Editing – 300 ECTS	1
		магистар телевизијске и филмске слике / Master of Television and Film Images	1
		мастер телевизијске и филмске слике – 300 ECTS / Master of Television and Film Images – 300 ECTS	1
		мастер позоришне режије – 300 ECTS / Master of Theatre Directing – 300 ECTS	
		мастер позоришне режије / Master of Theatre Directing	1
		Укупно / Total	21
СП Ликовне умјетности / Fine Arts SP	67	магистар графике / Master of Printmaking	3
		мастер графике – 300 ECTS / Master of Printmaking – 300 ECTS	1
		магистар сликарства / Master of Painting	4
		мастер сликарства – 300 ECTS / Master of Painting – 300 ECTS	14
		Укупно / Total	22

СП Музичка умјетност / Music Arts SP	90	магистар виолине / Master of Violin	1
		мастер виолина – 300 ECTS / Master of Violin – 300 ECTS	3
		магистар виоле / Master of Viola	1
		мастер виола – 300 ECTS / Master of Viola – 300 ECTS	2
		магистар клавира / Master of Piano	1
		мастер клавира – 300 ECTS / Master of Piano – 300 ECTS	6
		магистар флауте / Master of Flute	1
		мастер флауте – 300 ECTS / Master of Flute – 300 ECTS	1
		магистар кларинета / Master of Clarinet	1
		мастер кларинета – 300 ECTS / Master of Clarinet – 300 ECTS	8
		магистар тубе / Master of Tuba	1
		мастер трубе – 300 ECTS / Master of Trumpet – 300 ECTS	2
		магистар соло пјевања / Master of Solo Singing	2
		мастер соло пјевања – 300 ECTS / Master of Solo Singing – 300 ECTS	2
		мастер композиције – 300 ECTS / Master of Composition – 300 ECTS	1
		магистар дириговања / Master of Conducting	1
		мастер дириговања – 300 ECTS / Master of Conducting – 300 ECTS	1
		мастер камерне музике – 300 ECTS / Master of Chamber Music – 300 ECTS	12
		мастер музичке теорије – 300 ECTS / Master of Music Theory – 300 ECTS	3
		мастер музичке педагогије – 300 ECTS / Master of Music Pedagogy – 300 ECTS	2
		мастер гитаре – 300 ECTS / Master of Guitar – 300 ECTS	2
		мастер етномузикологије – 300 ECTS / Master of Ethnomusicology – 300 ECTS	2
		магистар музичке педагогије и теорије / Master of Music Pedagogy and Theory	2
		мастер обое – 300 ECTS / Master of Oboe – 300 ECTS	1
Укупно / Total	199	Укупно / Total	59
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
Музичка умјетност / Music Arts SP	8	доктор музичке умјетности – Камерна музика – 480 ECTS / Doctor of Music Arts – Chamber Music – 480 ECTS	0
Укупно / Total	8	Укупно / Total	0

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет

Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет

Архитектонско-грађевински факултет (1996–2014)

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 462 543
www.aggf.unibl.org
info@aggf.unibl.org

Настанак и развој

Идеја да се у Бањој Луци оснује факултет на којем би се изучавали архитектура и грађевинарство потиче још из 1980. године, али се конкретним активностима у вези с тим приступило тек пошто је Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне послове и грађевинарство Републике Српске у марту 1994. године ангажовало радну групу чији је задатак била израда елабората о оправданости оснивања и обезбјеђивања услова за рад Архитектонско-грађевинског факултета у Бањој Луци.

Ускоро је Министарство за образовање, науку и културу формирало Комисију за оцјену испуњености услова за почетак рада Архитектонско-грађевинског факултета Универзитета у Бањој Луци. Ова комисија саставила је позитиван извјештај и он је усвојен, па је Народна скупштина Републике Српске, на сједници одржаној 28. августа 1995. године, донијела Одлуку о оснивању Архитектонско-грађевинског факултета Универзитета у Бањој Луци („Службени гласник", број 18/95). Рјешењем Министарства образовања, науке и културе бр. УП-I-02-541 од 20. маја 1996. године утврђено је да овај факултет испуњава услове за почетак рада и обављање дјелатности у академској 1996/97. години. У тренутку оснивања Архитектонско-грађевинског факултета, били су стално ангажовани један наставник и три административна радника.

Прва генерација студената уписана је 1996. године на Грађевински одсјек, а наредне године кренула је настава и на Архитектонском одсјеку. Маја 1997. године израђени су Статут и Правилник о докторату наука.

Универзитет у Бањој Луци дао је сагласност унапређеном плану и програму Архитектонског одсјека одлуком бр. 05-214/04 од 16. јула 2004, а реформисаном наставном плану и програму на Грађевинском одсјеку одлуком бр. 05-494/06 од 29. септембра 2006. године. Наредне, 2007. године, уписана је прва генерација студената на Геодетски одсјек.

Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy

Faculty of Architecture and Civil Engineering (1996 – 2014)

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 462 543
www.aggf.unibl.org
info@aggf.unibl.org

Foundation and development

The idea to establish a faculty in Banja Luka at which architecture and civil engineering would be studied dates back to 1980, although concrete activities in this regard started only when the Ministry of Urbanism, Housing-Public Utilities and Civil Engineering of the Republic of Srpska formed a working group in March 1994 tasked with drafting a feasibility study for establishing and providing working conditions of the then Faculty of Architecture and Civil Engineering in Banja Luka.

Soon thereafter, the Ministry of Education, Science and Culture formed a Commission to assess the fulfilment of conditions for the beginning of work of the Faculty of Architecture and Civil Engineering at the University of Banja Luka. This Commission made a positive report that was adopted, after which the National Assembly of the Republic of Srpska, at its session of 28 August 1995, issued the Decision on Establishing the Faculty of Architecture and Civil Engineering at the University of Banja Luka (Official Gazette, 18/95). Pursuant to the Decision of the Ministry of Education, Science and Culture No UP-I-02-541 of 20 May 1996, the Faculty met the requirements to start operating in the academic year 1996/97. When the Faculty of Architecture and Civil Engineering was established, there was one professor and three administrative staff employed full time.

The Department of Civil Engineering took in the first generation of students in 1996, and the following year classes also started at the Department of Architecture. The Statute and the Rulebook on Doctoral Studies were drafted in May 1997.

The University of Banja Luka approved the advanced curriculum for the Department of Architecture by its Decision No 05-214/04 of 16 July 2004 and the reformed curriculum for the Department of Civil Engineering by its Decision No 05-494/06 of 29 September 2006. The first generation of students enrolled in the Department of Geodesy in 2007.

Од академске 2007/2008. године наставни планови и програми на сва три одсјека прилагођени су принципима Болоњске декларације.

Академске 2001/2002. године почела је настава на постдипломским студијама из области архитектуре и урбанизма, а 2005/2006. из области грађевинарства. Прва генерација на други циклус студија Студијског програма геодезија уписана је 2013/14. године.

Факултет сада изводи наставу по принципу 4 + 1 + 3, и то на првом циклусу студија (студијски програми: Архитектура, Грађевинарство и Геодезија), другом циклусу студија (студијски програми: Архитектура и урбанизам, Грађевинарство, Геодезија), те на комбинованом студијском програму Енергетска ефикасност у зградарству, на коме се настава реализује у сарадњи са Машинским факултетом Универзитета у Бањој Луци, а лиценциран је и студијски програм на трећем циклусу мултидисциплинарних студија под називом Обновљиви извори енергије и еколошко инжењерство, гдје се настава изводи у сарадњи са Електротехничким, Машинским и Технолошким факултетом Универзитета у Бањој Луци. У сарадњи са Академијом умјетности факултет је од школске 2024/25. године покренуо нови студијски програм на првом циклусу студија под називом Дизајн ентеријера.

Факултет од оснивања није имао адекватан простор за рад, па се тако наставни процес након гостовања у објекту некадашњег Института за материјале и конструкције од 1999. године одвијао на трећем спрату источног блока првог универзитетског кампуса, у просторијама изнад Правног факултета, а од формирања Универзитетског града и у приземљу зграде Факултета физичког васпитања и спорта. Наставни процес се од октобра 2023. године у потпуности одвија у новом објекту у Универзитетском граду, гдје је, поред Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета, смјештен и Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци. Настава на трећем циклусу студија се изводи и на Студијском програму Грађевинарство.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет је 2010. године расписао конкурс за израду идејног архитектонског рјешења, да би на основу првонаграђеног рада израдио и инвестиционо-техничку документацију за изградњу нове факултетске зграде (идејни и главни пројекат). Радови на адаптацији, надоградњи и доградњи постојећег објекта „Тереза" започети су 2012. године. У том периоду су изведени груби грађевински радови, да би након шестогодишњег прекида у извођењу радова они били настављени 2019. и коначно приведени крају 2023. године. Нова зграда факултета се простире на *cca* 6950,00 m^2 и обухвата, поред административних просторија, кабинета за наставнике и сараднике, и велику библиотеку на двије етаже, велики амфитеатар од 180 мјеста, три мала амфитеатра од 60 мјеста и наставне и истраживачке учионице различитих димензија у складу са наставним процесом.

Постигнуће Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета мјери се значајним бројем студената који су наставили студије другог и трећег циклуса на различитим европским универзитетима са великим успјехом. Резултати које они остварују у струци и науци доказ су да је знање које су стекли студирајући овдје било подстицај и добра полазна основа за даље напредовање. Након стицања докторских диплома у иностранству, неки од њих су се запослили на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету, развијајући потом сарадњу овог факултета са европским универзитетима на којима су студирали, и то кроз заједничке пројекте, студентске посјете и мобилност, те гостујућа предавања. Факултет је 2022. године основао и Фонд „Професор Владимир Лукић" у част првог декана факултета, са циљем награђивања и стипендирања најбољих студената, те подстицања научног, стручног и умјетничког рада на факултету.

Наставни кадар остварује значајне резултате на пољу струке, а то потврђују бројне награде освојене

Starting with the academic year 2007/08, the curricula for all three departments were aligned with the principles of the Bologna Declaration.

Postgraduate studies in Architecture and Urbanism started in the academic year 2001/02, and in Civil Engineering in the academic year 2005/06. The first generation of students enrolled the second cycle of the Geodesy Study Programme in the academic year 2013/14.

Currently, the teaching process at the Faculty uses the 4 + 1 + 3 model at the first cycle of studies (study programmes: Architecture, Civil Engineering and Geodesy), the second cycle (study programmes: Architecture and Urbanism, Civil Engineering, Geodesy), as well as in the combined study programme of Energy Efficiency in housing construction that is being realized in cooperation with the Faculty of Mechanical Engineering of the University of Banja Luka. A study programme in the third cycle of multidisciplinary studies, titled Renewable Sources of Energy and Ecological Engineering was also licensed, where the teaching process is being realized in cooperation with the faculties of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Faculty of Technology at the University of Banja Luka. The third-cycle lectures are also offered at the Civil Engineering study programme.

In cooperation with the Academy of Arts, the Faculty initiated a new study programme in the 1st cycle of studies titled Interior Design, starting from academic year 2024/25.

At the time of the establishing, the Faculty did not have an adequate space for work, so the teaching process first took place in the premises of the then Institute for materials and constructions, and from 1999 it was organized on the third floor of the eastern bloc in the first university campus – above the Faculty of Law. After establishing the new University Campus, teaching was organised on the ground floor in the Faculty of Physical Education and Sports building. Starting in October 2023, the process has been fully implemented in the new building on the University Campus, shared by the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, and the Faculty of Forestry, of the University of Banja Luka.

The Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy issued a tender for creation of a conceptual architecture design in 2010. Based on the winning application, the investment-technical documentation followed for the construction of a new faculty building (conceptual design and main design). The works on adaptation and upgrading the existing object "Teresa" started in 2012. The outline construction works were completed in that period, and then there was a six-year pause, so the works continued in 2019, to be finally completed by the end of 2023. The new faculty building is about 6950 sq. meters in surface, and provides administrative offices, teaching staff cabinets, a large two-floor library, a large amphitheatre with 180 seats, three small amphitheatres of 60 seats each, and several teaching and research rooms of various sizes, appropriate for the teaching process needs.

The achievement of the Faculty of Architecture Civil Engineering and Geodesy is reflected in a significant number of students who continued the studies of the 2nd and the 3rd cycle at different European universities with great success. The results they achieved, in technical and scientific sense, are the proof that the knowledge acquired here was a stimulus and a good foundation for further advancement. After receiving a PhD title abroad, some of them got employed at the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, establishing cooperation with European universities where they studied, through joint projects, students' exchange and mobility, and guest lectures. To honour its first Dean, the Faculty established the **"Professor Vladimir Lukić" Fund,** with the purpose of rewarding and providing scholarships to best students, and stimulating scientific, technical and artistic work at the Faculty.

The teaching staff achieve significant results in their respective fields, as confirmed by numerous awards won in architecture and urbanist competitions in the country and beyond. At the international Salon of Urban-

Свечано отварање нове зграде АГГФ-а и Шумарског факултета, обраћање предсједника Републике Српске Милорада Додика

Official inauguration of the new building of the AGGF and the Faculty of Forestry, speech by President of the Republic of Srpska, Milorad Dodik

Пријемни испит, школска 2024/25. година

Entrance exam, academic year 2024/25

Радна атмосфера: састанак у оквиру пројекта Еразмус+ APLE

Working atmosphere: meeting within the Erasmus+ APLE project

Састанак стејкхолдера у пројекту Еразмус+ APLE Pop-Up Cafe: ауторска пракса

Meeting of stakeholders within the Erasmus+ APLE project, Pop-Up Cafe: Authorial Practice

У организацији факултета и истраживачке организације „Architectural Journalism and Criticism" из Индије одржана је зимска школа за пет студената архитектуре са више индијских јавних универзитета

Organised by the Faculty and the research organisation "Architectural Journalism and Criticism" from India, a winter school was held for five architecture students from multiple Indian public universities

на архитектонским и урбанистичким конкурсима на нашим просторима, али и шире. На међународном Салону урбанизма, који се одржава сваке године у Нишу, наставници и студенти Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета редовно добијају награде и признања.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет један је од најактивнијих на Универзитету по учешћу у пројектима из програма Еразмус+. У периоду од 2019. до 2022. године Студијски програм геодезија реализовао је Еразмус+ КА2, пројекат развоја капацитета „Академска изврсност у геоинформатици заснована на проблемском учењу покренутом од стране привреде – ГЕОБИЗ". Главни циљ пројекта био је јачање капацитета академских институција ради бољег одговора на захтјеве растуће индустрије геоинформатике у партнерским земљама укљученим у пројекат, с усредоточеношћу на успостављање нових и иновативних облика пословно-академске сарадње за подршку међудјеловању у процесима подучавања/учења на подручју геоинформатике. Тренутно је у току Еразмус+ пројекат развоја капацитета APLE (*Pop-up* архитектонске лабораторије за размјену знања), који се реализује на Студијском програму архитектура и обухвата период од априла 2023. до марта 2026. године.

Чланови колектива имају запажене резултате на пољу научноистраживачког рада. Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет једнако је активан у оквиру остварених размјена студената и академског особља преко програма размјене Еразмус+ и Централноевропског програма академске размјене – CEEPUS. Укупан број студената у оквиру ових програма од 2020. године је 34 одлазећа студента и три долазећа студента, док број одлазећег академског особља износи 23 и долазећег академског особља шест.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет је организатор међународне научне конференције *Савремена теорија и пракса у грађевинарству*, која је 2024. године одржана по шеснаести пут. Такође, суорганизатор је научно-стручног симпозијума *Енергетска ефикасност – ЕНЕФ*, који је успјешно одржан 2023. године у организацији Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета, Електротехничког и Машинског факултета Универзитета у Бањој Луци, уз подршку Савеза енергетичара Републике Српске. Факултет је и издавач научног часописа *АГГ+*, који се бави темама из области архитектуре, урбанизма, грађевинарства, геодезије и других сродних научних области садржајно повезаних са примарним областима, а који је категорисан у првој категорији научних часописа Републике Српске. Стручни часопис *Савремено грађитељство* (првобитни издавач је Завод за изградњу града Бања Лука) – *САГ+* је након вишегодишњег застоја поново покренут под окриљем факултета са циљем анимирања и окупљања градитељске струке.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет је поводом прославе 25 година од оснивања Студијског програма архитектура 2023. године организовао догађај под називом *АРХИТЕКТУРА 25*, који је укључивао низ предавања, изложби и панел-дискусија. У склопу догађаја је реализована и ретроспективна изложба 25 година архитектуре у Републици Српској, којом су представљена најзначајнија архитектонска остварења на нашем простору од оснивања Републике. Циљ изложбе је био критички осврт на архитектонску продукцију, њену позицију у регионалном и европском контексту, релевантност школе архитектуре у развоју локалне и шире архитектонске сцене.

Функцију декана Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета обављали су: проф. др Владимир Лукић (1996–1997. в. д. декана, 1997–1999, 1999–2001. и 2001–2003), проф. др Јелена Божић (2003–2005. и 2005–2006), проф. др Миленко Станковић (2006–2016), проф. др Бранкица Милојевић (2016. в. д. декана, 2016–2020), те проф. др Саша Чворо (2020–).

ism, taking place in Niš (Serbia) every year, the professors and students of the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy regularly receive awards and recognitions.

The Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy is one of the most active ones at the University of Banja Luka, when it comes to participating in projects of the Erasmus+ programme. In the period 2019 to 2022 the study programme Geodesy realized the Erasmus+ KA2, project of capacity development "Business driven problem-based learning for academic excellence in geoinformatics – GEOBIZ". The main goal of the GEOBIZ project was strengthening capacities of academic institutions for a better response to growing demands of geoinformatics industry in partner countries included in the programme, with focus on establishing new and innovative forms of business-academic cooperation to support the interaction in processes of teaching/learning in the field of geoinformatics. Currently ongoing is the Erasmus+ capacity building project APLE (Architecture Pop-Up Lab Exchange), which is being realized at the Study programme Architecture and covers the period April 2023 to March 2016.

The academic staff has noticeable results in the field of scientific-research activity. The Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy is also active in the field of realized exchange of students and academic staff through the Erasmus+ exchange programme and Central-European programme of exchange of academic staff – CEEPUS. The total number of students within these programmes since 2020 is 34 outgoing and 3 incoming students, while for the academic staff, there are 23 outgoing and 6 incoming staff members.

The Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy is the organizer of the international scientific conference "Contemporary theory and practice in construction" that was held for the 16th time in 2024. The Faculty is also the co-organizer of the scientific-technical symposium Energy efficiency – ENEF, which was successfully held in 2023, organized by the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, the Faculty of Electrical Engineering and the Faculty of Mechanical Engineering of the University of Banja Luka, supported by the Republic of Srpska Association of Energy Workers. The Faculty issues a scientific magazine AGG+ that is dealing with topics in the field of architecture, urbanism, civil engineering, geodesy and other fields that are related content-wise to primary fields. The magazine is categorized in Category 1 of scientific magazines of the Republic of Srpska. Technical magazine *Contemporary construction* (the original publisher was Banja Luka City Institute of Construction) – SAG+ was re-initiated after several years under the auspices of the Faculty, with the aim of gathering the experts and expertise in construction field.

On the occasion the 25th anniversary of establishing the study programme Architecture, the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy in 2023 organized an event titled ARCHITECTURE 25, that included several lectures, exhibitions and panel-discussions. A retrospective exhibition 25 Years of Architecture in the Republic of Srpska was held within the aforementioned event and presented the most prominent architecture achievements in the area since the founding of the Republic of Srpska. The goal of the exhibition was a critical reflection on architecture production, its position in regional and European context and relevance of the school of architecture in the development of local and wider architecture scene.

The function of the Dean at the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy has been performed by: prof. Vladimir Lukić, PhD (1996-1997 acting Dean, 1997-1999, 1999-2001 and 2001-2003), prof. Jelena Božić, PhD (2003-2005 and 2005-2006), prof. Milenko Stanković, PhD (2006-2016) and prof. Brankica Milojević, PhD (acting Dean, 2016–2020), and prof. Saša Čvoro, PhD (2020–).

Међународна конференција СТЕПГРАД 2024: учесници

International conference STEPGRAD 2024: participants

Часописи факултета: научни часопис АГГ+ и стручни часопис САГ+

Faculty journals: the scientific journal AGG+ and the professional journal SAG+

Отварање ретроспективне изложбе „25 година архитектуре у Републици Српској”

Opening of the retrospective exhibition “25 Years of Architecture in the Republic of Srpska”

Радна атмосфера на факултету
Working atmosphere at the Faculty

Посјета ученика трећег разреда Основне школе „Георгиј Стојков Раковски”. Тема: Архитектура и дјеца
Visit by third-grade pupils of “Georgi Stoykov Rakovski” Primary School. Topic: Architecture and Children

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, на основне студије, које трају десет семестара, уписано је 1417 студената, и то 785 на Грађевинском и 632 на Архитектонском одсјеку. Звање дипломираног инжењера стекло је 769 студената: 393 дипломирана инжењера архитектуре, 372 дипломирана инжењера грађевинарства и четири дипломирана инжењера геодезије (студенти који су наставили студије са других факултета).

На магистарске студије, у трајању од четири семестра, уписано је 60 студената. Студијски одсјек грађевинарство уписао је 31 студент, а магистрирало је њих 16, стекавши звање магистра техничких наука из области грађевинарства, док је од 29 студената уписаних на Студијски одсјек архитектура њих седам магистрирало и тако стекло звање магистра техничких наука из области архитектуре и урбанизма.

У склопу докторских студија дисертације је пријавило 30 кандидата (16 на Грађевинском, 12 на Архитектонском и два на Геодетском одсјеку), од чега је њих 25 стекло титулу доктора техничких наука (пет кандидата из области архитектуре, седам из области архитектуре и урбанизма, 11 из области грађевинарства и два кандидата из области геодезије). На Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету изводи се настава на студијама првог циклуса у трајању од осам семестара – укупно 240 ECTS – на студијским програмима: Архитектура, Грађевинарство и Геодезија.

*Напомена: у радовима (1-13) истражени су и приказани подаци о уписаним и свршеним студентима Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета

Комбиноване студије другог циклуса на студијском програму Енергетска ефикасност у зградарству Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет изводи заједно са Машинским факултетом.

Од академске 2015/16. године Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет заједно са Машинским, Електротехничким и Технолошким факултетом организује трећи циклус студија под називом Еколошко инжењерство и обновљиви извори енергије, у трајању од три године и вриједности 180 ECTS бодова. Завршетком трећег циклуса студија стиче се академски степен доктора техничких наука из области машинства, хемијског инжењерства, архитектуре и урбанизма, грађевинарства или електротехнике, зависно од специјалности кандидата и области у коју се кандидат усмјерава, што утврђује надлежна комисија.

При оснивању Архитектонско-грађевинског факултета били су запослени само један наставник и три административна радника.

Визија развоја

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет је свој рад започео са више него скромним просторним, материјалним и кадровским ресурсима. У дефинисању и извођењу наставног процеса од пресудног значаја била је помоћ и подршка братских факултета – Архитектонског и Грађевинског факултета Универзитета у Београду, Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду и Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу. Иако једна од најмлађих организационих јединица Универзитета у Бањој Луци, данас се овај факултет може похвалити чињеницом да његов властити кадар у потпуности реализује наставу на студијским програмима Архитектура и Геодезија, док на Студијском програму грађевинарство и даље има неколико гостујућих наставника. Кадровска структура, у којој доценти и асистенти из реда најбољих студената чине њено основно језгро, пружа добре предуслове за даљи развој.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет Универзитета у Бањој Луци на почетку треће деценије свог рада има јасну визију будућег напретка. Она се огледа у наставку започетих активности на побољшавању наставног процеса и научних истраживања те јачању сарадње са другим високошкол-

Students and employees

Under the Law on Universities, 1,417 students enrolled the undergraduate studies, which last ten terms, 785 of whom enrolled in the Civil Engineering Department and 632 in the Architecture Department. The academic title of Bachelor of Science was awarded to 769 students: 393 Bachelors of Architecture, 372 Bachelors of Civil Engineering and four Bachelors of Geodesy (the students who continued their studies from other faculties).

A total of 60 students enrolled the graduate studies, which last four terms. 31 students enrolled the graduate studies in the Civil Engineering Department, 16 of whom graduated, attaining the degree of Master of Civil Engineering, while 29 students enrolled the graduate studies in the Architecture Department, 7 of whom graduated and attained the degree of Master of Architecture and Urbanism.

As for the doctoral studies, 30 candidates registered for doctoral dissertations (16 in the Civil Engineering Department, 12 in the Architecture Department and 2 in the Geodesy Department), with 24 candidates attaining the degree of Doctor of Sciences (11 candidates in the field of Architecture, 11 candidates in the field of Civil Engineering and 2 candidates in the field of Geodesy). At the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, classes at the first-cycle studies are taught over eight terms – a total of 240 ECTS – at the study programmes: Architecture, Civil Engineering and Geodesy.

The combined second-cycle study programme of Energy Efficiency in Buildings is carried out jointly by the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Mechanical Engineering.

Since the academic year 2015/16, the third-cycle Environmental Engineering and Renewable Energy Sources Study Programme, lasting three years and valued at 180 ECTS, has been jointly organised by the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Electrical Engineering and Faculty of Technology. Upon completion of the third-cycle study programme, students attain the degree of Doctor of Mechanical Engineering, Chemical Engineering, Architecture and Spatial Planning, Civil Engineering or Electrical Engineering, depending on the speciality and direction of the candidate, as determined by the relevant committee.

When established, the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy had only one professor and three administrative staff.

Vision of development

The Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy started its life with more than modest spatial, material and personnel resources. In defining and performing the teaching process, immensely important was the help and support from sister faculties – the Faculty of Architecture and Civil Engineering at the University of Belgrade, the Faculty of Technical Sciences at the University of Novi Sad, and the Faculty of Construction and Architecture from Niš. Although one of the youngest organisational units of the University of Banja Luka, this Faculty can be proud of the fact that its teaching staff fully realizes the teaching process in study programmes Architecture and Geodesy, while for the study programme Civil Engineering there are still several guest professors. The personnel structure, in which the core is composed of docents and assistants from among the best students, gives good preconditions for further development.

The Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy at the University of Banja Luka, at the start of the third decade of its functioning, has a clear vision of the future advance. It is reflected in the continuation of commenced activities on improving the teaching process and scientific research, strengthening of cooperation with other high education and research institutions, as well as the economy sector.

ским и истраживачким институцијама, као и привредним сектором.

Особље овог факултета непрестано ради на унапређењу наставних планова за сва три студијска програма, сагледавајући досадашња искуства, како своја тако и других факултета, кроз интегралност студијских програма, услове мобилности студената и прилагођеност потребама шире професионалне заједнице и друштва. У 2019. години извршено је релиценцирање студијских програма првог циклуса студија Архитектуре и Геодезије. Основни задатак јесте да се наставни процес унаприједи прилагођавањем изворним болоњским принципима и школовањем инжењера чије ће професионалне компетенције бити усклађене са потребама привреде. Тежи се томе да се наставни планови заснивају на интегралности и мултидисциплинарности образовног профила савременог инжењера, и то већом међустудијском сарадњом на овом факултету, те сарадњом са другим факултетима на Универзитету у Бањој Луци, а и шире. Истовремено, циљ је јачање сарадње са професионалним, државним и локалним институцијама, прилагођавањем наставних планова потребама праксе и сарадњом са њима у процесу едукације студената. Научноистраживачки и стручни потенцијали овог факултета су респектабилни, а у наредном периоду наставиће се развијање сарадње са другим универзитетима учешћем у већем броју научноистраживачких и стручних пројеката. Факултет је опредијељен за то да, уз подршку Универзитета, својим младим истраживачима обезбиједи боље услове за властито напредовање, уз истовремену отвореност према другим универзитетима и истраживачима. Сви претходно дефинисани задаци усмјерени су ка трајном подизању квалитета студија и обезбјеђивању бољих услова за едукацију студената, што за Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет представља веома одговоран друштвени задатак, коме ће бити посвећен у будућности.

The Faculty staff constantly works on improving the teaching plans for all three study programmes, considering the previous experiences – own or from other faculties – through comprehensiveness of study programmes, students' mobility conditions and adjustment to the needs of wider professional community and society. Relicensing of the first cycle of study programmes of Architecture and Geodesy was done in 2019. The basic task is to improve the teaching process by adjusting to the original Bologna principles and educating engineers whose professional competences will be aligned with the needs of the market. Efforts are made to base the teaching plans on comprehensiveness and multidisciplinary approach to teaching profile of a modern engineer, by larger inter-study cooperation within the faculty, and cooperation with other faculties at University of Banja Luka, and beyond. At the same time, the aim is also to strengthen the cooperation with professional, state and local institutions, adjusting the teaching plans to the needs of the market practice, and cooperating with them in the education process. Scientific-research and technical potential of this faculty is respectable, and in the coming period we shall continue to develop cooperation with other universities through participation in a number of research and technical projects. The Faculty is determined, with the University's support, to provide better conditions for professional advancement to its young researchers, while remaining open towards other universities and researchers. All the mentioned tasks were aimed at a lasting improvement of quality of studies and securing better conditions for students' education. It is a socially responsible task for the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, which will remain in the focus of the faculty in the future as well.

Нова зграда Архитектонско-грађевинско-геодетског и Шумарског факултета

New building of the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Forestry

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	7
Ванредни професор / Associate Professor	14
Доцент / Assistant Professor	16
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	38
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	17
Асистент / Teaching Assistant	3
Укупно / Total	20
Свеукупно / Combined	58
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	26

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању / Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Архитектура / Architecture SP	1526	дипломирани инжењер архитектуре – 240 ECTS / Bachelor of Architecture – 240 ECTS	610
СП Грађевинарство / Civil Engineering SP	947	дипломирани инжењер грађевинарства – 240 ECTS / Bachelor of Civil Engineering – 240 ECTS	318
СП Геодезија / Geodesy SP	701	дипломирани инжењер геодезије – 240 ECTS / Bachelor of Geodesy – 240 ECTS	346
СП Дизајн ентеријера / Interior Design SP	16	дипломирани дизајнер ентеријера – 240 ECTS / Bachelor of Interior Design – 240 ECTS	0
Укупно / Total	3190	Укупно / Total	1274
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Архитектура / Architecture SP	156	магистар архитектуре – 300 ECTS / Master of Architecture – 300 ECTS	46
СП Архитектура и урбанизам / Architecture and Urbanism SP	76	мастер архитектуре и урбанизма – 300 ECTS / Master of Architecture and Urbanism – 300 ECTS	12
СП Грађевинарство / Civil Engineering SP	104	мастер инжењер грађевинарства – 300 ECTS / Master of Civil Engineering – 300 ECTS	8
СП Геодезија / Geodesy SP	135	мастер геодезије – 300 ECTS / Master of Geodesy – 300 ECTS	28

КСП Енергетска ефикасност у зградарству / Energy Efficiency in Buildings CSP	75	мастер архитектуре и грађевинарства – 300 ECTS – Енергетска ефикасност у зградарству / Master of Architecture and Civil Engineering – 300 ECTS – Energy Efficiency in Buildings	7
Укупно / Total	546	Укупно / Total	101
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Грађевинарство / Civil Engineering SP	7	доктор наука из области грађевинарства – 480 ECTS / Doctor of Civil Engineering – 480 ECTS	0
Укупно / Total	7	Укупно / Total	0

Нова зграда Архитектонско-грађевинско-геодетског и Шумарског факултета

New building of the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Forestry

Економски факултет

Faculty of Economics

Економски факултет

Одјељење Економског факултета из Сарајева (1974–1975)

Мајке Југовића 4, 78000 Бања Лука
+387 51 430 010
www.ef.unibl.org
info@ef.unibl.org

Настанак и развој

Прије успостављања универзитетског образовања економиста у Бањој Луци, у граду је постојала Виша економско-комерцијална школа, основана 1960. године, коју је похађало 189 уписаних студената прве генерације. Имала је три смјера: производни, комерцијални и књиговодствено-финансијски. Истовремено, први трагови универзитетског образовања економиста у Бањој Луци везују се за 1972. годину, када је Центар за марксистичко образовање и политичке студије „Веселин Маслеша" из Бање Луке израдио Елаборат о потреби оснивања Економског факултета. Претходница данашњег факултета јесте одјељење Економског факултета из Сарајева, основано у Бањој Луци 1. новембра 1974. године. У њему су, наиме, почела прва предавања за 169 уписаних студената, од којих је 100 положило све испите из прве године студија до октобра 1975. године. Економски факултет Универзитета у Бањој Луци основан је 6. фебруара 1975. године, одлуком Скупштине општине Бања Лука, донесеном на заједничкој сједници Вијећа удруженог рада, Друштвено-политичког вијећа и Вијећа мјесних заједница. Економски факултет у Бањој Луци почео је са радом уписом прве генерације студената академске 1975/76. године, када је уписано 250 нових студената. Савјет факултета конституисан је 30. септембра 1975. године. Факултет је до љетњег семестра академске 1976/77. године функционисао у просторијама Основне школе „Георгиј Стојков Раковски", а послије тога је као подстанар користио дио простора тадашње Више економске комерцијалне школе. Престанком рада ове школе, крајем августа 1981. године, факултет постаје једини корисник зграде у којој се и сада налази.

Економски факултет је при оснивању имао запослена два наставника (доцента), четири сарадника (једног вишег асистента и три асистента) и седам административних радника, да би након константног кадровског јачања из године у годину досегао ниво скоро стоодстотне покривености наставног процеса властитим кадром на додипломским студијама.

Услови у којима је факултет постојао и опстајао наметали су школовање стручњака из области савременог пословања, као што су: менаџмент, предузетништво, банкарство, маркетинг, рачуноводство, ревизија, пословне финансије, осигурање, људски ресурси, пословна информатика, међународна економија

Faculty of Economics

Department of the Faculty of Economics in Sarajevo (1974–1975)

Majke Jugovića 4, 78000 Banja Luka
+387 51 430 010
www.ef.unibl.org
info@ef.unibl.org

Foundation and development

Prior to providing university education for economists in Banja Luka, the College of Economics and Commerce had existed in the city, established in 1960, with 189 first-generation students. It had three departments: production, commerce, and bookkeeping and finance. Likewise, the first traces of university education of economists in Banja Luka date back to 1972, when the 'Veselin Masleša' Centre for Marxist Education and Political Studies from Banja Luka prepared a study on the need to establish the Faculty of Economics. The predecessor of today's Faculty was the Department of the Faculty of Economics in Sarajevo, established in Banja Luka on 1 November 1974. Namely, the first lectures for 169 enrolled students began there, 100 of whom passed all exams from the first academic year by October 1975. The Faculty of Economics of the University of Banja Luka was established on 6 February 1975 by the decision of the Municipal Assembly of Banja Luka issued at the joint session of the Council of Associated Labour, Social and Political Council, and the Council of Local Communities. The Faculty of Economics in Banja Luka started operating after enrolling the first generation of students in the academic year 1975/76, when 250 new students were admitted. The Faculty Council was constituted on 30 September 1975. The Faculty operated on the premises of 'Georgi Stojkov Rakovski' Primary School until the summer term of the academic year 1976/77, and thereafter used part of the premises of the then College of Economics and Commerce, as a tenant. When this college closed at the end of August 1981, the Faculty became the one and only user of this building, in which it has been located up to date.

The Faculty of Economics started operating with two professors (assistant professors), four teaching assistants (one senior teaching assistant), and seven administrative services workers in the academic year 1975/76, and after a constant staff development over the course of years it can now almost fully cover the teaching process in undergraduate studies with its own staff.

The conditions in which the Faculty existed and survived suggested that experts should be educated in the field of contemporary business, such as: management,

итд. Факултет је давао и потребна знања за спровођење научних истраживања у разним областима савремене економске науке. Током 50 академских година свога рада факултет је континуирано иновирао наставне планове и програме у складу са развојем теоријске науке и праксе у области економије. Сваки наредни виши ниво образовања Економски факултет је уводио у процес тек када би се направила поуздана процјена да се располаже властитим научним кадром, који је у стању да одговори захтјевном нивоу постдипломских студија и израде магистарских теза и докторских дисертација из области економских наука. Наставни процес од 1975. године извођен је према наставним плановима и програмима који су континуирано иновирани и детаљно представљени у претходним монографијама и на интернетској страници Економског факултета. Академске 1979/80. године уписана је прва генерација на постдипломским студијама. Студије су извођене из области организације и руковођења, извозног маркетинга, финансијског менаџмента, транзиције и реконструкције привреде, свјетске привреде и Европске уније. На основним студијама наставни процес се одвијао у складу са Законом о универзитету до академске 2007/08. године, а од тада се одвија у складу са Законом о високом образовању. Настава се изводи по наставном плану и програму који је у потпуности заснован на прихваћеним начелима Болоњске декларације, а тиме је отворена нова страница у историји образовања на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци. Од академске 2014/15. године настава на првом циклусу студија изводи се у оквиру новог студијског програма – Економија и пословно управљање, гдје су прве три године заједничке, док студент приликом уписа у четврту годину студија има могућност да бира једно од пет усмјерења. Настава на првом циклусу студија изводи се од академске 2018/19. године и у оквиру Студијског програма пословна информатика. Током академске 2023/24. године извршено је самовредновање овог студијског програма те установљена потреба да се изврше извјесне измјене и допуне. Исте академске године Студијски програм пословна информатика унапређен је ради усклађивања стечених компетенција студената са потребама тржишта рада и обезбјеђења његове упоредивости са савременим студијским програмима у окружењу, а који припадају истој ужој научној области.

Настава на постдипломским студијама изводила се у складу са одредбама Закона о универзитету од 1979. године све до академске 2009/10. године. Студенти уписани до те године полажу испите и раде на изради својих магистарских радова у складу са условима и правилима студирања прописаним Законом о универзитету. Настава на другом циклусу студија изводи се од академске 2010/11. године у оквиру Студијског програма економија. Постоје и други студијски програми: Финансије, банкарство и осигурање, Финансије и ревизија јавног сектора, Међународна економија, Пословна економија и Актуарство, затим Управљање културним насљеђем и културним туризмом, као и Менаџмент у туризму и хотелијерству. Студенти који заврше студије другог циклуса добијају академско звање мастера економије. Диплома садржи и додатак дипломи, гдје су наведени општи подаци о студенту, току студија са положеним испитима и компетенцијама студента у циљу лакшег запошљавања и наставка школовања на трећем циклусу студија. Факултет је 2014. године добио дозволу за извођење наставе на другом циклусу студијског програма MBA (Master of Business Administration). То су једногодишње студије чија се настава изводи на енглеском језику, креиране по међународном наставном плану и програму, у сарадњи са угледним професорима са партнерских универзитета: Анкона (Италија), Кингстон, Стирлинг, Ричмонд, Единбург (В. Британија), Vienna University of Economic and Business WU (Аустрија). С циљем осавремењивања наставног плана овог студијског програма, те подизања квалитета и атрактивности, посебно за иностране студенте, извршена је његова измјена и допуна у академској 2023/24. години. Унапређење овог студијског програма пред-

entrepreneurship, banking, marketing, accounting, auditing, business finance, insurance, human resources, business informatics, international economics, etc. The Faculty also provided the necessary expertise for conducting scientific research in different fields of contemporary economics. Over the 50 academic years of its existence, the Faculty has continuously innovated the curricula in line with the development of theory and practice in the field of economics. The Faculty of Economics would introduce each next higher level of education into the process only after a reliable assessment was made that it had its own scientific staff, who were able to meet the demanding requirements of postgraduate studies and of writing master's theses and doctoral dissertations in the field of economic sciences. As of 1975, the teaching process has been carried out according to the curricula that have been continuously innovated and presented in detail in previous monographs and on the website of the Faculty of Economics. In the academic year 1979/80, the first generation of students enrolled in postgraduate studies. The studies were conducted in the field of organisation and management, export marketing, financial management, transition and reconstruction of the economy, the global economy, and the European Union. As for the undergraduate studies, the teaching process was carried out under the Law on University until the academic year 2007/08. Since then, it has been conducted under the Law on Higher Education. Classes are taught in accordance with the curriculum that is completely based on the adopted principles of the Bologna Declaration, thus opening a new page in the history of education at the Faculty of Economics, University of Banja Luka. As of the academic year 2014/15, classes in the first-cycle studies have been taught within the new study programme – Economics and Business Management, where the first three years are common, and students have the opportunity to choose one of five majors when enrolling on the fourth year of study. Classes in the first-cycle studies have been conducted since the academic year 2018/19 within the Business Informatics Study Programme. During the academic year 2023/24, this Study Programme was subject to the process of self-assessment, which revealed that there was a need for certain amendments to it. As a result, the Study Programme was improved in the same year, with a view to harmonising the learning outcomes with the demands of the labour market and to securing its compatibility with the similar study programmes in the neighbouring countries.

Classes in the postgraduate studies were taught under the Law on University from 1979 to the academic year 2009/10. Students enrolled until that year take exams and work on their master's theses in accordance with the conditions and rules of study under the Law on University. As for the second-cycle studies, the classes have been conducted since the academic year 2010/11 within the Economics Study Programme. There are also other study programmes: Finance, Banking and Insurance, Finance and Audit of the Public Sector, International Economics, Business Economics and Actuarial Science, as well as Cultural Heritage and Cultural Tourism Management, and Tourism and Hotel Management. Students who complete their second-cycle studies are awarded the academic title of Master of Economics. The diploma also contains a diploma supplement, which contains general information about the student, the course of studies with passed exams, and a student's competencies in order to facilitate employment and further education in the third cycle of studies. In 2014, the Faculty was licensed for implementing second-cycle studies at the Study Programme of MBA These are one-year studies in English, created in accordance with the international curriculum, in cooperation with renowned professors from partner universities: Ancona (Italy), Kingston, Stirling, Richmond, Edinburgh (Great Britain), and Vienna University of Economics and Business WU (Austria). With a view to modernising the curriculum of this Study Programme and upgrading its quality and competitiveness, in particular for foreign students, it was amended in the academic year

ставља један од корака у континуираном процесу интернационализације Економског факултета. Од академске 2015/16. године почиње извођење наставе на трећем циклусу студија, и то у оквиру Студијског програма економија. Организоване су и редовне и ванредне студије, а састоје се од часова предавања и студијско-истраживачког рада (у шта се убрајају радионице, истраживачки колегијум, научни скупови и пројекти) и у складу је са Европским системом преноса и акумулације бодова на акредитованим студијским програмима. За стицање академског степена доктора наука потребно је током докторских студија стећи 180 ECTS бодова, уз услов да је претходно остварено 300 ECTS бодова.

Упоредо са претходно наведеним, константно се радило на стварању што бољих услова за извођење наставног процеса и научни рад, а резултат тих настојања је да факултет данас има репрезентативну, потпуно санирану и модерно опремљену четворospратну зграду, са радним простором од 4200 m^2, те посједује савремену рачунарску и осталу опрему. Цјелокупан простор зграде факултета покривен је сигналом бежичне мреже са интернетским приступом. Посљедње проширење капацитета изведено је током 2008. и 2009. године, надоградњом четвртог спрата на постојећи објекат.

У данашњем дигиталном добу опремање мултимедијалних кабинета за видео-конференције постало је кључно за ефикасну комуникацију на даљину. У складу с тим, факултет је 2022. године осмислио и опремио мултимедијални кабинет ради одржавања видео-конференција, водећи рачуна да сваки елемент, од камере и микрофона до звучника и екрана, испуњава највише стандарде квалитета и поузданости. Осим за формалне састанке, са и без видео-конференција, кабинет се користи и за неформалне дискусије и креативне сесије до 10 учесника. У међувремену, јавила се потреба за опремањем конференцијске сале која може примити више од 30 учесника и омогућити видео-конференцијска укључења. Тренутно се спроводи опремање такве сале, како би се интегрисала напредна технологија у планирани простор.

Научноистраживачки рад и међународна сарадња

Осим наставном процесу, Економски факултет посвећен је јачању научноистраживачког рада и међународне сарадње.

Од 2002. године факултет је издавач научног часописа *Acta Economica*. Има два издања годишње, у јуну и децембру, објављује радове на енглеском језику, а наслове и сажетке и на српском језику. У првој је категорији на листи категорисаних научних часописа као водећи научни часопис националног значаја Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске. Часопис је индексиран у сљедећим базама података: DOAJ, ERIH PLUS, Crossref, CEEOL, Mendeley, ROAD – Directory of open access scholarly resources, EuroPub, Index Copernicus, WorldCat и BASE.

Економски факултет је од 2011. године организатор међународне конференције *РЕДЕТЕ – Researching Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economies*. Конференција се организује у сарадњи са универзитетом из Анконе (Италија) (Università Politecnica delle Marche), који је суорганизатор. Факултет је суорганизатор Међународног симпозијума о корпоративном управљању у сарадњи са „Финраром" д. о. о. Бања Лука, уз подршку Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, који се организује сваке године. Осим конференција, факултет организује округле столове, интеркатедарске скупове и гостујућа предавања еминентних свјетских научника и стручњака на економске теме које су у датом моменту актуелне.

Факултет учествује у значајним међународним научноистраживачким и другим пројектима, а у последњих неколико година остварен је значајан напредак у овом сегменту. У периоду 2016–2019. го-

2023/24. The improvement of this Study Programme represents one of the steps in the continual process of internalisation of the Faculty of Economics. Classes in the third-cycle studies started as of 2015/16, within the Economics Study Programme. Both the full-time and part-time studies have been organised, consisting of lectures and research study (including workshops, research collegium, scientific meetings and projects) and they are in line with the European Credit Transfer and Accumulation System in the accredited study programmes. In order to obtain the academic degree of Doctor of Science, it is necessary to acquire 180 ECTS credits during doctoral studies, provided that 300 ECTS credits have been previously obtained.

Furthermore, efforts were made to create the best possible conditions for the teaching process and scientific work, and the result of these efforts is that the Faculty today has a representable, completely renovated, and modernly equipped four-storey building, with the office space of 4,200 m^2, supplied with the state-of-the-art computer and other equipment and covered with wireless signal network with Internet access. The last capacity expansion was carried out in 2008-2009 by adding the fourth floor to the existing building.

Given the present-day digital environment, equipping multi-media rooms for organising video-conferences has become crucial for maintaining efficient long-distance communication. In line with that, in 2022 the Faculty designed and equipped one such facility, making sure that every single element, from cameras and microphones to speakers and screens, met the highest standards of quality and reliability. Apart from official meetings, with or without video-conference equipment engaged, the room is used for informal discussions and creative sessions, accommodating up to 10 participants. Meantime, a necessity presented itself for furnishing a conference hall capable of hosting more than 30 participants and of establishing video-conference calls. At the moment, a hall meeting such requirements is under construction.

Scientific research and international cooperation

In addition to educational activities, the Faculty of Economics is dedicated to fostering scientific research and international cooperation.

Since 2002, the Faculty has been publishing the *Acta Economica* scientific journal. It is published biannually, in June and December, featuring articles in English, with titles and abstracts in Serbian. The journal is labeled as a category I journal on the categorised journals list, being the leading journal of the national significance of the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska. Furthermore, it is indexed in the following databases: DOAJ, ERIH PLUS, Crossref. CEEOL, Mendeley, ROAD – Directory of open access scholarly resources, EuroPub, Index Copernicus, WorldCat, and BASE.

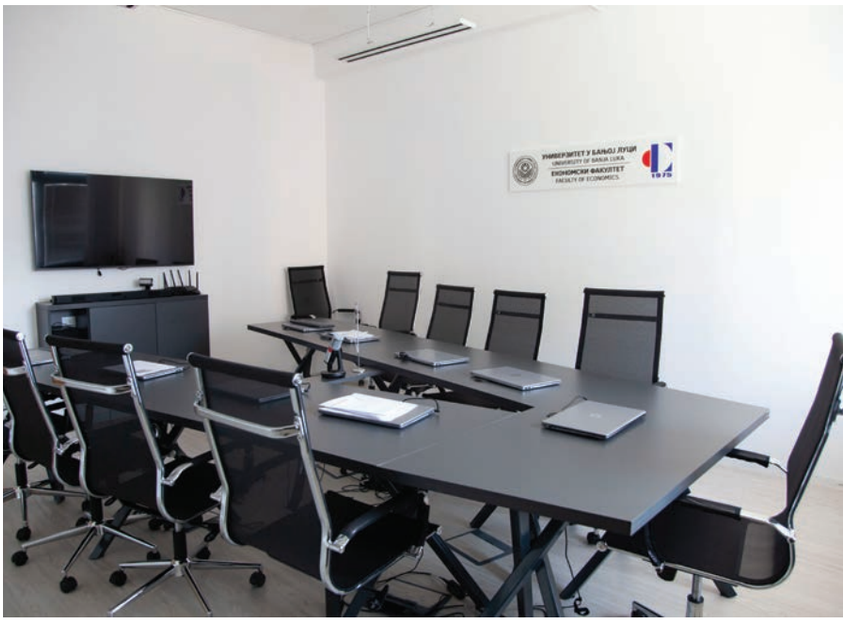
The Faculty of Economics has been organising the international REDETE conference since 2011 – Researching Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economics. The conference is organised in cooperation with the University of Ancona (Italy). The Faculty is a co-organiser of the International symposium on corporate management, in cooperation with the Finrar Ltd Banja Luka and supported by the Association of Accountants and Auditors of the Republic of Srpska, organised annually. Apart from conferences, the Faculty organises panel sessions, inter-departmental events, and lectures given by prominent global scientists and experts, featuring topical issues from the field of economics.

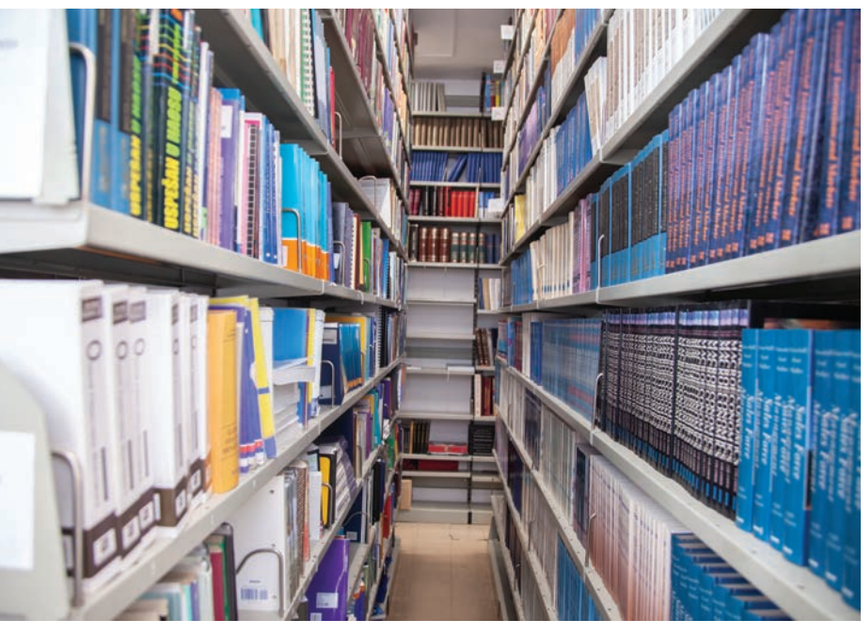
In addition, the Faculty participates in significant international research and other projects, with a particular progress having been registered in this segment over tha past several years. Over the 2016-2019 period, the Faculty was a partner in an Erasmus+ project entitled ‘Strengthening changes for tourism changes in Western Balkans - CULTURWB’ Since 2017, the Faculty of

Мјесто за дружење студената
Student Gathering Area

Мултимедијални кабинет за видео-конференције
Multimedia room for video-conferences

Библиотека факултета
Faculty library

Учешће представника Економског факултета на *Јахорина економском форуму*
Participation of representatives of the Faculty of Economics at the *Jahorina Economic Forum*

Пројектне активности Економског факултета – сарадња са представницима јавног и привредног сектора Републике Српске

Project activities of the Faculty of Economics – collaboration with representatives of the public and private sectors of the Republic of Srpska

Активности студентске организације Економског факултета – конференција *Career 21*

Activities of the student organisation of the Faculty of Economics – *Career 21* Conference

дине факултет је био партнер у Еразмус+ пројекту: „Јачање капацитета за промјене у туризму на Западном Балкану: изградња компетенција за менаџмент баштина и културног туризма – CULTURWB". Од 2017. године Економском факултету, као чланици Универзитета у Бањој Луци, повјерена је реализација активности које се спроводе у оквиру Европске мреже предузетништва, која пружа помоћ малим и средњим предузећима у јачању иновативних капацитета и ширењу на иностранa тржишта. У сарадњи са Универзитетом Илиноис у Чикагу, од 2018. године, факултет је партнер у имплементацији пројекта „Убрзавање напретка у опорезивању дувана и дуванских производа у земљама са ниским и средњим дохотком". Од 2024. године партнер факултета на наведеном пројекту јесте Универзитет „Џонс Хопкинс" (САД). Од 2022. године факултет је учесник у Еразмус+ пројекту „SMART иновациони центри за развој иновативног и предузетничког размишљања који ће олакшати развој одрживих паметних решења на Западном Балкану", а од 2023. године учесник је и на пројекту „Унапређење вјештина истраживача за одрживо предузетништво на основу управљања иновацијским процесима" финансираном из оквирног програма Хоризонт Европа.

Факултет учествује као партнер у Еразмус+ и CEEPUS програмима размјене. Економски факултет налази се у CEEPUS програмима у три мреже: Amadeus, CESEENet и Applied Economics and Management, у оквиру којих се претходних година реализовао велики број размјена студената и наставног особља на универзитетима у Европи. Наставно особље факултета је, у оквиру међународних и научних пројеката и програма међународне размјене, реализовало гостовања и предавања на више универзитета, институција и међународних конференција. У периоду од 2018. до 2023. године наставно особље Економског факултета остварило је 41 међународну размјену, од чега 14 мобилности преко Еразмус+ програма, 6 преко CEEPUS мреже и 21 на основу билатералних споразума о сарадњи. У истом периоду је остварено 20 међународних размјена долазећег наставног особља преко међународних програма. Позитиван је тренд повећања броја гостујућих професора, јер је само у 2023. остварено 7 долазећих мобилности. У размјенама су били активни и студенти факултета. У периоду од 2018. до 2023. године остварили су 27 одлазећих размјена преко Еразмус+ и CEEPUS програма, од чега 8 у 2023. години. Када су у питању долазећи студенти, имали смо 5 међународних размјена такође преко Еразмус+ програма.

Факултет је члан Удружења економских универзитета Југоисточне Европе и Црноморске регије (Association of South Eastern Europe Economic Universities (ASECU)), које има 62 чланице из 21 земље. Факултет је био домаћин јубиларне 20. *ASECU* конференције, одржане у мају 2024. године, која је окупила око 40 учесника из земаља Балкана, Европске уније и шире. Факултет је дио и Мреже докторских студија Централне, Источне и Југоисточне Европе (Central, East and South-East European PhD Network – CESEENet), која промовише и олакшава сарадњу у оквиру универзитета из Централне, Источне и Југоисточне Европе који нуде докторско образовање из области економије и пословања у циљу повећања квалитета својих докторских програма.

Студентско дјеловање

Студенти Економског факултета Универзитета у Бањој Луци имају значајно учешће у одвијању наставног процеса. Најуспјешнији међу њима имају непосредну улогу у наставном процесу као демонстратори, што представља прилику студентима да овладају вјештинама говорништва и презентације. Поред тога, током извођења наставног процеса студенти виших година студија имају прилику, али и обавезу, да похађају практичну наставу, чиме се употпуњују теоријска знања стечена током похађања редовне наставе. Зависно од природе предметне наставе, студенти имају могућност да израђују самосталне про-

Economics, as a member unit of the University of Banja Luka, has been entrusted with the realisation of the activities being implemented within the European Entrepreneurs CAE-PME, which offers help to small- and medium-sized enterprises in strengthening their innovative capacities and expanding to foreign markets. Since 2018, in cooperation with the University of Illinois (Ohio, USA), the Faculty has been a partner in the implementation of a project entitled 'Accelerating progress on tobacco taxes in low- and middle-income countries'. With regard to the aforementioned project, the Johns Hopkins University (2024) has been a new partner since 2024. Since 2022, the Faculty has been participating in an Erasmus+ project entitled 'SMART Innovation Centres for the Development of Innovative and Entrepreneurial Thinking to Facilitate the Development of Sustainable Smart Solutions in the Western Balkans' and, since 2023, participating in a project under the title of 'Strengthening researchers' skills for sustainable entrepreneurship based on innovation processes management' financed by Horizon Europe.

Furthermore, the Faculty has been participating in Erasmus+ and CEEPUS network exchange programmes. As for the latter, the Faculty is involved in three networks: Amadeus, CESEENet, and Applied Economics and Management, within which a number of student and staff exchange programmes has been executed over the past several years with universities across Europe. Members of the academic staff of the Faculty have given lectures and addresses at numerous conferences as part of international scientific and exchange programmes. Over the 2018-2023 period, there were 41 exchanges realised as regards the academic staff of the Faculty, out of which 14 mobility programmes under the auspices of the Erasmus+ programme, 6 through the CEEPUS network, and 21 on the basis of bilateral agreements. Over the same period, there were 20 incoming members of academic staff. The latter figure is on the increase, given that the year of 2023 only is responsible for 7 incoming mobilities. Equally active in this respect were students of the Faculty. With reference to the period designated, there were 27 outcoming mobilities within the Erasmus+ and CEEPUS programmes, with the year of 2023 recording 8 of them. As regards the incoming students, there were 5 of them in this period.

The Faculty is a member of the Association of South Eastern Europe Economic Universities (ASECU), gathering 62 members from 21 countries. The Faculty hosted the jubilee-marking 20th ASECU conference, held in May 2024, gathering 40 participants from the Balkans, the European Union, and other regions. As far as membership in various associations is concerned, the Facultyis part of the Central, East, and South-East European PhD Network – CESEENet, which promotes and facilitates cooperation among universities from the regions of East, South, and South-East Europe offering doctoral studies in the field of economics, with a view to increasing the capacity of their PhD programmes.

Students' agency

At the Faculty of Economics, students take a significant part in the educational process. The most successful ones among them are directly involved in teaching activities as demonstrators, which provides them with an opportunity to master their oratory and presentation skills. In addition, students of senior years are obliged to apply for an internship, which serves to complement the theoretical knowledge acquired during regular classes. Depending on the respective syllabus, students can design their own projects, write a research essay, and work on case studies concerning the topical domestic or international issues under the guidance of a supervisor.

With regard to extracurricular activities, students occupy positions in various bodies of the University of Banja Luka and the Faculty itself, such as: Students' Union, Students' Parliament, Students' Association of the Faculty of Economics, the Academic Council of the Faculty of Economics etc. Furthermore, students are active in sub-organisational units of the Faculty. Three

јекте, истраживачке есеје, те обрађују студије случаја усклађене са актуелним изазовима на домаћем и међународном плану под менторством наставника.

У оквиру ваннаставних активности студенти су ангажовани у раду органа и тијела Универзитета у Бањој Луци и Економског факултета, као што су: Унија студената, Студентски парламент, Савез студената Економског факултета (ССЕФ), Научно-наставно вијеће Економског факултета и сл. Осим тога, студенти дају свој допринос кроз активно учешће у раду појединих организационих јединица Економског факултета. Три студента Економског факултета регрутована су у стално особље подорганизационе јединице „Иновациони центар – СМАРТ", те учествују у реализацији пројеката центра. Студенти Економског факултета учествују у различитим облицима научноистраживачког и стручног рада, организацији и раду бројних радионица, конференција, такмичења, промотивних активности студијских програма Економског факултета, те спроводе хуманитарне акције и добровољни рад у локалној заједници. У погледу издаваштва, ССЕФ традиционално објављује студентски часопис *Економист*, у чијој изради учествује мноштво студената првог и другог циклуса студија, у својству аутора или коаутора. Ради успостављања и његовања сарадње са студентима других економских факултета, Савез студената је дио асоцијације студентских организација економских факултета у земљама бивше Југославије (ЈАСЕФ). У склопу програмских активности Универзитета студенти Економског факултета и Савез студената учествују у годишњој манифестацији Дани студената Универзитета у Бањој Луци, у оквиру којих се одвијају студентске игре, гдје студенти Економског факултета остварују завидне резултате у различитим екипним и индивидуалним спортовима. У склопу годишњих студентских избора, када се бирају представници у Научно-наставном вијећу Економског факултета и Студентском парламенту Универзитета у Бањој Луци, одржава се традиционални меморијални турнир „Студентске бригаде", током кога студенти Економског факултета стичу значајна признања из различитих спортских дисциплина. Савез студената и студенти Економског факултета узимају учешће у организацији и раду научно-стручног скупа *Студенти у сусрет науци (StES – Students Encountering Science)*. Том приликом наставници Економског факултета дају значајан допринос у рецензирању пристиглих радова, те раду научних комисија за оцјену радова. Студенти Економског факултета током учешћа у овом скупу остварују изванредне резултате и стичу признања за најбоље радове у подручју друштвених наука. У претходном периоду, поред присуства на различитим домаћим и међународним конференцијама, студенти самостално организују годишњу конференцију *CAREER 21*, која се бави актуелним темама из подручја развоја каријере.

Стручне активности

Стручне активности факултета одвијају се углавном кроз Институт економских наука Економског факултета. Од свог оснивања 1987. године до данас, Институт баштини традицију носиоца кључних пројеката у области привреде и јавног сектора, а тренутно функционише као подорганизациона јединица факултета. Основна улога постојања Института јесте обављање научно-истраживачке дјелатности, израда елабората, пројеката и експертиза, истраживање тржишта, едукација наставника, сарадника и истраживача, те обука кадра у привредним и непривредним дјелатностима. Институт спроводи истраживања у циљу што бољег разумијевања националних, регионалних и глобалних економских трендова, ради идентификовања мјера економске политике које могу дјеловати на раст и развој економије. Институт је био носилац и учесник у великом броју пројеката, али је био активан у области пружања консултантских услуга, процјене и ревизије пословања, израде

students of the Faculty are among the permanent staff of the Innovation Centre – SMART, where they actively participate in various projects. Students are also active in numeorus research and professional activities, in organisation and implementation of a variety of workshops, of conferences, co, competitions, and of promotional campaigns of study programmes at the Faculty, as well as charity work and volunteering in the community. As regards the publishing activities, the Students' Association traditionally issues the *Ekonomist* journal, which gathers numerous first- and second-cycle students around the design of its contents, either as authors or co-authors. With a view to establishing and maintaining cooperation with students from other faculties in the same field, the Students' Association has joined the Association of Economic Universities Students in former Yugoslavia. Concerning programme activities of the University, students of the Faculty of Economiocs and the Students' Association participate in an annual event entitled Students' Days of the University of Banja Luka, featuring numerous sports activities, in which students of the Faculty score high. Within the period reserved for election campaigns for the seats on the academic council of the Faculty and of the Students' Parliament, there is a memorial tournament organised entitled 'The Students' Brigade', offering students of the Faculty of Economics with multiple opportunities to get awarded in various sports disciplines. The Students Encountering Science Conference (StES) is another scholarly event that attracts students of the Faculty of Economics. Along with students, this conference presents members of staff of the Faculty with an opportunity to review the papers submitted. For their part, students of the Faculty achieve extraordinary results in the field of social sciences. Finally, apart from participating at various domestic and international conferences, students of the Faculty organise one on their own on an annual basis, entitled CAREER 21, dealing with present-day issues from the field of career development.

Professional activities

Professional activities at the Faculty are mostly organised at the Institute of Economic Sciences of the Faculty. Ever since its establishment in 1987, the Institute has been the key factor in industrial and public sector projects, currently operating in the capacity of a sub-organisational unit of the Faculty. Its primary role is conducting scholarly and market research, designing studies and projects, organising staff training courses, and training of employees in industrial and service sectors. The Institute conducts poll surveys, with a view to better understanding of national, regional, and global economic trends and to identifiying the measures of economic policy that can affect the growth and development of economy. It was both the carrier and a participant in a number of projects, and it was active in the domain of providing consulting services, of assessment and revision of business doing, of designing studies of national interest, and of establishing ties with the economy in the country and abroad for the purpose of organising internship programmes. With regard to recent years, there has been an increase in the number of projects in which the Faculty participates. The researchers at the Institute are recruited from the ranks of the academic staff of the Faculty, as well as from the ranks of prominent domestic and international scholars from the field of economics and similar fields, depending on the character of a research. The Institute is envisioned as the leading institution of a kind in the country, with a strong regional position, in terms of conducting research, of implementing various projects, of designing strategic documents, and of implementing professional training programmes.

As of 2017, the aforementioned activities have been implemented within the framework of the European Entrepreneurs CAE-PME, given that the University of Banja Luka is a member of the European Entrepreneurs Consortium of the Republic of Srpska, with the Faculty of Economics being entrusted with the steering wheel. This programme offers assistance to small- and medi-

елабората и студија од националног интереса, успостављања сарадње са привредом у земљи и иностранству ради организовања студентске праксе и других активности. У последњих неколико година примјетан је раст броја пројеката у којима Институт учествује. У истраживачком тиму Института учествују наставници и сарадници факултета, као и еминентни научници из области економије из земље и иностранства, те други истраживачи, у зависности од потреба и врсте истраживања. Визија Института економских наука је да буде водећа институција у земљи препознатљива у региону у спровођењу економских истраживања, реализацији значајних пројеката, изради стратешких докумената те имплементацији програма стручног усавршавања из области економије.

Стручне активности факултета од 2017. године реализују се и кроз пројекат „Европска мрежа предузетништва", јер је Универзитет у Бањој Луци дио конзорцијума Европске мреже предузетништва Републике Српске, а спровођење активности повјерено је Економском факултету. Реализацијом активности пружа се помоћ малим и средњим предузећима у повезивању са међународним партнерима, јачању иновативних капацитета и ширењу пословања на инострана тржишта. Стручне активности спроводе се и посредством подорганизационих јединица – Центра за пројектни менаџмент и предузетништво (ЦПМЕ), Иновационог центра – СМАРТ, те Каријерног и алумни центра (КАЦЕФ).

Функцију декана Економског факултета обављали су: проф. др Јован Родић (1975–1977), проф. др Хамдија Таловић (1977), проф. др Војислав Оташевић (1977–1979), проф. др Кјазим Крајишник (1979–1981), проф. др Сабахудин Османчевић (1981–1985), проф. др Иван Марковић (1985–1986), проф. др Крстан Малешевић (1986–1987), проф. др Шефкија Берберовић (1987–1989. и 1989–1991), проф. др Сабахудин Османчевић (1991– 1992), проф. др Ранко Лончаревић (1992–1994), проф. др Владислав Ђурасовић (1994–1996. и 1996–1998), проф. др Станко Станић (1998–2000, 2000–2002, 2002–2006. и 2016–2020), проф. др Новак Кондић (2006–2008, 2008–2012. и 2012–2016) и проф. др Миленко Крајишник (2020–2024. и 2024–).

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, основне студије на одсјеку Економија уписао је 17.331 студент, а звање дипломираног економисте стекло је 4775 студената.

Магистарске студије уписало је 929 студената, а звање магистра економских наука стекла су 324 студента.

Докторска дисертација је одобрена за 137 кандидата, од којих је 94 одбранило дисертацију и стекло звање доктора економских наука.

Економски факултет је при оснивању имао запослена два наставника (доцента), четири сарадника (једног вишег асистента и три асистента) и седам административних радника.

Визија развоја

Студенти који заврше студије на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, са изграђеним компетенцијама и међународно признатом дипломом (велики број студената наставио је школовање на студијама другог и трећег циклуса у Аустрији, Њемачкој, Великој Британији, Мађарској, Италији, Канади, САД, Србији, Црној Гори, Хрватској, Словенији и другим земљама, према евиденцији студентске службе Економског факултета Универзитета у Бањој Луци), запошљавају се у јавном сектору, пословном нефинансијском и финансијском сектору те покрећу властите бизнисе. Диплома Економског факултета Универзитета у Бањој Луци је бренд. То потврђују и дипломирани економисти, мастери економије, магистри и доктори економских наука који обављају високе државничке дужности у Републици Српској и Босни и Херцеговини, али и управљају финансијским институцијама, институцијама Владе Републи-

um-sized entrepreneurs in establishing connections with foreign partners, in fostering innovation capacities, and in spreading their business networks to foreign markets. In the end, professional activities are facilitated through mediation of other sub-organisational unit – Centre for Project Management and Entrepreneurship, Innovation Centre – SMART, and Career and Alumni Centre.

The former deans of the Faculty of Economics are: prof. Jovan Rodić, PhD (1975–1977), prof. Hamdija Talović, PhD (1977), prof. Vojislav Otašević, PhD (1977–1979), prof. Kjazim Krajišnik, PhD (1979–1981), prof. Sabahudin Osmančević, PhD (1981– 1985), prof. Ivan Marković, PhD (1985–1986), prof. Krstan Malešević, PhD (1986–1987), prof. Šefkija Berberović, PhD (1987–1989 and 1989–1991), prof. Sabahudin Osmančević, PhD (1991–1992), prof. Ranko Lončarević, PhD (1992–1994), prof. Vladislav Đurasović, PhD (1994–1996 and 1996–1998), prof. Stanko Stanić, PhD (1998–2000, 2000–2002, 2002–2006 and 2016–2020), prof. Novak Kondić, PhD (2006–2008, 2008– 2012 and 2012–2016) and the curent dean is prof. Milenko Krajišnik, PhD (2020–).

Students and employees

Under the Law on Universities, 17,331 students enrolled in the undergraduate studies at the Department of Economics, with 4,775 students attaining the degree of Bachelor of Economics.

A total of 929 students enrolled in the graduate studies, 324 of whom attained the degree of Master of Economics.

Doctoral dissertations the approved to 137 candidates, 94 of whom defended their dissertations and attained the degree of Doctor of Economics.

When established, the Faculty of Economics had three professors (assistant professors), four teaching assistants (one senior teaching assistant and three teaching assistants) and seven administrative staff.

Vision of development

Students who complete their studies at the Faculty of Economics, University of Banja Luka, with competencies acquired and an internationally recognised diploma (a great number of students continued their education in the second and third cycle of studies in Austria, Germany, Great Britain, Hungary, Italy, Canada, USA, Serbia, Montenegro, Croatia, Slovenia and other countries, according to the records of the student administration office of the Faculty of Economics, University of Banja Luka) can get employed in the public sector, business non-financial and financial sector, pursue self-employment and employment in the third sector. The diploma of the Faculty of Economics, University of Banja Luka, is a brand. This is confirmed by graduate economists, masters and doctors of economics who perform high-ranking duties in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, but also run financial institutions, institutions of the Government of the Republic of Srpska and public and private companies. The Faculty of Economics of the University of Banja Luka is a modern, well-developed, progressive and open faculty, that constitutes one of the main pillars of the economic development of the Republic of Srpska. The main goals of the Faculty of Economics in Banja Luka are to provide top-quality education to students, share knowledge in economic sciences and develop scientific disciplines in the field of economics. Professors and teaching assistants of this faculty teach students to stay open to alternative points of view, to seek useful lessons not only in successes but also in past mistakes and to understand that economics is a mosaic of assumptions, facts, procedures and methods that together lead to new knowledge.

The general goal of the Faculty of Economics, University of Banja Luka, is to become the leader in the field of higher education and scientific research in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, as well as recognisable in the regional and international contexts,

ке Српске, те јавним и приватним предузећима. Економски факултет Универзитета у Бањој Луци је модеран, развијен, прогресиван и отворен факултет, а представља једну од главних окосница економског развоја Републике Српске. Основни циљеви Економског факултета у Бањој Луци јесу пружање квалитетног образовања студентима, ширење економских знања и развој научних дисциплина у области економије.

Општи циљ Економског факултета Универзитета у Бањој Луци јесте да постане лидер у области високог образовања и научноистраживачког рада у земљи, те препознатљив у регионалном и међународном контексту на основу савремених и атрактивних студијских програма и интензивне сарадње са академским и истраживачким институцијама.

Специфични циљеви факултета су:

- постизање изврсности у настави кроз континуирано унапређење квалитета наставног процеса на свим циклусима студија, усклађеног са захтјевима тржишта рада и академским амбицијама студената;
- јачање научноистраживачких активности повећањем броја и квалитета научноистраживачких пројеката у којима учествују особље и студенти, те раст броја публикација у релевантним научним часописима;
- оснаживање сарадње са регионалним и међународним академским и научноистраживачким институцијама у циљу постизања веће мобилности студената и особља факултета, те повећање броја иностраних студената на факултету кроз програме међународне размјене и похађања студија;
- јачање сарадње са привредом кроз професионална усавршавања, трансфер технологије и заједничке пројекте, с циљем унапређења наставног и научно-истраживачког процеса и пружања практичних искустава студентима.

based on modern study programmes and intensive cooperation with academic and research institutions.

The specific goals are:

- strengthening research activities by increasing the number and quality of research projects involving the academic staff and students of the Faculty, as well as increasing the number of publications in relevant journals;
- fostering cooperation with regional and international academic and research institutions, with a view to achieving greater students' and academic staff mobility, along with greater mobility of incoming students through international exchange programmes;
- fostering links with the business sector through organising professional training sessions and through transfer of technology, in order to improve the education and research processes and provide students with practical experiences

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS
49 ГОДИНА ФАКУЛТЕТА
1975 – 2024.

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

Економски факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Economics,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	16
Ванредни професор / Associate Professor	13
Доцент / Assistant Professor	5
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	35
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	5
Асистент / Teaching Assistant	5
Укупно / Total	10
Свеукупно / Combined	45
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	26

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Економија / Economics SP	2663	дипломирани економиста – 240 ECTS / Bachelor of Economics – 240 ECTS	1055
СП Економија и пословно управљање / Economics and Business Management SP	1946	дипломирани економиста – 240 ECTS – међународна економија / Bachelor of Economics – 240 ECTS – International Economics	174
		дипломирани економиста – 240 ECTS – менаџмент и предузетништво / Bachelor of Economics – 240 ECTS – Management and Entrepreneurship	83
		дипломирани економиста – 240 ECTS – рачуноводство и ревизија / Bachelor of Economics – 240 ECTS – Accounting and Auditing	143
		дипломирани економиста – 240 ECTS – финансијско управљање, банкарство и осигурање / Bachelor of Economics – 240 ECTS – Financial Management, Banking and Insurance	42
		дипломирани економиста – 240 ECTS – квантитативне анализе / Bachelor of Economics – 240 ECTS – Quantitative Analysis	0
СП Пословна информатика / Business Informatics SP	391	дипломирани економиста – 240 ECTS – пословна информатика / Bachelor of Economics – 240 ECTS – Business Informatics	26
Укупно / Total	5000	Укупно / Total	1523
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	

СП Економија / Economics SP	410	магистар економије / Master of Economics	49
СП Пословна економија / Business Economics SP	121	мастер економије – 300 ECTS – менаџмент и предузетништво / Master of Economics – 300 ECTS – Management and Entrepreneurship	10
СП Међународна економија / International Economics SP	135	мастер економије – 300 ECTS – међународна економија / Master of Economics – 300 ECTS – International Economics	12
СП Актуарство / Actuarial Science SP	64	мастер економије – 300 ECTS – актуарство / Master of Economics – 300 ECTS – Actuarial Science	8
СП Финансије, банкарство и осигурање / Financial Management, Banking and Insurance SP	201	мастер економије – 300 ECTS – рачуноводство и ревизија / Master of Economics – 300 ECTS – Accounting and Auditing	15
		мастер економије – 300 ECTS – финансијско управљање, банкарство и осигурање / Master of Economics – 300 ECTS – Financial Management, Banking and Insurance	4
СП Финансије и ревизија јавног сектора / Finance and Audit of the Public Sector SP	51	мастер економије – 300 ECTS – финансије и ревизија јавног сектора / Master of Economics – 300 ECTS – Finance and Audit of the Public Sector	5
СП Управљање културним насљеђем и културним туризмом / Cultural Heritage and Cultural Tourism Management SP	30	мастер економије – 300 ECTS – управљање културним насљеђем и културним туризмом / Master of Economics – 300 ECTS – Cultural Heritage and Cultural Tourism Management	1
СП Менаџмент у туризму и хотелијерству / Tourism and Hotel Management SP	7	мастер економије – 300 ECTS – менаџмент у туризму и хотелијерству / Master of Economics – 300 ECTS – Tourism and Hotel Management	1
СП International master in business and administration / SP International Master in Business And Administration	0	Master of Business Administration – 300 ECTS / Master of Business Administration – 300 ECTS	0
Укупно / Total	1019	Укупно / Total	105
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Економија / Economics SP	63	доктор економских наука – 480 ECTS – пословне финансије, банкарство и осигурање / Doctor of Economics – 480 ECTS – Business Finance, Banking and Insurance	
		доктор економских наука – 480 ECTS – менаџмент и предузетништво / Doctor of Economics – 480 ECTS – Management and Entrepreneurship	1
		доктор економских наука – 480 ECTS – економска анализа и политика / Doctor of Economics – 480 ECTS – Economic Analysis and Policy	
		доктор економских наука – 480 ECTS – међународна економија / Doctor of Economics – 480 ECTS – International Economics	2
Укупно / Total	63	Укупно / Total	3

Електротехнички факултет

Faculty of Electrical Engineering

Електротехнички факултет

Електротехнички одсјек, Технички факултет Бања Лука (1962–1975)

Патре 5, 78000 Бања Лука
+387 51 221 824
www.etf.unibl.org
info@etf.unibl.org

Настанак и развој

Електротехнички факултет у Бањој Луци развио се из Електротехничког одсјека Техничког факултета у Бањој Луци, основаног 24. новембра 1962. године. Крајем седамдесетих и почетком осамдесетих година прошлог вијека порасле су потребе за инжењерима електротехнике и за издвајањем Електротехничког одсјека у посебан факултет. Збор радника Електротехничког одсјека Техничког факултета донио је 12. фебруара 1975. године одлуку да се Одсјек издвоји из састава Техничког факултета, а ова је одлука 28. марта 1975. године добила сагласност Скупштине Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине. Као датум оснивања Електротехничког факултета у Бањој Луци узима се 24. новембар 1962. године, дан када је Народни одбор среза Бања Лука донио Одлуку о оснивању Техничког факултета са Одсјеком за електротехнику. Сљедеће године је почео са радом и Технолошки одсјек. Те академске 1962/63. године уписано је 110 студената, од којих је 45 дипломирало. Касније се повећао број уписаних студената, тако да се годишње, у просјеку, уписивало око 200 студената. При оснивању Електротехничког факултета била су запослена три наставника и седам административних радника.

У току рада Електротехничког факултета наставни планови и програми су се мијењали и прилагођавали насталим потребама привреде и достигнућима у науци. Развој наставног процеса одвијао се на два одсјека: Одсјеку за електронику и комуникације те Одсјеку за рачунарску технику и аутоматику. Од академске 1994/95. године почео је са радом и Одсјек за електроенергетику. Прве послиједипломске студије организоване су школске 1971/72. године. Од академске 2003/04. године студије на Електротехничком факултету организоване су по моделу европског преноса бодова (ECTS) и одвијају се на три циклуса.

Центар за отворено образовање и образовање на даљину основан је новембра 1999. године и дио је Електротехничког факултета. Оснивање центра

Faculty of Electrical Engineering

Department of Electrical Engineering, Technical Faculty Banja Luka (1962–1975)

Patre 5, 78000 Banja Luka
+387 51 221 824
www.etf.unibl.org
info@etf.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Electrical Engineering in Banja Luka emerged from the Department of Electrical Engineering at the Technical Faculty in Banja Luka, established on 24 November 1962. At the end of the 1970s and beginning of the 1980s, the demand for electrical engineers increased, as well as the need to upgrade the Department of Electrical Engineering into a separate faculty. The employees of the Electrical Engineering Department at the Technical Faculty, consequently, decided on 12 February 1975 for the Department to be secluded from the Technical Faculty, and that decision was endorsed by the Assembly of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina on 28 March 1975.

24 November 1962 is taken as the date of the founding of the Faculty of Electrical Engineering in Banja Luka. That was the day that the National board of the Banja Luka County adopted the Decision on establishing the Technical faculty with the Department of Electrical Engineering. The Department of Technology started working the next year. In the academic 1962/63 there were 113 enrolled students, of which 48 graduated. The number of enrolled students increased later on, so at the annual level, on average, about 200 students enrolled. At the time of establishing of the Faculty of Electrical Engineering, there were three lecturers and seven administrative workers employed.

Over time, the curricula for the Faculty of Electrical Engineering changed and adjusted to the needs of the market and achievements in science. The teaching process developed into two departments: The Department of Electronics and Communications and the Department of Computer Technics and Automation. In academic 1994/95, the Department of Electro-energetics started to work. Studies at the Faculty of Electrical Engineering are organized according to the European credit transfer system (ECTS) and are implemented in three cycles.

финансирали су факултет и Phare Multi-Country Programme for Distance Education. Примарна улога центра је да промовише, развија и побољшава методе учења засноване на савременим информационим технологијама.

У циљу цјеложивотног учења, 1994. године, организована је Школа информатике. У првих десетак година школовањем је обухваћено преко 7000 полазника свих узраста, при чему су обрађиване теме примјене и коришћења рачунара са широким спектром образовних знања. Квалитетно цјеложивотно образовање из области информационо-комуникационих технологија (ICT) Електротехнички факултет данас организује у оквиру ICT Академије, на којој се организују CISCO, Linux и Јава курсеви. Локална CISCO академија добила је награду за најбољу CISCO академију у Централној и Источној Европи, Русији и Заједници независних држава, у категорији најзахтјевнијих CISCO CCNP курсева за 2012. годину.

Факултет је колективни члан међународне и националне Конференције за *ЕТРАН* (Електротехника, Телекомуникације, Рачунарство, Аутоматика, Нуклеарна техника) са сједиштем у Београду. Четири пута је био суорганизатор конференција *ЕТРАН* (Бања Лука 1977. године, Теслић 2002. и 2011. године, те Бијељина 2021. године). У оквиру сарадње са фабриком „Руди Чајавец" на успостављању индустрије аутоелектронике, факултет је, почетком осамдесетих година прошлог вијека, организовао неколико симпозијума *Аутоелектроника* са међународним учешћем. У периоду од 1975. до 1990. године факултет и фабрика „Руди Чајавец" су организовали југословенске симпозијуме из микроелектронике – *МИЕЛ*, који су одржани у Бањој Луци. Симпозијум је кружио између тадашњих центара за микроелектронику – Електронске индустрије из Ниша, Микроелектронике из Београда, Фабрике „Руди Чајавец" из Бање Луке, РИЗ-а из Загреба и „Искре" из Кранња. Факултет је био и организатор прве *e-Business* конференције.

Од 1997. године факултет организује симпозијум *Индустријска електроника – ИНДЕЛ*. Од 2016. године симпозијум је под коспонзорством међународног института инжењера електротехнике и електронике (IEEE), чиме је постао међународни симпозијум. Према класификацији и категоризацији коју је извршило Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске, Симпозијум *ИНДЕЛ* је међународни научни скуп прве категорије. Као пратећа манифестација симпозијума, више пута је било организовано и међународно студентско такмичење „Хардвер и софтвер". Факултет је иницијатор (2013. године) и први организатор симпозијума *Енергетска ефикасност*, у чијој организацији учествују и Архитектонско-грађевинско-геодетски и Машински факултет Универзитета у Бањој Луци, као и Савез енергетичара Републике Српске. Такође, факултет је суорганизатор Међународног симпозијума *ИНФОТЕХ – ЈАХОРИНА*.

Престижну научну и издавачку свјетску репутацију наш факултет стекао је издавањем часописа *Electronics* од 1997. године (ISSN: 1450-5843), који се реферецира у сљедећим научним базама: Scopus, Compendex, EI Compendex, Index Copernicus, DOAJ, CrossRef, DoiSrpska, KOBSON, Open J-Gate, SHERPA/RoMEO, Socol@r, WorldCat, NewJour те GetCited. Часопис излази двапут годишње (у јуну и децембру). Публикује се на енглеском језику, а објављују се само оригинални и прегледни научни радови аутора из цијелог свијета. Електронска верзија часописа је доступна широј јавности (чиме се подржава Open Access модел публиковања) на званичној интернетској страници (http://els-journal.etf.unibl.org/), која биљежи преко 200 јединствених посјета мјесечно (базирано на Google Analytics извјештају) из преко 40 земаља широм свијета. Према категоризацији научних часописа у Републици Српској, коју је извршило Министарство за научнотехнолошки ра-

The Centre for Open and Distance Education was established in November 1999. It is a part the Faculty of Electrical Engineering. The establishing of the Centre was financed by the Faculty and the Phare Multi-Country Programme for Distance Education. The Centre's primary role is to promote, develop and improve learning methods based on contemporary information technologies.

As a part of a life-long learning, a School of Informatics was organised in 1994. In the first ten years of its work, some 7000 students of all ages participated in the course featuring topics such as application and use of computers, with a wide range of educative knowledge. The Faculty of Electrical Engineering nowadays organises quality life-long learning in the field of information-communication technologies (ICT) within its ICT Academy, featuring CISCO, Linux and Java courses. The local CISCO Academy received a reward as the best one in Central and Eastern Europe, Russia and the Commonwealth of Independent States, in the category of the most demanding CISCO CCNP courses for 2012.

The Faculty of Electrical Engineering is a collective member of the international and national Conference for ETRAN (Electrical engineering, Telecommunications, Computer science, Automation, Nuclear technique) with a seat in Belgrade. The Faculty co-organized ETRAN conferences four times (Banja Luka in 1977, Teslić in 2002 and 2011, and Bijeljina in 2021). As part of the cooperation with the „Rudi Čajavec" factory on introducing the car-electronic industry, the Faculty organized several symposiums on the topic *Autoelektronika* with international participation in the early 1980s. In the period 1975 to 1990, the Faculty of Electrical Engineering and „Rudi Čajavec" factory organized Yugoslavia symposiums on microelectronics – MIEL, which were held in Banja Luka. The symposium alternated among the then centres for microelectronics – Electronic Industry in Niš, Microelectronics from Belgrade, „Rudi Čajavec" factory in Banja Luka, RIZ Zagreb, and Iskra from Kranj. The Faculty also organized the first e-Business conference.

Since 1997, the Faculty of Electrical Engineering has been organising a symposium *Industrial electronics – INDEL*. Since 2016 the symposium has been under the co-sponsorship of the International Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE), thus becoming an international symposium. According to the classification and categorisation of the Ministry of Scientific-Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska, the INDEL symposium is an international event of the first category. International students' competition "Hardware and Software" was organised several times on the margins of the Symposium. The Faculty of Electrical Engineering was the initiator (in 2013) and the first organiser of the Symposium *Energy Efficiency*, co-organized also by the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Mechanical Engineering at the University of Banja Luka, as well as Association of Energy Sector Workers of the Republic of Srpska. The Faculty is also a co-organiser of the International Symposium *INFOTEH – JAHORINA*.

The Faculty of Electrical Engineering got its prestigious scientific and publishing reputation in the world by publishing the magazine *Electronics* since 1997 (ISSN: 1450-5843), which is referenced in the following scientific bases: Scopus, Compendex, EI Compendex, Index Copernicus, DOAJ, CrossRef, DoiSrpska, KOBSON, Open J-Gate, SHERPA/RoMEO, Socol@r, WorldCat, NewJour and GetCited. The magazine is out bi-annually (in June and December). The magazine is published in English, and only original papers and review scientific papers by authors worldwide are published. The electronic version of the magazine is available to the wider public (thus supporting Open Access model of publishing) on the official web site (http://els-journal.etf.unibl.org/), which has over 200 unique visits per month (based on Google Analytics) from over 40 countries around the world. According to the categorization of scientific mag-

Активности студената
Student activities

Учешће студената на Олимпијади у микроелектроници
Participation of students at the Microelectronics Olympiad

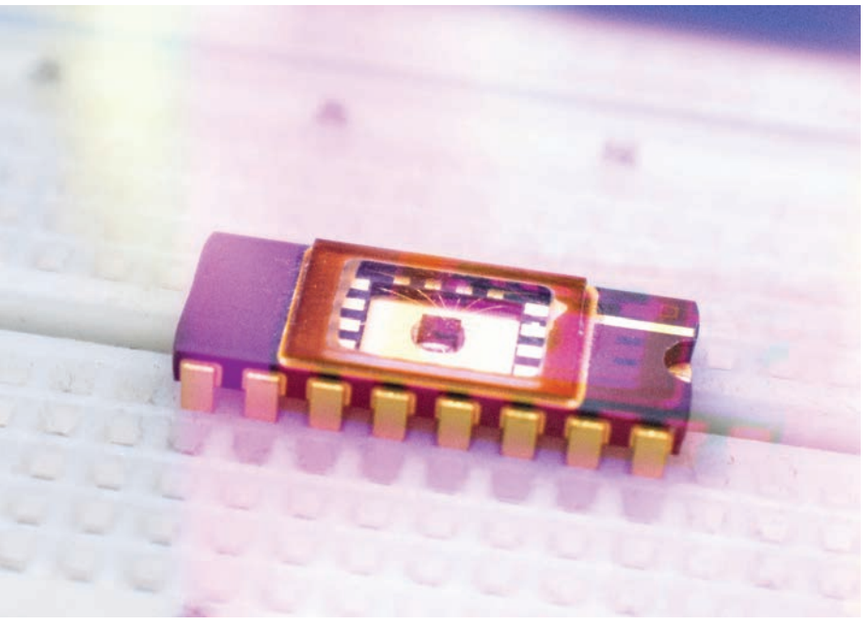
Наставне активности студената Електротехничког факултета
Curricular activities of the students of the Faculty of Electrical Engineering

Електротехнички факултет на Фестивалу науке 2023. године
Faculty of Electrical Engineering at the Science Festival, 2023

Чип пројектован на Електротехничком факултету

Microchip designed at the Faculty of Electrical Engineering

Наставне активности студената

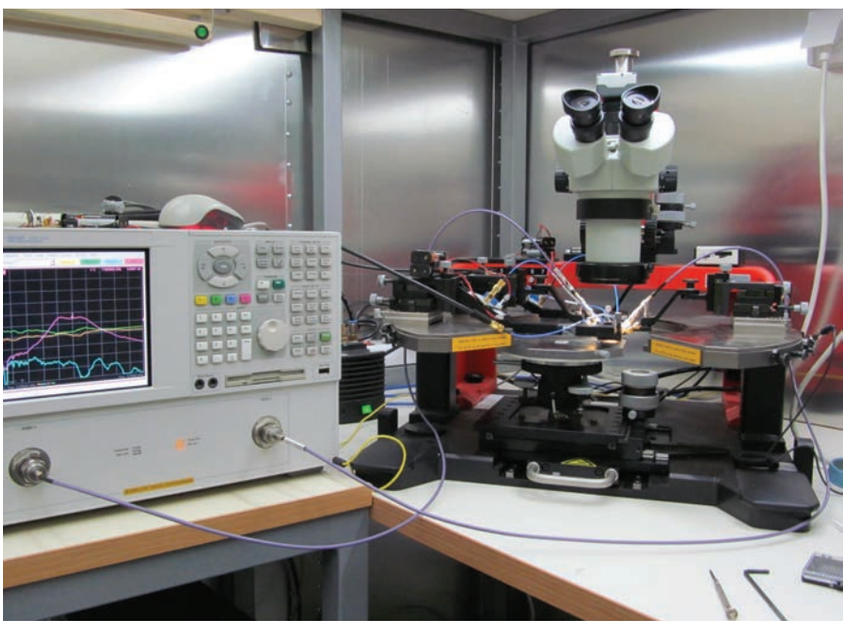
Curricular activities of the students

Такмичење студената – Електријада

Student competitions – *Elektrijada* Student Convention

Лабораторија

Laboratory

звој и високо образовање, часопис је сврстан у прву категорију.

Издавачка дјелатност факултета обухвата и штампање књига. Наставници и сарадници факултета су аутори или коаутори преко осамдесет универзитетских уџбеника и монографија.

Факултет посједује богато снабдјевену библиотеку са близу 18.000 књига те око 250 наслова серијских публикација (око 40 на српском и 210 на страним језицима). Студентима су, уз библиотеку, на располагању и двије читаонице.

Факултет је посљедњих двадесетак година успоставио успјешну међународну сарадњу. Био је прва високошколска установа Републике Српске и БиХ која је већ 1996. укључена у европски пројекат Темпус. Такође је прва институција која је 2006. године реализовала интерконекцију са академском научноистраживачком европском мрежом GEANT. Осим Темпуса, факултет је у континуитету укључен у међународне пројекте DAAD, FP, HERD, Еразмус, Хоризонт итд. У оквиру ових пројеката велики број наставника и сарадника остварили су студијске пројекте на сљедећим универзитетима: Национални технички универзитет у Атини, Универзитет у Падерборну, Универзитет у Илменау, Универзитет у Болоњи, Универзитет у Љубљани, Универзитет у Новом Саду итд.

Није безначајно истаћи да је факултет већ 1996. године успоставио интернетску везу са свијетом.

Данас наставни процес изводи преко 40 наставника и сарадника, који су у сталном радном односу на Универзитету у Бањој Луци, и већи број наставника са Електротехничког факултета у Источном Сарајеву, Електротехничког факултета у Београду, Факултета техничких наука у Новом Саду, Електронског факултета у Нишу, Факултета за рачунарство и информатику у Љубљани, као и других факултета и универзитета. Наставно особље Електротехничког факултета веома је активно и у публиковању научних радова у часописима и на конференцијама. Неријетко се радови чији су аутори наставници и асистенти нашег факултета објављују и у водећим свјетским часописима са високим фактором научног утицаја, а за које су више пута и награђивани од стране Универзитета у Бањој Луци. Поред научног рада, наставно особље факултета веома је активно и на пројектима, како међународним тако и националним. Примјетно је и све веће ангажовање наставног особља на пројектима са привредом.

- У последњих десет година, наставници и сарадници факултета: реализовали су 14 међународних научноистраживачких пројеката;
- реализовали су 68 националних научноистраживачких пројеката;
- објавили су 45 уџбеника и научних књига;
- објавили су 229 радова у научним часописима; и
- објавили су 260 радова у зборницима радова са конференција.

Електротехнички факултет учествује у програмима за међународну размјену студената као што је Еразмус+, али и у пројектима билатералне сарадње, који омогућавају размјену студената са партнерима из програмских земаља. Кроз Еразмус+ програм може се такође обавити и стручна пракса, предвиђена наставним планом и програмом Електротехничког факултета, као и кроз активности Међународне организације за размјену студената из области техничких наука за обављање стручне праксе (IAESTE). Студенти су ишли на размјене у европске земље – Њемачку, Шпанију, Италију, Грчку, Белгију, док су на факултету боравили студенти из Шпаније, Италије и Румуније. Укупно је 20 студената учествовало у Еразмус мундус (Erasmus Mundus Euroweb+ и Sunbeam пројекти) и Еразмус+ програмима размјене.

Универзитет у Бањој Луци и Електротехнички факултет сваке године сарађују са универзитетима из Европске уније у оквиру пројекта JoinEU-SEE, који омогућава стипендирање академске размјене

azines in the Republic of Srpska, prepared by the Ministry of scientific-technological development, high education and information society, the magazine is placed in the first category.

The publishing activity of the Faculty also includes books. The professors and associates of the faculty are authors or co-authors of over eighty university textbooks and monographs.

The Faculty has a rich library with some 18.000 books and about 250 titles of serial publications (about 40 in Serbian and 210 in foreign languages). The students, along with the library, have two reading rooms at their disposal.

The Faculty of Electrical Engineering has established successful international cooperation over the past twenty years. It was the first higher education institution in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina included in the European project TEMPUS already in 1996. It was also the first institution that realized an interconnection with the academic science-researching European network GEANT. Besides the TEMPUS, the Faculty is continuously included in international projects DAAD, FP, HERD, Erasmus, Horizon, etc. Within these, a number of teachers and associates implemented study projects at the following universities: National Technical University of Athens, University of Bologna, University of Ljubljana, University of Novi Sad, and others.

It is worthwhile to mention that the Faculty of Electrical Engineering established the internet connection to the world already in 1996.

The teaching process is carried out by over 40 teachers and associates who are fully employed by the University of Banja Luka, and a number of teachers from Faculty of Electrical Engineering in East Sarajevo, Faculty of Electrical Engineering in Belgrade, Faculty of Technical Sciences in Novi Sad, Electronic faculty in Niš, Faculty of Computers and Informatics in Ljubljana, and other faculties and universities.

The teaching staff of the Faculty of Electrical Engineering is very active in publishing scientific papers in magazines and at conferences. The papers written by professors and assistants of the Faculty of Electrical Engineering are often published in the leading magazines of the world, with high scientific impact, for which they have been rewarded several times by the University of Banja Luka. Besides the scientific work, the Faculty teaching staff is very active in projects as well, both national and international. We can also notice higher engagement of the teaching staff in the projects with the economy subjects.

In the past ten years, the teachers and associates of the faculty have:

- realised 14 international science-researching projects;
- realised 68 national science-researching projects;
- published 45 textbooks and scientific books;
- published 229 papers in scientific magazines; and
- published 260 papers in Proceedings and Collected papers from various conferences.

The Faculty of Electrical Engineering participates in programmes for international exchange of students, such as Erasmus+, but also in projects of bilateral cooperation that enable students' exchange with partners from program countries. The technical/expert practice, foreseen in the Faculty curricula, can be performed through the Erasmus+ programme, as well as through the activities of The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience (IAESTE). The students have been to exchanges in European countries – Germany, Spain, Italy, Greece, and Belgium, while we hosted students from Spain, Italy and Romania. A total of 20 students took part in the Erasmus Mundus Euroweb+ and Sunbeam projects, and Erasmus+ programmes of exchange.

The University of Banja Luka and the Faculty of Electrical Engineering regularly cooperate with Universities in the European Union countries within the

студената, наставног и административног особља у оквиру Erasmus Mundus Partnership програма.

Поред студената Електротехничког факултета који су учествовали у размјени по основу Еразмус мундус и Еразмус+ пројеката, неколико сарадника у звањима асистената и виших асистената током претходних година били су студенти другог или трећег циклуса студија на универзитетима у Србији (Универзитет у Београду, Универзитет у Новом Саду) и Европи (Национални технички универзитет у Трондхајму). Од 2013. године два сарадника су била на двојним докторским студијама, које организују Универзитет у Бањој Луци и Национални технички универзитет у Трондхајму. У јуну 2017. године један кандидат је завршио студије на том студијском програму и стекао докторат из области информационо-комуникационих технологија.

Многи наставници, сарадници и студенти факултета чланови су IEEE (Institute of Electrical and Electronic Engineers), највеће свјетске професионалне организације у области техничких наука, чији је циљ технолошки напредак. Чланови организационо припадају IEEE секцији Босне и Херцеговине. Од 2008. до 2016. године потпредсједник ове секције био је проф. др Милорад Божић, а након тога до 2021. године проф. др Татјана Пешић Брђанин. Од 2021. до 2023. предсједник секције био је проф. др Бранко Докић, док је актуелни предсједник проф. др Бранко Блануша. Чланови IEEE са Електротехничког факултета основали су Power Electronics, Industrial Electronics & Industry Application Joint Chapter (PELS/IES/IAS подружница) у оквиру босанскохерцеговачке секције. На Електротехничком факултету активан је и студентски IEEE огранак (Student Branch STB 17921), коме припадају сви студенти са Универзитета у Бањој Луци који су IEEE чланови.

У организацији IEEE на Електротехничком факултету одржавају се предавања истакнутих научника, радионице за наставно особље и студенте, а PELS/IES/IAS подружница активно учествује у организовању симпозијума *ИНДЕЛ*.

На факултету је активан локални комитет организације Electrical Engineering STudents' European assoCiation (Удружење студената електротехнике Европе – у даљем тексту EESTEC). Ради се о организацији студената електротехнике са европских универзитета, института или техничких школа. Локални комитет организације EESTEC са сједиштем у Бањој Луци примљен је у пуноправно чланство на Конгресу организације EESTEC у Београду у априлу 2004. године. Локални комитет организује Soft Skills academy, као и различите радионице на тему ICT-а (Linux дани, World of Networks итд.).

Иако је од оснивања Електротехничког факултета сарадња са привредом била веома значајна, битно је поменути да се у посљедњих десет година све више интензивира сарадња са приватним компанијама и то првенствено онима које послују у сектору информационих технологија. У периоду 2013–2015. године факултет опрема неколико рачунарских лабораторија, првенствено захваљујући донацијама ових компанија. Овдје је битно истаћи компаније „Браво студио" д. о. о. (данас „BRAVO SYSTEMS" д. о. о.) и „LANACO" д. о. о., које су донирале по двије рачунарске лабораторије са, у то вријеме, најсавременијом рачунарском опремом, али и свом неопходном пратећом опремом. У овом периоду, тачније 28. 3. 2014. године, оснива се и ИНСТИТУТ „RT-RK" д. о. о., чији је суоснивач Електротехнички факултет (односно Универзитет у Бањој Луци као правно лице), са 10% власништва у новонасталој компанији. У истом периоду наставно особље факултета добија преносне рачунаре захваљујући компанији „Телеком Српске" а. д.

Почетком 2021. године сарадња са компанијама се поново интензивира, те се потписује низ уговора о пословно-техничкој сарадњи са најзначајни-

project JoinEU-SEE, which enables (financial) sponsoring of academic exchange of students, teaching and administrative staff within Erasmus Mundus partnership programme.

Along with students of the Faculty of Electrical Engineering who participated in exchanges based on Erasmus Mundus and Erasmus+ projects, several associates in the capacity of assistants and senior assistants were students of the 2nd or 3rd cycle in the past years at universities in Serbia (the University of Belgrade, the University of Novi Sad) and Europe (the Norwegian University of Science and Technology in Trondheim). Two associates participated in dual PhD studies organized by the University of Banja Luka and the Norwegian University of Science and Technology in Trondheim that started in 2013. One of the candidates completed the studies in June 2017, acquiring a doctorate in the field of information-communication technologies.

Many teachers, associates and students of the Faculty are members of the IEEE (Institute of Electrical and Electronic Engineers), the largest world professional organisations in the field of technical sciences, whose goal is technological advancement. Organizationally, the members belong to IEEE section of Bosnia and Herzegovina. In the period 2008 to 2016, the vice-president of this section was prof. Milorad Božić, PhD, and from 2016 to 2021 the vice-president was prof. Tatjana Pešić Brđanin, PhD. From 2021 to 2023 the president of the section was prof. Branko Dokić, PhD, while the current president is prof. Branko Blanuša, PhD. The members of the IEEE from Faculty of Electrical Engineering have founded Power Electronics, Industrial Electronics & Industry Application Joint Chapter (PELS/IES/IAS branch) within the Bosnia-Herzegovina section. There is an active student IEEE branch (Student Branch STB 17921) within the Faculty of Electrical Engineering, and all students of Banja Luka University who are IEEE members belong to that Branch.

Under the organisation of IEEE, the Faculty of Electrical Engineering hosts the lectures of prominent scholars, workshops for the teaching staff and students, while the PELS/IES/IAS branch participates in organising the INDEL symposium.

A local committee of Electrical Engineering STudents' European assoCiation (hereinafter - EESTEC) has been active at the Faculty. It is the organization of students of electrical engineering from European universities, institutes or technical schools. The local committee of EESTEC organization, seated in Banja Luka, was admitted full membership at the EESTEC Congress held in Belgrade in April 2004. The local committee organizes Soft Skills Academy and various workshops on the theme of ICT (Linux days, World of Networks, etc.).

Although the cooperation with the companies in the market has been very significant since the establishment of the Faculty of Electrical Engineering, it is noteworthy to mention that over the past ten years the cooperation with private companies – primarily those in the IT technologies sector, has been more intensified. In the period 2013-2015, the Faculty equipped several computer laboratories, primarily thanks to the donations from these companies. Here we should point out companies "Bravo studio" LLC (today Bravo Systems LLC) and LANACO LLC that donated two computer laboratories each, with, at the time, the most modern computer equipment and all the necessary accompanying equipment. On 28 March 2014, the INSTITUTE "RT-RK" L.L.C. was co-founded by the Faculty of Electrical Engineering (i.e. University of Banja Luka as a legal entity), with 10% ownership in the new company. During this period, the teaching staff of the Faculty received laptop computers, thanks to the company "Telekom Srpske" a.d.

At the beginning of 2021, the cooperation with companies intensified again, and a number of business-technical contracts on cooperation with the most significant companies in the region were signed. These contracts reinforced the existing partner relationships with a certain

Рачунарска учионица
Computer room

Читаоница
Reading room

Са прославе 60 година постојања Електротехничког факултета 2022. године
A detail from the 60th anniversary celebration of the Faculty of Electrical Engineering, 2022

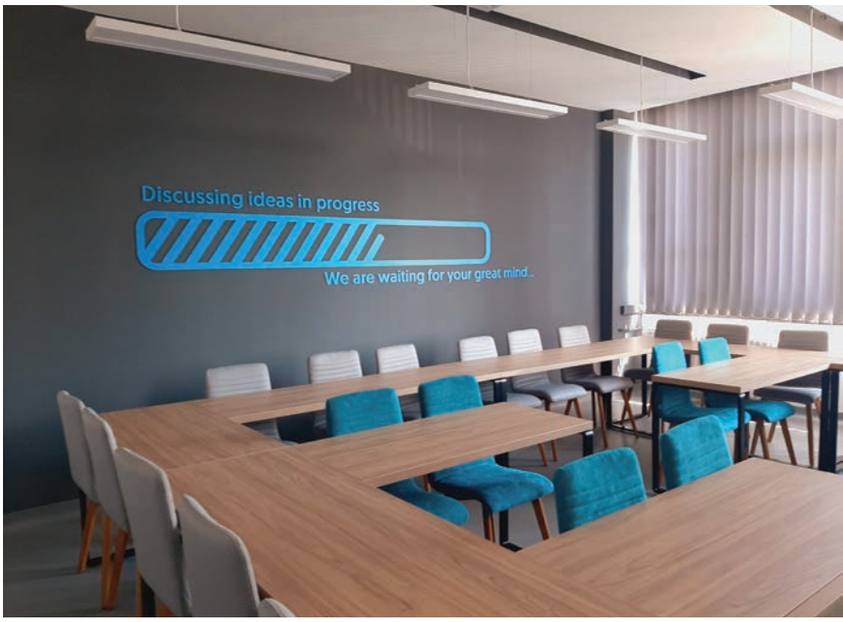

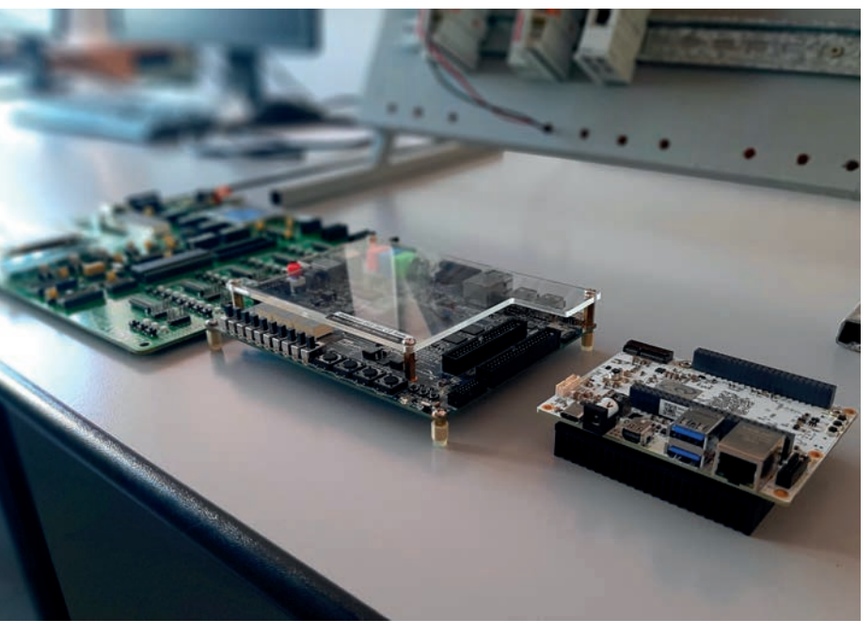
Наставне публикације аутора са Електротехничког факултета
Textbooks published by authos from the Faculty of Electrical Engineering

Рачунарска учионица
Computer room

Учионица
Classroom

Лабораторија
Laboratory

Пријемни испит 2024. године
2024 entrance examination

јим компанијама у региј. Овим уговорима оснажени су постојећи партнерски односи са одређеним бројем компанија, али се успоставља и сарадња са новим компанијама чија сједишта нису у Републици Српској или Босни и Херцеговини. Као посљедица потписивања ових уговора покренут је читав низ активности. Овдје је битно истаћи организоване студентске посјете компанијама, а посебно неким дијеловима компанија којим студенти обично не могу имати приступ, попут *data* центара и серверских сала. У исто вријеме у просторијама факултета организује се већи број догађаја, као што су Дани отворених врата или предавања на актуелне теме из различитих области. Интензивиране су и активности студентске праксе, па их студенти обављају у великом броју компанија. Заједно са компанијама организују се и различита такмичења.

Једна од изузетно битних активности у које су се укључиле компаније јесте опремање кабинета за аудиторну наставу, али и опремање лабораторија. Од краја 2021. године до тренутка настанка ове монографије у потпуности су реконструисани и опремљени кабинети за аудиторну наставу захваљујући компанијама: ИНСТИТУТ „RT-RK" д. о. о. Бања Лука, „CODECENTRIC" д. о. о. Добој, „Asseco SEE" д. о. о. Бања Лука, „МФ банка" а. д. Бања Лука, „Телеком Српске" а. д. Бања Лука, „ONGULUS" д. о. о. Бања Лука, „NLB banka" а. д. Бања Лука, „SYRMIA" д. о. о. Бања Лука, „ELNOS BL" д. о. о. Бања Лука и „Symphony Digital BL" d. o. o. Бања Лука. Рачунарске и друге лабораторије опремили су и осавременили: „LANACO" д. о. о. Бања Лука, „BRAVO SYSTEMS" д. о. о. Бања Лука, „Klika" д. о. о. Сарајево, „Schnider Electric" д. о. о. Сарајево и „Siemens" AG Њемачка. У изградњи и опремању читаонице Електротехничког факултета несебичну помоћ дала је компанија „Alea Control" д. о. о. Бања Лука.

Студенти факултета годинама учествују на међународним сусретима студената електротехнике – Електријади, као и на другим такмичењима, на којима остварују запажене резултате. Посљедњих неколико година Електротехнички факултет ради на различитим пројектима у чију реализацију су укључени и студенти факултета. Као примјери могу се истаћи BL BusTracker (пројекат који се односи на праћење аутобуса јавног превоза у урбаној зони града Бања Лука) и више едукативних апликација развијених за потребе Музеја Републике Српске.

Функцију декана Техничког факултета (1962–1975) обављали су: проф. др Тихомир Марковић (1962–1966), проф. Борисав Тасић, дипл. инж. (1966–1968), проф. Војислав Радовић, дипл. инж. (1968–1970), проф. др Злата Павловић (1970–1972) и проф. Павле Јеше, дипл. инж. (1973–1975), док су функцију декана Електротехничког факултета обављали: проф. др Димитрије Хајдуковић (1975–1977), проф. др Ђемал Колонић (1979–1981. и 1985–1987), проф. др Александар Илишковић (1981–1985. и 2000–2002), проф. др Седат Ширбеговић (1977–1979. и 1987–1991), проф. др Бранко Докић (1991–2000. и 2013–2017), проф. др Милорад Божић (2002–2008), проф. др Петар Марић (2009–2013), проф. др Бранко Блануша (2017–2021) и проф. др Зоран Ђурић (2021–).

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, Електротехнички факултет је уписало 9090 студената, а дипломирало њих 1890.

Постдипломске студије је уписало 285, а магистрирало је 79 студената.

Одобрена је израда 30 докторских дисертација, а одбрањено је њих 27.

Студијски програм трећег циклуса Информационо-комуникационе технологије настао је у партнерству са Универзитетом у Падерборну, као резултат пројекта под називом „PhD in Information and

number of companies, but also established cooperation with new companies whose seats are not in the Republic of Srpska or Bosnia and Herzegovina. Many activities followed as a consequence of signing those contracts. It is important to mention here that students' visits were organised to companies, and particularly to certain parts of companies that students normally do not have access to, such as data centres and server rooms. At the same time, a number of events were organised on the Faculty premises, such as the Days of Open Doors, or lectures on actual topics from different fields. The activities of students' practice were also intensified, so the students perform it in a large number of companies. Various competitions are organised, in cooperation with the companies.

One of the very important activities the companies were involved in was equipping the cabinets for auditory teaching and the laboratories. Since the end of 2021 to the moment of writing this monography, the classrooms for auditory lectures have been fully reconstructed and equipped thanks to the following companies: INSTITUT „RT-RK" d. o. o. Banja Luka, „CODECENTRIC" d. o. o. Doboj, „Asseco SEE" d. o. o. Banja Luka, „MF banka" a. d. Banja Luka, „Telekom Srpske" a. d. Banja Luka, „ONGULUS" d. o. o. Banja Luka, „NLB banka" a. d. Banja Luka, „SYRMIA" d. o. o. Banja Luka, „ELNOS BL" d. o. o. Banja Luka and „Symphony Digital BL" d. o. o. Banja Luka. Computer and other laboratories were equipped and modernized by: „LANACO" d. o. o. Banja Luka, „BRAVO SYSTEMS" d. o. o. Banja Luka, „Klika" d. o. o. Sarajevo, „Schnider Electric" d. o. o. Sarajevo and „Siemens" AG from Germany. The company „Alea Control" d. o. o. Banja Luka greatly participated in constructing and equipping the reading room of the Faculty of Electrical Engineering.

The students of the Faculty of Electrical Engineering have participated in "Students's encounters" (Elektrijada) and other competitions, achieving significant results. In the last several years, the Faculty of Electrical Engineering has been engaged in various projects that involve the students in its implementation. As examples, we could mention BL BusTracker (a project relating to monitoring public Buses in the urban part of Banja Luka city) and a number of educational applications developed for the needs of the Republic of Srpska Museum.

The following were the Deans of the Faculty of electrical engineering: prof. Tihomir Marković, PhD (1962-1966), prof. Borislav Tasić, grad. engineer (1966-1968), prof. Vojislav Radović, grad. engineer (1968-1970), prof. Zlata Pavlović, PhD (1970-1972), prof. Pavle Ješe, grad. engineer (1973-1975), prof. Dimitrije Hajduković, PhD (1975-1977), prof. Đemal Kolonić, PhD (1979-1981 and 1985-1987), prof. Aleksandar Ilišković, PhD (1981-1985 and 2000-2002), prof. Sedat Širbegović, PhD (1977-1979 and 1987-1991), prof. Branko Dokić, PhD (1991-2000 and 2013-2017), prof. Milorad Božić, PhD (2002-2008), prof. Petar Marić, PhD (2009-2013), prof. Branko Blanuša, PhD (2017-2021) and prof. Zoran Đurić, PhD (2021–).

Students and employees

Under the Law on Universities, 9,090 students enrolled at the Faculty of Electrical Engineering, 1,890 of whom graduated.

A total of 285 students enrolled in postgraduate studies and 79 in master's programmes.

The preparation of 30 doctoral dissertations was approved, 27 of which were defended.

The third-cycle Information and Communication Technology Study Programme was established in partnership with Paderborn University, as a result of a project titled "PhD in Information and Communication Technology", which was co-financed by WUS Austria. This is the first third-cycle study programme in the field of technical sciences harmonised with the Bologna Process at the universities in Bosnia and Herzegovina. The main goal of the study programme is for the candidate

Communication Technology", који је суфинансирао WUS Austria. Ово је први студијски програм трећег циклуса из области техничких наука усаглашен са Болоњским процесом на универзитетима у Босни и Херцеговини. Основни циљ студијског програма јесте да кандидат добије специјалистичка знања из области информационо-комуникационих технологија и да буде способан за оригинално истраживање и објављивање резултата истраживања, те да стекне системско разумијевање суштине научног и примијењеног научног подручја истраживања у којем ради.

Студијски програм трећег циклуса Биоинжењеринг и медицинска информатика настао је као резултат Темпус пројекта под називом „Студије биоинжењеринга и медицинске информатике" (Studies in Bioengineering and Medical informatics – BioEMIS), чији је циљ био развој и имплементација интердисциплинарног наставног програма у области биоинжењерства и медицинске информатике на универзитетима Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине. Заједнички је студијски програм Универзитета у Бањој Луци и Универзитета у Источном Сарајеву. До сада нису уписивани студенти.

По завршетку трећег циклуса комбинованих студија стиче се академски степен доктора техничких наука из области машинства, хемијског инжењерства, архитектуре и урбанизма, грађевинарства или електротехнике, зависно од специјалности кандидата и области у коју се кандидат усмјерава, што утврђује надлежна комисија.

Визија развоја

Електротехнички факултет Универзитета у Бањој Луци водећа је институција у Републици Српској када је у питању образовање кадрова у области електротехнике и рачунарства. Препознатљив је по квалитетном наставном процесу, резултатима научноистраживачког рада, као и по учешћу у стручним и научним пројектима.

С обзиром на то да је кадар који се школује на овом факултету врло тражен на тржишту и важан за развој Републике Српске, циљ је да се школује већи број стручњака, уз одржавање и побољшање квалитета студија на сва три циклуса.

У унапређењу наставног процеса спроводе се мјере у вези са плановима развоја факултета, а под њима се подразумијевају: побољшање ефикасности студирања, осигурање квалитета студија, једноставност и флексибилност наставног процеса, праведност оцјењивања резултата студената, очување дигнитета наставника и студената, стицање дугорочних знања, једноставније администрирање наставног процеса те подршка мобилности студената, наставног и административног особља.

Врло значајан аспект којем се поклања пажња јесте и научноистраживачки рад. У ту сврху предузимају се мјере које се односе на развој научних истраживања на факултету, унапређење партнерства с привредом, развој међународне сарадње на подручју научноистраживачке и стручне дјелатности те подршка и награђивање за остварене резултате у научноистраживачком раду.

Важан сегмент рада факултета јесте и јачање ресурса, посебно људских, затим побољшање инфраструктуре, материјалних и лабораторијских услова те унапређење рада административних и стручних служби.

У раду, али и у плановима развоја, студенти су у центру свих активности. Посебна пажња се поклања обезбјеђењу што бољих услова за њихово студирање и боравак на факултету, те подршка раду студентских организација и различитим облицима ваннаставних активности студената.

to acquire specialist knowledge in the field of information and communication technologies and to be capable of original research and publication of research results, as well as to gain a systematic understanding of the essence of scientific and applied scientific research he or she is working on.

The third-cycle Bioengineering and Medical Informatics Study Programme was established as a result of the Tempus project titled Studies in Bioengineering and Medical Informatics – BioEMIS, goal of which was the development and implementation of an interdisciplinary curriculum in the field of bioengineering and medical informatics at the universities of Serbia, Montenegro and Bosnia and Herzegovina. It is a joint study programme of the University of Banja Luka and the University of East Sarajevo. So far, no students have enrolled in this study programme.

Upon completion of the third cycle of combined studies, students are awarded the PhD in mechanical engineering, chemical engineering, architecture and urbanism, civil engineering or electrical engineering, depending on the candidate's specialty and the field of study opted for, as determined by the relevant commission.

Vision of development

The faculty of Electrical Engineering at Banja Luka University is a leading institution in the Republic of Srpska when it comes to education in the field of electrical engineering and computers. It is distinguished by the quality of the teaching process and results of scientific-research work, as well as by its participation in technical and scientific projects.

Considering that the profession being taught in this Faculty is highly demanded in the labour market and important for the development of the Republic of Srpska, the goal is to educate as many experts as possible, maintaining and improving the quality of studies in all three cycles.

Activities related to the Faculty development plans and improvement of the teaching process include: improvement of studying efficiency, securing the quality of studying, simple and flexible teaching process, adequate evaluation of students' results, maintaining the dignity of students and teachers, acquiring long-term knowledge, simpler administering of the teaching process, and support to the mobility of students, teachers and administrative staff.

An important aspect that receives due attention is the scientific-research activity. To that purpose there are measures taken for the development of scientific research at the Faculty, improvement of partnership with the economy sector, development of international cooperation in the area of scientific, research and technical activities, and support and recognition of results achieved in scientific and research work.

An important segment of the work of the Faculty is the strengthening of resources, especially human resources, improvement of infrastructure, material and laboratory conditions and enhancement of work of administrative and technical services.

The students are in the centre of all activities, in the current work but also in the plans of development. Particular attention is paid to securing the best conditions for studying and staying at the Faculty, support to the work of students' organizations and different forms of students' extracurricular activities.

Електротехнички факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Electrical Engineering,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	11
Ванредни професор / Associate Professor	6
Доцент / Assistant Professor	3
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	
Укупно / Total	20
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	11
Асистент / Teaching Assistant	11
Укупно / Total	22
Свеукупно / Combined	42
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	33

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Први циклус / First-cycle Studies		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Рачунарство и информатика / Computer Science and Informatics SP	2205	дипломирани инжењер електротехнике (240 ECTS) – рачунарство и информатика / Bachelor of Electrical Engineering (240) ECTS – Computer Science and Informatics	569
СП Електроника и телекомуникације / Electronics and Telecommunications SP	984	дипломирани инжењер електротехнике (240 ECTS) – електроника и телекомуникације / Bachelor of Electrical Engineering (240) ECTS – Electronics and Telecommunications	232
СП Електроенергетика и аутоматика / Power Engineering and Automatics SP	859	дипломирани инжењер електротехнике (240 ECTS) – електроенергетика и аутоматика / Bachelor of Electrical Engineering (240) ECTS – Power Engineering and Automation	181
Укупно / Total	4048	Укупно / Total	982
Други циклус / Second-cycle studies			
Први циклус / First-cycle Studies		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Рачунарство и информатика / Computer Science and Informatics SP	278	мастер електротехнике (300 ECTS) – рачунарство и информатика / Master of Electrical Engineering (300) ECTS – Computer Science and Informatics	55

СП Електроника и телекомуникације / Electronics and Telecommunications SP	144	мастер електротехнике (300 ECTS) – електроника и телекомуникације / Master of Electrical Engineering (300) ECTS – Electronics and Telecommunications	36
СП Електроенергетски и индустријски системи / Power and Industrial Systems Engineering SP	129	мастер електротехнике (300 ECTS) – електроенергетски и индустријски системи / Master of Electrical Engineering (300) ECTS – Power and Industrial Systems Engineering	23
СП Дигитално емитовање и широкопојасне технологије / Digital Broadcasting and Broadband Technologies SP	5	мастер електротехнике (300 ECTS) – дигитално емитовање и широкопојасне технологије / Master of Electrical Engineering (300) ECTS – Digital Broadcasting and Broadband Technologies	2
Укупно / Total	556	Укупно / Total	116
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Први циклус / First-cycle Studies		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Информационо-телекомуникационе технологије / Information and Telecommunications Technology SP	24	доктор техничких наука у области електротехнике – 480 ECTS / Doctor of Electrical Engineering – 480 ECTS	6
СП Биоинжењеринг и медицинска информатика / Bioengineering and Medical Informatics	0	доктор електротехничких наука / Doctor of Electrical Engineering	0
Укупно / Total	24	Укупно / Total	6

Машински факултет

Faculty of Mechanical Engineering

Машински факултет

Одјељење Машинског факултета Универзитета у Сарајеву (1971–1975)

Машински факултет
Булевар војводе Степе Степановића 71, 78000 Бања Лука
+387 51 433 000
www.mf.unibl.org
info@mf.unibl.org

Настанак и развој

Историја Машинског факултета у Бањој Луци почиње иницијативом Скупштине општине Бања Лука, која је на засједању 3. фебруара 1971. године формирала Комисију за развој виших и високих школа с приоритетним задатком оснивања студија машинства у Бањој Луци. Као резултат интензивних активности у погледу успостављања контаката и преговора са Машинским факултетом Универзитета у Сарајеву и привредницима регије Бања Лука, донесена је одлука да се као најприхватљивије рјешење предложи формирање одјељења Машинског факултета Сарајево у Бањој Луци. Уз присуство представника града Бања Лука, Универзитета у Сарајеву, привредних организација, као и наставника и студената прве генерације, свечано отварање Одјељења Машинског факултета у Бањој Луци обављено је у октобру 1971. године у амфитеатру Техничке школе. Прва генерација новооснованог Одјељења Машинског факултета бројала је 155 студената. Оснивању и успјешном развоју Машинског факултета погодовао је интензиван процес индустријализације, који је захтијевао све већи број машинских инжењера.

Почетком 1974. године Машински факултет у Сарајеву трансформише се у организацију удруженог рада с три основне организације удруженог рада. У складу с тим, Одјељење Машинског факултета у Бањој Луци прераста у ООУР и формира све пратеће органе управљања према тадашњем Закону о удруженом раду. Захваљујући формирању Универзитета у Бањој Луци, програму развоја виших и високих школа, али и схватању значаја развоја сопственог инжењерског кадра, те примјене њиховог стеченог знања за убрзани економски развој, Збор радних људи ООУР Машински факултет у Бањој Луци донио је 7. фебруара 1975. године Одлуку о издвајању ООУР Машински факултет из састава Машинског факултета у Сарајеву и формирању радне организације Машински факултет у Бањој Луци. У складу с овом одлуком, отпочео је рад на доношењу и усклађивању општих аката факултета са насталом статусном промјеном, што је за резултат имало конституисање Савјета факултета, чији је први

Faculty of Mechanical Engineering

Branch of the Faculty of Mechanical Engineering at the University of Sarajevo (1971–1975)

Faculty of Mechanical Engineering
Bulevar vojvode Stepe Stepanovića 71, 78000 Banja Luka
+387 51 433 000
www.mf.unibl.org
info@mf.unibl.org

Foundation and development

The history of the Faculty of Mechanical Engineering starts with the initiative of the Banja Luka Municipal Assembly, which had a session on 3 February 1971 and formed the Committee for the Development of Colleges and Junior Colleges, with a priority of establishing mechanical engineering studies in Banja Luka. The intensified activities on establishing contact and negotiating with the Faculty of Mechanical Engineering at the University of Sarajevo and the private sector in the region of Banja Luka resulted in a decision to propose the formation of a Banja Luka branch of the Sarajevo Faculty of Mechanical Engineering as the most acceptable solution. In the presence of officials from the Banja Luka city administration, the University of Sarajevo, business organizations, and teaching staff and first-year students, the Banja Luka Branch of the Faculty of Mechanical Engineering was officially opened in October 1971 in the auditorium of the Banja Luka technical high school. There were 155 students in the first generation of the newly established Branch of the Faculty of Mechanical Engineering. The foundation and successful development of the Faculty of Mechanical Engineering was favoured by the intense industrialization process, which continually increased the demand for mechanical engineers.

In early 1974, the Faculty of Mechanical Engineering in Sarajevo was transformed into an organization of associated labour with three basic organizations of associated labour. Accordingly, the Branch of the Faculty of Mechanical Engineering became a BOAL and formed all the management bodies required by the applicable Law on Associated Labour. Thanks to the establishment of the University of Banja Luka, the programme for the development of colleges and junior colleges, but also the awareness of how important it is to develop engineering staff in-house, so they could apply the knowledge they acquire towards accelerating economic growth, on

предсједник био редовни професор Борисав Тасић. За првог декана Машинског факултета у Бањој Луци изабран је доцент Јово Мрђа. Након обављених припрема у вези с обезбјеђењем услова за почетак рада, те прибављања свих потребних сагласности, на свечаном скупу 18. октобра 1975. године званично је конституисан Машински факултет у Бањој Луци с потпуном одговорношћу.

Будући да Машински факултет није располагао сопственим простором, предавања за студенте прве генерације организована су у амфитеатру средње Техничке школе у Бањој Луци. Већ послије пола године, тачније у јануару 1972. године, Машински факултет се усељава у зграду Више пољопривредне школе, коју је САП Војводина поклонила граду Бањој Луци послије катастрофалног земљотреса 1969. године. На приједлог Комисије за развој виших и високих школа, СО Бања Лука 25. маја 1973. године поменуту зграду додјељује Машинском и Технолошком факултету. Факултет је у овој згради на располагању имао четири амфитеатра са по 126 мјеста, потпуно опремљену лабораторију за обраду резањем и алатне машине, те помоћне просторије на 1385 m^2. Међутим, овај почетни простор није био довољан за потребе функционисања факултета, тако да је управа улагала велике напоре како би од државе добила материјална средства за рјешавање тог проблема. Године 1981. завршена је доградња постојећих објеката, те је Машински факултет добио канцеларијске просторе за наставнике, велики амфитеатар капацитета 320 мјеста, простор за библиотеку, три сале за техничко цртање те лабораторијске просторе. Укупна површина објекта износила је 3388 m^2. Иако је дио простора и даље дијелио са Технолошким факултетом, усељењем у нову зграду Машински факултет коначно је добио адекватан смјештај, примјерен потребама наставног кадра и студената, што је резултирало много квалитетнијим извођењем наставе. У годинама које слиједе вршене су одређене промјене, пренамјене и адаптације, али се укупна површина није мијењала до данас. Настава се одвија у два објекта и то у великом амфитеатру и седам мањих амфитеатара и учионица, савремено опремљеном рачунарском центру, као и у 14 лабораторија које су организоване у седам катедри:

- Катедра за производне и рачунаром подржане технологије
- Катедра за механику и конструкције
- Катедра за моторе, возила и саобраћај
- Катедра за термотехнику
- Катедра за индустријско инжењерство и менаџмент
- Катедра за мехатронику и роботику
- Катедра за хидро и термоенергетику

Машински факултет располаже и мултифункционалном салом за одржавање сједница научно-наставног вијећа, гостујућа и предавања по позиву, скупове, семинаре и одбране завршних, мастер и докторских радова.

Као што је претходно и наглашено, образовање у области машинства у Бањој Луци почиње академске 1971/72. године. Настава је извођена на два смјера редовног студија високе спреме, и то производном и конструкционом, по наставном плану и програму од осам семестара, то јест четири године. Прве постдипломске студије на Машинском факултету отпочеле су академске 1985/86. године, а изводиле су се на седам смјерова са 10 усмјерења. Академске 1992/93. одговарајућим измјенама наставног плана и програма прешло се на петогодишње студије од десет семестара, при чему су се у девет семестара изводила предавања, док је десети семестар био предвиђен за израду дипломског рада. Настава се изводила на два одсјека – Производном машинству и Термотехници и моторизацији, уз напомену да је прва и друга година била заједничка за оба одсјека. Осим на ова два, од академске 2001/02. године студенти су могли да бирају студије на још два одсјека: Механичкој преради дрвета и Заштити на раду. Од академске 2004/05. године почиње пилот-пројекат трансформације наставних планова и програма по болоњском моделу: 3,5 + 1,5 + 3 (3,5 година – I ци-

7 February 1975 the Assembly of the Working People of the Faculty of Mechanical Engineering BOAL adopted the Decision on Detaching the Faculty of Mechanical Engineering BOAL from the Faculty of Mechanical Engineering in Sarajevo and Forming the Banja Luka Faculty of Mechanical Engineering working organization. In accordance with this decision, activities commenced on drafting and aligning the Faculty's general acts with the status change, which resulted in the constitution of the Faculty Council, the first chairperson of which was Borisav Tasić, full professor. The first dean of the Banja Luka Faculty of Mechanical Engineering was Jovo Mrđa, assistant professor. Having made preparations in terms of fulfilling requirements for commencing operation and obtaining all necessary approvals, a formal ceremony was held on 18 October 1975 to officially constitute the Faculty of Mechanical Engineering in Banja Luka as an unlimited organization.

Since the Faculty of Mechanical Engineering did not have its own premises, first-year classes were held in the auditorium of the Banja Luka technical high school. Merely half a year later, more precisely, in January 1972, the Faculty of Mechanical Engineering moved into the building of the Junior College of Agriculture, which SAP Vojvodina gave to the city of Banja Luka after the disastrous earthquake of 1969. At the proposal of the Committee for the Development of Colleges and Junior Colleges, the Banja Luka Municipal Assembly awarded the building on 25 May 1973 to the Faculty of Mechanical Engineering and Faculty of Technology. In this building, the Faculty operated with four auditoria of 126 seats each, a fully equipped cutting lab with machines tools and auxiliary rooms, with a total of 1385 m^2. However, this initial space was insufficient for the operation of the Faculty, which is why the management invested a lot of effort to obtain state funding to address the issue. In 1981 the expansion of the existing facilities was completed, providing the Faculty of Mechanical Engineering with office space for the teaching staff, a large auditorium with 320 seats, library space, three rooms for technical drawing and laboratory space.

The total floor area of the building was 3388 m^2. Although it still shared part of the space with the Faculty of Technology, having moved into the new building, the Faculty of Mechanical Engineering finally obtained appropriate premises, suited to the needs of the teaching staff and students, resulting in a much higher quality of the teaching process. In the following years, the building underwent some adaptation, but the total surface area has remained the same. Classes take place in two buildings, in one large and seven smaller amphitheatres, a modern computer centre, and 14 laboratories, used by seven chairs:

- Chair of Production and Computer-Aided Technologies
- Chair of Mechanical Engineering and Constructions
- Chair of Engines, Vehicles and Transportation
- Chair of Thermal Engineering
- Chair of Industrial Engineering and Management
- Chair of Mechatronics and Robotics
- Chair of Hydroenergetics and Thermal Energetics

The Faculty of Mechanical Engineering also has a multi-functional room for the Academic Council, visiting and invited lectures, conferences, seminars, and thesis defense sessions.,

As previously mentioned, Banja Luka mechanical engineering studies commenced in the academic year 1971/72. Classes were held in two bachelor degree study courses with full attendance (Production and Construction), following curricula of eight semesters, i.e. four years. The first postgraduate studies at the Faculty of Mechanical Engineering were offered in the academic year 1985/86, in seven departments with 10 study courses. In the academic year 1992/93, the curricula were amended towards five-year studies of ten semesters, nine of which for classes and the tenth semester for drafting the final paper. Classes were held in two departments – Production Mechanical Engineering and Motorization, which shared course units for the first two years of study. In addition to these two, from the academic year 2001/02 students could choose to study in two other departments: Mechanical Processing of Wood and Occupational Safety. In the academic year 2004/05,

клус студија, 1,5 година – II циклус студија, 3 године – III циклус студија). Школске 2006/07. извршена је нова организација студија, тако да се уводи модел 3 + 2 + 3 (I циклус – три године, II циклус – двије године и III циклус – три године).

Настава се изводи на сљедећим смјеровима:

- Производно инжењерство
- Енергетско и саобраћајно инжењерство
- Индустријско инжењерство и менаџмент
- Мехатроника
- Заштита на раду

Од 2010/11. организује се и други циклус студија по болоњском моделу на свих пет студијских програма.

Као резултат имплементације пројекта „Quality Improvement of Master Programs in Sustainable Energy and Environment", који је финансирала Влада Краљевине Норвешке, а координисао Norwegian University of Science and Technology, организоване су мастер студије Sustainable Energy and Environment, које би кроз повећање квалитета институционалних капацитета и наставног особља у перспективи требало да обезбиједе интернационалну транспарентност и признавање стечених квалификација, као и интернационалну мобилност студената и наставника. Машински факултет у сарадњи са Архитектонско-грађевинско-геодетским факултетом у Бањој Луци развио је и мастер студије енергетске ефикасности у зградарству, које су настале као резултат праћења савремених трендова у енергетици, присутних већ дужи низ година у земљама Европске уније, као и трендова у нашој земљи. У сарадњи са Електротехничким, Архитектонско-грађевинско-геодетским и Технолошким факултетом Универзитета у Бањој Луци, Машински факултет организује и докторске студије под називом Обновљиви извори енергије и еколошко инжењерство. Будући да се области обновљивих извора енергије и заштите животне средине данас значајно прожимају, при чему их повезује концепт одрживог развоја, те да је ријеч о интердисциплинарној области, први су пут на Универзитету у Бањој Луци организоване комбиноване студије.

Нова организација студија према моделу 4 + 1 + 3 има циљ да Машински факултет у Бањој Луци постане савремен, флексибилан, ефикасан и конкурентан, али и да истовремено удовољи захтјевима привреде.

Из године у годину расте потражња за студијама машинства и, у складу са тим, посебна пажња се обраћа на кампању промовисања факултета у средњим школама, чији је циљ да средњошколце, будуће бруцоше, детаљно упозна са критеријумима уписа и процесом студирања на Машинском факултету. Већ дуги низ година факултет организује Дан отворених врата, када средњошколци из свих дијелова наше Републике долазе у посјету лабораторијама како би се упознали са могућностима студирања и наставним садржајима на Машинском факултету.

У почетним фазама развоја Машинског факултета за озбиљније бављење научноистраживачким радом нису постојали кадровски и материјални услови нити искуство и традиција. Надаље, готово цјелокупна активност наставног кадра највећим дијелом је била усмјерена на израду наставних планова и програма, организацију теоријске и практичне наставе, припрему предавања, писање уџбеника и допунских наставних садржаја, као и на опремање лабораторија и обезбјеђење адекватне лабораторијске опреме. Тек дјелимичним рјешавањем претходно наведених проблема створени су предуслови за интензивније бављење научноистраживачким радом.

Машински факултет настао је на основу потреба друштва и привреде, због чега је од самог оснивања један од његових основних циљева било повезивање науке и привреде. Сарадња са привредним субјектима који су остваривали изузетан напредак у развоју, као што су „Чајавец", „Јелшинград", „Универзал", „Инцел" итд., допринијела је проширењу дјелатности и успостављању темеља научноистраживачког рада Машинског факултета.

Данас је Машински факултет препознатљив у окружењу и европским просторима кроз координацију и реализацију бројних научноистраживачких,

the pilot project commenced for transforming curricula following the Bologna declaration model: 3.5 + 1.5 + 3 (3.5 years – first-cycle studies, 1.5 years – second-cycle studies, 3 years – third-cycle studies). In the academic year 2006/07 the study programmes were further reorganized, introducing the 3 + 2 + 3 model (first-cycle studies – three years, second-cycle studies – two years and third-cycle studies – three years).

Classes are offered in the following courses:

- Production Engineering
- Energy and Transportation Engineering
- Industrial Engineering and Management
- Mechatronics
- Occupational Safety

Since the academic year 2010/11, the Faculty has been offering a master's degree in all five study programmes.

The implementation of the project Quality Improvement of Master Programs in Sustainable Energy and Environment, funded by the Government of Norway and coordinated by the Norwegian University of Science and Technology, resulted in the organization of the Sustainable Energy and Environment master's studies. The programme should strengthen institutional and staff capacities and thus further international transparency and recognition of the degree, as well as the international mobility of students and staff. The Faculty of Mechanical Engineering, in cooperation with the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, developed the second-cycle study programme of Energy Efficiency in Buildings, which resulted from keeping up with trends in energetics that have been developing in countries of the European Union, as well as trends in our country. In cooperation with the Faculty of Electrical Engineering, the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Technology at the University of Banja Luka, the Faculty of Mechanical Engineering is organizing PhD studies in Renewable Energy Sources and Environmental Engineering. Seeing that nowadays renewable energy sources and environmental protection are interwoven and tied into the concept of sustainable development, as an interdisciplinary field, this is the first combined study programme at the University of Banja Luka.

The new study organization following the model of 4 + 1 + 3 aims to make the Banja Luka Faculty of Mechanical Engineering modern, flexible, efficient and competitive, meeting the demands of the business sector at the same time.

The demand for mechanical engineering studies has been increasing year after year, which is why special care is given to promotion campaigns in high schools, aiming to provide the pupils, future freshmen, with detailed information on the enrolment criteria and the study process at the Faculty of Mechanical Engineering. For many years now, the Faculty has been organizing the Doors Open Day, when high school pupils from all over the Republic of Srpska come to visit the laboratories and learn about the study opportunities and teaching content at the Faculty of Mechanical Engineering.

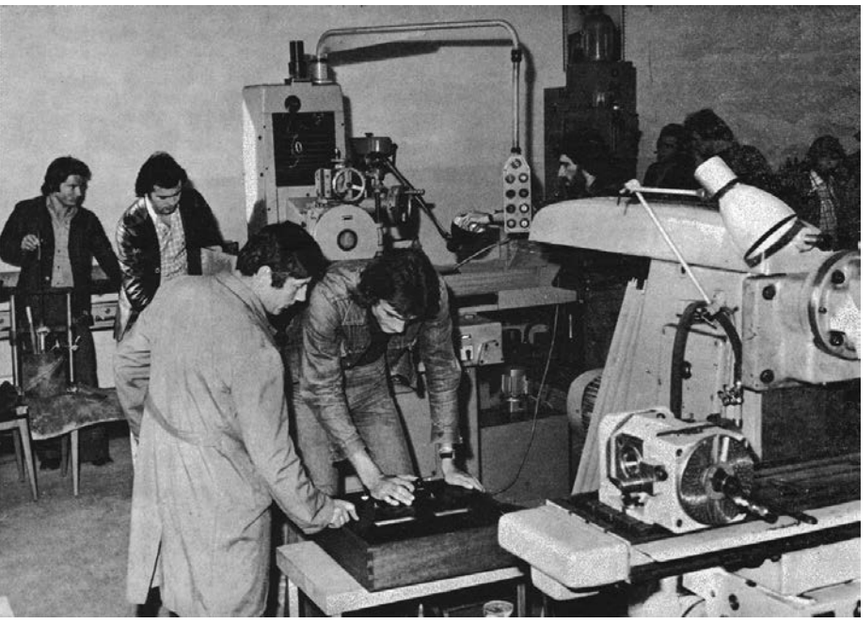
In the initial stages of development, the Faculty of Mechanical Engineering lacked the staff, material resources, experience and tradition needed to carry out serious scientific research. In addition, the teaching staff were almost entirely preoccupied with drafting curricula, organizing theoretical and practical classes, preparing lectures, drafting textbooks and additional teaching materials, and furnishing laboratories and providing suitable laboratory equipment. Only when these issues were partially resolved could there be more intensive scientific research.

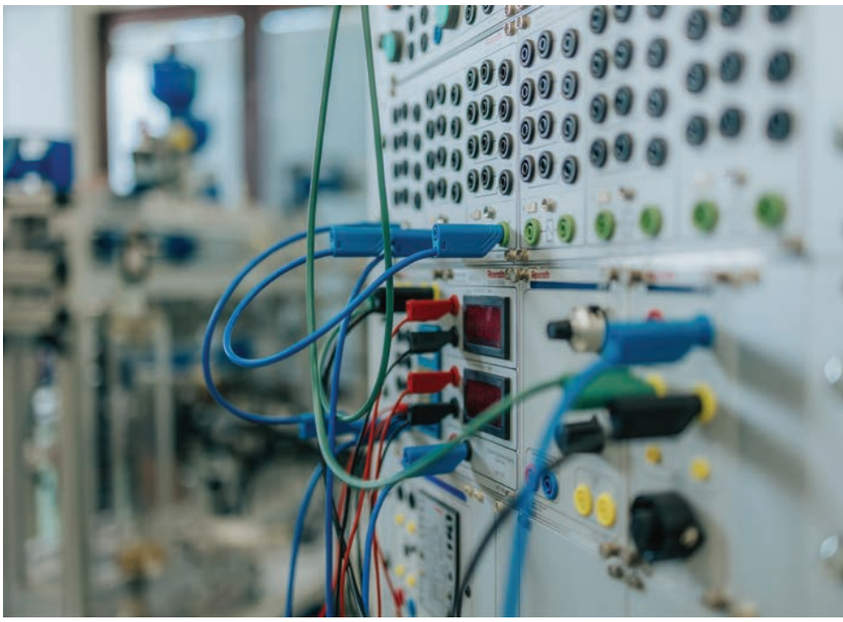
The Faculty of Mechanical Engineering arose from the needs of the society and the business sector, which is why one of its main goals has always been the bridge between science and business. Cooperation with business enterprises which were making significant developments, such as the factories of "Čajavec", "Jelšingrad", "Univerzal", "Incel" etc., contributed to broadening the scope and establishing the foundations of scientific research at the Faculty of Mechanical Engineering.

Today, the Faculty of Mechanical Engineering is recognizable in the region and in Europe through co-

Лабораторија за обраду резањем и алатне машине – прва лабораторија Машинског факултета

Machining laboratory and machine tools – the first laboratory at the Faculty of Mechanical Engineering

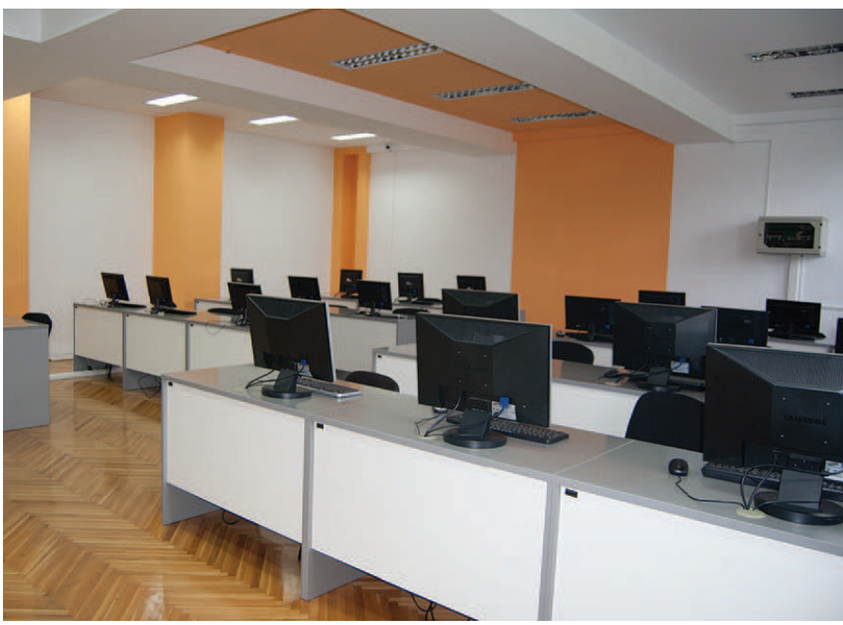

Мултифункционална сала Машинског факултета

Multifunctional hall of the Faculty of Mechanical Engineering

Рачунарски центар Машинског факултета

Computer Centre of the Faculty of Mechanical Engineering

Опрема из Центра за акредитоване лабораторије

Equipment from the Centre for Accredited Laboratories

Студентске посјете

Student visits

развојних и стручних пројеката. Посебно се издвајају бројни пројекти које суфинансира Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске, па је од 2017. године до данас реализовано 25 националних научних пројекта, од чега десет који се односе на пројекте научне и технолошке сарадње између БиХ и Републике Словеније.

Ови пројекти били су изванредна подлога за сарадњу факултета са Машинским факултетима у Љубљани и Марибору, што је као резултат дало објаву бројних заједничких радова у престижним научним часописима и запаженим учешћем на бројним научним и стручним конференцијама. Са поносом се истиче престижно признање наставника и докторанада на међународном конкурсу „Изврсност у науци". Наиме, група наставника и истраживача Катедре за производне и рачунаром подржане технологије Машинског факултета Универзитета у Бањој Луци, заједно са колегама из Љубљане и Новог Сада, добила је престижно признање у оквиру пројекта „Изврсност у науци". Иначе, ово признање додијелила је Словенска агенција за истраживање у склопу истоименог пројекта и то за област производних технологија и система. Билатерални пројекти обезбиједили су бројне размјене наставника, сарадника, као и студената мастер и докторских студија, које су као резултат имале одбрањене мастер радове и докторске дисертације.

Издвајају се и бројни пројекти сарадње са Републиком Србијом, од којих посебно пројекат који је реализован 2022/23. године у сарадњи са Факултетом техничких наука у Новом Саду под називом „Утицај концепта Индустрије 4.0 на трансформацију савременог универзитетског инжењерског образовања у АП Војводини и Републици Српској".

У реализацији међународних научноистраживачких пројеката, Машински факултет је партнер бројним европским универзитетима: Техничком универзитету у Грацу (Аустрија), Сервису за одрживе иновационе технологије (Ирска), Универзитету у Маћерати (Италија), Католичком универзитету у Лувену (Белгија), Тилбург универзитету (Холандија) и другим.

Наставници и сарадници Машинског факултета су, учешћем у CEEPUS и Еразмус пројектима, боравили на бројним универзитетима у окружењу: у Београду, Новом Саду, Нишу, Загребу, Славонском Броду, Сплиту, Шибенику, Скопљу, Љубљани, Марибору, Суботици, али и на универзитетима осталих европских земаља: Епока универзитету у Тирани (Албанија), Политехничком универзитету у Темишвару (Румунија), Техничком универзитету у Клужу (Румунија), Универзитету у Нијерхази – Институту за инжењерске и пољопривредне науке (Мађарска), Универзитету „Александар Мојсиу" Драч (Албанија), Обуда универзитету – Банки Донат факултету за машинско и безбједоносно инжењерство Будимпешта (Мађарска), Универзитету у Сегедину – Факултету за инжењерство (Мађарска), Вилниус колецу за технологију и пројектовање (Литванија) и на бројним другим европским универзитетима. Остварене су и бројне посјете наставника и студената са европских универзитета овом факултету путем CEEPUS и Еразмус пројеката.

Машински факултет је у 2023/24. координатор два велика међународна пројекта: „HORIZON--WIDERA-2023, Enpower – Enhancing Scientific Capacity For Energy Poverty" и ERASMUS+ пројекат 2023 „Digital Education Readiness in the field of Higher Education (DERHE)".

Од самог оснивања Машински факултет има традицију сарадње са привредом, која се огледа кроз бројне стручне пројекте, као и пројекте едукације који се одвијају путем Центра за подршку привреди који је основан 2016. године. Основни мотив за оснивање Центра за подршку привреди јесте успостављање сарадње и заједничко дјеловање Машинског факултета Бања Лука и привредних предузећа на унапређењу металског сектора уопште. Дјелатност центра спроводи се кроз различите моделе сарадње са привредним субјектима, образовним институцијама, другим научнообразовним инсти-

ordinating and implementing numerous scientific research, development and professional projects. Especially notable are numerous projects funded by the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska. Since 2017, a total of 25 national scientific projects have been implemented, ten of which involve scientific and technological cooperation between Bosnia and Herzegovina and the Republic of Slovenia.

These projects served as excellent foundation for the cooperation of the Faculty with the faculties of mechanical engineering in Ljubljana and Maribor, which resulted in the publication of numerous scientific papers in prestigious scientific journals and notable participation in numerous scientific and professional conferences. A point of pride for the Faculty is the prestigious award given to the professors and PhD candidates at the international competition "Excellence in Science". Namely, a group of professors and researchers from the Chair of Production and Computer-Aided Technologies of the Faculty of Mechanical Engineering in Banja Luka, together with colleagues from Ljubljana and Novi Sad, received the prestigious award within the "Excellence in Science" project. This award was given by the Slovenian Research Agency within the project under the same name, in the area of production technologies and systems. Bilateral projects have allowed for numerous exchange opportunities for professors, teaching assistants and MA and PhD students, resulting in numerous defended MA and PhD theses.

Also notable are numerous projects of cooperation with the Republic of Serbia, especially a project implemented in 2022/23 with the Faculty of Technical Sciences in Novi Sad, entitled "Impact of the concept of Industry 4.0 on the transformation of contemporary university-level engineering education in AP Vojvodina and the Republic of Srpska".

In the implementation of international scientific research projects, the Faculty of Mechanical Engineering is partner to numerous European universities: Technical University of Graz, Austria, Sustainable Innovation Technology Services Limited (SITES), Ireland, Universita degli studi di Macerata (UNIMC), Macerata, Italy, Katholike Universiteit Leuven (KU Leuven), Leuven, Belgium, Tilburg University – Univesiteit van Tilburg (TiU), Tilburg, Netherlands.

Participating in CEEPUS and Erasmus projects, professors and teaching assistants of the Faculty of Mechanical Engineering have visited numerous universities in the region: In Belgrade, Novi Sad, Zagreb, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Niš, Skoplje, Ljubljana, Maribor, Subotica, as well as universities of other European countries: Epoka University, Tirana, Albania, Politehnica University Timisoara, Technical University of Cluj-Napoca, University of Nyíregyháza, Institute of Engineering and Agricultural Sciences, Hungary, University „Aleksandër Moisiu Durrës", Donaát Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Hungary, Óbuda University, Donaát Faculty of Information Technology, Albania, University of Szeged, Faculty of Engineering, Hungary, Vilnius College of Technology and Design, Vilnius, Lithuania and numerous other European universities. The Faculty has also hosted numerous academic and student mobilities from European universities through CEEPUS and Erasmus projects.

In 2023/24, the Faculty of Mechanical Engineering is the coordinator of two large international projects: HORIZON-WIDERA-2023, Enpower – Enhancing Scientific Capacity For Energy Poverty and ERASMUS+ project 2023, Digital Education Readiness in the field of Higher Education (DERHE).

Ever since its foundation, the Faculty of Mechanical Engineering has nurtured the tradition of cooperating with the business sector through numerous professional projects and education projects, conducted through the Centre for Support to Businesses, which was established in 2016. The primary goal of establishing the Centre for Support to Businesses was to establish cooperation and coordinated activities of the Faculty of Mechanical Engineering and local business entities in improving the metal processing sector. The Centre's activities are carried out through various models of co-

туцијама, како на локалном тако и на државном и међудржавном нивоу. Од оснивања до данас путем овог центра реализовано је више од 10 пројеката, од којих се посебно издвајају пројекти специјализованих обука за ЦНЦ операторе и програмере који се реализују у оквиру курсева у сарадњи са домаћим и страним развојним агенцијама (CIDEA, EDA, DEZ – Prilika Plus, USAID, UNDP, GIZ). Бројни су пројекти сарадње са производним предузећима из окружења: „Елас", „Металеексперт", „Колектор" Лакташи, „Стандард" Прњавор, „Мандекс молдинг" Лакташи, „Три бест" Бања Лука, „ПМП Јелшинград" Градишка, „Дастим" Бања Лука, „Jajce Alloy Wheels" Јајце итд. Посебно се издвајају пројекти обуке из 2022. године: „Training of the deficient workforce according to the needs of the companies of the metal and wood processing sector in Republic of Srpska" и „Establishment of the Training Center of the UUPRS and training – Training of the deficient workforce according to the needs of the companies of the metal and wood processing sector in Republic of Srpska".

Центар за акредитоване лабораторије основан је у априлу 2018. године као подорганизациона јединица Машинског факултета. Основна дјелатност Центра је сарадња са другим универзитетима и факултетима, као и сарадња са привредним друштвима из Републике Српске и Босне и Херцеговине у области испитивања материјала и заварених спојева. Центар за акредитоване лабораторије акредитован је 2020. године.

За кратко вријеме рада Центар за акредитоване лабораторије препознат је као поуздан партнер у сарадњи и пружању услуга и као такав има потенцијал за развој и проширење у другим областима акредитованих метода.

Први научни скуп на Машинском факултету у Бањој Луци одржан је 1977. под називом *Научни скуп обрада деформисањем – Бања Лука 1977*, на којем су изложени радови водећих професора из области деформисања. Факултет је био и организатор 13. саветовања производног машинства Југославије, 1979. године. Катедра за производно машинство била је суорганизатор научно-стручног скупа *Флексибилни обрадни системи за израду профила* 1988. године, а 2006. године Машински факултет одржао је савјетовање *Истраживање и развој машинских елемената и система ИРМЕС*.

Од 1998. године Машински факултет домаћин је међународног савјетовања о достигнућима електроиндустрије и машинске индустрије – *ДЕМИ*, који се одржава сваке двије године у континуитету. Од 2006. *ДЕМИ* је постала међународна конференција о достигнућима из области машинства, електротехнике, информатике, а од 2011. године службени језик конференције је енглески, што је, по броју радова и угледних научника са уводним предавањима, сврстало ову конференцију у водеће европске конференције у овој области.

ICAS конференција покренута је 2013. године преко пројекта организације Scientific Interdisciplinary Values for Education and Research Society (SCIVERS), Wuhan универзитета, Huazhong универзитета науке и технологије и Политехничког универзитета у Темишвару. Конференција је у старту имала интернационални карактер и радови са конференције су се објављивали у *IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering*, часопису индексираном на Томсоновој листи. На листи организатора Конференције *ICAS 2014* је и „Henri Coanda" Air Force Academy из Брашова, Румунија и низ компанија, као што су: „Arcelor Mittal S. A.", „S. C. Eurosport DHS S. A." итд. Машински факултет Универзитета у Бањој Луци се 2017. године укључује као заједнички организатор скупа *ICAS 2017* и учествује у његовом раду у Румунији. Прије тога су успостављени Меморандум о сарадњи са Политехничким универзитетом у Темишвару и посебан споразум о организацији скупа, који треба да се одржава једне године у Румунији а једне године у Бањој Луци, тако да је конференција *ICAS 2018* одржана у Бањој Луци.

У организацији Архитектонско-грађевинско-геодетског, Електротехничког и Машинског факултета Универзитета у Бањој Луци, те уз подршку

operation with businesses, education institutions, other scientific education institutions, both nationally and internationally. Since its establishment, this Centre implemented over 10 projects, most notably projects of specialized training for CNC operators and programmers, implemented within courses in cooperation with national and foreign development agencies (CIDEA, EDA, DEZ – Prilika Plus, USAID, UNDP, GIZ). There are also numerous projects of cooperation with production businesses in the region: "Elas", "Metaleekspert", "Kolektor" Laktaši, "Standard" Prnjavor, "Mandeks molding", "Tri best", "PMP Jelšingrad" Gradiška, "Dastim" Banja Luka, "Jajce Alloy Wheels" Jajce etc. Particularly noteworthy are training projects from 2022: "Training of the deficient workforce according to the needs of the companies of the metal and wood processing sector in Republic of Srpska" and "Establishment of the Training Center of the UUPRS and training – Training of the deficient workforce according to the needs of the companies of the metal and wood processing sector in Republic of Srpska".

The Centre for Accredited Laboratories was established in April 2018 under the Faculty of Mechanical Engineering. The main activity of the Centre is cooperation with other universities and faculties, as well as cooperation with business entities from the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina in the field of testing materials and welded joints. The Centre for Accredited Laboratories was accredited in 2020.

In its short time of operation, the Centre for Accredited Laboratories has been recognized as a reliable partner in cooperation and service provision, and as such has the potential for development and expansion in other areas of accredited methods.

The first scientific conference at the Faculty of Mechanical Engineering in Banja Luka was held in 1977 under the name *Scientific conference on processing by deformation - Banja Luka 1977*, presenting papers of leading professors in the field of deformation. The Faculty was also the organizer of the 13th Counselling on Production Engineering of Yugoslavia in 1979. The Chair of Production Engineering co-organized the scientific and professional conference *Flexible Processing Systems for Profile Manufacturing* in 1988, and in 2006, the Faculty of Mechanical Engineering held a counselling entitled *Research and Development of Machining Elements and Systems IRMES*.

Since 1998, the Faculty of Mechanical Engineering has been continually hosting the biannual international conference on achievements in the electrical and mechanical engineering industry called *DEMI*. In 2006, *DEMI* became an international conferences on achievements in the fields of mechanical engineering, electrical engineering, information technology, and as of 2011, the official language of the conference is English, which, in combination with the volume of papers and reputable scientists as plenary lecturers, has positioned this conference as one of the leading conferences in Europe in this field.

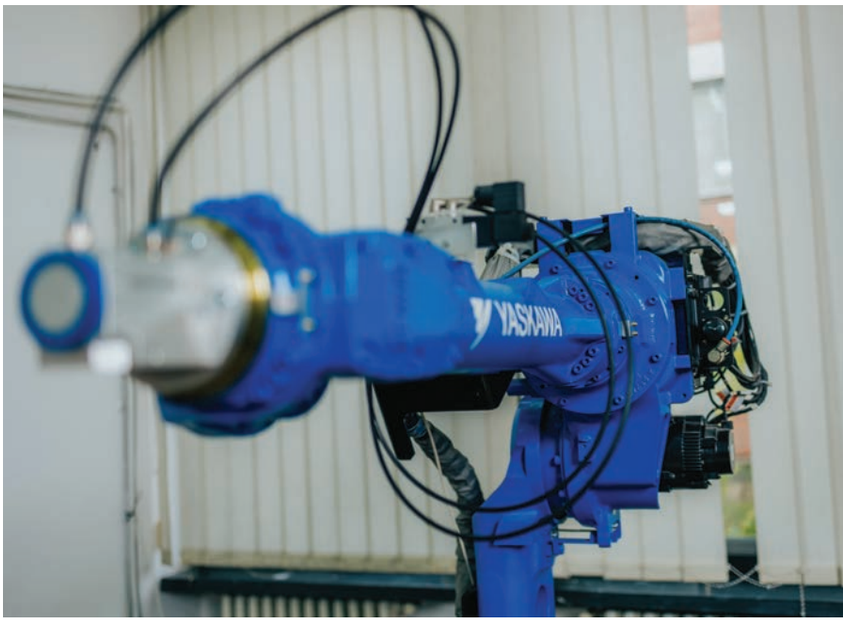
The *ICAS* conference was launched in 2013 under the project Scientific Interdisciplinary Values for Education and Research Society (SCIVERS), led by the Wuhan University, the Huazhong University of Science and Technology and the Politehnica University of Timișoara. From the very beginning, the conference had an international character and the papers from the conference were published in *IOP Conf. Series*: *Materials Science and Engineering*, a Thomson indexed journal. The list of organizers of the *ICAS 2014* Conference includes "Henri Coanda" Air Force Academy from Brasov, Romania, and a series of companies, such as: "Arcelor Mittal S. A.", "S.C. Eurosport DHS S.A." etc. In 2017, the Faculty of Mechanical Engineering of the University of Banja Luka became a co-organizer of the *ICAS 2017* conference and takes part in its activities in Romania. A Memorandum of Cooperation had previously been established with the Politehnica University of Timișoara, along with a specific agreement to organize the event alternately, one year in Romania and the next in Banja Luka. As a result, the *ICAS 2018* Conference was held in Banja Luka.

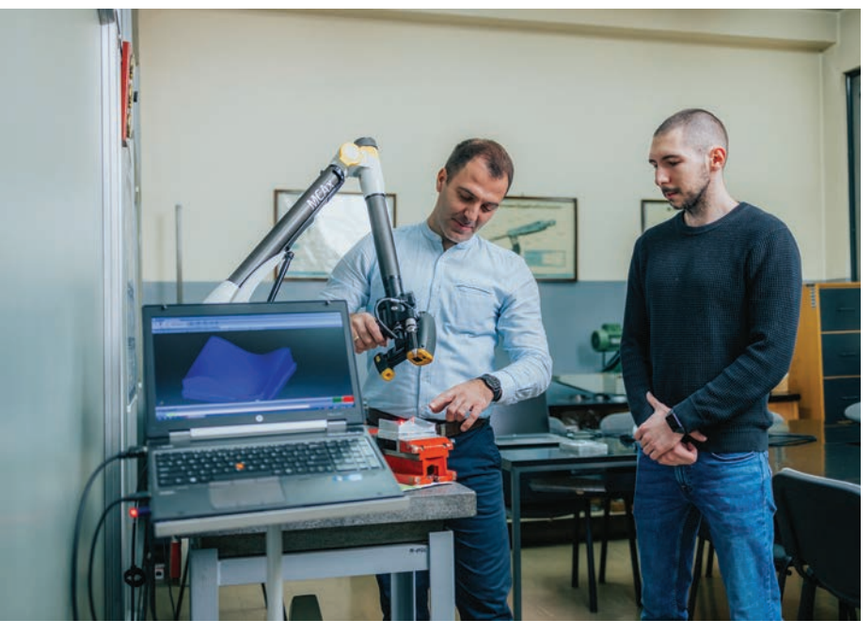
In 2025, the scientific conference of national significance, *ENEF 2025 – Energy Efficiency*, was organised by

Лабораторије Машинског факултета

Laboratories of the Faculty of Mechanical Engineering

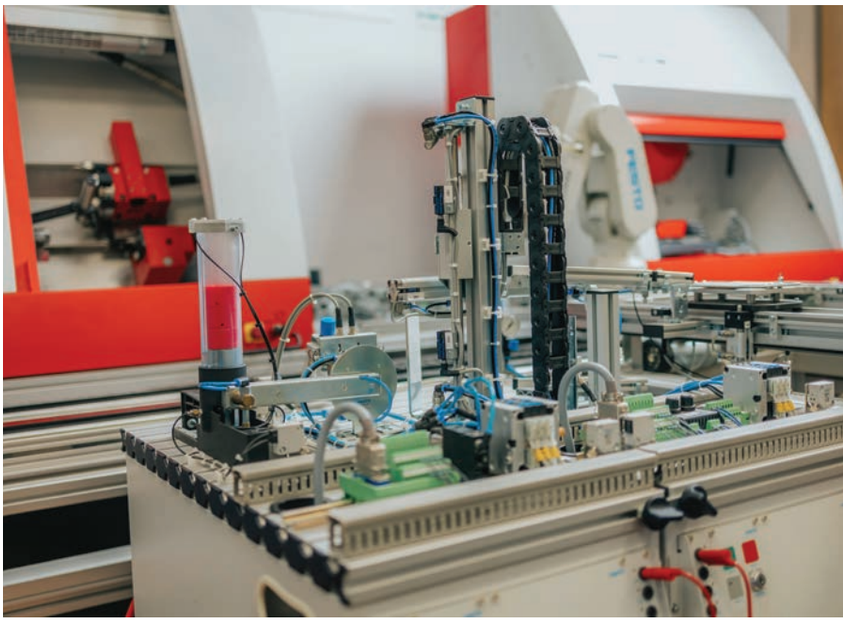

Савеза енергетичара Републике Српске 2025. године одржан је научни скуп републичког значаја *ЕНЕФ 2025 – Енергетска ефикасност*.

Машински факултет од самог оснивања до данас има јако плодоносну издавачку дјелатност, тако да је укупан број објављених публикација на Машинском факултету преко 130, а односе се на монографије, уџбенике, помоћне уџбенике, приручнике и сл. Научна монографија међународног значаја под називом *Metal Cutting – Theory and Applications* аутора Г. Глобочки-Лакић, Д. Крамар и Ј. Копач 2017. године награђена је као најбоља научна публикација међународног значаја од стране Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске.

Студентска организација Машинског факултета (СТОРМ) у оквиру факултета постоји још од првих почетака факултета и представља стабилну повезницу студената и наставног особља Машинског факултета. Спона између професора и студената може се сматрати примарним циљем организације, док би се онај секундарни (скривени) циљ могао описати као: Улагање у успомене на студентске дане које трајно остају записане. СТОРМ на нивоу једне академске године има многе активности, од којих би се издвојили: учешће на Конгресу студената технике на Златибору (фебруар), учешће на манифестацији Дани студената (април), традиционално окупљање студената машинства – Машинијада (мај), посјете многим привредним субјектима у региону те разговор са представницима компанија и стручњацима из области машинства (новембар), организација студентског шаховског првенства – Машинство ОПЕН (децембар), неизоставно спровођење студентских избора, као и многе друге активности којима би се побољшао стандард студирања и Машински факултет представио у што бољем свјетлу. Важно је напоменути да се на годишњем нивоу издаје студентски часопис *Машинац*, у којем су описане активности СТОРМ-а у току године, као и истраживачки радови и научни чланци које су писали студенти овог факултета. СТОРМ, поред тога, афирмише студенте да се прикључују многим пројектима, како би кроз период студирања стекли и нека практична знања.

Први шеф Одјељења био је проф. Константин Љубиновић (1971–1974), док је проф. др Јово Мрђа био продекан Одјељења (1974–1975).

Функцију декана Машинског факултета обављали су: проф. др Јово Мрђа (1975–1977, 1985–1987, 1994–1995), проф. др Милан Јурковић (1977–1979, 1979–1980. и 1983–1985), проф. др Бакир Бајрић (1980–1982), доц. мр Божидар Делач (1982–1983), проф. др Вељко Ђуричковић (1987–1989), проф. др Ранко Зрилић (1989–1994), проф. др Алекса Благојевић (1995–2001), проф. др Милан Шљивић (2001–2004. и 2004–2006), проф. др Мирослав Бобрек (2006–2008), проф. др Симо Јокановић (2008), проф. др Мирослав Рогић (2008–2009, 2009–2010. и 2010–2013), проф. др Александар Милашиновић (2021–2025) и проф. др Дарко Кнежевић (2013–2017, 2017–2021. и 2025–).

Студенти и запослени

Одјељење Машинског факултета Сарајево у Бањој Луци формирано је 1971/72. године. Према Закону о универзитету, Машински факултет је уписало 7878 студената. Настава на основном студију је извођена на седам одсјека, а студенти су дипломирањем стекли звање дипломираног инжењера машинства или дипломираног машинског инжењера. Дипломирао је 1641 студент, и то на сљедећим одсјецима:

- Производно машинство – 1166 студената
- Погонско енергетско машинство – 216 студената
- Заштита на раду – 90 студената
- Термотехника и моторизација – 76 студената
- Енергетика – 17 студената
- Конструкционо машинство – 61 студент
- Механичка прерада дрвета – 15 студената

the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, the Faculty of Electrical Engineering, and the Faculty of Mechanical Engineering at the University of Banja Luka, with the support of the Association of Energy Sector Specialists of the Republic of Srpska.

Since its foundation, the Faculty of Mechanical Engineering has had a highly productive publishing activity, with more than 130 publications to date, including monographs, textbooks, supplementary textbooks, manuals, etc. In 2017, the scientific monograph of international significance titled *Metal Cutting – Theory and Applications*, authored by G. Globočki-Lakić, D. Kramar, and J. Kopač, was awarded as the best scientific publication of international significance by the Ministry for Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska.

The Student Organization of the Faculty of Mechanical Engineering (STORM) has existed since the Faculty's early beginnings, serving as a strong link between its students and academic staff. It can be said that the connection between the staff and the students is the organization's primary goal, while the secondary (hidden) goal could be described as: Investing into memories of university days that remain permanently etched into our minds. Within an academic year, STORM carries out numerous activities, most notably: participation in the Congress of Technical Students in Zlatibor (February), the Students' Day event (April), the traditional gathering of mechanical engineering students, the *Mašinijada* (May), visits to various business entities in the region, meeting with company representatives and experts in mechanical engineering (November), organizing the *Mašinstvo OPEN* student chess championship, and regularly conducting student elections , as well as engaging in many other activities to improve the quality of student life and promote the Faculty of Mechanical Engineering in the best possible way. It is important to note that the student magazine *Mašinac* is published annually, outlining the activities of STORM during the year and the research papers and scientific articles written by students of this faculty. In addition, STORM encourages students to join many projects, so that they would acquire some practical knowledge over the course of their studies.

The first head of the Branch was prof. Konstantin Ljubinović (1971–1974), while prof. Jovo Mrđa, PhD, was the vice-dean of the Branch (1974–1975).

Former deans of the Faculty of Mechanical Engineering are: prof. Jovo Mrđa, PhD (1975–1977, 1985–1987, 1994–1995), prof. Milan Jurković, PhD (1977–1979, 1979–1980 and 1983–1985), prof. Bakir Bajrić, PhD (1980–1982), asst. prof. Božidar Delač, MSc (1982–1983), prof. Veljko Đuričković, PhD (1987–1989), prof. Ranko Zrilić, PhD (1989–1994), prof. Aleksa Blagojević, PhD (1995–2001), prof. Milan Šljivić, PhD (2001–2004. i 2004–2006), prof. Miroslav Bobrek, PhD (2006–2008), prof. Simo Jokanović, PhD (2008), prof. Miroslav Rogić, PhD (2008–2009, 2009–2010 and 2010–2013), prof. Aleksandar Milašinović, PhD (2021–2025) and the current dean is prof. Darko Knežević, PhD (2013–2017, 2017–2021, 2025–).

Students and employees

The Banja Luka Branch of the Faculty of Mechanical Engineering was established in 1971/72. Under the Law on Universities, 7878 students enrolled studies the Faculty of Mechanical Engineering. Undergraduate studies were offered in seven departments, and upon completion, students attained the degree of Bachelor of Engineering. A total of 1641 students graduated, in the following departments:

- Production Engineering – 1166 students
- Propulsion Engineering – 216 students
- Occupational Safety – 90 students
- Thermal Engineering and Motorization – 76 students
- Energetics – 17 students
- Design Engineering – 61 students
- Mechanical Processing of Wood – 15 students

Настава на постдипломском студију извођена је из десет области. Уписано је 155 студената, а звање магистра техничких наука стекло је 56 студената, и то у сљедећим областима:

- Теорија конструкција – уписала су 24, а магистрирало је девет студената
- Термотехника – уписало је 26, а магистрирала су четири студената
- Технологија пластичности и обрада система – уписало је 27, а магистрирало девет студената
- Заваривање – уписала су четири, а магистрирала два студента
- Материјали – уписало је 12, а магистрирала су три студента
- Обрадни системи за обраду резањем – уписало је 15, а магистрирала су четири студента
- Индустријски инжењеринг – уписала су 34, а магистрирало је 12 студената
- Заштита на раду – уписала су и магистрирала три студента
- Деформационо усмјерење – уписало је и магистрирало пет студената
- Организација индустријске производње – уписало је и магистрирало пет студената

Према Закону о универзитету, пријављено је 59, одобрено 50, а одбрањено је 45 докторских дисертација, чиме су студенти стекли звање доктора техничких наука, и то у сљедећим областима:

- Обрада деформисањем – одобрено је и одбрањено пет дисертација
- Термодинамика – одобрена је и одбрањена једна дисертација
- Мотористика – одобрена је и одбрањена једна дисертација
- Организација производних система – одобрена је и одбрањена једна дисертација
- Обрада пластичном деформацијом – одобрене су и одбрањене четири дисертације
- Обрадни системи – одобрене су двије, а одбрањена је једна дисертација
- Индустријско инжењерство – одобрене су двије, а одбрањена је једна дисертација
- Термоенергетика – одобрене су и одбрањене три дисертације
- Енергија и екологија саобраћајних средстава – одобрена је и одбрањена једна дисертација
- Машински елементи и конструисање – одобрене су и одбрањене двије дисертације
- Производно машинство – одобрене су и одбрањене три дисертације
- Машинство – одобрено је 17, а одбрањено 15 дисертација
- Мотористика – одобрене су двије, а одбрањена је једна дисертација
- Обрада метала резањем – одобрене су и одбрањене двије дисертације
- Термотехника – одобрена је и одбрањена једна дисертација
- Инжењерство заштите животне средине – одобрена је и одбрањена једна дисертација
- Заваривање – одобрене су и одбрањене двије дисертације

Комбиноване студије другог циклуса на студијском програму Енергетска ефикасност у зградарству Машински факултет изводи заједно са Архитектонско-грађевинско-геодетским факултетом.

Од академске 2015/16. године Машински факултет, заједно са Архитектонско-грађевинско- геодетским, Електротехничким и Технолошким факултетом, организује трећи циклус студија под називом Обновљиви извори енергије и еколошко инжењерство, у трајању од три године и вриједности 180 ECTS бодова. Овај студијски програм креиран је у склопу реализације пројекта TEMPUS CREDO, уз помоћ европских партнера: Краљевског техничког института (Стокхолм, Шведска); Техничког универзитета у Делфту (Холандија); Каталонског политехничког универзитета (Барселона, Шпанија) и Универзитета у Талину (Естонија). Уписана су три студента. Завршетком трећег циклуса студија стиче се

Postgraduate studies were offered in ten areas. A total of 155 students enrolled and 56 attained the degree of Master of Engineering, in the following fields:

- Construction Theory – 24 students enrolled and nine graduated
- Thermal Engineering – 26 students enrolled and four graduated
- Plasticity and System Processing Technology – 27 students enrolled and nine graduated
- Welding – four students enrolled and two graduated
- Materials – 12 students enrolled and three graduated
- Machining Systems – 15 students enrolled and four graduated
- Industrial Engineering – 34 students enrolled and 12 graduated
- Occupational Safety – three students enrolled and graduated
- Metal Forming – five students enrolled and graduated
- Industrial Production Management – five students enrolled and graduated

Under the Law on Universities, 59 doctoral theses were submitted, 50 approved, and 45 defended, with the students attaining the degree of Doctor of Engineering, in the following fields:

- Metal Forming – five dissertations were approved and defended
- Thermodynamics – one dissertation was approved and defended
- Engine Design – one dissertation was approved and defended
- Production System Management – one dissertation was approved and defended
- Metal Forming Technology – four dissertations were approved and defended
- Machining Systems – two dissertations were approved and one was defended
- Industrial Engineering – two dissertations were approved and one was defended
- Thermal Energetics – three dissertations were approved and defended
- Energy and Ecology of Vehicles – one dissertation was approved and defended
- Machine Elements and Design – two dissertations were approved and defended
- Production Engineering – three dissertations were approved and defended
- Mechanical Engineering – 17 dissertations were approved and 15 were defended
- Engine Design – two dissertations were approved and one was defended
- Machining Technology – two dissertations were approved and defended
- Thermal Engineering – one dissertation was approved and defended
- Environmental Protection Engineering – one dissertation was approved and defended
- Welding – two dissertations were approved and defended

The combined second-cycle study programme of Energy Efficiency in Buildings is carried out jointly by the Faculty of Mechanical Engineering and the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy.

Since the academic year 2015/16, the Faculty of Mechanical Engineering joined forces with the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, the Faculty of Electrical Engineering and the Faculty of Technology, to organize the third-cycle study programme of Renewable Energy Sources and Environmental Engineering, lasting for three years and carrying 180 ECTS. This study programme was designed under the TEMPUS CREDO project, with the help of partners from Europe: the KTH Royal Institute of Technology (Stockholm, Sweden); the Delft University of Technology (Netherlands); UPC Universitat Politècnica de Catalunya (Barcelona, Spain) and Tallinn University of Technology (Estonia). Three students have enrolled this study programme. Upon completion of the third-cycle study programme, students attain the degree of Doctor of Me-

академски степен доктора техничких наука из области машинства, хемијског инжењерства, архитектуре и урбанизма, грађевинарства или електротехнике, зависно од специјалности кандидата и области у коју се кандидат усмјерава, што утврђује надлежна комисија.

У почетку рада Одјељење Машинског факултета Сарајево у Бањој Луци је имало само једног запосленог наставника, који је уједно био и руководилац Одјељења.

При оснивању Машинског факултета 18. октобра 1975. године у сталном радном односу била су по два редовна и ванредна професора, четири доцента, један предавач и осам асистената.

Визија развоја

Машински факултет у Бањој Луци је током 53 године постојања и рада израстао у водећу високошколску институцију и зрелу академску средину у региону. Има пуно разлога да буде поносан на своју традицију и резултате, али и велику обавезу за наредне задатке и промјене којима мора ићи у сусрет.

Од самог оснивања Машински факултет је преузео улогу покретача образовног, научног и привредног развоја региона. Та мисија остаје и данас, само са много већом одговорношћу и спремношћу на промјене и изазове који Универзитет у Бањој Луци очекују у будућности. Свеукупна трансформација друштва и укључивање у европске интеграције захтијевају и сталне реформе високог образовања и иновирање наставних планова и програма прилагођених савременим трендовима развоја.

Вријеме у коме живимо и које је пред нама је вријеме инжењерства и то свакако треба да се искористи. Стога је један од стратешких циљева Машинског факултета развој нових технологија и њихов брз трансфер у привреду. Поменуте околности довеле су до повећаног интересовања средњошколаца за студије на машинским факултетима, што намеће обавезу сталног усавршавања и измјена постојећих и развој нових наставних планова и програма и прилагођавање захтјевима тржишта и друштва у цјелини. Ове промјене морају бити еволутивне, никако револуционарне.

Главни циљ коме тежи Машински факултет јесте непрекидно повећање квалитета наставе, повећање ефикасности студирања и исхода образовања како би дипломирани инжењери са Универзитета у Бањој Луци имали што већу стопу запослености и са квалитетом стечених знања били препознати у региону и шире, што је у складу и са перспективама у окружењу и са све већим бројем иностраних и домаћих предузећа која траже високообразован кадар спреман за изазове и учење.

Данас Машински факултет одликује образовна и научна препознатљивост, базирана на интензивној сарадњи са ресорним министарствима Владе Републике Српске, привредом, средњим школама, домаћим и међународним агенцијама и донаторским организацијама. Резултати су видљиви и мјерљиви – огледају се у великом броју реализованих пројеката, обука, публикација и опреме којом факултет располаже. Али ту се не смије стати. Циљ факултета је стратешко партнерство са водећим иностраним високошколским установама, отварање према фондовима Европске уније, још интензивнија сарадња са привредом, што захтијева додатно усавршавање и подмлађивање наставног кадра, проширење лабораторијских капацитета, набавку нове опреме и развој нових лабораторија, обезбјеђивање истраживачке инфраструктуре. Машински факултет Универзитета у Бањој Луци поставио је себи главни циљ – постати модеран факултет препознатљивог имица са дипломама које су цијењене у европском образовном простору. Други важан циљ је ићи у сусрет привреди и обезбиједити брз трансфер знања у праксу, оспособити студенте за предузетничке дјелатности и развој сопствених компанија за будућност.

chanical Engineering, Chemical Engineering, Architecture and Spatial Planning, Civil Engineering or Electrical Engineering, depending on the speciality and direction of the candidate, as determined by the relevant committee.

When the Branch of the Faculty of Mechanical Engineering was established, there was only one employed professor, who was also the head of the Branch.

When the Faculty of Mechanical Engineering was established on 18 October 1975, there were two full professors, two associate professors, four assistant professors, one lecturer and eight teaching assistants.

Vision of development

Over the 53 years of its existence, the Faculty of Mechanical Engineering in Banja Luka has grown into a leading higher education institution and a mature academic environment in the region. There are many reasons to be proud of its tradition and achievements, but there is also a great responsibility for future tasks and changes that must be embraced.

Since its foundation, the Faculty of Mechanical Engineering has assumed a key role in driving the educational, scientific, and economic development of the region. That mission has remained to this today, but with much greater responsibility and readiness for the changes and challenges that are in store. The overall transformation of society and European integration also require continuous reforms in higher education, and innovation of curricula tailored to modern-day development trends.

The time we live in and the time ahead of us is the time of engineering, which must be harnessed. Therefore, one of the strategic goals of the Faculty of Mechanical Engineering is the development of new technologies and their rapid transfer into industry. These circumstances have led to an increased interest among high school students in studying at mechanical engineering faculties, imposing a responsibility to continually improve and modify existing curricula and to develop new ones, to adapt to the demands of the market and society as a whole. These changes must be evolutionary, not revolutionary.

The guiding aim of the Faculty of Mechanical Engineering is continuous improvement of teaching quality, enhancement of the efficiency of the study process and learning outcomes, so that our engineers would have a higher employment rate and be recognised for the quality of the knowledge they acquire, both in the region and beyond. The environment is also favourable, with an increasing number of foreign and national companies seeking highly educated staff who are ready for challenges and continuous learning.

Today the Faculty of Mechanical Engineering is recognizable as an educational and scientific institution, based on its cooperation with line ministries in the Government of the Republic of Srpska, the business sector, high schools, national and international agencies and donor organizations. The results are perceptible and measurable – they can be seen in the numerous implemented projects, trainings, publications and equipment at the Faculty's disposal. But we must not stop there. Our goal is to establish strategic partnerships with leading higher education institutions abroad, to gain access to European Union funds, and to further intensify collaboration with industry, which requires additional training and rejuvenation of the teaching staff, expansion of laboratory capacities, procurement of new equipment, development of new laboratories, and provision of research infrastructure. The Faculty of Mechanical Engineering in Banja Luka has set itself a primary goal – to become a modern faculty with a recognisable image, and degrees valued within the European educational area. Another important objective is to meet the needs of industry by ensuring rapid transfer of knowledge into practice, to prepare students to be entrepreneurs and to establish their own companies in the future.

Машински факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Mechanical Engineering,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	12
Ванредни професор / Associate Professor	5
Доцент / Assistant Professor	6
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	24
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	9
Асистент / Teaching Assistant	7
Укупно / Total	16
Свеукупно / Combined	40
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	25

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Модел 3 + 2 / Model 3 + 2			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Производно машинство / Production Engineering SP	414	Дипломирани инжењер машинства за производно машинство – 180 ECTS / Bachelor of Production Engineering – 180 ECTS	100
СП Енергетско и саобраћајно машинство / Energy and Transportation Engineering SP	501	дипломирани инжењер машинства за енергетско и саобраћајно машинство – 180 ECTS / Bachelor of Energy and Transportation Engineering – 180 ECTS	136
СП Мехатроника / Mechatronics SP	331	дипломирани инжењер машинства за мехатронику – 180 ECTS / Bachelor of Mechatronics – 180 ECTS	73
СП Индустријско инжењерство / Industrial Engineering SP	102	дипломирани инжењер машинства за индустријско инжењерство – 180 ECTS / Bachelor of Industrial Engineering – 180 ECTS	28
СП Заштита на раду / Occupational Safety SP	113	дипломирани инжењер машинства за заштиту на раду – 180 ECTS / Bachelor of Occupational Safety – 180 ECTS	21
Укупно / Total	1461	Укупно / Total	358

Модел 4 + 1 / Model 4 + 1			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Производно машинство / Production Engineering SP	321	дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – производно машинство / Bachelor of Mechanical Engineering – 240 ECTS – Production Engineering	40
СП Енергетско и саобраћајно машинство / Energy and Transportation Engineering SP	203	дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – енергетско и саобраћајно машинство / Bachelor of Mechanical Engineering – 240 ECTS – Energy and Transportation Engineering	13
СП Мехатроника / Mechatronics SP	423	дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – мехатроника / Bachelor of Mechanical Engineering – 240 ECTS – Mechatronics	46
СП Индустријско инжењерство / Industrial Engineering SP	79	дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – индустријско инжењерство / Bachelor of Mechanical Engineering – 240 ECTS – Industrial Engineering	0
СП Заштита на раду / Occupational Safety SP	64	дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – заштита на раду / Bachelor of Mechanical Engineering – 240 ECTS – Occupational Safety	0
Укупно / Total	1090	Укупно / Total	99
Свеукупно / Total	2551	Свеукупно / Total	457
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Производно машинство / Production Engineering SP	85	мастер производног машинства – 300 ECTS / Master of Production Engineering – 300 ECTS	12
СП Енергетско и саобраћајно машинство / Energy and Transportation Engineering SP	85	мастер енергетског и саобраћајног машинства – 300 ECTS / Master of Energy and Transportation Engineering – 300 ECTS;	14
СП Мехатроника / Mechatronics SP	37	мастер мехатронике – 300 ECTS / Master of Mechatronics – 300 ECTS;	7
СП Индустријско инжењерство / Industrial Engineering SP	36	мастер индустријског инжењерства – 300 ECTS / Master of Industrial Engineering – 300 ECTS	3
СП Заштита на раду / Occupational Safety SP	37	мастер заштите на раду – 300 ECTS / Master of Occupational Safety – 300 ECTS.	3
Укупно / Total	280	Укупно / Total	39
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
КСП Обновљиви извори енергије и еколошко инжењерство / Renewable Energy Sources and Environmental Engineering CSP	9	доктор техничких наука из области машинства, хемијског инжењерства, архитектуре и урбанизма, грађевинарства или електротехнике, зависно од специјалности кандидата и области у коју се кандидат усмјерава / Doctor of Sciences in the fields of mechanical engineering, chemical engineering, architecture and urbanism, civil engineering or electrical engineering, depending on the specialty of the candidate and the field of interest	0
Укупно / Total	9	Укупно / Total	0

Медицински факултет

Faculty of Medicine

Медицински факултет

Саве Мркаља 14, 78000 Бања Лука
+387 51 234 100, 215 454
www.med.unibl.org
info@med.unibl.org

Настанак и развој

Универзитет у Бањој Луци покренуо је иницијативу за оснивање Медицинског факултета још 1976. године, а циљ је било образовање стручњака са високом стручном спремом и стручним називом доктор медицине. Припреме су трајале скоро двије године, а Медицински факултет основан је 17. марта 1978. године, рјешењем Скупштине општине Бања Лука бр. 01-012-33/78. Републички секретаријат за образовање, науку, културу и физичку културу СР БиХ својим рјешењем UP-I-03-612/36 од 21. новембра 1978. године дао је дефинитивну сагласност за почетак рада Медицинског факултета. Факултет је започео са радом у згради Самоуправне интересне заједнице за запошљавање – СИЗ (данашњој згради Завода за запошљавање Републике Српске), гдје је био обезбијеђен простор за смјештај деканата и амфитеатар са 130 мјеста, док се практична настава одвијала на Технолошком факултету. Деканат, амфитеатар, студентска служба и поједини кабинети особља и данас се налазе на истој локацији, која је недавно проширена спајањем са просторима у оквиру исте зграде, а које је некада користио Урбанистички завод Републике Српске.

При оснивању је на Медицинском факултету било запослено 10 наставника (три редовна професора, три ванредна професора и четири доцента) те пет административних радника. У првој генерацији била су 152 студента, а прво предавање одржано је 15. новембра 1978. године. Медицински факултет је већ у првој деценији постигао значајан реноме, чему у прилог иде и податак да је крајем деведесетих година прошлог вијека међу укупно 1216 студената било више од 240 странаца, и то Сиријаца, Јордањаца, али и Швеђана, Грка и Нигеријаца.

Током 1979. године извршена је пренамјена и адаптација монтажних објеката бивше Дјечје болнице, потом адаптација и опремање амфитеатра у тадашњем Хигијенском заводу (данашњем Институту за јавно здравство Републике Српске), као и простора у оквиру Клиничко-болничког центра Бања Лука на старој локацији, гдје су доскора биле смјештене хируршке клинике. Тада је постигнут споразум о коришћењу амфитеатра у новоизграђеном Медицинском центру на Паприковцу, тј. у комплексу садашњег Универзитетског клиничког центра Републике Српске. Од 1989. године успјешно се изводи постдипломска и докторска настава из области основа научног истраживања и Смјера медицине рада, уз константну сарадњу са заводима и клиникама из града.

Faculty of Medicine

Save Mrkalja 14, 78 000 Banja Luka
+387 51 234 100, 215 454
www.med.unibl.org
info@med.unibl.org

Foundation and development

The University of Banja Luka started the initiative to establish the Faculty of Medicine as early as 1976, with a view to educating university degree experts holding the professional title of doctor of medicine. The preparations lasted for almost two years, and the Faculty of Medicine was established on 17 March 1978 by Decision No 01-012-33/78 of the Banja Luka Municipal Assembly. By its Decision UP-I-03-612/36 of 21 November 1978, the Republic Secretariat for Education, Science, Culture and Physical Education of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina gave its consent to the beginning of work of the Faculty of Medicine. The Faculty started operating in the building of the Self-Governing Employment Communities of Interest (current building of the Republic of Srpska Employment Bureau), where space was provided to accommodate the dean's office and a lecture hall with 130 seats, while practicals were taught at the Faculty of Technology. The dean's office, the lecture hall, the student administration office, and some staff offices are still on the same location, which was recently expanded after merging with the premises within the same building that was once used by the Urban Institute of the Republic of Srpska.

Upon the establishment of the Faculty, there were ten members of staff (three full professors, three associate professors, and four assistant professors) and five administrative workers employed. There were 152 students in the first class, and the first lecture was given on 15 November 1978. The Faculty of Medicine achieved a strong reputation already in the first decade, which is supported by the fact that at the end of the 1990s there were more than 240 foreigners among a total of 1,216 students. Those were Syrians, Jordanians, but also Swedes, Greeks, and Nigerians.

In 1979, the prefabricated buildings of the Children's Hospital were adapted for other purposes and thereafter the lecture hall in the then Hygienic Institute (today's Public Health Institute of the Republic of Srpska) was adapted and equipped, as well as the premises within the Clinical Hospital Centre in Banja Luka on the old location, where, until recently, surgical clinics were located. An agreement was then made on the use of the lecture hall in the newly built Medical Centre on Paprikovac Hill, that is, within the complex of the current University Clinical Centre of the Republic of Srpska. Since 1989, classes at postgraduate and doctoral studies have been successfully taught in the field of scientific research fun-

Већ су тада истраживања била у уској вези са истраживањима других чланица Универзитета, али и гигантима предратне индустрије, какав је био „Руди Чајавец" са својом „Медицинском електроником". Основне студије медицине до 1989/90. трајале су 5 година, а од 1990/91. продужене су на 6 година.

Пошто су се Студијски програм медицина и Студијски програм стоматологија, који је основан 1994. године, показали веома успјешнима, Медицински факултет је 1995. године покренуо иницијативу за оснивање Студијског програма фармација, и то на приједлог Универзитета у Бањој Луци. Овај студијски програм, са излазним профилом дипломирани фармацеут, основан је на Медицинском факултету Универзитета у Бањој Луци рјешењем Министарства образовања, науке и културе Републике Српске од 17. јула 1995. године бр. УП-02-07/95, а настава на њему почела је академске 1995/96. године. Постдипломске студије под називом Биомедицинска истраживања покренуте су 1996. године. Медицински факултет је 2007. године покренуо иницијативу за оснивање Студијског програма здравствена њега, са излазним профилом дипломирани медицинар здравствене његе, што је и остварено на основу одлуке Министарства просвјете и културе Републике Српске (дозвола за рад бр. 07.23/602-3900/09). Настава на овом студијском програму почела је академске 2007/08. године. Медицински факултет у оквиру свога рада организује и обавља наставни и научноистраживачки рад, чиме се омогућује образовање и усавршавање стручњака из различитих области медицинских наука, што укључује и стицање стручног степена специјалисте или научног степена доктора медицинских наука. Организује и обавља научноистраживачки рад за стицање стручног степена специјалисте, те научног степена доктора медицинских наука.

На Медицинском факултету настава се одвија у сједишту, гдје се налази и деканат, као и у просторијама студијских програма Фармација и Дентална медицина у кампусу Универзитета. У главној згради се налазе амфитеатар и неколико семинарских сала намијењених теоретској настави, као и практикуми за практичну наставу. Важно је напоменути да је од 2019. до 2024. године извршена реконструкција ове зграде и по најсавременијим стандардима је опремљено пет практикума за извођење практичне наставе из скоро свих претклиничких предмета. То су практикуми за Патолошку физиологију, Хистологију, Анатомију, Микробиологију и Физиологију. Поред ових простора, настава, претежно њен клинички дио, изводи се и у просторијама више од 20 наставних база Медицинског факултета, а то су уједно све важније медицинске установе на подручју града Бање Луке (УКЦ, Дом здравља, Институт за јавно здравље, Институт „Др Мирослав Зотовић" и многи други). Све наставне базе посједују модерне учионичке капацитете за теоретску наставу (амфитеатре и учионице) и најсавременије ординације, сале за клиничке интервенције и кабинете за практичну наставу. Исто тако, због значајног повећања броја студената у посљедњих неколико година, Медицинском факултету су на располагању учионички простори других организационих јединица Универзитета, а посебно простори Факултета политичких наука и Факултета физичког васпитања и спорта. У будућности се планира проширење наставних капацитета у бивше просторије Шумарског факултета, које су одлуком Сената додијељене Медицинском факултету.

На овом се факултету усавршавају и развијају методе научноистраживачког рада, организује системско праћење стручних и научних достигнућа те припремају кадрови за самосталан стручни и научноистраживачки рад. Факултет организује и обавља стално стручно усавршавање кадрова у области здравства, и то у складу са савременим достигнућима из те области, а посебно се бави подизањем и усавршавањем научно-наставног подмлатка у складу са реформом високог образовања, те учествује у

damentals and the study course of occupational medicine, with constant cooperation with institutes and clinics from the city. Even then, the research was closely related to the research of other members of the University, as well as the flagships of the pre-WWII industrial production, such as the Rudi Čajavec Company with its Medical Electronics. Up until 1989/90, undergraduate studies lasted for 5 years, while as of 1990/91 they were extended to six years.

As the Study Programme of Medicine and the Study Programme of Dentistry, which was established in 1994, proved to be very successful, in 1995 the Faculty of Medicine initiated the establishment of the Study Programme of Pharmacy. At the proposal of the University of Banja Luka, this study programme was established at the Faculty of Medicine of the University of Banja Luka on 17 July 1995 by Decision No UP-02-07/95 of the Republic of Srpska Ministry of Education, Science and Culture for the profile of Master of Pharmacy, and classes at this study programme started in the academic year 1995/96. Postgraduate studies entitled Biomedical Research were initiated in 1996. In 2007, the Faculty of Medicine initiated the establishment of the Study Programme of Health Care and Nursing by the Decision of the Republic of Srpska Ministry of Education and Culture (operating license no 07.23/602-3900/09) to educate students for the profile of Bachelor of Health Care and Nursing. Classes at this study programme started in the academic year 2007/08. As part of its activities, the Faculty of Medicine organises and delivers classes and performs scientific research in order to educate and provide professional development to graduates and postgraduates in medical sciences for acquiring the professional title of medical specialist and the academic degree of doctor of medical sciences. It organises and performs scientific research for acquiring the professional title of medical specialist, and academic degree of doctor of medical sciences.

At the Faculty of Medicine, classes are taught at the seat of the Faculty, where the dean's office is, as well as on the premises of the Study Programmes of Pharmacy and Dental Medicine, located on the new campus of the University. The principal building accommodates an amphitheatre and several seminar rooms intended for theoretical classes, along with laboratories for practical classes. It should be highlighted that the building underwent reconstruction in the period of 2019-2024, resulting in five laboratories for practical classes concerning every single pre-clinical course unit having been equipped with state-of-the-art technology. The aforementioned course units are as follows: Pathological Physiology, Histology, Anatomy, Microbiology, and Physiology. In addition, classes, predominantly from clinical course units, are taught on the premises of more than twenty facilities that serve as education bases of the Faculty of Medicine, that is, on the premises of the prominent medical institutions in the territory of Banja Luka, such as the University Clinical Centre, the Community Health Centre, Institute for Public Health, the 'Dr Miroslav Zotovic' Institute and the like. Every single of the bases in question is equipped with modern-looking classrooms for theoretical classes, including amphitheatres, and with infirmaries, theatres for clinical interventions, and laboratories for practical classes fulfilling the highest quality standards. Furthermore, due to a significant increase in the number of students over the past several years, the Faculty has at its disposal facilities of other member units of the University, in the first place the Faculty of Political Science and the Faculty of Physical Education and Sports. Finally, the former premises of the Faculty of Forestry have been allocated to the Faculty by a decision of the Senate, to be used for the expansion of teaching facilities in the future.

The Faculty of Medicine perfects and develops the methods of scientific research, organises systemic monitoring of professional and scientific achievements, and prepares the staff for independent work in their respective professions and scientific research. The Faculty organises and provides continuing professional development for healthcare staff to keep abreast of modern de-

Дани клиничке фармакологије 2024.

The 2024 Days of Clinical Pharmacology

Конференција декана медицинских факултета посвећена породичној медицини

The conference of medical faculties deans dedicated to family medicine

Отварање Иновационог центра за међународни трансфер технологија у биомедицини на Медицинском факултету Универзитета у Бањој Луци

Opening of the Innovation Centre for International Transfer of Technologies in Biomedicine at the Faculty of Medicine of the University of Banja Luka

Промоција дипломираних доктора медицине

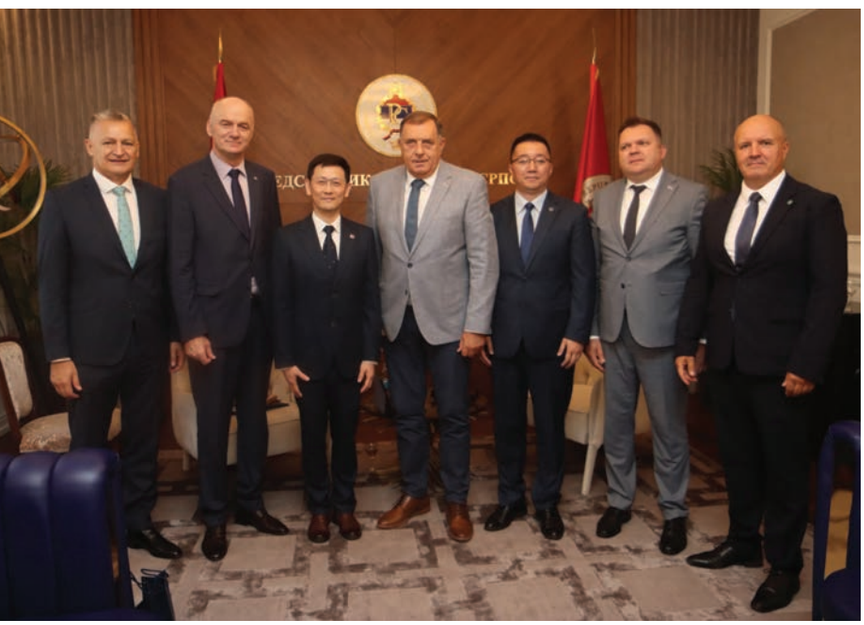
Promotion of graduate doctors of medicine

Свечана академија поводом обиљежавања 45. година Медицинског факултета

45th anniversary ceremony of the Faculty of Medicine

Састанак са предсједником Републике Српске Милорадом Додиком поводом међународног трансфера технологија у биомедицини на Медицинском факултету

Meeting with Milorad Dodik, President of the Republic of Srpska, on the occasion of the international transfer of technologies in biomedicine at the Faculty of Medicine

Студенти на практичној настави

Students in practical classes

научноистраживачким пројектима из свих медицинских дисциплина. Учесник је пројекта реформе медицинских факултета у БиХ у складу са Болоњском декларацијом и Европском реформом високог образовања.

Медицински факултет успјешно обавља све дјелатности повјерене високом образовању, па се тако, поред наставе и науке, бави и стручном дјелатношћу те на тај начин служи широкој популацији. Стручна пракса се обавља кроз дјелатност „Медицинског специјалистичког центра" (специјализована клиничка медицина) и дјелатност „Денталне клинике" (специјализована дентална медицина/стоматологија). „Медицински специјалистички центар" Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци почео је са радом 1. 4. 2019. године. Центар представља организациону јединицу Медицинског факултета, у којем услуге пружају наставници Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци и специјалисти запослени у наставним базама Медицинског факултета. Примарни циљ „Центра" јесте лијечење пацијената, као и едукација студената, стога је Центар доступан свим грађанима, а љекари су доценти, ванредни и редовни професори запослени на Медицинском факултету. У оквиру Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци са великим успјехом послује Специјалистички центар „Дентална клиника". То је уједно најсавременији и најопремљенији центар те врсте у Републици Српској, чији је циљ пружање денталних услуга и едукација стручног кадра из свих области стоматологије.

Функцију декана Медицинског факултета обављали су: проф. др Димитрије Милетић (1978–1982), проф. др Бранко Пикула (1982–1987), проф. др Мустафа Сефић (1987–1991), проф. др Илија Зубовић (1991–1993), проф. др Љиљана Хотић Човичковић (1993–1999), проф. др Душан Шушчевић (1999–2003), проф. др Слободан Билбија (2003–2008), проф. др Зденка Кривокућа (2008–2012), проф. др Милан Скробић (2012–2016) и проф. др Ранко Шкрбић (2016–).

Студенти и запослени

Медицински факултет је, према Закону о универзитету, изводио наставу на три одсјека и на три нивоа студија. Основне (дипломске) студије уписала су 7942 студента, а успјешно их је завршило 3366 студената. На одсјеку Медицина уписано је 6090 студената, а звање доктора медицине стекла су 2324 студента. Од 1050 студената уписаних на одсјек Стоматологија, звање доктора стоматологије стекло је њих 535. Звање дипломираног фармацеута стекло је 507 од 802 студента уписана на одсјек Фармација.

Магистарске студије је завршило 287 од 828 уписаних студената. Звање магистра медицинских наука на одсјеку Медицина стекла су 264 од 775 уписаних студената. На одсјек Стоматологија уписан је 41 студент, а од тог је броја звање магистра стоматолошких наука стекао 21 студент. Од 12 студената уписаних на одсјек Фармација звање магистра фармацеутских наука стекла су два студента.

Израда докторске дисертације одобрена је за 283 студента, а 155 студената је успјешно одбранило докторску дисертацију. Звање доктора медицинских наука, на одсјеку Медицина, стекла су 134 студента, звање доктора стоматолошких наука, на одсјеку Стоматологија, стекло је 18, док су звање доктора фармацеутских наука, на одсјеку Фармација, стекла три студента.

При његовом оснивању, на Медицинском факултету било је запослено десет наставника (три редовна професора, три ванредна професора и четири доцента) те пет административних радника.

Визија развоја

Медицински факултет Универзитета у Бањој Луци од свог настанка до данас убрзано се развијао, крећу-

velopments in the field and it is especially engaged in hiring and professional development of junior academic staff, in line with the Higher Education Reform. It also takes part in research projects in all medical disciplines. It participates in the project of reforming faculties of medicine in Bosnia and Herzegovina in line with the Bologna Declaration and the European Higher Education Reform.

The Faculty of Medicine proves successful in every activity within the domain of higher education, where, apart from education and scientific research, it offers professional services, thus serving a wider community. These services are provided in the Medical Specialist Centre (specialised clinical medicine) and in the Dental Clinic (specialised dental medicine). The former started its operation on 1 April 2019, representing an organisational unit of the Faculty, in which services are provided by the academic staff. Its primary goal is the treatment of patients, as well as education of students, which makes it available to general public. The latter is the best equipped centre of the kind in the Republic of Srpska, whose goal is to provide dental services to patients and professional training to staff from all branches of dental medicine.

The former deans of the Faculty of Medicine are: prof. Dimitrije Miletić, PhD (1978–1982), prof. Branko Pikula, PhD (1982–1987), prof. Mustafa Sefić, PhD (1987–1991), prof. Ilija Zubović, PhD (1991–1993), prof. Ljiljana Hotić Čovičković, PhD (1993–1999), prof. Dušan Šuščević, PhD (1999–2003), prof. Slobodan Bilbija, PhD (2003–2008), prof. Zdenka Krivokuća, PhD (2008–2012), prof. Milan Skrobić, PhD (2012–2016) and the current dean of the Faculty is prof. Ranko Škrbić, PhD (2016–).

Students and employees

Under the Law on Universities, the Faculty of Medicine offered classes in three departments, in all three study cycles. A total of 7942 students enrolled undergraduate studies, 3366 of whom successfully completed their studies. A total of 6090 students enrolled the Department of Medicine, 2324 of whom attained the degree of Doctor of Medicine. Of the 1050 student enrolled in the Department of Dentistry, 535 attained the degree of Doctor of Dentistry. The degree of Bachelor of Pharmacy was awarded to 507 out of the 802 students enrolled in the Department of Pharmacy.

A total of 828 students enrolled postgraduate studies, 287 of whom graduated. The title of Master of Medical Sciences at the Department of Medicine was awarded to 264 students, of the 775 who enrolled. At the Department of Dentistry, 41 students enrolled and 21 attained the degree of Master of Dental Sciences. Of the 12 students who enrolled in the Department of Pharmacy, two student attained the degree of Master of Pharmaceutical Sciences.

Doctoral theses were approved for 283 candidates, 155 of whom successfully defended their dissertations. The title of Doctor of Medical Sciences at the Department of Medicine was awarded to 134 candidates, Doctor of Dental Sciences at the Department of Dentistry to 18 candidates, and Doctor of Pharmaceutical Sciences at the Department of Pharmacy to three candidates.

When established, the Faculty of Medicine had ten professors (three full professor, three associate professors and four assistant professors), and five administrative staff.

Vision of development

Since its establishment, the Faculty of Medicine of the University of Banja Luka has been developing rapidly and has launched new study programmes. That is to say, in addition to Medicine, Dentistry, Pharmacy and Health Care and Nursing, new study programmes have been licensed: Midwifery, Physiotherapy, Radiological Technology, Nursing, Sanitary Engineering, Medical Laboratory Diagnostics, Master of Health Studies and a new study course of the Master of Health Studies – Child

Дио практичне наставе студенти обављају у лабораторијама

Some practical classes are taught in laboratories

Наставне активности студената Медицинског факултета

Teaching activities of the students of the Faculty of Medicine

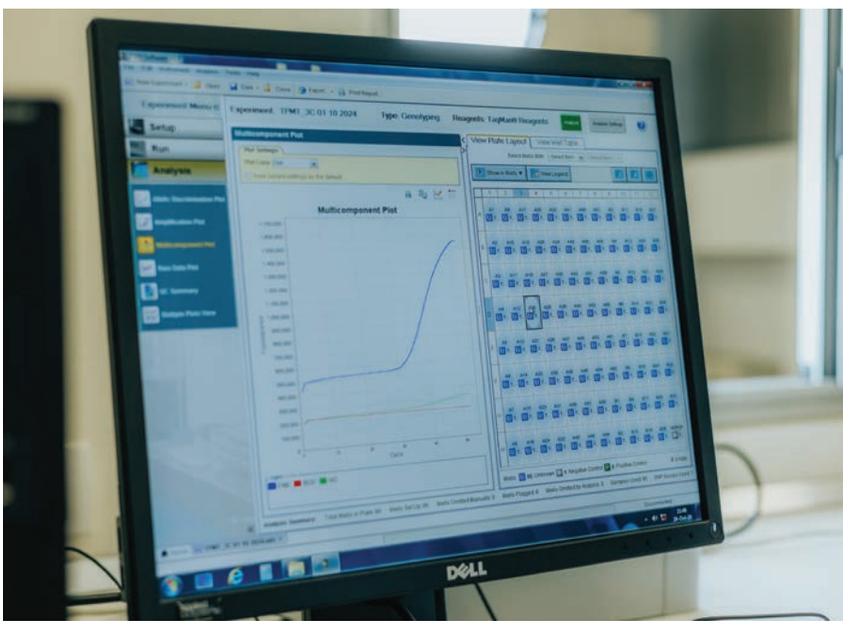
Радне активности у Центру за биомедицинска истраживања Медицинског факултета

Working activities at the Centre for Biomedical Research of the Faculty of Medicine

ћи се у смјеру покретања нових студијских програма. Наиме, поред Медицине, Стоматологије, Фармације и Здравствене његе, лиценцирани су и нови студијски програми: Бабиштво, Физиотерапија, Радиолошка технологија, Сестринство, Санитарно инжењерство, Медицинско-лабораторијска дијагностика, Мастер здравствених студија и ново усмјерење Мастера здравствених студија – Ментално здравље дјеце и младих. Тако Медицински факултет има сва три циклуса студија: интегрисане студије медицине, стоматологије, фармације; основне студије студијског програма Здравствена њега – сестринство, други циклус студија – Мастер здравствених студија, као и трећи циклус студија – Биомедицинске науке. У овај вид послиједипломског образовања укључен је и значајан број позивних предавача, гостујућих професора из земље и иностранства, па су се тако стекли услови да се студенти упознају са новинама и савременим трендовима у медицини. Посљедњих неколико година факултет је значајну пажњу посветио проширењу просторних капацитета, техничком опремању и кадровском оспособљавању, како би се омогућило пружање савремених стручних знања.

Посебно треба издвојити савремени кабинет клиничких вјештина, гдје студенти имају прилику да на роботизованим моделима вјежбају и овладају практичним вјештинама, неопходним за клинички рад, те дигитализовани пакет „Анатом–Е", који студентима омогућава да на савремен и иновативан начин уче грађу и структуру човјека.

Поред наведеног, значајна средства уложена су и у опремање лабораторија и кабинета на студијским програмима Медицина и Фармација. Отворена је и савремено опремљена „Дентална клиника", специјалистички центар који, осим што пружа свеобухватан спектар различитих клиничких стоматолошких услуга, омогућава студентима и специјализантима савремену клиничку праксу.

Са радом је 1. априла 2019. године почео и „Медицински специјалистички центар" Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци. Центар представља организациону јединицу Медицинског факултета, а у њему услуге пружају наставници Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци и специјалисти запослени у наставним базама Медицинског факултета.

Захваљујући реконструкцији и опремању Универзитетског клиничког центра Републике Српске, Медицински факултет је у прилици да својим наставницима, сарадницима и студентима омогући учење и практичан рад у најмодернијим условима.

Уз подршку Владе Републике Српске и донације Европске инвестиционе банке, ради се на пројектовању новог медицинског кампуса на локацији Паприковац. Предвиђено је да у саставу тог кампуса, поред централне зграде Медицинског факултета, буду и зграда Центра за биомедицинска истраживања, Медицинске школе Бања Лука те зграда Здравствених студија. Тим просторним обједињавањем обезбиједиће се бољи услови за учење и научноистраживачки рад.

Мисија развоја Медицинског факултета је унапређење учења кроз наставу и научноистраживачки рад и примјена наученог у сваком погледу. Визија развоја факултета се темељи на идеји окупљања наставника, студената, алумниста и особља, са циљем да се понуди научноистраживачки рад и образовање највишег нивоа и у складу са најбољим праксама и свјетским стандардима. Свакако, тежња је да се наведено уради на начин да буде од користи друштву како на локалном тако и на регионалном, националном и глобалном нивоу, полазећи од дугогодишње традиције факултета и Универзитета, у којој се независно учење и академска слобода подразумијевају, уз његовање културе у којој иновације и сарадња играју важну улогу.

Медицински факултет посвећен је давању једнаких могућности, омогућавању инклузивности и пружању подршке особљу, истовремено се бринући и о добробити студената, омогућавајући најбољим студентима и особљу да напредују.

and Youth Mental Health. Thus, the Faculty of Medicine offers all three cycles of studies: integrated studies of Medicine, Dentistry and Pharmacy; undergraduate studies of the Study Programme of Health Care and Nursing, the second cycle of studies - Master of Health Studies, as well as the third cycle of studies - Biomedical Sciences. A significant number of lecturers invited and visiting professors from the country and abroad are included in this type of postgraduate education, thus the conditions have been created for students to get introduced to the novelties and contemporary trends in medicine. In the last few years, the Faculty has paid significant attention to the expansion of premises, to purchasing technical equipment, and to staff training, in order to enable the provision of contemporary expertise.

A special reference should be made regarding the state-of-the-art laboratory for clinical skills, where students have an opportunity to practice on robotised models and master the practical skills needed for clinical work, as well as the 'Anatom-E' digitalised package which allows students to study the physique and structure of the human body in a modern and innovative way.

In addition, significant funds have been invested in equipping laboratories and cabinets in the study programmes of Medicine and Pharmacy. The modernly equipped 'Dental Clinic', a specialist centre which, in addition to providing an overall range of different clinical dental services, provides students and residents with modern clinical practice, has also been opened.

On 1 April 2019, the Medical Specialist Centre of the Medical Faculty of the University of Banja Luka started operating. The Centre is an organisational unit of the Faculty of Medicine, in which services are provided by professors of the Faculty of Medicine of the University of Banja Luka and specialists employed in the teaching bases of the Faculty of Medicine. The primary goal of the Centre is the treatment of patients, as well as the education of students.

Owing to the reconstruction and equipping of the University Clinical Centre of the Republic of Srpska, the Faculty of Medicine enables its professors, teaching assistants, and students to study and practice in the most modern conditions.

With the support of the Government of the Republic of Srpska and a donation from the European Investment Bank, a new medical campus on Paprikovac Hill is planned. Apart from the central building of the Faculty of Medicine, the plan is that the building of the Biomedical Research Centre, Medical School in Banja Luka and the building of Health Studies be on this campus. This merging into one space will provide better conditions for studying and scientific research.

The Faculty of Medicine is on a mission to improve studying through classes, scientific research, and application of knowledge in every single aspect. The vision of development is centred around gathering the academic staff, students, and alumni in one place, with a view to offering the highest quality research and education, in line with the academic standards and practices accepted worldwide. The intention of the management of the Faculty is to implement the aforementioned goals in such a way that the benefits are felt across all spheres of society, both in the country and abroad, given the years-long tradition of the Faculty, which implies academic freedom and independence and which nurtures the culture of innovation and cooperation.

The Faculty of Medicine is dedicated to providing equal opportunities, enabling inclusivity, and offering assistance to its staff, taking care, at the same time, of the welfare of students, awarding the most successful individuals among the students and the staff with an opportunity to get promoted.

Медицински факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Medicine,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	46
Ванредни професор / Associate Professor	52
Доцент / Assistant Professor	58
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	
Укупно / Total	156
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	30
Асистент / Teaching Assistant	13
Укупно / Total	43
Свеукупно / Combined	199
Лаборант / Laboratory Technician	11
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	121

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Медицина / Medicine SP	2626	доктор медицине / Doctor of Medicine – 360 ECTS	830
СП Стоматологија / Dentistry SP	757	доктор стоматологије / Doctor of Dentistry – 360 ECTS	307
СП Дентална медицина / Dental Medicine SP	416	доктор денталне медицине / Doctor of Dental Medicine – 360 ECTS	2
СП Фармација / Pharmacy SP	1024	мастер фармације / Master of Pharmacy – 300 ECTS	548
СП Здравствена њега / Health Care and Nursing SP	770	дипломирани медицинар здравствене његе / Bachelor of Health Care and Nursing – 240 ECTS	258
		дипломирани медицинар здравствене његе – радиолошки технолог / Bachelor of Health Care and Nursing – Radiologic Technologist – 240 ECTS	0
СП Бабиштво / Midwifery SP	123	дипломирана бабица / Bachelor of Midwifery – 240 ECTS	8
СП Физиотерапија / Physiotherapy SP	247	дипломирани физиотерапеут / Bachelor of Physiotherapy – 240 ECTS	22
СП Радиолошка технологија / Radiological Technology	323	дипломирани радиолошки технолог / Bachelor of Radiological Technology – Radiologic Technologist – 240 ECTS	35

СП Медицинско-лабораторијска дијагностика / Medical Laboratory Diagnostics SP	217	дипломирани медицинско-лабораторијски технолог / Bachelor of Medical Laboratory Diagnostics – Medical Laboratory Technologist – 240 ECTS	37
СП Сестринство / Nursing SP	127	дипломирана медицинска сестра / Bachelor of Nursing – Nurse – 240 ECTS	3
СП Санитарно инжењерство / Sanitary Engineering SP	141	дипломирани санитарни инжењер / Bachelor of Sanitary Engineering – Sanitary Engineer – 240 ECTS	16
Укупно / Total	6771	Укупно / Total	2066
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Мастер здравствених студија: / Master of Health Studies			
Модул здравствена њега / Health Care and Nursing module	82	мастер здравствене његе / Master of Health Care and Nursing	28
Модул радиолошка технологија / Radiological Technology module	26	мастер радиолошке технологије / Master of Radiological Technology	1
Модул ментално здравље дјеце и омладине / Child and Youth Mental Health module	13	мастер ментално здравље дјеце и омладине / Master of Health Studies – Child and Youth Mental Health	1
Усмјерење физиотерапија / Physiotherapy course	18	мастер здравствених студија усмјерење физиотерапија / Master of Health Studies – Physiotherapy course	
Мастер медицинско-лабораторијске дијагностике / Master of Medical Laboratory Diagnostics	15	мастер медицинско-лабораторијске дијагностике / Master of Medical Laboratory Diagnostics	
Укупно / Total	154	Укупно / Total	30
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Биомедицинске науке / Biomedical Sciences SP	397	доктор медицинских наука / Doctor of Medical Sciences	13
		доктор биомедицинских наука / Doctor of Biomedical Sciences	3
		доктор стоматолошких наука / Doctor of Dental Sciences	3
		доктор фармацеутских наука / Doctor of Pharmaceutical Sciences	2
		доктор здравствених наука / Doctor of Health Sciences	4
Укупно / Total	397	Укупно / Total	25

Пољопривредни факултет

Faculty of Agriculture

Пољопривредни факултет

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 312 390
www.agro.unibl.org
info@agro.unibl.org

Настанак и развој

Формирању Пољопривредног факултета у Бањој Луци, 1992. године, претходио је развој већег броја научних и образовних институција из области пољопривреде на овом простору. Формално образовање кадрова из области пољопривреде на овим просторима започело је још 1923. године, оснивањем средње пољопривредне школе у Бањој Луци, која ради и данас. Одлуком Владе НР Босне и Херцеговине 1947. године у Бањој Луци је формиран Пољопривредни завод, који је прошао више трансформација у развоју, а 1996. године прерастао у Пољопривредни институт Републике Српске.

Прва високообразовна институција из области пољопривреде у Бањој Луци, Виша пољопривредна школа, основана је посебним законом 1960. године („Службени лист НР БиХ", број 28/1960), а почела је са радом 1961. године. Ова школа радила је у згради смјештеној на мјесту данашњег Пољопривредног института Републике Српске, све до разорног земљотреса који је погодио Бању Луку у октобру 1969. године. Иако је имала квалитетан наставни и стручни кадар и све услове да се развије у институцију факултетског ранга, ова школа престала је са радом школске 1972/73. године, а школовање високообразованих стручњака из области пољопривреде наставило се на пољопривредним факултетима у Сарајеву, Загребу, Београду, Осијеку, Новом Саду и на другим факултетима тадашње СФРЈ.

Објекат у којем је до свог гашења радила Виша пољопривредна школа био је поклон САП Војводина Бањој Луци, а касније ће доћи до формирања првог кампуса Универзитета – тада су у овој згради били смјештени Машински и Технолошки факултет Универзитета у Бањој Луци.

Иницијатива за формирање Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци коначно је одобрена на Научно-наставном вијећу Универзитета, почетком 1991. године, а званично покренута конституисањем Организационог одбора. На сједници Научно-наставног вијећа Универзитета у Бањој Луци, одржаној 27. фебруара 1992. године, усвојен је Елаборат о оснивању Пољопривредног факултета и, заједно са Одлуком о утврђивању приједлога Елабората о друштвено-економској оправданости оснивања Пољопривредног факултета у Бањој Луци, прослијеђен је на усвајање Скупштини Српске Републике Босне и Херцеговине. Одлука о прихва-

Faculty of Agriculture

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 312 390
www.agro.unibl.org
info@agro.unibl.org

Foundation and development

The establishment of the Faculty of Agriculture in Banja Luka in 1992 was preceded by the development of a number of scientific and educational institutions from the field of agriculture in this area. The formal education of professionals in the field started as early as in 1923 by establishment of the Vocational Agricultural School, which is still in operation today. In 1947, the Agricultural Department was established in Banja Luka by the Decision of the Government of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina, which underwent several transformations in development, and in 1996 grew into the Agricultural Institute of the Republic of Srpska.

The first institution of higher education in Banja Luka, the College of Agriculture, was established by a special law in 1960 (Official Gazette of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina, No 28/1960), and began operating in 1961. This college operated in a building located on the site of the present-day Institute for Agriculture of the Republic of Srpska up until the devastating earthquake of October 1969. Even though it employed highly qualified academic and professional staff and had all the prerequisites to develop into a high-ranking institution, it stopped operating in the academic year 1972/73, with the students continuing their education at the respective higher-education institutions in Sarajevo, Zagreb, Belgrade, Osijek, Novi Sad, and other cities in the former Yugoslavia.

The building in which the College of Agriculture operated was a gift from the Autonomous Province of Vojvodina to Banja Luka, which later developed into the original campus of the University of Banja Luka, housing the Faculty of Mechanical Engineering and the Faculty of Technology.

The initiative to establish the Faculty of Agriculture of the University of Banja Luka was finally approved by the Academic Council of the University at the beginning of 1991 and officially launched by the constitution of the Organising Committee. At the session of the Academic Council of the University of Banja Luka, held on 27 February 1992, the Study on the Establishment of the Faculty of Agriculture was adopted and, together with the Decision on Proposal of the Feasibility Study of the Establishment of the Faculty of Agriculture in Banja Luka, forwarded to the Assembly of the Serb Republic of Bosnia and Herzegovina. The decision was made at the ses-

тању овог приједлога донесена је на засједању Предсједништва Српске Републике Босне и Херцеговине 1. августа 1992. године.

Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци почео је са радом 10. октобра 1992. године, а тај дан се обиљежава као Дан факултета. Пољопривредни факултет је у моменту оснивања имао пет запослених наставника (један редовни професор, један ванредни професор и три доцента) и четири сарадника (по два виша асистента и асистента) и десет запослених из реда административног особља.

Факултет је почео да ради у поменутој згради бивше Више пољопривредне школе, а 2005. године се преселио на нову локацију, у Универзитетски град (простор бивше касарне „Рајко Балаћ"), гдје се и сада налази. Наставно-научно вијеће Универзитета у Бањој Луци је 19. јула 2004. године усвојило Одлуку којом се прихвата Извјештај Комисије за расподјелу простора којом је Пољопривредном факултету додијељена зграда укупне површине 3560 m^2 са спратношћу По + П + 2, у којој се данас налазе учионице, канцеларије, библиотека, рачунарски центар и кабинет, затим приземни објекат укупне површине 650 m^2, у коме се данас налази лабораторијски комплекс, те некадашњи осматрачки торањ, у коме је данас изграђен полигон за аква-културу. Поред објеката, факултету је додијељен и дио земљишта око зграде на којем се данас налазе изграђени стакленик укупне површине 360 m^2 и два мрежаника по 100 m^2, као и спортски терен. Факултет је 2016. године од Владе Републике Српске, на основу концесионог уговора, добио на коришћење 50 ха пољопривредног земљишта на подручју општине Лакташи, на којем је успостављен Експериментално-едукациони центар Пољопривредног факултета, као експериментални полигон и наставна база факултета.

Настава на Пољопривредном факултету под руковођењем првог декана, проф. др Петра Дурмана, почела је академске 1992/93. године уписом прве генерације студената. Осим што се ослањао на властити наставни кадар, у ратним и првим поратним годинама, наставни процес на факултету се одвијао захваљујући ангажовању гостујућих наставника и сарадника, који су били запослени у другим институцијама. Пуну подршку организовању наставног процеса у том тренутку факултет је имао искључиво у Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду. У наставном процесу, са избором на факултету, односно на Универзитету у Бањој Луци, учествовала је и већина тада запослених магистара и доктора наука са Пољопривредног института у Бањој Луци.

Од оснивања, академске 1992/93. године, па све до академске 1999/2000, факултет је радио са једним студијским програмом, то јест као општи смјер у трајању од четири године студија, са излазним профилом дипломирани инжењер пољопривреде. Од академске 2000/01. године на првом циклусу студија формирана су три одсјека: Ратарско-повртарски, Воћарско-виноградарски и Сточарски, те је након завршетка студија, уз звање дипломираног инжењера пољопривреде, додата и назнака одсјека који је кандидат завршио. Академске 2006/07. године наставни процес на факултету је реорганизован према принципима Болоњске декларације и успостављена су три студијска програма на првом циклусу студија са више усмјерења (Анимална производња са усмјерењем Зоотехника, Аграрна економија и рурални развој са истоименим усмјерењем, те Биљна производња, са усмјерењима Ратарство и повртарство, Хортикултура, Заштита биљака и Воћарство и виноградарство). Завршетком студија првог циклуса у трајању од три године кандидат стиче звање дипломираног инжењера пољопривреде одговарајућег студијског програма и усмјерења са 180 ECTS.

Настава на постдипломским магистарским студијама на факултету почела је академске 1999/2000. године, а њиховим завршетком кандидат је стицао

sion of the Presidency of the Serbian Republic of Bosnia and Herzegovina on 1 August 1992.

The Faculty of Agriculture of the University of Banja Luka started operating on 10 October 1992, and that day is marked as the Day of the Faculty. At the moment of its establishment, there were nine members of academic staff (one full professor, one associate professor, three assistant professors, two senior teaching assistants, and two teaching assistants) and ten administrative services workers employed. The Faculty started operating in the building of the former College of Agriculture, and moved in 2005 to a new location, to the University Campus (the area of the former 'Rajko Balać' military barracks), where it is still located. On 19 July 2004, the academic council of the University of Banja Luka adopted the Decision on accepting the Report of the Commission for distribution of space, by which the Faculty of Agriculture was allocated a facility of the surface of 3,560 m^2, featuring the layout of basement+ground floor+2 floors, housing classrooms, offices, a library, and a computer centre, and a single-storey building of 650 m^2, where the laboratories are, along with an observation tower, accommodating an aquaculture test range. Apart from these facilities, the Faculty was also allocated a stretch of land around the central facility, upon which a greenhouse of 360 m^2 and two nurseries, each 100 m^2 are built, along with a sports court. In 2016, the Faculty got from the Government of the Republic of Srpska, under a concession agreement, 50 ha of agricultural land for use in the municipality of Laktaši, where the Experimental- Educational Centre of the Faculty of Agriculture was established.

Under the leadership of prof. Petar Durman, PhD, the classes at the Faculty of Agriculture, which, at the time, offered only the General Study Course, began in the academic year 1992/93, when the first class of students was admitted. In addition to relying on its own teaching staff during the 1992-1995 civil war in Bosnia and Herzegovina and a short period following it the teaching process was carried out thanks to the engagement of visiting professors who were employed with other institutions. The full and undivided support, though, was provided only by the Faculty of Agriculture in Novi Sad, with the majority of the then master and PhD degree holders being employed at the Institute of Agriculture in Banja Luka, elected as members of academic staff at the Faculty, that is, the University, taking part in the teaching process as well.

Ever since the establishment in the academic 1992/93, all the way through the academic 1999/2000, the Faculty featured one four-year study course, producing the academic profile of BA in agricultural engineering. In 2001, there were three departments established at the Faculty, organising first-cycle studies: Farming and Vegetable Crops, Fruit and Vine Growing, and Cattle Breeding, resulting in this specific designation of the respective department being awarded along with the title of agricultural engineer. In the academic year 2006/07, the teaching process at the Faculty was reorganised according to the principles of the Bologna Declaration and three study programmes were established at the first and cycle of studies offering multiple study courses (Animal Production with the study course of Zootechnics, Agricultural Economics and Rural Development featuring the study course of the same title, and Plant Production, with the study courses of Farming and Gardening, Horticulture, Plant Protection, and Fruit and Vine Growing. These three-year studies provide one with a BA degree in agricultural engineering of the respective study programme and course (180 ECTS).

Postgraduate studies at the Faculty, producing an MSc degree in agricultural science, started in the academic year 1999/2000. The second-cycle studies, following the principles of the Bologna Declaration, was organised for the first time in the academic year 2007/2008, with the study programme of Agricultural Economics and Rural Development pioneering two-year master's degree studies at the study course of Agri-

звање магистра пољопривредних наука. Други циклус студија према болоњским принципима на факултету је први пут организован академске 2007/08. године, отварањем двогодишњих мастер студија на студијском програму Аграрна економија и рурални развој, за усмјерење Агробизнис, да би потом заживио и на другим студијским програмима са одговарајућим усмјерењима (Анимална производња са усмјерењима Безбједност хране анималног поријекла у ланцу пољопривредне производње и Сточарство, Биљне науке са усмјерењима Ратарство, Повртарство, Воћарство, Виноградарство и винарство, Заштита биљака, Украсне биљке и хортикултурно уређење простора, Технологија биљних производа и Управљање земљиштем и водом).

До преласка на болоњски систем образовања, научни степен и звање доктора пољопривредних наука на факултету стицали су се одбраном докторске дисертације након завршених магистарских студија из области пољопривреде или сродних наука. Трећи циклус студија према болоњским принципима, то јест докторске академске студије у трајању од три године, успостављен је од академске 2012/13. године, а њиховим завршетком кандидат стиче звање доктора пољопривредних наука из одговарајуће научне области.

Године 2003. на Пољопривредном факултету основани су први научноистраживачки институти: Институт за воћарство, виноградарство и хортикултуру, Институт за агроекологију и земљиште, Институт за сточарство, Институт за ратарство и повртарство и Институт за економику пољопривреде, као основа за ефикасније бављење научноистраживачким радом. Неки институти су се касније спајали и раздвајали, а данас су научни сарадници запослени на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци распоређени у шест истраживачко-развојних института, и то: Институт за ратарство, Институт за агроекологију и земљиште, Институт за хортикултуру, Институт за сточарство, Институт за репродукцију домаћих животиња и Институт за економику пољопривреде и рурални развој. У оквиру института спроводе се наставне, научне и стручне дјелатности кроз 17 лабораторија. Од 2019. године Лабораторија за сертификацију садног материјала и расада хортикултурних биљака (данас Дијагностички центар) акредитовала је методе по стандарду ISO17025 из области дијагностике фитопаразитских нематода и фитоплазми и представља први облик ове акредитације на Универзитету.

Планови Пољопривредног факултета за будућност наставног процеса иду у правцу већег степена интернационализације, иако су његови студенти, наставници и сарадници већ сада значајно укључени у међународну размјену и реализацију пројеката са партнерима из иностранства. Такође, поодмакле су и активности које се тичу акредитације студијских програма и усмјерења на којима би се настава изводила на енглеском језику, како би се омогућила већа долазна мобилност студената, а Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци постао избор страних студената за њихово комплетно школовање, што је један од циљева дугорочног развоја факултета. Током 2019. године Пољопривредни факултет је остварио међународну акредитацију мастер програма из Агроменаџмента, који се изводи у сарадњи са Универзитетом за примијењене студије из Триздорфа (Њемачка) и према тамошњем наставном програму.

Пољопривредни факултет је током свог досадашњег постојања дао значајан допринос научно-технолошком развоју производње хране и укупном економском развоју Републике Српске и региона.

На факултету је до сада школовано 2012 дипломираних инжењера пољопривреде, магистара и доктора пољопривредних наука, различитих усмјерења, који раде у агроиндустријском сектору. Захваљујући знањима која су стекли школовањем, свршени сту-

business, to be followed by other study programmes at the respective study courses (Animal-Origin Food Safety in Agricultural Chain Production and Cattle Breeding at Animal Production, Farming, Vegetable Crops, Fruit Growing, Vine Growing and Wine Production, Plant Protection, Decorative Plants and Horticultural Design of Space, Plant Products Technology, and Soil and Water Management at Plant Production)

Until the transition to the Bologna Declaration system, the academic title of PhD in agricultural science was acquired by means of designing and defending a doctoral dissertation, following the completion of master's degree studies from the field of agriculture or similar disciplines. The third cycle of studies according to the rules of the Bologna Declaration, that is, doctoral studies, was established in the academic year 2012/13, upon which the title of PhD in agricultural science from the respective field is awarded.

In 2003, the first institutes were established at the Faculty of Agriculture: Institute of Fruit Growing, Vine Growing and Horticulture, Institute of Agroecology and Soil, Institute of Animal Husbandry, Institute of Field and Vegetable Crops and Institute of Agricultural Economics, as a basis for more efficient scientific research. Some institutes later merged and separated, and nowadays the academic staff are employed at the Faculty of Agriculture of the University of Banja Luka, at six research and development institutes: Institute of Field Crops, Institute of Agroecology and Soil, Institute of Horticulture, Institute of Animal Husbandry, Institute of Domestic Animals Reproduction and Institute of Agricultural Economics and Rural Development. Under the auspices of the aforementioned institutes, there are teaching, scientific, and professional activities organised in seventeen laboratories. Since 2019, the Laboratory for Certification of Planting Material and Horticultural Plant Nurseries (the present-day Diagnostic Centre) has accredited methods implementing the ISO17025 standard from the field of phytoparasitic nematodes and phytoplasmae diagnostics, which is the first instance of such accreditation at the University.

The Faculty of Agriculture is going to strive for more international visibility in the future, although its students, professors and teaching assistants are already significantly involved in international exchanges and the implementation of projects with partners from abroad. Moreover, activities on the accreditation of study programmes and courses offered in English to enable greater mobility of incoming students have been intensified, ultimately aiming at the Faculty of Agriculture of the University of Banja Luka becoming the institution of choice of foreign students for their complete education, which is one of the long-term goals of the Faculty. In 2019, the Faculty of Agriculture received international accreditation of the master programme in Agrimanagement, which is organised in cooperation with the University of Applied Studies in Triesdorf (Germany) and in accordance with its curriculum.

So far, the Faculty of Agriculture has made a significant contribution to the scientific and technological development of food production and the overall economic development of the Republic of Srpska and the region.

To date, 2,012 graduate agricultural engineers of various lines of expertise have been educated at the Faculty, who are today employed with the agri-industrial sector. Due to the knowledge and skills gained through education, they develop and improve food production on their own farms or work as professionals in different economic entities and institutions, which deal with the production, processing, and trade of food, or provide certain services to the respective sector. In addition to its educational role, the Faculty of Agriculture is the core for scientific research in the field of agriculture, and around 100 researchers have attained a master's or doctoral degree, who, together with the staff employed at the Faculty, represent the agricultural scientific research base.

One of the most significant achievements of the Faculty of Agriculture is the development of its own aca-

Лабораторија за педологију, мелиорације и исхрану биљака Пољопривредног факултета

The laboratory for pedology, melioration, and plant nutrition of the Faculty of Agriculture

Центар за информационе технологије
Пољопривредног факултета

The Centre for Information Technologies of
the Faculty of Agriculture

Централна хемијска лабораторија
Пољопривредног факултета

The central chemistry laboratory of the
Faculty of Agriculture

денти факултета развијају и унапређују производњу хране на властитим газдинствима или као стручна лица запослена у различитим привредним субјектима и институцијама које се баве производњом, прерадом и прометом хране и других пољопривредних производа или пружају неке од услуга у том сектору. Поред образовне улоге, Пољопривредни факултет је и нуклеус за научна истраживања у области пољопривреде, а на њему је научни степен магистра или доктора наука до сада стекао 251 истраживач који, заједно са кадровима запосленим на факултету, представља научноистраживачку базу за спровођење истраживања у области пољопривредних наука.

Једно од најзначајних достигнућа Пољопривредног факултета јесте стварање властитог наставног кадра, јер је током три деценије факултет од свега пет наставника, колико их је имао у моменту оснивања, дошао до стадијума да су готово све потребе у наставном процесу задовољене наставницима и сарадницима који су у радном односу на овом факултету.

Потврда научних истраживања спроведених на факултету је 227 научних и стручних пројеката у којима је Пољопривредни факултет до сада учествовао (177 домаћих и 50 међународних), које су у претходних тридесет година реализовали наставници и сарадници са Пољопривредног факултета и у којима је факултет био уговорна страна.

Пољопривредни факултет је учествовао у већини ЕУ програма за подршку развоју високог образовања и научних истраживања финансираних од стране Европске уније (TEMPUS, ERASMUS, FP6, FP7, HERD, SEE-ERA Net, H2020, IPA). Једно вријеме била је посебно плодна билатерална сарадња са Норвешким универзитетом природних наука, која је била нарочито значајна у периоду када научноистраживачке институције из БиХ нису имале приступ фондовима ЕУ за научна истраживања. Поред факултетских пројеката, поједини наставници и сарадници Пољопривредног факултета били су укључени и у пројекте чији носиоци су били Универзитет у Бањој Луци или његове поједине чланице (Ректорат, Институт за генетичке ресурсе и други факултети), као и друге научноистраживачке и јавне институције.

Треба издвојити да је Универзитет у Бањој Луци, захваљујући Пољопривредном факултету, по први пут добио прилику да буде координатор једног од пројеката у оквиру Еразмус+ програма Европске уније, и то VIRAL (Vitalising ICT Relevance in Agriculture Learning) пројекта, који се реализује у периоду 2019–2023. године. Координатор VIRAL пројекта је проф. др Миљан Цветковић са Пољопривредног факултета, а партнери на овом пројекту су високошколске институције из Холандије, Словеније, Румуније, Србије, Црне Горе и БиХ. Исти успјех поновљен је са још једним пројектом у оквиру Хоризонт програма Европске уније за подршку научним истраживањима. Пољопривредном факултету је из тог програма одобрен SMARTWATER (Promoting Smart Agricultural Water Management in Bosnia and Herzegovina) пројекат, у којем факултет и Универзитет у Бањој Луци, такође по први пут, имају координаторску улогу, а партнери су научноистраживачке институције из Италије, Шпаније, Португала и БиХ. SMARTWATER пројекат координира проф. др Михајло Марковић, а пројекат је реализован у периоду 2020–2023. године.

Наставници и сарадници Пољопривредног факултета до сада су учествовали у 39 COST акција. Програм COST (European CO-operation in the field of Scientific and Technical Research) је најстарија и најшира европска међувладина мрежа за сарадњу у области науке и технологије. Кључни принципи програма COST су обезбјеђење подршке изврсности у науци, отвореност и инклузивност, што је нарочито битно за мање развијене земље, са недовољним властитим фондовима за подршку научним истра-

demic staff because, in thirty years, the Faculty that employed as many as five professors at the time of its establishment, has reached the stage where almost all requirements as regards the teaching process are met by its own academic staff.

Across the academia, the Faculty is recognised for 277 scientific and professional projects in which it has participated so far (177 domestic and 50 international ones), realised by the scholars and experts affiliated with the Faculty over the past thirty years. Furthermore, the Faculty has participated in most EU-funded programmes aimed at providing support to higher education and scientific research (TEMPUS, FP6, FP7, HORIZON 2020, Erasmus+, HERD, SEE-ERA Net, IPA.). An especially fruitful cooperation was established over a period of time with the Norwegian University of Science and Technology, which was of utmost importance at the time when institutions from Bosnia and Herzegovina had no access to EU funds for scientific research. In addition to projects involving the Faculty, certain members of academic staff of the Faculty of Agriculture participated in projects spearheaded by the University of Banja Luka or some of its member units (Rectorate, Institute for Genetical Resources etc) and other scientific research and public institutions.

It should be point out that the University of Banja Luka, due to the Faculty of Agriculture, was provided with an opportunity, for the first time in its history, to coordinate one of the projects organised within the Erasmus+ programme entitled VIRAL (Vitalising ICT Relevance in Agriculture Learning) during the 2019-2023 period. On behalf of the Faculty, the project was coordinated by prof. Miljan Cvetković, PhD, gathering partners from the Netherlands, Slovenia, Romania, Serbia, Montenegro, and Bosnia and Herzegovina. The same success was achieved with another project for supporting scientific research, this time within the EU Horizon programme. The title of the said project was SMARTWATER (Promoting Smart Agricultural Water Management in Bosnia and Herzegovina, gathering partners from Italy, Spain, Portugal, and Bosnia and Herzegovina. The project was realised in the 2020-2023 period, coordinated by prof. Miljan Cvetković, PhD.

To date, members of the academic staff of the Faculty have participated in 39 COST actions. The COST programme of the EU (Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research) is the oldest and widest European inter-government network in the fields of science and technology. The key principles of the COST programme are securing the support to excellence in science, openness, and inclusivity, which is particularly important for less developed countries, lacking adequate funding for supporting scientific research. COST actions engage both experienced and junior researchers, thus enabling the fastest transfer of knowledge between researchers of varying degree of expertise, as well as between those coming from different geographical research.

Another dimension of engagement of the academic staff of the Faculty is that within the framework of applied and developmental research for the purpose of providing support to businesses, enterprises, and companies, as a form of cooperation that is often informal in its nature, requiring no agreements or contracts. The aforementioned entities frequent the Faculty in search of a piece of professional advice and a recommendation, and this sort of cooperation has been an ongoing one in case of some rural households. In addition, the academic staff of the Faculty represent an expert basis for numerous domestic professional organisations (various associations of agricultural producers) and international institutions and organisations (World Bank, FAO, UNDP, IFAD, SIDA, USAID, ILO, SWG etc), to which they provide assistance in implementing projects in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina. As part of its mission of spreading the knowledge and raising awareness of agriculture, the Faculty organises visits to elementary and secondary schools and kindergartens, as

живањима. У COST акцијама истовремено учествују и искусни и млади истраживачи и на тај начин се најбрже преноси знање између истраживача са различитим искуством у науци, али и између различитих држава и региона.

Ангажман наставника и сарадника Пољопривредног факултета одвија се и у оквиру примијењених и развојних истраживања за потребе привредних субјеката из пољопривредно-прехрамбеног сектора и пољопривредних газдинстава, као вид сарадње која често није формализована посебним уговорима или споразумима. Пољопривредни факултет је адреса на коју се они често обраћају за савјете и препоруке, а та сарадња се са неким газдинствима и привредним субјектима одвија већ годинама. Такође, особље Пољопривредног факултета је и база експерата за потребе домаћих струковних организација (различита удружења пољопривредних произвођача) и међународних институција и организација (Свјетска банка, FAO, UNDP, IFAD, SIDA, USAID, ILO, SWG и др.), којима пружају помоћ приликом имплементације бројних пројеката у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Као дио мисије ширења знања и значаја пољопривреде, факултет организује посјете и радионице за предшколске установе, те основне и средње школе.

Наставни кадар запослен на Пољопривредном факултету често ангажују министарства у Влади Републике Српске као чланове радних група приликом израде законских и подзаконских аката, стратегија, програма и разних анализа за њихове потребе.

Пољопривредни факултет једна је од најактивнијих чланица Универзитета у Бањој Луци по питању међународне сарадње. Зачетак такве оријентације је одлазак најбољих студената из првих генерација Пољопривредног факултета на наставак школовања у иностранство. Већина тих студената се по завршетку магистарских и докторских студија вратила и засновала радни однос на факултету на којем су завршили основне студије. Ти кадрови су стекли међународно искуство и наставили су да одржавају и развијају односе са својим наставницима и колегама, са којима су студирали на другим високошколским и осталим установама. Поред тога, већина наставника и сарадника је успоставила и одржава добре односе са колегама, наставницима и истраживачима из своје уже научне области у региону и широм свијета. Чест вид сарадње је и учешће на међународним научним скуповима широм Европе и свијета.

Мрежа партнерских институција Пољопривредног факултета стално се шири. Факултет има преко 60 потписаних споразума или уговора о сарадњи са различитим универзитетима, факултетима, институтима, министарствима, општинама, привредним друштвима и невладиним организацијама. Поред тога, Пољопривредни факултет, као једна од чланица Универзитета у Бањој Луци, користи различите могућности међународне сарадње на основу споразума о сарадњи закључених између Универзитета у Бањој Луци и других универзитета. Поред дугогодишње сарадње са европским универзитетима, посљедњих година Пољопривредни факултет остварио је сарадњу и са Универзитетом у Сјеверној Каролини (САД).

Пољопривредни факултет је током свог досадашњег постојања сарађивао са већином факултета у склопу Универзитета у Бањој Луци у погледу извођења наставе и ангажовања наставника и сарадника којима је матичан неки други факултет (Економски, Природно-математички, Шумарски, Филолошки, Машински, Електротехнички и др.).

Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци остварује добру сарадњу са већином пољопривредних, пољопривредно-прехрамбених и биотехничких факултета из земаља са простора бивше Југославије (Србија, Словенија, Хрватска, Сјеверна Македонија и Црна Гора). Та се сарадња огледа у заједничком организовању и учешћу на научним ску-

well as workshops. Finally, the academic staff of the Faculty are often asked to take a seat on various boards and task force groups assembled by ministries of the government of the Republic of Srpska for the purpose of designing laws and by-laws, strategies, and programmes, and for conducting analyses.

The Faculty of Agriculture is one of the most active member units of the University of Banja Luka in terms of international cooperation. The roots of such an orientation could be found in the decision of best students of early classes to continue their education abroad. Most of them, upon the completion of their master theses and doctoral dissertations returned to the Faculty where they had finished their bachelor studies and became members of academic staff. They gained the necessary international experience and deepened their personal and professional relationships with their former supervisors and colleagues. In addition, they often attend various academic events in Europe and across the globe.

The Faculty is very active in networking activities, forever expanding the list of its international partners. At the moment, there are over sixty agreements or contracts signed with various institutions, organisations, universities, faculties, ministries, self-government units, companies, and non-government organisations. On top of that, the Faculty, being a member unit of the University of Banja Luka, benefits from all the agreements or contracts signed at the level of University. In recent years, the Faculty of Agriculture has established cooperation with the University of North Carolina (USA), as its first non-European partner in this respect.

As far as the cooperation with other member units of the University of Banja Luka is concerned, the Faculty of Agriculture has engaged members of staff from most of them as regards teaching courses from their respective scientific fields (Faculty of Economics, Faculty of Sciences, Faculty of Forestry, Faculty of Philology, Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Electronic Engineering etc). Similarly, members of staff of the Faculty of Agriculture have been engaged across the University, in line with their field of expertise.

With regard to the cooperation with its counterparts in the region of former Yugoslavia, the Faculty of Agriculture has established academic and professional ties with most of them. This cooperation takes form in terms of joint organisation of and participation in academic conferences, of staff exchange agreements, of reviewing scientific monographs, textbooks, and papers, and of involvement in various projects.

The Faculty of Agriculture is one of the twelve founders of the Association of Agricultural Faculties of Southeast Europe.

In this respect, one should not forget the intense, long-term cooperation with the Faculty of Agriculture in Belgrade and the Faculty of Agriculture in Novi Sad, which had a major role in the opening years of the Faculty's existence, providing dozens of members of staff to help educate early classes of agricultural engineers.

The Faculty of Agriculture has established a fruitful cooperation with ministries of the Government of the Republic of Srpska, especially the Ministry of Agriculture, Forestry, and Water Management, with units of local self-government, and with institutions such as the Centre for Rural Development of the City of Banja Luka, with the Fund for Protection of the Environment and Energy Efficiency of the Republic of Srpska, with the Agency for Development of Small- and Medium-Sized Enterprises, with the Working Group for Coordination of Agricultural Projects etc. A special form of cooperation exercised by the Faculty is the cooperation with economic entities and agricultural holdings, realised in both formal and informal (personal level) terms. The Faculty is licensed by the Ministry of Agriculture, Forestry, and Water Management of the Republic of Srpska to perform activities of public interest, such as the operation of referent examination phytosanitary laboratory as regards the diagnosing of harmful organisms and the plant health protection, the examination of soil fertility, the control of planting ma-

повима, учешћу наставника и сарадника у настави и комисијама за изборе у звања, рецензирању монографија, уџбеника и научних радова и учешћу у реализацији научних билатералних и других пројеката.

Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци један је од дванаест оснивача Асоцијације факултета пољопривредних наука Југоисточне Европе.

Не треба заборавити ни интензивну дугогодишњу сарадњу Пољопривредног факултета из Бање Луке са пољопривредним факултетима у Новом Саду и Београду, који су имали значајну улогу у почетној фази његовог развоја, непосредно након оснивања, када је учешће десетине наставника са та два факултета у наставном процесу било пресудно за образовање првих генерација дипломираних инжењера пољопривреде у Бањој Луци.

Факултет успјешно сарађује са појединим министарствима, нарочито Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, општинама/градовима и институцијама као што су Центар за развој пољопривреде и села града Бања Лука, Фонд за заштиту животне средине, Агенција за развој МСП и Јединица за координацију пољопривредних пројеката и др. Посебан вид сарадње је сарадња са привредним друштвима и пољопривредним газдинствима, при чему је један дио те сарадње институционализован, а други се одвија на персоналном нивоу. Пољопривредни факултет посједује низ овлашћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за вршење послова од јавног интереса, као што су овлашћење за рад испитне и референтне фитосанитарне лабораторије у организовању и спровођењу послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља, овлашћење за испитивање плодности земљишта, овлашћење за контролу процеса производње садног материјала воћа, расада поврћа и сјемена ратарских биљака, овлашћење за тестирање уређаја за апликацију средстава за заштиту биљака, овлашћење о процјени средстава за заштиту биља, као и сагласност за спровођење обуке за оспособљавање лица за обављање зоотехничких захвата у сточарству.

Са институцијама у иностранству факултет углавном сарађује кроз реализацију заједничких научноистраживачких пројеката и кроз размјену наставника, сарадника и студената. Академска размјена се одвија двосмјерно, тако да је Пољопривредни факултет све чешће домаћин наставницима и студентима из других, углавном европских земаља. У периоду 2019–2024. године у размјени је учествовало 44 наставника и сарадника и 15 студената са нашег факултета, а са других универзитета 58 наставника и сарадника и 23 студента.

Академска размјена у оквиру прве компоненте Еразмус+ пројекта протеклих година одвија се са сљедећим партнерским универзитетима:

1. Универзитет примијењених наука „Вајнштефан”, Триздорф (Њемачка)
2. Словачки пољопривредни универзитет у Нитри (Словачка)
3. Универзитет за пољопривредне науке и ветеринарску медицину Клуж (Румунија)
4. Универзитет у Евори (Португал)

У оквиру CEEPUS програма Пољопривредни факултет је до сада учествовао у двије академске мреже (Managerial Processes and its Optimization and Valuation и Managerial Processes in International Environment). Пољопривредни факултет је чланица RebResNet регионалне научне истраживачке мреже, која је већ неколико година један од суорганизатора научног симпозијума *AīpoPeC*.

Пољопривредни факултет из Бање Луке, у сарадњи са другим партнерима, од 1993. године организује годишње савјетовање агронома / инжењера пољопривреде Републике Српске, које од 2012. године прераста у међународни научни симпозијум пољопривредних наука *AīpoPeC*. Треба истаћи да је савјетовање агронома Републике Српске једно вријеме

terial and vegetables and crop seed nurseries production process, the testing of plant protection application devices, as well as the organisation of training courses in zootechnical procedures in cattle breeding.

The cooperation with foreign institutions is mostly realised through joint scientific research projects and through student and staff exchange programmes. This exchange is a two-way one, with the number of incoming students and members of staff increasing by the year. When the 2019-2024 period is observed, the figures show that there were 59 outgoing mobilities (44 members of staff and 15 students), as opposed to 81 incoming ones (58 members of staff and 23 students). Within the framework of the Erasmus+ programme, the academic exchange cooperation has been established with the following partner universities:

1. Weihenstephan University of Applied Sciences in Triesdorf (Germany)
2. Slovak University of Agriculture in Nitra (Slovakia)
3. University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of Cluj-Napoca (Romania)
4. University of Evora (Portugal)

With reference to the CEEPUS network, the Faculty of Agriculture has participated in two academic networks so far: Managerial Processes and their Optimisation and Valuation and Managerial Processes in International Environment. In addition, the Faculty of Agriculture is a member of the RebResNet regional network for scientific research, which has been one of co-organisers of the AgroReS scientific symposium for several years now.

Since 1993, the Faculty of Agriculture, in cooperation with partners, has been organising annual seminars for agricultural engineers of the Republic of Srpska, which, as of 2012, has been organised as the *AgroReS* international scientific symposium. Prior to the emergence of the Internet, this gathering represented one of rare opportunities for agricultural producers and professionals in agribusiness to learn about the latest developments in the field, so they would attend it in great numbers.

The symposium is traditionally organised in cooperation with the Biotechnical Faculty of the University of Ljubljana (Slovenia), with new partners joining the team over the years, so the list of co-organisers is as follows: Mediterranean Agronomic Institute of Bari (Italy), Faculty of Agriculture of the University of Novi Sad (Serbia), Faculty of Agriculture of the Mendel University in Brno (Czech Republic), Biotechnical Faculty of the University of Montenegro (Montenegro), Faculty of Life Sciences and Technology of the University of Environmental and Life Sciences in Wroclaw (Poland), Faculty of Agriculture, Food, and Nutrition of the Weihensterphan University of Applied Sciences in Triesdorf (Germany), Faculty of Agriculture of the University of East Sarajevo (Bosnia and Herzegovina. Institute of Field and Vegetable Crops in Novi Sad, Institute for Genetical Resources of the University of Banja Luka, Institute for Agriculture of the Republic of Srpska, Chamber of Agricultural Engineers of the Republic of Srpska, the RebReSNet regional network for scientific research, and the Standing Working Group for Regional Rural Development.

Sitting on the scientific board of the symposium are prominent scholars from more than twenty countries. The abstracts of papers presented are published in the book of abstracts, whereas the papers approved for publishing feature in full length in the book of proceedings or in the *Agroznanje* journal. The symposium has its own web-page, containing the information about this academic event and providing access to the previously published books of proceedings (https://agrores.net/). The event gathers hundreds of researchers from Bosnia and Herzegovina, the region of Western Balkans, Europe, and other continents. There is a special session dedicated to counseling and continuing education – dissemination of scholarly achievements to professionals in the field. Among them, there is a great number of the alumni of the Faculty, and this is one of the methods of cooperation with them. This counseling session is or-

Лабораторија за микроскопирање
Пољопривредног факултета

The laboratory for microscopy of the
Faculty of Agriculture

Експериментално-едукативни центар
Пољопривредног факултета

The Experimental-Educational Centre of
the Faculty of Agriculture

Теренска настава у КК
Чокорска поља

Field classes at the *Čokorska
polja* Equestrian Club

(прије појаве интернета) било један од ријетких прозора у свијет науке за агрономе практичаре и пољопривредне произвођаче, тако да су они првих година масовно посјећивали тај скуп.

Међународни симпозијум пољопривредних наука *AīpoPeC* Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци традиционално организује у сарадњи са Биотехничким факултетом Универзитета у Љубљани (Словенија), а временом се број партнера повећавао, тако да су суорганизатори симпозијума једну или више година били: Агромедитерански институт из Барија (Италија), Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду (Србија), Пољопривредни факултет Менделовог универзитета из Брна (Чешка Република), Биотехнички факултет Универзитета у Подгорици (Црна Гора), Факултет природних наука и технологије Универзитета за животну средину и природне науке из Вроцлава (Пољска), Факултет за пољопривреду и храну „Вајнштефан" Универзитета примијењених наука у Триздорфу (Њемачка), Пољопривредни факултет Универзитета у Источном Сарајеву (БиХ), Институт за ратарство и повртарство из Новог Сада (Србија), Институт за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци, Пољопривредни институт Републике Српске и Комора инжењера пољопривреде РС, европска RebResNet научна мрежа и регионална међувладина организација SWG RRR (Стална радна група за регионални рурални развој).

У научном одбору симпозијума сваке године су еминентни и референтни научници из двадесетак земаља. Сажеци свих саопштених научних радова штампају се сваке године у зборнику сажетака, а научни радови пријављени за публиковање у цјелини штампају се у зборнику радова са симпозијума *AīpoPeC* или у научном часопису *Aīрознање*, који издаје факултет. Симпозијум *AīpoPeC* има веб-страницу на којој се налазе информације о том научном скупу, као и зборници до сада публикованих сажетака и радова у дигиталном формату (https://agrores.net/). На симпозијуму *AīpoPeC* сваке године учествују стотине истраживача из БиХ, региона Западног Балкана, Европе и са других континената, који на тај начин представљају резултате својих најновијих истраживања. Посебан дио скупа посвећен је савјетовању и континуираној едукацији – дисеминацији научних сазнања инжењерима пољопривреде који раде у пракси. Међу њима је велики број оних који су своје школовање завршили управо на Пољопривредном факултету у Бањој Луци и ова континуирана едукација је један од видова наставка сарадње са њима. Савјетовање агронома / инжењера пољопривреде Пољопривредни факултет организује у сарадњи са Комором инжењера пољопривреде Републике Српске.

Aīрознање / Agro-knowledge Journal (Agro-know. J.) научни је часопис националног значаја и отвореног приступа, посвећен унапређењу и ширењу научних сазнања о пољопривреди и сродним академским дисциплинама, чији је издавач Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци. Оснивање овог научно-стручног часописа везано је за успостављање годишњег научно-стручног савјетовања инжењера пољопривреде (агронома) у организацији Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци, које се одржава од 1993. године, како би научни и стручни радови изложени на овом скупу били објављени и у писаној форми. Поред радова саопштених на поменутом скупу, који је од 2012. године прерастао у међународни симпозијум пољопривредних наука *AīpoPeC*, часопис *Aīрознање* објављује и научне радове послане од стране других заинтересованих аутора, уколико задовоље критеријуме за објављивање.

Aīрознање / Agro-knowledge Journal научни је часопис који покрива све научне и технолошке аспекте пољопривреде и сродних академских дисциплина. Као званична научна публикација Пољопривред-

ganised with the support of the Chamber of Agricultural Engineers of the Republic of Srpska.

The *Agroznanje* journal is a national category, open-access journal, with a mission to improve and disseminate latest findings in the field of agriculture and related disciplines, published by the Faculty of Agriculture. The journal was started with the idea of publishing in printed form the papers presented at the annual seminar for agricultural engineers, established in 1993 and transformed into the *AgroReS* symposium in 2012. In addition to the papers proceeding from the symposium, the journal publishes contributions sent by other authors that meet the stated publication criteria.

The *Agroznanje* journal covers all scientific and technical aspects of agriculture and related fields. As an official scientific publication of the Faculty of Agriculture, it has been published four times a year as a single volume containing four issues. As of 2019, there is only the English version in the electronic form (e-ISSN 2233-0070). The previous issues are available in both printed (ISSN 1512-6412) and electronic form (ISSN 2233-0070), while the electronic address: https://agroznanje.agro.unibl.org/ features the archives of the journal, enabling access to all the published papers in full length. The volumes of the journal published since 2012 have been stored at the digital repository of the National and University Library of the Republic of Srpska (doiSrpska) at the following electronic address: https://doisrpska.nub.rs/index.php/agroznanje/index. Since 2023, the journal has been listed among scientific and professional journals at the Serbian Citation Index, a citation database established by the Ministry of Science of the Republic of Serbia, which results in the archives containing previous issues dating back to 2011 being available at the SCI index electronic address: https://scindeks.ceon.rs/journalDetails.aspx?issn=2233-0070. As of 2024, the *Agroznanje* journal has been a part of the Directory of Open Access Journals (DOAJ), enabling the access to the previously published issues of the journal through its database at: https://doaj.org/toc/22330070. In addition to its publisher, the journal is co-funded by the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska and supported by the National and University Library, as the national body responsible for digital identification of scientific papers, by enabling its visibility on the *doiSrpska* Internet portal and through designating UDK numbers.

Over the course of past thirty years, the Faculty of Agriculture has released a number of various publications (monographs, scholarly and professional books, textbooks), authored by members of academic staff of the Faculty and presented at academic events in the country and abroad. Up to date, the exact figures are ninety-three monographs, textbooks, handbooks, and scholarly and professional books and 160 scientific papers published in journals indexed with the Web of Science database with impact factor.

Students of the Faculty of Agriculture are involved in research activities as well, in particular those enroled on the second or third cycles of academic studies. Apart from the research conducted for the purpose of designing final papers at their respective studies, they are involved in other scientific and professional projects organised by the Faculty.

The former deans of the Faculty of Agriculture are: prof. Petar Durman, PhD (1992–1997), prof. Branislav Nedović, PhD (1997–2003), prof. Nikola Mićić, PhD (2003–2005, 2005–2007, 2007–2008 and 2014–2018), prof. Milanka Drinić, PhD (2008–2010), prof. Aleksandar Ostojić, PhD (2011–2014), and the current dean of the Faculty is prof. Zlatan Kovačević, PhD (2018–).

Students and employees

Under the Law on Universities, between 1992 and 1999 the undergraduate studies were conducted at the General course, while between 2000 and 2006 it was conducted at three departments: Farming, Fruit and

ног факултета Универзитета у Бањој Луци, часопис *Аīрознање* се објављује четири пута годишње (тромјесечно), као један волумен са четири броја од 2000. године. Од 2019. године часопис се објављује само на енглеском језику, у електронском облику (e-ISSN 2233-0070). Претходни бројеви часописа су доступни у штампаном (ISSN 1512-6412) и електронском издању (ISSN 2233-0070), а на интернетској адреси архиве часописа (https://agroznanje.agro.unibl.org/) у електронској су форми доступни сви до сада објављени радови у цијелости. Свеске часописа објављене од 2012. године архивиране су у дигиталном репозиторијуму Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске (doiSrpska) на интернетској адреси https://doisrpska.nub.rs/index.php/agroznanje/index. Од 2023. године часопис *Аīрознање* дио је научне заједнице и цитатне базе научних и стручних часописа при Министарству науке Републике Србије, Српски цитатни индекс, те је архива претходних бројева од 2011. године доступна и на интернетској адреси СЦИндекса (https://scindeks.ceon.rs/journalDetails.aspx?issn=2233-0070). Од 2024. године *Аīрознање* је и дио мреже научних часописа отвореног приступа (Directorium of Open Access Journal, DOAJ), а архива претходно објављених научних радова доступна је на интернетској адреси часописа унутар ове базе (https://doaj.org/toc/2233-0070). Подршку раду часописа, поред издавача, дају и Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске, кроз редовно суфинансирање издавања часописа, те Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, као национално тијело за дигиталну идентификацију научних радова, кроз рад интернетског портала *doiSrpska* и додјелу УДК бројева.

Пољопривредни факултет је током својих 30 година постојања био издавач већег броја публикација различитог ранга (монографије, научне и стручне књиге и уџбеници) и једног научног часописа. Наставници и истраживачи који су сада или су некада били у радном односу на факултету публиковали су резултате својих истраживања у монографијама и референтним научним часописима и саопштавали их на научним конференцијама у земљи и у иностранству. Од постојања факултета до данас наставници и сарадници са Пољопривредног факултета у Бањој Луци написали су 93 публикације у категорији уџбеника, монографија, научних књига или приручника и били су аутори или коаутори 160 и више научних радова објављених у научним часописима индексираним у Web of Science бази са импакт фактором.

У научноистраживачке активности укључени су и студенти, нарочито они на другом и трећем циклусу студија. Поред истраживања које спроводе за потребе израде завршних мастер радова и докторских дисертација, ови студенти се укључују и у друге научноистраживачке и стручне пројекте које реализује факултет.

Функцију декана Пољопривредног факултета обављали су: проф. др Петар Дурман (1992–1997), проф. др Бранислав Недовић (1997–2003), проф. др Никола Мићић (2003–2005, 2005–2007, 2007–2008. и 2014–2018), проф. др Миланка Дринић (2008–2010), доц. др Александар Остојић (2011–2014), проф. др Златан Ковачевић (2018–).

Студенти и запослени

Основне студије, према Закону о универзитету, од 1992. до 1999. године изводиле су се на Општем смјеру, а од 2000. до 2006. на три одсјека: Ратарство, Воћарство и виноградарство, те Сточарство. На основне студије је уписано укупно 2859 студената, а звање дипломирани инжењер пољопривреде стекло је 745 студената. Општи смјер, према Закону о универзитету, уписало је 2105 студената, а дипломирала су 272 студената. Ратарски одсјек је уписало 165,

Vine Growing, and Cattle Breeding. A total of 2 859 students enrolled in operating in undergraduate studies, 745 of whom attained the degree of Bachelor of Agriculture. Under the Law on Universities, 2 105 students enrolled in the General Course, 272 of whom graduated. A total of 165 students enrolled in the Department of Farming, 100 of whom graduated, while 236 students enrolled in the Department of Fruit and Vine Growing, 176 of whom graduated. 197 of the 353 students enrolled in the Department of Cattle Breeding graduated.

Classes at the postgraduate studies were conducted between 1999 and 2009 in the following fields:

- Agrotechnics of Field and Vegetable Crops (14 students enrolled and seven graduated)
- Fodder Production and Use (Three students enrolled and two graduated)
- Seed Production (nine students enrolled and five graduated)
- Agrophytology (two students enrolled and one graduated)
- Fruit Growing (21 students enrolled and 7 graduated)
- Phytopathology (ten students enrolled and four graduated)
- Phytopharmacy (35 students enrolled and nine graduated)
- Food and Animal Nutrition (36 students enrolled and nine graduated)
- Fish Farming (six students enrolled and four graduated)
- Ampelology (one student enrolled)
- Landscaping, Use and Protection of Land (11 students enrolled and three graduated)
- Domestic Animals Reproduction. (12 students enrolled and 5 graduated)

A total of 160 students enrolled in the postgraduate studies, 56 of whom attained the degree of Master of Agriculture.

Classes at the doctoral studies were conducted between 1997 and 2009 in the field of Agricultural Sciences. A total of 55 students enrolled in that programme, 44 of whom attained the degree of Doctor of Agricultural Sciences.

The combined second-cycle study programme of Conservation and Sustainable Use of Genetic Resources has been offered since 2014 in cooperation with the Faculty of Natural Sciences and Mathematics and the Institute of Genetic Resources.

When established, the Faculty of Agriculture had five professors (one full professor, one associate professor and three assistant professors) and four teaching assistants (two senior teaching assistants and two teaching assistants) and ten administrative staff.

Vision of development

Food is an existential need of people, wherever they are and whatever income they have, thus its production is a must activity in every society, regardless of the social system. Since the very beginning, food production has faced various challenges, and population growth imposes the need to produce more and more agricultural products. In recent times, in addition to the production of sufficient quantities of food, the priority is the production of safe food while preserving the environment, which fits into the concept of sustainable development, and agriculture is only one, but still the primary pillar of integrated rural development. These needs and challenges require more and more educated and skilled agricultural producers and managers in different points of the value chain, and the Faculty of Agriculture is the institution that provides education for this workforce, regardless of whether they are trained to start and run their own business or successfully enter the labour market. In such an environment, higher education in the field of agricultural sciences at the University of Banja Luka should not be questionable, regardless of the declining interest in agriculture, and consequently in education for agricultural professions, as well as the hyperproduction of higher education institutions in Bosnia and Herzegovina.

а дипломирало 100 студената, док је Воћарско-виноградарски одсјек уписало 236, а дипломирало 176 студената. Од 353 уписана студента на Сточарском одсјеку, 197 је дипломирало.

Настава на постдипломским студијама извођена је од 1999. до 2009. године из сљедећих области:

- Агротехника ратарских и повртарских биљака (уписало је 14 студената, а магистрирало седам)
- Производња и коришћење крмних биљака (уписала су три студента, а магистрирала два)
- Сјеменарство (уписало је девет, а магистрирало пет студената)
- Агрофитологија (уписало је два студента, а магистрирао један)
- Воћарство (уписао је 21 студент, а магистрирало седам)
- Фитопатологија (уписало је десет студената, а магистрирала четири)
- Фитофармација (уписало је 35 студената, а магистрирало девет)
- Храна и исхрана животиња (уписало је 36 студената, а магистрирало девет)
- Рибарство (уписало је шест студената, а магистрирало четири)
- Ампелологија (уписао је један студент)
- Уређење, коришћење и заштита земљишта (уписало је 11 студената, а магистрирала три)
- Репродукција домаћих животиња (уписало је 12, а магистрирало пет)

На постдипломске студије уписано је 160, а магистрирало је 56 студената, стекавши звање магистра пољопривредних наука.

Настава на докторским студијама извођена је од 1997. до 2009. године из области Пољопривредне науке. На тај програм је уписано 55, од чега је њих 44 докторирало, стекавши звање доктора пољопривредних наука.

У сарадњи са Природно-математичким факултетом и Институтом за генетичке ресурсе од 2014. године изводи се настава на комбинованом студијском програму другог циклуса под називом Очување и одржива употреба генетичких ресурса.

Пољопривредни факултет је при оснивању имао пет запослених професора (један редовни професор, један ванредни професор и три доцента) и четири асистента (по два виша асистента и асистента) и десет запослених из реда административног особља.

Визија развоја

Храна је егзистенцијална потреба људи, ма гдје се налазили и који год ниво дохотка имали, тако да је њена производња незаобилазна активност у сваком друштву, без обзира на друштвено уређење. Производња хране од постанка се сусреће са различитим изазовима, а пораст популације намеће потребу производње све већих количина пољопривредних производа. У новије вријеме, поред производње довољних количина хране, приоритет је и производња здравствено безбједне хране уз очување животне средине, што се уклапа у концепт одрживог развоја, а пољопривреда је само један, али и даље примаран ослонац интегралног руралног развоја. Те потребе и изазови траже све образованије и вјештије пољопривредне произвођаче и менаџере у различитим тачкама ланца вриједности, а управо је Пољопривредни факултет институција која обезбјеђује образовање тих кадрова, без обзира на то да ли се они оспособљавају за покретање и одржавање властитог бизниса или за успјешно укључивање на тржиште рада. У таквом амбијенту високо образовање из области пољопривредних наука на Универзитету у Бањој Луци не би требало да буде упитно, без обзира на опадање интереса за бављење пољопривредом, а тиме и за школовање за пољопривредна занимања, као и на хиперпродукцију високообразовних институција у БиХ.

Мисија Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци јесте да допринесе одрживом развоју и унапређењу пољопривреде Републике Српске и региона, уважавајући истовремено традиционалне вриједности и нове технологије. Овај допринос се постиже кроз успостављање високих академских стандарда и повезивање образовања и истраживања у пољопривреди, заснованих на изврсности, интердисциплинарности и сарадњи на локалном и међународном нивоу.

Визија Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци у будућности јесте да постане водећа национална институција у области образовања, истраживања и иновација у пољопривреди, препозната у региону по свом квалитету и позитивном утицају на пољопривредну праксу.

Планови Пољопривредног факултета за наредни период су да створи потребне услове за даљи развој пољопривредне струке и науке, успостави и ојача спрегу између науке, образовања и пословног сектора. Један угао тог троугла јесте интензивирање научних истраживања кроз реализацију научноистраживачких пројеката на бази финансирања из домаћих и међународних извора и сарадње са другим научноистраживачким институцијама. Други угао је унапређење образовног процеса кроз реформу и модернизацију курикулума и повећање учешћа практичне наставе у наставном процесу. У те сврхе факултет ради на стварању услова да његов Експериментално-едукациони центар буде потпуно функционалан и да истовремено појача сарадњу са привредним субјектима и пољопривредним газдинствима гдје студенти изводе један дио практичне наставе. Трећи угао развојног троугла је консултантска и савјетодавна улога факултета за пословни сектор, односно спровођење примијењених научних истраживања, која су у функцији рјешавања практичних проблема и потреба.

The mission of the Faculty of Agriculture of the University of Banja Luka is to contribute to the viable development and improvement of agricultural production of the Republic of Srpska and the region, taking into account traditional values and technologies. This contribution is realised through the establishment of the highest academic standards and through connecting education and research in agriculture, based on excellence, interdisciplinarity, and cooperation at local and international levels.

The vision of the Faculty of Agriculture of the University of Banja Luka is to become the leading educational, research, and innovative institution in the field of agriculture at the level of Bosnia and Herzegovina, recognised in the region for its quality and positive impact on agricultural practice.

The plans of the Faculty of Agriculture for the forthcoming period are to create the necessary conditions for further development of agricultural science and profession and to strengthen the link between science, education and the business sector. One corner of this triangle is the intensification of scientific research through the implementation of research projects funded from domestic and international sources and cooperation with other research institutions. The second angle is the advancement of the educational process through the reform and modernization of the curriculum and the increase of the share of practice in the teaching process. For that purpose, the Faculty is working on creating conditions for its Experimental-Educational Centre to be fully functional and at the same time to strengthen cooperation with economic entities and agricultural farms where students conduct a part of practical classes. The third corner of the triangle of development is the consulting and advisory role of the Faculty to the business sector, that is,the implementation of applied scientific research that is in the function of solving practical problems and needs.

Пољопривредни факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Agriculture,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	20
Ванредни професор / Associate Professor	11
Доцент / Assistant Professor	4
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	
Укупно / Total	35
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	6
Асистент / Teaching Assistant	
Укупно / Total	6
Свеукупно / Combined	41
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	49

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Биљна производња / Plant Production SP	1421	дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – воћарство и виноградарство / Bachelor of Agriculture in Plant Production – 180 ECTS – Fruit and Vine Growing	74
		дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – ратарство и повртарство / Bachelor of Agriculture in Plant Production – 180 ECTS – Farming and Vegetable Crops	133
		дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – заштита биљака / Bachelor of Agriculture in Plant Production – 180 ECTS – Plant Protection	164
		дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – хортикултура / Bachelor of Agriculture in Plant Production – 180 ECTS – Horticulture	109
СП Анимална прозводња / Animal Production SP	637	дипломирани инжењер пољопривреде за анималну производњу – 180 ECTS – зоотехника / Bachelor of Agriculture in Animal Production – 180 ECTS – Zootechnics	221
СП Аграрна економија и рурални развој / Agricultural Economics and Rural Development SP	695	дипломирани инжењер пољопривреде за аграрну економију и рурални развој – 180 ECTS / Bachelor of Agriculture in Agricultural Economics and Rural Development – 180 ECTS	361
Укупно / Total	2753	Укупно / Total	1062

Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Биљне науке / Plant Sciences SP			
Усмјерења: Ратарство / Courses: Farming	63	мастер ратарства – 300 ECTS / Master of Farming – 300 ECTS	9
Воћарство / Fruit Growing	46	мастер воћарства – 300 ECTS / Master of Fruit Growing – 300 ECTS	16
Повртарство / Vegetable Crops	27	мастер повртарства – 300 ECTS / Master Vegetable Growing – 300 ECTS	3
Виноградарство и винарство / Vine Growing and Wine Production	32	мастер виноградарства и винарства – 300 ECTS / Master of Vine Growing and Wine Production – 300 ECTS	4
Заштита биљака / Plant Protection	108	мастер заштите биљака – 300 ECTS / Master of Plant Protection – 300 ECTS	16
Украсне биљке и хортикултурно уређење простора / Decorative Plants and Horticultural Landscaping	39	мастер хортикултурног уређења простора – 300 ECTS / Master of Horticultural Landscaping – 300 ECTS	8
Управљање земљиштем и водом / Soil and Water Management	28	мастер управљања земљиштем и водом – 300 ECTS / Master of Soil and Water Management – 300 ECTS	7
Технологија биљних производа / Plant Products Technology	16	мастер технологије биљних производа – 300 ECTS / Master of Plant Products Technology – 300 ECTS	1
Укупно / Total	359	Укупно / Total	64
СП Анимална производња / Animal Production SP			
Сточарство / Cattle Breeding	38	мастер сточарства – 300 ECTS / Master of Cattle Breeding – 300 ECTS	9
Безбједност хране анималног поријекла у ланцу пољопривредне производње / Animal-Origin Food Safety in Agricultural Chain Production	77	мастер анималне производње – 300 ECTS / Master of Animal Production – 300 ECTS	30
Укупно / Total	115	Укупно / Total	39
СП Аграрна економија и рурални развој / Agricultural Economics and Rural Development SP			

Агробизнис / Agribusiness	73	мастер агробизниса – 300 ECTS / Master of Agribusiness – 300 ECTS	25
Рурални развој I / Rural Development I	86	мастер руралног развоја – 300 ECTS / Master of Rural Development – 300 ECTS	21
Рурални развој II / Rural Development II	29	мастер руралног развоја – 300 ECTS / Master of Rural Development – 300 ECTS	6
Агроменаџмент / Agrimanagement	11	мастер агроменаџмента – 300 ECTS / Master of Agrimanagement – 300 ECTS	
Укупно / Total	199	Укупно / Total	52
КСП Очување и одржива употреба генетичких ресурса / Conservation and Sustainable Use of Genetic Resources CSP			
60 ECTS	28	мастер генетичких ресурса – 300 ECTS / Master of Genetic Resources – 300 ECTS	5
120 ECTS	9	мастер генетичких ресурса – 300 ECTS / Master of Genetic Resources – 300 ECTS	2
Укупно / Total	37	Укупно / Total	7
Свеукупно / Combined	710	Свеукупно / Combined	162
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Пољопривредне науке / Agricultural Sciences SP			
Хортикултура / Horticulture	10	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – биљне науке – хортикултура / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Plant Sciences – Horticulture	2
Ратарство / Farming	2	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – биљне науке – ратарство / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Plant Sciences – Field Farming	
Заштита здравља биљака / Plants Health Protection	9	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – Биљне науке – Заштита здравља биљака / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Plant Sciences – Plant Health Protection	1
Анималне науке / Animal Sciences	9	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – анималне науке и мљекарство / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Animal Sciences and Dairy Farming	1
Аграрна економија и рурални развој / Agricultural Economics and Rural Development	8	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – аграрна економија и рурални развој / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Agricultural Economics and Rural Development	
Наука о земљишту / Soil Science	2	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – наука о земљишту / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Soil Science	
Очување генетичких ресурса / Conservation of Genetic Resources	4	доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – очување генетичких ресурса / Doctor of Agricultural Sciences – 480 ECTS – Conservation of Genetic Resources	1
Укупно / Total	44	Укупно / Total	5

Правни факултет

Faculty of Law

Правни факултет

Деташман Правног факултета из Сарајева (1960–1973)
Одјељење Правног факултета из Сарајева са сједиштем у Бањој Луци (1973–1975)

Булевар војводе Степе Степановића 77, 78000 Бања Лука
+387 51 339 000
www.pf.unibl.org
info@pf.unibl.org

Настанак и развој

Прве назнаке изучавања правних наука и студирања права у Бањој Луци јавиле су се 1960. године, када је отворен деташирани пункт Правног факултета из Сарајева, а у јесен 1973. формирано је Одјељење Правног факултета из Сарајева са сједиштем у Бањој Луци. Био је то одговор на све веће потребе привреде и друштвене заједнице за високостручним кадровима из области права. Они су, наиме, значајно доприносили убрзаном напретку ове регије, која је обухватала 25 тадашњих општина. С обзиром на то да се број студената права повећавао из године у годину, Скупштина општине Бања Лука, уз сагласност тадашње Скупштине Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине, донијела је 6. фебруара 1975. године одлуку о оснивању Правног факултета као самосталне организације удруженог рада из области науке и високог образовања. На Правном факултету је при оснивању било запослено по шест наставника и административних радника. У првој деценији по оснивању прву годину студија у просјеку је уписивало 350 студената. Кадрови образовани на овом факултету запослења су налазили и налазе у правосуђу, органима управе, адвокатури, нотаријату, привреди, невладином сектору, медијима, политичким организацијама, међународним организацијама и тијелима, научним, просвјетним и културним установама итд.

Правни факултет није престајао са наставним процесом ни током грађанског рата у Босни и Херцеговини, од 1992. до 1995. године, иако се рад тада одвијао у изузетно тешким условима информативне и научне изолације, немогућности путовања и недостатка средстава за елементарне потребе. Након рата, посебна пажња посвећена је оживљавању научне и издавачке дјелатности, о чему свједочи велики број публикација, као и учешће кадрова овог факултета на конференцијама и скуповима изван Бање Луке и Републике Српске. Измјенама Закона о универзитету, то јест доношењем Закона о високом образовању Републике Српске, академске 2006/07. године, у наставу су уведени тзв. болоњски принципи, па су студије организоване у три циклуса: додипломски, постдипломски и докторски, тј. први, други и трећи циклус студија. Сва три циклуса су лиценцирана и изводе се примјеном ECTS система бодовања. Студијски програм првог циклуса лиценциран је одлуком Министарства просвјете и културе Републике Српске, а на-

Faculty of Law

Faculty of Law Department at the University of Sarajevo (1960-1973)
Faculty of Law Department at the University of Sarajevo with its seat in Banja Luka (1973–1975)

Bulevar vojvode Stepe Stepanovića 77, 78000 Banja Luka
+387 51 339 000
www.pf.unibl.org
info@pf.unibl.org

Foundation and development

The first indications of legal science studies and law studies in Banja Luka date back to 1960, when the Faculty of Law Department at the University of Sarajevo was opened, while the Faculty of Law Department at the University of Sarajevo with its seat in Banja Luka was established in autumn 1973. It was a response to the growing economic needs and needs of the social community for highly skilled staff in the field of law. Namely, they contributed significantly to the accelerated progress of this region, which included 25 municipalities at the time. In view of the fact that the number of law students was increasing every year and with the consent of the then Assembly of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina, the Municipal Assembly of Banja Luka passed the Decision on Establishment of the Faculty of Law as an independent organisation of joint operation in the field of science and higher education on 6 February 1975. When established, the Faculty of Law had six professors and six administrative staff. In the first decade of its establishment, an average of 350 students enrolled in the first year of study each year. Staff educated at this Faculty are employed and are getting employed in the judiciary, managerial bodies, professions of advocate and notary, businesses, non-governmental sector, media, political organisations, international organisations and bodies, scientific, educational and cultural institutions etc.

The Faculty of Law did not stop teaching during the civil war in Bosnia and Herzegovina, which lasted from 1992 to 1995, albeit in extremely difficult conditions of information and science isolation, inability to travel and lack of funds for some basic needs. After the war, special attention was paid to the revival of scientific and publishing activities, as evidenced by the large number of publications and the participation of the staff of this faculty at conferences and meetings outside Banja Luka and the Republic of Srpska. Following the amendments to the Law on Universities and the passing of the Law on Higher Education of the Republic of Srpska, the principles of the Bologna Process were introduced in the teaching in the academic year 2006/07, thus the studies were organised in three cycles: undergraduate, graduate and doctoral, i.e., the first, second and third cycle

Обиљежавање Дана факултета 2024. године

The 2024 Day of the Faculty event

Октобарски правнички дани 2023. године

The 2023 Jurists Days in October

Међународни научни скуп *Изазови и перспективе развоја правних система у 21. вијеку*, 17. 5. 2024. године

The Challenges and Perspectives of Development of Legal System in the 21st century International Conference, held on 17 May 2024

става по овом програму почела је академске 2007/08. године. Студије првог циклуса трају осам семестара, тј. четири године, и по њиховом завршетку стиче се звање дипломираног правника – 240 ECTS.

Студије првог циклуса тренутно похађа око 900 студената. Просјечна дужина студирања дипломираних студената износи 7 година. Студије другог циклуса, тј. мастер студије, изводиле су се на осам студијских програма, али су они од академске 2019/20. године претворени у девет модула јединственог студијског програма под називом Мастер студије право (модули: Грађанско право, Кривично право, Пословно право, Управно право, Радно и социјално право, Међународно право, Државно право, Правно-историјске студије и Правно-економске студије). Ове студије трају два семестра, а по њиховом завршетку стиче се звање мастера права (одговарајуће области) – 60 ECTS. Тренутно је на мастер студијама уписано 128 студената. Током 2019. године лиценциране су и докторске студије, тј. студије трећег циклуса, са истим концептом као и мастер студије, тј. са девет модула једног студијског програма – Докторске студије право, које трају три академске године, а њиховим завршетком стиче се звање доктора правних наука – 180 ECTS.

Правни факултет је издавач два научна часописа, и то *Годишњака Правног факултета Универзитета у Бањој Луци* (прва категорија према класификацији Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске) и *Српске правне мисли* (друга категорија према класификацији Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске). Саиздавач часописа *Српска правна мисао*, од 2021. године, јесте Правни факултет Универзитета у Приштини са привременим сједиштем у Косовској Митровици и овај часопис је категорисан и у Србији (категорија М54). Поред часописа, Правни факултет већ традиционално организује међународни научни скуп под називом *Изазови и перспективе развоја правних система у XXI вијеку*. Године 2024. организован је 4. пут и категорисан је од стране Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање као међународни научни скуп друге категорије. Оба часописа, као и међународни научни скуп, индексирани су у онлајн библиотеци за средњу и источну Европу (CEEOL). Поред тога, Правни факултет је са Удружењем правника Републике Српске суорганизатор научно-стручног савјетовања под називом *Октобарски правнички дани*, које се 2024. године одржава на Правном факултету по 21. пут и у оквиру којег су одштампане на десетине томова часописа *Правна ријеч*. Овај скуп је категорисан као научни скуп од националног значаја.

У протеклом периоду Правни факултет је учествовао у неколико значајних пројеката, међу којима се посебно могу издвојити пројекти под називима „Правни положај узбуњивача у Републици Српској" из 2019. године и „Хармонизација права Републике Српске и Босне и Херцеговине са правом Европске уније" из 2020–2021. године.

Факултет се налази у једном од два кампуса Универзитета, на адреси Булевар Степе Степановића 77 и смјештен је поред шеталишта уз ријеку Врбас. Зграда Факултета заузима простор од око 4000 m^2 и састоји се од три нивоа: 1) приземље, 2) први спрат и 3) други спрат. Испод зграде се налази и склониште, које се користи за евакуацију за случај догађаја или стања која то захтијевају. На факултету се налази шест просторија намијењених за извођење наставе. Међу њима је и амфитеатар са преко 600 сједећих мјеста, који се углавном користи за предавања на првој години студија, као и четири сале (120–150 сједећих мјеста) на првом и другом спрату, које се користе за извођење наставе на осталим годинама студија и једна просторија на другом спрату која је уређена као судница са 30 сједећих мјеста, опремљена и стављена у функцију у фебруару 2012. године. Електронска судница је опремљена документ-камером, мониторима за приказ докумената, те камерама које омогућавају снимање симулације суђења. Просторије за извођење наставе су реновиране и опремљене на одговарајући начин. У њима се налазе говорница, табла за писање, рачунар, пројектор и платно, тако да је омогућен мултимедијални начин извођења наставе. Библиотека се

of studies. All three cycles are licensed and apply the ECTS grading system. The first-cycle study programme was licensed by the Decision of the Republic of Srpska Ministry of Education and Culture, and teaching under this programme started in the academic year 2007/08. Courses at the bachelor level are taught over eight terms, i.e., four years. After completing the first-cycle study programme, students are awarded the academic title of Bachelor of Laws – 240 ECTS.

Currently, there are around 900 students at the undergraduate studies. On average, it takes students 7 years to complete an undergraduate bachelor's degree. The second cycle of studies, i.e., graduate studies were conducted on eight study programmes; however, since the academic year 2019/20, they have merged into one study programme consisting of nine modules titled Master's in Law (modules: Civil Law, Criminal Law, Business Law, Administrative Law, Labour and Social Law, International Law, State Law, Legal History Studies and Legal Economic Studies). It takes two terms to complete these studies, after which students are awarded the academic title of Master of Laws (in the relevant field) – 60 ECTS. Currently, there are 128 students enrolled in the master's studies. In 2019, doctoral studies, i.e., the third cycle of studies were also licensed, following the same concept as the graduate studies, i.e., with nine modules of one study programme – Doctoral Studies of Law, which takes three academic years to complete, after which students are awarded the academic title of Doctor of Laws – 180 ECTS.

The Faculty of Law publishes two journals: *Yearbook of the University of Banja Luka Faculty of Law* (first category under the classification of the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska) and *Serb Legal Thought* (second category under the classification of the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska). Since 2021, the co-publisher of *Serb Legal Thought* has been the Faculty of Law of the University of Priština temporarily seated in Kosovska Mitrovica, and the journal is also categorized in Serbia (category M54). Other than publishing the journals, the Faculty of Law traditionally organizes an international scientific conference titled *Challenges and Perspectives of the Development of Legal Systems in the 21st Century*. In 2024, it was organized for the fourth time and it is categorized by the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education as a second-category international scientific conference. Both journals, as well as the international scientific conference, are indexed in the Central and Eastern European Online Library (CEEOL). Additionally, the Faculty of Law, in collaboration with the Association of Lawyers of the Republic of Srpska, co-organises the scientific-professional conference titled *October Legal Days*, whose 21st edition was held at the Faculty in 2024, and which has yielded dozens of volumes of the journal *Legal Word*. This conference is classified as a scientific event of national significance.

In recent years, the Faculty of Law has participated in several important projects, notably *The Legal Status of Whistle-blowers in the Republic of Srpska* (2019) and *Alignment of the Legislation of the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina with European Union Legislation* (2020–2021).

The Faculty is located in one of the two campuses of the University, at Bulevar Stepe Stepanovića 77, adjacent to the promenade along the River Vrbas. The Faculty building spans an area of approximately 4,000 m² and consists of three levels: 1) ground floor, 2) first floor, and 3) second floor. There is also a shelter underneath the building, to be used for evacuation in events or circumstances in which that would be required. The Faculty houses six rooms designated for teaching activities. Among them is an amphitheatre with over 600 seats, primarily used for first-year lectures, and four halls (120–150 seats each) located on the first and second floors, used for teaching in subsequent years, and one room on the second floor, setup as a 30-seat courtroom, equipped and put into use in February 2012. The electronic courtroom is outfitted with a document camera, monitors for document display, and cameras that enable the recording of trial simulations. All teaching spaces have been renovated and properly equipped. They feature a lectern, writing board, computer, projector, and screen, allowing for a

налази у приземљу Факултета и у њој се тренутно налази око 30.000 примјерака књига, те око 9000 примјерака других извора (часописи, докторске дисертације и сл.). Библиотечка грађа је компјутерски регистрована, те је могуће праћење њеног кретања и брзо проналажење. Од прољећа 2024. године Правни факултет је преузео од Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета и трећи спрат, те се проширио за додатних 900 m^2. У наредном периоду предстоји реновирање преузетог простора, чије би се сале, којих има укупно 5, користиле за извођење наставе на другом и трећем циклусу студија, а једна од њих ће служити и као читаоница Правног факултета.

Функцију декана Правног факултета обављали су: проф. др Радован Хрњаз (1975–1977. и 1977–1979), доц. др Ленко Мандић (1979–1981), проф. др Мићо Царевић (1981–1983), академик проф. др Рајко Кузмановић (1983–1985, 1996–1998, 1998–2000), проф. др Ђуро Вуковић (1985–1987), проф. др Драго Ледић (1987–1989), проф. др Вјекослав Видовић (1989–1991), проф. др Милош Бабић (1991–1996), проф. др Милорад Живановић (2000–2002, 2002–2004, 2004–2006. и 2006–2008), академик проф. др Витомир Поповић (2008–2012. и 2012–2016), проф. др Петар Кунић (2016–2017), проф. др Жељко Мирјанић (2017–2025), те проф. др Зоран Васиљевић (2025–).

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, основне студије уписало је 23.077 студената. Звање дипломираног правника стекло је 4397 студената, а звање правника 1593 студента. Магистарске студије уписало је 214 студената, а звање магистра правних наука стекло је 112 студената, и то на сљедећим смјеровима:

- Међународно право – 21 студент
- Кривично право – девет студената
- Управно право – 26 студената
- Уставно право – 13 студената
- Грађанско право – девет студената
- Пословно право – 11 студената
- Право европских интеграција – девет студената
- Државно-правне науке –14 студената

Докторска дисертација одобрена је 51 кандидату, а од тог броја 46 студената одбранило је дисертације и стекло звање доктора правних наука.

На Правном факултету је приликом оснивања било запослено по шест наставника и административних радника.

Визија развоја

Студијски програми на Правном факултету развијају се у правцу повећања квалитета наставног и научног рада, стварањем ефикаснијих механизама за праћење напретка, кадровским оснаживањем, реформом наставног плана и програма, увођењем више практичних садржаја, јачањем сарадње са пословном заједницом и усклађивањем са потребама тржишта рада, као и унапређивањем сарадње са партнерима у окружењу, на европском простору, али и изван Европе. С тим у вези, посебна пажња ће се посвећивати изградњи нових и јачању постојећих облика сарадње са партнерима из других држава, посебно сусједних, што ће подразумијевати успостављање заједничких студија другог и трећег циклуса, ангажовање наставног кадра из партнерских установа на постдипломским студијама те подстицање академске и студентске размјене, тј. међународне мобилности. Јачањем сарадње са јавним и приватним установама и привредним субјектима омогућила би се већа заступљеност практичног рада у образовању наших студената, обезбјеђивала мјеста гдје би свршени студенти обављали приправнички рад или рад потребан за полагање стручног испита за посао у органима управе, односно правосудног или нотарског испита, а дугорочно би се давала могућност најуспјешнијим свршеним студентима да добију запослење у установама које су партнери факултета.

multimedia approach to teaching. The library is located on the ground floor of the Faculty and currently houses around 30,000 books and approximately 9,000 other units (journals, doctoral dissertations, etc.). The library collection has been digitally indexed, allowing for tracking and quick retrieval of books. As of the spring of 2024, the Faculty of Architecture, Civil Engineering, and Geodesy vacated the third floor of the building, leaving the Faculty of Law an additional 900 m² to expand. In the upcoming period, the retrieved space will undergo renovation, and its five rooms will be used for teaching activities in the second and third cycles of studies, with one of them also serving as a reading room for the Faculty of Law.

Former deans of the Faculty of Law are: Prof. Radovan Hrnjaz, PhD (1975–1977 and 1977–1979), prof. Lenko Mandić (1979–1981), prof. Mićo Carević, PhD (1981–1983), academician prof. Rajko Kuzmanović, PhD (1983–1985, 1996–1998, 1998–2000), prof. Đuro Vuković, PhD (1985–1987), prof. Drago Ledić, PhD (1987–1989), prof. Vjekoslav Vidović, PhD (1989–1991), prof. Miloš Babić, PhD (1991–1996), prof. Milorad Živanović, PhD (2000–2002, 2002–2004, 2004–2006 and 2006–2008), academician prof. Vitomir Popović, PhD (2008–2012 and 2012–2016), prof. Petar Kunić, PhD (2016–2017), prof. Željko Mirjanić, PhD (2017–2025), and the current dean is prof. Zoran Vasiljević, PhD (2025–).

Students and employees

Under the Law on Universities, a total of 23 077 students enrolled in the undergraduate studies. A total of 4 397 students were awarded the academic title of Bachelor of Laws, and 1 593 students attained the two-year degree of law graduate. A total of 214 students enrolled in the graduate studies, 112 of whom attained the degree of Master of Laws, in the following departments:

- International Law – 21 students
- Criminal Law – nine students
- Administrative Law – 26 students
- Constitutional Law – 13 students
- Criminal Law – nine students
- Business Law – 11 students
- European Integration Law – nine students
- State and Legal Science – 14 students

The doctoral dissertation was approved to 51 candidates, 46 of whom defended their dissertations and were awarded the academic title of Doctor of Laws.

When established, the Faculty of Law had six professors and six administrative staff.

Vision of development

With its study programmes the Faculty of Law seeks to increase the quality of teaching and science, and does so by creating more efficient mechanisms for monitoring the progress, developing its staff, conducting curriculum reform, introducing more practical contents, strengthening the cooperation with the business community and coping with the labour market demands, as well as improving the cooperation with partners in the region, in Europe and worldwide. In this regard, special attention will be paid to building new and strengthening the existing forms of cooperation with partners from other countries, especially the neighbouring ones, which will include the establishment of joint second and third study cycles, engagement of teaching staff from partner institutions for postgraduate studies and encouraging of academic and student exchanges, i.e., international mobility. Strengthening the cooperation with public and private institutions and economic entities would enable more practical work in the education of our students, provide places where graduates would do traineeships or the work required to take the qualifying exam for a job in government, or the judiciary or notary exam, and in the long run, the most successful graduates would be given the opportunity to get employment in institutions that are partners of the Faculty.

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Правни факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Law,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	6
Ванредни професор / Associate Professor	6
Доцент / Assistant Professor	2
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	15
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	8
Асистент / Teaching Assistant	2
Укупно / Total	10
Свеукупно / Combined	25
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	24

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Право / Law SP	5128	дипломирани правник / Bachelor of Laws	1215
Укупно / Total	5128	Укупно / Total	1215
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
Студијски програми из 2014. год.: / Study Programmes from 2014		Дипломирани / Graduated:	
Грађанско право / Civil Law	65	мастер право, додатак дипломе Студијски програм грађанско право / Master of Laws, diploma supplement Study Programme of Civil Law	19
Кривично право / Criminal Law	15	мастер право, додатак дипломе Студијски програм кривично право / Master of Laws, diploma supplement Study Programme of Criminal Law	0
Пословно право / Business Law	17	мастер право, додатак дипломе Студијски програм пословно право / Master of Laws, diploma supplement Study Programme of Business Laws	2
Међународно право / International Law	19	мастер право, додатак дипломе Студијски програм међународно право / Master of Laws, diploma supplement Study Programme of International Law	1
Управно право (никад није активиран) / Administrative Law (never activated)	0		

Радно и социјално право (никад није активиран) / Labour and Social Law (never activated)	0		
Државно право (никад није активиран) / State Law (never activated)	0		
Правноисторијске студије (никад није активиран) / Legal History Studies (never activated)	0		
Укупно / Total	116	Укупно / Total	22
Студијски програм Мастер право са модулима / Study Programme of Master of Laws with modules			
Модул међународно право / Module International Law	13	мастер право, додатак дипломе Модул међународно право / Master of Laws, diploma supplement Module International Law	1
Модул кривично право / Module Criminal Law	19	мастер право, додатак дипломе Модул кривично право / Master of Laws, diploma supplement Module of Criminal Law	3
Модул грађанско право / Module Civil Law	47	мастер право, додатак дипломе Модул грађанско право / Master of Laws, diploma supplement Module Civil Law	8
Модул државно право / Module State Law	6	мастер право, додатак дипломе Модул државно право / Master of Laws, diploma supplement Module of State Law	1
Модул пословно право / Module Business Law	19	мастер право, додатак дипломе Модул пословно право / Master of Laws, diploma supplement Module Business Law	2
Модул правно-економски / Module Legal Economics Law	4	мастер право, додатак дипломе Модул правно-економско право / Master of Laws, diploma supplement Module Legal Economics Law	0
Модул правно-историјски / Module Legal History Studies	1	мастер право, додатак дипломе Модул правно-историјско право / Master of Laws, diploma supplement Module Legal History Studies	0
Модул радно и социјално право / Module Labour and Social Law	10	мастер право, додатак дипломе Модул радно и социјално право / Master of Laws, diploma supplement Module Labour and Social Law	1
Модул управно право / Module Business Law	13	мастер право, додатак дипломе Модул управно право / Master of Laws, diploma supplement Module Business Law	1
Укупно / Total	132	Укупно / Total	17
Свеукупно / Combined	248	Свеукупно / Combined	34
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Докторске студије право / Doctoral Studies of Law SP	16	доктор правних наука, модул Међународно право / Doctor of Laws, Module International Law	1
		доктор правних наука модул Грађанско право / Doctor of Laws, Module Civil Law	1
Укупно / Total	16	Укупно / Total	2

Природно-математички факултет

Faculty of Natural Sciences and Mathematics

Природно-математички факултет

Младена Стојановића 2, 78000 Бања Лука
+387 51 319 142
www.pmf.unibl.org
info@pmf.unibl.org

Настанак и развој

Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци основан је 1996. године. Почеци универзитетске наставе у Бањој Луци имају своје коријене у Вишој педагошкој школи. Она је основана 1950. године, а касније је трансформисана у Педагошку академију, на којој су образовани наставници за рад у основним школама. То су почеци изучавања математике, физике и географије у Бањој Луци. Педагошка академија у Бањој Луци престала је са радом академске 1994/95. године, кад се трансформисала у Филозофски факултет. Рјешењем Министарства образовања, науке и културе 1994. године даје се сагласност за почетак рада Филозофског факултета у Бањој Луци од академске 1994/95. године. Филозофски факултет обухватао је више студијских група, на којима су се изучавале друштвене и природне науке: Српски језик и књижевност, Историја (Историја и латински језик), Педагогија, Математика и информатика, Географија (Географија и етнологија), Енглески језик и књижевност, Филозофија и социологија, Психологија, Физика, Биологија. Сложеност наставног и научноистраживачког рада, као и бројност студената, иницирала је раздвајање области друштвених и природних наука. Природно-математички факултет настао је издвајањем природних и математичких наука из оквира Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци 1996. године. Основан је Одлуком Народне скупштине Републике Српске бр. 02-1236/96 од 12. септембра 1996. године.

Рјешењем Министарства образовања, науке и културе од 28. септембра 1996. утврђује се да Природно-математички факултет испуњава услове за почетак рада и обављање дјелатности, која почиње 1. октобра 1996. године, и то за сљедеће одсјеке: Математика и информатика, Физика, Биологија, Географија (са двије студијске групе: Географија и Географија са етнологијом). Рјешењем од 15. новембра 1996. године Природно-математички факултет је уписан у судски регистар Основног суда Бања Лука. Новоформирани Природно-математички факултет пресељен је у Улицу Младена Стојановића 2, у зграду која је деценијама имала образовно-

Faculty of Natural Sciences and Mathematics

Mladena Stojanovića 2, 78000 Banja Luka
+387 51 319 142
www.pmf.unibl.org
info@pmf.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Natural Sciences and Mathematics was established in 1996. University education in Banja Luka is rooted in the Teacher-training College, which was established in 1950 and later transformed into the Teacher-training Academy, and which produced elementary school teachers. These are the beginnings of the study of mathematics, physics and geography in Banja Luka. The Banja Luka Teacher-training Academy ceased to operate in the academic year 1994/95, when it was transformed into the Faculty of Philosophy in accordance with a decision of the Ministry of Education, Science and Culture. The Faculty of Philosophy comprised several study groups for the humanities and natural sciences: Serbian Language and Literature, History (History and the Latin Language), Pedagogy, Mathematics and Informatics, Geography (Geography and Ethnology), English Language and Literature, Philosophy and Sociology, Psychology, Physics, Biology. The complexity of the teaching and scientific research processes, as well as the number of students, necessitated the division into the humanities and the natural sciences. The Faculty of Natural Sciences and Mathematics was formed when natural science and mathematics were separated from the Faculty of Philosophy of the University of Banja Luka in 1996. It was established by the Decision of the National Assembly of the Republic of Srpska No 02-1236/96, dater 12 September 1996.

On 28 September 1996, the Ministry of Education, Science and Culture adopted a decision to determine that all requirements had been met for the Faculty of Natural Sciences and Mathematics to commence work on 1 October 1996, with the following departments: Mathematics and Informatics, Physics, Biology, Geography (with two study groups: Geography and Geography with Ethnology). On 15 November 1996 the Faculty of Natural Sciences and Mathematics was entered in the registry of the Banja Luka Basic Court. The newly formed Faculty of Natural Sciences and Mathematics was relocated to a building at Mladena Stojanovića 2, which had served as a place of education for decades –

-васпитну функцију – као учитељска, грађевинска те школа за дјецу с посебним потребама. Ту је у почетку дијелио простор с другим корисницима. Опремљен само елементарним намјештајем и наставним средствима, једним рачунаром, с библиотеком скромног фонда, који је годинама касније попуњаван донацијама аутора и поклонима из личних библиотека професора, факултет је функционисао првенствено захваљујући великом ентузијазму запослених. На Природно-математичком факултету је при оснивању било запослено 11 наставника (један редовни професор, седам ванредних професора и три доцента), два виша асистента и три асистента те четири административна радника.

Зграда у којој је смјештен Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци евидентирана је као културно добро и налази се у првој зони заштите према документу Услови чувања, одржавања, коришћења културних добара и утврђивање мјера заштите за Урбанистички план града Бања Лука, који је израдио Републички завод за заштиту културно-историјског и природног насљеђа октобра 2007. године (бр. 520/07). Познато је да се у згради данашњег ПМФ-а школовао истакнути српски писац Бранко Ћопић, у чију част је 2024. године на улазу у ПМФ постављена спомен-плоча.

На предметној локацији налазе се два објекта, који чине Природно-математички факултет. Један је основни – матични објекат, а други је објекат мањих димензија у којем се налазе лабораторије, канцеларије, семинар-сала, простор за експерименталне животиње.

Матични објекат је изграђен уз Улицу др Младена Стојановића, са које је обезбијеђен главни улаз у зграду. Цјелокупни посматрани објекат је у архитектонском смислу (функционалном и обликовном) компактан, „L" тлоцртног облика, али се у смислу позиције у односу на околни простор може дефинисати као састављен од два крила: главно улично крило (спратности По + П + 1) и дворишно крило (спратности дијелом По + П + 1, а дијелом По + П + 2).

Зграда Природно-математичког факултета реконструисана је у оквиру „Пројекта енергетске ефикасности", који је финансиран из средстава Свјетске банке, а у реализацији Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију. У оквиру овог пројекта на матичном и помоћном објекту извршени су сљедећи радови: замјена фасадних прозора и врата, топлотна изолација фасадних зидова, топлотна изолација међуспратне таванске конструкције и замјена кровног покривача; ревитализација система грijања – уградња новог котла на биомасу са свом додатном опремом за повећање енергетске ефикасности (уградња динамичких радијаторских вентила са термостатском главом, замјена циркулационих пумпи новим фреквентно регулисаним пумпама и сл.) и ревитализација система расвјете са уградњом нових расвјетних тијела у циљу смањења потрошње електричне енергије.

Све ове активности довеле су до функционалних и естетских побољшаних услова зграде. У згради је крајем 2023. године, у сарадњи са компанијом „м:тел", у потпуности реконструисан и опремљен рачунарски центар.

У току су завршни радови за пуштање у рад соларних панела који су инсталисани на крову зграде Природно-математичког факултета и који ће у наредном периоду производити електричну енергију.

Природно-математички факултет (ПМФ) је реномирана институција са дугом традицијом изврсности у образовању и истраживању у области природних, математичких и информатичких наука. ПМФ се истиче као лидер у иновативним истраживањима и образовању, пружајући студентима и истраживачима ресурсе и подршку за њихов академски и професионални развој.

Истраживачи са ПМФ-а редовно објављују радове у водећим свјетским часописима, доприносе-

for the Teacher-training School, Construction Vocational High School, and the school for children with special education needs. At first the Faculty shared the space with the other users. Equipped only with the basic furniture and teaching instruments, a single computer and a modest library, which was later expanding for years thanks to donations from authors and the professors' personal libraries, the Faculty operated primarily thanks to the enormous enthusiasm of its employees. When the Faculty of Natural Sciences and Mathematics was established, there were 11 professors (one full professor, seven associate professors and three assistant professors), two senior teaching assistants, three teaching assistants, and four members of administrative staff.

The building that is home to the Faculty of Natural Sciences and Mathematics of the University of Banja Luka is registered as category I protected cultural heritage, under the Conditions of Preservation, Maintenance and use of Cultural Properties and Establishment of Protection Measures for the Banja Luka Development Plan, drafted by the Republic of Srpska Institute for Protection of Cultural, Historical and Natural Heritage in October 2007 (No. 520/07). It is well known that the distinguished Serb writer Branko Ćopić attended school in this building. In his honour, in 2024 a commemorative plaque was placed at the entrance of the building.

The site houses two buildings that comprise the Faculty of Natural Sciences and Mathematics. One is the main, principal building, while the other is a smaller structure containing laboratories, offices, a seminar room, and a space for experimental animals.

The principal building was constructed along the Dr Mladen Stojanović Street, with a main entrance from that street. In terms of architecture (functionality and form), the entire building is a compact L-shape, but in terms of its position relative to the surrounding space, it can be described as consisting of two wings: the main, street-facing wing (B + G + 1 floor structure) and the courtyard wing (partly B + G + 1 and partly B + G + 2 floor structure).

The building of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics was renovated within the Energy Efficiency Project, funded by the World Bank and implemented by the Ministry of Spatial Planning, Construction and Ecology. This project encompassed the principal and the secondary building with the following reconstruction work: replacement of exterior windows and doors, thermal insulation of exterior walls, thermal insulation of the attic floor structure, and replacement of the roofing; revitalisation of the heating system – including the installation of a new biomass boiler with all ancillary equipment to increase energy efficiency (installation of dynamic radiator valves with thermostatic heads, replacement of circulation pumps with new frequency-controlled pumps, etc.); and revitalisation of the lighting system with the installation of new lighting fixtures to reduce electricity consumption.

All these activities have improved the functional and aesthetic condition of the building. In late 2023, in cooperation with the "Mtel" company, the building's computer centre was fully reconstructed and equipped.

Final works are underway to commission solar panels installed on the roof of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, which will generate electricity in the coming period.

The Faculty of Natural Sciences and Mathematics is a renowned institution with a long-standing tradition of excellence in education and research in the fields of natural, mathematical, and computer sciences. The Faculty stands out as a leader in innovative research and education, providing students and researchers with the resources and support necessary for their academic and professional growth.

Researchers from this Faculty regularly publish papers in leading international journals, contributing to the global scientific community. Their work and dedication have been recognised by both the University of Ban-

Теренска настава студената биологије и екологије и заштите животне средине у Црној Гори

Field classes of students of the Study Programme of Biology, Ecology, and Environment Protection in Montenegro

Студенти ПМФ-а на Дану отворених врата Универзитета у Бањој Луци 2024. године

Students of the Faculty at The 2024 Doors Open Day of the University

Теренска настава студената физике у Београду

Field classes of students of the Study Programme of Physics in Belgrade

Конференција о унапређењу квалитета наставе хемије у средњим школама у склопу Еразмус+ пројекта ChemTeach на ПМФ-у

A Conference on the Improvement of Chemistry Teaching Quality in Secondary Schools within the Erasmus+ ChemTeach project on the premises of the Faculty

Свечано затварање успјешно реализованог пројекта *Мала школа физике*

The event on the occasion of the completion of the *Little School of Physics* project

Ученици у посјети планетаријуму ПМФ-а у склопу манифестације *Дођи и упознај ПМФ* 2024. године

Secondary school students visiting the Planetarium of the Faculty as part of the *Come and meet the Faculty of Sciences* in 2024 event

Семинар за наставнике и професоре географије у амфитеатру ПМФ-а у организацији Географског друштва Републике Српске, СП Географија и Републичког педагошког завода Републике Српске

A seminar for elementary and secondary school geography teachers held in the amphitheatre of the Faculty, organised by the Geographic Society of the Republic of Srpska, by the Study Programme of Geography, and by the Pedagogic Institute of the Republic of Srpska

Теренска настава студената географије и просторног планирања у Београду

Field classes of students of the Study Programme of Geography and Urban Planning in Belgrade

ћи глобалној научној заједници. Њихов рад и труд је препознат и од стране Универзитета у Бањој Луци и од стране Владе Републике Српске, јер су редовни добитници бројних награда, признања и подстицаја.

У претходних двадесет година на ПМФ-у реализован је велики број значајних пројеката, укључујући међународне, националне и ТЕМПУС пројекте, који су допринијели развоју науке и образовања у различитим областима.

Данас су запослени на ПМФ-у укључени у бројне међународне пројекте финансиране од стране Европске уније, попут Еразмус пројеката, CEEPUS пројеката, COST акција и пројеката билатералне сарадње. Ови пројекти омогућавају континуирано унапређење истраживачке инфраструктуре, приступ најсавременијим технологијама и умрежавање са стручњацима из иностранства. Поред међународних пројеката, запослени на ПМФ су руководиоци и сарадници на бројним националним пројектима финансираним од стране Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање, Владе Републике Српске, као и Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине.

ПМФ постиже и значајне резултате у области међународне сарадње. У претходном периоду реализован је већи број размјена студената и особља, укључујући и долазне и одлазне мобилности. Посебно треба истаћи учешће у CEEPUS мрежи, у оквиру које је ПМФ остварио највећу мобилност у протеклој години. Ове активности допринијеле су међународном угледу факултета и отвориле нове могућности за сарадњу и академски развој.

ПМФ његује сарадњу са универзитетима и истраживачким центрима широм региона и свијета, што омогућава размјену знања и искустава, као и заједнички рад на рјешавању актуелних научних изазова. ПМФ је посвећен промоцији интердисциплинарног приступа истраживању, што доприноси развоју нових научних области и иновација. ПМФ је домаћин и организатор конференција, семинара, округлих столова и радионица које окупљају стручњаке, омогућавајући размјену знања и представљање најновијих истраживачких резултата.

ПМФ издаје научни часопис под називом *ACTA SCIENTIFICA BALCANICA*, који објављује радове из природних и математичко-рачунарских наука. Наведени часопис се издаје од 2004. године, прво под називом *СКУП*, а од 2020. године под новим називом – *ACTA SCIENTIFICA BALCANICA*. Од 2019. године се радови објављују двојезично (на српском и енглеском) или само на енглеском језику. Заједно са Географским друштвом Републике Српске, ПМФ је издавач и научног часописа *Гласник*, који излази на српском и енглеском језику од 1996. године. У часопису *Гласник* се објављују радови из области географије и њених сродних дисциплина.

Поред истраживачке активности, ПМФ је посвећен образовању будућих генерација научника и стручњака. Студијски програми су дизајнирани тако да студентима пруже широко и свеобухватно знање у њиховим областима интересовања, као и практичне вјештине потребне за успјешну каријеру. Факултет такође нуди богат програм стручне праксе и могућности за истраживачки рад, што омогућава студентима да стекну драгоцјено искуство током студија. Пракса се реализује у сарадњи са бројним партнерима из привреде, компанијама из области информационих технологија и банкама, али и са бројним јавним установама, друштвима и организацијама.

ПМФ је поносан на своју улогу у заједници, активно учествујући у пројектима и иницијативама чији је циљ унапређење образовања, науке и технологије на локалном, регионалном и глобалном нивоу. Факултет активно промовише науку кроз различите активности и иницијативе. ПМФ је један од главних учесника и носилаца Фестивала науке, који организује Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање Владе Републике Српске.

ja Luka and the Government of the Republic of Srpska, as they are frequent recipients of numerous awards, recognitions, and incentives.

Over the past twenty years, the Faculty has implemented a significant number of significant projects, including international, national, and TEMPUS projects, which have contributed to the advancement of science and education across various fields.

Today the Faculty's employees are involved in numerous international projects funded by the European Union, such as Erasmus projects, CEEPUS projects, COST actions, and bilateral cooperation projects. These projects enable the continuous improvement of research infrastructure, access to cutting-edge technologies, and networking with experts abroad. In addition to international projects, the Faculty's staff lead and collaborate on numerous national projects funded by the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska, the Government of the Republic of Srpska, and the Ministry of Civil Affairs of Bosnia and Herzegovina.

The Faculty has also achieved significant results in international cooperation. Numerous exchanges of students and staff were carried out so far, including both incoming and outgoing mobilities. Notably, the Faculty's participation in the CEEPUS network led to the highest mobility rate over the past year. These activities have enhanced the Faculty's international reputation and opened new opportunities for cooperation and academic development.

The Faculty maintains partnerships with universities and research centres across the region and the world, facilitating the exchange of knowledge and experience, as well as joint efforts in addressing current scientific challenges. The Faculty is committed to promoting an interdisciplinary approach to research, which fosters the development of new scientific fields and innovations. It also hosts and organises conferences, seminars, round tables, and workshops that bring together experts, allow for knowledge exchange and the presentation of the latest research findings.

The Faculty publishes a scientific journal titled *ACTA SCIENTIFICA BALCANICA*, which features papers in the natural, mathematical and computer sciences. This journal has been published since 2004, initially under the name *SKUP*, and since 2020, under its new title – *ACTA SCIENTIFICA BALCANICA*. Since 2019, papers have been published bilingually (in Serbian and English) or exclusively in English. Together with the Geographical Society of the Republic of Srpska, the Faculty also has also publishing the scientific journal *Herald* in Serbian and in English, since 1996. The *Herald* publishes papers in geography and related disciplines.

In addition to its research activities, the Faculty is committed to educating future generations of scientists and professionals. The study programmes are designed to provide students with a broad and deep understanding of their areas of interest, as well as practical skills needed for a successful career. The Faculty also offers a comprehensive internship programme and research opportunities, allowing students to gain valuable experience during their studies. Internships are conducted in collaboration with numerous industry partners, including IT companies and banks, as well as with various public institutions, societies, and organisations.

The Faculty takes pride in its role within the community, actively participating in projects and initiatives aimed at advancing education, science, and technology on the local, regional, and global level. The Faculty actively promotes science through various activities and initiatives. It is one of the main participants and organisers of the Science Festival, organized by the Ministry of Scientific and Technological Development and Higher Education of the Republic of Srpska of the Government of the Republic of Srpska. The Faculty of Natural Sciences and Mathematics also comprises the open-access Aquarium, the Planetarium, which is a digital simulation of space and the movement of celestial bodies, and

У склопу Природно-математичког факултета раде и Акваријум, који је отвореног типа, Планетаријум, који представља технолошку симулацију васионе и кретања небеских тијела, те Теренски центар Бардача. Ови објекти не само да обогаћују наставни процес већ су и значајни ресурси за истраживање и популаризацију науке међу широм јавношћу. Планетаријум и Акваријум су посебно важни за едукацију младих и подизање свијести о значају науке и знања у свакодневном животу.

Функцију декана Природно-математичког факултета обављали су: проф. др Здравко Марјанац, (1997–2002), проф. др Рајко Гњато (2002–2015), проф. др Радослав Декић (2023–2025) и проф. др Горан Трбић (2015–2023. и в.д. 2025–).

Студенти и запослени

Природно-математички факултет је, према Закону о универзитету, изводио наставу на седам одсјека. То су:

- Математика и информатика
- Физика
- Биологија
- Географија
- Просторно планирање
- Екологија и заштита животне средине
- Хемија

На основне студије укупно је уписано 3615, а дипломирала су 1502 студента. Основне студије на одсјеку Математика уписало је 588, а дипломирало је 137 студената (47 студената стекло је звање дипломираног математичара и информатичара, 76 студената звање професора математике и информатике, 12 студената звање професора информатике, а два студента звање професора математике и физике).

Од 306 студената уписаних на основне студије на одсјеку Физика, дипломирао је 61 студент (18 студената стекло је звање дипломираног физичара, 37 студената звање професора физике, док је шест студената стекло звање професора физике и информатике).

На одсјек Биологија уписао се 701 студент, а дипломирала су 293 студента (136 студената је стекло звање дипломираног биолога, 124 студента звање професора биологије, а 33 студента звање дипломираног еколога).

Одсјек Географија уписало је 1779, а дипломирало 889 студената, стекавши неко од сљедећих звања: професор географије (423 студента), дипломирани географ (72 студента), дипломирани географ – туризмолог (138 студената), дипломирани туризмолог (103 студента), дипломирани географ – демограф (50 студената), дипломирани демограф (44 студента), професор географије и етнологије (43 студента) и професор географије и историје (16 студената).

Звање дипломираног просторног планера стекло је 29 од 48 студената уписаних на одсјек Просторно планирање.

На одсјек Екологија и заштита животне средине уписала су се 42 студента, а дипломирало је њих 19 (13 студената стекло је звање дипломираног еколога заштите животне средине, а шест студената звање професора екологије и заштите животне средине).

Одсјек Хемија уписао је 151 студент, а дипломирала су 74, с тим да је звање дипломираног хемичара стекло 38, а звање професора хемије 36 студената.

Магистарске студије укупно уписао је 51 студент, а магистрирала су 34.

На одсјек Биологија уписало се 19, а магистрирало је 11 студената, стекавши звање магистра биолошких наука.

Звање магистра географских наука стекла су 23 од 32 студента уписана на магистарске студије на одсјеку Географија.

Одобрено је 60, а одбрањено 50 докторских дисертација.

the Bardača Field Centre. These facilities not only enrich the teaching process but are also valuable resources for research and the popularisation of science among the broader public. The Planetarium and Aquarium are especially important for educating young people and raising awareness about the value of science and knowledge in everyday life.

Former deans of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics are: prof. Zdravko Marjanac, PhD, (1997–2002), prof. Rajko Gnjato, PhD (2002–2015), prof. Radoslav Dekić, PhD (2023–2025) and prof. Goran Trbić, PhD (2015–2023, acting dean 2025–).

Students and employees

Under the Law on Universities, the Faculty of Natural Sciences and Mathematics offered classes in the following seven departments:

- Mathematics and Informatics
- Physics
- Biology
- Geography
- Spatial Planning
- Ecology and Environmental Protection
- Chemistry

A total of 3615 students enrolled, of whom 1502 graduated. At the Department of Mathematics, 588 students enrolled and 137 graduated (123 students attained the degree of Bachelor of Mathematics and Informatics, 12 students attained the degree of Bachelor of Informatics, and two students attained the degree of Bachelor of Mathematics and Physics).

Out of the 306 students enrolled in the , undergraduate studies at the Department of Physics, 61 graduated (55 students attained the degree of Bachelor of Physics, while six students attained the degree of Bachelor of Physics and Informatics).

A total of 701 students enrolled at the Department of Biology, of which 293 graduated (260 students attained the degree of Bachelor of Biology, and 33 students attained the degree of Bachelor of Ecology).

At the Department of Geography, 1779 students enrolled and 889 graduated, attaining one of the following degrees: Bachelor of Geography (495 students), Bachelor of Geography – Tourism (138 students), Bachelor of Tourism (103 students), Bachelor of Geography – Demographics (50 students), Bachelor of Demographics (44 students), Bachelor of Geography and Ethnology (43 students) and Bachelor of Geography and History (16 students).

The degree of Bachelor of Spatial Planning was awarded to 29 out of the 48 students who enrolled in the Department of Spatial Planning.

At the Department of Ecology and Environmental Protection, 42 students enrolled and 19 graduated, attaining the degree of Bachelor of Ecology and Environmental Protection.

At the Department of Chemistry, 151 students enrolled and 74 graduated, attaining the degree of Bachelor of Chemistry.

A total of 51 students enrolled postgraduate studies, 34 of whom completed the studies.

At the Department of Biology, 19 students enrolled and 11 graduated, attaining the degree of Master of Biology.

The degree of Master of Geography was awarded to 23 out of the 32 students enrolled in the postgraduate studies at the Department of Geography.

A total of 60 doctoral dissertations were approved, and 50 were defended.

At the Department of Mathematics, one doctoral dissertation was approved and defended, awarding the student the degree of Doctor of Mathematics.

At the Department of Physics, three dissertations were approved and all three were defended, awarding the students the degree of Doctor of Physics.

Радионица за студенте СП Математика и информатика са члановима тима за људске ресурсе компаније *м:тел* у рачунарској сали ПМФ-а

A Workshop for students of the Study Programme of Mathematics and Information Science with members of Human Resources Team of the M:tel Company at the Computer Centre of the Faculty

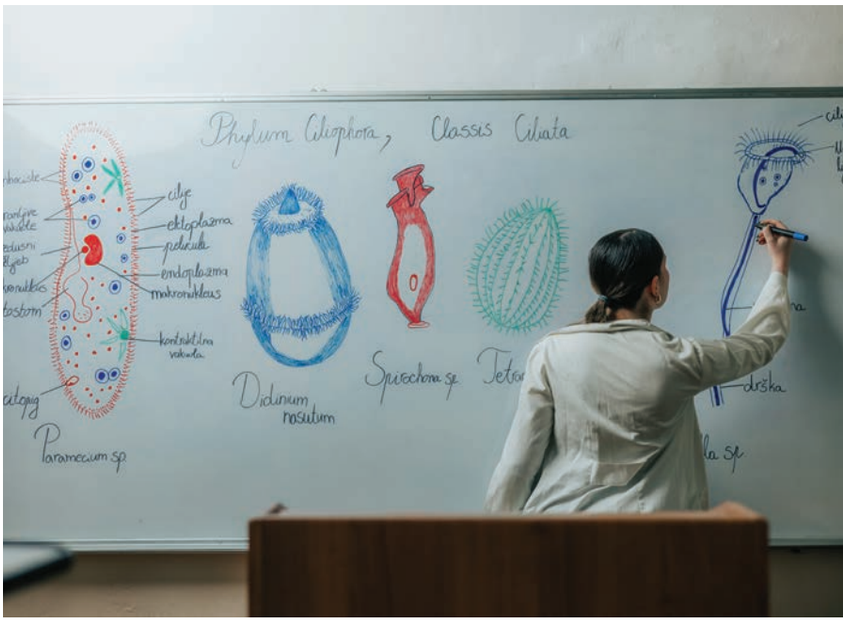
Запослени и студенти са СП Биологија на манифестацији *Дођи и упознај ПМФ* 2024. године

The students and the academic staff of the Study Programme of Biology at the *Come and meet the Faculty of Sciences* in 2024 event

Такмичење у иновативним идејама студената ПМФ-а под покровитељством МНРВО

A Competition in innovative ideas of students of the Faculty of Science under the auspices of the Ministry of Science and Higher Education

Обука за учешће на Међународном сајму туризма студената СП Географије, смјер Туризмологија, у сарадњи са Туристичком организацијом Републике Српске у просторијама ПМФ-а

Training Session for participation at the International Tourism Fair for students of the Study Programme of Geography, Study Course of Tourism, in cooperation with the Tourist Organisation of the Republic of Srpska, on the premises of the Faculty

На одсјеку Математика одобрена је и одбрањена једна докторска дисертација, а студент је стекао звање доктора математичких наука.

На одсјеку Физика одобрена је израда три дисертације, а сва три кандидата су и одбранила своје дисертације и стекла звање доктора физичких наука.

Израда дисертације на одсјеку Биологија одобрена је 21 кандидату, а њих 19 је одбранило дисертације и тако стекло звање доктора биолошких наука.

На одсјеку Географија одобрене су израде 21 дисертације, а 18 кандидата стекло је звање доктора географских наука.

Од 14 кандидата којима су одобрене израде дисертација на одсјеку Хемија, звање доктора хемијских наука стекло је њих девет.

У сарадњи са Пољопривредним факултетом и Институтом за генетичке ресурсе од 2014. године изводи се настава на комбинованом студијском програму другог циклуса под називом Очување и одржива употреба генетичких ресурса.

На Природно-математичком факултету је при оснивању било запослено 11 наставника (један редовни професор, седам ванредних професора и три доцента), два виша асистента и три асистента те четири административна радника.

Визија развоја

Природно-математички факултет у Бањој Луци једна је од институција која покрива подручје природних, математичких и информатичких наука у Републици Српској. Студијски програми формирани на факултету омогућавају реализацију образовног и научно-истраживачког рада и доприносе развоју знања у области природних наука, као и примјену резултата истраживања у настави и пракси.

Образовна и научноистраживачка дјелатност кључни су фактори стабилног и просперитетног друштвеног развоја, као и обезбјеђивања одговарајућег културног идентитета друштва. Визија развоја Природно-математичког факултета базирана је на унапређењу наставног процеса, научноистраживачких активности и међународне сарадње.

Поред примарног циља, који се односи на унапређење квалитета наставног процеса, наставници и сарадници теже ка интензивнијем ангажовању и укључивању у националне и међународне научноистраживачке пројекте. То за исход има и публиковање резултата истраживања у референтним међународним научним часописима. Велики број активних и реализованих истраживачких пројеката представља потврду активности и стручности запослених на ПМФ-у у погледу квалитетног научноистраживачког рада. Реализација пројеката доприноси квалитетнијој материјално-техничкој опремљености која пружа могућности за савремена истраживања и сарадњу факултета са домаћим и међународним институцијама. Такође, рад на пројектима један је од значајних сегмената у процесу увођења младих истраживача у науку. Ово истовремено омогућава и високу рангираност и препознатљивост у националном и међународном истраживачком простору те видљивост у научним цитатним базама. На овај начин успоставља се сарадња која има кључну улогу у развоју и напретку. Кроз успостављање партнерстава са реномираним институцијама широм свијета, Природно-математички факултет ствара динамично окружење које подстиче размјену знања, искустава и ресурса.

Значајан сегмент рада факултета везан је и за сарадњу са привредом и различитим друштвено одговорним компанијама, чиме се студентима омогућује пракса, уз истовремено унапређење вјештина и адаптације стварним изазовима које доноси рад у реалном сектору.

У организацији Природно-математичког факултета одржава се велики број научних конференција, симпозијума, студентских конференција и сличних

A total of 21 dissertations were approved at the Department of Biology, 19 of which were defended, awarding the students the degree of Doctor of Biology.

At the Department of Geography, 21 dissertations were approved, 18 of which were defended, awarding the students the degree of Doctor of Geography.

Out of the 14 dissertations that were approved at the Department of Chemistry, nine were defended, awarding the students the degree of Doctor of Chemistry.

The combined second-cycle study programme of Conservation and Sustainable Use of Genetic Resources has been offered since 2014 in cooperation with the Faculty of Agriculture and the Institute of Genetic Resources.

When the Faculty of Natural Sciences and Mathematics was established, there were 11 professors (one full professor, seven associate professors and three assistant professors), two senior teaching assistants, three teaching assistants, and four members of administrative staff.

Vision of development

The Faculty of Natural Sciences and Mathematics in Banja Luka is one of the oldest institutions in the fields of natural, mathematical and computer sciences in the Republic of Srpska. The study programmes offered at the Faculty allow for education and scientific research and contribute to the advancement of knowledge in the field of natural sciences, and the application of research results in both teaching and in practice.

Education and scientific research are key factors for a stable and ongoing societal development, and for safeguarding the appropriate cultural identity of a society. The vision of the development of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics is based on improving the teaching process, scientific research and international cooperation.

In addition to the primary goal of improving the quality of the teaching process, the academic staff strive towards a higher intensity of engagement and participation in national and international scientific research projects, which fostered the publication of research results in relevant international scientific magazines. The large number of active and completed research projects is a testament to the activity and expertise of the staff at the Faculty in terms of high-quality scientific research. The implementation of these projects contributes to the improvement of material and technical equipment, providing opportunities for modern research and collaboration with domestic and international institutions. Furthermore, working on projects is one of the key segments in introducing young researchers into science. This simultaneously allows for high ranking and recognition in the national and international research spaces, as well as visibility in scientific citation databases. This approach fosters cooperation, which plays a crucial role in development and progress. Through the establishment of partnerships with renowned institutions around the world, the Faculty of Natural Sciences and Mathematics creates a dynamic environment that encourages the exchange of knowledge, experience, and resources.

A significant part of the Faculty's work is also related to cooperation with the industry and various socially responsible companies, providing students with internships while simultaneously enhancing their skills and ability to adapt to the real challenges of working in the private sector.

The Faculty organises a large number of scientific conferences, symposiums, student conferences, and other similar events. In addition to raising the level of scientific work at the Faculty, encouraging the exchange of ideas, and fostering collaboration with similar institutions, these activities provide a significant contribution to the development of scientific research within society as a whole.

манифестација. Поред тога што се на тај начин подиже ниво научног рада на факултету, подстиче размјена мишљења и успоставља сарадња са сличним сродним институцијама, ове активности дају пуни допринос развоју научноистраживачког рада у широј друштвеној заједници.

У циљу праћења свјетских токова и трендова у унапређивању образовне и педагошке праксе, константно се модернизује процес наставе кроз едукацију и усавршавање наставног кадра и осавремењивање наставних средстава. Повећање просторних и лабораторијских капацитета један је од предуслова за реализацију овог циља.

Од оснивања факултета константно се радило на кадровском јачању и укључивању младих у научни рад. Вишегодишња пракса факултета јесте да студент генерације, али и најбољи и најквалитетнији студенти, добију шансу да се запосле на факултету, професионално се усавршавају и укључују у научна истраживања.

Природно-математички факултет као друштвено и научно одговорна институција има дугорочну визију развоја, а она се огледа у равноправном учествовању у едукацији и науци на европском и међународном простору.

Развојни програм Природно-математичког факултета од оснивања до данас тежи ка свеобухватном унапређењу, а ослања се на несебичну институционалну подршку Републике Српске.

In order to keep up with the global trends in the advancement of educational and pedagogical practices, the teaching process is constantly being modernized through additional education and training of the teaching staff and updating teaching instruments. One of the prerequisites for this goal is to increase available classroom and laboratory space.

Since its establishment, the Faculty has continually worked on developing its staff and involving new generations in scientific work. For years, the Faculty has been giving its top of the class students a chance to get a job at the Faculty, improve professionally and engage in scientific research.

The Faculty of Natural Sciences and Mathematics, as a socially and scientifically responsible institution, has a long-term vision of development, with the aim of standing shoulder to shoulder with other institutions of education and science in the European and international domain.

From its beginning up to today, the development programme of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics has strived for all-encompassing improvement, relying on selfless institutional support from the Republic of Srpska.

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	24
Ванредни професор / Associate Professor	18
Доцент / Assistant Professor	15
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	58
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	22
Асистент / Teaching Assistant	3
Сарадник у настави / Associate	2
Укупно / Total	27
Све укупно / Combined	85
Лаборант / Laboratory Technician	16
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	28

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању / Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Биологија / Biology SP	661	дипломирани биолог – 240 ECTS / Bachelor of Biology – 240 ECTS	108
		професор биологије – 240 ECTS / Bachelor of Biology – 240 ECTS	81
		дипломирани професор биологије – 240 ECTS / Bachelor of Biology – 240 ECTS	42
СП Екологија и заштита животне средине / Ecology and Environmental Protection SP	544	дипломирани еколог – 240 ECTS / Bachelor of Ecology – 240 ECTS	130
		професор екологије – 240 ECTS / Bachelor of Ecology – 240 ECTS	26
		дипломирани професор екологије – 240 ECTS / Bachelor of Ecology – 240 ECTS	5
СП Географија / Geography SP	498	дипломирани географ – 240 ECTS / Bachelor of Geography – 240 ECTS	74
		професор географије – 240 ECTS / Bachelor of Geography – 240 ECTS	38
		дипломирани професор географије – 240 ECTS / Bachelor of Geography – 240 ECTS	26
		дипломирани географ – туризмологија – 240 ECTS / Bachelor of Geography – Tourismology – 240 ECTS	0
		дипломирани географ – географски информациони системи – 240 ECTS / Bachelor of Geography – Geographic Information Systems – 240 ECTS	0
СП Хемија / Chemistry SP	461	дипломирани хемичар – 240 ECTS / Bachelor of Chemistry – 240 ECTS	114
		професор хемије – 240 ECTS / Bachelor of Chemistry – 240 ECTS	90
		дипломирани професор хемије – 240 ECTS / Bachelor of Chemistry – 240 ECTS	35

Природно-математички факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Natural Sciences and Mathematics,
University of Banja Luka

СП Просторно планирање / Spatial Planning SP	458	дипломирани просторни планер – 240 ECTS / Bachelor of Spatial Planning – 240 ECTS	250
СП Математика и информатика / Mathematics and Informatics SP	1541	дипломирани математичар и информатичар – 240 ECTS / Bachelor of Mathematics and Informatics – 240 ECTS	73
		професор математике и информатике – 240 ECTS / Bachelor of Mathematics and Informatics – 240 ECTS	120
		дипломирани професор математике и информатике – 240 ECTS / Bachelor of Mathematics and Informatics – 240 ECTS	57
		професор математике и информатике за основну школу – 180 ECTS / Bachelor of Mathematics and Informatics – 180 ECTS	145
		дипломирани професор математике и информатике – 180 ECTS / Bachelor of Mathematics and Informatics – 180 ECTS	22
		професор информатике – 240 ECTS / Bachelor of Informatics – 240 ECTS	8
		дипломирани информатичар – 240 ECTS / Bachelor of informatics – 240 ECTS	10
СП Физика / Physics SP	252	дипломирани физичар – 240 ECTS / Bachelor of Physics – 240 ECTS	29
		професор физике – 240 ECTS / Bachelor of Physics – 240 ECTS	23
		дипломирани професор физике – 240 ECTS / Bachelor of Physics – 240 ECTS	13
СП Техничко васпитање и информатика / Technical Education and Informatics SP	410	професор техничког образовања и информатике за основну школу – 180 ECTS / Bachelor of Technical Education and Informatics – 180 ECTS	105
		дипломирани професор техничког образовања и информатике – 180 ECTS / Bachelor of Technical Education and Informatics – 180 ECTS	83
		дипломирани професор техничког образовања и информатике – 240 ECTS [дошколовање] / Bachelor of Technical Education and Informatics – 240 ECTS [Supplementary Training]	73
		дипломирани професор техничког образовања и информатике – 240 ECTS / Bachelor of Technical Education and Informatics – 240 ECTS	0
Укупно / Total	4825	Укупно / Total	1780
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Биологија / Biology SP	28	мастер биологије – 300 ECTS – биохемија / Master of Biology – 300 ECTS – Biochemistry	6
		мастер биологије – 300 ECTS – систематика животиња / Master of Biology – 300 ECTS – Animal Taxonomy	3
		мастер биологије – 300 ECTS – систематика биљака / Master of Biology – 300 ECTS – Plant Taxonomy	0
		мастер биологије – 300 ECTS – физиологија животиња / Master of Biology – 300 ECTS – Animal Physiology	0
		мастер биологије – 300 ECTS – методика наставе биологије / Master of Biology – 300 ECTS – Teaching Methods in Biology	1

СП Екологија и заштита животне средине / Ecology and Environmental Protection SP	62	магистар екологије / Master of Ecology	11
		мастер екологије и заштите животне средине – 300 ECTS – екологија биљака / Master of Ecology and Environmental Protection – 300 ECTS – Plant Ecology	4
		мастер екологије и заштите животне средине – 300 ECTS – екологија животиња / Master of Ecology and Environmental Protection – 300 ECTS – Animal Ecology	2
		Мастер аналитичар заштите животне средине – 300 ECTS / Master of Environmental Protection – Environmental Protection Analyst – 300 ECTS	9
СП Географија / Geography SP	74	магистар географије / Master of Geography	6
		мастер географије – 300 ECTS / Master of Geography – 300 ECTS	8
		мастер географије – 300 ECTS – географски информациони системи / Master of Geography – 300 ECTS – Geographic Information Systems	4
СП Хемија / Chemistry SP	65	мастер хемије – 300 ECTS / Master of chemistry – 300 ECTS	28
СП Просторно планирање / Spatial Planning SP	61	магистар просторног планирања / Master of Spatial Planning	3
		мастер посторног планирања – 300 ECTS / Master of Spatial Planning – 300 ECTS	20
СП Математика и информатика / Mathematics and Informatics SP	29	магистар математике / Master of Mathematics	4
		мастер математике – 300 ECTS – математичка анализа и примјене	4
		мастер математике – 300 ECTS – алгебра и геометрија / Master of Mathematics – 300 ECTS – Algebra and Geometry	6
СП Физика / Physics SP	12	магистар физике / Master of Physics	1
		мастер наставе физике – 300 ECTS / Master of Physics – 300 ECTS	1
КСП Очување и одржива употреба генетичких ресурса / Conservation and Sustainable Use of Genetic Resources CSP	0	мастер генетичких ресурса / Master of Genetic Resources	0
Укупно / Total	331	Укупно / Total	121
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Математика / Mathematics SP	15	доктор математичких наука – 480 ECTS / Doctor of Mathematics – 480 ECTS	5
СП Хемија / Chemistry SP	4	доктор хемијских наука – 480 ECTS / Doctor of Chemistry – 480 ECTS	0
Укупно / Total	19	Укупно / Total	5

Рударски факултет

Faculty of Mining Engineering

Рударски факултет

Рударски одсјек Технолошког факултета Универзитета у Бањој Луци (1997–2009)

Алеја Козарског одреда 1, 79101 Приједор
+387 52 241 660
www.rf.unibl.org
info@rf.unibl.org

Настанак и развој

Рударски факултет у Приједору основан је 16. маја 1997. године као одсјек Технолошког факултета Универзитета у Бањој Луци, а од 2009. ради као Рударски факултет Универзитета у Бањој Луци.

Идеја о образовању стручњака из области рударства у овим крајевима настала је, свакако, и прије његовог оснивања. Основни циљ је био да се кадрови школују овдје, а не на другим високошколским установама, како би се они везали за подручје Крајине, те би се тако спријечила њихова миграција. Иницијатива за формирање ове високошколске установе заживјела је 1993. године, а по Рјешењу Министарства просвјете и културе Републике Српске бр. UP-I-06-1 од 16. маја 1997. године. Тиме је основан Рударски одсјек у склопу Технолошког факултета Универзитета у Бањој Луци.

Први вршилац дужности шефа овог одсјека био је Мирослав Глушац (1997–1998), а касније су функцију шефа обављали: проф. др Мирко Шаловић (1998–2002), проф. др Бранко Латиновић (2002–2007) и проф. др Милан Ђудуровић (2007–2009).

Извођење наставе за студенте прве године започело је академске 1997/98. године, а потом и за остале године студија. Наставним планом и програмом било је одређено да настава траје девет семестара, док је један семестар предвиђен за израду дипломског рада.

Конституисањем Наставно-научног вијећа и именовањем проф. др Надежде Ћалић за првог декана Рударског факултета званично је, 12. маја 2009. године, почео са радом Рударски факултет Приједор, као једина чланица Универзитета у Бањој Луци ван његовог сједишта. При оснивању факултета била су запослена три наставника (један редовни професор и два доцента), три асистента, један сарадник и седам административних радника.

У годинама од оснивања факултета активности наставног особља су највећим дијелом биле усмјерене на израду наставних планова и програма прилагођених образовању кадрова за студијске програме Рударство на првом циклусу студија и Рударско и геолошко инжењерство на другом циклусу студија, а задњих година за студијске програме Геолошко инжењерство и Инжењерство заштите животне средии-

Faculty of Mining Engineering

Department of Mining at the Faculty of Technology, University of Banja Luka (1997–2009)

Aleja Kozarskog odreda 1, 79101 Prijedor
+387 52 241 660
www.rf.unibl.org
info@rf.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Mining Engineering was established on 16 May 1997 as a department of the Faculty of Technology at the University of Banja Luka. Since 2009, it has been operating as the Faculty of Mining Engineering of the University of Banja Luka.

The idea of educating experts in the field of mining in this region, though, arose before its establishment. The main goal was to provide education for students here, and not at other higher education institutions, so that they would connect with the Krajina region, which would prevent them from migrating. The initiative of establishing this higher education institution became a reality in 1993 and the Department of Mining was founded by the Decision of the Republic of Srpska Ministry of Education and Culture No UP-I-06-1 of 16 May 1997 within the Faculty of Technology, University of Banja Luka.

Miroslav Glušac (1997–1998) was the first acting head of this department, which was thereafter led by prof. Mirko Šalović, PhD (1998–2002), prof. Branko Latinović, PhD (2002–2007) and prof. Milan Đudurović, PhD (2007–2009).

Classes for the first-year students started in the academic year 1997/98, followed by classes for senior years. According to the curriculum, classes are taught over nine terms, while one term is designed to prepare students for their degree thesis.

Upon the constitution of the Academic Council and appointment of prof. Nadežda Đalić, PhD as the first dean of the Faculty of Mining Engineering, the Faculty started operating officially on 12 May 2009 as the only organisational unit of the University of Banja Luka outside its seat. At the moment of its establishment, there were seven members of academic staff (one full professor, two assistant professors, three teaching assistants, and one expert associate) and seven administrative services workers employed.

In the years following the establishment, the activities of the academic staff were mostly directed at designing the curricula tailored for the education of academic profiles at the Study Programme of Mining at the first cycle academic studies and at the Study Programme of

не, публиковање недостајућих уџбеника, скрипти и практикума за све студијске програме, као и на организацију теренских настава, стручних пракси, за набавку лабораторијске опреме за извођење лабораторијских вјежби из области припреме минералних сировина и механике стијена и тла, опреме збирке минерала са опремом за испитивање и рачунарског центра са софтверским програмима за вјежбе из области геомеханике и пројектовања рудника са површинском и подземном експлоатацијом.

Рударски факултет у саставу има четири слушаонице, једну свечану салу за састанке и одбрану радова, деканат, рачунарски центар, библиотеку са читаоницом, студентски клуб и кабинете за запослено и административно особље. Лабораторије су распоређене у приземљу објекта и то Лабораторија за геомеханику, Лабораторија за хемију и физику, Лабораторија за ПМС и Минералошка збирка.

Од академске 2008/09. године наставни процес изводи се према болоњским принципима. На другом циклусу студија настава је започела 2011/12, и то на студијском програму Рударско и геолошко инжењерство. Од 2013/14. на студијски програм Рударство уводи се усмјерење Експлоатација нафте и гаса, а од 2017/18. покренут је студијски програм Геолошко инжењерство. Од академске 2023/24. године на првом циклусу студија уведен је нови студијски програм Инжењерство заштите животне средине.

Организација наставе на свим студијским програмима и настојање да се непрекидно унапређује и учини одрживим процес образовања кадрова из области рударства, геологије и заштите животне средине, те посвећена пажња научној, стручној и издавачкој дјелатности, као и кадровски и материјални услови на факултету успорили су развој научно-истраживачког рада у погледу самосталног учешћа и реализацији научноистраживачких пројеката међународног карактера.

Најзначајнији резултати наставно-научног рада на Рударском факултету су генерације свршених студената из области рударства који су данас успјешни рударски инжењери на руководећим позицијама у великим рударским системима у нашој земљи и иностранству.

Поред тешкоћа које су пратиле сам рад и развој факултета, наставно особље објавило је око 60 научних и стручних радова у иностраним и домаћим часописима и зборницима радова са научних скупова са међународним учешћем, учествовало на међународним конференцијама, радионицама, симпозијумима и савјетовањима, од којих је 10 у индексираним научним часописима, а ту је и појединачно учешће наставника у међународним и националним пројектима.

Наставно особље и студенти Рударског факултета су активни у погледу међународних активности које се огледају кроз краткорочне и дугорочне размјене како у оквиру европских програма мобилности тако и у оквиру сарадњи остварених на свјетском нивоу.

Научноистраживачки рад и сарадња са привредом у фокусу су рада факултета, па је тако у протеклом периоду склопљено више уговора о сарадњи са другим угледним високошколским установама и компанијама.

Од септембра 2005. године Рударски факултет учествује у раду сталног Међународног координационог комитета и организацији Балканског рударског конгреса, поред институција из области рударства из Србије, Бугарске, Турске, Словеније, Македоније, Румуније, Црне Горе, Албаније.

Рударски факултет од 2020. године има потписан уговор о сарадњи и размјени наставног особља и студената са Рударским универзитетом из Санкт Петербурга, споразум са Факултетом природословних наука Универзитета у Љубљани, споразум о пословно-техничкој сарадњи са Рударско-геолошким факултетом у Београду, Рударско-геолошким факултетом Универзитета Петрошани (Румунија), Рударско-геолошко-нафним факултетом у Загребу, Ру-

Mining and Geological Engineering at the second cycle, whereas the past few years have witnessed efforts aimed at designing the curricula for the Study Programmes of Geological Engineering and of Engineering of the Environment Protection, at publishing the necessary textbooks, scripts, and exercise workbooks for all study programmes, as well as organisation of field training, internships, procurement of laboratory equipment in the field of mineral raw materials preparation and rock and soil mechanics, providing a collection of minerals with the respective examination equipment, establishing a computer centre with software for practicals in the field of geomechanics and mine design with surface and underground exploitation.

With regard to its facilities, the Faculty has four classrooms, one conference room for organising meetings and public defences of theses and dissertations, the dean's office, a computer centre, a library with a reading room, a students' club, and offices work the academic staff and the administrative services workers employed. The ground floor of the Faculty accommodates the following laboratories: Laboratory for geomechanics, Laboratory for chemistry and physics, Laboratory for mineral raw materials preparation, and the Mineral collection.

Since the academic year 2008/09, the teaching process has been conducted according to the principles of the Bologna Declaration. At the second cycle academic studies, classes started in 2011/12 at the Study Programme of Mining and Geological Engineering.. As of the academic year 2013/14, the study course of Oil and Gas Exploitation was introduced at the Study Programme of Mining, whereas the academic year 2017/18, saw another study programme launched – Geological Engineering. Finally, as of the academic 2023/2024, there has been a new study programme started at the first cycle academic studies – Engineering of the Environment Protection.

The organisation of classes at all study programmes and the intention to make continual improvements to the process of education of profiles in the fields of mining, geology, and the environment protection and thus render it self-sustainable, along with the dedication to scientific research, professional, and publishing activities and the challenges of staff and material resources issues, have caused significant burden to the development of scientific research in terms of participation at and realisation of international projects.

In this respect, the most valuable results of education and research processes at the Faculty are classes of graduate students in the field of mining, who are successful mining engineers today, occupying leading positions in great mining concerns in the country and abroad.

Despite the difficulties faced over the course of its operation and development as an independent member unit of the University, members of its academic staff have published around sixty scientific and professional papers in domestic and international journals and books of proceedings from academic events with international participation, out of which ten are in journals indexed with scientific databases, have participated at international conferences, workshops, symposia, and seminars, along with individual participation in domestic and international projects.

The students and the academic staff of the Faculty have taken an active attitude towards international engagement, which is reflected in short- and long-term exchange programmes, both within European and global context.

The focus of the Faculty is on scientific research and cooperation with the public and private sector. Accordingly, several cooperation agreements have been signed with other notable higher education institutions and companies in the past period.

Since September 2005, the Faculty of Mining has been a member of the permanent International Coordination Committee and has organised the Balkan Mining Congress, along with institutions from the field of mining from Serbia, Bulgaria, Turkey, Slovenia, North Macedonia, Romania, Montenegro, and Albania.

Радна посјета представника Рударског факултета као члана делегације из БиХ, Термоелектрана *Ледвице*, Билина, Чешка Република, 2022. године

A working visit of the representative of the Faculty of Mining Engineering as a member of the delegation from Bosnia and Herzegovina, The Ledvice Power Plant, Bilina, Czech Republic, 2022

Учесници љетне праксе *Short stay programme* 2023. године, Музеј технологије и рударства *Акиīа*, Универзитет Јапан

Participants of the *Short stay programme* summer practice in 2023, The *Akita* Museum of Technology and Mining of the University of Japan

Рудник и термоелектрана *Сīанари*, 2021. година

The *Stanari* Mine and Power Plant, 2021

Чланови ССРФ-а на Георударијади 2024. године, Трогир

Members of the Students' Association of the Faculty of Mining Engineering at the convention of students of Geological and Mining faculties in Trogir, Croatia, 2024

Учесници Међународне радионице у Фукуоки, 2023. године, у посјети каменолому кречњака „Хигашитани”, Кјушу, Јапан

Participants of The 2023 Fukuoka International Workshop visiting the Higashitani limestone quarry, Kyushu, Japan

Учесници Међународне радионице у Фукуоки, 2023. године, каменолом кречњака „Хигашитани” и „Кјушу” цементара „Мицубиши корпорације”, острво Кјушу, Јапан

Participants of The 2023 Fukuoka International Workshop visiting the Higashitani limestone quarry and the Mitsubishi UBE Cement Corporation, Kyushu, Japan

Фестивал науке 2024. године, извођење експеримента са флуоресцентним минералима, Кампус Универзитета

The 2024 Science Festival, conducting an experiment with fluorescent minerals, the University Campus

Учесници Међународне радионице у Фукуоки, 2023. године, у посјети старом руднику угља „Омута Мике”, Фукуока, Јапан

Participants of The 2023 Fukuoka International Workshop visiting the old Omuta Miike coal mine, Fukuoka, Japan

дарско-геолошко-грађевинским факултетом у Тузли, Техничким факултетом у Бору Универзитета у Београду, споразум о сарадњи са Републичким заводом за геолошка истраживања Републике Српске, Институтом за грађевинарство „ИГ" Бања Лука, Високом медицинском школом Приједор, меморандум са Градом Приједором о сарадњи по више основа.

Активности у погледу јачања сарадње између Факултета природословних наука Универзитета у Љубљани, Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду и Рударског факултета планиране су кроз израду „прозора мобилности" – размјене студената и академског особља, чији циљ је постићи континуирану мобилност студената и омогућити да студенти ових факултета одређене предмете могу реализовати и полагати мултилатерално (Приједор, Београд, Љубљана).

Важан допринос научном и стручном развоју факултета дала су научно-стручна удружења и то: Одбор за геонауке Академије наука и умјетности Републике Српске, Балканска академија рударских наука, Српско друштво за механику стена и тла, International Society Rock Mehchanics ISRM, Балкански комитет за припрему минералних сировина, Научни балкански комитет за припрему минералних сировина, Савез инжењера рудара и геолога Републике Српске, Удружење геотехничара БиХ.

Од 2021. године Рударски факултет има потписане споразуме о сарадњи са привредним субјектима и то „Роктан енергија" Добој, Каменолом „Добрња", Рудник и термоелектрана Угљевик, Рудник кречњака „Carmeuse", Геолошки завод Словеније, „Lykos Balkan Metals" Бијељина, „Eastern Mining" Вареш, „ArcelorMittal" Приједор, Рударски институт, ЕФТ Станари.

За сарадњу са рударским предузећима у нашој земљи у домену израде пројеката и студија, факултет располаже лиценцом за израду рударских пројеката, лиценцом за сеизмичка мјерења у вези са минирањем и другим радовима у рударству и лиценцом за геолошка истраживања. У протеклом периоду факултет је учествовао у изради пројектних документација и студија од значаја за развој рударства у нашој земљи.

Функцију декана Рударског факултета обављали су проф. др Надежда Ђалић (2009–2014), проф. др Владимир Малбашић (2014–2022) и проф. др Свјетлана Средић (2023–).

Студенти и запослени

На основне студије, према Закону о универзитету, укупно је уписано 190 студената, а дипломирала су 72 и тако стекла звање дипломираног инжењера рударства.

Одобрена је израда десет докторских дисертација. Четири кандидата стекла су звање доктора наука из рударства, а један кандидат звање доктора наука из геологије.

При оснивању факултета била су запослена три наставника (један редовни професор и два доцента), три асистента, један сарадник и седам административних радника.

Визија развоја

Минералне сировине су основа индустријског развоја а трагање за њима и њихова употреба почињу са настанком цивилизације. Данас је ново вријеме, пуно изазова, јер су потребе све веће, што изискује све више воде, енергената, грађевинских материјала, различитих метала, сировина за све врсте алата и машина, од оних класичних до најсавременијих дигиталних уређаја. Без ових неопходних ресурса модерни живот би био незамислив. Наша мисија је да школујемо и формирамо младе људе који ће знати да управљају ресурсима на одржив начин и у сарадњи са природом, а не у сукобу са њом. На тај начин можемо учинити пуно тога за генерације које долазе. Ми, наставно особље и студенти Рударског

As of 2020, the Faculty has been implementing numerous agreements of cooperation and exchange of students and academic staff with the following higher education institutions: Faculty of Mining of St Petersburg (Russian Federation), Faculty of Sciences of the University of Ljubljana, Faculty of Mining and Geology of the University of Belgrade (Serbia), Faculty of Mining of the University of Petrosani (Romania), Faculty of Mining, Geology, and Petroleum Engineering of the University of Zagreb (Croatia), Faculty of Mining, Geology, and Civil Engineering of the University of Tuzla (Bosnia and Herzegovina), Technical Faculty of the University of Belgrade in Bor (Serbia), Institute for Geological Surveys of the Republic of Srpska, IG institute for Civil Engineering of Banja Luka, Medical College of Prijedor, including the Memorandum with the City of Prijedor on multiple grounds.

The activities regarding the cooperation with the Faculty of Sciences if the University of Ljubljana and the Faculty of Mining and Geology of the University of Belgrade have been planned in terms of 'the window of mobility' – exchange of students and academic staff, with a view to establishing the continual mobility of students, enabling them to attend certain course units and take exams from them multilaterally (Prijedor, Belgrade, Ljubljana).

An important contribution to the academic and professional development of the Faculty was provided by the following academic and professional associations: Committee for Geosciences of the Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska, the Balkan Academy of Mining Sciences, the Serbian Society for Rock and Soil Mechanics, the International Society Rock Mechanics (ISRM), the Balkan Committee for Mineral Raw Materials Preparation, the Association of Mining and Geology Engineers of the Republic of Srpska, and the Association of Geotechnicians of Bosnia and Herzegovina.

As of 2021, the Faculty has been implementing agreements of cooperation with the following companies: the 'Roktan energija' Doboj (Bosnia and Herzegovina), the 'Dobrnja' Quary, the 'Ugljevik' Mine and Thermopower Plant, the 'Carmeuse' Limestone Mine, the Geological Institute of Slovenia, the 'Lykos Balkan Metals' Bijeljina (Bosnia and Herzegovina), the 'Eastern Mining' Vares (Bosnia) and Herzegovina), the 'ArcelorMittal' Prijedor, the Institute for Mining, and the 'EFT' Stanari (Bosnia and Herzegovina).

In order for the cooperation with mining companies in the country to be established in the domain of designing projects and studies, the Faculty has obtained the mining project design license, the license for seismic measurements in relation to blasting and other operations in mining, and the license for geological surveys. Over the past period, the Faculty has participated in designing various important projects and studies as regards the development of mining in the country.

The former deans of the Faculty are: prof. Nadežda Đalić, PhD (2009-2014), prof. Vladimir Malbašić (2014-2022), and prof. Svjetlana Sredić (2022-).

Students and employees

Under the Law on Universities, a total of 190 students enrolled in the undergraduate studies, 72 of whom graduated and attained the degree of Bachelor of Mining Engineering.

Ten candidates were approved to write doctoral dissertations. Four candidates were awarded the academic title of Doctor of Mining Engineering, and one candidate was awarded the title of Doctor of Geology.

When established, the Faculty had three professors (one full professor and two assistant professors), three teaching assistants, one associate and seven administrative staff.

Vision of development

Mineral raw materials form the foundation of industrial development, and the search for them and their exploitation mark the beginning of human civilisation.

факултета, дубоко вјерујемо да ће шира друштвена јавност у временима која долазе схватити нашу неопходност.

Оснивање и рад Рударског факултета у највећој су мјери условљени чињеницом да Приједор, због крупне сировинске базе коју посједује и индустрије која се обнавља, има потребу за бројним стручњацима различитих специјалности. С обзиром на то да је ово подручје дуге традиције у рударству, било је, дакле, сасвим оправдано основати установу у којој би се образовао кадар из области рударства и геологије, а данас и заштите животне средине. Показује се да је то од непроцјењиве користи за привреду једне земље, а и шире. Рударски факултет је једини факултет у Републици Српској у чијем фокусу су минералне сировине и он студентима пружа знање и вјештине потребне за обављање свих високостручних послова који се тичу овог сектора – од истраживања, експлоатације до заштите животне средине.

Мисија и визија краткорочног и средњорочног развоја овог факултета засноване су на сталном осавремењивању студијских програма, унапређењу и побољшању услова рада, као и поправљању животног стандарда студената.

Рударски факултет Приједор у свом програму посебну пажњу посвећује активностима које се односе на:

- висок квалитет у образовању;
- даље усаглашавање наставних планова и студијских програма са наставним плановима и програмима на универзитетима у окружењу и земљама са развијеном рударском привредом;
- кадровско јачање Рударског факултета у смислу ангажовања нових кадрова у наставничким звањима, али и усавршавања властитих кадрова (асистената и млађих наставника);
- опремање лабораторија ради побољшања услова рада;
- развијање научноистраживачког рада;
- побољшање сарадње са сродним факултетима;
- интензивирање издавачке дјелатности.

Визија Рударског факултета у Приједору јесте да се он развије у модерну европску високошколску институцију која ће бити призната захваљујући научноистраживачким достигнућима својих наставника и сарадника, свршених студената и постдипломаца, и то у области планирања, истраживања, експлоатације и коришћења минералних ресурса, с посебним нагласком на очувању и унапређењу животне средине у складу са принципима одрживог развоја. Задатак овог факултета јесте да, пружањем знања, вјештина и оспособљавањем студената за самосталан и тимски рад, образује будуће лидере напретка привреде наше земље и региона, стручњаке који се могу укључити у научноистраживачки рад на институтима и факултетима у цијелом свијету.

Рударски факултет повећава, из године у годину, број партнера – привредних субјеката са којима договара различите облике сарадње. Потреба за стручним профилима из области рударства и геологије различитог нивоа образовања се осјећа и у чињеници да је све већи број предузећа која долазе на наш факултет, презентују своје компаније, нуде стипендије студентима, извођење дијела практичне наставе у њиховим компанијама, гдје студенти могу да стекну практичне вјештине у реалним условима. На тај начин се остварује стратешко опредјељење нашег факултета да се оствари повезивање привреде и студената већ у фази студирања. Велики број привредних компанија у Рударском факултету виде партнера, што је прије свега базирано на чињеници да у великом броју предузећа која послују у Републици Српској, БиХ, али и шире, већ успјешно раде и руководе пословима стручни кадрови са дипломама нашег факултета.

Today, this civilisation faces numerous challenges as its needs are getting bigger and bigger, which demands more and more water supplies, fuels, construction materials, various metals, raw materials for the design of all kinds of tools and machines, from those classic ones to digitalised devices. Our mission is to educate young experts who are going to be able to manage resources in a viable way, by obeying the laws of nature, not by opposing them. That way, we can do so much more for the generations to come. We, the students and the academic staff of the Faculty, are deeply convinced that the necessity of existence of such an institution is going to be fully comprehended by a wider community in the future.

The Faculty of Mining Engineering was established and started operating mainly due to the fact that Prijedor needed a great number of different experts, as it has a large raw material base and industry that is being renewed. In view of the fact that this is an area of rich tradition in mining, it was, thus, quite justified to establish an institution that would provide training in the field of mining and geology and, today, of the environment protection as well. It proves to be priceless for the economy of this country and beyond. It is the only faculty in the Republic of Srpska that provides education in the field of exploitation of mineral raw materials, where students gain knowledge and skills needed for high-skill jobs related to this sector – from research, over exploitation, to the protection of the environment.

The mission and the vision of short- and mid-term development of the Faculty are rooted in constant modernisation of study programmes, improvement of working conditions, as well as raising the quality of life of students.

In its programme, the Faculty of Mining Engineering pays special attention to the activities related to:

- high quality in education,
- further harmonisation of curricula and study programmes with curricula and programmes at universities in the region and countries with developed mining industry,
- staff development at the Faculty of Mining Engineering by recruiting professors as well as training its own staff (junior academic staff),
- equipping the laboratories to improve the working conditions,
- development of scientific research,
- improvement of cooperation with related faculties
- increasing the publishing activity.

The vision of the Faculty of Mining Engineering is to develop into a modern European higher education institution that will be recognised for the research accomplishments of its professors and associates, graduates and postgraduates, in the field of planning, research, exploitation and use of mineral resources, with special reference to environmental protection and improvement in line with the principles of sustainable development. The task of this faculty is to educate future leaders of economic progress of our country and the region, experts who can take part in scientific research at institutes and faculties around the world, by providing knowledge, skills and training to students for independent and team work alike.

The Faculty is increasing the number of its partners –companies with which various forms of cooperation are agreed upon by the year. The need for professional profiles from the field of mining and geology of various levels of education is reflected in the fact that a number of companies have been contacting us and presenting their portfolios, offering scholarships to students, and offering possibilities of practical training taking place on their premises. This allows for the strategic goal of our Faculty to be realised already at the stage of academic studies, to make connection between the industrial sector and students. A great deal of companies doing business in the Republic of Srpska perceive the Faculty as their partner, which is primarily the result of these companies employing or being run by numerous experts holding degrees obtained at our institution.

Рударски факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Mining Engineering,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	2
Ванредни професор / Associate Professor	2
Доцент / Assistant Professor	6
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	
Укупно / Total	10
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	2
Асистент / Teaching Assistant	0
Укупно / Total	2
Свеукупно / Combined	12
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	10

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Рударство / Mining Engineering SP	634	дипломирани инжењер рударства – 240 ECTS / Bachelor of Mining Engineering – 240 ECTS	155
СП Геолошко инжењерство / Geological Engineering SP	55	дипломирани инжењер геологије – 240 ECTS / Bachelor of Geology – 240 ECTS	7
СП Инжењерство заштите животне средине / Environmental Protection Engineering SP	20		
Укупно / Total	709	Укупно / Total	162
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Рударско и геолошко инжењерство / Mining and Geological Engineering SP	63	магистар рударства / Master of Mining Engineering	5
		мастер рударства – 300 ECTS / Master of Mining Engineering – 300 ECTS	14
Укупно / Total	63	Укупно / Total	19

Теренска настава Рудник боксита *Јајце*, извозни плато јама *Бешељ*, 2023. године

Field classes in The *Jajce* Bauxite Mine, export plateau, the *Beselj* pit, 2023

Стручна екскурзија Рудник и термоелектрана *Уљевик*, 2021. године

Professional visit to the *Ugljevik* Mine and Power Plant in 2021

Теренска настава Рудник и термоелектрана *Уљевик*, 2024. године

Field classes in the *Ugljevik* Mine and Power Plant in 2024

Теренска настава локалитет *Руйице, Adriatic Balkans BH*, Вареш

Field classes at the locality of Rupice, *Adriatic Balkans BH*, Vares (Bosnia and Herzegovina

Технолошки факултет

Faculty of Technology

Технолошки факултет

Технолошки одсјек Техничког факултета у Бањој Луци (1962–1975)

Булевар војводе Степе Степановића 73, 78000 Бања Лука
+387 51 434 357
www.tf.unibl.org
info@tf.unibl.org

Настанак и развој

Технички факултет у Бањој Луци основан је 24. новембра 1962. године. Тада је, наиме, Народни одбор среза Бања Лука донио Одлуку о оснивању Техничког факултета са Одсјеком за електротехнику и Одсјеком за хемијску прераду дрвета. За разлику од Одсјека за електротехнику, Одсјек за хемијску прераду дрвета почео је са радом 1963. године. Са експанзијом индустријских комплекса за производњу целулозе, папира, вискозе и деривата целулозе (у Бањој Луци, Приједору, Дрвару), нарасле су и потребе за квалификованим кадром. Четворогодишње студије на овом факултету почињу академске 1964/65. године. Од тада, захваљујући квалитетном научном и стручном кадру, који је пристизао са Свеучилишта у Загребу и Универзитета у Сарајеву, почиње интензиван развој Технолошког одсјека Техничког факултета у Бањој Луци. С обзиром на то да су се јавиле кадровске потребе бањалучке регије и ширег окружења за стручним кадром у области прехрамбене индустрије, на Технолошком одсјеку Техничког факултета академске 1971/72. године почиње са радом Биотехнолошко-прехрамбени смјер. Наставни планови Смјера за хемијску прераду дрвета и новог, Биотехнолошко-прехрамбеног смјера, били су конципирани тако да су у прве двије године студија имали заједничке предмете, који су обухватали фундаменталне науке (математика, физика, хемија) и опште предмете, а трећа и четврта година садржавале су специфичне предмете у вези са хемијском прерадом дрвета односно са прехрамбеним технологијама. Оба смјера имала су у својим плановима инжењерске предмете (термодинамика, технолошке операције, аутоматизација и сл.), тако да су се по завршетку студија, уз кратак приправнички стаж, наши дипломирани инжењери технологије лако укључивали у производни процес. У постојећим индустријским објектима они су преузимали руководећа и развојна мјеста, доприносећи на тај начин економском развоју овог краја.

Универзитет у Бањој Луци формиран је 1975. године, а тада се Технички факултет раздваја на два факултета – Електротехнички и Технолошки. По-

Faculty of Technology

Department of Technology at the Faculty of Engineering in Banja Luka (1962-1975)

Bulevar vojvode Stepe Stepanovića 73, 78000 Banja Luka
+387 51 434 357
www.tf.unibl.org
info@tf.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Engineering in Banja Luka was established on 24 November 1962, when the People's Committee of the Banja Luka District adopted a decision to establish the Faculty of Engineering with the Department of Electrical Engineering and the Department of Chemical Processing of Wood. Unlike the Department of Electrical Engineering, the Department of Chemical Processing of Wood started operating in 1963. With the expansion of industrial facilities for the production of cellulose, paper, viscose and cellulose derivatives, the need arose for qualified workers. Four-year studies at this faculty were launched in the academic year 1964/65. Thanks to high-quality academic staff coming from the University of Zagreb and the University of Sarajevo, that is when the Department of Technology of the Faculty of Engineering in Banja Luka started developing rapidly. Because of the onset of demand for professional staff in the food industry in the broader region of Banja Luka, in the academic year 1971/72, the Department of Technology of the Faculty of Engineering launched the Biotechnology and Food Technology course. The curricula for the Chemical Processing of Wood course and the new Biotechnology and Food Technology course were designed so that they shared course units in the first two years, covering fundamental sciences (mathematics, physics, chemistry) and general course units, while the third and fourth year comprised course-specific course units related to the chemical processing of wood, i.e. food technologies. Both study courses also included engineering course units (thermodynamics, technological operations, automation etc.), allowing for our graduate technology engineers to carry out brief internships and seamlessly enter the production process. In the existing industrial facilities, they assumed positions in management and development, thus contributing to the economic prosperity of this region.

At the establishment of the University of Banja Luka in 1975, the Faculty of Engineering was partitioned into two faculties – Electrical Engineering and Technology. In early 1977, the study courses of the Faculty of Tech-

четком 1977. године смјерови Технолошког факултета прерастају у одсјеке: Хемијско-технолошки и Биотехнолошко-прехрамбени. Хемијско-технолошки одсјек је тада претрпио знатну измјену плана и програма у трећој и четвртој години студија, гдје су умјесто уско профилисаних предмета за хемијску прераду дрвета уведени нови предмети ширег технолошког и инжењерског значаја из области органске и неорганске хемијске технологије. Када је основан Технолошки факултет, било је запослено 13 наставника (два редовна, седам ванредних професора и четири доцента), 12 асистената, седам лабораната, као и девет чланова административног особља.

Због све већих потреба текстилне индустрије, на Технолошком факултету 1982. године урађен је пројекат о оправданости формирања одсјека за текстилно инжењерство. Већ сљедеће, академске 1983/84. године, уведена су на Хемијско-технолошком одсјеку два нова изборна предмета: Текстилне сировине и Технологија хемијских влакана, а од академске 1987/88. године почиње са радом и Одсјек текстилног инжењерства. Наставни план на овом одсјеку конципиран је тако да студенти на првој и другој години студија слушају заједничке предмете са одсјецима за хемијско инжењерство и прехрамбене технологије.

Поред потешкоћа које су пратиле развој и рад овог одсјека, ипак је створено језгро које је омогућило развој домаће науке у области влакана и текстила и праћење свјетских достигнућа кроз спровођење властитих истраживања, што је био подстицај за развој и успјешан рад домаће текстилне индустрије. Технолошки факултет у Бањој Луци радио је и у посебно отежаним условима од 1991. до 1995. године. У то вријеме много студената и један број наставника био је ангажован у Војсци Републике Српске. Међутим, за све вријеме рата факултет није прекидао свој рад, а имао је подршку технолошких факултета из Србије. Нарочито несебичну помоћ Одсјеку текстилног инжењерства пружио је Технолошки факултет из Лесковца, са којим је успјешна сарадња настављена и након рата. Током ратног периода, у вријеме изолације и отежаног снабдијевања Републике Српске, факултет је пружао лабораторијске услуге Клиничком центру у Бањој Луци и предузећу „Микроелектроника", које је радило у склопу индустријског комплекса „Чајавец".

Технолошки факултет у Бањој Луци својим кадровима, простором и опремом помогао је оснивање нових факултета и одсјека Универзитета у Бањој Луци: Пољопривредног факултета (основан 1992), Одсјека фармација на Медицинском факултету (1995) и Природно-математичког факултета (1996). На основу препоруке Министарства образовања Републике Српске, организовано је извођење наставе Биотехнолошко-прехрамбеног одсјека у Брчком у академској 1996/97. и 1997/98. години, а студенти који су стекли услове наставили су студије на истом одсјеку у Бањој Луци. На иницијативу општине Приједор и на основу Одлуке Министарства просвјете Републике Српске, у академској 1997/98. години отпочео је са радом Рударски одсјек на Технолошком факултету у Бањој Луци са сједиштем у Приједору. Оснивање овог одсјека кадровски је помогао и Рударско-геолошки факултет из Београда и Технички факултет у Бору. Наставни планови и програми на Рударском одсјеку прилагођени су образовању кадрова за потребе рудника који се баве експлоатацијом минералних сировина. Анализом друштвено-економске оправданости и начина финансирања остварени су услови да се Рударски одсјек на Технолошком факултету у Бањој Луци трансформише у засебан факултет. Тако је у мају 2009. године Рударски одсјек Технолошког факултета у Бањој Луци прерастао у Рударски факултет Приједор. Технолошки факултет у Бањој Луци континуирано је

nology grew into the departments of Chemical Technology and Food Biotechnology. At that time, the Department of Chemical Technology curriculum was significantly altered for the third and fourth year of study, where the narrowly profiled course units on the chemical processing of wood were replaced with new course units of a broader technological and engineering scope in organic and inorganic chemical technology. When the Faculty of Technology was established, there were 13 professors (two full professors, seven associate professors and four assistant professors), 12 teaching assistants, seven laboratory technicians and nine administrative staff.

With the rising demand for workers in the textile industry, in 1982 the Faculty of Technology drafted a feasibility study for a department of textile engineering. As early as the following year, in the academic year 1983/84, two new elective course units were introduced in the Department of Chemical Technology: Textile Raw Materials and Technology of Chemical Fibres, and in the academic year 1987/88, the Department of Textile Engineering was initiated. The curricula for this department was designed so that the first and second year of study had the same course units as the departments of chemical engineering and food technology.

In spite of all the hardships that came with the development and operation of this department, a core of experts was created, allowing for the local development of the field of fibres and textile, following achievements made in the world while conducting own research, which provided fertile ground for the development and successful operation of the regional textile industry. The Faculty of Technology in Banja Luka also worked under hardship from 1991 to 1995, when many students and some of the academic staff were recruited to the Army of the Republic of Srpska. However, the Faculty kept operating throughout the war, with support from faculties of technology from Serbia. The Department of Textile Engineering was particularly helped by the Faculty of Technology in Leskovac, and successful cooperation continued even after the war. During the war, at a time of isolation and blockage of supply routes to the Republic of Srpska, the Faculty provided laboratory services to the Banja Luka Clinical Centre and the "Mikroelektronika" company, within the industrial complex of "Čajavec".

The Faculty of Technology in Banja Luka provided staff, facilities and equipment to aid the establishment of new faculties and departments at the University of Banja Luka: the Faculty of Agriculture (established in 1992), Department of Pharmacy at the Faculty of Medicine (1995) and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics (1996). At the recommendation of the Ministry of Education of the Republic of Srpska, classes were organized for the Department of Biotechnology and Food Technology in Brčko in the academic years 1996/97 and 1997/98, and the students who met the requirements continued their studies at the same department in Banja Luka. In the academic year 1997/98, at the initiative of the Prijedor municipality and in accordance with the Decision of the Ministry of Education of the Republic of Srpska, the Department of Mining Engineering was established under the Faculty of Technology in Banja Luka, seated in Prijedor. The establishment of this department was supported by staff from the Faculty of Mining and Geology in Belgrade and the Technical Faculty in Bor. The curricula at the Department of Mining Engineering were shaped to accommodate the needs of mines which exploited mineral ores. An analysis of social and economic feasibility and funding options showed that there were conditions to transform the Department of Mining Engineering at the Faculty of Technology in Banja Luka into a separate faculty. So, in May 2009, the Department of Mining Engineering of the Faculty of Technology in Banja Luka grew into the Faculty of Mining Engineering in Prijedor. The Faculty of Technology in Banja Luka has continuously worked on modernizing and im-

Поглед на зграду Техничког факултета, касније ЕТФ-а, са моста Патре

View of the building of the Faculty of Engineering later the Faculty of Electrical Engineering, form the Patre bridge.

Проф. др Бранко Шкундрић, *Савјетовање хемичара и технолоīа БиХ, Јуīословенски симīозијум о хемији дрва и целулозе* 1983. године

Prof. Branko Škundrić, PhD, Congress of Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina, Yugoslav Symposium on the Chemistry of Wood and Cellulose, 1983.

Зграда Техничког факултета 1968. године, лабораторија за аналитичку хемију у подруму зграде. Студенти и, тада асистент, проф. др Мирко Кулеш, први ред десно

The building of the Technical Faculty in 1968, the laboratory for analytical chemistry in the basement of the building. Students and assistant prof. Dr. Mirko Kuleš, first row on the right.

Проф. др Недељко Чегар, *Савјетовање хемичара и технолоīа БиХ, Јуīословенски симīозијум о хемији дрва и целулозе* 1983. године

Prof. Nedeljko Čegar, PhD, Congress of Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina, Yugoslav Symposium on the Chemistry of Wood and Cellulose, 1983

Проф. др Ибрахим Табаковић, тадашњи ректор Универзитета „Ђуро Пуцар Стари”, Савјетовање хемичара и технолога БиХ, Југословенски симпозијум о хемији дрва и целулозе 1983. године

Југословенски симпозијум о хемији дрва и целулозе 1983. године Prof. Ibrahim Tabaković, PhD, rector of the “Đuro Pucar Stari” Unversity at the time, Congress of Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina, Yugoslav Symposium on the Chemistry of Wood and Cellulose, 1983

Проф. др Радана Ђуђић, проф. др. Владимир Прелог, добитник Нобелове награде за хемију 1975. године, и проф. др Златко Стунић, Конгрес у Београду 1976. године

Prof. Radana Đuđić, PhD, prof. Vladimir Prelog, PhD, 1975 Nobel Prize winner in Chemistry, and prof. Zlatko Stunić, PhD, Congress in Belgrade, 1976

Проф. др Ибрахим Табаковић, у функцији члана Савезног извршног вијећа, након пријема код предсједника Републике Кубе Фидела Кастра, поводом састанка Групе 77, Савеза земаља у развоју при УН-у, у Хавани априла 1987. године

Prof. Ibrahim Tabaković, PhD, serving as a member of the Federal Executive Council, after his meeting with the president of the Republic of Cuba, Fidel Castro, on the occasion of the meeting of The Group of 77, a coalition of developing countries under the UN, in Havana in April 1987

Проф. др Ибрахим Табаковић, у функцији члана Савезног извршног вијећа, са премијером НР Кине Џао Цијангом приликом посјете СФРЈ, у Порторожу, маја 1986. године

Prof. Ibrahim Tabaković, PhD, serving as a member of the Federal Executive Council, with the Prime Minister of the People’s Republic of China, Zhao Ziyang, during his visit to the SFRY, Portorož, May 1986

радио на осавремењивању и унапређивању квалитета наставног процеса. Резултат овог рада јесу сљедећа усмјерења: Хемијска технологија и Еколошко инжењерство на Хемијско-технолошком одсјеку, Прехрамбена биотехнологија и Контрола квалитета и хигијенске исправности намирница на Биотехнолошко-прехрамбеном одсјеку те Општи смјер и Смјер конфекције и дизајна на Одсјеку текстилног инжењерства. У академској 2004/05. години наставни процес усклађен је са принципима Болоњске декларације, па се настава на свим одсјецима од тада изводи по новим наставним плановима и програмима. Као резултат бројних активности на унапређењу наставног процеса произашли су модерни и рационализовани студијски програми, прилагођени студенту, његовом професионалном усмјерењу и правилима студирања заснованим на Европском систему преноса бодова (ECTS). Ови студијски програми посредовањем међународних програма за размјену студената омогућавају мобилност студената међу сродним универзитетима у Босни и Херцеговини и са универзитетима у окружењу и Европској унији. Од јануара 2008. године Универзитет у Бањој Луци је интегрисан, са факултетима као организационим јединицама. Технолошки факултет је лиценцирао студијске програме за први и други циклус студија. Студијски програм Графичко инжењерство је најмлађи студијски програм првог циклуса студија на Технолошком факултету, а почео је са радом академске 2010/11. године. Настао је из потребе за стручњацима у области графичке индустрије, а посебан значај овог профила образовања у вези је са подручјем израде амбалаже неопходне свим врстама робе и производа различитих индустријских грана.

Од 2012. године у саставу Технолошког факултета дјелује Институт за технолошка истраживања, развој и пројектовање, који чине све катедре и сви запослени наставници и сарадници на факултету.

Данас је, као што је речено, Технолошки факултет дио интегрисаног Универзитета у Бањој Луци и наставни процес се одвија према принципима Болоњске декларације, и то на четири студијска програма:

- Хемијско инжењерство и технологије
- Прехрамбене технологије и индустријске биотехнологије
- Текстилно инжењерство
- Графичко инжењерство

Током читавог периода свог постојања и рада Технолошки факултет је имао успјешну сарадњу са сродним факултетима, како са подручја бивше Југославије тако и из иностранства.

Од оснивања, факултет је члан Заједнице технолошко-металуршких факултета у региону, а та се сарадња кроз ову асоцијацију и данас успјешно одвија. Томе је свакако допринијело и заједничко учешће факултета из цјелокупне регије на билатералним и међународним пројектима. Прије рата међународна сарадња се одвијала у оквиру пројеката које су финансирале владе САД и неких европских земаља, а данас је Технолошки факултет у Бањој Луци укључен у Еразмус+ (КА1) програм кредитне размјене студената и особља, као и CEEPUS мрежу (Central European Exchange Programme for University Studies), у оквиру које је размијењен значајан број наставника и сарадника.

Такође, студенти Технолошког факултета обављају стручну праксу у иностранству више од 15 година посредством међународног удружења за размјену студената ради стручне праксе IAESTE.

Већ 41 годину у организацији Технолошког факултета у Бањој Луци одржава се Савјетовање хемичара и технолога. Први пут ова манифестација одржана је 1983. године, а тада је носила назив Савјетовање хемичара и технолога СР БиХ. Часопис *Гласник хемичара и технолога Републике Српске* издаје се на Технолошком факултету у Бањој Луци од 1995. годи-

proving the quality of the teaching process, which resulted in establishing the following courses: Chemical Technology and Environmental Engineering at the Department of Chemical Technology, Food Biotechnology and Control of Food Quality and Safety at the Department of Biotechnology and Food Technology, and the General Direction Course and the Apparel Technology and Design course at the Department of Textile Engineering. In the academic year 2004/05, the teaching process was aligned with the principles of the Bologna declaration, and since then all departments have organized classes under the new curricula. The numerous activities in advancing the teaching process resulted in modern and rationalized study programmes, adapted to students and their professional orientation and the rules of study based on the European Credit Transfer System (ECTS). These study programmes allow for international mobility programmes for student exchange among comparable universities in Bosnia and Herzegovina and universities in the region and the European Union. Since 2008, the University of Banja Luka has functioned as an integrated university, with faculties as members. The Faculty of Technology has licensed first- and second-cycle study programmes. The Graphic Engineering study programme is the youngest first-cycle study programme at the Faculty of Technology, having been established in the academic year 2010/11. It resulted from the need for experts in the graphic industry, and this education profile is especially relevant to making packaging needed for all sorts of merchandise and products of various branches of industry.

The Institute of Technological Research, Development and Design was established in 2012 under the Faculty of Technology, comprising all members of the Faculty's academic staff.

Today, as mentioned, the Faculty of Technology is part of the integrated University of Banja Luka and the teaching process is taking place in accordance with the principles of the Bologna declaration, in four study programmes:

- Chemical Engineering and Technology
- Food Technology and Industrial Biotechnology
- Textile Engineering
- Graphic Engineering

Throughout its existence, the Faculty of Technology has successfully cooperated with comparable faculties from the area of former Yugoslavia, but from other countries as well.

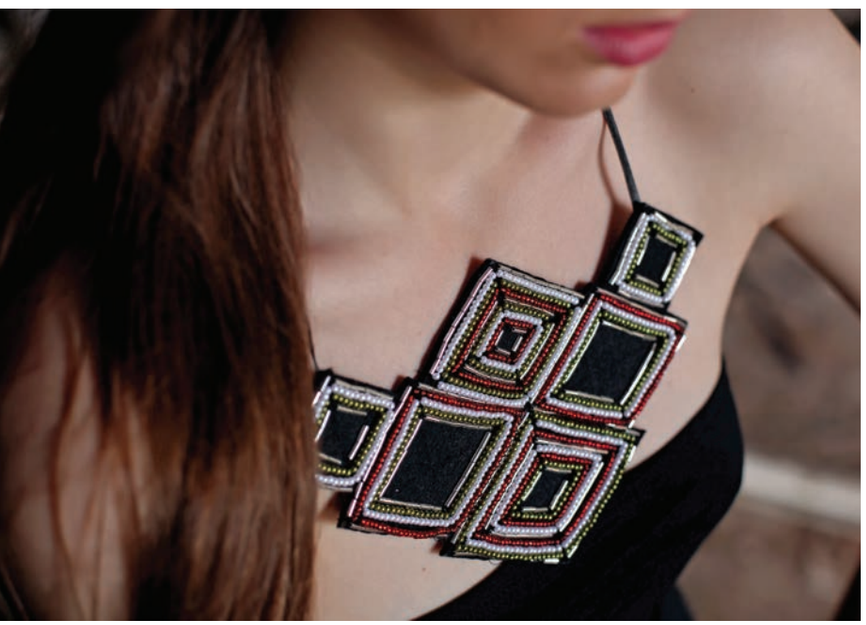
Since its establishment, the Faculty has been a member of the regional Association of Faculties of Technology and Metallurgy, with continued cooperation to this day. This was certainly facilitated by joint participation of the faculties from the whole region in bilateral and international projects. Before the war, international cooperation took place within projects funded by the US Government and some European countries, while today, the Faculty of Technology in Banja Luka participates in the Erasmus+ (KA1) student and staff credit mobility programme, as well as the CEEPUS network (Central European Exchange Programme for University Studies), which facilitated a significant number of student and staff mobility.

Also, students of the Faculty of Technology have been carrying out professional internships abroad through IAESTE (International Association for the Exchange of Students for Technical Experience).

For over 41 years, the Faculty of Technology in Banja Luka has organized the Conference of Chemists and Technologists. This event took place for the first time in 1983, when it was called the Conference of Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina. The journal called *Gazette of Chemists and Technologists of the Republic of Srpska* has been published by the Faculty of Technology in Banja Luka since 1995. In 2009, the magazine was renamed as the *Journal of Chemists, Technologists and Environmentalists of the Republic of Srpska* and

не. Часопис је 2009. године преименован у *Гласник хемичара, технолоīа и еколоīа Републике Срīске* и од 2012. године сврстан је у прву категорију научних часописа у Републици Српској.

Функцију декана Техничког факултета (1962–1975) обављали су: проф. др Тихомир Марковић (1962–1966), проф. Борисав Тасић, дипл. инж. (1966–1968), проф. Војислав Радовић, дипл. инж. (1968–1970), проф. др Злата Павловић (1970–1972) и проф. Павле Јеше, дипл. инж. (1973–1975), док су функцију декана Технолошког факултета обављали: проф. др Драгица Додиг (1975–1977. и 1983–1984), академик проф. др Младен Трковник (1977–1979), проф. др Бранко Шкундрић (1979–1981), проф. др Кемал Хот (1981–1983), проф. др Звонимир Поцрњић (1984–1987), проф. др Мирко Кулеш (1989–1991), проф. др Недељко Чегар (1991–2000), проф. др Милош Шолаја (2000–2002), проф. др Радослав Грујић (2002–2006), проф. др Јелена Пенавин Шкундрић (2006–2008), проф. др Милош Сорак (2008–2016), проф. др Љиљана Вукић (2016–2018) и проф. др Борислав Малиновић (2018–).

Студенти и запослени

На Технолошки одсјек, смјер Хемијска прерада дрвета, уписано је 1550, а завршило је 197 студената, чиме су стекли звање дипломираног инжењера технологије. Према Закону о универзитету, један од пет одсјека Техничког факултета уписало је 5290, а дипломирало 1206 студената. Одсјеци на којима су се изводиле дипломске студије јесу:

Технолошки, на који је уписано 1180, а дипломирало 249 студената, стекавши звање дипломираног инжењера технологије; Хемијско-технолошки, на који је уписано 2012, а дипломирало 430 студената, стекавши једно од сљедећих шест звања:

– дипломирани инжењер технологије
– дипломирани инжењер хемијске технологије
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек хемијско-технолошки, Смјер општи
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек хемијско-технолошки, Смјер хемијске технологије
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек хемијско-технолошки, Смјер заштита животне средине
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек хемијско-технолошки, Смјер еколошко инжењерство

На Биотехнолошки одсјек уписано је 1606, а дипломирала су 454 студента, стекавши једно од сљедећих пет звања:

– дипломирани инжењер технологије
– дипломирани инжењер прехрамбене технологије
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек биотехнолошко-прехрамбени, Смјер производни
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек биотехнолошко-прехрамбени, Смјер прехрамбене биотехнологије
– дипломирани инжењер технологије; Одсјек биотехнолошко-прехрамбени, Смјер контрола квалитета и хигијенске исправности намирница

На Одсјек текстилно инжењерство, на који је уписано 447, дипломирала су 44 студента, стекавши звање дипломираног инжењера технологије. На Рударски одсјек, на који је уписано 45, дипломирало је 29 студената, стекавши звање дипломираног инжењера рударства.

Постдипломске студије уписало је 211 студената, а магистрирала су 102 студента. Настава је организована на седам одсјека. То су:

– Методе органске синтезе и анализе, на који су уписана 23, а магистрирало је пет студената, стекавши звање магистра техничких наука из области хемије.

since 2012 it has been in the first category of scientific magazines in the Republic of Srpska.

Former deans of the Faculty of Engineering (1962 -1975) are: prof. Tihomil Marković, PhD (1962–1966), prof. Borislav Tasić, BSc (1966–1968), prof. Vojislav Radović, BSc (1968–1970), prof. Zlata Pavlović, PhD (1970–1972), prof. Pavle Ješe, BSc (1973–1975), while the former deans of the Faculty of Technology are Dragica Dodig, PhD (1975–1977 and 1983–1984), academician prof. Mladen Trkovnik, PhD (1977–1979), prof. Branko Škundrić, PhD (1979–1981), prof. Kemal Hot, PhD (1981–1983), prof. Zvonimir Pocrnjić, PhD (1984–1987), prof. Mirko Kuleš, PhD (1989–1991), prof. Nedeljko Čegar, PhD (1991–2000), prof. Miloš Šolaja, PhD (2000–2002), prof. Radoslav Grujić, PhD (2002–2006), prof. Jelena Penavin Škundrić, PhD (2006–2008), prof. Miloš Sorak, PhD (2008–2016), prof. Ljiljana Vukić, PhD (2016–2018) and the current dean is prof. Borislav Malinović, PhD (2018–).

Students and employees

A total of 1550 students enrolled the Department of Technology, Chemical Processing of Wood course, 197 of whom graduated, attaining the degree of Bachelor of Technology. Under the Law on Universities, a total of 5290 students enrolled one of the five departments of the Faculty of Engineering, 1206 of whom graduated. Departments that offered undergraduate studies were:

Technology – 1180 students enrolled and 249 graduated, attaining the degree of Bachelor of Technology; Chemical Technology – 2012 students enrolled and 430 graduated, attaining one of the following six degrees:

- Bachelor of Technology
- Bachelor of Chemical Technology
- Bachelor of Technology; Department of Chemical Technology, General Direction course
- Bachelor of Technology; Department of Chemical Technology, Chemical Technology course
- Bachelor of Technology; Department of Chemical Technology, Environmental Protection course
- Bachelor of Technology; Department of Chemical Technology, Environmental Engineering course

Biotechnology – 1606 students enrolled and 454 graduated, attaining one of the following five degrees:

- Bachelor of Technology
- Bachelor of Food Technology
- Bachelor of Technology; Department of Biotechnology and Food Technology Production course
- Bachelor of Technology; Department of Biotechnology and Food Technology, Food Technology course
- Bachelor of Technology; Department of Biotechnology and Food Technology, Control of Food Quality and Safety course

Textile Engineering – 447 students enrolled and 44 graduated, attaining the degree of Bachelor of Technology. Mining Engineering– 45 students enrolled and 29 graduated, attaining the degree of Bachelor of Mining Engineering.

A total of 211 students enrolled postgraduate studies, 102 of whom completed the studies. Classes were offered in seven departments. Those are:

- Methodology in Organic Synthesis and Analysis – 23 students enrolled and five graduated, attaining the degree of Master of Chemistry.
- Food Technology – 66 students enrolled and 28 graduated, attaining the degree of Master of Food Technology
- Chemical Engineering and Technology – 64 students enrolled and 37 graduated, attaining the degree of Master of Chemical Technology.
- Chemical Engineering – 27 students enrolled and 14 graduated, attaining the degree of Master of Chemical Engineering.

- Прехрамбене технологије, на који је уписано 66, а магистрирало 28 студената, стекавши звање магистра техничких наука из области прехрамбених технологија.
- Хемијско инжењерство и технологије, на који су уписана 64, а магистрирало је 37 студената, стекавши звање магистра техничких наука из области хемијске технологије.
- Хемијско инжењерство, на који је уписано 27, а магистрирало 14 студената, стекавши звање магистра техничких наука из области хемијског инжењерства.
- Заштита животне средине, на који је уписан 21, а магистрирало је 13 студената, стекавши звање магистра техничких наука из области заштите животне средине.
- Општа и примијењена хемија, на који је уписано седам, а магистрирала су четири студента, стекавши звање магистра хемијских наука из области опште и примијењене хемије.
- Рударски, на који је уписан један студент, али није магистрирао.
- Текстилно инжењерство, на који су уписана два, а магистрирао је један студент, стекавши звање магистра техничких наука из области текстилне технологије.

Одобрена је израда докторске дисертације за 58 кандидата, а 49 кандидата је докторирало, стекавши једно од четири звања:

- доктор биотехнолошких наука из области прехрамбених технологија
- доктор техничких наука из области хемијског инжењерства
- доктор техничких наука из области хемијске технологије
- доктор хемијских наука из области опште и примијењене хемије

Од академске 2015/16. године Технолошки факултет, заједно са Машинским, Архитектонско-грађевинско-геодетским и Електротехничким факултетом, организује трећи циклус студија под називом Еколошко инжењерство и обновљиви извори енергије, у трајању од три године и вриједности 180 ECTS бодова. Завршетком трећег циклуса студија стиче се академски степен доктора техничких наука из области машинства, хемијског инжењерства, архитектуре и урбанизма, грађевинарства или електротехнике, зависно од специјалности кандидата и области у коју се кандидат усмјерава, што утврђује надлежна комисија.

При оснивању Технолошког одсјека на Техничком факултету било је запослено шест наставника и четири административна радника.

Када је основан Технолошки факултет, било је запослено 13 наставника (два редовна, седам ванредних професора и четири доцента), 12 асистената, седам лаборанта, као и девет чланова административног особља.

Визија развоја

Како би се постигла што већа ефикасност у образовном и научноистраживачком раду, факултет је дефинисао своју визију, циљеве и стратешка опредјељења. Све досадашње, као и будуће активности усмјерене су ка истом циљу – да Технолошки факултет задржи улогу једне од водећих, односно да постане водећа институција у области образовања, научноистраживачког рада и пружања услуга на подручју прехрамбене, хемијске, текстилне и графичке индустрије. Циљ је флексибилан факултет који ће се успјешно носити са динамичним промјенама карактеристичним за савремено друштво.

– Environmental Protection – 21 students enrolled and 13 graduated, attaining the degree of Master of Environmental Protection.
– General and Applied Chemistry – seven students enrolled and four graduated, attaining the degree of Master of General and Applied Chemistry.
– Mining Engineering – one student enrolled, but did not graduate.
– Textile Engineering – two students enrolled and one graduated, attaining the degree of Master of Textile Technology;

Doctoral theses were approved for 58 candidates, 49 of whom defended their dissertations and attained one of the following four degrees:

– Doctor of Food Technology
– Doctor of Chemical Engineering
– Doctor of Chemical Technology
– Doctor of General and Applied Chemistry

Since the academic year 2015/16, the Faculty of Technology joined forces with the Faculty of Mechanical Engineering, the Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy and the Faculty of Electrical Engineering, to organize the third-cycle study programme of Environmental Engineering and Renewable Energy Sources, lasting three years and carrying 180 ECTS. Upon completion of the third-cycle study programme, students attain the degree of Doctor of Mechanical Engineering, Chemical Engineering, Architecture and Spatial Planning, Civil Engineering or Electrical Engineering, depending on the speciality and direction of the candidate, as determined by the relevant committee.

When the Department of Technology was established at the Faculty of Engineering, there were six professors and four administrative staff.

When the Faculty of Technology was established, there were 13 professors (two full professors, seven associate professors and four assistant professors), 12 teaching assistants, seven laboratory technicians and nine administrative staff.

Vision of development

In order to be as efficient as possible in its activities of education and scientific research, the Faculty has defined its vision, goals and strategic commitments. All past and future activities are focused on the same goal – for the Faculty of Technology to maintain its position as one of the leading institutions in the fields of education, scientific research and service provision in the food, chemical, textile and graphic industries. The goal is to have a flexible faculty which can handle the dynamic changes of modern-day society.

Технолошки факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Technology,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	10
Ванредни професор / Associate Professor	12
Доцент / Assistant Professor	8
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	
Укупно / Total	30
Сарадници / Junior Academic Staff	5
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	11
Асистент / Teaching Assistant	2
Укупно / Total	18
Свеукупно / Combined	48
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	22

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Текстилно инжењерство / Textile Engineering SP			
Модел 3 + 2 / Model 3 +2	115	дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 180 ECTS – дизајн и конфекција / Bachelor of Textile Engineering – 180 ECTS – Design and Apparel	40
Модел 4 + 1 / Model 4 + 1	184	дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 240 ECTS – обућарска технологија и дизајн / Bachelor of Textile Engineering – 240 ECTS – Footwear Technology and Design	22
		дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 240 ECTS – одјевна технологија и дизајн / Bachelor of Textile Engineering – 240 ECTS – Apparel Technology and Design	16
		дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 240 ECTS – обућарска технологија и дизајн / Bachelor of Textile Engineering – 240 ECTS – Footwear Technology and Design	
СП Графичко инжењерство / Graphic Engineering SP			
Модел 3 + 2 / Model 3 +2	112	дипломирани инжењер графичке технологије – 180 ECTS / Bachelor of Graphic Technology – 180 ECTS	39
Модел 4 + 1 / Model 4 + 1	325	дипломирани инжењер графичке технологије – 240 ECTS / Bachelor of Graphic Technology – 240 ECTS	43

СП Прехрамбене технологије и индустријске биотехнологије / Food Technology and Industrial Biotechnology SP	166	дипломирани инжењер прехрамбене технологије – 240 ECTS – производни / Bachelor of Food Technology – 240 ECTS – Production	16
		дипломирани инжењер прехрамбене технологије – 240 ECTS – контрола квалитета и хигијенске исправности намирница / Bachelor of Food Technology – 240 ECTS – Control of Food Quality and Safety	12
		дипломирани инжењер прехрамбене технологије – 240 ECTS – нутритивни квалитет хране и исхране / Bachelor of Food Technology – 240 ECTS – Nutritive Quality of Food and Diets	1
СП Хемијско инжењерство и технологије / Chemical Engineering and Technology SP	126	дипломирани инжењер хемијске технологије – 240 ECTS / Bachelor of Chemical Technology – 240 ECTS	28
Укупно / Total	1028	Укупно / Total	217
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Текстилно инжењерство / Textile Engineering SP	21	магистар текстилног инжењерства / Master of Textile Engineering	1
		мастер текстилног инжењерства / Master of Textile Engineering	1
		мастер текстилног инжењерства – 300 ECTS – одјевна технологија и дизајн / Master of Textile Engineering – 300 ECTS – Apparel Technology and Design	0
		мастер текстилног инжењерства – 300 ECTS – обућарска технологија и дизајн / Master of Textile Engineering – 300 ECTS – Footwear Technology and Design	1
СП Графичко инжењерство / Graphic Engineering SP	13	мастер инжењер графичке технологије / Master of Graphic Technology	0
		мастер инжењер графичке технологије – 300 ECTS / Master of Graphic Technology – 300 ECTS	3
СП Хемијско инжењерство / Chemical Engineering SP	60	магистар хемијског инжењерства / Master of Chemical Engineering	3
		мастер хемијског инжењерства / Master of Chemical Engineering	0
		мастер хемијског инжењерства – 300 ECTS / Master of Chemical Engineering – 300 ECTS	11
СП Прехрамбено инжењерство / Food Technology Engineering SP	82	магистар прехрамбеног инжењерства / Master of Food Engineering	11
		мастер прехрамбеног инжењерства / Master of Food Engineering	0
		мастер прехрамбеног инжењерства – 300 ECTS / Master of Food Engineering – 300 ECTS	19
Укупно / Total	176	Укупно / Total	50
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
Технолошко инжењерство / Engineering Technology	0	доктор техничких наука – технолошко инжењерство / Doctor of Engineering Technology	0

Факултет безбједносних наука

Faculty of Security Science

Факултет безбједносних наука

Виша школа унутрашњих послова (1995–2002)
Висока школа унутрашњих послова (2002–2017)

Булевар војводе Живојина Мишића 10а, 78000 Бања Лука
+387 51 333 603
www.fbn.unibl.org
info@fbn.unibl.org

Настанак и развој

Факултет безбједносних наука основан је 6. марта 2017. године. Настао је трансформацијом Високе школе унутрашњих послова у пуноправну чланицу Универзитета у Бањој Луци, којој је претходила Виша школа унутрашњих послова основана одлуком Владе Републике Српске 1. јула 1995. године, и то с циљем образовања кадрова за рад у органима унутрашњих послова. Ради задовољавања потреба за високообразованим кадром и даљим стручним усавршавањем, Влада Српске 23. јула 2002. године доноси Одлуку о трансформацији Више у Високу школу унутрашњих послова. Како високо образовање представља процес који се одвија у складу са економским, технолошким и научним развојем друштва, створила се потреба да се образовање будућих радника у служби безбједности постави на виши ниво, измјести из Министарства унутрашњих послова и прилагоди савременим безбједносним изазовима. Уговором о међусобним правима и обавезама закљученим 22. јула 2011. године између Универзитета у Бањој Луци и Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Висока школа је добила статус придружене чланице Универзитета у Бањој Луци. Одлуком Сената Универзитета у Бањој Луци Висока школа је добила сагласност да буде матична за научно поље Безбједност и криминалистика, односно за сљедеће уже научне области: Безбједносне науке, Безбједност и заштита, Специјално физичко образовање, Организација и послови полиције, Криминалистичка тактика, методика и оператива и Криминалистичко-форензичке науке.

Одлуком Владе Републике Српске 6. марта 2017. године извршена је трансформација Високе школе унутрашњих послова у Факултет безбједносних на-

Faculty of Security Science

Junior College of Interior (1995–2002)
College of Interior (2002–2017)

Bulevar vojvode Živojina Mišića 10a, 78000 Banja Luka
+387 51 333 603
www.fbn.unibl.org
info@fbn.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Security Science was established on 6 March 2017. It was formed by transforming the College of Interior into a full member of the University of Banja Luka. The Government of the Republic of Srpska had first founded the Junior College of Interior on 1 July 1995, aiming to train staff for working in interior affairs bodies. To address the needs for highly educated staff and further professional training, on 23 July 2002, the Government of the Republic of Srpska adopted a Decision on transforming the Junior College into the College of Interior. Since higher education is a process taking place in tune with the economic, technical and scientific development of society, the need arose for education of future workers in law enforcement to rise to a higher level, to be separated from the Ministry of the Interior and adapted to modern-day security challenges. An agreement on the mutual rights and obligations was concluded on 22 July 2011 between the University of Banja Luka and the Ministry of the Interior of the Republic of Srpska, making the College an associate member of the University of Banja Luka. A Decision of the Senate of the University of Banja Luka granted approval for the College to be the parent institution for the scientific discipline of Security and Criminology, i.e. for the following scientific fields: Security science, Security and Protection, Special Physical Education, Police Organization and Tasks, Criminology Tactics, Methods and Operations, and Forensic Science.

A Decision of the Government of the Republic of Srpska dated 6 March 2017 transformed the College of Interior into the Faculty of Security Science. When the Faculty of Security Science was established, there were five professors and four administrative staff.

In accordance with the contemporary demands of the rising security challenges, the Faculty of Security Science is a hub for gathering scientific ideas and acting in the best interest and safety of the citizens of the Republic of Srpska. In teaching and other activities, the

ука. При оснивању Факултета безбједносних наука било је запослено пет наставника и четири административна радника.

У складу са савременим захтјевима развоја безбједносних изазова, Факултет безбједносних наука представља центар за научно скупљање идеја и дјеловање за добробит и безбједност грађана Српске. У реализацији наставе и других садржаја поштују се општи принципи на којима почива европски образовни систем, а нарочито принцип академских слобода, подизање ефикасности и садржајности образовног процеса. Факултет посебно посвећује пажњу праћењу објективних потреба друштва, јавног и приватног сектора, подстицањем свих облика сарадње и унапређивањем комуникације, јачањем осјећаја професионалне и патриотске солидарности, принципа једнакости и поштовањем етичких начела у свакодневном раду.

Просторије Факултета безбједносних наука чине:
- Амфитеатар са 400 мјеста
- 6 учионица са капацитетом од 50 до 120 мјеста
- Лабораторија за форензику
- Кабинет за обуку руковања ватреним оружјем
- Кабинет за коришћење савремених техничких средстава (дрон)
- Библиотека
- Студентска служба
- Двије помоћне просторије
- 14 канцеларија за наставно и ненаставно особље

Студентима је обезбијеђено савремено образовање на пољу општих, правних, безбједносних, криминалистичких и полицијских наука, а у циљу оспособљавања за обављање сложених послова у свим безбједносним органима у Српској и БиХ.

Факултет активно сарађује са:
- Криминалистичко-полицијским универзитетом Београд
- Факултетом безбедности Универзитета у Београду
- Институтом за српску културу Приштина, Лепосавић, Република Србија
- Тамбовским државним универзитетом „Г. Р. Державин", Русија
- Државним педагошким универзитетом, Москва, Русија
- Финансијским универзитетом при Влади Руске Федерације, Москва
- Факултетом безбедности Универзитета „Св. Климент Охридски", Битољ, Сјеверна Македонија
- Филозофским факултетом Универзитета „Св. Кирил и Методиј", Скопље
- Академијом за националну безбедност Београд
- Министарством унутрашњих послова Републике Српске
- Републичким педагошким заводом Републике Српске
- Републичким хидрометеоролошким заводом Републике Српске
- Јавном здравственом установом Завод за форензичку психијатрију
- Ронилачким клубом „БУК"
- ЈУ Економском школом, Бања Лука

Када је ријеч о студентским посјетама и пројектима, Факултет безбједносних наука је имао преко педесет међународних посјета, а учествовао је на више од седамдесет пројеката, фестивала и конференција. Такође, учествовао је и на десет округлих столова.

Настава на Факултету се изводи на студијском програму Безбједност и криминалистика (240 ECTS), а академска звања која се стичу завршетком студија јесу:
- Дипломирани правник безбједности и криминалистике – 240 ECTS

Faculty upholds the general principles of the European education system, especially the principle of academic liberties, increasing the efficiency and substance of the educational process. The Faculty pays special attention to monitoring the objective needs of the society, public and private sector, encouraging all forms of cooperation and improving communication, strengthening the sense of professional and patriotic solidarity, the principles of equality and ethics in everyday work.

Premises of the of the Faculty of Security Science include:

- A 400-seat amphitheatre
- 6 classrooms with 50-120 seats each
- Laboratory for forensics
- Classroom for firearms handling training
- Classroom for use of modern technological assets (drones)
- Library
- Student Affairs Office
- Two auxiliary rooms
- 14 offices for academic and administrative staff

The students have been provided with modern education in the field of general, legal, security, forensic and police sciences, to gain competences for carrying out complex tasks in all law enforcement bodies in the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina.

The Faculty actively cooperates with:

- University of Criminal Investigation and Police Studies in Belgrade;
- Faculty of Security Studies at the University of Belgrade;
- Institute of Serbian Culture Priština – Leposavić, Republic of Serbia;
- Derzhavin Tambov State University, Russia;
- Moscow Pedagogical State University, Russia;
- Financial University under the Government of the Russian Federation, Moscow;
- The Faculty of Security at the "St. Kliment Ohridski" University in Bitola, North Macedonia;
- Faculty of Philosophy at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje;
- National Security Academy in Belgrade;
- Ministry of the Interior of the Republic of Srpska;
- Republic of Srpska Pedagogical Institute;
- Republic of Srpska Hydrometeorological Institute;
- Public Institution Institute for Forensic Psychiatry Sokolac;
- "BUK" diving club;
- Public Institution High School of Economics Banja Luka.

When it comes to student visits and projects, the Faculty of Security Science has had over fifty international visits, and has participated in more than seventy projects, festivals and conferences. It has also taken part in ten round tables.

The Faculty is offering classes at the study programme of Security and Criminology (240 ECTS), awarding the degrees of:

- Bachelor of Security and Criminology – 240 ECTS
- Bachelor of Law in Internal Affairs, Police Course – 240 ECTS
- Bachelor of Law in Internal Affairs, Criminology Course – 240 ECTS

Since the academic year 2018/19, the Faculty has been offering classes in the second-cycle study programme of Natural Disasters Risk Management, awarding the degree of Master of Security and Protection – 300 ECTS. The study programme was developed through the Faculty's participation in the international project "Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries" (NatRisk), under the Erasmus+ programmes of the European Union. Since the academic year 2023/24, the Faculty has been offering the second-cycle study programme in Security and Criminology, awarding the degree of Mas-

Женски одбојкашки турнир *Млади за Српску* у организацији Факултета, 2019. године

The *Youth for Srpska* Women's Volleyball Tournament, organised by the Faculty, 2019

Научна конференција са КПУ Београд, уз учешће предсједнице Републике Српске Жељке Цвијановић, 2018. године

2018 Scientific Conference, in cooperation with the Belgrade University of Criminal Investigation and Police Studies, with participation of Željka Cvijanović, President of the Republic of Srpska

Посјета Московског обласног државног универзитета Факултету безбједносних наука, 2019. године

Visit of the Moscow Region State University to the Faculty of Security Science, 2019

Посјета Московском обласном државном универзитету, 2019. године

Visit to the Moscow Region State University, 2019

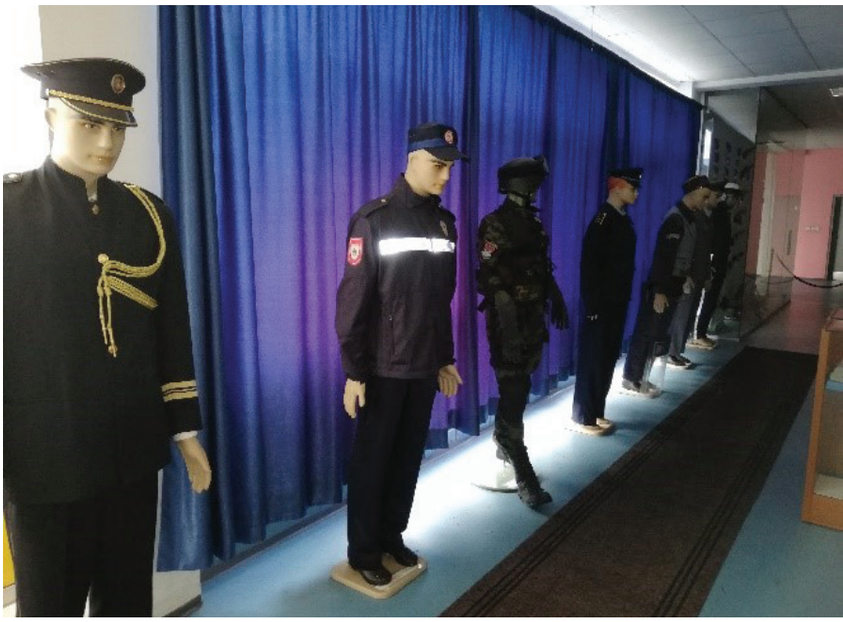
Прослава прве годишњице Факултета безбједносних наука 6. марта 2018. године

First anniversary celebration of the Faculty of Security Science, 6 March 2018

Стална изложбена поставка Више и Високе школе унутрашњих послова

Permanent exhibition of the Junior College of Interior and the College of Interior

Студенти освајачи медаља на турниру „Студентска бригада" 2019. године

Students who have won medals at the 2019 Student Brigade tournament

Теренска обука студената (Студијски програм безбједност и криминалистика, 2017. године)

Field training for students (Study Programme of Security and Criminology, 2017)

– Дипломирани правник унутрашњих послова, полицијски смјер – 240 ECTS
– Дипломирани правник унутрашњих послова, криминалистички смјер – 240 ECTS

Од академске 2018/19. године на факултету се изводи други циклус студија на студијском програму Управљање безбједносним ризицима природних катастрофа, а излазни профил јесте „мастер безбједности и заштите – 300 ECTS". Студијски програм је развијен у склопу учешћа Факултета у реализацији међународног пројекта „Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries" (NatRisk) у оквиру Еразмус+ програма Европске уније. Од академске 2023/24. године на факултету се изводи и студијски програм другог циклуса Безбједност и криминалистика, а излазни профил који се стиче завршетком студија је мастер безбједности и криминалистике – 300 ECTS. Такође, од академске 2023/24. у сарадњи са Факултетом безбједности Државног универзитета просвјете у Москви уводи се нови студијски програм другог циклуса Еколошка безбједност, намијењен образовању стручњака у области еколошке безбједности различитих процеса и производње. Студенти добијају дипломе магистра са звањем магистар из области 05.04.06 Екологија и управљање природом, програм Еколошка безбједност и диплому мастера са звањем мастер еколошке безбједности – 300 ECTS.

У претходне три године студијски програм Безбједност и криминалистика био је најтраженији на Универзитету у Бањој Луци, а просјечна заинтересованост јесте два кандидата на једно уписно мјесто.

У склопу издаваштва Факултета безбједносних наука, у сарадњи са Криминалистичко-полицијским универзитетом у Београду, објављује се научни часопис из области безбједности и криминалистике *Журнал за безбједност и криминалистику*. Часопис објављује научне радове који третирају тематику безбједносних наука, криминалистике, форензике, заштите и спашавања, организације и послова полиције, специјалног физичког образовања и сл. Поред наведеног, у часопису се објављују и радови из других сродних научних дисциплина који су тематски блиски профилу часописа, као што су оригинални научни радови, прегледни научни радови, претходна саопштења, научне критике, односно полемике или осврти, прикази научних конференција, књига и пројеката, који нису претходно објављивани нити се налазе у процедури разматрања у другом часопису, у цјелини или у дијеловима. Часопис излази два пута годишње већ пет година.

Међународни научни скуп под називом *Савремени изазови и ризици безбједности* у организацији Факултета безбједносних наука Универзитета у Бањој Луци одржао се четири пута. На конференцијама је учествовало 160 излагача из шест држава (Русије, Мађарске, Бугарске, Сјеверне Македоније, Србије и Републике Српске) који су усмено излагали на српском, руском и енглеском језику. Широк је спектар обрађених тема: механизми цивилне заштите и европска безбједност, савремене пријетње националној безбједности, заштита критичне инфраструктуре, тероризам, полицијски послови, теме везане за миграције, управљање ризицима савременог оружја, сајбер пријетње, теме у вези са физичком припремљеношћу и физичким статусом припадника службби безбједности и многе друге. У издању факултета налазе се четири зборника са 110 радова.

Факултет је активан на пољу друштвене ангажованости и развоја ваннаставних активности. Наиме, покренуо је спортску манифестацију „Млади за Српску", активно учествује са својим ешалоном на прослави Дана Републике Српске 9. јануара. Покренуо је пет спортских секција (за фудбал, одбојку, шах, џудо, стрељаштво). Активно учествује на ма-

ter of Security and Criminology – 300 ECTS. Another second-cycle study programme introduced as of the academic year 2023/24, in cooperation with the Faculty of Security at the Moscow Pedagogical State University, is Ecological Safety, intended for training expert in the field of ecological safety of various processes and production. Graduates are awarded a master's degree in the field 05.04.06 Ecology and Nature Management, programme of Ecological Safety, and the equivalent degree of Master of Ecological Safety – 300 ECTS.

In the past three years, the study programme of Security and Criminology was the most sought after at the University of Banja Luka, with the average of two candidates per one available place.

As part of its publishing activities, the Faculty of Security Studies, in cooperation with the University of Criminal Investigation and Police Studies in Belgrade, publishes the *Journal of Security and Criminology*, a scientific journal in security and criminology. This journal features scientific papers covering topics in security studies, criminology, forensics, protection and rescue, police organisation and operations, specialised physical education, etc. In addition, the journal publishes papers from other related scientific disciplines that align with its focus, such as original scientific papers, review papers, preliminary reports, scientific critiques, debates or commentaries, as well as reviews of scientific conferences, books, and projects. These contributions must be previously unpublished and not under consideration elsewhere, either in whole or in part. The journal is published biannually and has been in circulation for five years.

The international scientific conference titled *Contemporary Security Challenges and Threats*, organised by the Faculty of Security Studies at the University of Banja Luka, has been held four times. These conferences have hosted 160 presenters from six countries (Russia, Hungary, Bulgaria, North Macedonia, Serbia, and the Republic of Srpska) who delivered oral presentations in Serbian, Russian, and English. A wide range of topics has been covered, including: civil protection mechanisms and European security, contemporary threats to national security, critical infrastructure protection, terrorism, police operations, migration-related issues, risk management of modern weaponry, cyber threats, topics related to the physical preparedness and fitness status of security service members, and many others. The Faculty has published four conference proceedings, containing a total of 110 papers.

The Faculty has been active in social engagement and development of extracurricular activities. Namely, it launched the sports event "Youth for Srpska", and actively participates with its squad in the celebration of the Republic of Srpska Day on 9 January. It has established five sports clubs (for football, volleyball, chess, judo, and shooting). It also actively takes part each year in the "Policijada" event, as well as in the "Students' Brigade" and "Borik" tournaments, and various charity tournaments. Over the past three years, it has also participated in "Bezbednijada" — a travel and sports programme for students of this faculty, alongside universities from Belgrade, Ljubljana, Skopje, Podgorica, Kosovska Mitrovica, and East Sarajevo.

Former directors of the Junior College of Interior are: Mile Matijević (1995–1997) and Dušan Roković, MA (1997–2001). Former directors of the College of Interior are: Mile Matijević, MA (2001–2004), Milan Daničić, MA (2004–2006), Goran Amidžić, MA (2006–2009), Duško Pena, MA (2009–2015) and Stevo Ivetić, PhD (2015–2017).

The dean of the Faculty is prof. Predrag Ćeranić, PhD (2017–).

Факултет безбједносних наука
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Security Science,
University of Banja Luka

нифестацији Полицијада сваке године, турнирима „Студентска бригада", „Борик" и на хуманитарним турнирима. У протекле 3 године учествује и на Безбједнијади – програму путовања и спортских такмичења за студенте овог факултета, заједно са Универзитетом у Београду, Љубљани, Скопљу, Подгорици, Косовској Митровици и у Источном Сарајеву.

Функцију директора Више школе унутрашњих послова обављали су: Миле Матијевић (1995–1997) и мр Душан Роквић (1997–2001). Функцију директора Високе школе унутрашњих послова обављали су: мр Миле Матијевић (2001–2004), мр Милан Даничић (2004–2006), мр Горан Амицић (2006–2009), мр Душко Пена (2009–2015) и др Стево Иветић (2015–2017).

Декан факултета је проф. др Предраг Ћеранић (2017–).

Студенти и запослени

Вишу школу унутрашњих послова, према Закону о вишој школи (од 1995. до 2002. године), уписала су 1492, а завршило ју је 577 студената, стекавши звање правника унутрашњих послова. Високу школу унутрашњих послова, према Закону о Министарству унутрашњих послова (од 2002. до 2017. године), уписао је 1861, а завршило ју је 1236 студената, стекавши неко од сљедећих звања: правник унутрашњих послова (38 студената); дипломирани правник унутрашњих послова (353 студента); дипломирани правник унутрашњих послова, криминалистичко усмјерење (214 студената); дипломирани правник унутрашњих послова, полицијско усмјерење (283 студента); дипломирани правник унутрашњих послова, полицијски смјер – 240 ECTS (169 студената) и дипломирани правник унутрашњих послова, криминалистички смјер – 240 ECTS (179 студената).

При оснивању Факултета безбједносних наука било је запослено пет наставника и четири административна радника.

Визија развоја

Мисија Факултета безбједносних наука јесте оспособљавање студената за то да примјењују стечена знања и вјештине, да воде и развијају безбједносно-криминалистичку дјелатност, те да на ефикасан начин рјешавају безбједносно-криминалистичке проблеме. Визија факултета је образовање стручног кадра за рад у свим безбједносним агенцијама на нивоу Републике Српске и БиХ, те развој у правцу еколошке, енергетске, економске и индустријске безбједности. Студентима је омогућено да по завршетку школовања добију запослење у органима и установама Републике Српске и Босне и Херцеговине као што су: Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство унутрашњих послова ФБиХ, Агенција за истраге и заштиту БиХ, Гранична полиција БиХ, Управа за индиректно опорезивање, Оружане снаге БиХ, Комунална полиција, Инспекторат Републике Српске, казнено-поправне установе, приватне агенције за обезбјеђење и приватне детективске агенције. Остварење општих циљева факултета засновано је на: интензивирању издавачке дјелатности, ангажовању на пољу друштвене и академске одговорности, развоју постојећих и покретању нових студијских програма првог и другог циклуса студија, проширењу мреже за академску сарадњу на подручју Западног Балкана и ЕУ, учешћу у Еразмус+ пројектима и размјенама наставног и ненаставног особља, као и одржавању постојећег нивоа успјешности уписне политике.

Students and employees

Under the Law on Junior Colleges (from 1995 to 2002), 1492 students enrolled in the Junior College of Interior, and 577 graduated, attaining the two-year degree of Law Graduate in Internal Affairs. Under the Law on the Ministry of the Interior (from 2002 to 2017), 1861 students enrolled in the College of Interior, and 1236 graduated, attaining one of the following degrees: Law Graduate in Internal Affairs (38 students); Bachelor of Law in Internal Affairs (353 students); Bachelor of Law in Internal Affairs, Criminology Course (214 students); Bachelor of Law in Internal Affairs, Police Course (283 students); Bachelor of Law in Internal Affairs, Police Course – 240 ECTS (169 students) and Bachelor of Law in Internal Affairs, Criminology Course – 240 ECTS (179 students).

When the Faculty of Security Science was established, there were five professors and four administrative staff.

Vision of development

The mission of the Faculty of Security Science is to enable its students to apply the knowledge and skills they have gained, to lead and develop the field of security and criminology, and to efficiently resolve issues of security and criminology. The vision of the Faculty is to provide professional staff for all law-enforcement agencies at the level of the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, and to advance environmental, energetic, economic and industrial security. Graduates of the Faculty can find work in bodies and institutions of the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, such as: the Ministry of the Interior of the Republic of Srpska, the FBiH Ministry of Internal Affairs, the State Investigation and Protection Agency, the Border Police of Bosnia and Herzegovina, the Indirect Taxation Authority, the Armed Forces of Bosnia and Herzegovina, Municipal Police, the Inspectorate of the Republic of Srpska, penal and correctional institutions, private security agencies and private detective agencies. The accomplishment of the Faculty's general goals hinges on: intensifying publishing, engaging the field of social and academic responsibility, developing the existing ones and initiating new first- and second-cycle study programmes, expanding the network for academic cooperation in the area of the Western Balkans and the EU, participating in the Erasmus+ projects and mobility for academic and administrative staff, as well as maintaining the current success of the enrolment policy.

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	0
Ванредни професор / Associate Professor	6
Доцент / Assistant Professor	5
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	12
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистен / Senior Teaching Assistant	1
Асистент / Teaching Assistant	2
Сарадник / Associate	0
Укупно / Total	3
Свеукупно / Combined	15
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	14

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Безбједност и криминалистика / Security and Criminology SP	536	дипломирани правник унутрашњих послова – 180 ECTS / Bachelor of Law in Internal Affairs – 180 ECTS	9
		дипломирани правник унутрашњих послова, полицијски смјер – 240 ECTS / Bachelor of Law in Internal Affairs, Police Course – 240 ECTS	41
		дипломирани правник унутрашњих послова, криминалистички смјер – 240 ECTS / Bachelor of Law in Internal Affairs, Criminology Course – 240 ECTS	61
		дипломирани правник безбједности и криминалистике – 240 ECTS / Bachelor of Security and Criminology – 240 ECTS	144
Укупно / Total	536	Укупно / Total	255
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Управљање безбједносним ризицима природних катастрофа / Natural Disasters Risk Management SP	40	мастер заштите и спасавања / Master of Protection and Rescue	27
СП Безбједност и криминалистика / Security and Criminology SP	33	мастер безбједности и криминалистике / Master of Security and Criminology	0
СП Еколошка безбједност / Ecological Safety SP	38	мастер еколошке безбједнсоти / Master of Ecological Safety	17
Укупно / Total	111	Укупно / Total	44

12

Факултет политичких наука

Faculty of Political Science

Факултет политичких наука

Филозофски факултет – студијски програми: Социологија, Социјални рад, Журналистика и Политичке науке (1994–2009)

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 304 001
www.fpn.unibl.org
info@fpn.unibl.org

Настанак и развој

Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци основан је 27. марта 2009. године, а настао је издвајањем четири студијска програма (Социологија, Социјални рад, Журналистика и Политичке науке) из окриља Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци. При оснивању Факултета политичких наука било је запослено 25 наставника и шест административних радника.

Поменути студијски програми били су крајем 2007. године лиценцирани као трогодишње студије од 180 ECTS бодова. Међутим, 2010. године покренут је процес њиховог релиценцирања и тако су настала четири четворогодишња студијска програма од 240 ECTS бодова, по којима су наставили да студирају већ уписани студенти, али и нова четири студијска програма, са истим бројем ECTS бодова, на које је уписана нова генерација студената. То су: Социологија, Социјални рад, Новинарство и комуникологија те Политикологија.

С обзиром на сталне друштвене промјене које значајно утичу на правац и динамику образовања, након десет генерација дипломираних студената, донесена је одлука да се унаприједе постојећи наставни планови и програми. Ово унапређење обухватило је иновације унутар постојећих студијских програма, као и креирање нових усмјерења, која су студентима понудила образовне профиле усклађене с тренутним захтјевима тржишта рада.

Од академске 2020/21. године на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци студенти имају прилику да се упишу на сљедеће студијске програме првог циклуса: Политичке науке, Примијењена социологија, Новинарство и комуникологија и Социјални рад.

У складу с најновијим промјенама и иновацијама у научним областима које обухвата Факултет политичких наука, а које су имплементиране у наставни

Faculty of Political Science

Faculty of Philosophy – study programmes: Sociology, Social Work, Journalism and Political Science (1994–2009)

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 304 001
www.fpn.unibl.org
info@fpn.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Political Science of the University of Banja Luka was established on 27 March 2009, when four study programmes (Sociology, Social Work, Journalism and Political Science) were separated from the Faculty of Philosophy of the University of Banja Luka. At the moment of its establishment, the Faculty of Political Science employed 25 members of academic staff and 6 administrative services workers.

At the end of 2007, these study programmes were licensed as three-year studies of 180 ECTS credits. However, in 2010 the process of their relicensing was started and thus four four-year study programmes of 240 ECTS credits were developed, under which the already enrolled students continued to study, as well as four new study programmes, with the same number of ECTS credits, which took in a new generation of students. Those are: Sociology, Social Work, Journalism and Communication Science and Political Science.

Given the constant social change that has a significant impact on the direction and dynamic of education, a decision was made, following the 10th class of bachelor degree students, to improve the existing curricula. This improvement encompassed the innovations within the existing study programmes, as well as the design of new study courses, which offered to students the educational profiles harmonised with the actual requirements of the labour market.

As of the academic year 2020/21, students have been provided with an opportunity to enrol in one of the following study programmes: Political Science, Applied Sociology, Journalism and Communication Science, and Social Work.

In line with the latest changes and innovations in scientific fields studied at the Faculty of Political Science and implemented both in the teaching and research process, the Faculty of Political Science offers to its stu-

процес и истраживачки рад, Факултет политичких наука пружа студентима образовање у потпуности усклађено са савременим образовним трендовима. Стечена знања и вјештине омогућавају студентима да успјешно граде своје професионалне каријере. Посебан значај ових иновација огледа се у унапређењу практичне наставе која се одвија у одговарајућим организацијама и институцијама, чиме се значајно побољшавају исходи учења везани за практичне компетенције.

Послије три године постојања, академске 2011/12. године, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци покренуо је други циклус студија са шест усмјерења: Политиколошке студије, Међународне студије, Новинарске студије, Комуниколошке студије, Студије социјалног рада и Студије социологије. Од 2018. године у оквиру другог циклуса на студијском програму Политикологија покренута су два нова усмјерења: Јавна управа и јавне политике и Локална самоуправа, док су на истом циклусу у оквиру студијског програма Социјални рад покренута четири нова усмјерења: Социјална политика, Медијација у социјалном раду, Менаџмент у социјалном сектору и Савремени социјални рад са дјецом и породицом.

Током 2017. године лиценциран је програм докторских студија под називом Докторски студиј друштвених наука за истраживачке области Социологија, Политикологија, Социјални рад и социјална политика и Студије медија, а настава на овом циклусу студија изводи се од академске 2017/18. године.

Факултет политичких наука покренуо је 2011. године научни часопис за друштвена питања *Политеиа*, који већ тринаесту годину излази двапут годишње. Његово уредништво чине и еминентни професори из Србије, Словеније, САД, Велике Британије, Италије, Русије, Грчке, Јапана, Хрватске, Њемачке, Шпаније, Француске итд. Саиздавач часописа је Институт за политичке студије из Београда, са којим је Факултет политичких наука остварио одличну сарадњу. *Политеиа* је мултидисциплинарни научни часопис, међу ријеткима из области друштвених наука, а од 2017. године регистрован је и категоризован и у Србији и у Републици Српској. У њему се објављују научни радови аутора из цијелог региона, али и свијета, и то из области политикологије, међународних односа, геополитике, политичких система, балканских студија, социологије, социјалног рада, студија културе, новинарства и комуникологије итд. Директоријум часописа отвореног приступа DOAJ индексирао је часопис *Политеиа* и тако га придружио породици часописа отвореног приступа из 123 државе свијета.

Такође, важно је напоменути да је у издању Факултета политичких наука објављено на десетине запажених научних монографија његових наставника, као и неколико зборника радова у сарадњи са Институтом за међународну политику и привреду из Београда, а уз подршку Представништва Републике Српске у Србији.

На Факултету је организована и Дипломатска академија – стручни курс у трајању од три мјесеца. У оквиру овог курса полазници се обучавају за стручне послове из области дипломатске праксе. Поред тога, организовани су бројни научни скупови, јавне дебате, семинари, промоције, стручна усавршавања, уприличена су гостујућа предавања врхунских теоретичара и практичара из цијелог свијета, од САД до Русије и Кине, разговори са домаћим и страним државницима, представницима разних амбасада, европским дипломатама, доказаним стручњацима из различитих области са простора Балкана итд.

У циљу континуираног развоја и унапређења научно-образовне понуде, Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука је на сједницама одржаним у октобру и новембру 2023. године донијело

dents the education fully compatible with contemporary trends. The acquired knowledge and skills shall enable students to pursue their professional careers with great success. One special aspect of these innovations is reflected in the improvement of internships taking place in relevant institutions and organisations, which contributes significantly to the learning outcomes related to practical skills.

After three years of existence, in the academic year 2011/12, the Faculty of Political Science of the University of Banja Luka started the second-cycle studies comprising six academic disciplines: Political Science Studies, International Studies, Journalism Studies, Communication Studies, Social Work Studies and Sociology Studies. Since 2018, two new disciplines have been launched within the second-cycle Political Science Study Programme: Public Administration and Public Policies and Local Self- Government, while in the second-cycle Social Work Study Programme, four new disciplines have been launched: Social Policy, Social Work Mediation, Social Sector Management and Contemporary Social Work with Children and Families.

In 2017, a doctoral study programme called the Doctoral Study of Social Science for the research areas of Sociology, Political Science, Social Work and Social Policy and Media Studies was licensed, and classes in this cycle of studies have been conducted since the academic year 2017/18.

In 2011, the Faculty of Political Science launched a scientific journal covering social issues named Politeia, which has been published twice a year for thirteen years now. Its editorial board also includes eminent professors from Serbia, Slovenia, the USA, Great Britain, Italy, Russia, Greece, Japan, Croatia, Germany, Spain, France, etc. The co-publisher of the journal is the Institute for Political Studies in Belgrade, with which the Faculty of Political Science has excellent cooperation. Politeia is a multidisciplinary academic journal, among the few in the field of social sciences, and since 2017 it has been registered and categorised in both Serbia and the Republic of Srpska. It publishes scientific works by authors from the entire region, but also from the world, in the field of political science, international relations, geopolitics, political systems, Balkan studies, sociology, social work, cultural studies, journalism and communicology etc. The Directory of Open Access Journals (DOAJ) indexed the Politeia journal, thus providing access to the family of open access journals from 123 countries worldwide.

Furthermore, it is important to note that the Faculty of Political Science has published dozens of notable scientific monographs by its professors, as well as several proceedings in cooperation with the Institute of International Politics and Economics from Belgrade, with the support of the Representative Office of the Republic of Srpska in Serbia.

The Diplomatic Academy was also organised at the Faculty – a professional course lasting three months. Within this course, participants are trained for professional work in the field of diplomatic practice. In addition, numerous scientific conferences, public debates, seminars, promotions, professional training, guest lectures by top theorists and practitioners from around the world, from the USA to Russia and China, have been organised, as well as meetings with domestic and foreign statesmen, representatives of different embassies, European diplomats, proven experts in different fields from the Balkans etc.

With a view to the continual development and improvement of scientific and educational contents, the Academic Council of the Faculty of Political Science, at its respective sessions in October and November 2023, made the decisions that would largely enrich the academic context at the Faculty. With regard to the aforementioned, the proposals for the establishment of four new centres were adopted, which would further enhance the Faculty's educational and research capacities.

Деканица проф. др Ранка Перић Ромић боравила у посјети Уралском федералном универзитету у Јекатеринбургу

Prof. Ranka Perić Romić, PhD, Dean of the Faculty, visiting the Ural University in Yekaterinburg (Russian Federation)

Бивши амерички дипломата Џејмс Џатрас у посјети ФПН-у и његовом Центру за федералистичке и међународне студије

Former American diplomat, James Jatras, visiting the Faculty's Centre for Federalist and International Studies

Округли сто *Социјални рад и дефектологија – сусрет који обогаћује*

Social Work and Special Education Psychology – An Enriching Encounter – a panel session

III Научни скуп *Друштво и политика* на тему *Балкан и Исток: Доминантни дискурси, интеркултурална комуникација и (анти)глобализација*

3rd Scientific Conference entitled *Society and politics*, featuring the topic *Balkans and East: Dominant discourses, intercultural communication, and (anti)globalisation*

одлуке које ће значајно обогатити академски рад на Факултету политичких наука. Усвојени су приједлози за оснивање четири нова центра који ће додатно ојачати образовне и истраживачке капацитете.

Први међу њима је Центар за федералистичке и међународне студије, који ће омогућити студентима и истраживачима да се баве савременим питањима федерализма и међународних односа, с посебним фокусом на политичке, правне и економске аспекте.

Центар за цјеложивотно учење је усмјерен на пружање континуиране едукације и професионалног усавршавања, омогућавајући студентима и широј заједници да остану конкурентни на динамичном тржишту рада кроз стицање нових знања и вјештина.

Оснивањем Центра за јавну управу и јавну политику, Факултет додатно оснажује своју улогу у образовању стручњака за потребе јавне управе, уз фокус на истраживање и примјену најбољих пракси у креирању и имплементацији јавних политика.

На крају, Центар за политичку културу и политичку комуникацију пружа платформу за анализу и истраживање политичке културе и комуникације, с циљем разумијевања и унапређења демократских процеса и грађанске партиципације у друштву.

Друштвена и академска достигнућа Факултета политичких наука могу се пратити и кроз низ потписаних споразума са факултетима и научноистраживачким институтима из иностранства, будући да су резултирали обостраним академским и студентским посјетама, чији је примарни циљ развој научноистраживачког рада. Међу најзначајнијима су: споразум о сарадњи са Факултетом политичких наука Државног универзитета у Бјелгороду у Русији, сарадња о саиздаваштву часописа *Политеа* са Институтом за политичке студије у Београду, споразум са Нижњеновогородским државним лингвистичким универзитетом Н. А. Доброљубов, потписивање споразума са организацијом „Еда" и др.

Наставници и сарадници Факултета политичких наука укључени су на различите начине у јавни живот, учествују на међународним семинарима и скуповима, а неки одржавају гостујућа предавања на угледним универзитетима у региону и свијету. И студенти својим активностима, индивидуално и у оквиру студентских организација, веома успјешно представљају свој факултет, чије им руководство, с друге стране, у границама својих могућности помаже – стипендирањем, учешћем у покривању трошкова организовања семинара, студијских путовања и сл. Дебатни клуб Факултета политичких наука такође је остварио значајне резултате на такмичењима у региону.

Факултет политичких наука учествовао је у академској и студентској размјени преко програма Еразмус+ и CEEPUS.

Функцију декана Факултета политичких наука обављали су: проф. др Лазо Ристић (в. д. 2009–2010), проф. др Ненад Кецмановић (2010–2015), проф. др Здравко Злокапа (2015–2019) и проф. др Ранка Перић Ромић (в. д. 2019–2020, декан 2020–).

Студенти и запослени

По оснивању Факултета политичких наука, дио студената којима је одобрена израда магистарских радова и докторских дисертација на Филозофском факултету, а за које је „матичан" Факултет политичких наука, наставила је школовање на овом факултету. Постдипломске студије, по Закону о универзитету, уписало је 70, а звање магистра социолошких наука стекла су 42 студента. Према Закону о универзитету, одобрена је израда докторске дисертације за 22 кандидата, од којих је 21 успјешно одбранио своју тезу. Звање доктора наука социјалног рада стекло

First of these is the Centre for Federalist and International Studies, aimed at enabling students and researchers to deal with contemporary issues concerning federalism and international relations, with special emphasis on political, legal, and economic aspects.

Second on this list is the Centre for Life-Long Learning, which focuses on providing continuing education and professional improvement and which enables students and the wider community to remain competitive on the dynamic labour market through acquisition of new skills and knowledge.

Through the establishment of the Centre for Public Administration and Public Policy, which is the third item on the list, the Faculty fosters its role as regards the education of professionals to meet the requirements of public administration, highlighting research activities and application of best practices as instruments for creating and implementing public policies.

Finally, the last item is reserved for the Centre for Political Culture and Political Communication, which offers a platform for analysing and researching into political culture and communication, with a view to understanding and upgrading democratic processes and civic activism in society.

The social and academic achievements of the Faculty of Political Science are also visible in a number of agreements concluded with faculties and research institutes from abroad, since they resulted in mutual academic and student visits, primary goal of which is the development of scientific research. Among the most important are: the agreement on cooperation with the Faculty of Political Science at Belgorod State University in Russia, the cooperation on co-publishing the Politeia journal with the Institute for Political Studies in Belgrade, the agreement with the Nizhny Novgorod Dobrolyubov State Linguistic University, conclusion of an agreement with the EDA organisation etc.

Professors and teaching assistants of the Faculty of Political Science take part in different ways in public life, participate in international seminars and meetings, and some of them are guest lecturers at reputable universities in the region and the world. Students, with their activities, which they undertake either individually or within student organisations, represent their faculty very successfully as well, management of which, on the other hand, helps them as much as it can by providing scholarships, covering part of the costs for organising seminars, study trips etc. The Debate Club of the Faculty of Political Science also achieved significant results at competitions in the region.

The Faculty of Political Science participated in the academic and student exchanges through the Erasmus+ and CEEPUS programmes.

The formers deans of the Faculty of Political Science are: Prof. Lazo Ristić, PhD (acting dean 2009–2010), Prof. Nenad Kecmanović, PhD (2010–2015), Prof. Zdravko Zlokapa, PhD (2015–2019), and the current dean of the Faculty is Prof. Ranka Perić Romić, PhD (acting dean 2019–2020, dean 2020–).

Students and employees

When the Faculty of Political Science was established, a number of students who were approved to write master's theses and doctoral dissertations at the Faculty of Philosophy, whose home faculty was the Faculty of Political Science, continued their education at this faculty. Under the Law on Universities, 70 students enrolled in postgraduate studies, 42 of whom attained the title of Master of Social Sciences. Under the Law on Universities, a total of 22 candidates were approved to write doctoral dissertations, 21 of whom successfully defended their theses. 10 students attained the title of Doctor of Social Work, while 11 students were awarded the title of Doctor of Social Sciences. 10 students attained the title

је 10, а звање доктора социолошких наука 11 студената. Звање доктора наука социјалног рада стекло је 10, а звање доктора социолошких наука стекло је 11 студената.

При оснивању Факултета политичких наука, било је запослено 25 наставника и шест административних радника.

Визија развоја

Захваљујући залагању свих својих радника и студената, те уз подршку Универзитета и институција Републике Српске, Факултет политичких наука је за релативно кратко вријеме израстао у респектабилну образовну и научну установу која одговорно обавља своју мисију и повјерену јој друштвену задаћу: да образује кадрове за рад у управи и социјалним установама, у медијима и јавној администрацији; да оспособљава студенте за разумијевање и истраживање друштвених и политичких збивања; да развија научни рад чији ће резултати подстицати друштвени развој и даљу демократизацију политичких односа. Факултет има амбицију да по квалитету рада и резултатима заузме мјесто међу водећим институцијама сличног типа у региону. Развој Факултета политичких наука био је током претходне декаде континуиран и без великих лутања и криза. Та стабилност у знатној је мјери постигнута захваљујући сталној колегијалној и професионалној подршци Факултета политичких наука Универзитета у Београду. Наиме, професори овог старог и угледног факултета помагали су да бањалучки Факултет политичких наука кадровски ојача, а контингенти књига из Београда попуњавали су нашу библиотеку и олакшавали студентима учење.

Двадесет први вијек донио је многе изазове – распадање држава, економске и мигрантске кризе, ратове и турбуленције сваке врсте. С друге стране, велики технолошки напредак не доприноси општем благостању, како се очекивало, напротив – омогућава све суптилније облике потчињавања и доминације. Иако се положај друштвених наука у овом технизираном и отуђеном свијету у посљедње вријеме погоршава, ипак управо оне – а политичке науке посебно – имају мисију да овај једини свијет који човјечанство има учине угоднијим и сигурнијим мјестом за живот. Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци већ десет година настоји да у Републици Српској оствари свој дио те мисије.

Факултет политичких наука са четири нова и иновирана студијска програма опредијељен је за то да се чврсто повеже с развојним потребама друштва, његујући притом независну и аутономну научну свијест. Веза са тржиштем рада успостављена кроз нова усмјерења додатно ојачава позицију факултета, а посебан акценат ставља се на научноистраживачке пројекте међународног и локалног карактера. Примјена резултата истраживања у области друштвених и хуманистичких наука намеће се као незаобилазан фактор свих стратешких планирања, као и јавних политика, у чему Факултет политичких наука треба да заузме значајно мјесто. Увођење трећег циклуса студија, гдје се, поред теоријског знања, подстиче истраживачки рад, доприноси стварању нових стручњака из различитих области, оспособљених за то да стечена знања развијају и проширују – како кроз научни рад тако и њиховом практичном примјеном.

of Doctor of Social Work, while 11 students were awarded the title of Doctor of Social Sciences.

When established, the Faculty of Political Science had 25 professors and six administrative staff.

Vision of development

Thanks to the efforts of all its employees and students, and with the support of the University and institutions of the Republic of Srpska, the Faculty of Political Science has grown in a relatively short time into a respectable educational and scientific institution, which responsibly performs its mission and social task: to educate workforce for jobs in the management bodies and social institutions, in the media and public administration; to train students to understand and research social and political developments; to develop scientific work, results of which will encourage social development and further democratisation of political relations. In this way, the Faculty has an ambition to join the leading institutions of its kind in the region in terms of the quality of work and results. In the previous decade, the development of the Faculty of Political Science has been continuous and without major straying and crises. This stability has been achieved to a large extent thanks to the constant collegial and professional support of the Faculty of Political Science of the University of Belgrade. Namely, the professors of this old and respectable faculty helped to develop the staff of the Faculty of Political Science in Banja Luka, and the contingents of books from Belgrade filled our library, making it easier for students to study.

The twenty-first century brought many challenges – the disintegration of the states, economic and migrant crises, wars and turbulence of all kinds. On the other hand, great technological progress does not contribute to general well-being, as expected, on the contrary - it enables increasingly subtle forms of subordination and domination. Even though the position of social sciences in this technical and alienated world has been deteriorating lately, they - the Political Science in particular - have a mission to make this one and only world that humanity has a better and safer place to live in. The Faculty of Political Science of the University of Banja Luka has strived for ten years to carry out its part of that mission in the Republic of Srpska.

With four new and innovated study programmes, the Faculty of Political Science is committed to firmly connecting with the development needs of the society, while fostering an independent and autonomous scientific consciousness. The connection with the labour market established through new disciplines further strengthens the position of the Faculty, and special emphasis is put on international and local research projects. The application of research results in the field of social sciences and humanities is imposed as an unavoidable factor in all strategic planning, as well as public policies, in which the Faculty of Political Science should have a significant role. The introduction of the third cycle of studies, where, in addition to theoretical knowledge, research work is encouraged, contributes to the education of new experts in different fields, trained to develop and expand the knowledge gained - both through scientific work and their practical application.

Факултет политичких наука
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Political Science,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	12
Ванредни професор / Associate Professor	8
Доцент / Assistant Professor	3
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	24
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	4
Асистент / Teaching Assistant	4
Укупно / Total	8
Свеукупно / Combined	32
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	20

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Политикологија / Political Science SP	819	дипломирани политиколог – 240 ECTS / Bachelor of Political Science – 240 ECTS	403
		дипломирани политиколог – 180 ECTS / Bachelor of Political Science – 180 ECTS	17
СП Политичке науке / Political Science SP	139	дипломирани политиколог – 240 ECTS – јавна администрација / Bachelor of Political Science – 240 ECTS – Public Administration	11
		дипломирани политиколог – 240 ECTS – међународни односи / Bachelor of Political Science – 240 ECTS – International Relations	4
СП Социологија / Sociology SP	520	дипломирани социолог – 240 ECTS / Bachelor of Sociology – 240 ECTS	111
		дипломирани социолог –180 ECTS / Bachelor of Sociology – 180 ECTS	14
		професор социологије – 240 ECTS / Bachelor of Sociology – 240 ECTS	106
СП Примијењена социологија / Applied Sociology SP	81	дипломирани социолог организације, рада и људских ресурса – 240 ECTS / Bachelor of Sociology in Organization, Labour and Human Resources – 240 ECTS	5
		дипломирани социолог друштвене аналитике – 240 ECTS / Bachelor of Sociology in Social Analytics – 240 ECTS	0
СП Новинарство и комуникологија / Journalism and Communication Science SP	779	дипломирани новинар – 240 ECTS / Bachelor of Journalism – 240 ECTS	255
Одсјек за журналистику / Journalism Department	873	дипломирани новинар – 180 ECTS / Bachelor of Journalism – 180 ECTS	27
		дипломирани комуниколог за односе с јавношћу – 240 ECTS / Bachelor of Communication Science for Public Relations – 240 ECTS	9
		дипломирани новинар / Bachelor of Journalism	232
СП Социјални рад / Social Work SP	879	дипломирани социјални радник – 240 ECTS / Bachelor of Social Work – 240 ECTS	356

Одсјек за социјални рад / Social Work Department	461	дипломирани социјални радник – 180 ECTS / Bachelor of Social Work – 180 ECTS	9
		дипломирани социјални радник / Bachelor of Social Work	145
Укупно / Total	4551	Укупно / Total	1704
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Политикологија / Political Science SP	356	мастер политикологије – 300 ECTS / Master of Political Science – 300 ECTS	13
		мастер политикологије – 300 ECTS – јавне службе и администрација / Master of Political Science – 300 ECTS – Public Services and Administration	9
		мастер политикологије – 300 ECTS – локална самоуправа / Master of Political Science – 300 ECTS – Local Self-Governance	1
		мастер политикологије – 300 ECTS – међународни односи / Master of Political Science – 300 ECTS – International Relations	43
СП Социологија / Sociology SP	48	мастер социологије – 300 ECTS / Master of Sociology – 300 ECTS	13
СП Новинарство и комуникологија / Journalism and Communication Science SP	137	мастер новинарства – 300 ECTS / Master of Journalism – 300 ECTS	1
		мастер комуникологије – 300 ECTS / Master of Communication Science – 300 ECTS	19
СП Социјални рад / Social Work SP	181	мастер социјалног рада – 300 ECTS – медијација у социјалном раду / Master of Social Work – 300 ECTS – Social Work Mediation	5
		мастер социјалног рада – 300 ECTS – менаџмент у социјалном сектору / Master of Social Work – 300 ECTS – Social Sector Management	1
		мастер социјалног рада – 300 ECTS – социјална политика / Master of Social Work – 300 ECTS – Social Policy	0
		мастер социјалног рада - 300 ECTS / Master of Social Work – 300 ECTS	30
		мастер социјалног рада – 300 ECTS – савремени социјални рад са дјецом и породицом / Master of Social Work – 300 ECTS – Contemporary Social Work with Children and Families	4
Укупно / Total	722	Укупно / Total	139
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Докторски студиј друштвених наука / Doctoral Study of Social Science SP	68	доктор политичких наука – 480 ECTS – политикологија / Doctor of Political Science – 480 ECTS – Political Science	1
		доктор политичких наука – 480 ECTS – међународни односи / Doctor of Political Science – 480 ECTS – International Relations	1
		доктор социолошких наука – 480 ECTS / Doctor of Social Sciences – 480 ECTS	2
		доктор наука из области студија медија – 480 ECTS – новинарство / Doctor of Media Studies – 480 ECTS – Journalism	0
		доктор наука из области студија медија – 480 ECTS – комуникологија / Doctor of Media Studies – 480 ECTS – Communication Science	1
		доктор наука социјалног рада и социјалне политике – 480 ECTS / Doctor of Social Work and Social Policy – 480 ECTS	0
Укупно / Total	68	Укупно / Total	5

Факултет физичког васпитања и спорта

Faculty of Physical Education and Sport

Факултет физичког васпитања и спорта

Педагошка академија – Одсјек за физичку културу (1961–1970)
Педагошка академија – Катедра за физичку културу (1980–1993)
Филозофски факултет – Одсјек за физичку културу (1997–2001)

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 312 280
www.ffvs.unibl.org
info@ffvs.unibl.org

Настанак и развој

Настава физичке културе у школама на нашим просторима почела се уводити половином XIX вијека. У Бањој Луци је од 1961. до 1970. године на Педагошкој академији постојао Одсјек за физичку културу на којем је дипломирало 210 наставника. Тек пет година по оснивању Универзитета, 13. маја 1980. године, почиње с радом Катедра за физичку културу. Тада је на Универзитету било 10 предавача, који су, осим одржавања наставе, организовали и бројна такмичења. Тадашњи предсједник Републике Српске др Радован Караџић 1993. године доноси закон којим је утврђено да „педагошка академија у Бањој Луци наставља са радом као Филозофски факултет у Бањој Луци са студијским групама". Годину дана касније Филозофски факултет почиње с радом. На њему је било десет одсјека, али међу њима није било одсјека за физичку културу. Овај одсјек почиње с радом тек академске 1997/98. године. Министарство просвјете Републике Српске дало је одлуком бр. 06-13/97 од 19. септембра 1997. године сагласност за формирање Одсјека за физичку културу на Филозофском факултету Универзитета у Бањој Луци. У првој генерацији је уписано 55 редовних студената, а студије је успјешно завршило 26 студената.

У склопу Спортског савеза постојао је Центар за образовање тренера. Он је, како се сматра, утицао на успјех спортиста Бање Луке који су освојили 87 медаља на европским првенствима и 8 златних медаља на Олимпијским играма.

Из искуства стеченог у четворогодишњем раду, закључено је како постоји потреба да се Одсјек за физичку културу издвоји из састава Филозофског факултета и да се оснује самосталан факултет физичког васпитања. На основу елабората о оправданости издвајања Одсјека и формирања самосталног факултета, Народна скупштина Републике Српске

Faculty of Physical Education and Sport

Teacher Training Academy – Department of Physical Education (1961–1970)
Teacher Training Academy – Department of Physical Education (1980–1993)
Faculty of Philosophy – Department of Physical Education (1997–2001)

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovica 1A, 78 000 Banja Luka
+387 51 312 280
www.ffvs.unibl.org
info@ffvs.unibl.org

Foundation and development

Physical education started to be introduced in schools in our region in the middle of the 19th century. In Banja Luka, the Teacher Training Academy featured the Department of Physical Education from 1961 to 1970, from which 210 teachers graduated. Only five years after the founding of the University, on 13 May 1980, the Department of Physical Education began operating. At that time, there were 10 lecturers at the University, who, in addition to teaching, also organised numerous competitions. The then President of the Republic of Srpska, Radovan Karadžić, PhD, passed a law in 1993 pursuant to which 'the Teacher Training Academy in Banja Luka continues to operate as the Faculty of Philosophy in Banja Luka with study groups.' The Faculty of Philosophy started operating a year later. It had ten departments, but no department of physical education. This department started operating only in the academic year 1997/98. By Decision No 06-13/97 of 19 September 1997, the Ministry of Education of the Republic of Srpska gave its consent to the establishment of the Department of Physical Education at the Faculty of Philosophy, University of Banja Luka. A total of 55 full-time first class students were enrolled at the Department, with 26 of them graduating.

There used to be a centre for the education of coaches within the Sports Federation. It is believed to have influenced the success of Banja Luka athletes, who won eighty-seven medals at the European championships and eight gold medals at the Olympics.

From the experience gained during its four years of work, it was concluded that there was a need for separating the Department of Physical Education from the Faculty of Philosophy and establishing an independent faculty. According to a feasibility study as regards the

је на сједници одржаној 4. јула 2001. године донијела одлуку о оснивању Факултета физичког васпитања и спорта. Факултет је почео са радом 20. јула 2001. године, преузевши сва права и обавезе Одсјека за физичку културу Филозофског факултета. При оснивању Факултета физичког васпитања и спорта, била су запослена три наставника и пет административних радника.

Од оснивања до 2004/05. школске године за извођење теоретске и практичне наставе на факултету у употреби су били различити локалитети. Од 2005. године Факултет физичког васпитања и спорта наставу изводи на локацији у Универзитетском граду (Кампусу), гдје се налазе зграда факултета и двије спортске дворане.

Студенти и наставници Факултета физичког васпитања и спорта у периоду 2020–2025. остварили су значајне резултате на међународној спортској сцени и освојили различите награде и признања за своје успјехе. Такође, учествовали су у успјешној реализацији неколико међународних научноистраживачких пројеката, од којих се издвајају „Securing Sports Education Through Innovative and Inclusive Gender Equality Plans (SUPPORTER)" из оквирног програма Horizon Europe/Horizon 2020. и „PRIME PETE Assessment Framework – Delphi Expert Analysis improvement of physical education teaching through the expertise of 38 European countries (2020–2021)".

Од оснивања факултета до данас функцију декана обављали су: проф. др Михајло Мијановић (2001–2002), проф. др Иван Тончев (2002–2004), проф. др Симо Вуковић (2004–2008), проф. др Горан Бошњак (2008–2012), проф. др Гордана Илић (в. д. декана 2012–2013), проф. др Симо Вуковић (2013–2016) и проф. др Борко Петровић (2016–).

Студенти и запослени

Основне студије на Општем наставничком одсјеку, према Закону о универзитету, уписао је 1191 студент, а дипломирало их је 390, стекавши звање професора физичког васпитања и спорта. Постдипломске студије уписало је 126, а магистарски рад одбранила су 42 студента, стекавши звање магистра наука у области физичке културе. Од 35 одобрених докторских дисертација, одбрањене су 33, а студенти су тиме стекли звање доктора наука у области физичке културе.

При оснивању Факултета физичког васпитања и спорта, била су запослена три наставника и пет административних радника.

Визија развоја

Главни циљеви развоја Факултета физичког васпитања и спорта јесу:

- развијање и промовисање физичког васпитања и спортске науке кроз савремену теоретску и практичну наставу те кроз квалитетан научноистраживачки рад;
- подизање квалитета студијских програма, што ће омогућити студентима да усвоје сва знања и вјештине потребне за развој професионалне каријере у струци и науци;
- помоћ развоју спорта у Републици Српској примјеном савремених научних сазнања у различитим сегментима – од дјечјег и омладинског па све до врхунског спорта;
- подизање нивоа јавне свијести о важности физичког вјежбања као једног од главних фактора побољшања здравља људи и квалитета живота;
- препознатљивост у квалитетном спровођењу међународних научноистраживачких пројеката из области физичког васпитања и спорта;
- часопис *Sportlogija* – водећи научни часопис у области спортских и рехабилитационих наука;
- квалитетни материјални и људски ресурси на услузи студентима, свим запосленим и на корист широј друштвеној заједници.

aforementioned process, the National Assembly of the Republic of Srpska, on its session held on 4 July 2001, adopted a decision to establish the Faculty of Physical Education and Sport. The Faculty started operating on 20 July 2001, assuming all the rights and obligations of the Department of Physical Education of the Faculty of Philosophy. Upon the establishment of the Faculty, there were three members of staff and five administrative services workers employed.

Until the academic year 2004/05, the Faculty organised theoretical and practical classes at various locations. Since 2005, the Faculty has been situated within the University City (Campus), organising classes in the principal building and two sports halls.

Over the past five years, the students and the academic staff of the Faculty have achieved significant results at international competitions and events and won various awards and recognitions. Furthermore, they have participated in several international projects, such as 'Securing Sports Education Through Innovative and Inclusive Gender Equality Plans (SUPPORTER)' from the Horizon Europe/Horizon 2020 programme and 'PRIME PETE' Assessment Framework – Delphi Expert Analysis improvement of physical education teaching through the expertise of 38 European countries (2020-2021)'.

The former deans of the Faculty are: prof. Mihajlo Mijanović, PhD (2001–2002), prof. Ivan Tončev, PhD (2002–2004), prof. Simo Vuković, PhD (2004–2008), prof. Goran Bošnjak, PhD (2008–2012), prof. Gordana Ilić, PhD (acting dean 2012–2013), prof. Simo Vuković, PhD (2013–2016) and the current dean is prof. Borko Petrović, PhD (2016–).

Students and employees

Under the Law on Universities, a total of 1,191 students enrolled in undergraduate studies at the Department of General Studies, 390 of whom graduated, attaining the degree of Bachelor of Arts in physical education and sports. A total of 126 students enrolled in postgraduate studies, 42 of whom defended their master's theses, attaining the degree of Master of Physical Education. A total of 33 out of 35 approved doctoral dissertations were defended, whereby the students attained the degree of Doctor of Physical Education.

When established, the Faculty of Physical Education and Sport had three professors and five administrative staff.

Vision of development

The main goals of the Faculty of Physical Education and Sport are:

- developing and promoting physical education and sport sciences through contemporary theoretical and practical teaching and through high-quality scientific research,
- raising the quality of study programmes, which will enable students to gain all the knowledge and skills necessary for the development of professional careers in the respective profession and science,
- supporting the development of sports in the Republic of Srpska by applying modern scientific knowledge in different segments - from children's and youth sports all the way to top sports, as well as
- raising public awareness of the importance of physical exercise as one of the main factors in improving people's health and quality of life
- recognisability in quality implementation of international research projects in the field of physical education and sport
- the *Sportlogija* journal – the leading journal in the field of sports and rehabilitation sciences
- quality material and human resources at disposal of students and employees of the University and to the benefit of a wider community.

68. избор 10 најбољих спортиста Републике Српске, 2022. године

The 68th Promotion of Ten Best Athletes of the Republic of Srpska, 2022

Јахорина 2023. године. Настава из предмета „Скијање”

Mt Jahorina, 2023. Field training within the scope of Course Unit of Skiing

Маглић 2023. године. Генерација студената 2021/2022. у оквиру наставе „Активности у природи”

Mt Maglic, 2023. The 2021/2022 class at the 'Open Air Activities' field training

Преузимање уговора о заједничком пројекту ФФВС и ФСФВ Универзитета у Новом Саду, 2023. године

Signing agreement between the Faculty of Physical Education and Sport and the Faculty of Sport and Physical Education of the University of Novi Sad, 2023

Факултет физичког васпитања и спорта
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Physical Education and Sport,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	16
Ванредни професор / Associate Professor	7
Доцент / Assistant Professor	2
Наставник страног језика / Foreign Language Teacher	
Укупно / Total	25
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	4
Асистент / Teaching Assistant	
Стручни сарадник / Specialist	
Укупно / Total	4
Свеукупно / Combined	29
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	30

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Физичко васпитање и спорт / Physical Education and Sport SP	234	дипломирани професор физичког васпитања и спорта – 240 ECTS / Bachelor of Physical Education and Sport – 240 ECTS	3
СП Спортске науке / Sport Sciences SP	195	дипломирани тренер – 180 ECTS / Bachelor of Coaching – 180 ECTS	1
СП Општи наставнички / General Studies SP	919	професор физичког васпитања – 240 ECTS / Bachelor of Physical Education – 240 ECTS	98
		дипломирани професор физичког васпитања – 240 ECTS / Bachelor of Physical Education – 240 ECTS	109

СП Спорт (у трајању од три године, са 180 ECTS бодова) / Sports SP (three-year study programme with 180 ECTS)	518	дипломирани тренер фудбала – 180 ECTS / Bachelor of Football Coaching – 180 ECTS	21
		дипломирани тренер ритмичке гимнастике – 180 ECTS / Bachelor of Rhythmic Gymnastics Coaching – 180 ECTS	1
		дипломирани тренер кошарке – 180 ECTS / Bachelor of Basketball Coaching – 180 ECTS	22
		дипломирани тренер атлетике – 180 ECTS / Bachelor of Athletics Coaching – 180 ECTS	2
		дипломирани тренер борилачких спортова – 180 ECTS / Bachelor of Martial Arts Coaching – 180 ECTS	10
		дипломирани тренер рукомета – 180 ECTS / Bachelor of Handball Coaching – 180 ECTS	6
		дипломирани тренер стрељаштва – 180 ECTS / Bachelor of Shooting Sports Coaching – 180 ECTS	1
		дипломирани тренер тениса – 180 ECTS / Bachelor of Athletics Coaching – 180 ECTS	3
		дипломирани тренер одбојке – 180 ECTS / Bachelor of Volleyball Coaching – 180 ECTS	1
		дипломирани тренер шаха – 180 ECTS / Bachelor of Chess Coaching – 180 ECTS	1
		дипломирани тренер плеса – 180 ECTS / Bachelor of Dance Coaching – 180 ECTS	1
		дипломирани тренер гимнастике – 180 ECTS / Bachelor of Gymnastics Coaching – 180 ECTS	1
		дипломирани тренер спортске рекреације – 180 ECTS / Bachelor of Sports Recreation Coaching – 180 ECTS	13
		дипломирани кондициони тренер – 180 ECTS / Bachelor of Fitness Coaching – 180 ECTS	25
		дипломирани менаџер спорта – 180 ECTS / Bachelor of Sport Management – 180 ECTS	33
		дипломирани кондициони тренер / Bachelor of Fitness Coaching	
		дипломирани тренер спортске рекреације / Bachelor of Sport Recreation Coaching	
		дипломирани менаџер спорта / Bachelor of Sport Management	
Укупно / Total	1866	Укупно / Total	352
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Општи наставнички (у трајању од једне године) / General Studies SP (one-year programme)	111	мастер физичког васпитања – 300 ECTS бодова / Master of Physical Education – 300 ECTS	6
СП Спорт (у трајању од двије године, са 300 ECTS бодова) / Sports SP (two-year study programme with 300 ECTS)	88	мастер спорта (изабраног спорта) / Master of Sport (of the sport selected)	4
		мастер менаџмента у спорту / Master of Sport Management	1
		мастер спортске рекреације / Master of Sport Recreation	2
		мастер кинезитерапије / Master of Kinesiotherapy	3
		магистар физичког васпитања – 300 ECTS / Master of Physical Education – 300 ECTS	9
		магистар спорта – 300 ECTS / Master of Sports – 300 ECTS	4
		магистар менаџмента у спорту – 300 ECTS / Master of Sport Management – 300 ECTS	4
Укупно / Total	199	Укупно / Total	33

Филолошки факултет

Faculty of Philology

Филолошки факултет

Филозофски факултет – филолошки студијски програми (1994–2009)

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 340 120
www.flf.unibl.org
info@flf.unibl.org

Настанак и развој

Филолошки факултет основан је 2009. године, а настао је издвајањем филолошких студијских програма из окриља Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Сталним унапређивањем наставног и научног рада, као и организацијом на највишем научном и академском нивоу, факултет штити и проучава националне језичке, књижевне и културне вриједности. Осим тога, студијама најзначајнијих свјетских језика, књижевности и култура факултет научно и образовно учествује у најширем међународном контексту. Филологија на Универзитету у Бањој Луци има значајне и видљиве резултате. Они се, прије свега, огледају у успостављању наставно-научног процеса на сва три циклуса студија (основне, мастер и докторске студије), стварању квалитетног амбијента и предуслова за научноистраживачки рад (библиотека, научне публикације и базе, научне конференције), као и у остваривању међународне и међууниверзитетске сарадње. Најзначајнији резултат наставно-научног рада на Филолошком факултету представљају генерације студената српског, енглеског, њемачког, италијанског, француског и руског језика и књижевности, а у будућности и генерације студената кинеског језика. Резултати су видљиви и у бројним научним конференцијама које се редовно одржавају на факултету, у самосталној и разгранатој издавачкој дјелатности, као и у сарадњи са бројним европским универзитетима.

У оквиру регионалних и европских пројеката за студенте, наставнике и сараднике Филолошког факултета остварена је могућност стипендирања, размјене, студијских боравака и усавршавања на партнерским универзитетима и факултетима. Ова могућност је овом факултету веома значајна, али и приступачна, прије свега захваљујући познавању и изучавању свјетских језика, књижевности и култура. Алумнисти и алумнисткиње Филолошког факултета по свом излазном образовном профилу првенствено су професори српског, енглеског, њемачког,

Faculty of Philology

Faculty of Philosophy – study programmes in languages (1994–2009)

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 340 120
www.flf.unibl.org
info@flf.unibl.org

Foundation and development

The Faculty of Philology was established in 2009, when the languages study programmes separated from the Faculty of Philosophy of the University of Banja Luka.

The Faculty is constantly advancing teaching and scientific processes and is organised at the highest scientific and academic level, to protect and study national linguistic, literary and cultural values. In addition, the Faculty's study programmes of the most significant languages, literatures and cultures of the world make it part of the broadest international context of science and education. At the University of Banja Luka, Philology has achieved significant and visible results. Most notably, the Faculty has established all three study cycles (undergraduate, postgraduate and doctoral studies), provided an exceptional environment and preconditions for research activities (a library, scientific publications and databases, scientific conferences), and carried out international and inter-university cooperation. The most significant result of academic work at the Faculty of Philology are the generations of graduates of Serbian, English, German, Italian, French and Russian languages and literatures, and in the future, graduates of Chinese language. The results are also visible in numerous scientific conferences hosted regularly at the Faculty, in independent and multi-faceted publishing activities, as well as in cooperation with numerous European universities.

Through regional and European projects, the students and staff of the Faculty of Philology have the opportunity to obtain scholarships, carry out mobility, study trips and training at partner universities and faculties. These opportunities are very significant for our faculty, but at the same time very available, primarily due to the knowledge and study of the world's languages, literatures and cultures. Graduates of the Faculty of Philology are nominally primarily teachers of Serbian, English, German, Italian, French or Russian languages and literatures, but their employment options are excep-

италијанског, француског и руског језика и књижевности, али је спектар њихових занимања изузетно широк. У Републици Српској и Босни и Херцеговини они данас обављају важне и одговорне друштвене задатке, од просвјетних и културних, преко научних и истраживачких, до руководилачких и политичких.

У оквиру Филолошког факултета постоји и Галерија „Ђура Јакшић", с редовним изложбама и богатим умјетничким садржајем. Факултет има разгранату издавачку дјелатност, а једна од његових најзначајнијих публикација јесте *Филолоī* – часопис за језик, књижевност и културу, покренут 2010. године, с циљем промовисања савремених теоријских и интердисциплинарних приступа проучавању језика, књижевности и културе. Часопис излази два пута годишње у континуитету, нудећи широку лепезу научних и стручних радова на језицима филологија које се проучавају на Филолошком факултету. *Филолоī* је данас препознатљив не само као константа издавачке дјелатности Филолошког факултета него и као регионално и међународно признат научни часопис, тренутно заступљен у неколико индексних база, од којих се издвајају SCOPUS и ERIH PLUS. На факултету се редовно организују научне конференције *Philologia Serbica* (из области србистике), *CELLS – Conference on English language and literary studies* (из области англистике), као и друге научне конференције. У периоду од 2021. до 2024. године на Филолошком факултету организовано је и неколико округлих столова. Библиотека Филолошког факултета основана је 2016. године и налази се у склопу Павиљона IV Студентског центра „Никола Тесла". Фонд библиотеке Филолошког факултета у овом тренутку чини преко 25.000 књига (научне монографије, часописи, приручници, уџбеници, рјечници, лексикони, стара и ријетка књига, домаћа и страна књижевност, као и књижевне студије), углавном из области књижевности, лингвистике, методике, културне историје и умјетности. У Библиотеци Филолошког факултета налазе се четири легата.

Један од примарних циљева Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци јесте интернационализација науке и наставе. Стога овај факултет придаје велики значај међународној сарадњи кроз уговоре с факултетима, универзитетима и културним институцијама из европских и ваневропских земаља, али и региона, у склопу којих се обављају истраживања и размјене студената, те наставног и административног особља. Посебна пажња посвећује се и студијским посјетама, радионицама, љетњим школама и семинарима.

Године 2022. факултет је потписао први Еразмус+ КА2 пројекат (изградња капацитета) под називом „UniverCiné" (Europe of languages, cultures and societies through young cinematography), чији је носилац Универзитет у Нанту, а у коме учествују и Универзитет у Ђенови, Универзитет „Сапијенца" у Риму, Универзитет у Инзбруку и Универзитет за странце у Перуђи.

Сарадња у склопу Еразмус+ КА1 програма (кредитна размјена) најактивнија је са партерским универзитетима из Италије, Француске и Пољске. Захваљујући иницијативи Студијског програма италијанског језика и књижевности, 2017. године покренута је сарадња са Одсјеком за стране језике и књижевности и модерне културе Универзитета у Торину, под чијим окриљем се обавља размјена особља и студената. Дугогодишња сарадња са Универзитетом у Поатјеу донијела је значајне резултате, нарочито по питању размјене кадра и студената, али и на пољу реформе плана и програма Студијског програма француског језика и књижевности и латинског језика. Филолошки факултет од 2017. године има потписан уговор о сарадњи са Универзитетом у Гдањску. На основу тог уговора и у оквиру програ-

tionally broad. In the Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina, they hold important and responsible positions in various aspects of society, from education and culture, through science and research, to management and politics.

The Faculty of Philology also hosts the "Đura Jakšić" gallery, with regular exhibits and ample artistic inventory. The Faculty has a diverse publishing practice. One of its major publications is the *Philologist*, a journal on language, literature and culture, launched in 2010, aiming to promote contemporary theoretical and interdisciplinary approaches to the study of language, literature and culture. The journal is published twice a year continuously, offering a wide range of academic and professional papers in the languages studied at the Faculty of Philology. Today, the *Philologist* is recognised not only as a consistent element of the Faculty of Philology's publishing activity, but also as a regionally and internationally acknowledged scientific journal, currently indexed in several databases, including SCOPUS and ERIH PLUS. The Faculty regularly hosts scientific conferences, such as the *Philologia Serbica* (in Serbian studies) and the CELLS – *Conference on English language and literary studies*. Between 2021 and 2024, the Faculty of Philology also hosted several round tables. The Library of the Faculty of Philology was established in 2016 and is located within the Fourth Pavilion of the "Nikola Tesla" student dormitory. Now, the Library's inventory lists over 25 000 books (scientific monographs, manuals, textbooks, dictionaries, lexicon, old and rare books, domestic and foreign literature, as well as literary studies), mainly in literature, linguistics, teaching methodology, culture history and art. The library of the Faculty of Philology keeps four personal archives.

One of the primary goals of the Faculty of Philology at the University of Banja Luka is the internationalisation of science and teaching. Accordingly, the Faculty places great importance on international cooperation through agreements with faculties, universities, and cultural institutions in both European and non-European countries, as well as within the region, enabling research and the exchange of students, academic staff and administrative staff. Special attention is also given to study visits, workshops, summer schools, and seminars.

In 2022, the Faculty signed its first Erasmus+ KA2 project (capacity building), titled "UniverCiné" (Europe of Languages, Cultures, and Societies through Young Cinematography), led by the University of Nantes, with additional participation from the University of Genoa, Sapienza University in Rome, the University of Innsbruck, and the University for Foreigners of Perugia.

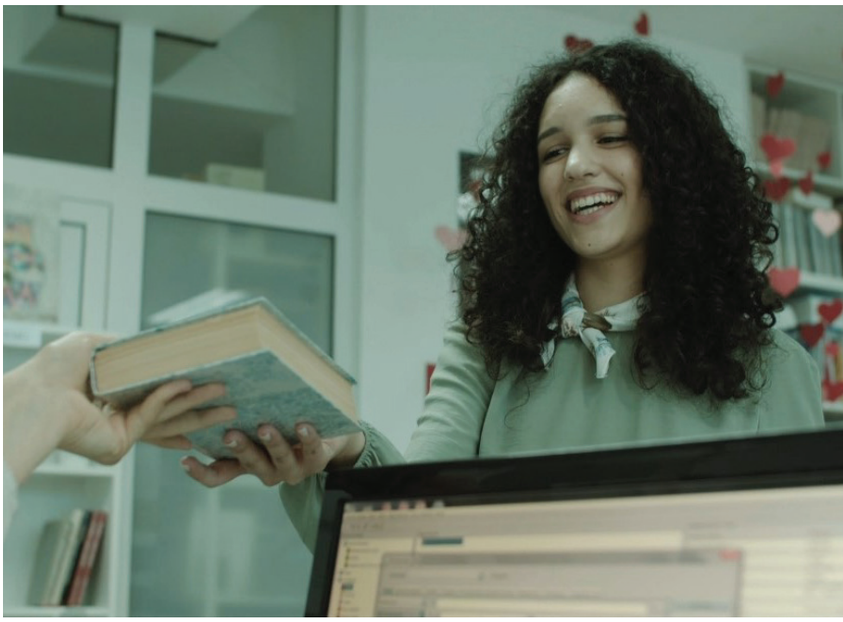
Collaboration within the Erasmus+ KA1 programme (credit mobility) is most active with partner universities in Italy, France, and Poland. Thanks to an initiative by the study programme of Italian Language and Literature, a partnership was established in 2017 with the Department of Foreign Languages, Literatures, and Modern Cultures at the University of Turin, facilitating staff and student exchanges. The long-standing cooperation with the University of Poitiers has yielded significant results, particularly in terms of staff and student exchanges, as well as in curriculum reform for the study programme of French Language and Literature and Latin Language. Since 2017, the Faculty of Philology has had a cooperation agreement with the University of Gdańsk. This agreement also facilitated a series of academic and student exchanges to date within the Erasmus+ programme.

Under the Erasmus+ programme, the Faculty of Philology at the University of Banja Luka has received students on mobility from the University of Turin, Ca' Foscari University in Venice, the University of Santiago de Compostela, the University of Gdańsk, and the University of Wrocław, among others. The experiences of Faculty of Philology students upon returning from ex-

Библиотека Филолошког факултета

The library of the Faculty of Philology

Свечаност поводом Дана Филолошког факултета у мају 2023. године

Anniversary celebration of the Faculty of Philology in May 2023

Свечана додјела диплома на Филолошком факултету у јулу 2021. године

Promotion of graduate students of the Faculty of Philology in July 2021

Студенти Филолошког факултета на Еразмус размјени у Италији у академској 2021/22. години

Students of the Faculty of Philology during an Erasmus+ student exchange programme in Italy in the academic year 2021/22

ма Еразмус+, до сада је реализован низ академских и студентских размјена.

На Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци у склопу Еразмус+ размјене боравили су, између осталог, студенткиње и студенти са Универзитета у Торину, Универзитета „Ка' Фоскари" у Венецији, Универзитета Сантјаго де Кампостела, Универзитета у Гдањску и Универзитета у Вроцлаву. Искуства студената Филолошког факултета након повратка са размјене су позитивна, те свједоче о значају мобилности: захваљујући стипендираним боравцима у оквиру Еразмус+ програма, студенти имају прилику да се, боравећи на другим европским високошколским установама, повежу са вршњацима из цијелог свијета, упознају друге средине и културе и стекну неопходне језичке и интеркултуралне компетенције, које ће примијенити по повратку на матични универзитет. Од октобра 2021. године на овом факултету спроводи се „Бади" пројекат, чији је циљ повезивање локалних студената са страним, како би им се олакшао почетни период у новом окружењу. Идеја о његовом покретању проистекла је из сарадње Студијског програма италијанског језика и књижевности са Одсјеком за стране језике и књижевности и модерне културе Универзитета у Торину.

Осим Еразмус+ уговора, Филолошки факултет има низ потписаних билатералних међународних уговора који предвиђају размјену особља и студената, литературе, организовање заједничких научних конференција и округлих столова, те неколико потписаних споразума о сарадњи са високошколским установама и културним институцијама из региона. Филолошки факултет тренутно је у процесу потписивања нових уговора и остваривања сарадње са многим другим универзитетима и културним институцијама, који ће значајно унаприједити могућности студијских размјена и боравака у иностранству.

У склопу Филолошког факултета постоји и неколико центара: Центар за стране језике и превођење, Центар за руске студије, Центар за хеленска истраживања, Центар за српски језик као страни, Центар за културолошку, текстуалну и транслатолошку анализу и Центар за синолошке студије. Сваке године факултет нуди и курсеве страних језика, који су доступни не само студентима већ и свим заинтересованима. На факултету се редовно организују и предавања по позиву, књижевни и лингвистички семинари, књижевне трибине, вечери поезије и други научни, али и умјетнички садржаји. Студентска организација Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци основана је 2017. године. Основни циљеви организације су рјешавање студентских проблема, успостављање сарадње студената Филолошког факултета са студентима других факултета Универзитета у Бањој Луци, као и универзитета у региону, организација културних догађаја итд.

Функцију декана Филолошког факултета обављали су: проф. др Драго Тешановић (в. д. декана јун–децембар 2009), проф. др Младенко Сацак (децембар 2009–2013. и 2013–2017), проф. др Петар Пенда (новембар 2017. – август 2020) и проф. др Биљана Бабић (в. д. декана 2020–2021; декан 2021–).

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, 2217 студената је уписало један од четири студијска програма прије издвајања филолошких студијских програма из окриља Филозофског факултета, а од септембра 2009. године дипломирало је 616 студената. Дипломске студије биле су организоване на четири одсјека. То су: Српски језик и књижевност, који је уписало 1089, а дипломирала су 264 студента, стекавши зва-

change programmes are positive, highlighting the importance of mobility: thanks to scholarships to other European higher education institutions under the Erasmus+ programme, students have the opportunity to connect with peers worldwide, experience new environments and cultures, and acquire essential linguistic and intercultural skills, which they can apply upon their return to their home university. Since October 2021, the Faculty has been implementing the "Buddy" project, in which local students are appointed to connect with international students to ease their transition into a new environment. The idea for this project emerged from the collaboration between the study programme of Italian Language and Literature and the Department of Foreign Languages, Literatures, and Modern Cultures at the University of Turin.

In addition to Erasmus+ agreements, the Faculty of Philology has signed numerous bilateral international agreements providing for the exchange of staff and students, shared literature, the organisation of joint scientific conferences and round tables, and several collaboration agreements with higher education institutions and cultural organisations in the region. The Faculty is currently in the process of signing new agreements and establishing partnerships with many other universities and cultural institutions, which will significantly expand opportunities for study exchanges and stays abroad.

The Faculty of Philology also comprises several centres: Centre for Languages and Translation, Centre for Russian Studies, Centre for Hellenic Research, Centre for Serbian as a Foreign Language, Centre for Cultural, Textual and Translational Analysis, and the Centre for Sinology Studies. Each year, the Faculty offers foreign language courses not only to students, but to anyone who is interested. The Faculty regularly hosts visiting lecturers, literary and linguistic seminars, literary panels poetry readings, and other scientific and art events. The Faculty of Philology Student Association was established in 2017. The Association primarily addresses student problems, establishes cooperation of the students of the Faculty of Philology with students of other faculties of the University of Banja Luka and other universities in the region, organises cultural events etc. Former deans of the Faculty of Philology are: prof. Drago Tešanović (Acting Dean June–December 2009), prof. Mladenko Sadžak, PhD (2009–2013 and 2013–2017), prof. Petar Penda, PhD (November 2017 – August 2020), and the current dean is prof. Biljana Babić, PhD (Acting Dean 2020-2021; Dean 2021–).

Students and employees

Under the 2007 Law on Universities, 2217 students enrolled one of the four study programmes in languages prior to their separation from the Faculty of Philosophy, and since September 2009, 616 students have graduated. First-cycle studies were organised in the following four departments: Serbian Language and Literature – 1089 students enrolled and 264 graduated, attaining the degree of Bachelor of Serbian Language and Literature; English Language and Literature – 379 students enrolled and 160 graduated, attaining the degree of Bachelor of Arts of English Language and Literature; German Language and Literature – 497 students enrolled and 100 graduated, attaining the degree of Bachelor of Arts of German Language and Literature. Italian and Serbian Language and Literature – 252 students enrolled and 92 graduated, attaining the degree of Bachelor of Arts of Italian Language and Literature and Serbian Language and Literature. In the second-cycle study programme, 109 students enrolled Language Science, with 23 attaining the degree of Master of Philological Sciences, while 132 enrolled Literary Studies, with 25 attaining the degree of Master of Literary Sciences.

ње професора српског језика и књижевности; Енглески језик и књижевност, који је уписало 379, а дипломирало је 160 студената, стекавши звање професора енглеског језика и књижевности; Њемачки језик и књижевност, који је уписало 497, а дипломирало је 100 студената, стекавши звање професора њемачког језика и књижевности; Италијански и српски језик и књижевност, који су уписала 252, а дипломирала 92 студента, стекавши звање професора италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности. Магистарске студије Наука о језику уписало је 109, а магистрирала су 23 студента, стекавши звање магистра филолошких наука, док су магистарске студије Наука о књижевности уписала 132, а магистрирало је 25 студената, стекавши звање магистра књижевних наука.

Докторске студије Наука о језику уписало је 18, а дисертације је одбранило 10 студената, стекавши звање доктора филолошких наука, док је докторске студије Наука о књижевности уписало 16, а дисертације је одбранило 10 студената, стекавши звање доктора књижевних наука.

При оснивању Филолошког факултета, било је запослено 20 наставника (два редовна, три ванредна професора и 15 доцената), један лектор, по 14 виших асистената и асистената, један наставник страних језика и вјештина, један сарадник и 10 административних радника.

Визија развоја

Филолошки факултет тежи ка томе да и даље развија успостављене наставно-научне и научноистраживачке капацитете, како би наредним генерацијама оставио квалитетан и функционалан, национално одговоран, а међународно признат и умрежен систем изучавања филолошких студија.

In the third-cycle study programme, 18 students enrolled Language Science, with 10 defending their theses and attaining the degree of Doctor of Philological Sciences, while 16 enrolled Literary Studies, with 10 attaining the degree of Doctor of Literary Sciences.

When the Faculty of Philology was established, the staff included 20 professors (two full professors, three associate professors and 15 assistant professors), one lector, 14 senior teaching assistants, 14 teaching assistants, one foreign language teacher and 10 administrative staff.

Vision of development

The Faculty of Philology strives towards continuous development of the existing academic and research capacities, to pass on to future generations a functional, nationally responsible, and internationally recognized and networked system of philological studies.

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	25
Ванредни професор / Associate Professor	9
Доцент / Assistant Professor	15
Наставник страног језика / Foreign Language Teacher	1
Лектор / Lector	1
Укупно / Total	51
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	15
Асистент / Teaching Assistant	2
Стручни сарадник / Specialist	0
Укупно / Total	17
Свеукупно / Combined	68
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	19

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Српски језик и књижевност / Serbian Language and Literature SP	681	дипломирани професор српског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Serbian Language and Literature – 240 ECTS	84
		професор српског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Serbian Language and Literature – 240 ECTS	294
СП Енглески језик и књижевност / English Language and Literature SP	1007	дипломирани професор енглеског језика и књижевности – 240 ECTS, / Bachelor of English Language and Literature – 240 ECTS,	123
		професор енглеског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of English Language and Literature – 240 ECTS	252
СП Њемачки језик и књижевност / German Language and Literature SP	789	дипломирани професор њемачког језика и књижевности – 240 ECTS, / Bachelor of German Language and Literature – 240 ECTS,	23
		професор њемачког језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of German Language and Literature – 240 ECTS	108
СП Италијански језик и књижевност и српски језик и књижевност / Italian Language and Literature and Serbian Language and Literature SP	303	професор италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Italian Language and Literature and Serbian Language and Literature – 240 ECTS	111

ФИЛОЛОШКИ

Филолошки факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Philology,
University of Banja Luka

СП Италијански језик и књижевност / Italian Language and Literature SP	182	дипломирани професор италијанског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Italian Language and Literature – 240 ECTS	33
		професор италијанског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Italian Language and Literature – 240 ECTS	11
СП Француски језик и књижевност / French Language and Literature SP	304	дипломирані професор француског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of French Language and Literature – 240 ECTS	14
		професор француског језика и књижевности – 180 ECTS / Bachelor of French Language and Literature – 180 ECTS	19
		професор француског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of French Language and Literature – 240 ECTS	35
СП Француски језик и књижевност и латински језик / French Language and Literature and Latin Language SP	47	дипломирані професор француског језика и књижевности и латинског језика – 240 ECTS / Bachelor of French Language and Literature and Latin Language – 240 ECTS	10
СП Руски и српски језик и књижевност / Russian and Serbian Language and Literature SP	272	дипломирані професор руског и српског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Russian and Serbian Language and Literature – 240 ECTS	59
		професор руског и српског језика и књижевности – 240 ECTS / Bachelor of Russian and Serbian Language and Literature – 240 ECTS	24
СП Романистика / Romance Studies SP	41	дипломирани професор француског језика и књижевности и италијанског језика / Bachelor of French Language and Literature and Italian Language	0
		дипломирани професор италијанског језика и књижевности и француског језика / Bachelor of Italian Language and Literature and French Language	0
СП Синологија / Sinology SP	41	дипломирани синолог / Bachelor of Sinology	0
Укупно / Total	3667	Укупно / Total	1200
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Српски језик и књижевност / Serbian Language and Literature SP	186	мастер српског језика и књижевности – 300 ECTS / Master of Serbian Language and Literature – 300 ECTS	66
		магистар српског језика и књижевности / Master of Serbian Language and Literature	29
СП Енглески језик и књижевност / English Language and Literature SP	202	мастер енглеског језика и књижевности – 300 ECTS / Master of English Language and Literature – 300 ECTS	45
		магистар енглеског језика и књижевности / Master of English Language and Literature	23
СП Њемачки језик и књижевност / German Language and Literature SP	67	мастер њемачког језика и књижевности – 300 ECTS / Master of German Language and Literature – 300 ECTS	21
		магистар њемачког језика и књижевности / Master of German Language and Literature	8
СП Италијански језик и књижевност / Italian Language and Literature SP	32	мастер италијанског језика и књижевности – 300 ECTS / Master of Italian Language and Literature – 300 ECTS	11
		магистар италијанског језика и књижевности / Master of Italian Language and Literature	4

СП Француски језик и књижевност и латински језик / French Language and Literature and Latin Language SP	9	мастер француског језика и књижевности – 300 ECTS / Master of French Language and Literature – 300 ECTS	2
		магистар француског језика и књижевности / Master of French Language and Literature	
СП Руски језик и књижевност / Russian Language and Literature SP	12	мастер руског језика и књижевности – 300 ECTS / Master of Russian Language and Literature – 300 ECTS	5
СП Методика наставе страних језика и књижевности / Teaching Methods in Foreign Languages and Literatures SP	34	мастер методике наставе страних језика и књижевности / Master of Teaching Methods in Foreign Languages and Literatures	1
Укупно / Total	542	Укупно / Total	215
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Филологија – Наука о језику / Philology – Language Science SP	20	доктор филолошких наука / Doctor of Language Science	2
СП Филологија – Наука о књижевности / Philology – Literature Science SP	17	доктор филолошких наука / Doctor of Literary Sciences	1
Укупно / Total	37	Укупно / Total	3

Филозофски факултет

Faculty of Philosophy

Филозофски факултет

Учитељска школа (1925–1972)
Виша педагошка школа (1950–1969)
Педагошка академија (1969–1994)

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 322 780
www.ff.unibl.org
info@ff.unibl.org

Настанак и развој

Иако је формално основан 1994. године, Филозофски факултет краси вишедеценијска традиција институција које су му биле претходнице. Једном од њих може се сматрати Учитељска школа у Бањој Луци. Учитељска школа је 1925. године премјештена из Дервенте, и то након иницијативе Српског културно-просвјетног друштва „Просвјета" да се у Бањој Луци отвори школа. Одлука да се покрене ова акција донесена је 9. јуна 1923. године, на сједници представника свих културних друштава и градске општине. Изабран је одмах и Одбор за оснивање бањалучке учитељске школе, чији је предсједник био градоначелник Мухамед Бајагиловић. Неколико дана касније састављена је молба Министарству просвјете, а потписали су је чланови Одбора, представници културних друштава и вјерске старјешине у граду. Молба је однесена у Београд и предата министру просвјете, а градоначелник је и посјетио предсједника владе Николу Пашића да би га лично упознао са планираним радом. Послије дуже преписке и ургенција, 10. фебруара 1925. године, стигло је наређење да се у Бањој Луци отвори Учитељска школа, и то само први разред. Школа је ускоро отворена, а почела је са радом 4. марта 1925. Испрва је била смјештена у згради бивше Више државне дјевојачке школе – објекту чија је спортска дворана, у насељу Симе Шолаје, доскора служила као кино-сала биоскопа „Козара".

Још у љето 1925. године Градско вијеће, у виду Меморандума упућеног Министарству просвјете, тражило је из државног буџета 4.000.000 динара за градњу нове зграде Учитељске школе. Међутим, због немаштине и дугих преговора, зграда је подигнута тек у љето 1931. године. Њена је локација била надомак тада већ напуштеног крака жељезничке пруге, поред станице „Краљев друм". Зграда је била веома савре-

Faculty of Philosophy

Teacher-training School (1925–1972)
Teacher-training College (1950–1969)
Teacher-training Academy (1969–1994)

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 322 780
www.ff.unibl.org
info@ff.unibl.org

Foundation and development

Although it was formally established in 1994, the Faculty of Philosophy proudly inherited the decades long tradition of its predecessors. It can be said that one of them was the Teacher-training School in Banja Luka. The Teacher-training School was relocated from Derventa in 1925 on the initiative of the Serbian Cultural Society "Prosvjeta" to open a school in Banja Luka. The relocation was decided on 9 June 1923, at an assembly of representatives of all cultural associations and the town administration. The Initiative Committee for establishing the Banja Luka Teacher-training School was immediately elected, and was chaired by Mayor Muhamed Bajagilović. Some days later, an application was addressed to the Ministry of Education, signed by the members of the Committee, representatives of cultural associations and the religious elderlies of the town. The application was taken to Belgrade and submitted to the Minister of Education, and the Mayor personally visited Prime Minister Nikola Pašić to inform him of the planned programme. After lengthy correspondence and requests for an expedited procedure, on 10 February 1925 the Order arrived to open a Teacher-training School in Banja Luka, for the first form only. The School was soon opened, and started operating on 4 March 1925. At first, it was located in the building of the former Higher State Girls' School – whose sports hall was up until recently used as a screening room for the "Kozara" cinema.

As early as the summer of 1925, the Town Council submitted a request to the Ministry of Education for the allocation of 4 000 000 dinars to erect a new building for the Teacher-training School. However, due to a lack of funds and lengthy negotiations, the building wasn't completed until the summer of 1931. Its location was near an abandoned stretch of railway, beside the "King's

мена за то доба, са широким ходницима, централним гријањем, пространим двориштем, школским вртом и воћњаком за извођење практичне наставе. За вријеме Другог свјетског рата школа је радила у згради Гимназије, а до самог рата одшколовала је више од 1500 учитеља. Након 1945. године школа се прилагођавала тадашњим потребама. Послије земљотреса 1969. године извршена је њена блага реконструкција. И даље је, дакле, била очувана и радила је. Међутим, спровођење новог закона о педагошкој академији резултирало је 1972. године њеним затварањем. Касније ће исти објекат промијенити више власника, а 1996. године ће бити додијељен новооснованом Природно-математичком факултету, који је и данас користи. Послије Другог свјетског рата у Бањој Луци је отворена још једна школа за образовање будућих наставника. То је Виша педагошка школа, основана 28. октобра 1950. године, са двије двопредметне студијске групе (Српскохрватски језик са историјом или њемачким језиком и Математика са физиком), а у првој генерацији било је 38 студената. Са радом је почела на спрату некадашњег ресторана „Козара", иза данашње зграде Градске управе, а 1964. године пресељена је у зграду Дома трговинско-индустријске коморе у Бањој Луци, чија је градња почела 1940. године, по пројекту Стојана Боровнице. Виша педагошка школа постојала је до 1968/69. године, а завршило ју је више од 2400 наставника. Пошто је ова школа угашена, основана је Педагошка академија, која је радила у истој згради. Настава се изводила на студијским групама: Српскохрватски (хрватскосрпски) језик и књижевност југословенских народа и народности, Историја – географија, Математика – физика, Предшколско васпитање и Разредна настава, са преко 400 студената годишње.

Декани Педагошке академије били су: Фаик Механовић (1969–1971), Фрањо Лудвиг (1971–1974), Фадил Букић (1974–1975), Нада Малешевић (1975–1976), Мирослав Трнинић (1976–1978), Рифат Мехмедбеговић (1978–1980), Мићо Стојановић (1980–1982. и 1988–1993), Сеад Мисирлић (1982–1984), Богољуб Прерадовић (1984–1987) и Стево Далмација (1987–1988). Школа је престала да ради 30. септембра 1994. године, у складу са Законом о универзитету донесеним 12. јула 1993. године у Народној скупштини Републике Српске.

Када је основан Филозофски факултет, на њему је било десет одсјека: Биологија, Историја, Енглески језик и књижевност, Географија, Математика и информатика, Педагогија, Психологија, Српски језик и књижевност, Филозофија и социологија те Физика. При оснивању Филозофског факултета било је запослено 29 наставника (пет редовних професора, 10 ванредних професора и 14 доцената), седам професора више школе, три виша асистента, два асистента, један сарадник у настави – лаборант и 14 административних радника.

Године 1996. издвојена су четири одсјека – Биологија, Географија и етнологија, Математика и информатика те Физика – и основан је Природно-математички факултет, док је 2001. године Одсјек за физичку културу прерастао у Факултет за физичко васпитање и спорт. Фебруара 2005. године, у оквиру Одсјека за учитељски студиј, почео је са радом Центар за учитељски студиј у Дервенти, у којем су се за учитељски позив студенти образовали све до октобра 2015. године. Девет студијских програма издвојено је 2009. године оснивањем Филолошког факултета и Факултета политичких наука, такође у оквиру Универзитета у Бањој Луци.

Сада се на Филозофском факултету изучавају друштвене и хуманистичке науке, и то на шест студијских програма: Филозофија, Историја, Педагогија, Психологија, Предшколско васпитање и Учитељски студиј. На свим програмима настава је организована на два циклуса, док на Педагогији и Учитељском студију постоји и трећи циклус студија (докторске студије). Осим тога, у склопу овог фа-

Road" station. The building was quite modern for its day, with broad hallways, central heating, a spacious yard, a school garden and orchard for practical classes. During the Second World War, the School operated on the premises of the Academic Secondary School, having produced over 1500 teachers up to then. After 1945, the School adapted to the needs of the time. After the 1969 earthquake, it was slightly reconstructed. It was still preserved and operational. However, under the new Law on the Teacher-training Academy, the School was closed in 1972. The building was later used by several institutions, until it was assigned to the Faculty of Natural Sciences and Mathematics in 1996. After WWII, another school for educating teachers was opened in Banja Luka. It was the Teacher-training College, established on 28 October 1950, with two dual study programmes (Serbo-Croatian Language with History or German Language and Mathematics with Physics), with 38 students in the first generation. Its premises were initially the top floor of what used to be the "Kozara" restaurant, behind today's City Administration building, and in 1964 it was moved to the building of the House of the Chamber of Commerce and Industry in Banja Luka, the construction of which began in 1940 following the project of Stojan Borovnica. The Teacher-training College operated until 1968/69, with over 2400 graduates. With the termination of this College, the Teacher-training Academy was established, and operated in the same building. The Academy offered the following study programmes: Serbo-Croatian (Croato-Serbian) Language and the Literature of the Yugoslav Peoples, History–Geography, Mathematics–Physics, Preschool Education and Primary School Education, with over 400 students a year. Deans of the Teacher-training Academy were: Faik Mehanović (1969–1971), Franjo Ludvig (1971–1974), Fadil Bukić (1974–1975), Nada Malešević (1975–1976), Miroslav Trninić (1976–1978), Rifat Mehmedbegović (1978–1980), Mićo Stojanović (1980–1982. i 1988–1993), Sead Misirlić (1982–1984), Bogoljub Preradović (1984–1987) and Stevo Dalmacija (1987–1988). The school ceased operating on 30 September 1994, pursuant to the Law on Universities which was adopted on 12 July 1993 by the National Assembly of the Republic of Srpska.

When the Faculty of Philosophy was established, it comprised ten departments: Biology, History, English Language and Literature, Geography, Mathematics and Informatics, Pedagogy, Psychology, Serbian Language and Literature, Philosophy and Sociology, and Physics. When the Faculty of Philosophy was established, there were a total of 29 professors (five full professors, 10 associate professors and 14 assistant professors), seven two-year degree professors, three senior teaching assistants, two teaching assistants, one associate and 14 administrative staff.

In 1996, four departments were separated (Biology, Geography and Ethnology, Mathematics and Informatics, and Physics), and formed the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, and in 2001 the Department of Physical Education grew into the Faculty of Physical Education and Sport. In February 2005, under the Department of Primary School Education, the Primary School Education Centre was initiated in Derventa, where students trained to be teachers up until October 2015. Nine study programmes further seceded in 2009, forming the Faculty of Philology and the Faculty of Political Science, also under the auspices of the University of Banja Luka.

Now the Faculty of Philosophy is a place of study for social sciences and the humanities, in six study programmes: Philosophy, History, Pedagogy, Psychology, Preschool Education and Primary School Education. All study programmes offer two cycles, while Pedagogy and Primary School Education also offer the third study cycle (doctoral studies). Further, the Faculty also comprises the Institute of Social Sciences and Humanities, as well as the Experimental Psychology Laboratory.

The period from 2019 until the present has marked an era of growth and improvement for the Faculty. In efforts to enhance the teaching process, curriculum

Предавање проф. др Славице Тутњевић у „Банском двору”. Из серијала отворених предавања у сарадњи са КЦ „Бански двор”, 20. јун 2024. године

A lecture by Prof. Slavica Tutnjevic, PhD, at the Banski dvor Cultural Centre. From a series of open-access lectures, in cooperation with the Banski dvor Cultural Centre, on 20 June 2024

Предавање проф. др Мила Ломпара у оквиру трибине „Културна политика Срба у 21. вијеку”, 6. јун 2024. године

A lecture by Prof. Milo Lompar, PhD, at a panel session entitled ‘The Cultural Policy of Serbs in the 21st century’, on 6 June 2024

Детаљ из редизајниране читаонице факултета, 2021. година

A detail from the reconstructed Reading Room of the Faculty, 2021

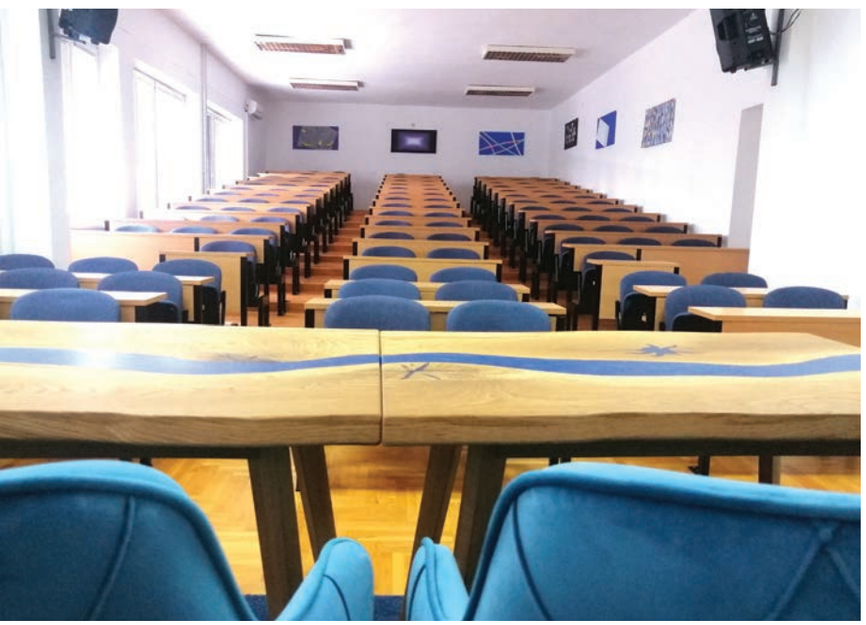
Филозофски факултет, порука на улазним степеницама „Љуби ближњег свог" на 11 језика свијета, 2024. година

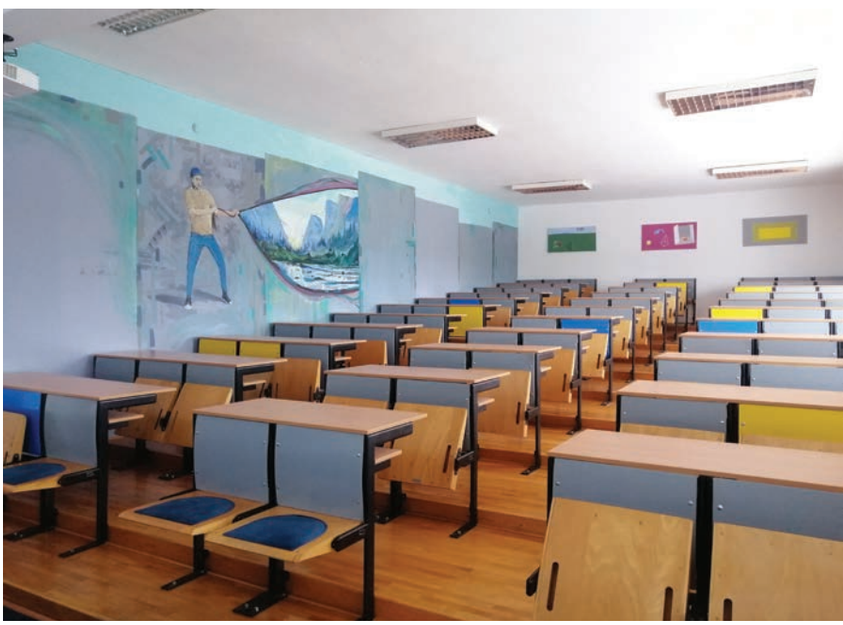
The Faculty of Philosophy, a message on the staircase at the main entrance reading 'Love thy neighbour as thyself' in 11 world languages, 2024

Филозофски факултет, „Простор за нове идеје", ходник на првом спрату, 2021. година

The Faculty of Philosophy, 'A Space for New Ideas', a corridor on the 1st floor, 2021

Филозофски факултет, Амфитеатар 203, реновиран у периоду 2021–2023. године

The Faculty of Philosophy, Amphitheatre 203, renovated in the 2021-2023 period

Филозофски факултет, Амфитеатар 216, реновиран у периоду 2021–2023. године

The Faculty of Philosophy, Amphitheatre 216, renovated in the 2021-2023 period

култета дјелује и Институт за друштвене и хуманистичке науке, као и Лабораторија за експерименталну психологију.

Посебно мјесто у развоју факултета представља период од 2019. године до данас. На пољу унапређења наставног процеса спроведена је реформа курикулума на неколико студијских програма. Од 2020. године започета је пракса континуираног професионалног усавршавања наставног особља Филозофског факултета, која се 2023. године проширила и на цијели Универзитет. Основане су двије подорганизационе јединице, које активно дјелују: Центар за цјеложивотно учење и Психолошко савјетовалиште за студенте Универзитета у Бањој Луци. Реактивиран је рад Института за хуманистичке и друштвене науке.

Значајно су унапређени материјално-технички услови за рад. Постављена је нова фасада са изолацијом, уграђен лифт, замијењен дио столарије, постављен видео-надзор, санирана канализациона мрежа, реновиране су бројне просторије, редизајнирана је читаоница, а комплетан ентеријер је обновљен и оригинално оплемењен умјетничким дјелима, муралима, скулптурама и новим намјештајем.

Факултет је значајно унаприједио своју промоцију кроз редовно информисање јавности преко редизајнираног веб-сајта, креираних налога на друштвеним мрежама те преко оригиналних видео и аудио материјала.

У протеклом периоду потписано је преко 50 споразума о сарадњи факултета са различитим установама и институцијама.

Факултет је организатор већ традиционалног научног скупа *Бањалучки новембарски сусрети*, који се у континуитету одржава од 2000. године (скуп са међународним учешћем прве категорије), а препознатљив је и по снажној издавачкој дјелатности, која подразумијева објављивање петнаестак књига годишње, те часописа *Синеза* (првобитно објављиван под именом *Радови*), који је категорисан у четири међународне базе. Факултет је издавач студентског часописа *Ноема*.

Треба свакако споменути бројне ваннаставне активности које овај факултет организује, а које су значајне за додатно образовање наставног особља и студената, затим промоције књига, округле столове, културно-умјетничке догађаје, хуманитарне акције, разне студентске секције и др. Посебну пажњу шире јавности привлаче бројне отворене активности, попут предавања „Сриједом на Филозофском", затим предавања о актуелним проблемима савременог друштва у сарадњи са Културним центром „Бански двор", те трибине „Културна политика Срба у 21. вијеку". За рад Филозофског факултета веома је важна његова библиотека, која има преко 70.000 књига. Уведена је и пракса да се библиотека годишње обогаћује куповином око 150 нових наслова, а започет је процес уноса књига у COBISS систем.

Наставници и сарадници овог факултета учествују на бројним конференцијама, симпозијумима и скуповима, у Републици Српској и иностранству, што је од значаја за унапређење њиховог научног и наставног рада, објављују радове у престижним индексираним часописима од националног и међународног значаја, а учествују и у бројним истраживачким пројектима. Факултет суфинансира одласке запослених и студената на регионалне научне скупове, а успостављен је и систем подршке докторандима запосленим на факултету. Учешће у домаћим и међународним пројектима је вишеструко увећано, а издваја се реализација пројеката из Хоризонт Европа и Еразмус+ програма, као и успјешна сарадња са УНЕСКО-ом и УНИЦЕФ-ом. У оквиру програма Еразмус+ Филозофски факултет реализује пројекте и размјене студената и академског особља. Учешћем у програму Хоризонт Европа Филозофски факултет подстиче изградњу капацитета за руковођење међународним истраживачким пројектима на Универзитету у Бањој Луци.

reforms were implemented across several study programmes. In 2020, the practice of continuous professional development for teaching staff at the Faculty of Philosophy, extending to the entire University in 2023. Two sub-organisational units have been established and are actively operational: the Centre for Lifelong Learning and the Psychological Counselling Centre for Students at the University of Banja Luka. The Institute for Humanities and Social Sciences has also been reactivated.

There have been substantial improvements in material and technical working conditions. A new insulated facade was installed, a lift added, sections of window frames replaced, video surveillance set up, the sewage network repaired, numerous rooms renovated, the reading room redesigned, and the entire interior refurbished and enhanced with original artwork, murals, sculptures, and new furniture.

The Faculty has significantly improved its promotion campaigns through regular public communication via its redesigned website, the opened social media accounts, and through original audio-visual material.

Over 50 cooperation agreements have been signed so far between the Faculty and various institutions and organizations.

The Faculty has been organizing the annual scientific conference *Banja Luka November Encounters* since 2000, and is recognisable for prolific publishing activity, producing around fifteen books a year, and publishing the journal *Sineza* (previously published under the name *Radovi*), indexed in four international databases. The Faculty also publishes the *Noema* student journal.

What should also be mentioned are the Faculty's numerous extracurricular activities, which are significant for additional training of both the academic staff and students, book promotions, round tables, cultural and art events, humanitarian aid, various student sections etc. The general public is especially drawn to various open activities, including the "Wednesdays at the Faculty" lecture series, talks on contemporary societal issues in partnership with the "Banski Dvor" Cultural Centre, and the discussion panel "Cultural Policy of Serbs in the 21st Century". An important part of the work of the Faculty of Philosophy is its library, holding over 70,000 titles. The management introduced a practice of acquiring around 150 new titles for the library each year, and initiated the process of cataloguing books in the COBISS system.

The academic staff of the Faculty have taken part in numerous conferences, symposia and conventions, both in the Republic of Srpska and abroad, which is important for their academic development, published papers in renowned indexed journals or national and international significance, and participated in numerous research projects. The Faculty co-finances the participation of staff and students in regional scientific conferences and has established a support system for doctoral candidates employed at the Faculty. Participation in both national and international projects has increased significantly, with notable projects from the Horizon Europe and Erasmus+ programmes, as well as successful collaboration with UNESCO and UNICEF. Within the Erasmus+ programme, the Faculty of Philosophy has implemented projects and carried out exchange of students and academic staff. By participating in the Horizon Europe programme, the Faculty of Philosophy facilitates capacity building for managing international research projects at the University of Banja Luka.

The former deans of the Faculty of Philosophy are: academician prof. Milan Vasić, PhD (1994–1999), academician prof. Drago Branković, PhD (1999–2015), prof. Brane Mikanović, PhD (2015–2019) and the current dean is prof. Srđan Dušanić, PhD (2019–).

Students and employees

Under the 2007 Law on Universities, 4915 students enrolled one of the Faculty's seven departments, and 2489 graduated. Undergraduate studies were offered in

Функцију декана Филозофског факултета обављали су: академик проф. др Милан Васић (1994–1999), академик проф. др Драго Бранковић (1999–2015), проф. др Бране Микановић (2015–2019) и проф. др Срђан Душанић (2019–).

Студенти и запослени

Према Закону о универзитету, 4915 студената је уписало један од седам одсјека, а дипломирало је 2489 студената. Дипломске студије изводиле су се на сљедећим одсјецима: Филозофија и социологија, на који су уписана 753, а дипломирала 283 студента, стекавши звање професора филозофије и социологије; Историја и латински језик, на који је уписано 129, а дипломирао 21 студент, стекавши звање професора историје и латинског језика; Историја, на који је уписано 796, а дипломирао је 241 студент, стекавши звање професора историје; Психологија, на који је уписано 645, а дипломирало 356 студената, стекавши звање дипломираног психолога; Педагогија, на који је уписано 814, а дипломирало 508 студената, стекавши звање дипломираног педагога; Учитељски студиј – Бања Лука, на који је уписано 1318, а дипломирало 828 студената, стекавши звање професора разредне наставе; Учитељски студиј – Дервента, на који је уписано 460, а дипломирала су 252 студента, стекавши звање професора разредне наставе.

Магистарске студије, према Закону о универзитету, уписало је 335 студената, а магистарски рад одбранила су 234 студента, и то на једном од сљедећих осам одсјека:

- Филозофија, на који су уписана 44, а магистрирао је 21 студент, стекавши звање магистра филозофских наука
- Историја, на који су уписана 43, а магистрирао је 21 студент, стекавши звање магистра историјских наука
- Социологија, на који је уписано 19, а исти број студената је и магистрирао, стекавши звање магистра социолошких наука
- Психологија, на који је уписан 51, а магистрирало је 26 студената, стекавши звање магистра психолошких наука
- Педагогија на који је уписано 80, а магистрирало је 56 студената, стекавши звање магистра педагошких наука
- Наука о језику, на који је уписано 27, а исти број студената је и магистрирао, стекавши звање магистра филолошких наука
- Наука о књижевности, на који је уписано 39, а исти број студената је и магистрирао, стекавши звање магистра књижевних наука
- Супервизија у социјалном раду, на који су уписана 32, а магистрирало је 27 студената, стекавши звање магистра наука социјалног рада

Докторске студије, према Закону о универзитету, уписало је 179, а докторирало 130 студената, и то на једном од сљедећих седам одсјека:

- Филозофија, на који су уписана 23, а докторирало је 17 студената, стекавши звање доктора филозофских наука
- Историја, на који су уписана 34, а докторирао је 21 студент, стекавши звање доктора историјских наука
- Социологија, на који су уписана четири, а исти број студената је и докторирао, стекавши звање доктора социолошких наука
- Психологија, на који је уписано 27, а докторирало 17 студената, стекавши звање доктора психолошких наука
- Педагогија, на који је уписано 67, а докторирало 47 студената, стекавши звање доктора педагошких наука
- Наука о језику, на који је уписано девет, а исти број студената је докторирао, стекавши звање доктора филолошких наука

the following departments: Philosophy and Sociology – 753 students enrolled and 283 graduated, attaining the degree of Bachelor of Philosophy and Sociology; History and Latin Language – 129 students enrolled and 21 graduated, attaining the degree of Bachelor of History and Latin Language; History – 796 students enrolled and 241 graduated, attaining the degree of Bachelor of History; Psychology – 645 students enrolled and 356 graduated, attaining the degree of Bachelor of Psychology; Pedagogy – 814 students enrolled and 508 graduated, attaining the degree of Bachelor of Pedagogy; Primary School Education (Banja Luka) – 1318 students enrolled and 828 graduated, attaining the degree of Bachelor of Primary School Education; Primary School Education (Derventa) – 460 students enrolled and 252 graduated, attaining the degree of Bachelor of Primary School Education.

Under the Law on Universities, 335 students enrolled graduate studies, 234 of whom defended their master's theses in one of the following eight departments:

- Philosophy – 44 students enrolled and 21 graduated, attaining the degree of Master of Philosophy
- History – 43 students enrolled and 21 graduated, attaining the degree of Master of History
- Sociology – 19 students enrolled and all of them graduated, attaining the degree of Master of Sociology
- Psychology – 51 students enrolled and 26 graduated, attaining the degree of Master of Psychology
- Pedagogy – 80 students enrolled and 56 graduated, attaining the degree of Master of Pedagogy;
- Language Science – 27 students enrolled and all of them graduated, attaining the degree of Master of Language Science
- Literary Studies – 39 students enrolled and all of them graduated, attaining the degree of Master of Literary Studies
- Social Work Supervision – 32 students enrolled and 27 graduated, attaining the degree of Master of Social Work Supervision

Under the Law on Universities, 179 students enrolled doctoral studies, 130 of whom defended their doctoral theses in one of the following seven departments:

- Philosophy – 23 students enrolled and 17 graduated, attaining the degree of Doctor of Philosophy
- History – 34 studies at enrolled and 21 graduated, attaining the degree of Doctor of History
- Sociology – four students enrolled and all of them graduated, attaining the degree of Doctor of Sociology
- Psychology – 27 students enrolled and 17 graduated, attaining the degree of Doctor of Psychology
- Pedagogy – 67 students enrolled and 47 graduated, attaining the degree of Doctor of Pedagogy
- Language Science – nine students enrolled and all of them graduated, attaining the degree of Doctor of Language Science
- Literary Studies – 15 students enrolled and all of them graduated, attaining the degree of Doctor of Literary Studies

When the Faculty of Philosophy was established, there were a total of 29 professors (five full professors, ten associate professors and 14 assistant professors), seven two-year degree professors, three senior teaching assistants, two teaching assistants, one associate and 14 administrative staff.

– Наука о књижевности, на који је уписано 15, а исти број студената је докторирао, стекавши звање доктора књижевних наука

При оснивању Филозофског факултета, било је запослено 29 наставника (пет редовних професора, десет ванредних професора и 14 доцената), седам професора више школе, три виша асистента, два асистента, један сарадник у настави – лаборант и 14 административних радника.

Визија развоја

Визија Филозофског факултета јесте да ова установа буде пријатан и подстицајан амбијент за студирање, са стабилним студијским програмима, које карактеришу иновативни наставни планови и програми, квалитетан и према студентима оријентисан наставни кадар, занимљиви ваннаставни садржаји те позитиван имиц у заједници. У мисији се, поред осталог, истиче: Кроз иновативан наставни процес, продуктиван научноистраживачки рад и додатне ваннаставне активности, развија се критичко мишљење и постигнуће студената те стичу примјенљива савремена знања, академске и васпитне вјештине и умијећа, који омогућавају квалитетан рад у пракси и боље разумијевање друштвене стварности. Основни стратешки правци развоја обухватају: унапређење наставног процеса; развој научноистраживачке продуктивности; развој потенцијала запослених и организационих регулатива; развој ваннаставних активности и програма у заједници; побољшање материјално-техничких услова за рад; развој међународне сарадње и мобилности особља и студената; развој промоције факултета; унапређење издавачке и библиотечке дјелатности; заговарање друштвених мјера за значајније запослење студената.

Vision of development

The vision of the Faculty of Philosophy is for this institution to provide a pleasant and encouraging studying environment, with stable study programmes characterized by innovative curricula, professional and student-oriented academic staff, appealing extracurricular content and a positive image in the community. Key points of its mission are: To develop critical thinking and student achievements through an innovative teaching process, productive scientific research and additional extracurricular activities, to promote applicable current knowledge, academic and pedagogical skills, which yield work of high quality in practice and a better understanding of the social reality. The basic strategic development directions include: improvement of the teaching process; development of scientific research and productivity; development of the capacity of the employees and improvement of the organization legislation; development of promotions and programmes in the community; improvement of the material and technical working conditions; development of international cooperation and student and staff mobility; development of promotions campaigns; improvement of the publishing activities and library activity; advocating the improvement of social policies on the employability of the students.

Филозофски факултет, инсталација „Сеф знања”, деканат, 2020. године.

The Faculty of Philosophy, ‘Vault of Knowledge’, an installation, the Dean’s office, 2020.

Филозофски факултет, мурал „Слобода”, Студијски програм историја, 2021. године

The Faculty of Philosophy, ‘Freedom’, a mural, Study Programme of History, 2021

Филозофски факултет, мурал „Роршахова мрља”, Студијски програм психологије, 2021. године

The Faculty of Philosophy, ‘Rorschach inkblot’, a mural, Study Programme of Psychology, 2021

Филозофски факултет, Кутак за разоноду, 2024. године

The Faculty of Philosophy, A Nook for Leisure Time, 2024

Филозофски факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Philosophy,
University of Banja Luka

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	25
Ванредни професор / Associate Professor	22
Доцент / Assistant Professor	14
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	1
Укупно / Total	62
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	10
Асистент / Teaching Assistant	1
Укупно / Total	11
Свеукупно / Combined	73
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	25

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Филозофија / Philosophy SP	500	професор филозофије – 180 ECTS / Bachelor of Philosophy – 180 ECTS	136
		дипломирани професор филозофије – 240 ECTS / Bachelor of Philosophy – 240 ECTS	26
СП Историја / History SP	530	професор историје – 240 ECTS / Bachelor of History – 240 ECTS	105
		дипломирани професор историје – 240 ECTS / Bachelor of History – 240 ECTS	22
СП Психологија / Psychology SP	1014	дипломирани психолог – 180 ECTS / Bachelor of Psychology – 180 ECTS	606
СП Педагогија / Pedagogy SP	855	дипломирани педагог – 240 ECTS / Bachelor of Pedagogy – 240 ECTS	324
СП Учитељски студиј – Бања Лука / Primary School Education SP – Banja Luka	1601	професор разредне наставе – 240 ECTS / Bachelor of Primary School Education – 240 ECTS	759
		дипломирани професор разредне наставе – 240 ECTS / Bachelor of Primary School Education – 240 ECTS	170
СП Учитељски студиј – Дервента / Primary School Education SP – Derventa	344	професор разредне наставе – 240 ECTS / Bachelor of Primary School Education – 240 ECTS	141
СП Предшколско васпитање / Preschool Education SP	1023	дипломирани васпитач предшколске дјеце – 180 ECTS / Bachelor of Preschool Education – 180 ECTS	619

СП Учитељски студиј – Професионална доквалификција / Primary School Education SP – Professional Supplementary Training	117	професор разредне наставе – 240 ECTS / Bachelor of Primary School Education – 240 ECTS	90
СП Предшколско васпитање – Професионална доквалификција / Preschool Education SP – Professional Supplementary Training	92	дипломирани васпитач предшколске дјеце – 180 ECTS / Bachelor of Preschool Education – 180 ECTS	88
Укупно / Total	6076	Укупно / Total	3086
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Филозофија / Philosophy SP	109	мастер филозофије – 300 ECTS / Master of Philosophy – 300 ECTS	27
СП Историја / History SP	91	мастер историје – 300 ECTS / Master of History – 300 ECTS	23
СП Психологија / Psychology SP	451	мастер психологије – 300 ECTS / Master of Psychology – 300 ECTS	261
СП Педагогија / Pedagogy SP	102	мастер педагогије – 300 ECTS / Master of Pedagogy – 300 ECTS	14
СП Учитељски студиј / Primary School Education SP	530	мастер разредне наставе – 300 ECTS / Master of Primary School Education – 300 ECTS	137
СП Предшколско васпитање / Preschool Education SP	135	мастер предшколског васпитања – 300 ECTS / Master of Preschool Education – 300 ECTS	26
Укупно / Total	1418	Укупно / Total	488
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Педагогија / Pedagogy SP	12	доктор педагошких наука – 180 ECTS / Doctor of Pedagogy – 180 ECTS	6
СП Учитељски студиј (Методика разредне наставе) / Primary School Education SP (Teaching Methods in Primary School Education)	9	доктор наука – методика разредне наставе – 180 ECTS / Doctor of Teaching Methods in Primary School Education – 180 ECTS	2
Укупно / Total	21	Укупно / Total	8

Шумарски факултет

Faculty of Forestry

Шумарски факултет

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 464 628
www.sf.unibl.org
info@sf.unibl.org

Настанак и развој

Влада Краљевине Југославије донијела је 21. марта 1940. године Уредбу о оснивању Пољопривредно-шумарског факултета у Сарајеву (број 8223). Уредбу је одобрио Министарски савјет 30. марта исте године, па је овај факултет основан као засебна организациона јединица Универзитета у Београду. Наставни процес у области шумарства покренут је 10. јануара 1941. године, али је почетак Другог свјетског рата утицао на то да се извођење наставе привремено прекине. Оснивањем Високе школе за планинско газдовање са рангом факултета, на основу Одлуке Владе НР БиХ („Сл. лист ФНРЈ", број 1, 3. јануар 1947), настављен је високошколски образовни процес.

Због изражене потребе за шумарском струком и науком, као и њиховог значаја, Народна скупштина НР БиХ донијела је 17. децембра 1948. године Закон о оснивању Пољопривредно-шумарског факултета у Сарајеву („Сл. лист НР БиХ", број 27 и 51) са два одсјека – Пољопривредним и Шумарским. Настава на шумарском одсјеку почела је фебруара 1949. године. Након заједничког рада и развоја двају одсјека, указала се потреба издвајања шумарског одсјека, то јест оснивања шумарског факултета као самосталне јединице. Због тога је Скупштина НР БиХ, на основу измјена и допуна Закона о Универзитету НР БиХ, 8. новембра 1958. године донијела Одлуку о оснивању два засебна факултета – Пољопривредног и Шумарског. Осамостаљени Шумарски факултет у Сарајеву почео је са радом 1. јануара 1959. године. У саставу Шумарског факултета од академске 1959/60. године налазио се и Дрвно-индустријски одсјек. Међутим, у циљу развоја прије свега машинске индустрије за прераду дрвета и квалитетнијег школовања кадрова за потребе те индустрије, Дрвно-индустријски одсјек је Одлуком Извршног вијећа НР БиХ од 15. децембра 1961. године укључен у састав Машинског факултета у Сарајеву. Од овог времена наставља се реорганизација и развој Шумарског факултета Универзитета у Сарајеву. Академске 1963/64. године уводе се четворогодишње студије са дипломским испитом на Шумско-господарском и Одсјеку искоришћавања шума. Од 1971. до 1992. године на Шумарском факултету у Сарајеву образују се високостручни кадрови општег шумарског профила, то јест дипло-

Faculty of Forestry

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 464 628
www.sf.unibl.org
info@sf.unibl.org

Foundation and development

On 21 March 1940, the Government of the Kingdom of Yugoslavia passed the Decree on the Establishment of the Faculty of Agriculture and Forestry in Sarajevo (I. No 8223) The Decree was approved by the Council of Ministers on 30 March of the same year, thereby establishing the faculty as a separate organisational unit of the University of Belgrade. The teaching process in the field of forestry started on 10 January 1941, but the beginning of the Second World War caused the classes to be temporarily suspended. With the establishment of the College of Mountain Landscape Management at the faculty level, under the Decision of the Government of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina (Official Gazette of the Federal People's Republic of Yugoslavia, No 1, 3 January 1947), the higher education process continued.

Due to the expressed need for the forestry profession and science and due to their importance, the National Assembly of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina passed the Law on Establishment of the Faculty of Agriculture and Forestry in Sarajevo on 17 December 1948 (Official Gazette of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina, Nos 27 and 51), with two departments – Department of Agriculture and Department of Forestry. Classes at the Department of Forestry began in February 1949. After operating and developing jointly, a need arose to separate these two departments and establish the Faculty of Forestry as an independent unit. Under the amendments to the Law on Universities of the PR BH, on 8 November 1958 the Assembly of the PR BH passed the Decision on Establishment of Two Separate Faculties – Faculty of Agriculture and Faculty of Forestry. The independent Faculty of Forestry in Sarajevo began operating on 1 January 1959. As of the academic year 1959/60, the Department of Wood Industry was part of the Faculty of Forestry. However, in order to develop, first of all, the machine industry for wood processing and provide better training of personnel for the needs of that industry, the Department of Wood Industry became part of the Faculty of Mechanical Engineering in Sarajevo by the Decision of the Executive Council of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina

мирани инжењери шумарства, а уводе се и постдипломске студије. До почетка ратних збивања у БиХ 1992. године Шумарски факултет се развијао у складу с потребама шумарске привреде и науке. Будући да се зграда факултета тада нашла на првој ратној линији, у априлу 1992. године покренуто је његово пресељење, које је текло онако како су услови омогућавали. Упркос тешкоћама, већ у јулу исте године знатан дио имовине ипак је био на сигурном.

У складу са донесеном одлуком, већи дио преостале имовине факултета је спакован, евидентиран и пресељен у зграду Пољопривредног института за узгој кромпира те у просторије Дрвне индустрије „Романија" на Сокоцу, а дио је смјештен и у просторије Електротехничког факултета у Лукавици. У новембру 1992. године имовина је са Сокоца пресељена у Бању Луку, у просторије Машинског и Правног факултета. Те просторије Универзитет у Бањој Луци додијелио је Шумарском факултету у Бањој Луци на коришћење, све док он не изгради властити објекат.

Након стицања елементарних услова, извршена је регистрација Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци у Основном суду у Бањој Луци. Одлука о промјени сједишта Шумарског факултета у Сарајеву донесена је 12. септембра 1992. године. Извођење наставе за студенте прве године започело је академске 1993/94. године, а касније и за студенте осталих година. У наредним годинама (1994–2000) није било много застоја и проблема у извођењу наставно-научног процеса на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци. Настава је, осим на Технолошком и Машинском, извођена и у просторијама Економског факултета, а неке канцеларије биле су и на Правном факултету. Од академске 2000/01. године настава се изводи и у дограђеном простору Машинског факултета, изнад блока Б.

Наставни процес од академске 2007/08. године прилагођен је принципима Болоњске декларације. Од тада се настава изводила по систему 3 + 2 + 3, да би 2012. године систем био промијењен на 4 + 1 + 3, а почео се примјењивати академске 2013/14. Настава на другом циклусу започела је академске 2010/11. године, а настава на трећем циклусу започела је академске 2015/16. године.

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци током 2023. године преселио је у нову зграду у простору Кампуса Универзитета у Бањој Луци, гдје је добио све неопходне услове за формирање лабораторија, те за бољи рад наставног особља и студената. Укупан простор нове зграде је 7200 m^2 а простор дијеле два факултета: Шумарски факултет и Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет Универзитета у Бањој Луци. Шумарски факултет је добио на располагање знатно већи простор у односу на простор који је користио раније. Тако се у новој згради факултета налазе: хербаријум (48 m^2) који је регистрован у међународним мрежама, 4 лабораторије (42,9 m^2, 44,77 m^2 и двије по 22 m^2) у којима се изводи настава и користе се за пружање услуге, ГИС лабораторија за студенте и за обуке (36 m^2), као и кабинети за наставно и административно особље и простор за Савез студената и архив. Са Архитектонско-грађевинско-геодетским факултетом дијели један велики и три мала амфитеатра и око 20 учионица, библиотеку, скриптарницу, свечане сале, итд.

Шумарски факултет се може похвалити богатом научном дјелатношћу кроз издавање, односно суиздавање два часописа реферисана у цитатним базама од изузетне важности и утицаја:

- *Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци* – 1 категорија, индексиран у: CAB abstracts, CrossRef, EBSCO, ROAD и DOAJ
- *SEEFOR* – суиздавач – индексиран у: CAB Abstracts, DOAJ, Web of Science Core Collection (ESCI), Google Scholar, Scopus (Elsevier)

Од бројних међународних научноистраживачких пројеката имплементираних на Шумарском факултету, издвајају се:

issued on 15 December 1961. Since then, the Faculty of Forestry of the University of Sarajevo has continued with its reorganisation and development. In the academic year 1963/64, the four-year studies were introduced, with the graduation exam, at the Department of Forest Management and the Department of Forest Utilisation. Between 1971 and 1992, at the Faculty of Forestry in Sarajevo students were educated for the profile of highly professional staff in general forestry, i.e., Bachelor of Science in Forestry, and the postgraduate studies were also introduced. Prior to the hostilities in BH that broke out in 1992, the Faculty of Forestry was developing in accordance with the needs of the forestry and science. Since the Faculty building was then on the front line, in April 1992, activities were undertaken to move it, as much as conditions allowed. In spite of all the difficulties, already in July of the same year, a significant part of the property was safe again.

In accordance with the decision, most of the remaining property of the Faculty was packed, recorded and moved to the building of the Agricultural Institute for Potato Growing and the premises of the Wood Industry "Romanija" in Sokolac, and part was moved to the premises of the Faculty of Electrical Engineering in Lukavica. In November 1992, the property was moved from Sokolac to Banja Luka, to the premises of the Faculty of Mechanical Engineering and the Faculty of Law. The University of Banja Luka has allocated these premises to the Faculty of Forestry in Banja Luka for use, until it builds its own facility.

After acquiring the basic conditions, the Faculty of Forestry of the University of Banja Luka was registered at the Basic Court in Banja Luka. The decision to change the seat of the Faculty of Forestry in Sarajevo was issued on 12 September 1992. Classes for the first-year students began in the academic year 1993/94, and later for students of other years. In the following years (1994- 2000), there were not many delays and problems in the carrying out of the teaching and scientific process at the Faculty of Forestry, University of Banja Luka. Apart from the Faculty of Technology and Faculty of Mechanical Engineering, classes were also held in the premises of the Faculty of Economics, and some offices were also at the Faculty of Law. Since the academic year 2000/01, classes have also been held in the extended premises of the Faculty of Mechanical Engineering, above block B.

Since the academic year 2007/08, the teaching process has been adjusted to the principles of the Bologna Declaration. Since then, classes have been conducted according to the 3 + 2 + 3 system, and in 2012 the system was changed to 4 + 1 + 3, which began to be applied in the academic year 2013/14. The second-cycle classes started in the academic year 2010/11, while classes in the third-cycle studies started in the academic year 2015/16.

In 2023, the Faculty of Forestry at the University of Banja Luka relocated to a new building within the University campus, gaining all the necessary conditions for establishing laboratories and improving the work environment for the academic staff and the students. The total area of the new building is 7,200 m^2, shared by two faculties: the Faculty of Forestry and the Faculty of Architecture, Civil Engineering, and Geodesy at the University of Banja Luka. The Faculty of Forestry now has significantly more space compared to its previous facilities. The new building includes: a herbarium (48 m^2) registered in international networks, four laboratories (42.9 m^2, 44.77 m^2, and two of 22 m^2 each) used for teaching and service provision, a GIS laboratory for students and training sessions (36 m^2), offices for academic and administrative staff, and space for the Student Union and an archive. The two faculties share one large amphitheatre, three smaller amphitheatres, around 20 classrooms, a library, a script room, ceremonial halls, etc.

The Faculty of Forestry boasts a rich scientific activity through the publication or co-publication of two

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА
Шуме Републике Српске
ШГ „Мајлић"
ЈЈ ФОЧА-ТОХОЉИ"

- Потрошња дрвних горива у Босни и Херцеговини у 2015. години (WISDOM) – Уједињене нације (FAO), 2015.
- Ерозија земљишта и превенција бујчаних поплава: Развој курикулума на универзитетима земаља западног Балкана – ЕУ пројекат, ERASMUS K2 пројекат, 2019.
- CEEPUS Managing forest for climate changes – ЕУ пројекат, CEEPUS, 2017. надаље.
- ERASMUS кредитна размјена студената и наставника са Менделовим Универзитетом у Брну, Чешка Република – ЕУ пројекат, ERASMUS K1 пројекат, 2019.
- Генетичка карактеризација и процјена утицаја климатских промјена на Панчићеву оморику у Републици Српској – ЈПШ „Шуме Републике Српске" а. д. Соколац, ИПА пројекат, 2020.

Шумарски факултет се истиче у пољу међународне сарадње оствареним размјенама студената и особља, а посебно активним сарадњама са институцијама из иностранства као што су: Агенција за заштиту животне средине Црне Горе, Институт за низијско шумарство и животну средину, Универзитет у Новом Саду, СР Србија, Спомен-подручје „Доња Градина", Институт експерименталне ботанике, Бјелорусија, Мендел универзитет у Брну, Факултет шумарства и дрвне технологије, Чешка Република, Петрозаводски државни универзитет Руска Федерација, Њижни Новгород државна пољопривредна академија, Шумарски факултет, Руска Федерација, Институт за проучавање глобалних промјена, Чешка академија наука и умјетности, Чешка Република, ЈП „Војводинашуме", Нови Сад, Србија, Институт за кукуруз, Београд, Србија, Шумарски факултет Универзитета у Београду, СР Србија, Московски државни универзитет шумарства и Шумарски факултет и факултет дрвне индустрије, Русија, Баварски институт за шумско сјеменарство и пошумљавање, Њемачка. Уговор о образовној и научној размјени – Државни шумарски технички универзитет, Руска Федерација, Универзитет у Мизуријy, школа за природне ресурсе, одсјек Шумарство, САД, Универзитет у Љубљани, Биотехнички факултет, Универзитет за одрживи развој Еберсвалде, СР Њемачка, Менделов универзитет у Брну, Чешка Република, Универзитет за природне ресурсе и природне науке Аустрија, „Kompenzzentrum Holz GmbH Wood-k plus", Аустрија, Технички универзитет у Зволену, Словачка, Приморска универзитет Словенија, Универзитет у Шопрону, Мађарска, Универзитет у Београду, СР Србија, Трансилванијски универзитет Брашов, Румунија.

Од бројних стручних активности које Шумарски факултет свакодневно са успјехом спроводи, истичу се: контроле шумско-привредних основа, стручне и здравствене контроле сјеменских објеката и расадника, издвајање сјеменских објеката, ревизија и брисање сјеменских објеката, контроле здравственог стања шума и урбаних система, лабораторијске услуге из различитих дисциплина шумарских наука, обуке за коришћење напредних технологија у шумарству, израда студија/елабората у сврху издвајања заштићених подручја, идентификација и класификација станишта погодних за подизање шумских култура и плантажа, класификација типова станишта у оквиру шумских екосистема у Републици Српској, израда законских и подзаконских аката у области шумарства и заштите природе, израда информационог система у области заштите природе Републике Српске, израда мониторинг протокола за праћење стања популација угрожених врста и станишта, рад на издвајању и обиљежавању заштићених подручја, израда бизнис-планова и процјена исплативости инвестиција за сектор шумарства, радови на пројектовању и уређењу система урбаног зеленила и израда студија и елабората за различите потребе у области шумарства.

journals indexed in citation databases of exceptional importance and impact:

- *Bulletin of the Faculty of Forestry, University of Banja Luka* – Category 1, indexed in: CAB Abstracts, CrossRef, EBSCO, ROAD, and DOAJ.
- *SEEFOR* – co-publishers – indexed in: CAB Abstracts, DOAJ, Web of Science Core Collection (ESCI), Google Scholar, and Scopus (Elsevier)

Numerous international research projects are implemented at the Faculty of Forestry, most notably:

- Consumption of Wood Fuels in Bosnia and Herzegovina in 2015 (WISDOM) – United Nations (FAO), 2015
- Soil Erosion and Flash Flood Prevention: Development of Curricula at Universities in the Western Balkan Countries – EU project, ERASMUS K2 project, 2019
- CEEPUS Managing Forests for Climate Changes – EU project, CEEPUS, from 2017 onward
- ERASMUS Credit Mobility for Students and Teachers with Mendel University in Brno, Czech Republic – EU project, ERASMUS K1 project, 2019
- Genetic Characterisation and Assessment of the Impact of Climate Change on Serbian Spruce in the Republic of Srpska – Public Company "Forests of Republic of Srpska" a.d. Sokolac, IPA project, 2020

The Faculty of Forestry excels in the field of international cooperation through student and staff exchanges, especially with active collaborations with foreign institutions such as: the Environmental Protection Agency of Montenegro, the Institute of Lowland Forestry and Environment, University of Novi Sad, Republic of Serbia; the "Donja Gradina" Memorial Area; the Institute of Experimental Botany, Belarus; Mendel University in Brno, Faculty of Forestry and Wood Technology, Czech Republic; Petrozavodsk State University, Russian Federation; Nizhny Novgorod State Agricultural Academy, Faculty of Forestry, Russian Federation; the Global Change Research Institute, Czech Academy of Sciences, Czech Republic; "Vojvodinašume" Public Company, Novi Sad, Serbia; the Maize Institute, Belgrade, Serbia; the Faculty of Forestry, University of Belgrade, Republic of Serbia; Moscow State Forest University and the Faculty of Forestry and Wood Industry, Russia; and the Bavarian Office for Forest Seeding and Planting, Germany. The Faculty has agreements on scientific and teaching exchange with: St. Petersburg State Forest Technical University, Russian Federation; University of Missouri, School of Natural Resources, Department of Forestry, USA; Biotechnical Faculty, University of Ljubljana; Eberswalde University for Sustainable Development, Germany; Mendel University Brno; University of Natural Resources and Life Sciences, Austria; Kompenzzentrum Holz GmbH Wood-k plus, Austria; Technical University Zvolen, Slovakia; University in Ljubljana, Slovenia; University of Primorska, Slovenia; University of Sopron, Hungary; University of Belgrade, Serbia; and Transilvania University of Brașov, Romania.

The Faculty of Forestry successfully conducts numerous professional activities on a daily basis, most notably: control of forest management bases, expert and health inspections of seedling facilities and nurseries, selection of seedling facilities, revision and deletion of seedling facilities, health status control of forests and urban systems, laboratory services in various forestry science disciplines, training for the use of advanced technologies in forestry, drafting studies/reports for the designation of protected areas, identification and classification of habitats suitable for the establishment of forest cultures and plantations, classification of habitat types within forest ecosystems in the Republic of Srpska, preparation of legislation on forestry and nature protection, development of an information system for nature protection in the Republic of Srpska, designing monitoring protocols for tracking the status of endangered species populations and habitats, work on the designation and marking of protected areas, development of business plans and cost-benefit assessments for investments in the forestry

Функцију декана Шумарског факултета обављали су: проф. др Ратко Чомић (1992–1995, 1995–1997, 1998–2000), проф. др Чедомир Бурлица (2000–2002), проф. др Зоран Маунага (2002–2004, 2004–2006, 2006–2008), проф. др Зоран Говедар (2008–2012, 2012–2016), проф. др Жељка Марјановић Балабан (2016–2017), проф. др Маријана Каповић Соломун (2021–2023), проф. др Зоран Говедар, в. д. декана (2023–2024) и проф. др Војислав Дукић (2017–2021, 2024–).

Студенти и запослени

По завршетку основних студија, према Закону о универзитету, студенти су стицали звање дипломираног инжењера шумарства. Звање магистра шумарских наука студенти су стицали по окончању постдипломских студија, док су они који су одбранили докторску дисертацију стицали звање доктора шумарских наука. Звање специјалисте из области заштите шума стицало се по завршетку специјалистичких студија. Према Закону о универзитету, основне студије укупно је уписао 1621 студент, а дипломирало је 589 студената. На постдипломске (магистарске) студије уписано је десет студената, од којих је пет магистрирало. Од 40 уписаних студената на специјалистичке студије из области заштите шума, завршило је девет кандидата, чиме су стекли звање специјалиста из области заштите шума, а из области сјеменско-расадничарске производње један кандидат, чиме је стекао звање специјалиста из области сјеменско-расадничарске производње.

Свих девет кандидата којима је одобрена израда докторске дисертације стекло је звање доктора шумарских наука.

При оснивању факултета, било је запослено осам наставника и сарадника: по један ванредни професор и доцент, два виша асистента и четири асистента, те пет административних радника.

Визија развоја

Мисија Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци је да пружа висококвалитетно образовање, унапређује научна истраживања и промовише одрживо управљање шумским и природним ресурсима. Кроз иновативне наставне методе, практично искуство и истраживачке активности, факултет доприноси развоју стручњака који су способни да одговоре на савремене изазове у области шумарства, дрвне индустрије и заштите животне средине.

Кључне тачке мисије су:

- Образовање: осигуравање студентима стицање релевантних знања и вјештина кроз квалитетне образовне програме, практичну наставу и теренски рад, како би постали компетентни стручњаци спремни за тржиште рада.
- Истраживање: подстицање и спровођење научних истраживања која доприносе развоју нових сазнања и технологија у шумарству, дрвној индустрији и екологији, сарађујући са домаћим и међународним институцијама.
- Одрживо управљање: промовисање принципа одрживог управљања шумским ресурсима, штитећи биодиверзитет и природне екосистеме, те едукујући јавност о значају очувања природе.
- Иновације: рад на развоју и примјени иновативних решења и технологија које унапређују ефикасност и одрживост у сектору шумарства и дрвне индустрије.
- Друштвена одговорност: активно учешће у развоју локалне заједнице и друштва кроз едукативне програме, стручне услуге и пројекте који подржавају економски и еколошки напредак.
- Континуирани развој: тежња ка сталном унапређењу квалитета образовања и истраживања, пратећи најновије трендове и праксе у шумарству и сродним областима, како бисмо остали релевантни и иновативни.

sector, work on designing and organising systems of urban green spaces, and drafting studies and reports for various needs in the field of forestry.

The former deans of the Faculty of Forestry are: prof. Ratko Čomić, PhD (1992–1995, 1995–1997, 1998–2000), prof. Čedomir Burlica, PhD (2000–2002), prof. Zoran Maunaga, PhD (2002–2004, 2004–2006, 2006–2008), prof. Zoran Govedar, PhD (2008–2012, 2012–2016), prof. Željka Marjanović Balaban, PhD (2016–2017), prof. Marijana Kapović Solomun, PhD (2021–2023), prof. Zoran Govedar, PhD, (acting dean 2023–2024), and the current dean of the Faculty is prof Vojislav Dukić, PhD (2017–2021, 2024–)

Students and employees

Under the Law on Universities, after completing the undergraduate studies, the students attained the degree of Bachelor of Forestry. After completing their postgraduate studies, students attained the degree of Master of Forestry, while those who defended the doctoral dissertations attained the degree of Doctor of Forestry. The students were awarded the academic title of specialist in forest protection after completing the specialist studies. Under the Law on Universities, a total of 1 621 students enrolled in the undergraduate studies, 589 of whom graduated. Ten students enrolled in the postgraduate studies, five of whom graduated. Out of the 40 students enrolled in the specialist studies, nine completed the studies in forest protection, attaining the degree of Specialist in Forest Protection, and one candidate completed the studies in seed and nursery production and thus attained the degree of Specialist in Seed and Nursery Production.

All nine candidates who were approved to write a doctoral dissertation were successful in attaining the academic title of Doctor of Forestry.

When established, the Faculty had eight professors and teaching assistants: one associate professor and one assistant professor, two senior teaching assistants, four teaching assistants and five administrative staff.

Vision of development

The mission of the Faculty of Forestry at the University of Banja Luka is to provide high-quality education, enhance scientific research, and promote sustainable management of forest and natural resources. Through innovative teaching methods, practical experience, and research activities, the faculty contributes to the development of professionals capable of addressing contemporary challenges in the fields of forestry, wood industry, and environmental protection.

The key points of the mission are:

- Education: Allowing for the students to acquire relevant knowledge and skills through quality educational programs, practical classes, and fieldwork, enabling them to become competent professionals ready for the job market.
- Research: Encouraging and conducting scientific research that contributes to the development of new knowledge and technologies in forestry, wood industry, and ecology, in cooperation with national and international institutions.
- Sustainable management: Promoting the principles of sustainable management of forest resources, protecting biodiversity and natural ecosystems, and educating the public about the importance of nature conservation.
- Innovation: Working on the development and application of innovative solutions and technologies that improve efficiency and sustainability in the forestry and wood industry sectors.
- Social responsibility: Actively participating in the development of local communities and society through educational programs, expert services, and projects that support economic and ecological progress.

Шумарски факултет
Универзитета у Бањој Луци

Faculty of Forestry,
University of Banja Luka

Ова мисија води активности и стратегије ка стварању позитивног утицаја на друштво, економију и животну средину, те припреми студената за успјешне и одговорне каријере у шумарству и сродним дисциплинама.

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци тежи да постане водећа образовна и истраживачка институција у области шумарства, дрвне индустрије и заштите животне средине на регионалном и међународном нивоу. Наша визија је да будемо препознати по изврсности у образовању, иновацијама и одрживом управљању природним ресурсима, доприносећи тиме развоју друштва и очувању природне баштине.

Факултет усмјерава активности и напоре ка постизању дугорочне одрживости и релевантности, како би био признат лидер у образовању и истраживању на пољу шумарства и сродних наука.

– Continuous Development: Striving for the constant improvement of education and research quality, keeping up with the latest trends and practices in forestry and related fields to remain relevant and innovative.

This mission guides the activities and strategies towards creating a positive impact on society, the economy, and the environment, preparing students for successful and responsible careers in forestry and other related disciplines.

The Faculty of Forestry at the University of Banja Luka aims to become a leading educational and research institution in the fields of forestry, wood industry, and environmental protection both regionally and at the international level. Our vision is to be recognised for excellence in education, innovation, and sustainable management of natural resources, contributing to societal development and the preservation of natural heritage.

The faculty directs its activities and efforts towards achieving long-term sustainability and relevance, aiming to be a recognised leader in education and research in the field of forestry and related sciences.

Запослени / Employees

Наставници / Senior Academic Staff	
Редовни професор / Full Professor	9
Ванредни професор / Associate Professor	7
Доцент / Assistant Professor	0
Предавач страног језика / Foreign Language Teacher	0
Укупно / Total	16
Сарадници / Junior Academic Staff	
Виши асистент / Senior Teaching Assistant	1
Асистент / Teaching Assistant	2
Укупно / Total	3
Свеукупно / Combined	19
Административно и друго особље / Administrative and Other Staff	18

Уписани и студенти који су завршили студије према Закону о високом образовању /
Students who enrolled and students who completed studies under the Law on Higher Education

Први циклус / First-cycle Studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Шумарство / Forestry SP	624	дипломирани инжењер шумарства – 180 ECTS / Bachelor of Forestry – 180 ECTS	216
СП Шумарство / Forestry SP	647	дипломирани инжењер шумарства – 240 ECTS / Bachelor of Forestry – 240 ECTS	110
СП Прерада дрвета / Wood Processing SP	16	дипломирани инжењер прераде дрвета – 240 ECTS / Bachelor of Wood Processing – 240 ECTS	3
Укупно / Total	1287	Укупно / Total	329
Други циклус / Second-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Шумарство / Forestry SP	264	мастер шумарства – 300 ECTS / Master of Forestry – 300 ECTS	48
СП Управљање шумским ресурсима на природним основама / Forest Resources Management on Natural Bases SP	39	мастер шумарства – 300 ECTS / Master of Forestry – 300 ECTS	8
Укупно / Total	303	Укупно / Total	56
Трећи циклус / Third-cycle studies			
Уписани студенти / Enrolled Students		Свршени студенти према профилима / Number of Graduates per Degree	
СП Шумарство / Forestry SP	5	доктор шумарских наука – 480 ECTS / Doctor of Forestry – 480 ECTS	0
Укупно / Total	5	Укупно / Total	0

Институт за генетичке ресурсе

Institute of Genetic Resources

Институт за генетичке ресурсе

Универзитетски град
Булевар војводе Петра Бојовића 1А, 78000 Бања Лука
+387 51 348 080
www.igr.unibl.org
info@igr.unibl.org

Настанак и развој

Институт за генетичке ресурсе основан је због потребе постојања институционалног и правног оквира за активности из области очувања и одрживог коришћења генетичких ресурса у Републици Српској.

Формална иницијатива за формирање Института за генетичке ресурсе покренута је одлуком Народне скупштине Републике Српске бр. 01-936/09 од 10. јуна 2008. године. Овом је одлуком, наиме, усвојен Програм очувања биљних генетичких ресурса Републике Српске.

Институт за генетичке ресурсе основан је као организациона јединица у саставу Универзитета у Бањој Луци. Одлуком о оснивању Институту су на коришћење додијељени земљиште и објекти на локацији Универзитетске ботаничке баште. Током 2009. и 2010. године обављена је неопходна санација и доградња објеката за потребе банке гена и лабораторијских цјелина Института, набавка лабораторијског намјештаја те усавршавање кадра.

Установа је основана као научноистраживачки институт у саставу Универзитета, у складу с прописима из области високог образовања и научноистраживачке дјелатности.

Рјешење о одобрењу за рад и упис у Регистар научноистраживачких установа код Министарства науке и технологије Републике Српске донио је министар науке и технологије 24. фебруара 2009. године.

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци од 11. септембра 2009. године Институт за генетичке ресурсе уписан је у судски регистар као организациона јединица Универзитета у Бањој Луци.

Регистрован је у Пореској управи Министарства финансија Републике Српске и уписан у Регистар пољопривредних газдинстава код Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука.

Институт је постао технички оперативан и званично отворен за рад у септембру 2010. године. При оснивању су на Институту била запослена четири редовна професора и два доцента.

Institute of Genetic Resources

University Campus
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka
+387 51 348 080
www.igr.unibl.org
info@igr.unibl.org

Foundation and development

The Institute of Genetic Resources was established due to the need for an institutional and legal framework for the activities in the field of conservation and sustainable use of genetic resources in the Republic of Srpska.

The establishment of the Institute of Genetic Resources was formally initiated by the Decision of the Republic of Srpska National Assembly No 01-936/09 of 10 June 2008. Namely, the Programme for Conservation of Plant Genetic Resources in the Republic of Srpska was adopted by this Decision.

The Institute of Genetic Resources was established as an organisational unit of the University of Banja Luka. Pursuant to the Decision on Establishment, the land and the buildings on the site of the University Botanical Garden were given for use to the Institute. During 2009 and 2010, the buildings were repaired and expanded to serve the needs of the Gene Bank and the laboratory complex of the Institute as well as to purchase laboratory furniture and provide advanced training to the staff.

The Institute was established as a University research institute, in accordance with the legislation governing higher education and scientific research.

Decision on Operating Certificate and entry into the Register of Research Institutes of the Ministry of Science and Technology of the Republic of Srpska was issued by the Minister of Science and Technology on 24 February 2009.

The Institute of Genetic Resources was incorporated as an organisational unit of the University of Banja Luka by Banja Luka Basic Court Decision of 11 September 2009.

It is registered with the Tax Administration of the Ministry of Finance of the Republic of Srpska and has been entered into the Farm Household Register of the Agency for Intermediary, IT and Financial Services in Banja Luka.

The Institute became technically operational and started operating officially in September 2010. When founded, four full professors and two assistant professors were employed at the Institute.

Since 2012, after declaring the University campus a protected area listed as IUCN Category VI, the Institute has been performing two main activities: firstly, the maintenance of the Republic of Srpska genetic resource

Од 2012. године, након проглашења Кампуса „Универзитетски град" заштићеним подручјем VI IUCN категорије, Институт обавља двије основне дјелатности: прва је одржавање републичке банке генетичких ресурса и координација програма у очувању, колекционисању, карактеризацији и евалуацији генетичких ресурса, а друга је управљање заштићеним подручјем и одржавање парка, ботаничке баште и других зелених површина у Универзитетском граду.

Институт за генетичке ресурсе од оснивања има двије подорганизационе јединице:

1. Центар за биодиверзитет и
2. Центар за одрживо коришћење генетичких ресурса.

Центар за биодиверзитет одговоран је за активности усмјерене према основним и примијењеним истраживањима, а Центар за одрживо коришћење генетичких ресурса одговоран је за активности усмјерене према технолошком развоју, иновативности, регионалном и укупном друштвено-економском одрживом развоју, као и примјени научних и стручних резултата у пракси. У оквиру Центра за биодиверзитет смјештена је Банка гена Републике Српске.

Лабораторије Института опремљене су за *ex situ* и *in vitro* конзервацију, као и молекуларну, помолошку и биохемијску карактеризацију. С обзиром на тренутне капацитете, односно потребу да се успоставе лабораторије за микробиолошке и ДНК анализе те да се дограде капацитети за конзервацију животињских и водених генетичких ресурса, неопходно је надоградити спрат на објектима Института.

Научноистраживачки рад обавља се у лабораторијском комплексу Института. Тај комплекс чине:

1. Лабораторија за анализу и припрему сјемена
2. Лабораторија за *in vitro* умножавање и одржавање биљног материјала
3. Лабораторија за помологију и биотехнологију
4. Лабораторија за молекуларну генетику и електрофорезу
5. Лабораторија за припрему и стерилизацију
6. Лабораторија за микроскопију
7. Лабораторија за дозријевање сјемена и калемљење

У склопу Института налази се и Банка гена Републике Српске, у којој се чува сјеменски материјал поврћа, житарица, индустријског и крмног биља, те љековитог и ароматичког биља. До сада је сакупљено око 1400 узорака сјемена и тај се број константно повећава. Институт је заједно са Банком гена дио Европске базе података за биљне генетичке ресурсе од 2009. године и дио је Европског интегрисаног система банака гена од 2010. године. Осим тога, Банка гена Републике Српске је депоновала своју цјелокупну сигурносну сјеменску колекцију у Свјетски сјеменски депозиториј на Свалбарду (Краљевина Норвешка).

Институт за генетичке ресурсе уписан је у Регистар произвођача јабучастог, коштичавог, језграстог и јагодастог воћа, винове лозе и вишегодишњих украсних биљака – трајница, жбунова, ружа, јоргована, шимширике и осталих врста које нису на листи шумског дрвећа, хибрида и сорти. Институт је уписан и у регистар увозника садног материјала, чиме је стекао право на увоз предосновног, основног, сертификованог и стандардног садног материјала који има сертификат о производњи садног материјала и документ о здравственом стању издате од надлежног органа земље извознице. Институт је уписан и у Регистар произвођача репродуктивног садног материјала шумског дрвећа. Овим рјешењем Институт је добио право да се бави производњом сјемена житарица, индустријског, крмног, повртарског, љековитог, ароматичног, зачинског биља, цвијећа, кртола, луковица и чешњева. Институт за генетичке ресурсе је овлашћен за рад испитне и референтне фитосанитарне лабораторије у организовању и спровођењу послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља.

bank and coordination of the programmes for conservation, collection, characterisation and evaluation of genetic resources and, secondly, the management of the protected area and maintenance of the park, botanical garden and other green areas in the campus.

The Institute of Genetic Resources consists of two organisational sub-units:

1. Centre for Biodiversity and teaching and
2. Centre for Sustainable Use of Genetic Resources

The Centre for Biodiversity is responsible for the activities pertaining to basic and applied researches, while the Centre for Sustainable Use of Genetic Resources is in charge of the activities related to technological progress, innovation, regional and the overall socio-economic sustainable development as well as the practical application of scientific and expert results. The Plant Gene Bank of the Republic of Srpska is part of the Centre for Sustainable Use of Genetic Resources.

The laboratories of the Institute are equipped for *ex situ* and *in vitro* conservation, as well as molecular, pomological and biochemical characterisation. Given the current capacity, i.e., the need for establishing laboratories for microbiological and DNA analyses and extending the capacity for conservation of animal and aquatic genetic resources, the floor of the Institute buildings should be expanded.

Scientific research is conducted in the laboratory complex of the Institute. This complex consists of:

1. Seed Analysis and Preparation Laboratory
2. *In Vitro* Plant Material Propagation and Maintenance Laboratory
3. Pomology and Biotechnology Laboratory
4. Molecular Genetics and Electrophoresis Laboratory
5. Preparation and Sterilisation Laboratory
6. Microscopy Laboratory
7. Seed Maturation and Inoculation Laboratory

The Institute also comprises the Plant Gene Bank of the Republic of Srpska, which stores seed material from vegetables, cereals, industrial and fodder crops, as well as medicinal and aromatic plants. So far, approximately 1 400 seed samples have been collected, with the number constantly increasing. The Institute, with the Gene Bank, has been part of the European Search Catalogue for Plant Genetic Resources since 2009, and part of the European Genebank Integrated System since 2010. Additionally, the Gene Bank of the Republic of Srpska has deposited its entire safety seed collection in the Global Seed Vault on Svalbard (Kingdom of Norway).

The Institute of Genetic Resources is entered into the Register of Producers of Pome and Stone Fruits, Nuts and Berries, Grapevines and Perennial Ornamental Plants – Perennials, Shrubs, Roses, Lilacs, Boxwoods and other Species not Listed under Forest Trees, Hybrids and Varieties. The Institute is also entered into the Register of Importers of Planting Material, which gives it the right to import pre-basic, basic, certified and standard planting material that has a planting material production certificate and a health document issued by the competent authority of the exporting country. Furthermore, the Institute is entered into the Register of Producers of Forest Reproductive Material. By this Decision the Institute is entitled to produce seeds of cereals, industrial crops, fodder crops, vegetable plants, medicinal plants, aromatic plants, herbs, flowers, tubers, bulbs and garlic bulbs. The Institute of Genetic Resources is authorised to have the testing and reference phytosanitary laboratories organise and conduct activities of public interest in the field of diagnostics of harmful organisms and plant health protection.

The Institute of Genetic Resources has an extensive portfolio of cooperation agreements and active cooperation with relevant institutions and institutes in the country, the region and globally alike. It is especially interesting to mention that it participates in the ECPGR – European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources, that it is a member of the European Gene Bank (AEGIS) and that it cooperates with the Royal Norwegian Ministry of Agriculture and Food relating to the seed deposit at Svalbard Global Seed Vault. Notable cooperation over the past five years has been established

Ботаничка башта
Botanical Garden

Пластеник Института за генетичке ресурсе
Greenhouse at the Institute of Genetic Resources

Расадник Института за генетичке ресурсе
Plant nursery at the Institute of Genetic Resources

Лабораторија за електрофорезу
Electrophoresis Laboratory

Лабораторија за молекуларну генетику, PCR уређај
Molecular Genetics Laboratory, PCR device

Лабораторија за биотехнологију и помологију
Biotechnology and Pomology Laboratory

Лабораторија за микроскопију
Microscopy Laboratory

Институт за генетичке ресурсе има богат портфолио споразума о сарадњи и активну кооперацију са релевантним институцијама и установама из земље, окружења, али и на глобалном нивоу. Издваја се, свакако, учешће у ECP GR – Европском кооперативном програму за очување биљних генетичких ресурса, потом чланство у Европској банци гена (AEGIS), као и сарадња са Краљевским норвешким министарством за пољопривреду и храну, а која се односи на депозит сјемена у Свјетски трезор сјемена на Свалбарду. Осим тога, у посљедњих 5 година издваја се значајна сарадња са новозеландским Margot Forde Germplasm Cetre (MFGC), AgResearch и Међународном агенцијом за атомску енергију (IAEA).

Институт у сарадњи са Пољопривредним и Природно-математичким факултетом од 2014. године изводи наставу на комбинованом студијском програму другог циклуса Очување и одржива употреба генетичких ресурса.

Функцију директора Института обављали су: проф. др Никола Мићић (2009–2011), проф. др Гордана Ђурић (2011–2019) и доц. др Марина Антић (2019–).

Запослени

Тренутно је на Институту запослен 21 радник. У академском звању доцента и научном звању научног сарадника су три радника, у научном звању научног сарадника два радника, као и три радника у истраживачком звању – два истраживача виша сарадника и један истраживач сарадник. Поред радника Института, у Научном вијећу Института су и 3 ванредна професора, 1 доцент и 2 истраживача виша сарадника са других чланица Универзитета у Бањој Луци.

Визија развоја

Током времена на подручје БиХ унесено је много стране гермплазме са истока и запада, док је преко спонтане или планске хибридизације и селекције ова интродукована гермплазма учествовала у стварању нових аутохтоних сорти. Узимајући у обзир разноврсност агроеколошких услова, као и утицаје различитих цивилизација кроз историју, може се констатовати да је Република Српска веома богата у агробиодиверзитету и да се може сматрати ген-центром одређеног броја гајених врста. Република Српска, у циљу испуњења обавеза према Конвенцији о биолошком диверзитету, дужна је да регулише очување и одрживо коришћење генетичких ресурса, то јест приступ и размјену генетичких ресурса, као и поштену и праведну расподјелу користи које проистичу из коришћења генетичких ресурса (посебно оних намијењених за храну и пољопривреду) и са њима повезаних традиционалних знања и пракси, укључујући и права малих произвођача и локалних заједница. Основни дугорочни циљеви заштите односе се на очување и одрживо коришћење генетичких ресурса. Под тим се подразумијевају:

- очување разноврсности екотипова, старих сорти и хибрида и њихових дивљих сродника у *in situ* и *ex situ* условима кроз: инвентаризацију генетичких ресурса пољопривредних, хортикултурних и шумских биљака, преглед постојећих колекција и оцјена генетичке разноврсности колекција, колекционисање и оцјену нових генотипова, развој републичке банке гена кроз класичне методе карактеризације и употребу молекуларних техника за маркирање;
- доградња капацитета Института за генетичке ресурсе и Републичке банке генетичких ресурса за храну и пољопривреду кроз доградњу спрата, опремање лабораторија и изградњу капацитета за *ex situ* конзервацију анималних и акватичних генетичких ресурса;
- подстицање одрживог коришћења генетичких ресурса кроз *on farm* управљање;
- очување и обнављање екосистема измијењеног због савремене пољопривредне производње, од-

with New Zealand's Margot Forde Germplasm Centre (MFGC), AgResearch, and the International Atomic Energy Agency (IAEA).

Since 2014, the Institute has been undertaking teaching in collaboration with the Faculty of Agriculture and the Faculty of Natural Sciences and Mathematics within the Combined Study Programme of the second cycle Conservation and Sustainable Use of Genetic Resources.

The prevoius directors of the Institute were: prof. Nikola Mićić, PhD (2009–2011) and prof. Gordana Đurić, PhD (2011–2019) and its current director is assistant professor Marina Antić, PhD (2019–).

Employees

There are currently 21 staff members at the Institute. Three employees hold the academic title of assistant professor and the scientific title of research associate, two employees hold the scientific title of research associate, and three employees hold researcher titles – two as research senior associates and one as research associate. Other than the Institute's employees, the Scientific Council of the Institute includes three associate professors, one assistant professor, and two research senior associates from other members of the University of Banja Luka.

Vision of development

Over time, a large number of foreign germplasms from the east and the west was introduced in the territory of Bosnia and Herzegovina, taking part in creating new autochthonous varieties by spontaneous and planned hybridisation and selection. Taking into account the diversity of agroecological conditions and the impact of different civilisations throughout the history, it can be said that the Republic of Srpska is very rich in agrobiodiversity and may be considered the gene-centre for a number of cultivated species. In order to fulfil its obligations under the Convention on Biological Diversity, the Republic of Srpska is required to provide conservation and sustainable use of genetic resources, i.e., access and exchange of genetic resources as well as fair and equitable sharing of benefits arising from the use of genetic resources (especially those intended for food and agriculture) and related traditional knowledge and practices, including the rights of small producers and local communities. The basic long-term objectives in view of protection relate to the conservation and sustainable use of genetic resources. It includes:

- conservation of diversity of landraces, old varieties and hybrids and their wild relatives in *in situ* and *ex situ* conditions through: the inventory of genetic resources of agricultural, horticultural and forest plants, review of existing collections and evaluation of genetic diversity of collections, collection and evaluation of new genotypes; the development of the Gene Bank of the Republic of Srpska through classical methods of characterisation and use of molecular labelling techniques;
- extending the capacities of the Institute of Genetic Resources and the RS Bank of Genetic Resources for Food and Agriculture by expanding the floor, equipping the laboratories and building capacities for *ex situ* conservation of animal and aquatic genetic resources;
- encouraging sustainable use of genetic resources through on-farm management;
- preservation and restoration of the ecosystem changed due to modern agricultural production, i.e., introduction of new varieties and hybrids and/or genetically modified plant material;
- promoting the work in public and the division of competencies and responsibilities of the local authorities and the authorities of the Republic of Srpska, organisations and institutions involved in the conservation and use of plant genetic resources in order to pass the Law on Genetic Resources of the Republic of Srpska and long-term programmes for certain groups of genetic resources;

носно увођења нових сорти и хибрида и/или генетички модификованог биљног материјала;
- промовисање јавности рада везаног за расподјељивање надлежности и одговорности републичких и локалних власти, организација и институција које су укључене у очување и употребу биљних генетичких ресурса у циљу доношења Закона о генетичким ресурсима Републике Српске и дугорочних програма за поједине групе генетичких ресурса;
- промовисање веза које ће довести до повећања сарадње на националном, међудржавном и међународном нивоу; те
- јачање јавне свијести о потреби и значају очувања генетичких ресурса кроз унапређење образовања на свим нивоима, обуке те давања подршке истраживању и развоју.

Заштићено подручје обезбјеђује едукативну и еколошку корист за локално становништво у будућности, повезује интересне групе и јача статус Универзитетског града, чиме је он постао једно од најпознатијих заштићених подручја у окружењу.

Управљање је засновано на преузетој обавези, прилагођено је специфичностима и потребама подручја, прилагодљиво промјенама током времена, партиципативно за заинтересоване стране, одвија се планирано и транспарентно. Циљеви задати десетогодишњим планом управљања заштићеним подручјем јесу:
- заштита и повећање биодиверзитета;
- заштита посебних природних и културних вриједности;
- развој научних и образовних активности за добробит становништва;
- спречавање искоришћавања земљишта које не одговара циљевима управљања;
- одржавање еколошких, геоморфолошких и естетских карактеристика због којих је подручје проглашено заштићеним; и
- повезивање културних и традиционалних вриједности са природним ресурсима заштићеног подручја.

- promoting the links that will lead to increased co-operation at the national, interstate and international levels; and
- raising public awareness on the necessity and importance of the conservation of genetic resources by advancing the education at all levels, as well as training and support for research and development.

The protected area will provide educational and environmental benefits for the local population in the future, connect interest groups and strengthen the status of the University campus, making it one of the most famous protected areas in the region.

Management is based on the assumed commitment and it is adjusted to the specifics and needs of the area. It is adaptable to changes over time, participatory for the stakeholders and is done in a planned and transparent way. The goals set by the ten-year protected area management plan are:
- protection and increase of biodiversity;
- protection of special natural and cultural values;
- development of scientific and educational activities for the benefit of the population;
- preventing land use that does not meet management objectives;
- maintenance of ecological, geomorphological and aesthetic characteristics due to which the area has been declared protected; and
- linking cultural and traditional values with the natural resources of the protected area.

Банка гена Републике Српске, паковање сјемена
The Gene Bank of the Republic of Srpska, seed packaging

Сјеменска лабораторија
Seed laboratory

Банка гена Републике Српске
The Gene Bank of the Republic of Srpska

Бања Лука

Banja Luka

Бања Лука[1, 2] је модеран европски град, препознатљив у регионалном окружењу. Безбједна је, хумана и урбана средина, са богатим културним, образовним, спортским и другим садржајима. У политичко-територијалној организацији простора Републике Српске, ентитета у Босни и Херцеговини, град Бања Лука највећа је политичко-територијална јединица, са површином од 1239 km2 и око 200.000 становника, према резултатима задњег пописа становништва.

Смјештена је у котлини, на надморској висини од 164 метра, на прелазу између Динарских планина на југу и Панонског басена на сјеверу. Град припада средњоевропској временској зони (GMT + 1) и има умјереноконтиненталну климу. Због великог броја зелених површина, паркова и алеја, Бања Лука носи епитет „град зеленила".

Дан града обиљежава се 22. априла, када је Бања Лука у Другом свјетском рату, 1945. године, ослобођена од фашизма. Значајан празник је и 21. новембар, када је ослобођена у Првом свјетском рату, 1918. године. Крсна слава града је велики празник Српске православне цркве – Вазнесење Господње (Спасовдан).

Историја[3]

Под називом Бања Лука град се први пут спомиње 6. фебруара 1494. године у Повељи угарског краља Владислава II Јагеловића. Одувијек уз Врбас, на обје његове стране, формирала су се још од палеолитског периода насеља различитих племена, која су се у овој благонаклоној долини задржавала, живјела и развијала. Поуздано се зна да је у предримском и римском периоду ово подручје насељавало илирско племе Мезеја, који су, заједно са овим просторима, укључени у римску провинцију Илирик. О боравку Римљана на овом простору свједоче бројни артефакти, пронађени на разним локалитетима у близини данашњег града Бање Луке. Римљани су први открили љековито дејство минералних вода на изворištима у околини града узводно и низводно од савременог центра: бање у насељу Српске топлице (некадашњи Горњи Шехер) и бање Слатина и Лакташи. Бања Лука се у то вријеме налазила на значајном путу, тзв. *пут соли*, који су изградили Римљани, и који је повезивао Сплит (Salona) и Градишку (Servitium). Уз још увијек активне расправе да је насеље на мјесту савременог града имало чак двије тврђаве – по једну на ушћима рјечица Сутурлије и Црквене у Врбас, до данас је сачувана само тврђава у центру града, дакле она уз Црквену. Касније, око утврђења и бања ће се развијати насеља која су кроз вријеме чинила окосницу и својеврсну претечу савремене Бање Луке.[4]

Послије пропасти Римског царства досељавањем Словена у VI и VII вијеку нове ере, за просторе Балкана, па тако и за подручје данашње Бање Луке, почиње нова историјска епоха. Бања Лука, смјештена у плодном басену Врбаса, била је погодно мјесто за развој насеља, захваљујући обиљу природних ресурса, плодном земљишту и доступности воде. То-

1 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, *Banja Luka.* Univerzitet u Banjoj Luci; Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2023, стр. 15.

2 Љ. Прерадовић, М. Малиновић и Н. Ожеговић, *Универзитет у Бањој Луци = University of Banja Luka*. Универзитет у Бањој Луци, 2020, стр. 720–739.

3 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 11–13.

4 M. Malinović, *The Architecture in Banja Luka during the Austro-Hungarian Rule in Bosnia and Herzegovina between 1878 and 1918: a monograph*. Faculty of Architecture and Civil Engineering, 2014, pp. 29–33.

Banja Luka[1, 2] is a modern European city, prominent in the region. It provides a safe, humane, and urban environment, with plentiful cultural, educational, sporting, and other events. In the Republic of Srpska, the city of Banja Luka is the largest political-territorial unit, with a surface area of 1,239 km2 and a population of around 200,000, according to the latest census.

It is located in a valley, at an altitude of 164 metres above sea level, at the transition from the Dinaric Alps in the south into the Pannonian Basin in the north. The city belongs to the Central European Time Zone (GMT+1) and it features a moderate continental climate. With its abundant green surfaces, parks, and tree-lined streets, Banja is rightly called 'The Green City'. The Day of the City is celebrated on 22 April, when Banja Luka was liberated from fascist forces in the Second World War in 1945. Another city holiday is 21 November, when it was liberated in the First World War in 1918. The 'slava' (usually the patron saint's feast day) of the city is the great Christian holiday of Ascension.

History[3]

The name of Banja Luka was first mentioned on 6 February 1494 in the Charter of king Vladislaus II of Hungary. Ever since the Palaeolithic era, both banks of the River Vrbas have been settled by various tribes, who have stayed, lived and prospered in this bountiful valley. There is reliable evidence that in the pre-Roman and the Roman periods this region was inhabited by the Illyrian tribe of Maezaei, as part of the Roman province of Illyricum. The presence of Romans in the area is visible by numerous artefacts, found in various sites near what is today the city of Banja Luka. The Romans were the first to discover the healing properties of the mineral springs on the outskirts of the city, upstream and downstream the modern-day city centre: the spa in the settlement of Srpske Toplice (once Gornji Šeher) and the spas of Slatina and Laktaši. At the time, Banja Luka was located on a significant road, the so-called salt road, built by the Romans, which connected Split (Salona) with Gradiška (Servitium). With the still ongoing debates whether the then settlement featured two fortresses – one at the respective mouth of the streams of Suturlija and Crkvena into the River Vrbas, up to date there has been just one fortress preserved in the centre of the city, that is, the one on the banks of the stream of Crkvena. Later on, the aforementioned fortresses and spas would be the hubs of what was to become the modern-day Banja Luka.[4]

Following the collapse of the Roman Empire, a new historical era in the region of the Balkans, Banja Luka included, begins with the migrations of Slavic peoples in the 6th and 7th centuries and their subsequent settling in the said region. Banja Luka, located in the fertile basin of the Vrbas River, offered favourable conditions for settlement development, due to the abundance of natural resources and the access to drinking water. Over the course of the Middle Ages, a number of fortifications was built along the banks of the Vrbas, including

1 Lj. Preradović i M. Malinović, *Banja Luka.* Univerzitet u Banjoj Luci; Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2023, p. 15.

2 Lj. Preradović, M. Malinović i N. Ožegović, *Универзитет у Бањој Луци = University of Banja Luka*. Univerzitet u Banjoj Luci, 2020, pp. 720–739.

3 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, pp. 11–13.

4 M. Malinović, *The Architecture in Banja Luka during the Austro-Hungarian Rule in Bosnia and Herzegovina between 1878 and 1918: a monograph*. Faculty of Architecture and Civil Engineering, 2014, pp. 29–33.

ком читавог средњег вијека дуж обале Врбаса ницао је већи број утврђења, међу којима је било и утврђење на мјесту савремене Бање Луке. У раном средњем вијеку подручје Бање Луке било је интегрисано у различите словенске жупе и кнежевине. Послије распада велике српске државе 959. године, насеље на мјесту савремене Бање Луке нашло се у границама средњовјековне босанске државе консолидоване у XIII вијеку под династијом владара из породице Котроманић. Током вијекова, Босна је мењала своје границе, суверенитет, независност и владаре – како домаће из локалних династија тако и стране, углавном Мађаре. Након 1463. године и пада Босне под османлијским походима, Бања Лука се нашла унутар Јајачке бановине, под Угарским царством и остала је у том статусу све до 1528. године, када су Османлије преузеле преостале дијелове бановине.[5]

Средњи вијек донио је значајне градитељске активности Српске православне цркве. У широј бањалучкој регији налази се неколико значајних манастира који представљају непроцјењиво културно, историјско и духовно насљеђе. Најстарији међу њима је манастир Светог пророка Илије у Крупи на Врбасу, који датира из XIII вијека. Ова светиња свједочи о дубокој духовности и умјетничком изразу српског народа тог времена. Током XV и XVI вијека изграђен је већи број манастира који осликавају српско неимарство са краја средњег и почетка новог вијека. Манастир Ступље, из XV вијека, налази се у Горњим Вијачанима и познат је по својој мирној локацији и архитектонској љепоти. У истом периоду изграђен је манастир Липље, смјештен на обронцима планине Борја, у близини Масловара. Овај манастир истиче се својом складном архитектуром и очуваним фрескама, које свједоче о врхунским умјетничким достигнућима свога доба. Манастир Гомионица, изграђен у XVI вијеку у стилу Рашке школе, налази се на Змијању, у срцу природе, окружен густим шумама. Његова архитектура и богата духовна традиција привлаче не само вјернике већ и љубитеље историје и умјетности. На обронцима планине Козаре налази се манастир Моштаница, такође из XVI вијека, који је изграђен у стилу Моравске школе. Овај манастир је познат по својој монументалности и живописним фрескама, које су изузетан примјер умјетничке школе тог периода. Сви ови манастири чувају драгоцјене реликвије, иконе и фреске, које представљају свједочанство о историји и духовном животу српског народа. Они нису само мјеста молитве и духовности већ и значајне туристичке дестинације које привлаче посјетиоце из цијелог свијета.

Падом српских земаља под Турке дошло је до веома крупних промјена у свакодневном животу становника тог подручја. Током османлијске ере, једини период просперитета за развој Бање Луке, у урбаном, социјалном и економском контексту, био је између 1553. и 1638. године. У то вријеме, Бања Лука је била сједиште санџакбега, међу којима су најзначајнији били Софи Мехмед-паша (Мевлеви Мехмед-паша) и Ферхад-паша Соколовић. Током њихове владавине, Бања Лука је добила изглед типичног османлијског провинцијског града. Ријека Врбас је тада била кичма развоја, углавном у јужним дијеловима данашње Бање Луке. Многи трагови османлијске ере и данас су видљиви и очувани у архитектури урбане структуре јужних дијелова града – доминантне џамије са припадајућим гробљима, које су обележавале положаје махала – стамбених насеља са групама малих породичних кућа у неправилном урбаном распореду, уских улица и зидова који су одвајали сусједе. Насеља немуслиманског становништва, претежно српског, хрватског и јеврејског, налазила су се у сјеверном дијелу града, који је почео значајније да се развија након Танзимата (1839–1857). Током владавине Софи Мехмед-паше фокус развоја био је стављен на најјужнију махалу Горњи Шехер,

5 M. Malinović, 2014, стр. 33–37.

the one in site of today's Banja Luka. In the early Middle Ages, the area of Banja Luka was integrated into various Slavic counties and principalities. After the breakup of the great Serbian state in 959 AD, the settlement in site of today's Banja Luka found itself within the borders of the medieval Bosnian state consolidated under the rule of the Kotromanić family in the 13th century. Over the centuries, Bosnia used to change its borders, sovereignty, independence, and rulers – both from local, domestic dynasties and abroad, mostly Hungarians. Following the fall of Bosnia under the Ottoman rule in 1463, Banja Luka became a part of the Jajce Banovina (administrative unit under the rule of ban (administrator)) within the Hungarian Empire, and it retained that status until 1528, when the Ottoman authorities established full control over the remaining parts of the Banovina.[5]

The Middle Ages saw significant construction efforts of the Serbian Orthodox Church. In the broader area of Banja Luka there are several significant monasteries that represent indispensable cultural, historical, and spiritual heritage. The oldest one is the Krupa na Vrbasu Monastery and its Church of St Ilija (Elijah), dating from the 13th century. This sacred object bears witness about the profound spirituality and the artistic expression of the Serbian people of the time. A number of monasteries were built in the 14th and 15th centuries, testifying of the Serbian architecture in the Late Middle Ages and the Early Modern Period. The Stuplje Monastery is located in the village of Gornji Vijačani, and is known for its tranquil atmosphere and architectural beauty. The Liplje Monastery, built in the same period, is settled on the slopes of Mt Borja, near the village of Maslovare. The monastery features a smart architectural design and preserved frescoes, which witness the ultimate artistic achievements of the time. The Gomionica Monastery, built in the 16th century in the Raška school style, is located in the area of Zmijanje (Mt Manjača), amidst the country setting, surrounded by dense woods. Its architecture and its rich spiritual tradition attract not only the congregation, but also art and history fans. The Moštanica Monastery was built in the same century, on the slopes of Mt Kozara, in the Morava school style. This monastery is famous for its monumentality and its vivid frescoes, which represent an exceptional example of the artistic school of the time. All these monasteries house precious relics, icons, and frescoes as a testimony on the history and spiritual life of the Serbian people. Not only are they sites for saying prayers and for practicing spirituality, but they are significant tourist destinations as well, attracting people from all over the world.

When the Serbian lands fell under the Turkish rule, the local people experienced a huge change to their everyday life. During the Ottoman era, the only period of prosperity for Banja Luka, in terms of its urban, social, and economic context, was between 1553 and 1638. At that time, Banja Luka was the seat of the sanjak-bey, the most prominent being Sufi Mehmed Pasha (Mevlevi Mehmed Pasha) and Ferhad Pasha Sokolović. Over the course of their rule, Banja Luka assumed the outline of a typical provincial Ottoman town. The Vrbas River was synonymous for development at that time, mostly in the southern parts of the then Banja Luka. There are numerous traces of the Ottoman era visible and well-preserved in the architecture of the urban structure in the aforementioned area – dominant mosques with their respective cemeteries, which marked the position of the mahal – a quarter featuring groups of small family houses, with an uneven lineup, narrow streets, and walls separating neighbours. The settlements of the non-Muslim population, predominantly Serbs, Croats, and Jews, were located in the northern part of the town, which started to develop to a more significant extent after the Tanzimat (1839-1857). During the rule of Sufi Mehmed Pasha, the focus was on the southernmost mahal of Gornji Šeher, rich in thermal water springs, which was located in the narrow strip around the mouth of the Suturli-

5 M. Malinović, 2014, pp. 33–37.

богату изворима термалних вода, која се налазила у уском појасу око ушћа реке Сутурлије у Врбас.[6, 7, 8] Доласком Ферхат-паше Соколовића у Бању Луку 1574. године развој је премјештен из Горњег у Доњи Шехер. Велики дио Ферхад-пашине чаршије развијен је око зидина и у подграђу средњовјековне тврђаве Кастел. Између 1574. и 1587. године Ферхат-паша је изградио више од 215 објеката, укључујући водовод, мектеб (кутаб), караван-сарај, хамам, два моста, топхану, воденицу, јавне тоалете, 200 дућана, калдрмисане путеве од мектеба до оружарнице и од Горњег Шехера до нове чаршије, са џамијом Ферхадијом као централном тачком чаршије.[9]

У међувремену, 1737. године, Аустрија је ушла у рат између Русије и Османског царства, подржавајући руску страну. У Бањој Луци је 4. августа 1737. године дошло до велике битке у којој је аустријска војска доживјела пораз од османских снага. Ова битка оставила је дубок траг у историји града, а карте које су израдили аустријски војници током овог периода пружају драгоцјене податке за истраживања. Једна од тих карата доноси информације о утврђењу Кастел, као и занимљиве детаље о положајима насеља на лијевој и десној обали ријеке Црквене. Ови подаци указују на степен развоја града прије доласка аустроугарских власти.

Карта из тог периода истиче значај утврђења Кастел као централног дијела града, али и документује ширење насеља која су већ тада постојала, што пружа увид у урбану структуру Бање Луке прије модернизационих интервенција Аустроугарске. Ово је доба у којем се Бања Лука, иако под османском управом, постепено формирала као регионални центар, припремајући се за значајне промјене које ће донијети аустроугарска ера.[10]

Бања Лука је поново добила значајнији статус 1851. године. Овај период је један од најважнијих у историји града, одмах након времена Соколовића, јер га обиљежавају два велика инфраструктурна пројекта: изградња Царског друма (*Kaiserstraße*), трасом историјског *пута соли,* и успостављање жељезничке везе са Аустроугарском.[11] Ови подухвати означили су почетак модернизације Бање Луке и њену интеграцију у шире економске и транспортне мреже региона.

Након турске управе услиједила је аустроугарска окупација 1878. године. Нова администрација убрзано ради на изградњи путева и мостова, тако да је 1891. године Бања Лука жељезницом спојена са Бечом и Будимпештом. Прва електрична централа је отворена 1899. године у Делибашином селу.[12] Почела је и експлоатација руда из налазишта на Лаушу, отворени су индустријски погони, као и образовне и здравствене установе. Прва болница изграђена је 1879. године, Фабрика дувана почела је са радом 1888. године, а, седам година касније, први ученици

---

6 S. Husedžinović, *Dokumenti Opstanka*. Muzej grada Zenice, 2005, стр. 105.

7 H. Kreševljaković, *Kapetanije u Bosni i Hercegovini*. Svjetlost, 1980, стр. 89.

8 J. Guzijan, A. Đukić, V. Lazarević, M. Malinović, and S. Cvijić, "Cultural and Therapeutic Landscapes in the Role of Healthy Cities", *Spatium,* no. 51, 2024, pp. 1–10.

9 M. Džaja, „Iz prošlosti Banjaluke", u *Banja Luka u putopisima, zapisima i legendama*, M. Džaja, ur. Antikvarijat Ramajana, 2020, str. 13.

10 M. Malinović. 2014, str. 37–40.

11 M. Malinović, "Banja Luka Urban Axis as the Architectural Record of Historical Development", *Journal of the Faculty of Civil Engineering and Architecture,* vol. 39, 2024, pp. 1–12.

12 M. Malinović, *Samostani muških redova u Banjalučkoj biskupiji = Convents of Male Orders in the Diocese of Banja Luka.* Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2020, str. 70–71.

ja stream into the Vrbas River.[6, 7, 8] With the arrival of Ferhad Pasha Sokolović in Banja Luka in 1574, there was a shift of focus from Gornji to Donji Šeher. Much of Ferhad Pasha's trade quarters were developed around the walls of the medieval fortress of Kastel. Between the years of 1574 and 1587, Ferhad Pasha built more than 215 facilities, including the water supply system, the Islamic religious school, the resting area for traders, two bridges, the hamam, public toilets, 200 stores, cobbled roads from the school to the armoury and from Gornji Šeher to the new trade quarters, with the Ferhad Pasha Mosque as the hub of the new development.[9]

Meanwhile, in 1737, Austria engaged into the war between Russia and the Ottoman Empire, supporting the former side. On 4 August 1737, there was a heavy battle in Banja Luka, in which the Austrain forces were defeated. This battle left a deep mark in the history of the town, and the maps designed by Austrian soldiers during this period provide valuable data for researchers. One of these maps feature information on the Kastel fortress, as well as interesting data on the position of settlements on the left and right banks of the Crkvena stream. This data points to the level of development of the town prior to the arrival of the Austro-Hungarian authorities.

The aforementioned map highlights the importance of the Kastel fortress as the hub of the town, but it also records the expansion of settlements already existing at the time, which provides an insight into the urban structure of Banja Luka prior to the interventions of the Austro-Hungarian authorities aimed at the modernisation of the town. This is the age in which Banja Luka, although under the Ottoman rule, started to gradually assume the characteristics of a regional centre, preparing itself for the significant change with the onset of the Austro-Hungarian era.[10]

Banja Luka gained a more significant status again in 1851. This period is one of the most important ones in the overall history of the city, ranking just below that of Ferhad Pasha Sokolović, since it is marked with two great infrastructural projects: the construction of the Imperial Road (*Kaiserstraße*), along the route of the historical *salt road* and the etablishment of a railway connection with Austro-Hungary.[11] These endeavours marked the beginning of the modernisation of Banja Luka and its integration into wider economic and transportation networks of the region.

Following the Ottoman rule came the Austro-Hungarian occupation in 1878. The new administration expedited the construction of roads and bridges, resulting in a railway connection from Banja Luka to Vienna and Budapest in 1891. The first electrical power plant was opened at the locality of Delibašino selo in 1899.[12] Mining was commenced on sites in Banja Luka's settlement of Lauš and in the vicinity of the town of Kotor Varoš, industrial facilities were opened, as well as education and health institutions. The first hospital was built

6 S. Husedžinović, *Dokumenti Opstanka*. Muzej grada Zenice, 2005, p. 105.

7 H. Kreševljaković, *Kapetanije u Bosni i Hercegovini*. Svjetlost, 1980, pp. 89.

8 J. Guzijan, A. Đukić, V. Lazarević, M. Malinović, and S. Cvijić, "Cultural and Therapeutic Landscapes in the Role of Healthy Cities", *Spatium,* no. 51, 2024, pp. 1–10.

9 M. Džaja, „Iz prošlosti Banjaluke", u *Banja Luka u putopisima, zapisima i legendama*, M. Džaja, ed. Antikvarijat Ramajana, 2020, p. 13.

10 M. Malinović. 2014, pp. 37–40.

11 M. Malinović, "Banja Luka Urban Axis as the Architectural Record of Historical Development", *Journal of the Faculty of Civil Engineering and Architecture,* vol. 39, 2024, pp. 1–12.

12 M. Malinović, *Samostani muških redova u Banjalučkoj biskupiji = Convents of Male Orders in the Diocese of Banja Luka.* Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2020, pp. 70–71.

боска
боска
боска
LINDEX
LISCA
Planika
RE/MAX
PABRIKA

сјели су у клупе Реалне гимназије.[13] У Бању Луку се досељавао све већи број странаца. Римокатоличка црква је преузела примат у градитељским активностима, не само у граду већ у цијелој Босни и Херцеговини.[14] Аустроугарска власт направила је и први званични попис становништва 1879. године, према којем је у округу Бања Лука живјело 190.043, а у граду Бања Лука 9.560 становника.[15] Први телеграф Бања Лука је добила 1866. године, а пруга Бања Лука – Добрљин свечано је пуштена у саобраћај 1873. године.[16]

Иако је аустроугарска власт била мање деспотска од османлијске и „прокламовала" начела слободе и једнакости, у народу се током година развијао отпор према страној власти. Почели су штрајкови, све гласније побуне и позиви на ослобођење од окупатора. Први свјетски рат донио је овим крајевима дах слободе, након неколико вијекова туђинске тираније. Истакнути борац за слободу и глас истине против аустроугарске власти био је српски књижевник Петар Кочић, поријеклом са Змијања надомак Бањалуке. Након вишевјековне окупације, Бања Лука је дочекала слободу 21. новембра 1918. године, када је српска војска ушла у Бању Луку, у којој је дочекана са одушевљењем.

Бања Лука је у Краљевини Југославији доживјела свој прави процват. Након шестојануарске диктатуре и успостављања нове административне подјеле, постала је сједиште Врбаске бановине, а у новоформираној држави заузимала је значајан геостратешки положај. Нагли напредак дугује свом првом бану, енергичном визионару Светиславу Тиси Милосављевићу. Иако се у Бањој Луци није задржао дуго (1929–1934), његов допринос у развоју града био је немјерљив. Бан Милосављевић веома успјешно је усмјеравао државни новац у развој града и читаве регије. У његово вријеме изграђени су, између осталих: објекти Банског двора и Банске управе, Хипотекарне банке, Народног позоришта, као и хотел „Палас", Соколски дом, Градски парк, те бројне школе, болнице и други јавни објекти. Централна градска зона крунисана је градњом саборног храма (1925–1929, освећен 1939. године), чије је рушење у првим данима Другог свјетског рата, априла 1941. године, обиљежило почетак једне мрачне странице у историји града.[17]

Бања Лука се 1941. нашла у саставу Независне Државе Хрватске, која је спроводила изразито расистичку, антисрпску и антисемитску политику, с циљем уништења православних Срба, као и Јевреја и Рома, на свом тлу. Геноцид који је спроводила Независна Држава Хрватска оставио је неизбрисив траг у историји Бање Луке и читаве регије. Свега неколико десетина километара сјеверно од Бање Луке, током рата, дјеловао је комплекс хрватских логора смрти Јасеновац, највећи логор смрти у југоисточној Европи и уједно највећи логор смрти који није организовала нацистичка Њемачка. Народноослободилачка војска

13 M. Malinović, "Unifying and diverse? The architecture of school buildings in Banja Luka under Austro-Hungarian rule (1878–1918)", in *The Governance of Style*, 1st ed., 2023, pp. 229–240.

14 M. Malinović, "The architecture of Catholic sacred and public buildings in Banja Luka between 1878 and 1918", u *Umetnost i njena uloga u istoriji Balkana (između trajnosti i prolaznih -izama)*, Univerzitet u Prištini, Filozofski fakultet, 2014, str. 558–560.

15 Љ. Прерадовић, М. Окиљ, М. Малиновић и Г. Прерадовић, *Вјерски објекти националних мањина у Босни и Херцеговини = Religious Buildings of National Minorities in Bosnia and Herzegovina*. Универзитет у Бањој Луци; Међународно удружење научних радника – AIS, 2019, стр. 33–47.

16 M. Malinović, M. Okilj, J. Guzijan, S. Cvijić, J. S. Aćić, and D. Aleksić, "Establishment of Austro-Hungarian Military Buildings in Banja Luka and Their Subsequent Repurposing", *Buildings,* vol. 14, no. 3876, 2024. Доступно на: https://doi.org/10.3390/buildings14123876.

17 M. Malinović, "The Last Byzantine Revival Stronghold in Bosnia and Herzegovina: Banja Luka Downtown." *Journal of Comparative Cultural Studies in Architecture*, vol. 14, July 2022, pp. 5–13.

in 1879; the tobacco factory started operating in 1888, and seven years later the first students took their seats in the grammar school with enhanced science and skills curriculum.[13] Banja Luka was attracting more and more foreigners. The Roman Catholic Church became the major developer, not only in the town, but also in the whole of Bosnia and Herzegovina.[14] The Austro-Hungarian authorities carried out the first official census in 1879, according to which there were 190, 043 people in the Banja Luka district, 9, 560 of whom in the town of Banja Luka[15] itself. Banja Luka received its first telegraph in 1866, and the Banja Luka – Dobrljin railway line was officially opened in 1873.[16]

Although the Austro-Hungarian government was less tyrannical than that of the Ottomans and professed principles of liberty and equality, over the years the people started developing opposition to foreign rule. Strikes started breaking out, whereas rebellions and cries for liberation from the occupiers were growing stronger. The First World War brought a dash of freedom to the region, after several centuries of foreign command. A noteworthy fighter for freedom and the voice of the truth against Austro-Hungarian authorities was Serb writer Petar Kočić. Following several centuries of occupation, Banja Luka was finally liberated on 21 November 1918, when the Serbian army entered the town, welcomed by cheering crowds.

It was during the Kingdom of Yugoslavia that Banja Luka truly flourished. After King Alexander I of Yugoslavia proclaimed the state of dictatorship on 6 January 1929, which resulted in a new administrative design of the then Yugoslavia, it became the seat of the Vrbas Banovina (administrative unit) and held a significant geostrategic position in the newly formed state. It owes its rapid progress to its first *ban* (administrator), an energetic visionary, Svetislav Tisa Milosavljević. Despite his not staying in Banja Luka for too long (1929–1934), his contribution to the development of the city was immeasurable. Ban Milosavljević was very successful in funnelling state funds into the development of the city and the region. It was during his governance that today's City Administration building, the Banski Dvor cultural centre and the National Theatre were built, as well as the Palas Hotel, the Sokolski dom youth centre, the City Park, the Ethnographic Museum, schools, hospitals and other public buildings.

Shortly afterwards, World War II broke out, bringing unprecedented suffering to the city. In 1941, Banja Luka was included in the Independent State of Croatia, which carried out distinctly racist, anti-Serbian and anti-Semitic policies, aiming to eradicate Orthodox Serbs, as well as Jews and the Roma, in its territory. The genocide which the Independent State of Croatia carried out left an indelible mark on the history of Banja Lu-

13 M. Malinović, "Unifying and diverse? The architecture of school buildings in Banja Luka under Austro-Hungarian rule (1878–1918)", in *The Governance of Style*, 1st ed., 2023, pp. 229–240.

14 M. Malinović, "The architecture of Catholic sacred and public buildings in Banja Luka between 1878 and 1918", in *Umetnost i njena uloga u istoriji Balkana (između trajnosti i prolaznih -izama)*, Univerzitet u Prištini, Filozofski fakultet, 2014, pp. 558–560.

15 Lj. Preradović, M. Okilj, M. Malinović i G. Preradović, *Вјерски објекти националних мањина у Босни и Херцеговини = Religious Buildings of National Minorities in Bosnia and Herzegovina*. Univerzitet u Banjoj Luci; Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2019, pp. 33–47.

16 M. Malinović, M. Okilj, J. Guzijan, S. Cvijić, J. S. Aćić, and D. Aleksić, "Establishment of Austro-Hungarian Military Buildings in Banja Luka and Their Subsequent Repurposing", *Buildings,* vol. 14, no. 3876, 2024. Online: https://doi.org/10.3390/buildings14123876.

Југославије, у највећој мјери сачињена од српских бораца, ослободила је Бању Луку 22. априла 1945. године, истога дана када су малобројни преостали логораши извршили пробој из логора Јасеновац.

Након Другог свјетског рата, Бања Лука је улазила у период економског и урбанистичког процвата. Град је постепено прерастао у важно административно, индустријско и културно средиште региона, уз значајна улагања у инфраструктуру, индустрију и стамбену изградњу. Овај развој нагло је прекинут 1969. године, када је разорни земљотрес оставио град у рушевинама. Упркос катастрофалним посљедицама, Бања Лука је успјела да се обнови захваљујући удруженим напорима локалних власти, државе и међународне помоћи. У том периоду изграђени су многи савремени стамбени, административни и културни објекти који су дали нови изглед граду.

До распада Југославије почетком 1990-их, Бања Лука је била други по величини град у Босни и Херцеговини и десети по величини у Југославији. Према попису из 1991. године, град је бројао 195.692 становника, што је одражавало њен значај као мултиетничког и мултикултурног урбаног центра. Грађански рат у Југославији (1991–1995) оставио је дубоке трагове на друштвеној структури и економији града. Након потписивања Дејтонског мировног споразума, 1995. године, Бања Лука је постала административни центар Републике Српске, једног од два ентитета у Босни и Херцеговини. Као такав, град је преузео кључну улогу у политичком и економском животу овог ентитета. У годинама након рата, Бања Лука је прошла кроз фазу обнове и модернизације. Инфраструктурни пројекти, унапређење јавних услуга, као и развој културних и спортских објеката, допринијели су да Бања Лука поново постане важан регионални центар.

Култура

Бања Лука је највећи град Републике Српске и центар културних и умјетничких дешавања.[18] Кроз историју, на овом простору су се преплитале различите културе, што потврђују бројни културно-историјски споменици из различитих епоха. Град је домаћин бројних позоришних представа, изложби, концерата и других умјетничких програма, на којима учествују еминентни стваоци из свијета умјетности. Многе од ових манифестација имају дугу традицију и одржавају се сваке године.

Најзначајније од тих манифестација јесу: *Кочићев збор*, *Ђурђевдански фестивал*, *Љето на Врбасу*, Театар фест „Петар Кочић" и *Дани Владе С. Милошевића*. Ове манифестације доприносе очувању културног насљеђа и промоцији умјетности у Бањој Луци, чинећи град важним културним центром у региону.

Змијањски вез са Кочићевих простора уврштен је 2014. године на репрезентативну листу нематеријалног културног насљеђа међународне организације УНЕСКО.

Образовање

Бања Лука, као највећи град Републике Српске, има добро развијен систем образовања који обухвата све нивое, од предшколског до високошколског.[19]

Предшколско образовање одвија се у Јавној установи „Центар за предшколско васпитање и образовање", која управља мрежом од преко 20 вртића широм града. Поред тога, у граду дјелују бројне приватне предшколске установе, које су регистроване као вртићи или клубови за дјецу. Ове установе доприносе задовољавању растуће потражње за предшколским услугама, које постају све значајније у контексту модерног родитељства и рада.

18 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 17.

19 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 16.

ka and the entire region.[17] Merely a few dozen kilometres north of Banja Luka, the Jasenovac complex of Croatian (Ustaše) death camps operated during the war as the largest death camp in Southeast Europe and the largest death camp not organised by the Nazi Germany. The National Liberation Army of Yugoslavia, primarily comprising Serb fighters, liberated Banja Luka on 22 April 1945, the same day when the few remaining Jasenovac camp prisoners broke out.

After WWII, Banja Luka experienced a period of economic and urbanistic growth. The city gradually turned into an important administrative, industrial, and cultural hub of the region, with significant investments into the infrastructure, industrial facilities, and housing prospects. This development came to a grinding stop as a result of a devastating earthquake in 1969, which left the city in ruins. Despite its catastrophic consequences, Banja Luka managed to rise from the ashes due to joint efforts of local and state authorities, and due to international aid coming from all sides of the world. During the period of recovery, from this elemental disaster, many modern-looking housing, administrative, and cultural objects were built, changing the skyline of the city. Before the collapse of the former Yugoslavia, Banja Luka was the second largest city in Bosnia and Herzegovina, and tenth in Yugoslavia. According to the 1991 census, it had a population of 195, 692, which reflected its significance as a multi-ethnic and multi-cultural urban centre. The 1991-1995 civil war in the former Yugoslavia left deep marks on its social structure and its economy. After the Dayton Peace Agreement was signed, Banja Luka became the administrative centre of the Republic of Srpska, one of the two entities in Bosnia and Herzegovina. As such, the city assumed the key role in the political and economic life of this entity. In the years following the war, Banja Luka went through the stage of reconstruction and modernisation. The infrastructural projects, the improvement of public services, as well as the development of cultural and sporting objects, contributed to Banja Luka becoming an important regional centre again.

Culture

Banja Luka is the largest city of the Republic of Srpska and the centre of cultural and artistic activities.[18] Throughout history, many cultures have left their mark on this area, which is evidenced by cultural and historical artefacts from various epochs of human activity. The city hosts a multitude of theatre plays, exhibitions, concerts, and other artistic events, attracting eminent artists. Many events have been held for a number of years, and can be called traditional. The most significant of these events are: St. George's Festival, 'Petar Kočić' theatre festival, and Days of Vlado S. Milošević. These events contribute to the preservation of cultural heritage and promotion of art in Banja Luka, making it an important cultural centre of the region.

In 2014, the Zmijanje embroidery from Kočić's home grounds was inscribed in the UNESCO's Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Education

Banja Luka, as the largest city of the Republic of Srpska, has a well-developed educational system, which comprises all levels, from preschool to higher education.[19]

Preschool education takes place under the auspices of the 'Centre for Preschool Education' public institution, which manages the network of over 20 daycare facilities. Private preschool education institutions operate

17 M. Malinović, "The Last Byzantine Revival Stronghold in Bosnia and Herzegovina: Banja Luka Downtown." *Journal of Comparative Cultural Studies in Architecture*, vol. 14, July 2022, pp. 5–13.

18 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, p. 17.

19 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, p. 16.

Основно образовање обухвата 29 централних и 26 подручних школа, које су равномјерно распоређене како у урбаним тако и у руралним дијеловима Бање Луке. Школе пружају квалитетно образовање, са нагласком на инклузивности и увођењу савремених метода наставе.

Средње образовање у граду је подијељено између 17 школа, од којих је 13 јавних и четири приватне. Ове установе нуде и опште и стручно образовање, задовољавајући потребе различитих профила ученика. Гимназије, техничке школе и специјализовани програми припремају ученике за високошколско образовање или директан улазак на тржиште рада.

Бања Лука је позната и као универзитетски град. Универзитет у Бањој Луци, основан 1975. године, представља водећу високошколску установу у Републици Српској. Са 18 чланица и преко 15.000 студената, овај универзитет нуди разноврсне студијске програме из области техничких, природних, друштвених и хуманистичких наука. Универзитет је такође активно укључен у међународну сарадњу, омогућавајући студентима размјене и студирање у иностранству.

Укупно, у јавном и приватном сектору високог образовања школује се око 25.000 студената, укључујући и значајан број страних студената из Србије, Црне Горе и других земаља региона и свијета.

Град Бања Лука такође улаже у модернизацију образовне инфраструктуре, попут реконструкције школских зграда, увођења дигиталних учионица и побољшања услова у студентским домовима. Ове иницијативе имају циљ да унаприједе квалитет образовања и омогуће ученицима и студентима боље услове за учење и развој.

Спорт

Историја спорта у Бањој Луци добија на значају послије Другог свјетског рата, када долази до оснивања бројних спортских клубова и удружења.[20] Управо из ових клубова изникли су свјетски спортски асови, који су широм свијета пронијели славу града. Међутим, коријени организованог спорта сежу у раније раздобље, а као једну од првих значајних година можемо издвојити 1903, када су основана прва соколска друштва. Ова друштва означила су почетак организованих спортских активности на овим просторима.

До Првог свјетског рата у Бањој Луци се јављају прве активности у фудбалу и тенису, а већи замах у развоју спорта настаје након 1918. године. Године 1919. основан је Грађански спортски клуб „Крајишник", а убрзо су му се придружили Фудбалски клуб „Макаби", „Борац", „БСК" и други. Између два свјетска рата у Бањој Луци је дјеловало више од десетак фудбалских клубова, као и „Сокол", тениски, шаховски, бициклистички, смучарски и аеро-клубови. Први велики успјех на југословенском нивоу остварен је 1931. године, када је шаховска селекција града постала екипни шампион Југославије.

Послије Другог свјетског рата спорт у Бањој Луци улази у златно доба. Фудбалери, рукометаши, шахисти, кошаркаши, боксерски клубови, као и многи други, постизали су запажене резултате. Рукометаши „Борца" постали су синоним за успјех, освојивши титулу шампиона Европе 1976. године и Куп IHF 1991. године. Посебан подвиг направили су фудбалери „Борца", који су 1988. године освојили Куп Југославије, чиме су постали једини друголигаш у историји који је то успио. Године 1992. освојили су Митропа куп, најстарије клупско такмичење у Европи.

Боксери „Славије" су 1974. године постали прваци државе, док је легендарни Маријан Бенеш у дворани „Борик" 1979. освојио титулу европског првака у боксу. Ови резултати поставили су темеље за развој спорта у граду, а многи спортисти из Бање Луке наставили су да доносе медаље са европских и свјетских такмичења.

20 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 18–19.

in the city as well, registered either as daycare facilities of children's clubs. Combined, these institutions contribute to meeting the ever-growing demand for the services of this kind, which is turning into a more and more significant social issue in terms of modern-day parenting and labour. Elementary education in the city takes place in 29 central and 26 branch schools, which are evenly distributed in both urban and rural parts of Banja Luka. These schools provide quality education, with emphasis on social inclusion and introduction of contemporary teaching methods. Secondary education, both general and vocational, takes place in 17 high schools – 13 public and four private ones, meeting the demands of various professional profiles. Grammar schools, technical schools, and specialised programmes prepare students for higher education or for direct participation in the labour market. Banja Luka is well-known as a university city as well. The University of Banja Luka, established in 1975, represents the leading higher education institution in the Republic of Srpska. Featuring 18 members and over 15,000 students, this university offers various study programmes from the fields of technical, natural, social, and humanist sciences. In addition, the the University of Banja Luka is actively involved in international cooperation, enabling its students to participate in exchange programmes and to study abroad. Overall, there are around 25,000 college students in Banja Luka, attending either public or private faculties, including a number of foreign students from Serbia, Montenegro, and other countries of the region and world.

Furthermore, the City of Banja Luka invests in modernisation of the educational infrastructure, such as the reconstruction of school facilities, introduction of digital classrooms, and the improvement of living conditions for students in dormitories. These initiatives are aimed at upgrading the quality of education and offering better conditions for studying and professional development to students.

Sports

Sports flourished in Banja Luka after WWII, when numerous sports clubs and organisations were established.[20] These later yielded world-class athletes, who brought the name of the city out into the world. A sort of a foundation stone of organised sports in the region was the establishment of Sokol youth societies in 1903.

By WWI, football and tennis broke ground in Banja Luka, and after 1918 sports developed more rapidly. The Krajišnik People's Sports Club was formed as early as 1919, followed by football clubs of Maccabi, Borac, BSK, and others. Between the two world wars, there were a dozen active football clubs, as well as the Sokol societies, along with tennis, chess, cycling, skiing, aviation, and other clubs. The first great success for Banja Luka sports at the state level came in 1931, when the city's chess team of four selected players became the team champions of the Kingdom of Yugoslavia.

Following WWII, sports in Banja Luka truly burgeoned. Not before long came the successes of its football, handball, chess, basketball, and boxing, clubs. Banja Luka is particularly known for handball, because the Borac team were Yugoslav league champions seven times, and cup winners ten times. They won the European Champions Cup in 1976 and the IHF Cup in 1991. In 1988, the Borac football team won the Yugoslav Cup, the only second-division team to do so in Yugoslavia, and in May 1992 they won the Mitropa Cup (Central European Cup), the oldest club competition in Europe.

The Slavija boxing team were state champions in 1974. In 1979, in the Borik sports hall, Banja Luka witnessed its famed boxer, Marijan Beneš, becoming European champion. These results lay foundations for the development of sports in the city, a numerous athletes continued to bring medals from competitions across Europe and the world.

20 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, pp. 18–19.

Бања Лука је имала част да изњедри осморицу освајача златних олимпијских медаља, једног освајача сребрне и три освајача бронзаних медаља. У њихову част, у Спортској дворани „Борик" постављен је олимпијски славолук, као трајни подсјетник на њихове подвиге и подстрек младим спортистима да наставе ту традицију.

Ријека Врбас игра важну улогу у спортском животу Бање Луке, служећи као домаћин државним и европским такмичењима у спортовима на дивљим водама. Бања Лука је 2018. године, у организацији ACES Europe, проглашена европским градом спорта, што је потврда њеног доприноса развоју спортске културе и инфраструктуре.

Природна средина

Да је Бања Лука град зеленила и богате природне околине, потврђују њене природне атракције, попут дрвореда дивљег кестена и липе, ријеке Врбас и њеног биљног и животињског свијета, термоминералних извора, паркова и других зелених површина.[21] У граду и његовој ближој околини налазе се три бање (Српске топлице, Слатина и Лакташи), са изворима термоминералне воде, чија су се љековита својства користила још у античком периоду. Осим што су ту извори термоминералне воде, Српске топлице занимљиве су и као природни резерват. Наиме, овдје се среће популација вилине власи (*Adiantum Capillus Veneris*), реликтни живи фосил терцијера, врло риједак у континенталном дијелу Европе. Посебно важан природни ресурс јесте ријека Врбас, која представља главни водоток Бање Луке. Врбас је са својом модрозеленом бојом и пејзажима које ствара на свом путу од планине Зец до ријеке Саве једна од најљепших ријека у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Пробивши свој пут кроз стијене од Јајца до Бање Луке, Врбас је створио фантастичан кањон, у којем се налази низ природних ријеткости. Брзаци, слапови, букови, плаже, околне стијене, те богатство биљног и животињског свијета чине овај предио посебним. Ову ријеку карактеришу ријетке и племените врсте рибе из породице салмонида, као што су поточна пастрмка, липљен и младица, што говори о изузетно квалитетној води и специфичности рибљег фонда. У Врбасу, посебно у доњем току, могу се наћи и ципринидне врсте риба, попут клена, шкобаља, мрене, шарана, а ту су и сом, гргеч, смуђ и пеш.

Мултиетничност

Град Бања Лука препознатљив је као симбол мултиетничности и вјерске толеранције, гдје заједно живе различите етничке и вјерске заједнице.[22, 23, 24, 25, 26] У овом граду, који се поноси својом разноликошћу,

21 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 20.

22 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 22–23.

23 Љ. Прерадовић, М. Окиљ, М. Малиновић, and Г. Прерадовић. 2019, стр. 15–31.

24 M. Okilj, L. Preradović, and M. Malinović, "THE ARCHITECTURE OF THE UKRAINIAN NATIONAL MINORITY IN THE REPUBLIC OF SRPSKA", *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 6, no. 1, Dec. 2018, doi: 10.7251/aggplus1806006o.

25 M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE POLISH NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN THE REPUBLIC OF SRPSKA", *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 4, no. 1, Dec. 2016, doi: 10.7251/aggplus1604002m.

26 M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE COLONIZATION OF GERMAN NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN REPUBLIC OF SRPSKA", *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 3, no. 1, Dec. 2015, doi: 10.7251/aggplus1503020m.

Like few other cities of its size, Banja Luka was honoured and privileged to produce eight gold, one silver and three bronze Olympic medals. In honour of the gold medallists and in celebration of Banja Luka's sports tradition, an Olympic triumphal arch was erected within the Borik sports hall, as permanent encouragement to young athletes to continue this tradition

The River Vrbas plays an important role in the sporting activities of Banja Luka, serving as a host to state and European competitions in wild water sports The ACES Europe international association declared Banja Luka as the European city of sports for 2018, which is a confirmation of its contribution to the development of sporting culture and infrastructure.

Natural environment

That Banja Luka is a city of greenery and lush natural environment is confirmed by its numerous natural attractions, such as its wild chestnut and lime tree avenues, the River Vrbas and its flora and fauna, hot springs, parks and other greenery.[21] There are three spas in the city and its immediate vicinity (Srpske Toplice, Slatina, and Laktaši), with hydrothermal springs, whose healing properties have been in use since ancient times. Other than the hot springs, Srpske Toplice is also interesting as a nature reserve, for its population of maidenhair fern (*Adiantum capillus-veneris*), a living fossil of the Tertiary, very rare in the continental Europe. An especially important natural resource is the River Vrbas, as the main water course of Banja Luka. The bluish green waters of the Vrbas and its landscapes from Mt Zec all the way to the River Sava make the Vrbas one of the most beautiful rivers in the Republic of Srpska and in Bosnia and Herzegovina. Carving its way through rocks from Jajce to Banja Luka, the Vrbas has created a fantastic canyon, filled with numerous natural rarities. Rapids, waterfalls, cascades, beaches, surrounding rocks, and ample flora and fauna make this area unique. The river is inhabited by rare and select species of fish from the salmonid family, such as brown trout, grayling and huchen, which indicates the quality of the water and the specificity of the fish variety. The Vrbas, especially its lower course, is also home to cyprinids, such as common chub, common nase, common barbell, or common carp, but also to catfish, common perch, zander, and European bullhead.

Multiethnicity

The city of Banja Luka is recognisable as a symbol of multi-ethnicity and religious tolerance, with various ethnic and religious communities living in peaceful co-existence.[22, 23, 24, 25, 26] The city, proud of its diversity, hosts the seats of important religious institutions,

21 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, p. 20.

22 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, pp. 22–23.

23 Lj. Preradović, M. Okilj, M. Malinović, and G. Preradović. 2019, pp. 15–31.

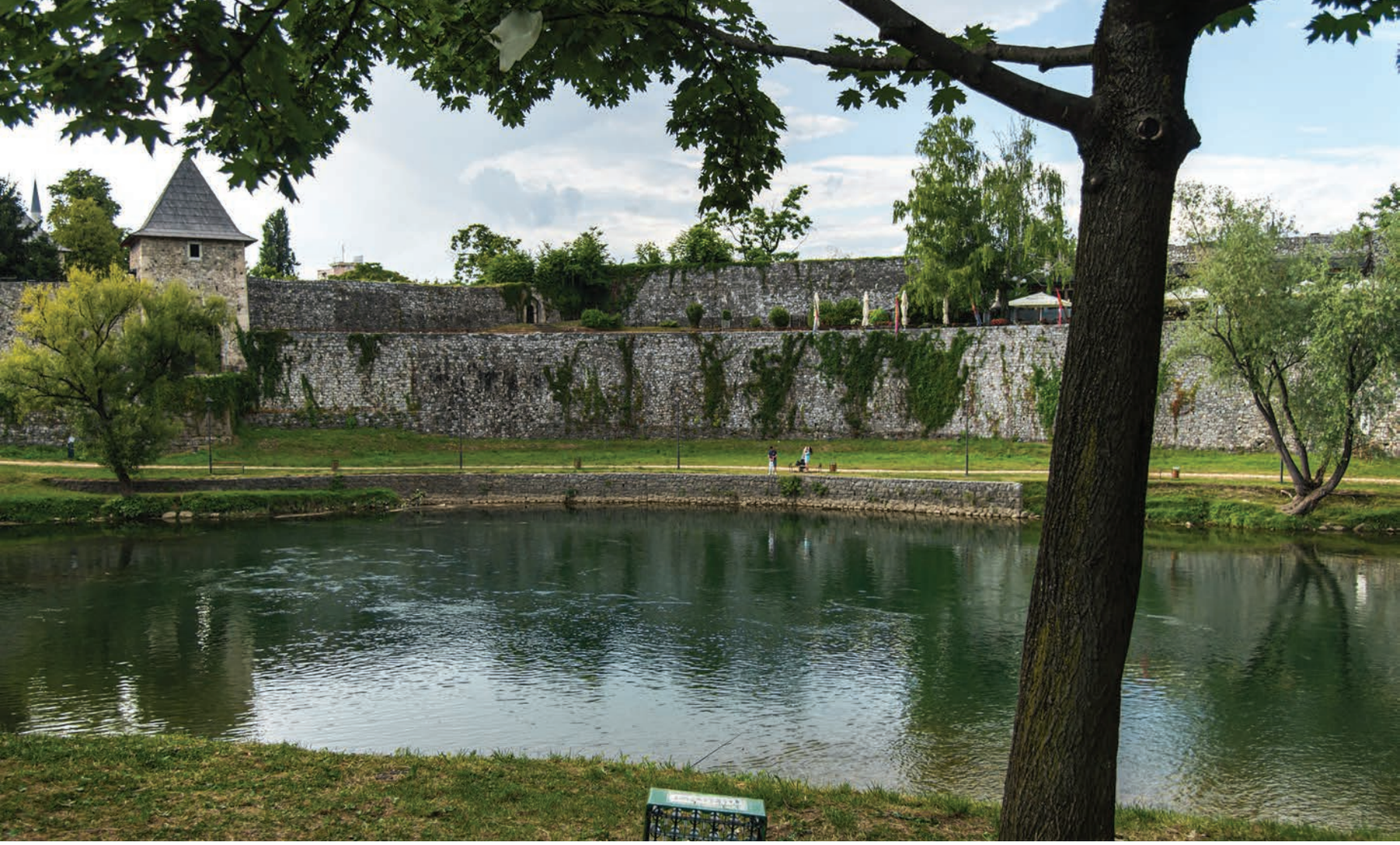
24 M. Okilj, L. Preradović, and M. Malinović, "THE ARCHITECTURE OF THE UKRAINIAN NATIONAL MINORITY IN THE REPUBLIC OF SRPSKA", *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 6, no. 1, Dec. 2018, doi: 10.7251/aggplus1806006o.

25 M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE POLISH NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN THE REPUBLIC OF SRPSKA", *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 4, no. 1, Dec. 2016, doi: 10.7251/aggplus1604002m.

26 M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE COLONIZATION OF GERMAN NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN REPUBLIC OF SRPSKA", *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 3, no. 1, Dec. 2015, doi: 10.7251/aggplus1503020m.

налазе се сједишта важних вјерских институција, као што су Епархија бањалучка Српске православне цркве, Бањалучка бискупија Римокатоличке цркве[27], Муфтијство бањалучко Исламске вјерске заједнице и Гркокатоличка парохија „Христа Царја". Ова парохија игра важну улогу у очувању културног и вјерског идентитета Украјинаца који живе у Бањој Луци. Поред тога, Јеврејски културни центар „Арие Ливне" представља мјесто окупљања и промоције јеврејске културе и традиције, која је некада чинила важан дио идентитета града.

Својим активним залагањем за сарадњу са националним мањинама, Бања Лука је стекла међународно признање. У децембру 2007. године Конгрес локалних и регионалних власти Савјета Европе у Стразбуру додијелио је Бањој Луци престижну награду за допринос унапређењу односа са националним мањинама. Ово признање потврђује трајну посвећеност града развоју мултикултуралног друштва.

Сарадња са националним мањинама у Бањој Луци остварује се преко тринаест регистрованих удружења, која активно дјелују на очувању и промоцији своје културе, језика и традиције. Ова удружења, удружена у Савез националних мањина, представљају снажан глас различитих етничких група и доприносе обогаћивању културног живота града. Организовањем манифестација, радионица и фестивала, припадници националних мањина активно учествују у јавном животу Бање Луке, што доприноси јачању међусобног поштовања и разумијевања.

Бања Лука такође подржава активности које промовишу културну разноврсност, као што су изложбе, концерти и предавања, на којима се представља богатство традиција свих заједница које овдје живе. Овај дух толеранције и сарадње чини Бању Луку јединственим мјестом, у којем су различитости интегрисане у богатство једне заједничке културе.

Гастрономија[28]

Посјета Бањој Луци не би била потпуна без упознавања са њеним гастрономским специјалитетима. У срцу локалне кухиње налази се бањалучки ћевап, познат по свом јединственом четвртастом облику и препознатљивом укусу. Овај специјалитет омиљен је и међу локалним становницима и међу посјетиоцима.

Један од најзначајнијих производа овог краја јесте сир трапист, који је почео да се производи 1882. године у самостану „Марија Звијезда". Овај сир представља дио културног и гастрономског насљеђа Бање Луке, а његов посебан укус препознатљив је широм региона.

Поред хране, Бања Лука нуди и традиционална пића као што су домаћа шљивовица и познато бањалучко пиво „Нектар". Ова пића често су дио свакодневних дружења и свечаних прилика.

Гастрономска понуда Бање Луке доступна је у бројним ресторанима и локалима, гдје је могуће уживати у домаћој храни у пријатном амбијенту. Укусна и аутентична јела чине овај град посебним гастрономским одредиштем.

27 М. Малиновић, 2020, стр. 8.

28 Љ. Прерадовић и М. Малиновић, 2023, стр. 21.

such as: the Eparchy of Banja Luka of the Serbian Orthodox Church, the Roman Catholic Diocese of Banja Luka[27], the Mufti unit of Banja Luka, and the Ukrainian Greek Catholic Church of Hrista Carja. This parish plays an important role in preservation of the cultural and religious identity of the Ukrainians living in Banja Luka. In addition, the Arie Livne Jewish Cultural Centre represents a site of gathering and promotion of the Jewish culture and tradition, which used to be a major factor of the city's identity.

Due to its active advocacy for cooperation with national minorities, Banja Luka has gained international recognition. In December 2007, the city was awarded with high recognition of the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe in Strasbourg – the 1st prize for its contribution to the improvement of cooperation with national minorities. This recognition confirms the city's permanent dedication to developing multi-cultural society.

In Banja Luka, cooperation with minorities takes place through 13 registered associations of national minorities, which are actively involved in preservation and promotion of their respective language, culture, and tradition. These associations are joined in the Alliance of National Minorities, they represent a powerful voice of various ethnic groups, and they contribute to enriching the cultural life of the city. Through the organisation of events, workshops, and festivals, members of national minorities take an active part in the public life of Banja Luka, which contributes to fostering the mutual respect and understanding.

Furthermore, Banja Luka supports the activities promoting cultural diversity, such as exhibitions, concerts, and lectures, featuring the richness of traditions of all communities living in the city. This spirit of tolerance and cooperation makes Banja Luka a unique place, in which differences are integrated into the abundance of a single mutual culture

Gastronomy[28]

A visit to Banja Luka is incomplete without a taste of the local gastronomic delights. At the heart of the local cuisine is the Banja Luka style *ćevap* (minced meat finger), in a distinct, rectangular form and with its recognisable taste. This specialty is equally popular with the locals and with tourists. Another must is the Trappist cheese, whose production started at the Marija Zvijezda (Mariastern) abbey in 1882. This cheese represents a part of the cultural and gastronomic heritage of Banja Luka, and its distinct taste is widely recognised.

27 M. Malinović, 2020, p. 8.

28 Lj. Preradović and M. Malinović, 2023, p. 21.

Референце, извори и литература за поглавља: Ректорат, Чланице и Бања Лука

References, Sources and Literature for Chapters: Rectorate, Members, and Banja Luka

Референце

1. H. Kreševljaković. *Kapetanije u Bosni i Hercegovini*. Svjetlost, 1980.
2. J. Guzijan, A. Đukić, V. Lazarević, M. Malinović, and S. Cvijić, "Cultural and Therapeutic Landscapes in the Role of Healthy Cities," *Spatium,* no. 51, 2024, pp. 1–10.
3. Lj. Preradović and Đ. Stojisavljević, „Uspješnost studiranja studenata građevinarstva," in *L Simpozijum o operacionim istraživanjima, Zbornik radova,* pp. 501-506, 2023.
4. Lj. Preradović and M. Malinović, "Mathematics and Entrance Exam Results as Indicators of Academic Success Among Civil Engineering Students," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields,* vol. 12, no. 1, pp. 64–80, Dec. 2024
5. Lj. Preradović and S. Kosić-Jeremić, „Efekti pripremne nastave i analiza uspjeha studenata u polaganju kvalifikacijskog ispita – prikaz slučaja studenata građevinarstva," *Tehnički vjesnik,* vol. 22, no. 3, pp. 785-791, 2015
6. Lj. Preradović i S. Kosić-Jeremić, „Povezanost uspjeha studenata geodezije tokom studija sa kvalifikacionim ispitom i završenom srednjom školom," u *XLVI Simpozijum o operacionim istraživanjima*, Zbornik radova, str. 586-591, 2019.
7. Lj. Preradović, Đ. Stojisavljević and V. Mučenski, „Mathematical subjects and the entrance exam as predictors of the academic success of geodesy students" in *Proceedings of International conference on Contemporary Theory and Practice in Construction XVI,* pp. 776-784, 2024.
8. Lj. Preradović, M. Dodik, B. Antunović, S. Kosić-Jeremić i D. Borojević. *Komparativna analiza postignutih rezultata kvalifikacionih ispita na AGGF-u u periodu 2012 - 2014. godine.* Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet, 2014.
9. Lj. Preradović, S. Kosić-Jeremić, M. Malinović, S. Maksimović and Đ. Stojisavljević, „Gender Differences in the Achivements of Civil Engineering Students", u *Proceedings of International conference on Contemporary Theory and Practice in Construction XV*, pp. 334-340, 2022.
10. Lj. Preradović, S. Maksimović i S. Kosić-Jeremić, „Prediktori akademskog uspjeha studenata građevinarstva," u *XLVIII Simpozijum o operacionim istraživanjima, Zbornik radova,* str. 501-506, 2021.
11. Lj. Preradović, S. Maksimović, and S. Kosić-Jeremić, „Gender Differences in the Achievements of Architecture, Civil Engineering and Geodesy Students" in *Journal of Faculty of Civil Engineering,* No. 43, pp. 5-17, Sep, 2023
12. Lj. Preradović, S. Maksimović, S. Kosić-Jeremić i S. Gajić, „Primjena stabala odlučivanja u predviđanju akademskog uspjeha studenata graditeljstva sa posebnim osvrtom na matematičke predmete," in *21st International Symposium INFOTEH-JAHORINA*, March 16-18, 2022, pp. 82-87.
13. M. Džaja, "Iz prošlosti Banjaluke," u *Banja Luka u putopisima, zapisima i legendama*, M. Džaja, ur. Antikvarijat Ramajana, 2020.
14. M. Malinović, „Banja Luka Urban Axis as the Architectural Record of Historical Development," in *Journal of the Faculty of Civil Engineering and Architecture,* vol. 39, 2024, pp. 1–12.
15. M. Malinović, „The architecture of Catholic sacred and public buildings in Banja Luka between 1878 and 1918," u *Umetnost i njena uloga u istoriji Balkana (između trajnosti i prolaznih–izama)*, Univerzitet u Prištini, Filozofski fakultet, 2014.

References

1. H. Kreševljaković. *Kapetanije u Bosni i Hercegovini*. Svjetlost, 1980.
2. J. Guzijan, A. Đukić, V. Lazarević, M. Malinović, and S. Cvijić, "Cultural and Therapeutic Landscapes in the Role of Healthy Cities," *Spatium,* no. 51, 2024, pp. 1–10.
3. Lj. Preradović and Đ. Stojisavljević, „Uspješnost studiranja studenata građevinarstva," in *L Simpozijum o operacionim istraživanjima, Zbornik radova,* pp. 501-506, 2023.
4. Lj. Preradović and M. Malinović, "Mathematics and Entrance Exam Results as Indicators of Academic Success Among Civil Engineering Students," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields,* vol. 12, no. 1, pp. 64–80, Dec. 2024
5. Lj. Preradović and S. Kosić-Jeremić, „Efekti pripremne nastave i analiza uspjeha studenata u polaganju kvalifikacijskog ispita – prikaz slučaja studenata građevinarstva," *Tehnički vjesnik,* vol. 22, no. 3, pp. 785-791, 2015
6. Lj. Preradović i S. Kosić-Jeremić, „Povezanost uspjeha studenata geodezije tokom studija sa kvalifikacionim ispitom i završenom srednjom školom," u *XLVI Simpozijum o operacionim istraživanjima*, Zbornik radova, str. 586-591, 2019.
7. Lj. Preradović, Đ. Stojisavljević and V. Mučenski, „Mathematical subjects and the entrance exam as predictors of the academic success of geodesy students" in *Proceedings of International conference on Contemporary Theory and Practice in Construction XVI,* pp. 776-784, 2024.
8. Lj. Preradović, M. Dodik, B. Antunović, S. Kosić-Jeremić i D. Borojević. *Komparativna analiza postignutih rezultata kvalifikacionih ispita na AGGF-u u periodu 2012 - 2014. godine.* Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet, 2014.
9. Lj. Preradović, S. Kosić-Jeremić, M. Malinović, S. Maksimović and Đ. Stojisavljević, „Gender Differences in the Achivements of Civil Engineering Students", u *Proceedings of International conference on Contemporary Theory and Practice in Construction XV*, pp. 334-340, 2022.
10. Lj. Preradović, S. Maksimović i S. Kosić-Jeremić, „Prediktori akademskog uspjeha studenata građevinarstva," u *XLVIII Simpozijum o operacionim istraživanjima, Zbornik radova,* str. 501-506, 2021.
11. Lj. Preradović, S. Maksimović, and S. Kosić-Jeremić, „Gender Differences in the Achievements of Architecture, Civil Engineering and Geodesy Students" in *Journal of Faculty of Civil Engineering,* No. 43, pp. 5-17, Sep, 2023
12. Lj. Preradović, S. Maksimović, S. Kosić-Jeremić i S. Gajić, „Primjena stabala odlučivanja u predviđanju akademskog uspjeha studenata graditeljstva sa posebnim osvrtom na matematičke predmete," in *21st International Symposium INFOTEH-JAHORINA*, March 16-18, 2022, pp. 82-87.
13. M. Džaja, "Iz prošlosti Banjaluke," u *Banja Luka u putopisima, zapisima i legendama*, M. Džaja, ur. Antikvarijat Ramajana, 2020.
14. M. Malinović, „Banja Luka Urban Axis as the Architectural Record of Historical Development," in *Journal of the Faculty of Civil Engineering and Architecture,* vol. 39, 2024, pp. 1–12.
15. M. Malinović, „The architecture of Catholic sacred and public buildings in Banja Luka between 1878 and 1918," u *Umetnost i njena uloga u istoriji Balkana (između trajnosti i prolaznih–izama)*, Univerzitet u Prištini, Filozofski fakultet, 2014.

16. M. Malinović, "Unifying and diverse? The architecture of school buildings in Banja Luka under Austro-Hungarian rule (1878–1918)," in *The Governance of Style*, 1st ed., 2023.
17. M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE COLONIZATION OF GERMAN NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN REPUBLIC OF SRPSKA," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 3, no. 1, Dec. 2015
18. M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE POLISH NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN THE REPUBLIC OF SRPSKA," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 4, no. 1, Dec. 2016, doi: 10.7251/aggplus1604002m.
19. M. Malinović, M. Okilj, J. Guzijan, S. Cvijić, J. S. Aćić, and D. Aleksić, „Establishment of Austro--Hungarian Military Buildings in Banja Luka and Their Subsequent Repurposing," *Buildings,* vol. 14, no. 3876, 2024
20. M. Okilj, L. Preradović, and M. Malinović, "THE ARCHITECTURE OF THE UKRAINIAN NATIONAL MINORITY IN THE REPUBLIC OF SRPSKA," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 6, no. 1, Dec. 2018
21. S. Husedžinović. *Dokumenti Opstanka*. Muzej grada Zenice, 2005.
22. S. Kosić-Jeremić and Lj. Preradović, „Achievement in university entrance examination relative to attendance in preparation classes and type of secondary school completed: a case study of geodesy undergraduate candidates," *International Journal of Education and Research,* Vol. 2, No. 9, pp. 59-70, Sep, 2014
23. S. Kosić-Jeremić, S. Maksimović, and Lj. Preradović, SKAFFOLDING TECHNIQUE IN GRAPHING ELEMENTARY FUNCTIONS – A CASE STUDY, *Proceedings of International conference on Contemporary Theory and Practice in Construction XVI*, pp. 793-801, 2024
24. V. Simeunovic and Lj. Preradović, „Using Data Mining to Predict Success in Studying," *Croatian Journal of Education,* vol. 16, no. 2, pp. 491-523, 2014
25. Љ. Прерадовић и М. Малиновић, *Banja Luka.* Univerzitet u Banjoj Luci; Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2023.
26. Љ. Прерадовић, М. Малиновић, и Н. Ожеговић, *Универзитет у Бањој Луци = University of Banja Luka*. Универзитет у Бањој Луци, 2020.
27. Љ. Прерадовић, М. Окиљ, М. Малиновић, and Г. Прерадовић, *Вјерски објекти националних мањина у Босни и Херцеговини = Religious Buildings of National Minorities in Bosnia and Herzegovina*. Универзитет у Бањој Луци; Међународно удружење научних радника - AIS, 2019.
28. M. Malinović, „The Last Byzantine Revival Stronghold in Bosnia and Herzegovina: Banja Luka Downtown." *Journal of Comparative Cultural Studies in Architecture*, vol. 14, July 2022, pp. 5–13.
29. M. Malinović, The Architecture in Banja Luka during the Austro-Hungarian Rule in Bosnia and Herzegovina between 1878 and 1918: a monograph. Faculty of Architecture and Civil Engineering, 2014.
30. М. Малиновић. *Samostani muških redova u Banjalučkoj biskupiji = Convents of male orders in the Diocese of Banja Luka.* Međunarodno udruženje naučnih radnika - AIS, 2020.

16. M. Malinović, "Unifying and diverse? The architecture of school buildings in Banja Luka under Austro-Hungarian rule (1878–1918)," in *The Governance of Style*, 1st ed., 2023.
17. M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE COLONIZATION OF GERMAN NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN REPUBLIC OF SRPSKA," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 3, no. 1, Dec. 2015
18. M. Malinović, M. Okilj, and L. Preradović, "THE POLISH NATIONAL MINORITY AND ITS SACRED ARCHITECTURE IN THE REPUBLIC OF SRPSKA," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 4, no. 1, Dec. 2016, doi: 10.7251/aggplus1604002m.
19. M. Malinović, M. Okilj, J. Guzijan, S. Cvijić, J. S. Aćić, and D. Aleksić, „Establishment of Austro-Hungarian Military Buildings in Banja Luka and Their Subsequent Repurposing," *Buildings,* vol. 14, no. 3876, 2024
20. M. Okilj, L. Preradović, and M. Malinović, "THE ARCHITECTURE OF THE UKRAINIAN NATIONAL MINORITY IN THE REPUBLIC OF SRPSKA," *AGG+ Journal for Architecture, Civil Engineering, Geodesy, and Related Scientific Fields*, vol. 6, no. 1, Dec. 2018
21. S. Husedžinović. *Dokumenti Opstanka*. Muzej grada Zenice, 2005.
22. S. Kosić-Jeremić and Lj. Preradović, „Achievement in university entrance examination relative to attendance in preparation classes and type of secondary school completed: a case study of geodesy undergraduate candidates," *International Journal of Education and Research,* Vol. 2, No. 9, pp. 59-70, Sep, 2014
23. S. Kosić-Jeremić, S. Maksimović, and Lj. Preradović, SKAFFOLDING TECHNIQUE IN GRAPHING ELEMENTARY FUNCTIONS – A CASE STUDY, *Proceedings of International conference on Contemporary Theory and Practice in Construction XVI*, pp. 793-801, 2024
24. V. Simeunovic and Lj. Preradović, „Using Data Mining to Predict Success in Studying," *Croatian Journal of Education,* vol. 16, no. 2, pp. 491-523, 2014
25. Lj. Preradović i M. Malinović, *Banja Luka.* Univerzitet u Banjoj Luci; Međunarodno udruženje naučnih radnika – AIS, 2023.
26. Lj. Preradović, M. Malinović, i N. Ožegović, *Univerzitet u Banjoj Luci = University of Banja Luka*. Univerzitet u Banjoj Luci, 2020.
27. Lj. Preradović, M. Okilj, M. Malinović, and G. Preradović, *Vjerski objekti nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini = Religious Buildings of National Minorities in Bosnia and Herzegovina*. Univerzitet u Banjoj Luci; Međunarodno udruženje naučnih radnika - AIS, 2019.
28. M. Malinović, „The Last Byzantine Revival Stronghold in Bosnia and Herzegovina: Banja Luka Downtown." *Journal of Comparative Cultural Studies in Architecture*, vol. 14, July 2022, pp. 5–13.
29. M. Malinović, The Architecture in Banja Luka during the Austro-Hungarian Rule in Bosnia and Herzegovina between 1878 and 1918: a monograph. Faculty of Architecture and Civil Engineering, 2014.
30. M. Malinović. *Samostani muških redova u Banjalučkoj biskupiji = Convents of male orders in the Diocese of Banja Luka.* Međunarodno udruženje naučnih radnika - AIS, 2020.

Извори

- Архив Универзитета и служби Ректората
- Архиви чланица Универзитета у Бањој Луци
- Архив Републике Српске
- Архив Града Бања Лука

Литература

Универзитет

- *Univerzitet u Banjaluci*. Banjaluka: Skupština opštine, 1975, 144 стр.
- *Deset godina Univerziteta „Đuro Pucar Stari“ u Banjaluci: [1975-1985.]*. Banjaluka: Univerzitet „Đuro Pucar Stari“, 1985, 70 стр.
- *Univerzitet u Banjaluci*. Banjaluka: Univerzitet, 1990, 267 стр.
- *Универзитет у Бањој Луци: 1975-2005*. Бања Лука: Универзитет, 2005, стр. 234 стр.
- *Универзитет у Бањој Луци: 1975-2010: 35 година*, Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, 2010, 175 стр.
- *Универзитет у Бањој Луци: 1975-2015.* Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, 2015, 206 стр.
- Љ. Прерадовић, М. Малиновић, и Н. Ожеговић, *Универзитет у Бањој Луци = University of Banja Luka.* Бања Лука: Универзитет, 2020, 743 стр.

Чланице

- *МОНОГРАФИЈА : 30 година Шумарског факултета у Бањој Луци 1992-2022.* Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Шумарски факултет, 2022, 119 стр.
- *50 godina Elektrotehničkog fakulteta.* Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Електротехнички факултет, 2012, 215 стр.
- *Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци: 25 година,* 1. изд. Бања Лука: Академија умјетности; Центар за визуелну умјетност, 2023, 573 стр.
- *Шездесет година студија електротехнике у Бањој Луци = Sixty Years of Electrical Engineering Studies in Banja Luka.* Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Електротехнички факултет, 2022, 187 стр.
- *Технолошки факултет: Универзитет у Бањој Луци: 1963-2023 = Faculty of technology*. Бања Лука: Технолошки факултет, Универзитет у Бањој Луци, 2023, 229 стр.
- *Економски факултет Универзитета у Бањој Луци: 1975-2020: 45 година.* Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет, 2020, 375 стр.
- *55 година Технолошког факултета Универзитета у Бањој Луци: монографија.* Бања Лука: Технолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, 2018.
- *Машински факултет у Бањој Луци: 1971-2011*. Бања Лука: Машински факултет, 2011, 480 стр.
- *45 година Машинског факултета у Бањој Луци: 1971-2016.* Бања Лука: Машински факултет, 2016, 104 стр.
- *Првих тридесет година [Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци]: [(1994 – 2024)] = First thirty years [of the Faculty of Philosophy*

Sources

- *The Archives of the University and of the Administrative Services of the Rectorate*
- *Archives of the Members of the University of Banja Luka*
- *The Archives of the Republic of Srpska*
- *The Archives of the City of Banja Luka*

Literature

University

- *Univerzitet u Banjaluci*. Banjaluka: Skupština opštine, 1975, 144 str.
- *Deset godina Univerziteta „Đuro Pucar Stari" u Banjaluci: [1975-1985.]*. Banjaluka: Univerzitet „Đuro Pucar Stari", 1985, 70 str.
- *Univerzitet u Banjaluci*. Banjaluka: Univerzitet, 1990, 267 str.
- *Univerzitet u Banjoj Luci: 1975-2005*. Banja Luka: Univerzitet, 2005, str. 234 str.
- *Univerzitet u Banjoj Luci: 1975-2010: 35 godina,* Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, 2010, 175 str.
- *Univerzitet u Banjoj Luci: 1975-2015.* Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, 2015, 206 str.
- Lj. Preradović, M. Malinović, i N. Ožegović, *Univerzitet u Banjoj Luci = University of Banja Luka.* Banja Luka: Univerzitet, 2020, 743 str.

Members

- *MONOGRAFIJA : 30 godina Šumarskog fakulteta u Banjoj Luci 1992-2022.* Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Šumarski fakultet, 2022, 119 str.
- *50 godina Elektrotehničkog fakulteta.* Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Elektrotehnički fakultet, 2012, 215 str.
- *Akademija umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci: 25 godina,* 1. izd. Banja Luka: Akademija umjetnosti; Centar za vizuelnu umjetnost, 2023, 573 str.
- *Šezdeset godina studija elektrotehnike u Banjoj Luci = Sixty Years of Electrical Engineering Studies in Banja Luka.* Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Elektrotehnički fakultet, 2022, 187 str.
- *Tehnološki fakultet: Univerzitet u Banjoj Luci: 1963-2023 = Faculty of technology*. Banja Luka: Tehnološki fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, 2023, 229 str.
- *Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci: 1975-2020: 45 godina.* Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Ekonomski fakultet, 2020, 375 str.
- *55 godina Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci: monografija.* Banja Luka: Tehnološki fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, 2018.
- *Mašinski fakultet u Banjoj Luci: 1971-2011*. Banja Luka: Mašinski fakultet, 2011, 480 str.
- *45 godina Mašinskog fakulteta u Banjoj Luci: 1971-2016.* Banja Luka: Mašinski fakultet, 2016, 104 str.
- *Prvih trideset godina [Filozofskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci]: [(1994 – 2024)] = First thirty years [of the Faculty of Philosophy University of Banja Luka]*. Banja Luka: Filozofski fakultet, 2024, 301 str.
- *Mašinski fakultet u Banjoj Luci: 1971-2021*. Banja Luka: Mašinski fakultet Univerziteta, 2021, 331 str.

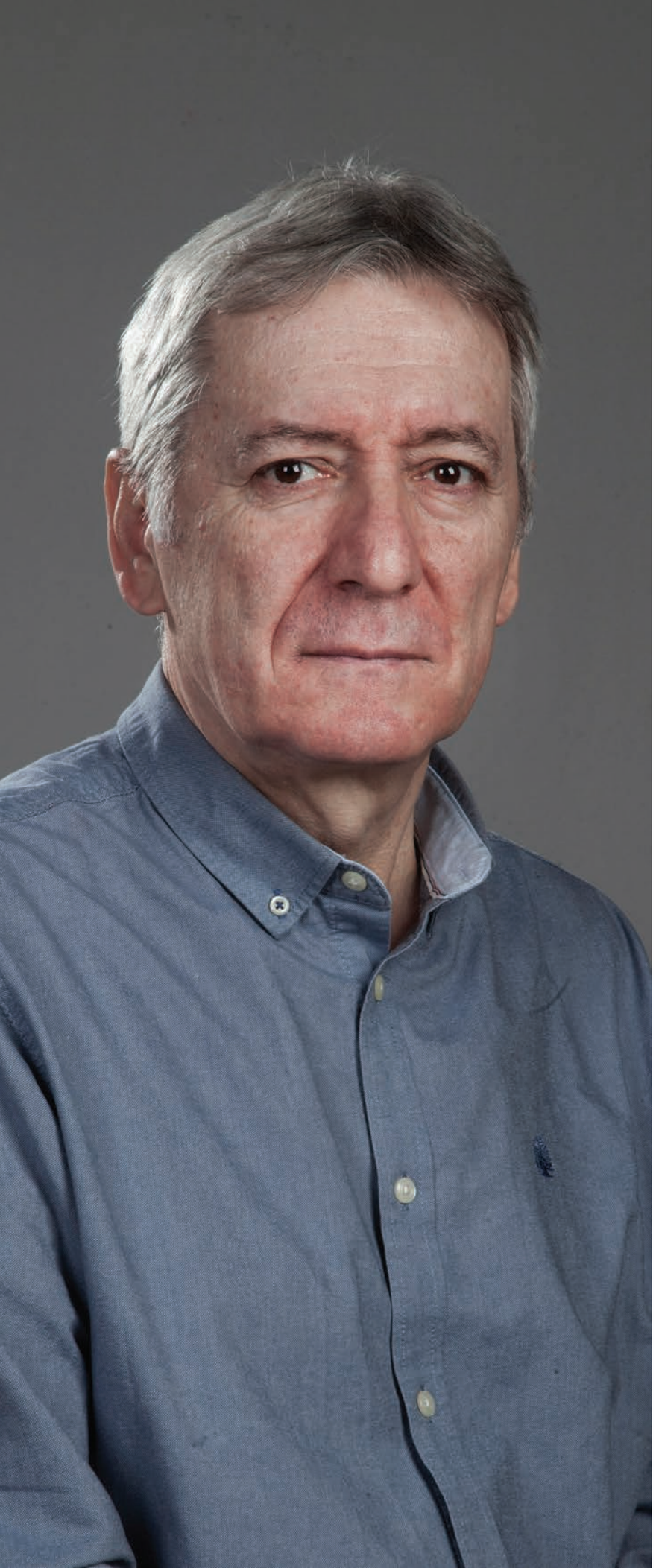
University of Banja Luka]. Бања Лука: Филозофски факултет, 2024, 301 стр.
- *Машински факултет у Бањој Луци: 1971-2021*. Бања Лука: Машински факултет Универзитета, 2021, 331 стр.
- *Економски факултет Универзитета у Бањој Луци: 1975-2020: 45 година*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет, 2020, 375 стр.
- *Правни факултет: Бања Лука = Faculty of Law*. Бања Лука: Правни факултет, 2020, 255 стр
- *30 година постојања: 1992-2022*. Бања Лука: Пољопривредни факултет, 2022, 312 стр.
- *40 година постојања Правног факултета Универзитета у Бањој Луци: 55 година студија права*. Бања Лука: Правни факултет, 2014, 206 стр.
- Б. Пикула и Ј. Насков. *Medicinski fakultet, Banja Luka: 1978-1988*. Banja Luka: Medicinski fakultet, 1988.
- *30 година Медицински факултет Универзитета у Бањој Луци*, Бања Лука 2008.
- *20 година постојања: 1992-2012*. Бања Лука: Пољопривредни факултет, 2012, 238 стр.
- *25 година постојања: 1992-2017*, 1. изд. Лакташи: Пољопривредни факултет, 2017, 252 стр.
- *Монографија: 20 година Шумарског факултета у Бањој Луци: 1992-2012*. Бања Лука: Шумарски факултет, 2012, 210 стр.
- *Десет година Филозофског факултета: 1994-2004*. Бања Лука: Филозофски факултет, 2004, 523 стр.
- *Двадесет година Филозофског факултета у Бањој Луци: (1994-2014)*. Бања Лука: Филозофски факултет, 2014, 511 стр.
- *Монографија 20 година = 20th Anniversary Monograph*. Бања Лука: Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет; = Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, 2016, 287 стр.
- *Пет година рада: 1996-2001*. Бања Лука: Архитектонско-грађевински факултет, 2001, 125 стр.
- *Природно-математички факултет: 1996-2016*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет, 2016, 229 стр.
- *Факултет политичких наука: првих 10 година = The Faculty of Political Sciences*. Бања Лука: Факултет политичких наука, 2019, 261 стр.
- *Монографија 10/22: 10 година Рударског факултета и 22 године високог образовања у рударству: (1997-2019)*. Приједор: Рударски факултет, 2019, 134 стр.
- *Институт за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци: 10 година постојања и рада: 2009-2019. година*. Бања Лука: Институт за генетичке ресурсе, 2019, 179 стр.
- Б. Милошевић, З. Пејашиновић, Б. Милошевић, и В. Шмуља, *Од Српске читаонице до Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске: 150 година = From The Serbian Reading room to The National and University Library of The Republic of Srpska*. Бања Лука: Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, 2018, 151 стр.

- *Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci: 1975-2020: 45 godina*. Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Ekonomski fakultet, 2020, 375 str.
- *Pravni fakultet: Banja Luka = Faculty of Law*. Banja Luka: Pravni fakultet, 2020, 255 str
- *30 godina postojanja: 1992-2022*. Banja Luka: Poljoprivredni fakultet, 2022, 312 str.
- *40 godina postojanja Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci: 55 godina studija prava*. Banja Luka: Pravni fakultet, 2014, 206 str.
- B. Pikula i J. Naskov. *Medicinski fakultet, Banja Luka: 1978-1988*. Banja Luka: Medicinski fakultet, 1988.
- *30 godina Medicinski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci*, Banja Luka 2008.
- *20 godina postojanja: 1992-2012*. Banja Luka: Poljoprivredni fakultet, 2012, 238 str.
- *25 godina postojanja: 1992-2017*, 1. izd. Laktaši: Poljoprivredni fakultet, 2017, 252 str.
- *Monografija: 20 godina Šumarskog fakulteta u Banjoj Luci: 1992-2012*. Banja Luka: Šumarski fakultet, 2012, 210 str.
- *Deset godina Filozofskog fakulteta: 1994-2004*. Banja Luka: Filozofski fakultet, 2004, 523 str.
- *Dvadeset godina Filozofskog fakulteta u Banjoj Luci: (1994-2014)*. Banja Luka: Filozofski fakultet, 2014, 511 str.
- *Monografija 20 godina = 20th Anniversary Monograph*. Banja Luka: Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet; = Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, 2016, 287 str.
- *Pet godina rada: 1996-2001*. Banja Luka: Arhitektonsko-građevinski fakultet, 2001, 125 str.
- *Prirodno-matematički fakultet: 1996-2016*. Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Prirodno-matematički fakultet, 2016, 229 str.
- *Fakultet političkih nauka: prvih 10 godina = The Faculty of Political Sciences*. Banja Luka: Fakultet političkih nauka, 2019, 261 str.
- *Monografija 10/22: 10 godina Rudarskog fakulteta i 22 godine visokog obrazovanja u rudarstvu: (1997-2019)*. Prijedor: Rudarski fakultet, 2019, 134 str.
- *Institut za genetičke resurse Univerziteta u Banjoj Luci: 10 godina postojanja i rada: 2009-2019. godina*. Banja Luka: Institut za genetičke resurse, 2019, 179 str.
- B. Milošević, Z. Pejašinović, B. Milošević, i V. Šmulja, *Od Srpske čitaonice do Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske: 150 godina = From The Serbian Reading room to The National and University Library of The Republic of Srpska*. Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, 2018, 151 str.

Биографије аутора

Authors' Biographies

Проф. др Љубиша Прерадовић

Prof. Ljubiša Preradović, PhD

Проф. др Љубиша Прерадовић рођен је 28. 2. 1964. године у Прњавору. Основну школу и гимназију математичког смјера завршио је у Бањој Луци. Војнотехнички факултет у Загребу завршио је 1988. године. Магистрирао је 1998, а докторирао 2004. године на Електротехничком факултету Универзитета у Бањој Луци.

Објавио је преко 60 радова, 15 монографија, уџбеника и приручника. Коаутор је монографије *Универзитет у Бањој Луци 1975–2020*, члан Редакционог одбора монографије *Универзитет у Бањој Луци 1975–2015*, члан Редакционог одбора монографије *Универзитет у Бањој Луци 1975–2010.* и главни уредник монографије *2006–2011. – Петнаест година Архитектонско-грађевинског факултета Универзитета у Бањој Луци.*

Prof. Ljubiša Preradović, PhD, was born on 28 February 1964 in the town of Prnjavor. He finished his elementary school and grammar school in the city of Banja Luka. He graduated from the Military Technical Faculty in Zagreb (Croatia) in 1988 and gained his master's and PhD degree at the Faculty of Electronic Engineering of the University of Banja Luka in 1998 and 2004, respectively.

Prof. Preradović has published over 60 papers and 15 monographs, textbooks, and handbooks. Prof. Preradović co-authored *The 1975-2020 University of Banja Luka* monograph, was a member of the Editorial Board of *The 1975-2015 University of Banja Luka* monograph, was a member of the Editorial Board of *The 1975-2010 University of Banja Luka* monograph, and served as the Editor-in-Chief of *The 2006-2011 – Fifteen years of the Faculty of Architecture and Civil Engineering of the University of Banja Luka* monograph.

Prof. Preradović served as the Editor-in-Chief of the *Arhitektura, građevinarstvo, geodezija i srodne naučne oblasti (AGG+)* (Architecture, civil engineering, geodesy, and similar disciplines) journal from the moment of its launching in 2013 until 2021, and he has been the chairperson of the Editorial

Главни и одговорни уредник часописа *Архитектура, грађевинарство, геодезија и сродне научне области* (*АГГ+*) био је од оснивања часописа (2013. године) до 2021. године, а предсједник Уређивачког одбора од 2021. године. Члан је Програмског одбора великог броја скупова. Рецензент је у многим часописима и зборницима радова.

Биран је у звање вишег асистента 2001. године на предмету Информатика и статистика, Медицински факултет Универзитета у Бањој Луци, потом доцента, 2006. године, на предмету Примјена рачунара, Архитектонско-грађевински факултет Универзитета у Бањој Луци, а за ужу научну област Рачунарске науке на Универзитету у Бањој Луци у звање ванредног професора 2011. године и редовног професора 2017. године.

Тренутно ради као наставник на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету Универзитета у Бањој Луци на сва три циклуса студија, Медицинском факултету Универзитета у Бањој Луци на сва три циклуса студија, Машинском факултету Универзитета у Бањој Луци на трећем циклусу студија и Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци на првом циклусу студија.

Као гостујући наставник изводио је наставу на универзитетима у Источном Сарајеву и Бихаћу.

Проф. др Љубиша Прерадовић био је једном коментор при изради докторске дисертације на Универзитету у Грацу, Аустрија (2014. године), ментор при изради два магистарска рада, члан комисија за оцјену и одбрану докторске дисертације, утврђивање испуњености услова кандидата и оцјену научне заснованости предложене теме за докторску дисертацију, члан комисија за одбрану магистарског рада и рада другог циклуса, те ментор великом броју кандидата за израду дипломских радова и члан комисија за одбрану рада студија првог циклуса.

Проф. др Љубиша Прерадовић био је продекан за научноистраживачки рад Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета у периоду: 2010–2015. године, члан Сената Универзитета у Бањој Луци у једном четворогодишњем мандату (2012–2016. године) и био је руководилац комбинованог студијског програма другог циклуса Енергетска ефикасност у зградарству од 2016. до 2018. године.

Учесник је у више међународних (првенствено TEMPUS) пројеката и координатор или учесник великог броја националних пројеката.

Као члан тима тренутно учествује у европском пројекту Хоризонт Европа „Јачање научних капацитета за енергетско сиромаштво (ENPOWER)", Универзитет у Бањој Луци, Машински факултет, 2024–2027.

Board since 2021. Prof. Preradović sits on programme boards of numerous academic events and is a reviewer for many journals and books of proceedings.

Prof. Preradović was elected senior teaching assistant in 2001 at the course unit of Information Science and Statistics, Faculty of Medicine, University of Banja Luka, assistant professor in 2006 at the course unit of Computer Application, Faculty of Architecture and Civil Engineering, University of Banja Luka and associate professor and full professor for the narrow scientific field of Computer Science, University of Banja Luka, in 2011 and 2017, respectively.

Prof. Preradović is currently engaged with the Faculty of Architecture, Civil Engineering, and Geodesy, University of Banja Luka at all three cycles as a member of academic staff, with the Faculty of Medicine, University of Banja Luka, at all three cycles as a member of academic staff, with the Faculty of Mechanical Engineering, University of Banja Luka, at the third cycle, and with the Faculty of Philology, at the first cycle.

Prof. Preradović also worked as a visiting professor at the Universities of East Sarajevo and Bihać.

Prof. Preradović once co-mentored the process of designing a doctoral dissertation at the University of Graz (Austria) in 2014, mentored two master theses, was a member of the committee for assessment and public defence of a doctoral dissertation, a member of the committee for determining the eligibility requirements of a doctoral dissertation topic, a member of committees for public defence of master of science and master theses, a mentor for a number of final papers at the first cycle, and a member of committees for public defence of final papers at the first cycle.

Prof. Preradović occupied the position of vice-dean for scientific research at the Faculty of Architecture, Civil Engineering, and Geodesy in the 2010-2015 period, was a member of the Senate of the University of Banja Luka for one four-year term in the office (2012-2016), and was the head of a combined second-cycle study programme of Energy Efficiency in Building Construction in the 2016-2018 period.

Prof. Preradović has participated in numerous international (primarily TEMPUS) projects and been a member or coordinator of a great number of projects at the national level.

As a team member, he is currently involved in a Horizon Europe project entitled 'Enhancing Scientific Capacities for Energy Poverty' (ENPOWER), University of Banja Luka, Faculty of Mechanical Engineering, 2024-2027

Проф. др Мирослав Малиновић

Prof. Miroslav Malinović, PhD

Мирослав Малиновић, архитекта, ванредни професор универзитета (15. јуни 1988, Бања Лука). Основну школу завршио је у Бањој Луци, са највишим просјеком и уз похвале. Средњу Грађевинску школу завршио је као ђак генерације, са највишим просјеком. Дипломирао је на Архитектонско-грађевинском факултету Универзитета у Бањој Луци (2011) као најбољи студент генерације. Постдипломске студије похађао је на Техничком универзитету у Бечу, гдје је одбранио мастер тезу под називом *Architecture and urban development in Banja Luka during Austro-Hungarian rule in Bosnia and Herzegovina between 1878 and 1918* (2012). Докторске студије такође је похађао на Техничком универзитету у Бечу, те је одбранио дисертацију под називом *The Franciscan architecture in Bosna Argentina in the XIX and XX century* (2015). Све нивое академског образовања завршио је прије редовног рока.

Miroslav Malinović, architect, associate professor, born on 15 June 1988, city of Banja Luka.

He finished his elementary and secondary school in Banja Luka as the top-class student, and he graduated from the Faculty of Architecture and Civil Engineering of the University of Banja Luka as the best student of his class in 2011. Prof. Malinović gained his master's degree at the Vienna University of Technology (Austria), where he defended his thesis entitled *Architecture and urban development in Banja Luka during Austro-Hungarian rule in Bosnia and Herzegovina between 1878 and 1918* (2012). He enrolled in the third cycle academic studies at the same university and defended his dissertation entitled *The Franciscan architecture in Bosna Argentina in the XIX and XX century* (2015). Prof. Malinović completed all levels of academic education well within the deadlines stated.

Prof. Malinović has been employed with the Faculty of Architecture, Civil Engineering, and Geodesy since 2013, when he was elected senior teaching assistant. He was elected assistant professor for the narrow scientific field of History and Theory of Architecture in 2016, and associate professor for the narrow scientific field of History and Theory of Architecture and Urban Development in 2020. Since 2016, he has served as the head of the Department of History and Theory of Architecture and Construction

Запослен је на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету Универзитета у Бањој Луци од 2013. године, када је биран у звање вишег асистента. У звање доцента за ужу научну област Историја и теорија архитектуре изабран је 2016, а у звање ванредног професора 2020. године, за ужу научну област Историја и теорија архитектуре и урбаног развоја. Од 2016. године обавља дужност шефа Катедре за историју и теорију архитектуре и заштиту градитељског насљеђа. Обављао је дужност проректора за научно-истраживачки рад и развој Универзитета у Бањој Луци 2022–2023. године.

Објавио је, као аутор или коаутор, више од 60 библиографских јединица, од чега највише научних радова у иностраним и домаћим часописима или радова саопштених на конференцијама и објављеним у зборницима радова са рецензијом; аутор је двије и коаутор четири научне монографије. Један је од коаутора монографије *Универзитет у Бањој Луци (1975–2020)*.

Између осталих, учествовао је у реализацији једног ERC, два Хоризонт 2020. и два Еразмус+ пројекта. Предавања је држао у Чешкој академији наука, Европској комисији, Универзитету у Бечу, Универзитету Баухаус у Вајмару, Техничком универзитету у Ахену, Универзитету у Марибору, Политехничком универзитету у Бјалистоку, Универзитету Црне Горе у Подгорици, Универзитету у Сарајеву, а као наставник и истраживач је боравио и на Католичком универзитету у Лувену, Техничком универзитету у Бечу, Универзитету у Болоњи, Хеленском медитеранском универзитету у Хераклиону и Универзитету у Источном Сарајеву.

Био је ментор више од 65 завршних радова првог циклуса студија на Универзитету у Бањој Луци, коментор једног и члан комисије за оцјену и одбрану пет завршних радова другог циклуса студија у земљи и једног на Техничком универзитету у Бечу, те члан комисије за оцјену и одбрану три доктората на матичној институцији, Техничком универзитету у Грацу и Универзитету у Београду.

Стални је експерт Европске комисије, рецензент више домаћих и иностраних часописа, фондова и организација. Активан је као стручњак при Агенцији за осигурање квалитета у високом образовању Словеније, Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ и Агенцији за високо образовање РС.

Добитник је *Златне плакете* Универзитета у Бањој Луци (2011), прве награде *archdiploma^13* – за најбољи теоретски мастер рад на Факултету за архитектуру и планирање простора Техничког универзитета у Бечу (2013) и награде Града Бања Лука поводом Дана Града: „Бања Лука младима", за изузетна остварења у области науке и образовања (2018).

Активан је члан ICOMOS-a, ICOM-a и Асоцијације архитеката у Босни и Херцеговини, гдје обавља функцију замјеника предсједника Управног одбора.

Говори и пише енглески, њемачки и италијански, а користи се кинеским језиком.

Heritage Protection. Prof. Malinović occupied the position of vice-rector for scientific research and development of the University of Banja Luka in the 2022-2023 period.

He has authored or co-authored more than 60 bibliographic units, most of which are papers in international and domestic journals or papers presented at conferences and published in peer-reviewed books of proceedings. In addition, he has authored two and co-authored four scientific monographs, and he is one of the co-authors of the monograph *University of Banja Luka 1975-2020*.

Among other academic engagements, Prof. Malinović has participated in one ERC, two Horizon 2020, and two Erasmus+ projects. He has given lectures at the Czech Academy of Sciences, European Commission, at the University of Vienna, at the University of Bauhaus in Weimar (Germany), at the Technical University of Aachen (Germany), University of Maribor (Slovenia), Bialystok University of Technology (Poland), University of Montenegro in Podgorica, and at the University of Sarajevo. As a lecturer and researcher, he visited the Catholic University of Leuven (Belgium), the Technical University of Vienna, the University of Bologna (Italy), the Hellenic Mediterranean University in Heraklion (Crete, Greece), and the University of East Sarajevo (Bosnia and Herzegovina).

Prof. Malinović has mentored more than 65 final papers at the first cycle academic studies at the University of Banja Luka, co-mentored one and been a member of the committee for assessment and public defence of five master theses in the country and one at the Vienna University of Technology, and a member of committee for assessment and public defence of three doctoral dissertations at home institution, at the Graz University of Technology, and at the University of Belgrade (Serbia).

Prof. Malinović is a permanent expert of the European Commission and a reviewer for multiple domestic and international journals, funds, and organisations. In addition, he offers his expert services to the Agency for Quality Assurance in Higher Education of the Republic of Slovenia, to the Agency for the Development of Higher Education and Quality Assurance of Bosnia and Herzegovina, and to the Agency for Higher Education of the Republic of Srpska.

Prof. Malinović was awarded *The Golden Plaque* of the University of Banja Luka (2011), the First Prize *archdiploma^13* – for the best theoretical master thesis at the Faculty of Architecture and Spatial Planning of the Vienna University of Technology (2013) and the City of Banja Luka prize on the occasion of the Day of the City of Banja Luka entitled 'Banja Luka to the Young, for exquisite academic achievements (2018).

He is an active member of the ICOMOS, ICOM, and the Association of Architects in Bosnia and Herzegovina, where he occupies the position of Deputy Chair of the Steering Committee.

Prof. Malinović has a superb command of written and oral English, German, and Italian, and he uses the Chinese language as well.

Доц. др

Никола Ожеговић

Nikola Ožegović, PhD, assistant professor

Никола Ожеговић рођен је 25. маја 1987. у Бањој Луци. Основну и средњу медицинску школу завршио је у родном граду, а потом је девет година живио у Београду. Дипломирао је историју на Филозофском факултету Универзитета у Београду 2012, а двије године касније на истом факултету завршио је и мастер студије из историје. Дипломирао је и теологију на Православном богословском факултету Универзитета у Београду 2014, стекавши звање мастера теологије. Докторске студије из историје завршио је на Филозофском факултету Универзитета у Београду, гдје је 2022. одбранио дисертацију Бањалука (1969–1991), под менторством

Nikola Ožegović was born on 25 May 1987 in Banja Luka. He finished his elementary and vocational secondary medical school in his hometown, and then moved to Belgrade (Serbia) for the following nine years. Prof. Ožegović gained his BA degree in history at the Faculty of Philosophy of the University of Belgrade in 2012, where he obtained his master's degree two years later, in 2014. In addition, he graduated from the Faculty of Orthodox Theology of the University of Belgrade in 2014, having obtained a master's degree in theology. In 2022, he gained his PhD degree in history by defending a dissertation entitled Banjaluka (1969-1991), under the mentorship of Prof. Mira Radojević, PhD, a corresponding member of the Serbian Academy of Sciences and Arts. Prof. Ožegović was elected teaching assistant at the Faculty of Philosophy in 2014, senior teaching assistant in 2018, and assistant professor in 2023. He teaches course units featuring the contemporary national history (the history of Yugoslavia and the history of the Republic of Srpska). Prof. Ožegović gave a lecture at a seminar entitled Education about the Holocaust, about genocides in

проф. др Мире Радојевић, дописног члана Српске академије наука и уметности. За асистента Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци изабран је 2014, за вишег асистента 2018. а за доцента 2023. Ангажован је на предметима из националне историје савременог доба (тј. историје Југославије и историје Републике Српске). Био је предавач на семинару Образовање о Холокаусту, геноцидима у Независној Држави Хрватској и превенцији геноцида, који је током 2016–2017. одржан за професоре историје и српског језика и књижевности у основном и средњем образовању Републике Српске. Похађао је седмодневни семинар у Свјетском меморијалном центру за изучавање Холокауста „Јад Вашем" у Јерусалиму 2018. Такође, похађао је једномјесечну школу руског језика на Државном институту руског језика „А. С. Пушкин" у Москви и петодневну међународну школу историје на Уралском федералном универзитету „Борис Николајевич Јељцин" у Јекатеринбургу 2022, гдје је одржао предавање СССР и Вторая мировая война в Югославии (1941–1945). У оквиру Еразмус + програма размјене наставног особља 2023. године боравио је на Универзитету у Гранади, гдје је на Факултету за филозофију и књижевност одржао предавања Yugoslavia, from a noble idea to a tragic breakup и Serbs and Russians - Slavism and Orthodoxy as the basis of historical friendship. Од почетка академске 2024/25. налази се на стручном усавршавању, у статусу међународног научног сарадника, на Факултету хуманистичких наука престижног Националног истраживачког универзитета Виша школа економије у Москви, на коме повремено држи предавања о кључним темама савремене српске историје. Учествовао је у неколико научних конференција у Руској Федерацији и 2024. држао предавање на Московском државном универзитету „М. В. Ломоносов" Югославская идея: от основания до окончательного краха. Објавио је више научних радова и написао неколико рецензија. Коаутор је двије књиге:

Универзитет у Бањој Луци (1975–2020), Бања Лука 2020. (коаутори Љубиша Прерадовић и Мирослав Малиновић), 743 стр.

Хрватски злочин над Србима у руднику Раковац и селима Дракулић, Шарговац и Мотике код Бање Луке 7. фебруара 1942, Бања Лука 2022. (коаутор Горан Латиновић), 124 стр.

the Independent State of Croatia (1941-1945), and about genocide prevention, organised in the 2016-2017 period for history and Serbian language and literature teachers in elementary and secondary schools in the Republic of Srpska. He attended a seven-day seminar at the Yad Vashem World Holocaust Centre in Jerusalem in 2018. Furthermore, he attended a one-month Russian language course at The 'A.S.Pushkin' State Russian Language Institute in Moscow and a five-day international history course at the Ural Federal University in Yekaterinburg in 2022, where he gave a lecture entitled СССР и Вторая мировая война в Югославии (1941–1945). In 2023, he visited the University of Granada (Spain) within an Erasmus+ academic staff exchange programme, during which he gave lectures at the Faculty of Philosophy and Literature entitled Yugoslavia, from a noble idea to a tragic breakup and Serbs and Russians - Slavism and Orthodoxy as the basis of historical friendship.

Currently, Prof. Ožegović is undergoing a professional training programme in the capacitz of an international researcher at the Faculty of Humanities of the prestigious National Research University College of Economics in Moscow, at which he provides occasional lectures on key topics of the contemporary history of the Serbs. Prof. Ožegović participated in several scientific conferences in the Russian Federation and gave a lecture at the 'M. V. Lomonosov' Moscow State University in 2024 entitled The Yugoslav idea: from the beginning until final breakup. He published a number of papers and provided several reviews. Prof. Ožegović has co-authored two books:

The University of Banja Luka (1975–2020) monograph, Banja Luka, 2020 (co-authors Ljubiša Preradović and Miroslav Malinović), 743 pp.

Hrvatski zločin nad Srbima kod rudnika Rakovac i u selima Drakulić, Šargovac i Motike u okolini Banje Luke 7. februara 1942 (Croatian crimes over the Serbs at the site of Rakovac mine and in the villages of Drakulić, Šargovac, and Motike near the city of Banja Luka on 7 February 1942), Banja Luka, 2022 (co-author Goran Latinović) 124 pp.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ (1975–2025)

Издавач	Универзитет у Бањој Луци
За издавача	Проф. др Радослав Гајанин, ректор
Главни и одговорни уредник	Проф. др Далибор Кесић, проректор за људске и материјалне ресурсе
Аутори	Проф. др Љубиша Прерадовић Проф. др Мирослав Малиновић Доц. др Никола Ожеговић
Рецензенти	Академик Рајко Кузмановић Академик Драгољуб Мирјанић Академик Драго Бранковић Проф. др Станко Станић
Лектор и коректор за српски језик	Др Александра Савић
Превод на енглески језик	Доц. др Дејан Милиновић Мр Бранко Црногорац Биљана Бадњар Бранислав Благојевић
Лектор и коректор за енглески језик	Проф. др Далибор Кесић, проректор за људске и материјалне ресурсе
Уредници фотографије	Проф. мр Драго Вејновић Зоран Пилиповић, асистент Јања Бијелић, МА, виши асистент
Ликовни и технички уредник	Проф. мр Атила Капитањ
Штампа	Графомарк, Лакташи
Тираж	700 примјерака

За припрему материјала, прикупљање података и спровођење неопходних активности приликом уређивања садржаја монографије факултети и ректорат Универзитета у Бањој Луци задужили су одговорне особе. Поменути су преданим радом пресудно допринијели квалитету и садржајности ове монографије.

Академија умјетности	Доц. мр Марија Пилиповић
Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет	Проф. др Маја Милић Алексић
Економски факултет	Проф. др Драган Глигорић
Електротехнички факултет	Проф. др Татјана Пешић Брђанин
Машински факултет	Проф. др Гордана Лакић Глобочки
Медицински факултет	Проф. др Ненад Понорац
Пољопривредни факултет	Проф. др Стоја Јотановић
Правни факултет	Доц. др Стојана Петровић
Природно-математички факултет	Проф. др Александра Петрашевић
Рударски факултет	Проф. др Дражана Тошић
Технолошки факултет	Проф. др Младен Станчић
Факултет безбједносних наука	Доц. др Саша Мићин
Факултет политичких наука	Проф. др Драшко Гајић
Факултет физичког васпитања и спорта	Проф. др Снежана Бијелић
Филозофски факултет	Др Драган Драгомировић
Филолошки факултет	Проф. др Зорана Ковачевић
Шумарски факултет	Проф. др Драган Чомић
Институт за генетичке ресурсе	Соња Умићевић, МА
Ректорат	Дарио Станковић, МА

Аутор фотографија на страницама: 14, 106, 110, 111, 114, 115, 608, 610. и 612. је проф. мр Драго Вејновић.
Аутор фотографија на страницама: 6, 7, 118, 119, 124, 125, 134, 135, 144, 145, 154, 155, 156, 166, 172, 182, 226, 227, 250, 251, 256, 257, 267 (горе), 274, 275, 291, 292, 293, 314, 315, 318, 319, 332, 333, 340, 341, 344, 345, 354, 355, 358, 359, 362, 363, 386, 387, 391, 392, 393, 402, 403, 406, 407, 424, 425, 428, 429, 440, 441, 444, 445, 460, 461, 464, 465, 474, 475, 479, 480, 481, 492, 493, 496, 497, 503, 504, 505, 508, 509, 514 (лијево), 515 (десно), 520, 521, 524, 525, 538, 539, 542, 543, 548, 549, 554, 555, 558, 559, 574, 575, 580, 581, 586, 587, 592. и 593. је Зоран Пилиповић, асистент.
Остале фотографије су уступљене из архива Универзитета и чланица.

UNIVERSITY OF BANJA LUKA (1975–2025)

Published by	University of Banja Luka
For the publisher	Prof. Radoslav Gajanin, PhD, Rector
Editor in Chief	Prof. Dalibor Kesić, PhD Vice-Rector for Human and Material Resources
Authors	Prof. Ljubiša Preradović, PhD Prof. Miroslav Malinović, PhD Assist. Prof. Nikola Ožegović, PhD
Reviewers	Academician Rajko Kuzmanović Academician Dragoljub Mirjanić Academician Drago Branković Prof. Stanko Stanić, PhD
Proofreading of the text in Serbian	Aleksandra Savić, PhD
Translation into English	Assist. Prof. Dejan Milinović, PhD Branko Crnogorac, MA Biljana Badnjar Branislav Blagojević
Proofreading of the text in English	Prof. Dalibor Kesić, PhD Vice-Rector for Human and Material Resources
Photography Editors	Prof. Drago Vejnović, MA Zoran Pilipović, teaching assistant Janja Bijelić, MA, senior teaching assistant
Artistic and Technical Editor	Prof. Atila Kapitanj, MA
Printed by	Grafomark, Laktaši
Print run	700 copies

For the preparation of materials, data collection, and implementation of necessary activities during the editing of the monograph, the faculties and the Rectorate of the University of Banja Luka designated responsible individuals, whose dedication to the work at hand significantly contributed to the quality and substance of this monograph.

Academy of Arts	Assist. Prof. Marija Pilipović, MA
Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy	Prof. Maja Milić Aleksić, PhD
Faculty of Economics	Prof. Dragan Gligorić, PhD
Faculty of Electrical Engineering	Prof. Tatjana Pešić Brđanin, PhD
Faculty of Mechanical Engineering	Prof. Gordana Lakić Globočki, PhD
Faculty of Medicine	Prof. Nenad Ponorac, PhD
Faculty of Agriculture	Prof. Stoja Jotanović, PhD
Faculty of Law	Assist. Prof. Stojana Petrović, PhD
Faculty of Natural Sciences and Mathematics	Prof. Aleksandra Petrašević, PhD
Faculty of Mining Engineering	Prof. Dražana Tošić, PhD
Faculty of Technology	Prof. Mladen Stančić, PhD
Faculty of Security Science	Assist. Prof. Saša Mićin, PhD
Faculty of Political Science	Prof. Draško Gajić, PhD
Faculty of Physical Education and Sport	Prof. Snežana Bijelić, PhD
Faculty of Philosophy	Dragan Dragomirović, PhD
Faculty of Philology	Prof. Zorana Kovačević, PhD
Faculty of Forestry	Prof. Dragan Čomić, PhD
Institute of Genetic Resources	Sonja Umićević, MA
Rectorate	Dario Stanković, MA

The author of the photographs on the pages of 14, 106, 110, 111, 114, 115, 608, 610, and 612 is Prof. Drago Vejnović, MA
The author of the photographs on the pages of 6, 7, 118, 119, 124, 125, 134, 135, 144, 145, 154, 155, 156, 166, 172, 182, 226, 227, 250, 251, 256, 257, 267 (top), 274, 275, 291, 292, 293, 314, 315, 318, 319, 332, 333, 340, 341, 344, 345, 354, 355, 358, 359, 362, 363, 386, 387, 391, 392, 393, 402, 403, 406, 407, 424, 425, 428, 429, 440, 441, 444, 445, 460, 461, 464, 465, 474, 475, 479, 480, 481, 492, 493, 496, 497, 503, 504, 505, 508, 509, 514 (left), 515 (right), 520, 521, 524, 525, 538, 539, 542, 543, 548, 549, 554, 555, 558, 559, 574, 575, 580, 581, 586, 587, 592, and 593 is Zoran Pilipović, teaching assistant
All other photographs have been provided from the archives of the University and its members.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

378.4(497.6 Бања Лука)"1975/2025"(0.034.2)

ПРЕРАДОВИЋ, Љубиша, 1964-
Универзитет у Бањој Луци [Elektronski izvor] = University of Banja Luka : 1975-2025 / [аутори Љубиша Прерадовић, Мирослав Малиновић, Никола Ожеговић ; превод на енглески језик Дејан Милиновић ...]и др.]]. - Онлајн изд. - Ел. књига. - Бања Лука : Универзитет у Бањој Луци, 2025

Начин приступа
(URL): https://blupress.unibl.org/index.php/unibl. - Насл. са насл. екрана. - Упор. срп. текст и енгл. превод. - Ел. публикација опсега 615 стр. - Биографије аутора: стр. 608-613. - Опис извора дана 10.9.2025. - Библиографија: стр. 598-605.

ISBN 978-99976-49-99-7

COBISS.RS-ID 143119617

ОБРАЗОВАЊЕ БЕЗ ГРАНИЦА

4 региона
9 + 1 европски универзитет
9 + 1 европска земља
100.000 студената
10.000 чланова особља
Мрежа придружених партнера из различитих сектора

УНИБЛ – Први пуноправни члан одобрене европске универзитетске алијансе из Републике Српске.
Доказ образовања европског квалитета у Републици Српској!

EDUCATION WITHOUT BORDERS

4 regions
9 + 1 European university
9 + 1 European country
100,000 students
10,000 staff members
A network of associated partners from various sectors

UNIBL – The first full member of an approved European university alliance from the Republic of Srpska.
Proof of European-quality education in the Republic of Srpska!

across EUROPEAN CROSS-BORDER UNIVERSITY